„Numai idei mărețe... Un roman foarte modern, dar care are sensibilitatea unui science-fiction clasic."
STEPHEN BAXTER

ADRIAN TCHAIKOVSKY

COPIII DISTRUGERII

Partea a doua a seriei
COPIII TIMPULUI

ARMADA

ADRIAN TCHAIKOVSKY

COPIII DISTRUGERII

Original: *Children of Ruin* (2019)

Traducere din limba engleză:
ANTUZA GENESCU

virtual-project.eu

— 2021 —

Pentru Paul

„Dar de puteţi citi în bobii vremii
Ce bob va încolţi şi care nu…”
WILLIAM SHAKESPEARE, *Macbeth*[1]

[1] William Shakespeare, *Macbeth*, apud *Antologie bilingvă*, traducere din limba engleză de Dan Duţescu şi Léon Leviţchi, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1964, p. 557 (n. tr.).

TRECUTUL 1.
DOAR O ALTĂ GENEZĂ

1

Multe poveşti încep cu o trezire.

Disra Senkovi dormea de câteva decenii. În tot acest timp aproape că trecuse o viaţă, dar numai o frântură din ea se scursese în corpul său adormit, timpul comprimându-se pe gradientul relativităţii prin apropierea sa de viteza luminii. Însă, pentru el timpul nu exista. Exista doar starea de inconştienţă din camera de somn criogenic. Cândva, oamenii ştiuseră să construiască asemenea camere.

Senkovi alegea cum să fie trezit. Unii colegi de-ai săi – pe care îi considera mai degrabă lipsiţi de imaginaţie – preferau să li se transmită informaţii vitale despre misiune, ştiri de acasă ori parametrii navei, astfel încât, la trezirea din somnul de gheaţă, să aibă mintea plină de date şi să sară direct la posturi, luând-o înaintea celorlalţi. Nişte caraghioşi, din moment ce îi aştepta o muncă de câteva decenii. Pe el nu reuşeau să-l impresioneze niciodată.

Spre deosebire de ei, Senkovi se trezi în urma unui vis.

Se afla în apele calde şi limpezi ale unei Mări de Coral, care nu mai fusese în starea aceea virgină dinainte de a se naşte el. Soarele se strecura prin apă ca printr-o mantie groasă de safire. Dedesubt, Marea Barieră de Corali, reconstruită de el după cea dispărută, atât cât s-a priceput, se întindea cât vedeai cu ochii în nuanţe de roşu, violet şi verde, ca un oraş extraterestru. Metropola de corali fremăta de viaţă; locuitorii ei făceau vârtejuri, înotau, ţâşneau, alunecau sau se târau.

El se răsuci încet, aruncând creaţiei sale o privire indulgentă, de zeu pe jumătate treaz, pe jumătate adormit, simţind doar bucuria de a o fi adus pe lume, nu şi sentimentul dureros că originalul dispăruse cu mult înainte de apariţia lui.

În cele din urmă, îşi făcu simţită prezenţa unul dintre prietenii săi speciali, strecurându-şi corpul maleabil prin crăpătura dintre două roci şi unduindu-se precaut către el.

Ochii lui, asemănători, totuşi diferiţi de ai săi, îl priveau cu un soi de înţelepciune, imitând-o pe aceea cu care, altminteri, natura înzestrase doar bufniţele. Caracatiţa – nu era uşor să-i stabileşti sexul de la distanţa aceea – întinse un tentacul spre Senkovi, ca un Adam tânjind spre divinitatea sa. Îndreptă şi el o mână în faţă, ca să-i accepte atingerea.

Era un vis liniştitor. L-a programat chiar el, generând o secvenţă complexă de stimulare mintală, inspirată din unele amintiri ale sale, ordonate într-o succesiune nouă, una onirică, ireală. Dar el exact asta urmărea, deci îi convenea de minune. A trebuit să-şi folosească ingeniozitatea la maximum când a intrat în computerele navei ca să-l genereze, fiindcă întâlnirile cu fauna marină nu figurau în meniul *à la carte* al secvenţei de trezire. Cel mai greu i-a fost nu să insereze secvenţa neurologică în baza de date a navei, ci să-şi şteargă urmele. Dar nu era prima oară când îşi băga nasul în sistemele misiunii fără să observe cineva. A tras concluzia că Iniţiativa de Terraformare de acasă era foarte, foarte neglijentă cu securitatea digitală. Ridicând din umeri a nepăsare, şi-a văzut liniştit de treabă. La urma urmei, ce i se putea întâmpla?

În aventurile sale prin arhitectura virtuală a protocoalelor misiunii, Disra Senkovi s-a întâlnit faţă în faţă cu Disra Senkovi – profilul şi evaluarea asociate numelui său. Tuturor membrilor echipajului li se cereau cunoştinţe tehnice foarte detaliate, dar pe el îl interesau rezultatele evaluării personalităţii sale. O misiune ca aceasta, întinsă pe mai multe decenii, presupunea să îndeplineşti două criterii opuse. Unul ţinea de capacitatea de a lucra în izolare perioade lungi, departe de marea masă a omenirii şi de evoluţia istoriei sale. Pe acesta îl îndeplinea fără probleme. Celălalt implica lucrul în spaţii închise împreună cu alţi oameni, de care nu te puteai ţine la distanţă. Senkovi a constatat cu spaimă cât de aproape fusese de a fi respins numai din cauza acestui criteriu. Se considera o persoană amabilă şi deschisă. La nouă ani

începuse să lucreze la crearea unor pseudointeligenţe cu care să poarte conversaţii. În plus, nu avusese el acasă mai multe animale de companie decât oricare alt membru al echipajului? De ce altă dovadă a firii lui calde şi iubitoare mai era nevoie? Avusese nouăsprezece acvarii, dintre care trei suficient de mari încât să se scufunde în ele. Pe mulţi cetăţeni acvatici îi considera prieteni intimi. Cum ar putea cineva să-l considere antisocial, ba să mai arunce şi comentariile acelea nedrepte şi dureroase?

Făcea pe glumeţul, bineînţeles. Criteriul se referea la stabilirea de prietenii cu oamenii, care nu fusese niciodată punctul său forte. Sigur, avea câţiva amici, plus că lucra bine într-un mediu concentrat pe îndeplinirea sarcinilor, în care toţi aveau de atins acelaşi scop. Iar când venea vorba de distracţie, păi, dacă nu era sufletul petrecerii, măcar nu călca pe nimeni pe nervi. În opinia lui, nimeni nu savura bancurile mai mult decât el; problema era că nimeni nu le gusta pe ale lui.

În orice caz, deoarece era inofensiv din punct de vedere social şi avea competenţe incontestabile, fusese primit în echipaj. Apoi, o combinaţie de evaluări şi subrutine din meniul computerelor l-au propulsat şef al echipei de terraformare, subordonat direct al Comandantului General, pentru că, dacă aveai în echipă un geniu sărit de pe fix, probabil că era mai bine să-l pui cârmaci decât vâslaş. Acesta a şi fost, de fapt, comentariul psihologului care a recomandat promovarea lui, iar Senkovi, spărgând şi fişierul respectiv, s-a simţit măgulit de complimentele lui.

Acum însă era nevoie de el treaz. În ciuda efortului depus în marea lui imaginară, tentaculul nu-i atingea degetul, iar animalele lui de companie muriseră de mult, pe un Pământ aflat la o distanţă de peste 30 de ani-lumină.

Disra Senkovi deschise ochii, conştient de surâsul radios din vis. Se simţea revigorat, gata să-şi înceapă ziua. O scurtă interogare a sistemelor navei l-a asigurat că tocmai sosiseră la destinaţie. Călătoria lungă se încheiase, decelerarea, la fel. Se ridică în capul oaselor, întinzându-se

(mai mult de formă decât de nevoie, dar, ca o concesie făcută sensibilităţilor colegilor săi, copia unele gesturi pentru că le vedea la *toţi oamenii).* Nu era singur în compartimentul de dormit, deşi lipsea forfota echipajului abia trezit din somn. Spectacolul pe care îl dădea avea un singur spectator: Yusuf Baltiel, Comandantul General.

— Şefule! spuse, devenind conştient de prezenţa lui.

Îl debusola faptul că nu ştia de ce îl urmărea comandantul cu privirea. Îi plăcea să fie la curent cu ce se întâmplă şi de ce şi, în mod obişnuit, era destul de inteligent ca să evite surprizele neplăcute. Interogă din nou nava şi descoperi că nimeni, în afară de Baltiel, nu mai avea acces la o mulţime de date. *Nu-mi miroase a bine.*

— Am nevoie de încă o părere, îl informă Baltiel.

— Dă-mi voie să ghicesc. Nu-i nicio planetă pe-acolo?

Era o glumă de pe vremea primelor exosonde. Uneori, datele indicau prezenţa unei planete similare Pământului, dar în realitate nu făceau decât să dea impresia că există o astfel de planetă. Bineînţeles, în cazul lor fusese trimisă în prealabil o sondă, pentru că se deplasa mult mai rapid decât o navă cu echipaj la bord. Sonda a verificat existenţa unei planete terraformabile şi apoi a raportat rezultatele. Doar n-ar fi trimis nimeni în misiune un echipaj numai fiindcă aşa i s-a năzărit, nu? Senkovi nu avea niciun chef să facă stânga-mprejur şi să se întoarcă acasă.

— Ba da, planeta e acolo.

Abia acum sesiză Senkovi cât de tensionat era Baltiel, un tip de regulă stăpân pe el. Vibra ca o coardă ciupită.

— E acolo, repetă Baltiel. Dar avem o problemă. Deocamdată n-am spus-o nimănui, dar e prea serioasă ca să iau o hotărâre singur în privinţa ei. Vreau s-o vezi şi tu.

Din cauza blocajului – o metodă copilărească de a rezolva lucrurile, credea Senkovi – a fost nevoie să meargă pe jos la Comanda Generală ca să vadă „chestia” care îl tulbura într-atât pe Baltiel. Toţi ceilalţi îşi dormeau liniştiţi somnul criogenic. Atunci, de ce atâta mister? Senkovi interoga întruna sistemul ca să afle ce are voie să ştie şi ce

nu, întrucât computerul nu-i putea spune ce informaţii îi sunt inaccesibile până când nu atingea o coardă sensibilă. După părerea lui, deplasarea propriu-zisă dintr-un loc într-altul ar fi trebuit eliminată de mult. Îi dădea de furcă gravitaţia artificială, aşa că înainta pe la marginea inelului echipajului cu genunchii depărtaţi şi îndoiţi, în spatele lui Baltiel, care avansa rapid. Baltiel bloca transmisiile către Pământ, descoperi Senkovi, deşi orice strigăt de ajutor ar fi ajuns acolo abia peste vreo treizeci de ani, iar el n-ar fi fost în stare să-i ţină piept unui şef turbat nicio lună, darămite atâţia ani.

— Zi-mi odată ce se întâmplă, şefule! rosti în spatele acestuia.

Baltiel se opri şi se întoarse spre el. Senkovi citi pe faţa lui un soi de fervoare care îl făcu să tresară. *L-a găsit pe Dumnezeu,* îşi zise. Semn rău, mai ales dacă te gândeai la ultimele ştiri primite de acasă. Răsfoise actualizările din mers. Toate erau vechi de câteva decenii, dar Pământul trecuse printr-o perioadă neagră cu un timp în urmă, din cauza terorismului împotriva ştiinţei, printre altele. *Bucură-te că eşti în spaţiu, omule.*

— Vreau să vezi cu ochii tăi.

Nu era un mister de dragul misterului. Baltiel se pregătise să i-l dezvăluie, dar nu reuşise.

După încă vreo sută de paşi făcuţi cu picioare ca de gumă, ajunseră la Comanda Generală, unde pe ecranele mari rulau date solare şi planetare şi reprezentarea vizuală a destinaţiei lor, sistemul la care ajunseseră, în sfârşit, botezat Tess 834, după satelitul de pe orbita terestră pe care îl descoperise cu mult timp în urmă.

Senkovi începu cu ce era mai important. Se asigură că steaua nu urmează să devină o novă şi verifică să nu se fi produs rupturi majore sau să nu fi dispărut vreunul din cei trei ultragiganţi gazoşi, Tess 834b, c şi d, care se înşirau pe centura machetei virtuale a sistemului solar şi aveau privilegiul de a fi identificaţi după primele litere din alfabet, fiindcă instrumentele terestre îi detectaseră datorită masei lor. Doi dintre ei nu erau cu mult mai mici

decât Jupiter, dar al treilea era mult mai mare. *Frumoasă imagine cu meteori a lumilor noastre interioare,* îşi zise Senkovi. Tess 834e şi f se aflau ceva mai departe – monştri de rocă şi gheaţă trasând cărări singuratice în zonele în care soarele sistemului nu era decât o stea, printre multe altele. Lumile interioare erau trei la număr, una rostogolindu-se în atmosfera superioară a stelei. Celelalte două, situate în vasta regiune locuibilă, deşi vecine, erau atât de diferite pe cât pot fi două surori. Senkovi accesă mai multe informaţii, încercând să descopere problema lui Baltiel. Cea mai îndepărtată dintre cele două surori, Tess 834g era puţin mai mică decât Pământul, cu un albedo sclipind rece într-o atmosferă rarefiată, fără gaze de seră. Căldura îndreptată spre ea ricoşa imediat şi se disipa în spaţiu; zonă temperată sau nu, orice vizitator al ei avea să-şi găsească mâncarea îngheţată bocnă dacă nu se afla undeva pe la ecuator, în toiul verii. Cealaltă soră, Tess 834h, ţinta lor, era mai caldă decât Pământul, puţin mai mare, cu atmosferă fierbinte şi umedă, reţinând căldura şi absorbind cu lăcomie tot ceea ce îi arunca soarele în cale. Avea şi un satelit destul de mare pentru ca forţa lui de atracţie să producă maree şi să-i menţină axa de rotaţie stabilă. Scanările iniţiale indicau prezenţa majorităţii elementelor necesare vieţii pentru om. Una peste alta, va fi o planetă numai bună de locuit, odată ce îi vor lăsa pe terraformatori să-şi facă treaba. Puteau instala un sistem ecologic funcţional cu efort minim şi, cine ştie, poate într-o zi oamenii vor veni să locuiască acolo. Sau va veni nebuna aia de Kern şi va face lucruri de nedescris în numele ştiinţei. Mulţi terraformatori erau frustraţi din cauza măreţei şi teribilei lor şefe, Avrana Kern, pentru că priorităţile ei nu corespundeau cu cele ale misiunii lor. Senkovi însă era frustrat pentru că tipa făcea exact genul de lucruri interesante pe care ar fi vrut să le facă şi el.

— Pare…

În regulă, numai că prea în regulă, acum, că trebuia să rostească toate cuvintele cu glas tare. În special concentraţia de oxigen de pe Tess 834h era mai mare

decât s-ar fi aşteptat.

— Ăăă… ce anume ar trebui să…?

— Acesta e unul dintre ultimele studii făcute, îi răspunse Baltiel peste umăr. Când lucrau la el, erau deja foarte concentraţi pe anumite aspecte. Au renunţat să caute şi altele – mai neaşteptate.

Adică exact ce ar fi trebuit. Baltiel nu o spuse, dar Senkovi îi ghici gândul.

Nava făcuse propria analiză a sistemului Tess 834 când se apropiase de el, cu instrumente superioare vechilor exosonde, alcătuind astfel o imagine detaliată a terenului provocator care trebuia terraformat. Nu semnalizase nimic deosebit la colectarea datelor, nici nu considerase că face o descoperire. Ca exosondele, vedea numai ceea ce căuta. Senkovi întâmpina o dificultate asemănătoare. Afişă până şi cea mai clară imagine a planetei, preluată de navă când trecuse ca fulgerul pe lângă ea, în drum spre soarele roşu-portocaliu. Un singur megacontinent maroniu, o mare imensă de culoarea cernelii, nori care se ridicau în spirale.

— Pare a fi un teren ideal pentru terraformare, ca să fiu sincer…

Baltiel nu spuse nimic. În cele din urmă, toate sunetele, toate foşnetele şi fâşâiturile din cameră căzură în hăul tăcerii sale, în timp ce aştepta ca Senkovi să răsucească datele ca într-o iluzie optică, pentru a vedea şi cealaltă faţă a lor. Într-un sfârşit, Senkovi nu mai examină citirile ca o exosondă, ci ca o fiinţă umană. Rămase şi el nemişcat, în linişte perfectă.

Călătoriseră mai departe de Pământ decât orice pământean, preţ de o generaţie întreagă, lăsând în urmă o planetă dezbinată de hărţuieli politice, pentru a dărui viaţă acestui glob deşertic. Dar veniseră prea târziu. Pe globul acela exista deja viaţă.

2

Nava de terraformare se numea *Aegean.* În afară de Senkovi şi Baltiel, toată lumea credea că e un nume oarecare, ales dintr-o lungă listă electronică a unor inofensive denumiri pentru nave. Senkovi însă spărsese zona vulnerabilă a seriei de date şi schimbase *Maratha* cu *Aegean* pentru că îi plăcea mai mult, dar nu avea rost să le spună tuturor despre asta. Nu când aveau atâtea altele pe cap.

Aegean avea un echipaj de 13 membri, toţi treziţi deja. Datasfera navei era accesată de 11 bărbaţi şi femei care încercau să afle ce se întâmplă. Senkovi ar fi vrut ori să încarce, pur şi simplu, informaţia în sistem, ori să nu le spună nimic, dar lui Baltiel îi plăcea ideea de spectacol şi, mai mult, se pregătea să le propună să devieze radical de la scopul misiunii lor. Prevenit din timp, Senkovi lucra deja la propriile propuneri, pentru că străbătuse atâta drum dintr-un motiv anume şi nu-i plăcea să-şi bage alţii nasul în treburile lui de rutină, planificate cu decenii întregi înainte.

Înainte de a-i trezi pe ceilalţi, el şi Baltiel fuseseră foarte ocupaţi. *Aegean* era pe o orbită stabilă în jurul lui Tess 834h. Blocarea accesului la date afecta şi ecranele pe care, în alte condiţii, lumea de jos s-ar fi văzut ca printr-o fereastră. Cei doi „matinali” fabricaseră o dronă-cercetaş cu rază lungă de acţiune în atmosferă, pentru o misiune specială. Sincer, partea cea mai complicată a fost s-o dezinfecteze temeinic. Existau microbi tereştri rezistenţi în vid şi la aprinderea de la reintrarea în atmosferă, iar timp de un secol o industrie aerospaţială crease un habitat nou bizar, la care bacteriile şi ciupercile, evoluând, se adaptaseră. De obicei, terraformatorii nu-şi făceau griji în privinţa asta, din moment ce treaba lor era tocmai să planteze cât mai multe seminţe dătătoare de viaţă. Însă Baltiel nu voia să rişte. Acolo, jos, exista o lume vie şi ultimul lucru pe care îl voia era să declanşeze o apocalipsă

din cauza microbilor.

Aşa că au făcut drona, au construit-o de la zero în condiţii sterile, au acoperit-o cu un strat de spumă şi i-au dat drumul în spaţiu. Armura gumoasă s-a desprins treptat, până când a rămas doar drona propriu-zisă, neatinsă de mâinile lor.

Au trimis-o în atmosfera planetei ca să arunce o privire. Senkovi îşi imagina bălţi cu alge, straturi bacteriene şi stromatolite. Istoria vieţii pe pământ cuprindea o epocă lungă a organismelor unicelulare primitive, singure sau agăţate unele de altele în colonii improvizate. Viaţa terestră complexă nu era decât spuma ridicată recent la suprafaţa unei vane uriaşe cu procariote care se hrăneau, se divideau şi mureau. Asta se aşteptau ei să găsească: o mulţime de organisme vii nediferenţiate, atârnate de coasta acelui continent imens.

Drona coborî suficient cât să poată înregistra imagini. Cei doi le studiară din nou şi din nou, schimbând impresii şi priviri nedumerite. Senkovi îşi frământă mâinile, întrebându-se în ce fel va avea de suferit munca lui. Baltiel rămase nemişcat, înfruntându-şi destinul.

Aduseră drona pe orbita ei şi comandară navei să-i trezească pe ceilalţi. Acum stăteau toţi la un loc, pentru ca Baltiel să tragă cortina şi să-i delecteze cu numărul său de magie.

— Probabil vă întrebaţi dacă nu cumva am înnebunit, li se adresă el.

Îi monitorizase atent, folosindu-şi prerogativele de Comandant General ca să tragă cu urechea la interogările din sistemul navei şi la discuţiile dintre ei, purtate prin intermediul implanturilor. Unii credeau, într-adevăr, că Baltiel suferă de depresie din cauza somnului criogenic, deşi aşa ceva era, teoretic, imposibil să se întâmple în camerele de dormit moderne. Alţii aflaseră veştile de acasă, frunzărind semnalele trimise de pe Pământ, şi ajunseseră la concluzia îngrijorătoare că planeta lor natală era frământată de războaie, chiar dacă nu se numeau aşa oficial. Oare Baltiel urma să-i anunţe de care parte a

baricadei se află? Avea de gând să-i acuze pe unii că sunt colaboraţionişti, trădători ai ştiinţei? Conflictul de acasă – cel puţin acela care fierbea de multă vreme – depăşise graniţele disputei dintre ştiinţă şi conservatorism, dar, cum ei erau toţi oameni de ştiinţă, fireşte că înclinau clar în favoarea celei dintâi.

Câţiva încercaseră să spargă blocajul, fie ca să afle mai multe, fie, ca în cazul Ermei Lante, ca să trimită un raport acasă. Senkovi, acum coleg de conspiraţie cu Baltiel, reuşise să-i oprească din aceleaşi motive pentru care lupii sunt cei mai buni paznici ai oilor. Ce anume credea Lante că va obţine trimiţând raportul acela, de la atâta depărtare, nimeni n-ar fi ştiut să spună. Echipajul era ca un stătuleţ format din treisprezece cetăţeni rupţi de progresul uman şi abandonaţi pe o insulă pustie, pe o mare întinsă cât universul.

— Priviţi, le spuse Baltiel, după ce îi adunase într-o sală de şedinţe, afişând fragmentele selectate din jurnalul dronei.

Coborând dintr-un cer închis, brăzdat de fuioare de nori, vedeai dedesubt un bol uriaş, roşu-maroniu, traversat de două lanţuri muntoase ca nişte rânduri de vertebre pe jumătate îngropate, cusute ca să nu se deşire megacontinentul. Acela era miezul fierbinte şi arid al zonelor de latitudine tropicală. Drona survola cu viteză constantă un bol deşertic de dimensiunile Asiei. De la distanţă, fără a mări imaginea, părea lipsit de orice formă de relief. Imaginea coborî odată cu drona, care se lăsa în jos controlat. Altitudinea, temperatura şi alţi parametri pâlpâiau în partea de jos a ecranului, schimbându-se permanent.

Dacă planeta ar fi avut cratere, ai fi zis că te afli în preajma lui Marte. Era o lume a deşerturilor – oribilă şi neprimitoare. Perfectă pentru ca oamenii să construiască pe ea un nou Eden.

Drona coborî mai jos, deplasându-se spre nord-estul planetei. În faţă, acolo unde începea să se întunece, se

vedea o dungă neagră, iar filmarea înaintă spre ea. Perspectiva se schimbă brusc spre dreapta şi imaginea se mări – Baltiel făcuse un montaj cam stângaci, pentru că era mai degrabă visător decât artist. Se vedeau lacuri în deşert, dar nu se ştia ce fel de lacuri. Ieşeau în evidenţă pe întinderea maronie, monotonă, galbene, ruginii, albastre-verzui precum compuşii cuprului, deseori ca nişte cercuri concentrice, fiecare de altă culoare, cu un aspect toxic, nefiresc. Semănau cu nişte gropi de gunoi ale unor fabrici care urmează să se închidă din cauza constrângerilor ecologice, având marginile încărcate de cristale scânteietoare. Priveliştea, deşi extraordinară, era un inamic al vieţii. Temperatura înregistrată pe ecran atinsese 61 de grade Celsius.

Drona continua să coboare. Nu se auzea nimic, pentru că nu era nimic de auzit, în afară de vânt şi huruitul ventilatoarelor dronei, care lupta să nu se supraîncălzească. Cineva făcuse nişte desene în praful din jurul bălţilor, dar şi în apa toxică. Erau desene radiale complexe, ca nişte fulgi de zăpadă negri, care se tot ramificau şi se intersectau. Baltiel credea că sunt colonii bacteriene; Senkovi zicea că pot fi foarte bine şi anorganice. Dar acestea erau imaginile cel mai puţin captivante pe care voia Baltiel să le arate echipajului. Ca un adevărat om de scenă, păstra ce era mai bun pentru final.

Se gândise totuşi că publicul ar putea începe să se agite după jumătate de oră de urmărit acelaşi peisaj deşertic. Perspectiva dronei se schimbă din nou, de data asta orientată spre crestele zimţate ale unuia dintre lanţurile muntoase. Imaginea se mări până când se distinse un punct în mişcare pe faţa stâncii roşietice. În ciuda imaginii clare, tot nu ştiau la ce se uită. Un obiect palid se deplasa prin aer, iar ochiul uman îl recepta drept pasăre sau maşinărie. Drona îl urmărea cu cea mai mare viteză. Acum, obiectul semăna cu o pungă de plastic subţire, coborând şi ridicându-se în bătaia vântului.

Acolo unde munţii se întâlneau cu deşertul, vântul bătea

în rafale. Răscolise în voie pustiul, iar acum li se puneau în cale straturile acelea de stâncă. Drona înregistră nori de granule roşu-maronii, vârtejuri de praf, curenţii calzi ridicându-se şi cărând cu ei tot felul de particule fine în atmosfera superioară.

Punga de plastic dispăruse din imagine, însă reapăru brusc mult mai aproape. Drona se înălţa acum deasupra culmilor, cu camera orientată în jos. Obiectul – care era, de fapt, o fiinţă – se unduia alene de-a lungul lanţurilor muntoase.

— Credem că măsoară peste 10 metri în diametru, se auzi dintr-odată vocea lui Baltiel.

Nu-ţi puteai da seama de dimensiunile fiinţei. Semăna cu o meduză, o creatură alcătuită din straturi incredibil de subţiri, cu o configuraţie radială, purtată de vânt şi lăsând în urmă filamente care deveneau vizibile numai când sclipeau în lumina soarelui. Urmărind-o multă vreme, Baltiel sublinie că nu e o simplă rămăşiţă, lăsată în voia forţelor naturii. Structura ei interioară îşi schimba permanent forma şi dimensiunile, ca o corabie pe care marinarii tot ridică şi coboară pânzele. Membrii echipajului erau de părere că Baltiel vedea ce voia, pe când ei vedeau un cnidar[2] gigantic. Un extraterestru. Dar, indiferent de părerea lor despre concluziile lui personale, starea de spirit generală se schimbă definitiv, după cum se schimbă şi starea de spirit a fiecăruia.

Erau primii oameni care vedeau o fiinţă evoluată pe altă lume, fără să datoreze nimic Pământului.

— Asta-i nimic, le spuse Baltiel, apoi trecu la piesa următoare de pe lista lui cu extratereştri.

Asta era una dintre preferatele lui, din motive pur artistice. Drona plutea pe cerul nopţii. Terenul de dedesubt părea arid, când neregulat, când neted; era tot o zonă deşertică, dar mai înaltă – un podiş cât Texasul de mare (şi, pură coincidenţă, cu aceeaşi formă). Satelitul

[2] Vieţuitoare marine care formează încrengătura principală a celenteratelor: hidrozoare, antozoare şi meduze (n. tr.).

planetei se vedea pe cer ca o semilună. Camerele dronei amplificau lumina cât puteau. Solul avea o textură stranie, alcătuită din mănunchiuri ca nişte pumni, fiecare aşezat la distanţă de vecinii lui.

Sincronizarea a fost o pură întâmplare. Drona (controlată de Baltiel) încerca în continuare să identifice ceea ce vedea, când zorii colorară marginea planetei în roşu. Pe măsură ce se lumina podişul, mănunchiurile se desfăcură în spirale, desfăşurând cinci braţe ramificate cu suprafeţe interioare întunecate – nu verdele clorofilei, nici altă culoare. Păreau mai degrabă panouri fotovoltaice decât plante, deşi absorbeau lumina solară printr-un proces similar fotosintezei. Ca să facă apoi ce anume? Lumea lor era mărginită de suprafaţa podişului, pe care o acopereau ca un covor. Sau poate că formele acestea imobile erau deja adulte, iar larvele zburau în vânt, pentru a fi prinse şi mâncate de meduze imense… Poate, poate… Presupunerile lui Baltiel şi ale echipajului se înecau în hăul necunoscutului.

Drona survola acum marea, dar mediul acela era neprielnic, iar apa, mai mult opacă. Totuşi, ceva se vedea bălăcindu-se aproape de suprafaţă, ceva rotund şi uriaş, o umbră palidă scânteind în apa de culoarea cernelii. Neputând s-o identifice, drona se îndepărtă. Acum se vedeau nişte noduri mici ţopăind pe valuri – „mici”, adică mai mari decât un om, însă marea întunecată era atât de întinsă, încât orice părea pitic în comparaţie cu ea. Nodurile erau translucide, străbătute de vinişoare. Baltiel le considera meduze în creştere. Poate că erau. Poate că nu.

Le arătă şi polii – fără pământ, fără gheaţă, numai nişte sargase bizare, cu cârcei şi inflorescenţe întinse pe sute de kilometri pătraţi, organizate în noduri şi spiţe, într-un tipar mozaicat straniu, dacă îl priveai de sus. Încâlceala părea vie, dar nemişcată, deşi lăsa impresia de mişcare continuă pe dedesubt.

Nu mai interoga nimeni computerul navei şi nici nu mai încerca să treacă de blocajul lui. Baltiel le captase atenţia – nici nu era de mirare. Totuşi, abia acum venea cireaşa de pe tort.

Ultima secvenţă arăta locul unde se întâlnea marea cu uscatul, ferit de interiorul închis de munţii care spintecau aerul umed şi îl scuturau de apă sub formă de ploaie. Zona era la mare altitudine, tot fierbinte după standardele terestre, dar o idee mai rece decât tropicele sufocante. Drona arăta un peisaj neted, cu bălţi, pâraie şi noroi, o mlaştină de sare, atât cât se putea cuprinde cu privirea.

Peste tot, viaţa deschidea spre soare petale sau frunze ori alte organe stranii, săpând la rădăcină pentru a scoate mineralele marine din solul salin. Sau poate făcea altceva, un proces necunoscut, fără echivalent terestru. Vegetaţia era scundă şi pipernicită; biologia planetei nu producea nimic care să menţină un copac înalt în picioare. Totul era negricios, în tonuri iridescente, verzi-albăstrui sau roşii-ruginii. Drona se lăsă mai jos, obiectivele ei căutând să surprindă orice mişcare. Ceva ţâşni ca fulgerul între ea şi sol, sigur nu o meduză, ci o fiinţă cu aripi, palidă şi agilă, deplasându-se prin aer nu ca o pasăre, ci în salturi sacadate. În urma ei, solul începu să freamăte, lăsând să se vadă un joc fascinant între pradă şi prădătorul ei aerian. Nişte fiinţe de forma unor pietre cu spini se puseră în mişcare, înaintând leneş pe marginea bălţii.

Baltiel îşi încheie prezentarea. Văzuseră destule ca să-şi dea seama câte altele mai sunt de aflat. Unu sau doi membri îşi ascundeau dezamăgirea pe care o simţeau din cauza unor speranţe neîmplinite, pentru că, atunci când pleci pe o altă planetă şi întâlneşti extratereştri, te aştepţi să fii salutat. Oricât de avansată ar fi ştiinţa, mintea omului continuă să se creadă buricul universului. Dacă nu pentru a crea inteligenţă, atunci *pentru ce* existau toate cele văzute? Unde erau oraşele, cosmodromurile, ruinele abandonate ale unei civilizaţii străvechi? Totuşi, ele

constituiau singurele forme de viaţă extraterestră zărite vreodată de om cu ochiul liber. Era un miracol că se născuseră din analogi ai bacteriilor şi tot un miracol era şi faptul că puteau fi numite „viaţă”.

În continuare, Baltiel reaminti echipajului scopul misiunii lor, care era, bineînţeles (şi absolut întâmplător), acela de a distruge totul şi de a construi o lume similară cu cea de acasă.

Senkovi urmări cu interes reacţiile celorlalţi. Nu exista nicio garanţie că priveau lucrurile din perspectiva lui Baltiel. *La urma urmei, cum se spunea mai demult prin filme, am călătorit 31 de ani-lumină ca să terraformăm planete şi să mestecăm gumă, dar am rămas fără gumă.* Iar dacă se termina guma, cumva, aveau cu ce s-o producă, dar nu asta era ideea.

Până la urmă, cum erau terraformatorii „clasici”? Oameni rezistenţi, care lărgeau frontiere, ingineri hotărâţi, veniţi să-şi ridice o casă în regiunile îndepărtate ale sferei de influenţă umane, asemenea constructorilor de căi ferate de odinioară. Numai că asta era o aiureală, bineînţeles. Niciunul dintre cei sosiţi acolo nu ducea un trai periculos, mâncându-şi de sub unghie ca să trimită un bănuţ familiei. Şi nici nu erau colonişti obligaţi să îndure fără să crâcnească viaţa sub un cer străin, până când cedau ori ei, ori planeta respectivă. Odată iniţiate procedeele de terraformare accelerată, terraformatorii se vor îmbarca pe prima navă spre casă, lăsându-i pe alţii să locuiască pe planeta virgină. Asta dacă nu se îndrăgosteau atât de tare de produsul muncii lor, încât să se hotărască să rămână acolo, încălcând toate strategiile şi ordinele. Şi, apropo de asta…

— …aşa că m-am trezit cu o dilemă pe cap, spunea Baltiel, explicându-şi calculele cu lux de amănunte, deşi rezultatul lor era cunoscut deja. E o situaţie fără precedent, nemaiîntâlnită în instrucţiunile aferente misiunii noastre.

Făcu o grimasă, afişând alte înregistrări pe ecranele virtuale ale membrilor echipajului sau pe ale navei, ca să

fie parcurse cu atenţie.

— Dar ea se regăsea în primele misiuni de terraformare – cele din interiorul sistemului solar – şi în prima care a ieşit din afara lui. Pe atunci, toată lumea vorbea numai despre extratereştri, dar nu s-a găsit nici măcar un microb, deşi s-au cheltuit o grămadă de bani şi resurse. Aşa că nu s-a mai gândit nimeni la ei. Asemenea situaţii nu sunt tratate în instrucţiunile expediţiilor actuale. Şi nu e ca şi când ne-am permite să contactăm Pământul şi pe urmă să aşteptăm 62 de ani ca să aflăm ce părere au ai noştri despre ele. Noi, acum, trebuie să luăm o hotărâre.

Noi, adică el, evident. Senkovi îşi zise că ar fi putut toţi foarte bine să doarmă încă şase decenii şi ceva şi să-i trezească nava când primeau un răspuns de pe Pământ, dar asta mirosea a supunere oarbă faţă de autoritate, lucru cu care el nu fusese de acord niciodată. Se mira însă de înverşunarea lui Baltiel, care, aparent, era un tip mai puţin ortodox decât îşi închipuise.

— Sper că îmi veţi susţine decizia. Nu ne putem apuca de lucru pe planetă, li se adresă Baltiel tuturor. Ar fi o crimă, un genocid cum nu s-a mai pomenit în existenţa speciei noastre.

Vindea castraveţi la grădinar. Ce anume caracteriza un terraformator? După câte se părea, dorinţa de a nu terraforma, dacă avea de făcut altceva mai interesant. Parcă sufereau toţi de deficit de atenţie. Văzându-l pe Senkovi că se încruntă, Baltiel îi trimise un mesaj direct: *Îi condamni?*

Nu. Şi, în mare, îţi susţin decizia… răspunse Senkovi, lăsând un „dar” nerostit.

Câţiva însă ar fi preferat, evident, terraformarea – veniseră să facă o treabă şi, cu toate că îi impresionau minunile dezvăluite de comandant, nu voiau să stea cu mâinile în sân.

— Propun să ne schimbăm misiunea, anunţă Baltiel. Cu tehnologia pe care o avem, putem executa o gamă largă de investigaţii, putem chiar reface planete de la cap la coadă, la urma urmei. Suntem datori să studiem ceea ce am găsit

aici şi să raportăm situaţia Pământului. După noi vor veni şi alţii. Planeta aceasta va deveni mina de aur a galaxiei pentru oamenii de ştiinţă. Dar noi putem fi cei dintâi, pionierii care vor săpa fundaţia. Putem intra cu toţii în cărţile de istorie.

„Cu toţii", adică „eu", dar probabil că numele celelalte se vor trece la subsol sau vor fi imortalizate ca trăsături geografice. *Capul Senkovi… sau poate că nu. Sună ca o instrucţiune pentru un taxidermist.*

Baltiel captase din nou atenţia echipajului, însă câţiva erau nemulţumiţi de turnura pe care o luaseră evenimentele. În definitiv, erau experţi aleşi să ducă la capăt o anumită sarcină, pe care acum nu o vor mai îndeplini. Senkovi număra patru: Maylem, Han, Lortisse şi Poullister. Ceilalţi şapte erau de acord cu comandantul. Hotărî că venise şi rândul lui şi îi trimise o cerere pentru a lua cuvântul. Baltiel îi aruncă o privire piezişă şi îi solicită lămuriri. Drept răspuns, Senkovi îi trânti planul complet. *Hai să vedem dacă e la fel de deştept pe cât se crede.*

Baltiel clipi de două ori – ceilalţi nu sesizară decât pauza scurtă –, apoi dădu aprobator din cap:

— Domnule Senkovi, aveţi cuvântul.

Senkovi clipi şi el şi-şi linse buzele uscate. Prefera să fie cel care marchează, nu cel care încasează. Fiindcă toate privirile erau aţintite asupra sa, tuşi ca să câştige timp, apoi rosti:

— Nu e ca şi cum ne vor lăsa în pace.

Îi lipsea grandilocvenţa lui Baltiel. Abia reuşea să-şi ridice bărbia din piept.

— Ştiţi cum îi spuneau iniţiativei de terraformare când am părăsit orbita Pământului? Proiectul „Eternitatea". Pentru că asta şi este. Acesta e momentul când rasa umană devine nemuritoare. Înţelegeţi? Nu ne mai aflăm pe Pământ. Ne *construim* case noi printre stele, fie că ele vor lucrul ăsta, fie că nu. Avem puterea unor zei. Oamenii vor veni aici cu speranţa că vor găsi o casă. Vor fi foarte impresionaţi de meduze şi pietre mişcătoare şi toate cele, dar la un moment dat vor începe să pună întrebări

stânjenitoare: „Şi eu unde voi locui?” Doar ştiţi cum sunt oamenii. Toţi ştim. Se vaită, cer, iar se vaită, iar cer. „Am călătorit 30 de ani-lumină, iar voi ne arătaţi peisaje cu mlaştini de sare.”

Încercă un zâmbet şi văzu că vreo doi îi zâmbesc la rândul lor. Baltiel aştepta rezervat. *Cum de-a digerat deja toată treaba asta? A pus nava să i-o analizeze pe bucăţi? Mi-a spart fişierele înainte de şedinţă?*

— Dar Yusuf are dreptate, continuă Senkovi, arătând nervos în direcţia lui Baltiel. Nu ne putem îndeplini misiunea, nu aşa cum ar trebui. Dar o putem duce la bun sfârşit altfel. Uitaţi cum!

Afişă diagrame şi date în spatele cărora se putea ascunde suficient, astfel încât glasul să-i sune mai categoric pe măsură ce explica:

— Planeta următoare, Tess 834g, e un glob de gheaţă situat chiar la graniţa cu zona de apă lichidă, dar e geologic activ, iar regula de terraformare 101 spune că putem bombarda cu precizie faliile ca să-l punem în mişcare şi atunci nu va mai rămâne un glob de gheaţă multă vreme. Gazul pe care îl vom genera va distruge albedoul, iar planeta va fi destul de caldă pentru ca apa să rămână apă. Există şi zone de uscat. Puţine. Dar se vor extinde odată ce gheaţa se va topi.

— Nu prea mult, sublinie Han. Cam 2,1 la sută din suprafaţa totală, mici lanţuri de insule.

Îşi prezentă calculele pe afişajul virtual comun. Lea Han era cea mai în vârstă din echipaj, cu doi ani mai bătrână decât Baltiel, iar socotelile ei, făcute în grabă, erau corecte. *Pe Baltiel nu l-a întrerupt nimeni,* îşi zise Senkovi, dar Han măcar intrase în jocul lui.

— Coloniştii pot locui în bărci, propuse el. Ori acolo, ori cu extratereştrii, dar cum se vor descurca peste trei sau patru generaţii? Crezi că vor fi toţi nişte vecini responsabili?

— Asta e o apreciere pesimistă a spiritului uman, obiectă cineva.

Senkovi îi căută numele. Era Sparke – evaluat drept

competent, dar nu sclipitor.

— Una cu care întâmplarea face să fiu de acord, i-o reteză Baltiel lui Sparke, închizând subiectul. Nu ştim care va fi contextul politic al coloniştilor.

Expresia de pe chipul oamenilor arăta că nu se gândesc la altceva decât la ştirile vechi de pe Pământ. Nou-sosiţii ar putea fi un val de maniaci ideologici, veniţi acolo ca să-şi dea frâu liber obsesiilor, odată scăpaţi de duşmanii lor de pe Pământ.

— Nu ştim care le vor fi priorităţile, continuă Baltiel. A mea este să conservăm şi să studiem ceea ce am descoperit aici. Voi lua un modul independent de pe *Aegean* şi voi rămâne pe orbita lui 834h. Caut voluntari care să mă însoţească. Susţin ideea domnului Senkovi de a încerca terraformarea lui Tess 384g. Va beneficia de cele mai multe resurse ale navei pentru asta. Şi el va căuta voluntari şi vă garantez că, atunci când, în sfârşit, vom primi veşti de pe Pământ, el şi echipa lui de terraformatori vor avea viitorul asigurat.

Dar tot nu va fi la fel de interesant ca studiul meduzelor zburătoare, conchise Senkovi, deşi nu putea spune că Baltiel nu-i oferise şi lui şanse egale. Se gândea deja la provocările tehnice de a da viaţă lumii îngheţate.

În cele din urmă, se alese cu Maylem, Poullister şi Han, Lortisse sfidând evaluarea în urma căreia ar fi trebuit să i se alăture. După calculele lui Senkovi, trei coechipieri erau, probabil, cu doi mai mult decât avea nevoie. Doar treaba cea mai grea urmau s-o facă maşinile!

— O întrebare, se trezi Sparke vorbind, când toate fuseseră deja aranjate. Dacă găseşti forme de viaţă sub gheaţa de pe 834g?

Senkovi scutură din umeri.

— Păi, dacă nu au capacitate de comunicare radio şi nu învaţă repede, răspunse el, să zicem că au dat de dracu’.

3

Cândva, acolo ar fi putut exista viaţă. Trebuia să se împace cu gândul ăsta. De fapt, ar putea exista încă. Sondele iniţiale de pe Damascus (Senkovi îşi luase libertatea de a consacra numele animalului de companie fără drept de proprietate, ca pe-un pasager clandestin, provocându-l pe Baltiel să-l evacueze) identificaseră activitate chimică complexă în fisurile hidrotermale de la mare adâncime, dar nimic altceva. Coloana de apă era aridă. Activitatea chimică era prezentă pe alocuri şi probabil că două decenii de vulcanism extrem de accelerat îi făcuseră bine, răspândindu-i habitatul pe fundul mării. Să fie oare viaţă? Rezultatele erau neconcludente. Ceea ce se întâmpla acolo părea să ţină mai mult de matricele de argilă decât de membranele celulare şi se baza pe un echilibru toxic al substanţelor chimice care ar fi fost un blestem şi pentru nativii de pe Terra, şi pentru cei de pe Tess 834h, pe care Senkovi îl botezase în secret Nod, pentru că se găsea, teoretic, la est de edenul pe care îl crea el însuşi (sau cel puţin era îndreptat către soarele sistemului).

În rapoartele lui către Baltiel, minimalizase posibilul aspect biochimic, conştient că omul nu poate fi dus de nas. Între ei doi se crea astfel o fantezie complice şi convenabilă, pe care puteau să le-o prezinte auditorilor ulteriori. Baltiel era mai ascuţit la minte decât crezuse el la început. După prezentarea măreaţă a lui 834g, Senkovi îl întrebase: „Cum de-ai parcurs totul atât de repede ca să iei o decizie?” „Ţi-am văzut estimările şi gradul de toleranţă. Nu ţi-ai pune cariera în joc făcând un pariu pe care să-l pierzi. Pe mine nu mă interesa decât să stai naibii departe de planeta mea”, îi răspunsese Baltiel cu un zâmbet amabil, iar atunci Senkovi învăţase multe despre şeful său. A te juca de-a zeul ţinea de dorinţa de a terraforma alte lumi, dar practica îţi cerea să joci cinstit cu restul panteonului. Senkovi o cunoscuse odată pe Avrana

Kern – ar fi fost oricum dificil s-o evite –, care era Zeus, Odin şi Yahweh la un loc. Baltiel jucase întotdeauna doar rolul unui Vulcan supus, dar acum intrase în pielea altei divinităţi şi se ocupa de un proiect pe care Kern, aflată la un abis depărtare, nu-l putea conduce după bunul plac.

De-a dreptul plictisitor, gândi Senkovi. Nu mai avea provizii de şase luni, pentru că, după doi ani de bombardament ţintit, faza vulcanică primară se apropia de final, iar el şi oamenii lui trebuiau s-o pună la punct pe următoarea. Chiar acum, dronele lui Han survolau razant suprafaţa lui Damascus, trasând harta noilor frontiere ale gheţii care acum acoperea numai un sfert din suprafaţă şi era împărţită între poli. La sol era tot frig faţă de standardele terestre, dar se formau gazele de seră, iar ei instalaseră un set de colectoare solare ca să capteze şi mai multă căldură.

Atmosfera de pe Damascus era destul de densă şi, în general, inertă. Cantităţile mari de apă îmbogăţiseră locul cu puţin oxigen, chiar dacă nu exista nimic care să-l metabolizeze. Asta îi economisea mult timp lui Senkovi, pentru că îi permitea să instaleze oxigenatoare mai complexe, cărora le trebuia puţin din cantitatea de O2 deja existentă ca să se iniţializeze. Era pe cale să coloreze apele în verde, să le împânzească repede cu alge lipicioase, care ar fi putut produce dezgustul tuturor turiştilor de pe o plajă. Aşa s-ar mări volumul de oxigen, dar, bineînţeles, planeta ar rămâne fără bioxidul de carbon care reţine căldura. Asta însemna că activitatea vulcanică şi a gazelor de seră ar trebui să fie crescută cu un nivel, iar echilibrul din atmosferă să fie strict menţinut, fără să se clatine absolut deloc, ca o farfurie învârtită întruna pe-un băţ ca să nu cadă. Şi pe urmă ar urma iarăşi o perioadă de aşteptare, în care el ar dormi mai tot timpul. Numai că perioada curentă de stai-şi-aşteaptă îi pusese destul răbdarea la încercare, iar el se apucase de alte proiecte, secundare, însă destul de avansate, şi ar fi preferat să-şi petreacă încă un an din viaţă lucrând la *ele* decât să-l dedice terraformării.

Aruncă o privire spre camaradul său, care se holba la el prin sticlă.

— Deja ţi-e foame? îl întrebă, deşi nu credea că e flămând.

Nu, era doar curios. Curiozitatea i-o indusese chiar el, pornind de la experienţa lui de pe Pământ. Nu era decât un hobby, nimic mai ieşit din comun faţă de pictatul lui Han sau puzzle-urile logice, plicticoase ale lui Poullister. Numai că folosea deja prea mult din resursele misiunii şi Senkovi se tot întreba cum anume să dreagă lucrurile în favoarea lui.

La termenul prestabilit, Baltiel se conectă, semnalul său venind cu întârziere temporizată de la satelitul-releu aflat pe orbita lui Nod. Senkovi consideră că e momentul potrivit pentru revelaţii şi deschise un canal vizual.

Baltiel o luase uşurel pe Nod. Încă trimitea drone dezinfectate meticulos pe planetă, încercând să inventarieze biomurile şi conţinutul lor, dormind pe gheaţă în vreme ce sistemele generau taxonomii ipotetice. Senkovi arunca o privire acolo cam o dată pe lună, impresionat de stăpânirea de sine a lui Baltiel. Ştia că intenţionează să trimită oameni la sol, într-un biodom închis ermetic. Baltiel va fi primul om care va păşi alături de alte forme de viaţă, dar numai îmbrăcat într-un costum suprarezistent, pentru protecţia tuturor.

Senkovi îl întâmpină cu cel mai simpatic zâmbet al său.

— *Hola,* şefule! Plantăm seminţe. Vine primăvara cu alge pe Damascus.

— Am văzut.

Bineînţeles, Baltiel îl urmărea şi el regulat pe Senkovi.

— Chiar ai devansat graficul de lucru.

— Pe când tu ai rămas în urmă, nu se putu abţine Senkovi să-l înţepe.

Spre uimirea lui, Baltiel făcu o grimasă.

— Am…

Evident, unul din motivele bărbatului pentru care tot tărăgăna treaba fusese acela că voia ca operaţiunea lui Senkovi să fie pusă pe roate, astfel încât echipajul rămas

pe *Aegean* să dea o fugă până la el dacă se întâmpla ceva rău – sau invers. Senkovi îi demontase deja logica, hotărând că alte motive, mai profunde şi mai personale, îl făceau pe Baltiel să tragă de timp. Acum expresia şefului său îi confirma bănuielile.

— Vrei să faci o primă impresie bună, rosti Senkovi. Şi nu ai decât o singură şansă pentru asta.

— Întocmai, admise Baltiel cu un zâmbet mai blând decât văzuse vreodată Senkovi pe faţa lui. Coborâm la sol. E totul stabilit deja. Dar fac verificări peste verificări. Am cerut laboratorului de aici să expună probele la toţi microbii din corpul uman, la fiecare moleculă de pe Pământ.

— Şi invers, sper.

— Ar trebui să fim în siguranţă, spuse Baltiel, gândindu-se, bineînţeles, la binele lui, dar şi al celorlalţi. Am identificat interacţiuni negative la nivel molecular şi ceva mai mult arsenic acolo jos decât ne convine. Dar interacţiuni biologice? Nici măcar una. Nu au ADN-ul nostru, nici structura noastră chimică celulară. Nu va muri nimeni de frigul cu care suntem deja învăţaţi şi nici nu se va îmbolnăvi de gripă marţiană. Oricum, vom purta costume ermetice.

Părea că mai voia o opinie, aşa că Senkovi dădu amabil din cap:

— Ţi-am studiat propunerea. Nu i-am găsit bube.

Ar mai fi spus şi altele, dar Paul se desprinse tocmai atunci din colţul acvariului său ca să se holbeze la ecran.

— Ce dracu-i asta? întrebă şocat Baltiel.

— Yusuf, ţi-l prezint pe Paul. Paul, salută-l pe Yusuf.

Evident, Paul tăcu.

— Ce-i asta?

Senkovi se încruntă.

— O caracatiţă dungată de Pacific.

Îi trimise şefului său o grămadă de fişiere despre toate speciile de cefalopode, în caz că era jenant de neinformat despre subiect.

— Înseamnă că probabil ai avansat foarte mult cu

formele de viaţă complexe.

După cum îi tremura ochiul, Baltiel sigur răsfoia planul misiunii.

— Da, dar…

— Disra, ăsta e un *animal de companie?* Ai folosit resursele misiunii ca să creşti… „octopozi” domestici?

Altă tresărire a ochiului. Senkovi ştiu sigur că superiorul său căutase forma de plural şi o găsise pe cea mai nefericită.

E timpul pentru înşelătoria cea lungă.

— Uite cum stă treaba. Pentru proiectul ăsta lucrăm foarte mult sub apă. Nu uita că majoritatea planetei e subacvatică. Deşi avem drone şi alte echipamente asemănătoare, nu ne vor ajunge, dacă vrem să respectăm graficul de lucru.

— Deci nu-l vei mai devansa multă vreme?

Senkovi decise să-şi sacrifice sinele din trecut în favoarea celui din viitor.

— Nu. Am fost un optimist. Dar am găsit o soluţie. Paul ne poate ajuta.

Baltiel ridică din sprânceană, reacţie pe care Senkovi o văzu cu întârziere de câteva minute, dată fiind distanţa dintre ei doi. Dar meritase aşteptarea.

— Ştii ce-au făcut Califi şi Rus pentru doctorul Kern?

Sprânceana se ridică şi mai sus, pentru că, în prezent, toată lumea ştia ce anume lucraseră cei doi – fără îndoială că oamenii de pe Pământ avuseseră o anumită părere despre activitatea lor cu 31 de ani în urmă, iar cele mai recente opinii ajunse la echipaj erau extrem de violente. Fusese o *cause célèbre* pentru reacţionari şi o justificare pentru terorişti, adică bombardarea laboratoarelor şi brutalizarea maimuţelor.

— Virusul, răspunse Baltiel pe un ton sec.

— Nu-l terminaseră când am plecat noi, dar eu deţin mare parte din cercetarea lor. Am fost chiar coautor la un articol de-ale lor. Senkovi nu se mai uită în ochii lui Baltiel, ci-şi îndreptă atenţia asupra lui Paul. Nu vorbesc despre o *îmbunătăţire,* n-am făcut ce-au făcut ei, ci de mici ajustări

pe ici, pe colo, eventual o mică accelerare – *nu mai amintesc de prelungirea duratei de viaţă şi a supravieţuirii după depunerea ouălor, pentru că ai pune prea multe întrebări* –, astfel încât, atunci când apele vor fi locuibile, să avem forţa de muncă necesară…

Baltiel tăcu destul de mult pentru ca Senkovi să verifice de două ori dacă legătura mai era deschisă. *Ce-o să facă? E pe altă planetă. Are propriile obsesii. O s-o cheme pe Han să-i spună să mă înlocuiască? Da, am crescut o caracatiţă. Ce-i aşa de rău în asta?*

— Măcar trimite un plan bine conceput înainte de a te apuca să jonglezi cu octopozii.

Auzindu-l, Senkovi tresări şi restabili contactul vizual. Câteva clipe, cei doi nu făcură altceva decât să se privească de la o distanţă de mii de kilometri. *Amândoi încălcăm instrucţiunile,* realiză Senkovi. *Suntem nişte îngeri rebeli, iar când Dumnezeu – adică Avrana Kern – îşi va da seama ce punem la cale, va fi prea târziu.*

— Aşa voi face, promise el, omiţând cu nonşalanţă să-i spună că jongla de mult cu octopodele.

Din acvariul său, Paul îl privi prin fanta subţire a ochiului său, desenând arabescuri complicate cu tentaculele.

4

Terraformarea le lăsa tuturor mult timp de gândire. Da, accelerau schimbările de pe planetă într-un ritm absurd în comparaţie cu cel geologic: de la glob de gheaţă la ocean într-o perioadă de viaţă umană foarte scurtă. Totuşi, oamenii se obişnuiseră cu zile, luni şi anotimpuri. Aşteptarea era grea. Niciunul nu voia să doarmă din nou şi să ceară navei *Aegean* să-l trezească peste un deceniu. Toţi preferau să vadă cum începe să germineze lumea de dedesubt înainte de a se culca. Aşa că s-au apucat de artă şi muzică, au citit biblioteca navei de la un cap la altul, au jucat jocuri de strategie generate procedural, care nu se repetau niciodată. Aproape toţi dezvoltau, uneori, câte o obsesie. Pe cei mai mulţi îi frământa legătura cu Pământul. Poullister, Han şi Maylem îşi omorau timpul discutând ce se petrece acasă: oamenii se băteau între ei. Existau zone de conflict localizate – în stilul tradiţional, soldaţii marilor jucători se băteau în curtea din spate a vecinilor, ca să reducă la minimum pagubele aliaţilor. Erau războaie date prin intermediari, destul de „curate” până acum, dar toată lumea ştia că există stocuri de agenţi chimici şi biologici care aşteaptă să se sature cineva de confruntări politicoase. Iar ştirile erau vechi de 30 de ani, bineînţeles. Ei se aflau departe, la marginea sferei de influenţă a omenirii, capacitatea lor de comunicare cu Pământul fiind supusă legilor inviolabile ale relativităţii.

Senkovi auzise discuţia aprinsă dintre Poullister şi Maylem – un scandal inutil, în care amândoi susţineau acelaşi lucru, certându-se de amorul artei, nu ca să aibă vreunul dintre ei ultimul cuvânt. Până atunci, nu-şi dăduse seama cât de iritaţi erau toţi din cauza Pământului şi a conflictului care lua amploare şi de care ei auzeau cu o generaţie mai târziu. Probabil că era deja încheiat, se instalaseră pacea şi armonia, însă demonul relativităţii întârzia după bunul plac veştile bune sau rele şi nu mai ştiai care e adevărată şi care e zvon. Nu aveau cum să

ajungă la ei cu viteză mai mare decât cea a luminii Soarelui de pe planeta lor natală, aşa că erau nevoiţi să speculeze la nesfârşit pe marginea gravităţii situaţiei.

Senkovi nu se băga în certuri şi se ţinea la distanţă de ei. Avea deja obsesia lui, o trăsătură cu care urcase clandestin, dar mândru la bordul navei *Aegean* cu mult înainte ca ea să devină *de rigueur* şi folosea timpii morţi ocupându-se de propriile sale planuri.

— Ar trebui să fii deja în congelator, îi spuse Han când veni să-l vadă – după câteva luni de la conversaţia destinsă despre Paul, purtată de el cu Baltiel.

— N-am chef, îi replică, scoţându-şi în afară buza de jos, deoarece aflase că, pentru unii, micile lui gesturi copilăreşti îi modificau total bizareriile, transformându-l dintr-un tip antisocial într-unul fermecător. Sunt ocupat.

— Eşti ocupat să nu ne laşi să intrăm aici. Aici, în Ecluza 7, trebuia să fie o încărcătură, nu? Doar că nimic din ceea ce văd nu aduce a încărcătură, Disra.

— Dar este. E un fel de încărcătură.

Senkovi bătea deja în retragere şi spera să-şi menţină postura defensivă ca rezervă pentru momentele când nu vor mai funcţiona gesturile lui copilăreşti.

— I-am trimis un plan lui Baltiel. Se ţine de capul meu ca râia, crede-mă.

— Disra, am văzut şi eu planul. E cam… subţire. Probabil că ai ieşit deja din parametri cine ştie cu câtă vreme în urmă. Testare preliminară, aşa scria.

— Şi a mers foarte bine, aşa că am luat o decizie executivă. Baltiel mă va susţine.

Han, înaltă şi slabă, arăta mai degrabă ca un artist care scrie haikuuri şi care pictează tablouri abstracte. În realitate, picta numai roboţi, umanoizi fantastici de metal, care ardeau în incendii industriale sau explozii, de parcă s-ar fi uitat pe o fereastră la o lume în care cibernetica evoluase în direcţii neaşteptate. Mai mult, sau poate în ciuda acestui fapt, Han era cel mai bun inginer din echipa de terraformare, matematician genial şi pilot excelent pe

deasupra. Toate astea, crezuse Senkovi, ar fi trebuit să-i dea de lucru, şi nu s-o aducă la el ca să-l spioneze. Se simţea ca un băieţel prins cu mâţa-n sac după ora stingerii, aşa cum stătea pe podeaua Ecluzei 7, cu o consolă virtuală pe jumătate dezasamblată, în strălucirea azurie a acvariului imens pe care îl construise.

Han atinse plasticul transparent, urmărind cum se desprind locatarii lui de coralii şi pietrele false plantate acolo de Senkovi şi cum plutesc spre degetele ei, ca să afle dacă e rost de ceva distracţie.

— Bănuiesc că nu-i trimiţi pe planetă prea curând, rosti ea. Dacă nu cumva i-ai modificat într-atât, încât să nu mai aibă nevoie de oxigen şi de temperaturi sau de pH ca pe Pământ.

— Nu, nu sunt gata să fie trimişi nicăieri, o lămuri scurt Senkovi, dorindu-şi s-o vadă plecată odată şi, dacă se poate, să uite ceea ce-a văzut. Sunt abia în faza de cercetare şi dezvoltare a proiectului, după cum ştii, dacă ai citit…

— De ce calamari?

— Nu sunt *calamari* – calmari, mă rog, dacă vrei să fii sclava dicţionarului. Sunt octopode. Şi de ce nu? Ce ai împotriva lor?

Han privi spre el.

— Ai la dispoziţie o bibliotecă genetică în care există o mare parte din biodiversitatea Pământului, Disra. Ai la îndemână kitul cu care să creezi orice specie, fie ea şi dispărută. Poullister se gândeşte să facă un câine.

Disra, care nu se dădea în vânt după câini, scutură din umeri.

— De ce nu? Adică, tu ce-ai face? Dă-mi voie să ghicesc ce animal ai ţinut acasă. O pisică? Peşti?

Probabil crescuse o pisică sau îşi dorise una, dar nu locuise într-o zonă unde putea obţine permis pentru animale de companie. Poate avusese o pisică-robot, o maşinărie din acelea care torceau şi-ţi stăteau în poală şi căreia i se pleoşteau urechile când îi expira perioada de garanţie.

— Aş face un tigru, spuse Han.

Senkovi rămase fără grai câteva clipe lungi, destul ca pe consola lui să se aprindă beculeţele roşii ale mesajelor de eroare când partenerul lui de joc se plictisi de pauză.

— Îhî, zise el în cele din urmă.

Han îi zâmbi – era, poate, prima oară când o vedea zâmbind. Dintr-odată, îşi schimbă total părerea despre ea. Voia să creeze un tigru aici, pe *Aegean,* unde coridoarele înguste şi spaţiile de lucru închise ar face viaţa interesantă pentru oamenii care ar trebui să le împartă cu un carnivor de talie mare. Dar, bineînţeles, nu va crea niciun tigru. Senkovi era singurul de pe navă capabil să-şi împlinească visul şi să-l doară în cot de părerea celorlalţi. Dar gândul îi rămase în minte şi trase concluzia că, datorită lui, Han crescuse mult în ochii săi.

— Am avut un tigru în copilărie, rosti ea candidă, iar el se întrebă dacă vorbeşte de o jucărie sau dacă provine dintr-o familie cu venit mult mai mare decât al lui, destul de consistent. Pe când tu, tu ai o sumedenie de... octopode. Dar niciun tigru.

— A, păi, chestia nasoală cu tigrii e că dau rateuri când îi pui să repare conductele de răcire la un kilometru adâncime în ocean.

Han îl ţintui cu privirea suficient ca să-l facă să se simtă prost, apoi îi surâse din nou.

— Nu despre asta e vorba, sublinie ea.

Senkovi vru să menţină aparenţele, dar decise că e prea deşteaptă pentru asta.

— Ba da. Vreau să zic, ăsta e scopul final. Dar am avut o caracatiţă în copilărie.

De fapt, mai multe, dar aşa curgea mai simplu povestea. Atunci, consola începu să scoată bipuri ascuţite, iar el se grăbi s-o oprească.

Prea târziu, însă. Han se lăsă pe vine lângă el.

— Cu cine joci? Cu Poullister? Nu-i bun de nimic.

Consola afişa un joc de aşezat piese, un mic peisaj idealizat, pe jumătate construit din scuaruri, şosele de legătură, râuri şi oraşe. Era o învălmăşeală, piese

împrăştiate peste tot, drumuri în spirală ducând nicăieri, zidurile ţepoase ale oraşului îngrămădite ca nişte arici-de-mare.

— Nu e... Poullister. Nu.

Han urmări unde duc cablurile din consolă. Da, Senkovi ar fi putut rula totul în spaţiul virtual al sistemului navei, acela era următorul pas logic. Acum încerca să se joace pe ascuns, pentru că altfel ceilalţi l-ar fi luat în râs.

Han însă nu râse. Parcă vedea cum se învârtesc roţile în mintea ei.

— Joci cu...

— Paul, îi explică el. De fapt, Paul 5. E cea mai reuşită versiune pe care am modificat-o. Îi place consola şi să experimenteze spaţiul virtual. Mi-am zis că... Sunt *oameni* pe care nu-i atrage spaţiul virtual, dar octopodelor le place la nebunie să-l manipuleze. Încă nu au simţ tactil şi am crezut că ăsta va fi un obstacol, dar învaţă foarte repede, mai ales Paul 5. Aşa că încerc cu jocuri simple. Cu rezultate discutabile. A înţeles regulile jocului, ştie când poate să mute şi ce mutări are voie să facă, dar când vine vorba de strategie sau să adune puncte sau să câştige... Deocamdată, mai are de învăţat.

— Spune-i că nu primeşte mâncare dacă pierde, îi sugeră Han cu ochii la acvariu.

Senkovi încercase şi asta. Motivaţia pavloviană nu avea efect la instruirea octopodelor. Odată ce le hrăneai, mâncarea devenea un factor motivant mai puţin eficient decât curiozitatea. În plus, după ce a reuşit cu greu să-i comunice că jocul ascunde în el un crevete, Paul 2 a spart jocul, vrând să-l facă bucăţi.

— Spaţiul ăsta ne va trebui cât de curând pentru încărcătură, remarcă Han în cele din urmă, cu o nuanţă de regret în voce.

— În primul rând, asta este încărcătură, fie ea şi experimentală. În al doilea rând, nu ne trebuie spaţiul. Uite, l-am reorganizat! Ne ajung celelalte ecluze. Am făcut eu cumva să fie ergonomic.

Îi transmise rearanjamentul în spaţiul virtual pe care îl

împărţeau. Designerii lui *Aegean* fuseseră generoşi, graţie bugetului mare. Senkovi le îmbunătăţise munca pentru a face economie de spaţiu şi pentru a muta echipamentele, lucru pentru care oricine ar fi fost lăudat pe bună dreptate. Operaţiunea elaborată dădea bine pe hârtie, asta dacă nu suspectai că depusese atâta efort numai pentru că avea nevoie de spaţiu suplimentar pentru acvarii.

După plecarea lui Han, termină jocul şi-şi hrăni animalele, sperând că restul navei nu chicotea deja pe seama nebunului de Senkovi şi a moluştelor lui deştepte. Consola clipea din nou, deşi Paul era ocupat să dezmembreze un crab.

Era Salome. Îl urmărise pe Paul şi-şi folosise conexiunea recent implantată ca să intre în sistemul jocului. Făcuse toate mutările de care era capabilă, dar acum trebuia să facă şi Senkovi o mişcare, ca să poată continua jocul.

Senkovi îşi spunea că ar trebui să plece de lângă acvarii şi să ia contact cu oamenii sau să facă altceva, la fel de sănătos. Dar tocmai purtase o conversaţie cu un alt om, lucru cam obositor, şi nu voia să dezamăgească un subiect experimental atât de sârguincios.

Se aşeză la loc, aruncând o piesă în spaţiul virtual şi aşteptând să vadă ce va face Salome.

5

Siri Skai răspundea de modulul de pe orbită în absenţa lui Baltiel. Ea şi ceilalţi patru nu aveau mai nimic de făcut, decât, eventual, să corecteze baza de date despre biosfera lui Nod (porecla lui Senkovi intrase, treptat, în subconştientul colectiv), creată de computer. Teoretic, Baltiel ar fi trebuit să rămână în modul şi să trimită o echipă la sol, dar al naibii să fie dacă-i trecea prin cap aşa ceva. *Aceasta* era ziua pe care o aşteptase în toţi anii petrecuţi când treaz, când în somn criogenic, de la sosirea lor acolo. Nu numai că se va afla în navetă, dar avea să fie prima fiinţă umană care va pune piciorul pe planetă. Nimeni nu-i va lua satisfacţia asta.

Dronele erau la sol de multă vreme, punând lucrurile la punct. Îi aştepta un habitat cu o atmosferă nu foarte diferită de cea exterioară – presiunea puţin mai scăzută şi volumul de oxigen puţin mai crescut, aproape ca pe Pământ, iar gravitaţia era reală, chiar dacă mai puternică decât cea cu care se obişnuiseră. Baltiel trăia în spaţiu, uneori în gravitaţie artificială, alteori în imponderabilitate de prea multă vreme.

Bineînţeles, planul era strict o misiune de cercetare, inventată de el pentru a înlocui ceea ce ar fi trebuit să facă, de fapt, pe Nod. Nu trebuia să se gândească la Nod ca la „acasă”. Va exista un şir scurt de case interconectate, cu puţin mai mult spaţiu personal decât în modulul pe care îl separaseră de *Aegean* şi pe care îl lăsaseră pe orbită după ce restul navei plecase spre Damascus.

Senkovi şi numele lui stupide. Care întotdeauna prindeau. Fără îndoială, coloniştii vor găsi propriile lor denumiri normale pentru ambele planete, când vor sosi. Dacă vor sosi – asta depindea de gravitatea situaţiei de acasă. Senkovi spunea că vor veni bărci pline de refugiaţi la fiecare staţie de terraformare, vociferând şi cerând să fie cazaţi şi hrăniţi. Marea diasporă umană, aşa cum nu şi-o imaginase nimeni.

Baltiel se aşezase la masă alături de echipajul său cu scurtă vreme în urmă – jonglase cu turele astfel încât să fie toţi treji şi pregătiţi pentru lansarea de mare însemnătate istorică. Atmosfera le trezea un optimism precaut. La urma urmei, Pământul era foarte departe şi toată lumea avea convingerea că situaţia de acasă se va regla de la sine. Misterele de pe Nod erau mult mai urgent de dezvăluit.

Skai se gândise chiar să culeagă ceva comestibil de pe planetă, pentru că Senkovi mai avea mult până să obţină crescătorii de peşti pe Damascus. Skai era geolog şi nu îl interesau prea mult alte specialităţi. Nouăzeci la sută din proteinele de pe Nod erau nedigerabile pentru oameni – nu neapărat otrăvitoare, ci complexe inerte care se coagulau în intestine şi probabil că, într-un final, te omorau din cauza concentraţiilor de arsenic şi mercur de pe planeta care înflorea datorită lor. Pentru restul de zece la sută nu merita să pierzi vremea.

Baltiel se crezuse cel mai mare expert în solul planetei Nod. Acum însă trăia cu impresia că datele acumulate despre planetă erau pentru minte precum carnea extraterestră pentru stomac, adică aproape imposibil de asimilat. Nu că explorarea automată s-ar fi întors fără rezultate, dimpotrivă. Deţineau o mulţime de informaţii despre Nod, dar nu şi metoda de a le pune cumva cap la cap. Se simţea ca un elev obligat să înveţe istoria pe de rost, sub forma unei liste de date şi nume de regi, fără un context care să-i permită să înţeleagă şi legăturile dintre ele.

Organismele de pe Nod aveau organizare celulară, ca fiinţele terestre, deşi celulele se diferenţiau în mare măsură. Erau mai mici, în medie, cât o bacteria *E. coli.* Le lipsea nucleul, dar aveau implantată în membrană un fel de organizare transmisibilă, incredibil de densă. Lante, biochimist, vorbea despre stocarea informaţiilor la nivel atomic, mai compactă decât ADN-ul, dar cu consum de energie sporit pentru a fi produsă. În mod evident, toate celulele reacţionau la lumină, chiar şi cele adânc îngropate în corpurile creaturilor. De ce? Nimeni nu avea o teorie

viabilă. O mulţime de organisme pe care le studiaseră păreau să metabolizeze lumina soarelui, unele fiind plante de tip sesil, altele, foarte mobile, sugerând că mecanismul lor (încă nu-l identificaseră, dar trăseseră concluzii fascinante) era mult mai eficient decât fotosinteza, iar pe Nod nu existau diferenţe clare între plante şi animale.

Aproape fiecare organism era simetric radial de sus până jos, dar nu şi din faţă în spate, cu excepţia cazurilor în care evoluţia le răsucise în aşa fel încât să fâlfâie prin aer cu partea dorsală în faţă. A, şi multe organisme erau doar parţial celulare, largi porţiuni ale corpului lor fiind alcătuite dintr-un ţesut ca de plastic, care părea mai degrabă neanimat, fiind manipulat şi deformat prin contractarea fibrelor – meduzele, care cuprindeau o încrengătură semnificativă a formelor de viaţă de pe Nod, erau ca nişte pânze neataşate la nicio corabie.

Baltiel nu era genul care să se gândească imediat la exploatarea comercială, însă Nod prezenta forme de stocare a informaţiilor şi de conversie a energiei, precum şi materiale extrem de solide şi uşoare, pe care tehnologia terestră nu le putea multiplica deocamdată. În acelaşi timp, ecosistemul de pe Nod părea… *tânăr.* Lăsând la o parte nişte forme de viaţă de tipul meduzelor, cu adevărat colosale, nicio creatură de pe uscat nu depăşea dimensiunile unui câine mediu. Nici urmă de păduri (sau lemn), nimic care să semene cu un schelet intern. Toate se întindeau pe orizontală, în loc să se înalţe. Baltiel se întrebă dacă aşa arătase şi Pământul în devonian, când viaţa abia mijea pe uscat.

În ce s-ar putea transforma planeta asta? Nu va afla niciodată şi avea certitudinea amară că, din cauza prezenţei omului în acel sistem solar, nici nu va afla nimeni vreodată, iar viitorul planetei Nod avea să fie întrerupt cu brutalitate.

Nu trimisese acasă nimic din descoperirile făcute. Din câte ştia, toţi îi respectaseră ordinele în acest sens, însă asta nu va mai conta imediat ce va sosi primul val de pământeni, pregătiţi să şteargă semnele fragile din nisip

ca să ridice vile cu vedere la mare pe orice planetă locuibilă întâlnită în drum. Baltiel se imaginase punând balize cu bacteria ciumei pe întreaga orbită, numai ca să ţină la distanţă viitorul acela distrugător.

În loc de asta, acum se răsfăţa. El şi echipajul lui se vor îngriji de colecţia aceea pestriţă de forme de viaţă ciudat de neambiţioase cât vor mai putea. Dacă nu altceva, măcar vor exista înregistrări pentru generaţiile viitoare.

Îi trimise un semnal lui Skai prin reţeaua modulului, iar ea îşi confirmă disponibilitatea, evidenţiind citirile sistemului. Baltiel se asigură că echipa de la sol era deja în navetă. Erma Lante (biolog şi medic) şi Gav Lortisse (specialist în geotermie şi tehnician general) erau deja acolo, iar Kalveen Rani (meteorolog şi pilot) era pe drum. Rani îi trimisese un mesaj pe care îl citi imediat, îngrozit că se întâmplase ceva care să-i dea soarta peste cap, poate nişte defecţiuni sau furtuni, însă ea doar îi recomanda să discute cu Senkovi. *Mi-a transmis câteva date meteorologice, dar am primit doar nişte aiureli. S-ar putea să aibă probleme.*

Baltiel îşi zise că are destule problemele, nu mai avea nevoie şi de ale lui Senkovi. La urma urmei, se presupunea că bărbatul ăla putea să se descurce singur al naibii de bine.

Porni spre ecluza navetei cuprins brusc de un val de încântare, ca un copil înainte de a pleca în vacanţa mult visată. De prea multă vreme stătea în cutia asta de conserve; în mod subiectiv, de ani de zile, iar în mod obiectiv (adică după ceasul navei), de câteva decenii. Ca un copil, de data asta unul care trage cu ochiul la cadourile de sub brad de o generaţie întreagă, dar care îşi interzice singur să le deschidă, cu o încrâncenare neomenească.

Ca un copil. Nimeni din echipa lui nu l-ar fi descris aşa. Era un bărbat întotdeauna calm, care avea răspunsuri la toate, care – minune! – putea chiar să-l aducă pe Senkovi cu picioarele pe pământ de oriunde l-ar fi purtat gândurile. Cu toate astea, Baltiel simţi că i se umple sufletul de o

încântare inocentă. Alegerea momentului misiunii, oricât de bine argumentat ar fi în rapoarte, ţinea mai degrabă de faptul că ajunsese la capătul răbdărilor. Astăzi era Crăciunul, iar el avea să rupă ambalajul de pe cadouri.

Totuşi, era Comandant General, iar micul fief al lui Senkovi făcea parte din noţiunea de „general”, cel puţin teoretic, aşa că îi ordonă modulului să trimită un semnal către *Aegean,* sinele lui geamăn.

— Salut, şefule! veni răspunsul întârziat, când Baltiel se afla deja în navetă, verificându-i pe Lortisse şi Rani, care făceau calculele premergătoare zborului şi care se examinau reciproc ca să nu le fi scăpat ceva – centuri, puncte de sprijin etc.

— Siri urmăreşte evoluţia unor date meteorologice primite de la tine, încercă Baltiel să-l tragă de limbă.

— Ăăă, hm, da. Nu-i nimic urgent.

Echipajul de la sol îşi verificase deja calculele şi Siri Skai confirmase fereastra de lansare, iar copilul entuziasmat care ţopăia în mintea lui Baltiel bloca orice altă informaţie exterioară. Senkovi părea derutat, ceea ce ar trebui să fie un semnal de alarmă, fiindcă el nu dădea frâu liber sentimentelor niciodată, le ţinea doar pentru sine, şi doar n-o să se întâmple o catastrofă chiar acum, când Baltiel era pe picior de plecare.

Totuşi…

— Disra, ce se întâmplă?

— Mici dereglări de sistem, şefule, nimic îngrijorător.

Când în sfârşit veni răspunsul, tonul lui Senkovi fu extrem de transparent. *A făcut-o de oaie şi nu vrea să-l verific.* Baltiel putea, bineînţeles, să-l verifice. Putea interoga *Aegean* folosindu-se de comanda de acces şi pe urmă putea pătrunde dincolo de toate deflectoarele şi panourile cu care Senkovi camuflase datele problematice. Sau ar putea să-l lase să-şi vadă de-ale lui, ca să nu-i strice cheful în cel mai important moment al său.

Luă o decizie de comandant, despre care ştiu imediat că e exact opusul prudenţei. De 20 de ani încoace era tot timpul prudent. Măcar o dată să fie şi nesocotit.

Întrerupând comunicarea, se hotărî să-l lase pe Senkovi să iasă din rahat fără supravegherea lui, numai de data asta, sperând că omul nu va sfârşi întinzându-l cu degetele pe pereţi.

Refuză să piardă momentul lansării. Nu avea de unde să ştie, în momentul acela, ce anume depindea de hotărârea lui.

— Skai?

— Sunt pregătită.

Skai şi ceilalţi erau deja pe poziţie, pregătiţi să continue cu adunarea datelor. Majoritatea se va întoarce la somnul criogenic imediat ce naveta va fi aterizat în siguranţă. Baltiel se mira că nu se înghesuiseră prea mulţi să ajungă la sol, dar pare-se că traiul printre meduze nu îi atrăgea.

Ecluza se goli în jurul lor. Aerul trebuia economisit, nu risipit. Uşile se deschiseră, clemele se retraseră, iar modulul se roti uşor, eliberând naveta în spaţiu, pe o traiectorie transversală perfect trasată.

Baltiel alesese biomul de mlaştină pentru că era mai primitor decât deşertul interior încins. Sigur, şi-ar fi putut regla temperatura din costum, dar, cu cât funcţionau mai puţin echipamentele, cu atât rezistau mai mult fără să trebuiască întreţinute. Dintre biomurile de pe uscat, acesta părea şi cel mai populat – un loc în care un ochi antropocentric ar fi sesizat un efort de evoluţie *suplimentar.* Asta, desigur, era o iluzie. Probabil că marile rezervoare evolutive se găseau în altă parte şi, lăsate să se dezvolte singure, s-ar fi produs un nou salt progresiv în adâncurile apelor sau în atmosfera superioară a creaturilor plutitoare. *Dar, deocamdată, e irelevant. Putem studia numai prezentul, înainte de a trece la distrugerea viitorului.* Ideea îl scotea din sărite, însă dacă într-adevăr comandantul navei următoare nu s-ar fi dovedit, şi el, un ecolog înrăit, ce şanse ar fi avut formele acelea de viaţă pe termen lung? Da, speciile individuale vor supravieţui alături de oameni sau vor fi deportate în rezervaţii ori grădini zoologice, dar istoria ecologică a Pământului demonstra cât de precare erau asemenea măsuri. Una

dintre marile victorii ale programului de terraformare era capacitatea de a reconstrui ecosisteme terestre complete – sisteme care, pe planeta lor de origine, n-ar fi fost altceva decât nişte răniţi pe patul de moarte. Ecosistemul era, în sensul propriu al expresiei, unitatea de bază a vieţii: speciile creează, prin însăşi faptul că există, un mediu în care să lucreze alte specii. *Am făcut totul praf acasă,* îşi zise Baltiel. *Şi, până când vom ajunge să înţelegem Nod-ul, o să-l facem praf şi pe el.* La un moment dat, avusese un vis nebunesc despre un Damascus imitând Pământul şi coexistând cu Nod-ul îndepărtat. Ştirile tot mai proaste de acasă îl măcinaseră, transformând totul într-un fel de viziune nihilistă dezolantă. *Vom afla ceea ce vom putea şi vom înregistra totul. Voi putea spune „Pe aici am călcat şi eu". Asta nu mi-o poate lua nimeni, indiferent ce va veni.* I se strângea stomacul numai când se gândea la Pământ, la polemicile politice, la numărul victimelor, la nebunia în crescendo, dar alunga voit imaginile negre şi-şi vindeca singur reacţia organismului, aşa cum făceau toţi în ultima vreme. *Nu voi lăsa un mic război global să-mi ruineze momentul. Oricum, până va ajunge la noi, va fi deja istorie.*

Naveta ajunse în faza de coborâre preplanificată, Rani stând cu ochii în patru, ca să intervină la nevoie. Lortisse supraveghea sistemul navetei, dar o făcea mai mult din obişnuinţă decât pentru că ar fi apărut vreo problemă. Lante moţăia chiar şi când intrară în atmosfera superioară. Baltiel fixa imaginile – Nod-ul văzut din modul, din navetă: o lume a roşului, a negrului şi a maroniului, departe de sclipirile verzi-albăstrui, ca de bijuterie ale unui Pământ Nou, terraformat.

Sosi o transmisie de *pe Aegean.* O verifică, deşi nu avea niciun chef. *Acum ce-o mai fi?* O aiureală, şiruri de caractere alfanumerice, separate ca să pară cuvinte care alcătuiesc propoziţii, dar lipsite de sens.

O farsă? Era stilul lui Senkovi, căruia îi stătea în fire să o facă pe grozavul în faţa celor inferiori lui, deşi de data asta nu se ridica la standardele obişnuite. Baltiel trimise o interogare pe post de răspuns.

Urmau să coboare razant la suprafaţa planetei, pentru a evita uzura navetei pe cât posibil, dar şi pentru ca Baltiel să-şi fotografieze „moşia” folosind camerele ventrale. Dedesubtul lor se întindeau apele de obsidian. *Marea neagră precum vinul.* Erau încă prea sus ca s-o vadă mai bine, dar vor zbura pe deasupra valurilor înainte de a traversa coasta.

— Nu, şefu’, totul e-n regulă. *8jsgjg r jg81 ufwytmv-i9r f.* Totul e sub control. Fără probleme. Cum e zborul? *kksn hu9 d i99t k.*

— Disra, ce dracu’ faci?

Baltiel simţi imediat un gol în stomac, pentru că primea o mulţime de aiureli secundare de *pe Aegean,* simultan cu semnalul de la Senkovi, transmisii separate multiple de pe navă, manifestate sub forma unor interferenţe audio care blocau canalul lui Senkovi.

— E… Şefule, zău, nu te panica. Va trebui să întrerup şi să reiau transmisia din când în când.

Am luat hotărârea greşită. Era în singura navetă de pe staţia orbitală a lui Nod. Încă puţin şi se apropiau de suprafaţă. Nu avea cum să meargă să-l ajute pe Senkovi. *Chiar dacă am fi încă acolo, sus, ne-ar trebui aproape un an, dată fiind poziţia planetelor în momentul de faţă.*

— Explică, îi ceru el scurt.

— Ceva se infiltrează în sistem, auzi vocea lui Senkovi, care încerca zadarnic să pară relaxat. Trebuie… *hhs i4 gk; gg 8lubj2.* Trebuie să resetez sistemele navei, şefule. Îmi pare foarte rău. E cam… *n83.ljsg.n hgikkkd* rasolită.

Baltiel simţi cum i se rasolesc şi lui măruntaiele, ba de îngrijorare, ba de furie, pentru că Senkovi reuşise să se pişe pe momentul lui de glorie.

— Explică, repetă, apoi, uitându-se la analiza iniţială a idioţeniilor transmise, întrebă: ţi-a *spart* cineva sistemele?

— Nu. Nu, nu. Da. Răspunsul întârziat al lui Senkovi sună aparent amuzant, dar şi teribil de serios. Uite cum facem. Îi trimit pe ceilalţi pe navetă, în caz că lucrurile *9wks rj i934mmgppppssss-saaalllut-salutsalutcece* ăăă… în caz că lucrurile chiar o iau razna, ceea ce n-o să se

întâmple, deşi e cam *cece95mg; hoointerogareinterogare,* ştii tu, cam… Am zis că, dacă lucrurile o iau razna rău, ar trebui să dea o fugă pe Nod şi să se arunce la picioarele tale. Nu e vina lor. Numai eu sunt de vină, ok?

— Disra, spune-mi odată ce dracu' se întâmplă!

Baltiel strigase peste el, acoperindu-i bâlbâială. Natura din ce în ce mai organizată a semnalelor secundare îi făcea părul măciucă. *A repornit sistemele şi le-a trecut pe control IA*[3] *exclusiv sau ce?*

— Sunt victima propriului meu succes, se auzi glasul lui Senkovi, spărgând liniştea lăsată după întreruperea celorlalte transmisii. Am redus lărgimea benzii, dar nu le pot stopa. Deconectez toate sistemele. Asta-i tot ce trebuie să ştii. Serviciul normal se va relua în scurt timp.

— Asta *nu* e tot ce trebuie să ştiu!

Baltiel încerca să interogheze *Aegean,* dar, din cauza lui Senkovi, care încerca să-şi acopere isprăvile, şi a haosului de pe navă nu reuşea să-şi facă o imagine de ansamblu a situaţiei. Pe ecranele din faţa lui, peisajul marin de pe Nod îi fugea de sub privire în timp ce naveta înainta cu viteză, iar acum vedea numai deşert roşu. Diagnosticele lui identificară şase prezenţe clare în sistemul de pe *Aegean,* interferenţe nedirecţionate, bizare, stând la pândă şi încercând să acceseze sistemele navei.

Crezu că îi ajunsese prea târziu cererea, dar Senkovi o auzise, fără îndoială, înainte de a reseta comenzile.

— Bine, şefule, uite cum stă treaba, veni răspunsul. E posibil să fi eşuat în a-mi ţine subiecţii sub control.

— Explică.

— I-am învăţat noţiuni de comunicare primare, ca să interacţioneze cu echipamentele de pe Damascus. Ne vor fi de folos. Vom avea nevoie de ei. Numai că sunt cam curioşi, ştii? E o trăsătură intrinsecă. Am întrebuinţat catalizatorul viral Rus-Califi ca s-o selectez, dar nu mi-am dat seama că va prinde atât de repede.

În timp ce omul încerca să se justifice, Baltiel înţelese dintr-odată ce vrea să spună.

---

[3] Inteligenţă artificială (n. tr.).

— Disra, vorbeşti de nenorociţii ăia de „octopozi”?

— Da, şefule. Părea stânjenit, dar şi impresionat de el însuşi sau cel puţin de animalele lui. I-am învăţat să acceseze sistemul, să joace jocuri, treburi elementare, iar acum au spart barajele de securitate şi nu-i mai pot controla şi… ştii tu, îşi bagă nasul peste tot. Sunt curioşi, cum ţi-am spus, dar nu-i pot opri şi dau totul peste cap. Nu au intenţii rele, numai că… am făcut un copil neastâmpărat, şefule. Sunt îmbrăcat în costum şi toată lumea o şterge pe navetă. O să dreg eu lucrurile.

— Dar tu de ce nu eşti în navetă, Disra?

— Şefule, e greşeala mea. O pot îndrepta mai bine de aici, întotdeauna apare ceva ce trebuie corectat manual.

— Dă comanda de la distanţă, Disra. Ai auzit?

Naveta lui Baltiel se apropia de aterizare. Era deasupra suprafeţei pătate, negre şi cenuşii, a mlaştinii, iar sclipirea albă care se zărea la distanţă era habitatul lor.

— Sunt în costum. Am energie proprie. Totul e pregătit, şefule. Trebuie să plec.

Vocea lui Senkovi tremură puţin la sfârşit şi Baltiel înţelese dintr-odată despre ce era vorba. Animalele. Oprirea sistemelor navei însemna condamnarea la moarte a caracatiţelor lui preţioase. Senkovi voia să fie lângă ele, poate chiar să salveze câteva dintre ele. Şi probabil că va muri, iar Han şi ceilalţi vor fi nevoiţi să încheie terraformarea fără mintea lui sclipitoare şi moluştele alea afurisite.

Cu asta, Baltiel se forţă să se dea bătut. Până la urmă, Senkovi găsise o cale să fenteze Comandamentul General, iar acum nici Baltiel, nici altcineva nu-l puteau ajuta. *Nu e problema mea,* decise el. *Nu se poate spune că nu am încercat să-l ajut, dar va trebui să iasă singur din încurcătură.* Îşi imagină cum *Aegean* geme de progeniturile rebele ale lui Senkovi, cefalopode monstruoase dând buzna prin compartimente, azvârlind nervoase din tentacule. Sigur, probabil că se aflau în acvarii pe undeva, intruziunea lor era pur virtuală, totuşi incontrolabilă, acestea sustrăgându-se totodată oricăror

tentative de blocare din partea lui Senkovi. *Dar când concepi o interfaţă ca să permiţi moluştelor să joace jocuri pe calculator, probabil că nu te gândeşti să-ţi iei prea multe măsuri de siguranţă.*

Baltiel mai avu la dispoziţie doar câteva momente ca să-şi spună că nu se aşteptase niciodată ca asemenea cuvinte să aibă relevanţă în viaţa lui. Începea aterizarea. Rani urmărea comenzile cu ochi de vultur, iar Baltiel stătea cu mâna în aer, gata să-şi scoată centura de siguranţă, pentru că, la naiba, avea să fie primul care păşea pe solul planetei.

Uimitor!

Câtă linişte!

Aproape că a meritat, chiar şi pentru atât.

Dar Senkovi nu credea cu adevărat în lucrurile astea. Nu avea cum să ştie ce gânduri de copil îi treceau prin minte lui Baltiel, dar el însuşi făcea o comparaţie la fel de copilăroasă. Numai că, în cazul lui, copilul chiar făcuse un lucru foarte rău şi, spre deosebire de alte dăţi, nu mai apucase să ascundă dovezile. *Baltiel o să-mi pună pielea pe băţ când o să termine cu joaca de-a Lewis şi Clark*[4].

Şi, tot ca un copil, o parte din el căuta cu disperare o autoritate supremă pe care să dea vina. *Cineva ar fi trebuit să-mi spună să nu fac ce-am făcut.* Numai că s-a străduit din toate puterile să scape de orice control, chiar şi de supravegherea de la distanţă a lui Baltiel. A fost absolut convins de justeţea faptelor sale şi a trăit o aventură de-a dreptul amuzantă – până când s-au dus naibii totul. Îi trecu prin cap, într-un moment de tristă reflecţie asupra propriului sine, că era el însuşi un program de terraformare în miniatură, cu Kern şi Baltiel cu tot. *Îi convingem să ne dea bani şi resurse ca să mergem în altă parte şi să devenim zei,* pentru că, dacă eşti la 30 de ani-

---

[4] Aluzie la ofiţerii şi exploratorii americani Meriwether Lewis (1774-1809) şi William Clark (1770-1838), care au întreprins mai multe expediţii în care au încercat să traverseze America de Nord şi să exploreze coasta Oceanului Pacific, expediţii care au reprezentat punctul de pornire pentru cucerirea Vestului Sălbatic (n. red.).

lumină de Pământ, cine să te mai oprească?

Acum stătea într-o navă tăcută ca un mormânt, în costumul spaţial greoi, ştiind că va trece foarte mult timp până când sistemul de operare al navei se va curăţa şi reiniţializa. Han, Poullister şi Maylem se foiau în navetă, aşteptând nerăbdători veşti de la el. Dacă ar fi lucrat ca la carte – în caz că exista o astfel de carte –, ar fi trebuit să fie cu ei, să lucreze de la distanţă. Manual era mai bine totuşi, mai ales că Salome accesase, cine ştie cum, canalele şi acum se folosea cu entuziasm de aparate ca de nişte membre suplimentare, în tentativa ei de a dezasambla nava *Aegean,* ca să afle ce este şi dacă o poate mânca. Paul fusese întotdeauna elevul preferat al lui Senkovi, asta însemnând, de fapt, că lui Senkovi îi scăpase cât de distructivă putea fi inteligenta Salome. Ca să nu mai vorbim de Saul, Ruth, Matusalem (iniţial, Peter, însă rebotezat pentru că împlinise zece ani fără să prezinte semne de îmbătrânire), Izabela şi... Ei, Senkovi muncise mult ca să se asigure că Baltiel, care îl controla ocazional, nu află că în registrul de personal sunt trecute patruzeci şi trei de octopode, toate cu nume biblice, dat fiind numele iniţial de Paul şi faptul că, odată ce denumirile Damascus şi Nod scăpaseră necenzurate, nimic nu-l mai împiedicase să se inspire din aceeaşi sursă, dar şi acela că numele i-ar fi scos din sărite pe fundamentaliştii enervanţi de acasă, dacă ar fi ştiut de ele, iar pe Senkovi nimic nu-l încânta mai mult decât să se amuze pe seama altora.

Patruzeci şi trei de „octopozi”, ar fi spus Baltiel, dar lui Senkovi îi suna mai frumos „octopode” şi, ca de obicei, prefera să se mulţumească pe sine înainte de toate.

Acum ştia de ce fusese considerat un bun secund doar când era şi Baltiel de faţă, ca să-l ţină în frâu: altfel o dădea în bară cu succes, cum tocmai o făcuse.

Ştia de mult timp, de la animalele sale de acasă, că octopodele nu reacţionează deloc bine la antrenamentul pavlovian rigid. Nu erau ca şobolanii, porumbeii sau câinii, care făceau acelaşi lucru întruna, până când primeau mai multă hrană decât puteau mânca. În schimb, erau mai

curioase chiar decât câinii, pentru că evoluţia le înzestrase cu un set extrem de complex de însuşiri cu care să facă lumea bucăţi, doar ca să vadă dacă nu cumva se ascunde sub ea un crab. *Şi ca să am eu acum ce regreta, fir-ar a naibii de treabă!*

Senkovi încărcase toate bateriile portabile pe care le găsise şi avea un cărucior plin, pe care să-l ducă în centrul navei. Bineînţeles că în centru nu era gravitaţie, iar el îşi aranjase laboratoarele acolo pentru că octopodelor nu prea le păsa cât de repede ţopăie în sus şi-n jos. Caracatiţa dungată de Pacific fusese dintotdeauna subiectul lui de testare preferat, dar şi animalul de companie favorit. Spre deosebire de rudele ei, era destul de sociabilă şi longevivă – cele două deficienţe majore cu care, în opinia lui, fusese blestemat neamul octopodelor. Avea şi agilitate intelectuală, dar trăsătura asta caracteriza toate caracatiţele. Teoria personală a lui Senkovi era că presiunea de a fi în mijlocul lanţului trofic era o condiţie prealabilă esenţială a inteligenţei complexe. La fel ca oamenii (şi ca păianjenii portiizi – dacă el ar fi ştiut lucrul ăsta), caracatiţele se dezvoltaseră într-o lume în care erau şi vânători, şi vânat. Prădătorii cei mai periculoşi reprezentau, după părerea lui Senkovi, un punct terminus intelectual.

Crescuse mai multe generaţii, fiecare intermediată de intervenţia limitată a virusului Rus-Califi. Nu-i fusese uşor, pentru că trebuise să fie neîndurător, iar el avea o inimă bună, mai ales când venea vorba de obsesiile sale. Cele mai noi generaţii demonstrau un progres considerabil în ceea ce priveşte interacţiunea cu aparatura abstractă şi operarea maşinăriilor, aşa că procedeele lui experimentale, nu neapărat stricte, dăduseră nişte rezultate neaşteptate. Majoritatea exemplarelor din generaţia anterioară intraseră în contact cu noii lui *enfants terribles* şi începuseră să le copieze comportamentul, nu prin direcţionare, însă tot explorând cu hotărâre spaţiul virtual la care le dădea el acces. Provocarea majoră fusese să construiască aparatură cu interfaţă pe care

cefalopodele s-o înţeleagă cu uşurinţă, iar Senkovi ştia că propria sa imaginaţie fusese principalul obstacol. Comenzile lui lamentabile nu făceau decât să irosească potenţialul unor creaturi care erau ca o mână fără oase, supusă unor mutaţii infinite, cu degete care simt şi gândesc independent. Într-o zi, şi-o vor construi singure. Dar se gândea prea departe. Sau, mai degrabă, închidea uşa grajdului după ce calul ţâşnea deja pe izlaz, pentru că lucrurile fuseseră duse prea departe.

Reuşise în ultima clipă să oprească un animal să deschidă o ecluză. Se luptase cu el pentru controlul suitei de comunicare. Salome trimisese drone săltăreţe în compartimentele de pe *Aegean,* deschizând şi închizând uşi şi atacând pereţii cu laserele de tăiere. O distracţie nevinovată, se linişti el, doar că animalele reacţionaseră prompt la încercările lui de a le opri. Închise o uşă virtuală, dar ele se strecurară prin alta, executând sarcini multiple într-un mod căruia el – şi, până la urmă, întregul echipaj uman – nu-i putea face faţă. Pentru ca animalele să execute sarcinile necesare lui pe viitor, încercase să le facă să înţeleagă ideea de mediu virtual, un loc care ar deveni spaţiu de lucru cu o suită de comunicaţii şi interfaţă, dacă l-ar putea percepe aşa cum percepeau spaţiul fizic din jurul lor. Urmărise generaţii întregi eşuând, reacţionând la lumină, atingeri şi schimbări de temperatură, dar refuzând să facă saltul la nivelul abstract. Apoi, fără ca el să facă nimic deosebit, fără un îndemn sau o avertizare din partea lui, Salome a pătruns în sistem, urmată de toate celelalte animale din acvarii, care se instruiau cumva una pe alta. Peste noapte, au învăţat să execute toate exerciţiile virtuale, dar nu s-au mulţumit doar cu atât. Şi-au extins prezenţa virtuală cum şi-ar fi extins-o şi pe cea fizică, cercetând până unde se întinde spaţiul, şi aşa au ajuns în sistemele navei. Iar sistemele erau, evident, conectate la restul navei, la sectorul cu aer în care trăiau el şi ceilalţi oameni. Lui Senkovi nu-i trecuse prin cap că structura compactă a lui *Aegean* va deveni o simplă extensie a locului lor de joacă virtual.

Senkovi şi ceilalţi au lucrat ore întregi ca să limiteze pagubele, descoperind că nevertebratele îşi însuşiseră anumite principii ale computerului suficient de temeinic ca să nu poată fi prinse la înghesuială. S-a stârnit o luptă aprigă între mamifere şi moluşte, dar *Aegean* era o creatură imensă şi complexă şi nu avea destule blocaje ca să-i împiedice pe invadatori să pătrundă în spaţiile interioare. Octopodele aveau acces liber, exact ca echipajul uman, şi se jucau nestingherite de-a dezmembrarea navei.

Senkovi îşi orientă lada cu jucării pe linia centrală a navei, coborând-o uşor, până când începu să plutească singură, şi porni în urma ei. Conform citirilor de pe HUD[5], temperatura în sectorul respectiv scădea, însă el evacuase spaţiul din jurul acvariilor, asta pentru a dura mai mult până când căldura să se difuzeze în exterior. Evident, acesta era motivul principal pentru care rămăsese pe navă, pierzând contactul cu rasa umană. Avea de gând să-şi salveze animalele de companie şi nu voia ca Han şi ceilalţi să râdă de el şi să-l facă din excentric un disperat. Dar, asemenea stăpânului care se întoarce în casa cuprinsă de flăcări ca să-l salveze pe Pufuşor, şi el intenţiona să-şi salveze câţiva subiecţi până când nava revenea online.

Baltiel va vrea să moară toţi, o ştia prea bine, dar cu el se va descurca. La nevoie, îl va înfrunta, i se va opune cu înverşunare prin mesaje furibunde, care vor străbate cosmosul.

Acvariul de lângă el se spărsese, la fel, următoarele două. Ca şi Senkovi, locuitorii lor fuseseră prea deştepţi pentru propriul lor bine şi găsiseră o cale de scăpare, iar el îi omorâse evacuând incinta. Îşi luă inima în dinţi şi merse mai departe, până găsi unul intact. Îl lumină cu lămpile costumului şi zări mişcare. Octopodele nu fugeau de lumină, dimpotrivă, se apropiau de ea, pentru că o asociau cu distracţia. Întunericul şi liniştea lăsate dintr-odată probabil că le crea un mare disconfort.

---

[5] Acronim în lb. engleză pentru *head-up display,* un ecran transparent de afişare a datelor la nivelul ochilor (n. red.).

— Bună, Salome!

Propria voce îi răsună puternic. Din acvariu se holba la el un ochi străin, înconjurat de o piele încreţită, cu ţepi mari, pigmentată cu roşu şi negru – Salome îi arăta clar ce părere avea despre faptul că i se interzicea accesul la reţea. Senkovi scoase cu greu un radiator din ladă şi-l ataşă de o latură a acvariului. Cu puţin noroc, va menţine apa viabilă până la repornirea sistemului. După aceea, merse la pompa de apă şi instală stângaci o baterie, pentru ca apa să circule independent de mecanismele navei. O altă măsură provizorie. Apoi trecu la acvariul următor.

Ar fi vrut să stea de vorbă cu Han, dar tăiase contactul cu naveta. Nu voia să fie întrebat întruna dacă e teafăr. El era Disra Senkovi, omul-insulă. Acum însă, simţea că i se erodează ţărmurile. Ar fi vrut să le audă întrebările, ca să facă pe indiferentul şi să nu le răspundă. Plutea în beznă prin măruntaiele unei nave moarte, înconjurat de moluştele sale vii şi moarte, şi nu era deloc un moment potrivit pentru psihanaliză. Nu se mai afla nimeni acolo, doar octopodele care, simţea el, îl judecau. La urma urmei, era autoritatea lor tutelară, care ar trebuit să se asigure că nu vor fura atât de mult din focul ceresc, încât să sfârşească arzând totul din temelii.

Merse de la un acvariu la altul, pornind căldura şi circulaţia apei la cele cu animale vii. Cel puţin o treime nu mai erau viabile, fie din cauza ingeniozităţii fatale a ocupanţilor, fie pentru că se mişca el prea încet. Se mai gândise şi altădată la navă ca la un mormânt, dar acum chiar asta era.

Sistemele, acum protejate de curiozitatea naivă a octopodelor, încă nu reporniseră. Mai avea de aşteptat câteva ore până când primea un raport de evaluare. Costumul lui era călduţ încă, dar, până la urmă, căldura se va disipa şi atunci va afla dacă are destule baterii ca să reziste propriului său hybris. Se aşeză lângă acvariul lui Paul, se ancoră şi stinse lămpile, ca să economisească energie.

Ieşind din ecluza navetei, Baltiel aşteptă să-l copleşească senzaţia de stranietate când păşi pe suprafaţa planetei Nod. Ar fi putut forţa şi coborî naveta suficient de jos pentru ca automatele să construiască un tunel de la navetă până la habitat, dar refuzase ideea ca să elimine orice şansă de a le deteriora. În realitate, *altceva* îşi dorea: să fie primul care pune piciorul pe o altă lume vie, care simte cum îl copleşeşte atmosfera, gravitaţia, culoarea luminii solare…

Acum stătea la baza rampei şi nu simţea nimic ieşit din comun. Aproape nimic. Aşadar, nu era ca pe Pământ; nici pe *Aegean* nu era şi nici în modulul orbital (a cărui gravitaţie artificială nu se compara cu cea a navei-mamă, din motive încă nedescoperite). Viziera căştii îi permitea să vadă, în ciuda soarelui roşu-portocaliu. Îşi plimbă privirea pe întinderea netedă a vastei mlaştini de sare, cu pâraie, bălţi şi culmi stâncoase, până la întunericul nemărginit al mării. Parcă era acasă, pe o plajă neprimitoare. Costumul îl izola perfect, nu doar de o atmosferă potenţial periculoasă şi de radiaţiile unei stele străine, ci şi de mirosurile, sunetele şi peisajele nealterate care o făceau reală. La fel de bine putea fi într-o simulare incredibil de veridică.

Dar suntem aici. Şi poate că vor veni şi alţii după noi, trezindu-se în faţa unui ritm nou de evoluţie, văzând cum se naşte viaţa sub ochii lor.

Ceilalţi se înghesuiau în spatele lui, aşa că porni, în ciuda senzaţiilor pe care le avea, făcând un prim pas mândru – atât cât îi permitea costumul incomod. Chiar şi cu servodispozitivele care îi uşurau mişcările, tot i se părea că umblă ca un monstru dintr-un film vechi. Lante, Lortisse şi Rani veneau după el – un mic convoi clătinându-se din cauza bolovanilor. Drumul era neregulat şi alunecos; bocancii li se blocau întruna, tălpile mulându-se după forma terenului. Era prima paradă a omenirii în locurile acelea, una mai degrabă nedemnă, din păcate. Bine că spectatorii extratereştri n-o luau în seamă.

Baltiel se opri în faţa habitatului, făcându-i semn lui

Lante să intre şi să verifice dacă într-adevăr condiţiile interioare corespundeau celor afişate de instalaţie. El o să intre ultimul, se hotărî. Va rămâne puţin afară, să cuprindă peisajul cu privirea, sperând să trăiască, în sfârşit, sentimentul pe care îl tot visase.

Din locul respectiv şi până la mare, nimic nu se înălţa mai sus de talia lui. Vedea movile noroioase, vâscoase şi roci erodate de tenacitatea mareelor. Între ele, o reţea vastă de adâncituri şi canale, formând un singur corp de apă la flux, separat în mii de bălţi la reflux. Era un mediu complex, supus transformărilor în fiecare clipă, într-o fază intermediară dintre sistemele ecologice ale adâncurilor şi cele ale uscatului deşertic. Dacă existau undeva pe Nod forme de viaţă complexe, atunci acolo trebuiau să fie.

Nişte zburătoare care aduceau cu pescăruşii zburau pe deasupra lor. Poate că vor fi seminţele inteligenţei. Erau prădătoare active. Baltiel văzuse filmări cu ele lăsându-se în picaj asupra nenorocoşilor locuitori ai mlaştinii. Aveau schelet hidrostatic, ca majoritatea fiinţelor de pe Nod, şi zburau prin umflarea şi dezumflarea rapidă a penelor mai mari, un proces asemănător cu fotografia stop-cadru, de parcă n-ar fi avut ce căuta în aer. Erau cele mai violente creaturi active de pe planetă, lorzii aerului de pe Nod.

Hrana, probabil principalul subiect de studiu al lui Baltiel în anii următori, şi-o găseau din belşug la sol. Pentru sute de genealogii diferite de târâtoare şi înotătoare, organizate radial, de la creaturi microscopice la ţestoase care atingeau şi un metru în înălţime, mlaştina era acasă. Nu erau ţestoase, evident, nici măcar nu semănau prea mult cu ele, dar aveau nişte cochilii dure, se deplasau greoi pe nişte picioare tubulare şi păşteau liniştit, aşa că ţestoase le-a rămas numele. Zburătoarele se dădeau în vânt după ele când reuşeau să le smulgă pe bucăţi din fortăreţele lor mobile. Baltiel urmări o ţestoasă târându-se absent chiar pe traseul pe care venise şi el de la navetă. Avea şase picioare, pe care le întindea şi le retrăgea pe rând, şi şase membre-tentacul, cu care râcâia şi culegea creaturi asemănătoare cu nişte plante sesile. Sub ochii lui

Baltiel, animalul întinse leneş un membru şi atinse exact locul pe care călcase el. Oare o frântură din ansamblul limitat al simţurilor sale lua contact cu o substanţă chimică necunoscută, resturi de pe talpa lui, poate? Ţestoasa părea că meditează îndelung la această posibilitate, apoi o luă din loc, lăsându-se să alunece în prima baltă, ca să-şi caute hrana cu care era învăţată.

Baltiel intră şi el în habitat.

Ceilalţi nu păreau să trăiască aceeaşi senzaţie de anticlimax. Umpleau atmosfera cu ciorovăiala lor, discutând cu Skai. Baltiel verifică ultimele informaţii de pe *Aegean* şi jocurile idioate ale lui Senkovi. Nava era tot în beznă şi echipajul lui Senkovi schimba mesaje după mesaje cu oamenii lui Skai, în legătură cu ce se va întâmpla dacă sistemele nu vor reveni online la timp. *Mergem acolo şi recuperam ce se mai poate,* era răspunsul logic la întrebarea aceea. *Găsim cadavrul lui Disra.* Nu o spunea nimeni, dar aşa gândeau toţi.

Lante îi zâmbi larg. Era o femeie masivă, tunsă periuţă, cu pielea cenuşie în lumina artificială. Rani era mai scundă şi mai negricioasă, cu aspect întotdeauna uşor neîngrijit, sesizabil chiar şi acum, după felul în care îşi purta casca. Lortisse era un bărbat înalt, mai înalt decât comandantul său, cu o barbă neagră, strânsă într-o plasă, ca să nu-i afecteze comenzile HUD. Aceştia erau oamenii lui Baltiel, învăţăceii lui. Numele lor aveau să apară în cărţile de istorie, sub al său.

La un moment dat, Rani se încruntă. După expresia feţei, ai fi zis că uitase să împacheteze ceva. *Prea târziu ca să ne mai întoarcem.*

Baltiel îi trimise o interogare prin reţeaua locală şi Rani îl conectă la o transmisie primită de la Skai.

— Repetă, ceru el, ca să nu trebuiască să reia mesajul de la început.

— Ziceam că primim un semnal foarte ciudat de pe Pământ. A venit pe canalul de ştiri mai întâi, dar acum se aude pe toate frecvenţele. Vocea lui Skai abia se auzea printre pârâituri: A început cu chestii obişnuite despre

război, şi deodată…

Imaginea lui Skai îngheţă pe HUD, iar faţa i se lungi într-o expresie de uimire uşoară, care se transformă treptat într-una de îngrijorare.

— Skai?!

Baltiel verifică legătura cu ea, trimiţând o cerere de conectare, şi primi câteva răspunsuri răzleţe şi contradictorii de la reţea.

Ceilalţi schimbau priviri nedumerite, încercând să stabilească singuri diagnosticul, dar fără să ajungă nicăieri.

Imaginea lui Skai învie un moment, trecând brusc de la nedumerire uşoară la panică:

— …od, sistemul, a… – bâlbâială, blocaj – Contactul cu naveta. Han, Han, mă…?

Urmă o serie de străfulgerări intermitente şi deranjante, ca şi când li se transmitea un mesaj prin pupile, zgâriindu-le retina.

— …coboară… sistemele de susţinere a vieţii, cineva să… rog.

Acum nu mai primeau imagini, auzeau doar vocea femeii întreruptă de paraziţi, departe, tot mai departe. În fundal răsunau interferenţe şi ţiuituri şi, dacă Baltiel s-ar fi luat după propria imaginaţie, nişte ţipete îngrozite.

— Mă aude cineva? strigă Skai. Mă aude *cineva?*

Dar nu-i răspunse nimeni şi, în clipa următoare, nu se mai auzi nici ea.

Baltiel şi oamenii lui se holbară unul la altul, neînţelegând ce se întâmplă. Fiecare încerca să se conecteze la modul, dar nu recepta decât paraziţi, zgomot alb din care nu distingeau nimic. Lante sparse liniştea:

— Ce naiba…?

Tot ce auziseră până atunci venise prin implanturile de comunicare, prin care ar fi trebuit să comunice în voie, ca o familie fericită, chiar şi la o distanţă atât de mare.

— Asta-i vreo glumă de-a lui Senkovi? întrebă Lortisse.

Nu-l prea simpatiza pe Disra.

Rani regla parametrii instrumentelor, încercând să

deblocheze transmisia. În momentele acelea, nimeni nu se gândea că se întâmplase ceva *foarte rău,* în afară de întreruperea comunicaţiilor.

Baltiel inspiră adânc, ştiind că trebuie să ia o decizie, dar nu avea destule informaţii la dispoziţie.

Luminile se stinseră, mai întâi cea pâlpâitoare din jurul lor, apoi lămpile de urgenţă roşii, mate, iar la sfârşit, strălucirea violetă a ecranului la care se uita Rani. Rămase doar lumina de culoarea ambrei, care radia de peste tot şi de nicăieri. Lumina solară exterioară reuşea să se strecoare cumva prin materialul habitatului.

Baltiel încercă să se conecteze cu Rani. Nu primi confirmarea trimiterii semnalului, cu atât mai puţin a recepţionării lui. Îşi interogă costumul. Nimic. Se mişcă din loc, resimţind toată greutatea costumului protector. Servodispozitivele i se frecau la încheieturi, refuzând să-l ajute.

Pâlpâi un fascicul alb: Rani avea o lanternă de urgenţă şi o plimba de jur-împrejur. Baltiel văzu că spune ceva şi se apropie de ea clătinându-se greoi. Abia reuşi să-i citească pe buze în lumina tremurătoare:

— Mi-a cedat costumul!

— Cât aer?

Lortisse probabil că nu auzea nici el mai nimic. Vocea îi suna de parcă s-ar fi aflat în altă încăpere, cu uşa închisă.

— Nu-mi dau seama! strigă Rani. Nimic nu funcţionează.

Baltiel le transmise că ar trebui să aibă cel puţin opt ore de oxigen, dar bineînţeles că nu mergea sistemul de comunicare. Expunerea la exterior în costumul spaţial fusese planificată numai pentru cei câţiva paşi de la navetă la habitat, dar el era un tip prevăzător, la fel ca toţi ceilalţi. Costumele fuseseră încărcate la maximum, îşi amintea foarte bine. Numai că el deja respira foarte greu, ceea ce n-ar trebui să se întâmple. Iar pompele ar trebui să aibă energie individuală, nu să se oprească în caz că se defectează costumele.

Asta dacă nu fusese comandată oprirea lor în mod special. Teoretic, era posibil, ca parte a ciclului de

întreţinere. *Totul s-a oprit. Suntem atacaţi. Nimic nu merge, în afară de noi.*

— Naveta! strigă Lortisse, îndreptându-se anevoie spre ecluza habitatului, care se încăpăţâna să nu se deschidă.

Apucă apoi cu stângăcie maneta, trăgând de uşă, tremurând şi gâfâind, apoi căzu în genunchi. Alarmat, Baltiel făcu un pas de plumb spre el şi trase de clapa de siguranţă a căştii, doar un pic, pentru ca Lortisse să inspire puţinul aer rămas în habitat, în loc de puţinul aer rămas în cască. Apoi îşi scoase şi el casca, inspirând printre gâfâieli aerul cu miros de cauciuc care îl izbi dintr-odată. Ceilalţi făcură întocmai.

— Ce naiba?! repetă Lante.

O auziră mai clar acum, că se hotărâseră toţi să facă aceeaşi prostie. Ceilalţi doi păreau să-şi fi dat seama de ce se întâmplase, constată Baltiel pentru sine – Rani, mai mult ca sigur, iar Lortisse tocmai punea lucrurile cap la cap.

— Am fost deconectaţi, rosti Baltiel, pentru că faptul trebuia spus, iar el era la comandă. Am fost atacaţi de acasă. Un atac de acum 30 de ani. Războiul…

— Trebuie să redresăm comunicaţiile. Modulul…

— Trebuie să supravieţuim.

Baltiel făcea deja inventarul. Aveau provizii de hrană. Aveau şi apă, dar nu puteau prelucra deşeurile până când nu reporneau acea parte a sistemului care le prelucra. Aerul era limitat. Oare puteau reporni scruberele şi pompele? Puteau accesa rezervoarele din costum? Încercă din nou să se conecteze cu ceilalţi, să le paseze lor problema şi să-şi stoarcă ei creierul în spaţiul lor virtual. Respins, din nou respins.

— Mai întâi aerul, pe urmă comunicaţiile, observă el. Poate a supravieţuit sistemul de comunicare al navetei, dacă nu era în funcţie.

Numai că partea cea mai sumbră a minţii sale îi spunea că sistemul navetei fusese deschis tot timpul; bineînţeles că fusese, de ce să nu fi fost? Ce s-ar fi putut întâmpla?

— De ce noi? se văicări Lante.

Poate că n-am fost doar noi. Dar acum nu era vreme

pentru asemenea speculaţii.

În cele din urmă, reuşiră să facă o improvizaţie ca să pornească pompele rezervoarelor din costume, ceea ce era bine, însă de comunicat, nu puteau comunica fără să-şi atingă vizierele. Nici pompele habitatului nu voiau să meargă. Rani credea că le poate porni fentând toate sectoarele sistemului care înţepeniseră la comanda Pământului îndepărtat, dar probabil că nu în timp util.

Baltiel se oferi să verifice starea navetei. Pierdură o groază de aer când îl lăsară să iasă, iar el se întrebă dacă e cazul să le ceară voie să intre înapoi. Descoperi fără mirare că naveta era moartă. Ecluza era închisă, până şi maneta refuza să se mişte. Lovi în uşa de metal, vărsându-şi furia pe un obiect, ca să nu şi-o răsfrângă asupra colegilor. Când termină de tunat şi fulgerat, privi în jur şi constată că avea drept spectatori câteva ţestoase care se uitau strâmb la intrusul condamnat, sosit pe lumea lor numai ca să moară. Aveau nişte ochi simpli la marginea inferioară a cochiliilor, îşi aminti el, dar din nările de pe partea superioară a cochiliei ieşeau nişte tentacule cu ochi în vârf, care le ajutau să se ferească de prădătorii zburători. Acum, ochii aceia se holbau la el tare dezamăgiţi. *Abia ne-am mutat în cartier. Ce-o să creadă vecinii?*

Se îndreptă greoi înapoi la habitat şi bătu cu pumnii în ecluză până îl lăsară să intre. Între timp, Rani făcuse minuni, construind un transmiţător/receptor funcţional din bateria costumului şi o reţea de antene. Însă acolo, sus, nimeni nu transmitea nimic, nici nu confirma primirea mesajelor trimise de ei. În modul, linişte. Pe *Aegean,* linişte. În naveta pe care îşi trimisese Senkovi colegii, linişte.

Habitatul nefuncţional le ameninţa viaţa ca o bombă cu ceas, însă ei se aflau pe o planetă cu presiune atmosferică. Dacă sistemele modulului se opriseră, Skai cât timp mai avea? Baltiel era foarte conştient că fiecare moment din viaţa lor în spaţiu depindea de computere.

— Mai încearcă, îi spuse lui Rani. Noi, ceilalţi, ne străduim să repunem în funcţie atmosfera din habitat.

✦

Cât timp trecuse, deci? Fără ceas, pe o planetă străină (ciclul zi-noapte dura 34 de ore şi 17 minute, îşi aminti Baltiel). Şi fără aparate de măsură în costume. Decise că vor rămâne fără aer cât de curând, de parcă asta ar fi fost o chestiune de alegere sau o sarcină pe care i-o putea pune altuia în cârcă. Nu reuşiseră să pornească sistemul de reciclare a aerului. Un rezervor de urgenţă fusese târât înăuntru şi consumat în totalitate. În urma eforturile depuse de un Lortisse frustrat, care făcuse uz de forţă, încă un rezervor îşi vărsase conţinutul în atmosfera nepăsătoare a planetei. Fără scrubere şi reciclatoare, nici nu mai conta, din moment ce habitatul nu avea mari rezerve de aer şi trebuia să-l proceseze întruna pe cel existent, să transforme dioxidul de carbon în oxigen şi ceva carbon. Şi, cum nu reuşiseră să insufle sistemului viaţă – cum spusese Lante, făcând haz de necaz –, altceva nu mai avea importanţă.

Baltiel luase deja hotărârea. Va face el pasul, va fi el cobaiul. Pe de-o parte, era răspunzător: era nava lui, se scufunda odată cu ea. Pe de alta, ar fi primul. Penitenţă, dar şi privilegiu.

Aşa că acum stătea în faţa ecluzei cu aer stătut, ventilat de mecanisme manuale primitive. Începu să-şi simtă propriul miros de transpiraţie şi, mai puternic, pe cel de urină nereciclată. Interiorul habitatului mirosea mult mai urât. Folosiseră toţi facilităţile, însă arma aceea electronică, parcă dezlănţuită de o minte scelerată, lovise şi în instalaţiile sanitare. Costumul său era încins şi sufocant; servodispozitivele, deşi erau concepute pentru a-l proteja, îi îngreunau orice mişcare. Parcă era un mormânt.

Privi soarele portocaliu, care cobora către crestele muntoase într-o direcţie oarecare. Acum, că apăruseră oamenii acolo, direcţia aceea va fi numită întotdeauna *vest.*

Sau poate că nu întotdeauna. Numai cât rămânem noi pe-aici. Adică nu foarte multă vreme.

Ceilalţi îl urmăreau, nu pe ecrane şi camere cu citiri complexe despre starea lui de sănătate, ci printr-un hublou de sticlă fumurie, de pe care smulseseră capacul.

Baltiel inspiră adânc, regretă imediat, apoi desfăcu clapa căştii. Simţi o uşurare curioasă când nu porniră sistemele de alarmă. De ele nu avea să-i fie dor.

Îşi scoase casca şi o aşeză pe jos cu un icnet. Ridică ochii spre cerul portocaliu, tot mai întunecat, şi inspiră adânc.

Sare, amoniac, ozon, dar şi un amestec de mirosuri pe care nu ştia cu ce să le asocieze. Organisme intrate în putrefacţie prin procese biologice necunoscute, parfumuri vii, puternice, izuri fierbinţi, miasme negre şi roşii. Ar fi dat orice să aibă însuşiri sinestezice, ca să poată procesa informaţiile pe care i le furnizau simţurile. Crezuse că aerul planetei e înţepător, oribil. Când colo, îl ameţea cu mirosuri total străine corpului său. Mirosea a ceva, dar şi a nimic. Percepea amestecuri de molecule pe care nasul său nu le mai adulmecase până atunci.

Auzi un piuit ca de păsări minuscule pe la picioare. O zburătoare fâlfâi din aripi deasupra capului său, cârâind enervată de prezenţa lui. Ceva scoase un vaiet ascuţit în depărtare. Ţestoasele scoteau şi ele un soi de gâlgâit din mers, de parcă digerau pietre ude. Baltiel habar nu avusese de toate astea. Dronele nu receptaseră niciodată sunetele şi mirosurile acelea bizare. Atmosfera era apăsătoare, densă şi umedă, încinsă ca la tropice, exceptând momentele când vântul bătea în rafale dinspre mare şi îl învăluia o miasmă sărată, puternică, răcorindu-l şi înţepându-i ochii.

Respira tot mai sacadat. Simiţi spaima care precede hiperventilaţia şi se forţă să încetinească. Volumul de oxigen scăzuse, însă părea să fie suficient conform cifrelor de pe ecranele computerelor moarte. Un pământean putea respira neasistat. Expunerea prelungită va determina acumularea de substanţe chimice diverse, pe care corpul

său nu le-ar putea procesa, dar parcă tot mai bine aşa decât să se sufoce, nu? Se va detoxifica mai târziu, după ce se va întoarce la… la… Nu avea la ce să se întoarcă, nu-i aşa?

Îşi forţă din nou plămânii, care ar fi vrut să tragă mai mult oxigen decât oferea atmosfera de pe Nod. Îl dureau şi muşchii, din cauza gravitaţiei prea puternice. Dar trăia. Inspira aer străin, acelaşi aer de care depindea şi metabolismul incompatibil al miriadelor de monstruleţi ai planetei.

Se întoarse la ceilalţi, adică la hubloul în spatele căruia spera că se mai află colegii lui. Îi fu greu şi să ridice degetul mare în semn că reuşise să ducă la capăt ce voise, dar până la urmă o făcu. Probabil că îi văzură zâmbetul. Murea, dar îşi împlinise visul. Era primul cetăţean naufragiat de pe Nod. Îl apucă o criză de râs nebun, apoi îl cuprinse panica – dacă era din cauza atmosferei? Yusuf Baltiel nu era genul de om care să aibă atacuri de bucurie iraţională! Dar planeta era a lui, şi-o revendica. Găsise extratereştri, îi salvase de ravagiile cauzate de propria sa misiune, iar acum avea să moară printre ei, azi sau mai târziu sau peste o sută de ani, un pustnic cu minţile rătăcite, de la marginea universului cunoscut de om, vorbind cu ţestoasele şi micuţele ciripitoare care trăiau în nisipul negru.

Intră clătinându-se în ecluza habitatului, pe care o lăsase deschisă pentru că… De ce să n-o fi lăsat? Casca o abandonase afară. Poate că vreun crab se va furişa din ascunzişul lui şi-şi va face casă din ea. S-o stăpânească sănătos.

Ceilalţi îl priveau prin hublou cu o expresie pe care nu o putea numi. Îl vor urmări ca vulturii, ca să vadă dacă nu cumva l-a otrăvit atmosfera planetei sau dacă nu cumva mişuna pe ea o molimă care a sărit nu doar câteva generaţii de specii, ci întregi arbori evolutivi. Cu gesturi obosite, simţind cum gravitaţia îi răsuceşte articulaţiile, îşi scoase costumul, lăsându-l să cadă pe jos ca şi cum ar fi lepădat un cocon şi ar fi intrat într-un alt stadiu al ciclului

său existenţial.

Avea de gând să adoarmă acolo, în ecluză, victima intemperiilor, dar Lortisse bătu tare în geam, mimând închiderea uşii. Voiau să închidă uşa exterioară. Baltiel nu înţelegea de ce, dar intenţionau să-l lase înăuntru mai devreme, iar asta însemna o încălcare a ordinului său. Precis se mai întâmplase ceva rău.

În clipa aceea, Baltiel nu voia să fie comandant. Voia să fie un naufragiat fără speranţă şi fără nicio grijă, să se bucure de stranietatea aerului. Totuşi, o scânteie i se aprinse în minte. La urma urmei, avea o răspundere. Şi o misiune de îndeplinit, aşa înfrânt cum era. Le semnaliză că înţelege şi mânui cu dificultate micul vinci, până când uşa exterioară fu închisă etanş. Apoi rămase pe loc, cât ceilalţi pompară aer terestru în ecluză şi aerul planetei în exteriorul ei. Cel pământesc mirosea mai urât, încărcat de miasme pe care corpul său le recunoscu imediat.

— Ce-i? întrebă el.

Ceilalţi stăteau fără căşti, cu rezervoarele din costume golite, epuizând şi ultimele resturi de oxigen.

Nu era nevoie să mai întrebe o dată. Auzi şi el. Rani captase un semnal cu radioul ei improvizat. Era slab de tot şi bruiat de paraziţi, dar se distingea o voce umană:

— Mă aude cineva? Spuneţi ceva, orice, vă rog! Ştiu că am dat-o-n bară, dar, vă rog, spuneţi ceva!

Glasul firav şi îndepărtat al lui Disra Senkovi îi apela de pe altă planetă, de pe o navă pe care abia acum o trezise la viaţă.

— Şefule, ce dracu’? Han, poţi să te întorci. Mă aude cineva?

Pe *Aegean* erau mai multe navete. Nu suficiente pentru a le asigura tot aerul necesar, dar Baltiel îşi luase viaţa în mâini ca să demonstreze că nu era sfârşitul lumii. Mai întârzie un minut, încercând să facă nişte calcule, dar în cele din urmă zâmbi şi o dădu la o parte pe Rani, ca să vorbească el însuşi cu fiul risipitor al expediţiei.

6

Am
Adunat
mostre de molecule ciudate.[6]

Aceştia-dintre-Noi gustă ceva necunoscut, îl descompun, îl refac, nu au mai văzut aşa ceva, toxic, bogat în energie, fascinant.

Aceştia-dintre-Noi recreează stimuli pentru Ceilalţi-dintre-Noi, pe măsură ce îi întâlnesc, făcând schimb de idei şi de sine.

Nimeni-dintre-Noi nu a mai întâlnit aşa ceva, nicăieri.

Ceva nou a venit pe lume.

[6] Aici şi în continuare am optat să păstrăm modul de paginare din ediţia princeps (n. red.).

PREZENTUL 1.

PE DRUMUL SPRE DAMASCUS

1

A fost odată ca niciodată o civilizaţie care trăia pe o planetă îndepărtată. Locuitorii ei ştiau multe lucruri, inclusiv cum să călătorească pe alte planete, pe care le transformau în aşa fel încât să poată locui pe ele.

Din nefericire, erau cam arţăgoşi şi, tocmai când au ajuns să cucerească stelele, s-au întors unii împotriva altora şi toată munca lor a fost distrusă. Aproape toată.

Un savant, cea mai strălucitoare minte a epocii sale…

Aşa spune ea.

Aşa spune, iar eu nu am chef să mă contrazic cu ea pe tema asta. Voi trăiţi multe decenii, dar viaţa portiidelor e foarte scurtă.

O chema Avrana Kern şi plănuia să ridice animalele din lumea ei pe o treaptă superioară, pentru ca ele să-şi cunoască şi să-şi adore creatorul. Le-a construit o lume, a eliberat un virus care să le accelereze evoluţia spre o asemenea fază de adulare. A lucrat cu un lot de maimuţe, însă acestea nu au beneficiat de virus, pentru că ticăloşii care purtau război împotriva semenilor ei de acasă s-au întors şi împotriva ei. Aşadar, Kern a rămas în capsula ei micuţă, aşteptând să primească un semn de la cei din lumea de dedesubt, pe care nu trăiau maimuţe, ci numeroase alte forme de viaţă. A plutit pe orbită multe mii de ani, aşa că tot ce a rămas din ea nu mai era Avrana Kern, oricât ar fi susţinut ea altceva, ci doar ceea ce găzduiau computerele cu care se târguise pentru viaţă veşnică.

Iar când, în cele din urmă, a auzit chemarea mult aşteptată, aceasta a venit de la cele mai proaspete stăpâne ale acelei lumi, de la cele mai inteligente, mai complexe emoţional şi mai rafinate exemplare dintre numeroasele ei fiinţe.

Acum te lauzi.

Trebuie să presupunem că orice formă de viaţă pe care o vom întâlni pune preţ pe sofisticare, inteligenţă şi

rafinament, căci pentru ce altceva există viaţa? Oricum, voi continua.

Portiidele – căci aşa vor ajunge să fie cunoscute fiinţele acelea – nu ştiau însă că lumea lor avea să primească vizitatori. Civilizaţia care le dăduse naştere acestora se prăbuşise şi renăscuse şi, în cele din urmă, era în pericol să se stingă definitiv din cauza propriilor ei vicii…

Voi pune piciorul în prag.

Procedând aşa, nu vei face decât să demonstrezi că am dreptate. Vei da impresia că s-au zăpăcit o sută de mii de furnici. Iar eu continui să…

Cel puţin vei păstra o fărâmă de demnitate pentru specia umană?

(Un tremurat discret al pedipalpilor, în loc de oftat, pentru a sugera resemnarea.)

Cei care au putut au pornit disperaţi cu o navă în căutarea locurilor pe care călcaseră strămoşii lor cu foarte multă vreme în urmă. Aşa au ajuns pe lumea aflată sub conducerea Avranei Kern sau ce mai rămăsese din ea. La început, au venit de nevoie, iar la sfârşit, cu gânduri războinice, pentru că nu înţelegeau portiidele şi le considerau nişte monştri. Cele două părţi nu puteau comunica între ele, iar rămăşiţele Avranei Kern se arătau neîncrezătoare şi nu-şi mai aminteau decât că proiectul ei măreţ fusese trădat.

Acesta este un mod foarte diplomat de a prezenta lucrurile.

Consider că diplomaţia se numără printre multele mele înţelegeri.

Portiidele au luat virusul care le ajutase să evolueze şi aşa au ajuns să se cunoască între ele şi să se unească, în loc să-şi trăiască viaţa ca vânători singuratici. L-au prezentat creatorilor lor, care erau şi creatorii virusului, înzestrându-i cu înţelegerea faptului că şi aici existau minţi care căutau să cunoască universul. Şi aşa s-a întâmplat că s-a făcut pace între oameni şi portiide şi au răsărit zorii unei noi ere de aur, iar după aceea oamenii nu au mai fost doar oameni, ci Oameni, o rasă aparte, ceea ce era un

lucru mult mai însemnat.

Iar mai târziu, graţie cunoştinţelor combinate ale celor două popoare, o navă a plecat de pe lumea Avranei Kern spre locuri îndepărtate, pe care oamenii puseseră cândva piciorul şi pe care le transformaseră în lumi noi, pentru că din locurile acelea au fost detectate semnale slabe, iar ele, popoarele, erau dornice să afle de existenţa altor forme de inteligenţă şi să le cunoască în mod paşnic.

Helena Holsten Lain îşi priveşte însoţitoarea, acum ghemuită într-o poziţie pe care ştie s-o interpreteze drept „expectativă”. La păianjenii portiizi, comunicarea este întotdeauna un spectacol, fiind o combinaţie între a bate din opt picioare şi a flutura din doi pedipalpi păroşi. Helena se simte mai degrabă mută prin comparaţie cu ei, limbajul trupului său e necizelat, vocea sa e lipsită de nuanţe. S-a născut într-o civilizaţie în care neamul ei reprezenta o minoritate, o curiozitate, în mijlocul unei vaste populaţii de păianjeni; aceştia comunică adresându-se unor simţuri pe care Oamenii nu le au. Era doar un copil când a început să studieze bariera dintre speciile inteligente ale Lumii lui Kern – ca să o depăşească într-un mod în care simpla distribuire a unui virus modificat nu a reuşit s-o facă. Mai sunt de parcurs câteva etape, într-adevăr, dar tocmai a ascultat-o pe Portia spunând o poveste fascinantă, dar subiectivă despre istoria lumii lor, iar mănuşile şi implanturile ei optice şi cerebrale i-au tradus-o în mare parte în timp real, adăugându-i sensuri ascunse, personalitate şi umor. E posibil ca o bună bucată din ceea ce a auzit să fi conţinut doar simple presupuneri şi spaţii goale înlocuite cu echivalente umane care se potriveau ca nuca-n perete, dar însemna un progres uriaş faţă de traducerile cu care crescuse ea.

— Totuşi, spune Helena, va trebui să faci cumva ca să nu mai părem chiar atât de nesuferiţi în descrierile tale.

Vorbeşte în propriile ei implanturi, abia atingând puntea cu degetele înmănuşate, transmiţând prin bătăi fine ale mănuşilor ceea ce consideră o aproximare cât mai fidelă a

sensului cuvintelor sale, pentru a fi receptat de picioarele cu care o ascultă colega ei.

— Dar sunteţi nesuferiţi, vine replica tradusă, iar Helena trăieşte un sentiment de triumf, pentru că, chiar dacă s-a mai pierdut din sens pe parcurs, *stă de vorbă,* chiar *poartă un dialog* cu un păianjen portiid, într-un fel în care niciun om – în afară de sfânta (şi mai ales artificiala) Avrana Kern – nu a mai făcut-o până atunci.

Simte o mâncărime la ceafă. Nu e o senzaţie exterioară, dată de cicatricele rămase în urma operaţiei, pe care un cocktail interesant de medicamente o ţine sub control, ci una în interiorul craniului. Meshner se concentrează, încercând să o izoleze, propriii lui ochi fiind lipsiţi de vedere, pentru că simplul fapt de a privi lucruri reale îi distrage prea mult atenţia, iar disciplina pleoapelor lui are de suferit când e neatent.

— Nu disting nimic, anunţă el. Dă-mi un indiciu.

Aude sunetul uşor metalizat emis de asistentul lui de laborator, care îi transmite cuvintele partenerului său de experimente, apoi suflul acela unic scos de Fabian – sus-numitul partener –, când se convulsionează spectaculos, special pentru a-i transmite aliatului său uman, Meshner, cât de frustrat e în momentul acesta. Păianjenii portiizi şi-au depăşit de mult starea ancestrală, atât ca dimensiune, cât şi biologic. Primul păianjen săritor fusese minuscul şi nu avusese o fază activă a respiraţiei, în vreme ce urmaşul său actual îşi umflă abdomenul pentru a inhala aer prin lamelele delicate ale plămânilor, aşezate asemenea filelor unei cărţi. Portiidelor le este însă străin oftatul. Totuşi, Fabian a învăţat, cu mari eforturi, să respire în aşa fel încât să comunice o emoţie umană. El şi Meshner sunt de multă vreme complici la crimă, ştiinţific vorbind. În ciuda obstacolelor de comunicare, şi-au creat propriul idiolect, pe care îl utilizează în special ca să se plângă de ceva.

Urmează târşâitul-fâşâitul lui Fabian, transmis asistentului de laborator pe post de răspuns, şi glasul tulburător de nefiresc al celui din urmă rostind:

„Imaginează-ţi oceanul”. Asistentul era conceput şi creat ca parte a experimentelor făcute de Avrana Kern pentru a se apropia mai mult de poporul ei ales, portiidele. Codificat pentru a funcţiona ca păianjen mascul, i se adresează lui Meshner utilizând versiunea masculină a inflexiunilor obişnuite ale vocii lui Kern. Pe Meshner, treaba asta îl bulversează şi acum.

Oceanul… Ideea pătrunde mai adânc în mintea lui Meshner, căutând mâncărimea aceea fantomatică. O surprinde doar o fracţiune de secundă: lumina soarelui – zorii? – sclipind la suprafaţa apei. O fi o structură, lemn şi reţea de pânze, poate un debarcader? La marginea câmpului său vizual se conturează nişte umbre solide.

Meshner aude un foşnet discret. Fabian îi înregistrează activitatea cerebrală şi transferul de date de la blocurile de implanturi inestetice care formează o bandă înspre ceafa sa.

Viziunea dispare, iar Meshner ştie că propria sa exaltare, devenită frustrare, a influenţat alungarea ei. Informaţiile aşteaptă să-i fie introduse în creier, dar în mintea lui e un haos greu de stăpânit, aşa că nu-şi găsesc calea spre ţintele lor neurologice.

Ocean, ocean… Imaginile există, însă el ştie că sunt propriile lui amintiri şi îşi limpezeşte mintea din nou, utilizând tehnici de golire completă a minţii. *Dar dacă mi-aş suprima abilitatea de a-mi accesa memoria?* se întreabă el. *Oare ar merge?* Sigur există medicamente care să-i provoace amnezie temporară. Poate că, în golul astfel format, impresiile străine, ale celuilalt, vor veni de la sine.

Nu poţi să-mi transmiţi ceva mai… individualizat? murmură el. Nu cred că receptez senzaţiile tale.

Fabian freamătă din nou, trimiţând un mesaj succint, iar vocea asistentului raportează:

— Am vrut să-ţi transmit ceva ce s-ar potrivi de la sine cu experienţa Umană, ca să-ţi fie mai uşor.

— Nu merge…

Dar chiar în timp ce spune asta, cu mintea pradă nervilor şi frustrării că s-a mai irosit o sesiune de lucru,

are o viziune clară: un ocean în nuanţe de albastru – nu, nici măcar nu sunt albastre, e un întreg spectru de culori care pur şi simplu nu se potrivesc cu cel cunoscut de el. Un cer care pâlpâie de la radiaţiile solare. Un teren care vibrează uşor sub tălpile lui, în ritmul unui întreg oraş aflat în spatele său. Numai că picioarele, picioarele îi pleacă în toate direcţiile, la fel spatele lui, ochii lui, *ochii*...

Lui Meshner i se face brusc greaţă. Imaginea, feedbackul senzorial, dispare într-o clipă, dar corpul său nu se mai întoarce la el. Nu mai are deloc sensibilitate proprioceptivă, nu-şi mai simte corpul, nu mai ştie nici ce *formă* are, l-a părăsit complet. Deschide gura, vrea să spună ceva, membrele paralizate îi tremură spasmodic, cade pe spate. În ce poziţie a fost? Aşezat? În picioare? Se zvârcoleşte pe jos. Dinţii i se încleştează şi o durere ascuţită îl străbate când îşi muşcă limba.

O senzaţie bruscă de calm artificial îi pătrunde cu forţa în minte, ca un hoţ, alungând valul de panică şi răcorindu-i sângele. Meshner deschide ochii, ştiind că îl paşte o durere de cap cumplită după ce dispare efectul medicamentului şi că e posibil să-şi fi distrus iremediabil creierul.

Colegii îl privesc speriaţi sau cel puţin asta sugerează pedipalpii lui Fabian, care tremură atât de tare, încât şi un om înţelege că e vorba de anxietate. Fabian e un păianjen gri cu negru, mare cât capul lui Meshner. Acum stă aplecat deasupra unei console fusiforme cu patru picioare şi face reglaje în program cu mişcări sacadate, încercând să diminueze efectele negative asupra minţii lui Meshner. Lângă el se află asistentul de laborator, pe care s-a obişnuit să-l numească Artifabian. Acesta are forma unui mic păianjen portiid, foarte asemănător cu Fabian, însă e construit numai din plastic, care e când maroniu, când transparent, când iridescent. E un fel de robot care conţine o copie mai puţin fidelă a personalităţii Avranei Kern. Dacă e cu adevărat îngrijorat, asta nu se poate şti.

Meshner se uită lung la amândoi, aşteptând să i se focalizeze privirea. Începe să-l doară capul – durerea aceea care nu cedează niciodată la medicamente. Bănuieşte că e

de natură psihosomatică. *Bineînţeles* că îl doare, îi apostrofează propria minte, din moment ce tocmai a făcut o prostie. Asta însă nu-i foloseşte la nimic. Nu înseamnă altceva decât că nu are cum să pună capăt durerii.

— Ce face capul meu? întreabă, iar Artifabian traduce pentru el.

Ar putea folosi nava, dar servitorul dedicat parteneriatului lor le învaţă figurile de stil şi particularităţile lingvistice, aproximările lui fiind din ce în ce mai aproape de a reda complexitatea ambelor limbaje. Meshner e fascinat de modul în care robotul imită atitudinea portiidelor. Faţă de Fabian, e clar pe o treaptă inferioară, adică politicos, dar nu deosebit de respectuos. Când apare câte-o femelă portiidă, devine instantaneu slugarnic, chiar mai slugarnic decât Fabian, care forţează câteodată limitele când vine vorba de sexul său. Meshner a citit poveşti simplificate pentru copii, din cultura păianjenilor, care explicau răspicat că *astăzi* totul e în regulă şi că masculii au voie să-şi joace rolul în societate. În realitate, până şi oamenii îşi dau seama că treaba nu stă chiar aşa. Meshner nu se îndoieşte că Fabian cel de azi are perspective mult mai luminoase decât Fabian cel de acum un secol, dar tot mai trebuie netezit puţin terenul.

— Observ o inflamaţie de-a lungul traseelor neuronale, o mică umflătură în jurul lobului occipital, sosesc concluziile lui Fabian. Nu e bine, Meshner.

Numele lui e un mic bobârnac dat cu nonşalanţă cu pedipalpul stâng, ca şi când păianjenul ar arunca o pălărie în cuier fără să se uite. Comunicarea portiidelor suferă la capitolul coerenţei dintre sens şi mişcare, însă numele fac excepţie.

— Aşa se explică de ce nu văd bine, se plânge Meshner. Dar am zărit ceva *acolo.* Am surprins o frântură. Se uită la păianjen. Hm?

Recunoaşte gestul făcut de Fabian, pentru că îl imită pe el când îşi muşcă încheieturile. E un element din limbajul corpului uman, adoptat şi de portiide. Înseamnă că el, Meshner, e confuz, iar Fabian o ştie.

— Încercăm din nou în zori, decide Meshner cu încăpăţânare.

„Zori” e un cuvânt din folclorul navei, bineînţeles, dar portiidele ţin la ciclul lor zi/noapte chiar mai mult decât Oamenii.

— Am văzut oceanul, adaugă el, deşi în adâncul sufletului nu e absolut convins că oceanul făcea parte din amintirile lui Fabian. Nu poţi să-mi transmiţi ceva mai… portiid? Ceva despre care să ştiu sigur că e numai al tău?

Fabian scoate un „toc-toc” cu pedipalpii, gest pe care Meshner nu l-a mai văzut la alţi păianjeni. Înseamnă că se gândeşte. Arhivele navei conţin o bibliotecă întreagă cu ceea ce s-ar traduce ca *Înţelegeri,* o piatră de hotar a civilizaţiei portiide. E vorba, ştie Meshner, de memorie genetică, redată în forme care pot fi moştenite, copiate şi implantate printr-un capriciu al nanovirusului generalizat, care a ghidat evoluţia păianjenilor. Dacă Fabian are nevoie de anumite cunoştinţe sau deprinderi, pur şi simplu îi pot fi inserate în creier, iar el şi le însuşeşte foarte rapid. Meshner visează şi el la posibilitatea asta, nu numai pentru că poate transforma orice individ într-o enciclopedie, ci şi fiindcă ar construi o punte între omenire şi noii lor prieteni apropiaţi. Ştie că Helena şi grupul de lingvişti se ocupă de acelaşi lucru pe căi foarte diferite şi noninvazive, dar metoda lui va fi superioară. Dacă o va putea pune la punct… Dacă nu-şi va face creierul terci încercând. E norocos că are un partener de laborator ca Fabian, care nu se opune riscurilor. Numai că şi Fabian visează la ceea ce crede el că înseamnă succes academic şi, fiind mascul, trebuie să depună de două ori mai mult efort ca să obţină sprijin cât de cât. Fără îndoială, e încântat că are un subiect de testare atât de binevoitor.

Postura lui Artifabian se schimbă din docilă în dominantă şi îndrăzneaţă, astfel că Fabian însuşi pierde teren instinctiv. Spiritul Avranei Kern – sau cel puţin elementul ei dominant, care trăieşte în sistemul informatic complex al navei – a luat în stăpânire această aşchie rătăcită pentru a interacţiona cu echipajul.

— Stăpâna navei a emis o alertă generală, se aude o voce feminină din difuzoarele lui Artifabian, chiar în timp ce îi transmite lui Fabian un mesaj analogic, bătând din picioare. Tot echipajul e chemat pe punte, se pare. Am făcut o descoperire.

Trezirea echipajului s-a făcut în etape controlate, după ce *Voyager* a trecut de planetele aride mai îndepărtate ale noului sistem şi s-a îndreptat direct spre aglomeraţia de semnale care veneau din apropierea stelei. Mai întâi s-a trezit Kern – adică sistemul informatic semibiologic identificat în acest fel care şi-a iniţializat, după funcţiile de bază, şi personalitatea acerbă; pe urmă, s-a trecut la următoarele categorii de membri, în funcţie de necesităţile navei: întreţinere, infirmerie, comandă, apoi, toţi ceilalţi. Atât Helena Holsten Lain, cât şi Meshner Osten Oslam ar fi trebuit să intre în ultima categorie, dar amândoi solicitaseră în mod special să fie treziţi mai devreme, ca să lucreze la proiectele personale cât nava intra în decelerare.

Voyager s-a schimbat de când au plecat de acasă în căutarea unei voci printre stele. Spre deosebire de navele ancestrale cu care au călătorit cândva oamenii, are o structură fluidă, lucrată din materiale care se pot întinde după bunul plac al lui Kern. La plecare, semăna cu navele spaţiale de care îşi amintea ea, alungite şi dinamice, cu o secţiune inelară pentru perioadele când echipajul era treaz. Acum arată mai degrabă ca un diavol-de-mare, din cauza aripilor delicate extinse şi echipate pentru a funcţiona ca nişte panouri solare când nava se va apropia de stea. Membrii echipajului se adună într-un set de structuri ca nişte *bolas*[7], crescute de Kern special pentru ei, care se rotesc pe orbita trasată de vârfurile aripilor, ca nişte specimene într-o centrifugă. În pofida tehnologiei medicale umano-portiide foarte avansate, toată lumea are mari probleme cu gravitaţia.

---

[7] În lb. spaniolă, în original, denumirea unei arme formate din două greutăţi prinse la capătul unor frânghii, armă care se învârteşte şi se aruncă asemenea unui lasou (n. tr.).

Helena şi Portia sosesc la timp pentru a asculta cuvântul căpitanului de pe *Voyager,* o femelă. E bătrână acum – portiidele nu trăiesc mai mult de trei decenii, iar Helena ştie că a ales să stea trează mai mult decât ar fi trebuit, pentru a-şi supraveghea echipajul. E un păianjen uscăţiv, cu smocuri mari deasupra ochilor principali, care îi dau un aspect de bufniţă. O cheamă tot Portia sau cel puţin numele ei sună atât de asemănător cu al prietenei sale, încât un Om nu le-ar putea distinge decât cu mare dificultate.

Mulţi dintre Oamenii de acolo arată uşor ameţiţi, fiindcă ori s-au trezit de curând, ori îşi revin mai greu din starea de somn. Helena îşi aminteşte cum se plângea bunicul ei de trezirea din somnul criogenic pe vechea navă *Gilgamesh,* cea care i-a adus pe oameni pe Lumea lui Kern. Dacă te luai după el, nu făceai decât să te trezeşti, să te lupţi cu buimăceala şi pe urmă să te culci la loc. Astfel avertizată, Helena acorda mai mult timp modificărilor biochimice şi antrenamentelor fizice, aşa că sărea din somnul criogenic în clipa în care era trezită. La rândul ei, Portia recunoştea că trezirea era şi pentru păianjeni un proces extrem de neplăcut. Putea lucra cu Helena numai pentru că Avrana Kern i-a trezit pe ei mai întâi şi abia după aceea pe oameni. Înţelegerile pe care se bazează atât de mult portiidele sunt deconectate în perioadele de somn îndelungat şi reconectate la întâmplare după câteva zile de la trezire. E ca şi cum uiţi cine eşti şi îţi cauţi întruna nişte cunoştinţe care nu mai sunt acolo, a încercat Portia să-i explice.

Helena merge târâş la locul său, sigură pe picioarele ei încălţate cu şosete căptuşite. Tot echipajul uman le poartă, pentru că zgomotul paşilor le afectează auzul portiidelor. E îmbrăcată în uniforma standard fabricată de Kern: cămaşă şi pantaloni verde-deschis, dintr-un material străveziu şi subţire, fiindcă pe navă e cald şi umed, ca pe planeta pe care au lăsat-o în urmă.

Portia deja face semne şi vorbeşte cu doi păianjeni despre Echipa de recepţie care s-a trezit înaintea tuturor,

catalogând traficul intens de semnale din sistem şi încercând să le înţeleagă, în acelaşi timp ţinând sub observaţie cu câţiva ochi senzorii activi şi pasivi, pentru a se asigura că localnicii nu se furişează pe lângă ei. Traducerea literală a departamentului lor, „Picioare alarmate”, o amuză şi acum pe Helena. E şi o lecţie binevenită, care subliniază faptul că există diferite niveluri de traducere, cea literară nefiind întotdeauna şi cea mai utilă.

Se lasă pe vine şi-şi pune mâinile pe podea, ca să intercepteze prin mănuşi vibraţiile dialogului dintre portiide. Implanturile ei vor transforma vibraţiile în ceva asemănător cu vorbirea. Portia îi întreabă pe cei doi operatori care e situaţia. Aceştia nu ştiu cum să-i spună mai repede că au detectat un obiect care se apropie de ei, unul aproape sigur artificial. Sunt pe cale să vadă pentru prima oară cum arată un obiect produs de localnici.

Bătrâna Portia, stăpâna navei, şi-a început discursul:

— Sunt convinsă că aţi aşteptat cu toţii această adunare. Orice fiinţă cu un dram de curiozitate va înţelege că am descoperit un sistem deosebit de activ şi de populat. Numărul mare de semnale şi complexitatea lor demonstrează că e vorba de o civilizaţie avansată, iar natura lor prezintă foarte multe caracteristici ale tehnologiei şi protocoalelor terestre dinainte de colaps. S-ar putea să fie vorba de a doua linie de descendenţi direcţi ai culturii noastre fondatoare.

Aceasta este traducerea orală a mesajului căpitanului, transmisă de spiritul artificial al Avranei Kern. Atingând însă podeaua cu degetele şi urmărind pedipalpii activi ai căpitanului, Helena recepţionează şi mesajul original prin structurile ei cibernetice şi creierul său biologic: *Iată ce este, avem un contact, aşa cum v-aţi aşteptat. Traficul de semnale din interiorul sistemului este dens şi suficient de divers ca să indice o civilizaţie care a străbătut spaţiul şi care încă foloseşte structura Vechiului Imperiu ca bază de comunicare.* Kern e şi mai prolixă, mult mai liberă în transmiterea conceptelor. Tocmai acesta este motivul pentru care lucrează Helena la proiectul ei preferat. Simte

o uşoară iritare la adăugirea făcută de computer pentru publicul uman, pentru a-i reaminti cine e în *prima* linie de descendenţi, în opinia lui Kern, dar se şi amuză că expresia „Vechiul Imperiu”, absolut inexactă, folosită de strămoşii ei pentru a-i descrie pe propriii lor strămoşi pierduţi, a supravieţuit în lumea păianjenilor ca termen de referinţă, chiar şi după ce Kern a vânat-o până la distrugere în rândul oamenilor.

— Vom vedea pentru prima oară un artefact al culturii acestei lumi interioare, continuă bătrâna Portia concis şi direct. Instrumentele noastre au detectat un alt călător în această regiune, un corp artificial care se îndreaptă spre exterior cu viteză mare.

În jurul audienţei se deschid petalele bine strânse ale unor trandafiri de plastic, afişând imagini mărite ale călătorului interplanetar de care se apropie nava lor. Scrie ceva cu literele ordonate ale Imperialei C – *lingua franca* scrisă a coloniştilor – şi cu simbolurile neglijente şi haotice ale păianjenilor, dar podeaua vibrează de date tehnice pentru acei membri ai echipajului care le recepţionează cu picioarele şi pentru Helena. Poate pentru că se bazează pe înţelegeri, sistemele de scriere portiide sunt mult mai ineficiente decât ale oamenilor. În cazul informaţiilor noi, păianjenii preferă interfeţe directe, dacă este posibil.

La început, Helena crede că a tradus greşit datele primite şi le compară cu cele de pe ecrane.

Cât de mare? mâzgăleşte Portia uşor, numai pentru mâinile Helenei. O *greşeală, crezi?*

Voyager a deviat de la cursul său destul de brusc ca să se apropie de traiectoria obiectului chiar în momentul când citirile iniţiale au indicat că e altceva, nu un asteroid rătăcit. Kern a gestionat consumul de energie şi combustibilul tot drumul prin întunericul rece dintre sistemele solare, dar cupele navei au refăcut proviziile din norul bogat în gheaţă, gaze şi praf care alcătuia marginea discului orbital al sistemului lor de destinaţie, permiţând tot felul de manevre riscante. Kern a construit sonde în fabricile ei interne şi le-a trimis înainte, în călătorii fără

întoarcere, fiecare conţinând o bucăţică din ea însăşi, copiată în nucleul ei. Acum primesc date de la ele şi nimeni nu prea înţelege la ce se uită.

Artefactul este sferic, dar prezintă o particularitate. Pe suprafaţa lui exterioară se găseşte o reţea regulată de noduri care e posibil să fi fost cândva senzori, motoare sau arme, dar acum nu sunt decât nişte cioturi şi găuri acoperite cu gheaţă. O parte a artefactului s-a rupt şi măruntaiele i-au ieşit afară în jeturi uriaşe, intermitente, care se modelează în coloane vertebrale groteşti şi tentacule încolăcite, de parcă o înfricoşătoare creatură oceanică a fost ucisă chiar în momentul când ieşea dintr-un ou cu diametrul de 27 de kilometri.

Gheaţă, confirmă sondele. Erupţia din interiorul obiectului ar putea fi efectul unei fisuri în materialul necunoscut de la suprafaţă sau al faptului că miezul lui lichid a îngheţat şi a rupt membrana când s-a dilatat. În orice caz, jetul de gheaţă colosal a deplasat centrul de greutate al obiectului, astfel încât sfera şi jeturile ei lungi de câţiva kilometri se învârtesc unele în jurul celorlalte cu graţia unui pahiderm.

Gheaţa e de un alb opac pe aproape toată suprafaţa, dar ochii pătrunzători ai sondelor disting umbre pe sub ea. Unele par a fi peşti, altele au forme ambigue, dar asta s-ar putea să fie din cauză că imaginile sunt mărite prea mult.

Un satelit artificial. Un satelit de apă, sugerează Portia. *Ornamental, poate? Iar dezastrul pe care îl vedem s-a produs după ce a fost aruncat în spaţiu sau tocmai din cauza asta?*

Helena atinge podeaua cu palmele şi rosteşte în şoaptă:

— Nu te lăsa luată de valul speculaţiilor.

Lasă mecanismele din mănuşi să facă traducerea cea mai pertinentă după modelul „atinge-vorbeşte”, calibrat cu precizie, în timp ce punctele albe de pe degetele ei mari accentuează totul în stilul pedipalpilor. E un mesaj cel puţin sacadat, iar Portia îi spune că sună de parcă „s-ar fi ameţit cu sevă dulce”, însă tot progres se numeşte.

Sondele examinează cu mare atenţie planetoidul rotitor,

dar nu au capacitatea de a-şi inversa cursul şi de a-l urma. În curând, planetoidul se îndepărtează pe drumul lui fără sfârşit prin sistemul solar, pe o traiectorie care, într-o bună zi, îl va conduce spre dispariţia definitivă în marele neant.

Curios, zice un operator din departamentul „Picioare alarmate”.

Neinformativ, se plânge celălalt, o femelă, mişcându-şi pedipalpii ca să sugereze că *am lucruri mai bune de făcut.*

Căpitanul afişează cifrele relevante, ezitând între a porni în urmărirea obiectului sau a-l lăsa să dispară: impuls relativist, consum de energie… probabil că aceste elemente de rutină nu o impresionează la fel de mult ca semnalele radio clare, care demonstrează că mai sunt multe lucruri interesante de văzut în sistemul acela. Însăşi tăcerea şi nemişcarea ei îi trădează decizia luată, în vreme ce legile fizicii catapultează obiectul spre locuri unde nu se mai poate ajunge. Vor merge mai departe. Totuşi…

Dacă vom continua să cercetăm sistemul, vom atinge atât de multe puncte sensibile, încât ne putem aştepta la o reacţie din partea locuitorilor lui, se adresează căpitanul audienţei. *Analiza semnăturilor energetice lasă deschisă posibilitatea ca ei să fie mai avansaţi tehnologic decât noi, dar şi aceea că se războiesc între ei sau că sunt exuberanţi şi risipitori din fire, după cum irosesc energia.* Helena ţine greu pasul cu ritmul rapid de vorbire al căpitanului şi cu versiunea lui Kern. Se străduieşte să se concentreze.

Prudenţa ne dictează să nu ne riscăm misiunea mergând mai departe cu toţii sau comunicându-ne poziţia. Ne vom deplasa în zona de umbră a celei mai apropiate planete mărginaşe. Ecranele încep să afişeze datele telemetrice relevante. *Cu toate acestea, nu am bătut atâta drum ca să nu stabilim un contact. Am ordonat ca un sector al navei să fie pregătit ca navă de recunoaştere independentă, cu un echipaj mic. Aş prefera unul format exclusiv din portiide.* Căpitanul vorbeşte despre ai lui numindu-i portiide, bineînţeles, vrând să spună *format exclusiv din noi, care ştim cel mai bine,* iar traducerea lui Kern omite complet

adăugirea. *Totuşi, există o mică posibilitate ca respectiva civilizaţie să fie şi Umană, şi neaugmentată de infecţia Unităţii, caz în care vor fi esenţiali ambasadorii umani.*

O mică posibilitate? întreabă Helena, prin intermediul palmelor.

Una dintre operatoarele senzorilor îşi împinge în faţă cefalotoracele ca să o privească pieziş. *Nu există reprezentări umane în datele vizuale decodificate, care formează o mare parte a semnalelor interceptate de noi,* explică ea. *Majoritatea sunt culori care se schimbă rapid şi forme tridimensionale neregulate. Fascinant!*

Căpitanul continuă: *Nava de recunoaştere va conţine o faţetă a constructului Avrana Kern, dar e musai ca acesta să beneficieze de mai puţine resurse. Voi selecta membrii echipajului şi însoţitorii lor umani care au demonstrat că pot interacţiona între ei independent. Riscul e foarte mare. Nu există nicio garanţie că vom putea interveni dacă se va întâmpla ceva rău. Aşadar, participarea e voluntară.* Spune aceste lucruri deplasându-se uşor în spate şi ridicând o secundă primele două perechi de picioare, ca să sugereze că oricine va sta deoparte va scădea în ochii ei – şi nici nu va mai valora prea mult pentru misiune în general. Portiidele pun mare preţ pe îndrăzneală, o trăsătură feminină arhetipală, din care derivă un întreg dicţionar de aşteptări sociale. Căpitanul probabil că nu a intenţionat să-şi sublinieze afirmaţiile astfel, dar unele obiceiuri sunt prea adânc înrădăcinate ca să renunţi la ele.

Primul nume pe lista Oamenilor e al Helenei, dar ea urmărea de mult o asemenea oportunitate. Apoi Zaine Alpash Vannix şi Meshner Osten Oslam, care lucrează şi ei la relaţiile dintre oameni şi portiide. Următoarea aleasă e Portia – nu e doar cea mai apropiată legătură a Helenei, ci şi prototipul femelei portiide multilaterale şi cu un tupeu extraordinar. În echipaj mai intră două femele, Bianca şi Viola, care lucrează cu Zaine de ani de zile, şi Fabian, un mascul. Bianca e şefa tuturor. Helena ascultă susurul celor din jur, mulţumiţi sau nemulţumiţi că au ieşit din cursă. Deloc surprinzător, nimeni nu refuză onoarea de a fi ales.

Meshner ar fi vrut foarte mult să renunţe la această onoare. Faptul că face parte dintr-o misiune de recunoaştere nu-l va reţine de la munca de cercetare, dar nici nu i-o va uşura. Anunţul căpitanului îi creează o stare de nervi cumplită, la care e oricum predispus. Şi-a închipuit că Fabian e nerăbdător să fie detaşat şi că abia după ce se vor fi instalat în excrescenţa lui *Voyager,* care va deveni navă de recunoaştere, vor avea ocazia să stea de vorbă despre asta.

Dar nici Fabian nu e foarte încântat, îi explică păianjenul prin intermediul lui Artifabian. E împotriva misiunii din cauza eventualului pericol.

— N-au decât să sară ele în foc, traduce Artifabian, prin *ele* înţelegând portiidele femele în general. Mi se irosesc talentele. Sau se irosesc ale tale, adaugă stângaci, pentru că Fabian, fiind o creatură cu un orgoliu fragil, vede în Meshner un spirit înrudit.

— Păi, noi lucrăm împreună, subliniază Meshner nu foarte categoric. Aşa că, dacă asta au urmărit…

Pereţii camerei se deformează. Kern – Kern cea mare, a navei *Voyager* – manipulează tensiunea materialului din care e alcătuit fuzelajul, pentru a crea o structură corespunzătoare navei de recunoaştere.

— Pceah! articulează robotul, interpretând scurtul minut de criză pe care a făcut-o Fabian dând din picioare. E o misiune de pedeapsă.

— Pedeapsă?

— Cercetarea noastră nu este aprobată, declară păianjenul.

Se lasă cu abdomenul la podea, lovindu-şi picioarele din faţă numai când stă cu faţa la Meshner, pentru ca vorbele lui să nu fie redate şi de mişcarea celorlalte.

— Nimeni nu ne-a spus să ne oprim, subliniază Meshner.

Fabian bate din pedipalpi: *toc!*

— Nu. Dar s-a discutat cu tine. Şi cu mine.

De fapt, oamenii şi portiidele chiar discutau destul de mult pe tema asta, despre ritmul accelerat al activităţii lor

şi efectele ei asupra creierului lui Meshner, dar nu le-a luat nimeni jucăriile până acum. Meshner îi explică lucrul ăsta, iar Fabian se apropie cu paşi mici, răpăind îndârjit.

— Dar aşa stau lucrurile. Nu e la fel şi la oameni? Aşa se întâmplă la speciile sociale. Apare *dezaprobarea.*

Robotul conferă cuvântului un accent particular, ca o mătuşă nemăritată care vrea să fie vulgară. Meshner ştie că societatea portiidă e mult mai puţin formal structurată decât a fost cândva a oamenilor, dar oamenii dinaintea Oamenilor au fost doar un echipaj al unei nave aflate în stare de urgenţă. Iar oamenii au fost întotdeauna mai sensibili când era vorba de copiii lor care mureau făcând tot felul de prostii, pe când societatea păianjenilor pare să prospere în virtutea unui darwinism extrem, pentru că arahnidele au o mulţime de pui, însă le lipseşte instinctul de părinţi. Meshner nu s-a gândit la asta până acum, dar păianjenii *nu* se forţează unii pe alţii să facă sau să nu facă totuşi ceva, ci îşi exprimă, cum spune Fabian, *dezaprobarea.*

— Putem să ne vedem de treabă în continuare, spune Meshner, cuprins de un sentiment de revoltă. Vreau să zic, ne aşteaptă cel puţin un an de tranzit către sistemul solar interior. Nu trebuie să-l petrecem pe tot pe gheaţă. Ne putem perfecţiona experimentul.

— Aşa vom face.

Fabian se ridică pe picioarele dinapoi, înălţându-le pe cele din faţă într-o atitudine ameninţătoare, de parcă i-ar fi cerut universului însuşi să-l oprească. În clipa următoare, intră două femele portiide şi Zaine, o femeie slabă, iar postura lui devine imediat umilă şi supusă, în caz că doamnele sunt puse pe ceartă.

Meshner ştie că masculilor li se oferă şansa de a excela în societatea portiidă, dar trebuie să muncească pe rupte pentru asta. Progresul ştiinţific este o cale demonstrată, un drum croit deja prin desişul social de alţi Fabieni, în trecut. Sigur, femelele portiide alcătuiesc încă majoritatea marilor gânditori, dar cel puţin există un precedent. *Le vom transforma şansa în realitate,* ştie Meshner. Ochii îi

fug la Helena şi tovarăşa ei de cercetare, Portia. Cele două lucrează la construirea unei punţi între păianjeni şi maimuţe la nivel strict procedural, lipsit de imaginaţie. Utilizează tehnologia pentru simpla înţelegere şi traducere a semnalelor şi impulsurilor – e puţin mai mult decât a avea un Artifabian în cap. Abordarea lui Meshner şi Fabian e de zece ori mai îndrăzneaţă: vor să ofere oamenilor acces la înţelegerile portiide, să găsească o modalitate de a le traduce, astfel încât creierul antropoid să poată percepe *cum e* să fii păianjen, să-i înveţe deprinderile, să-i absoarbă toate cunoştinţele.

În exteriorul camerei, suprastructura navei de recunoaştere este mutată pe poziţie şi racordată, cabluri şi suporturi flexibile şerpuind pe fuzelajul încordat asemenea unor şiruri de litere bizare. Mişcarea de vibraţie continuă înseamnă că este decantat elementul biologic al computerului coordonator: un ghem de furnici se împrăştie rapid, pentru ca insectele să exploreze şi să ia în stăpânire noul mediu. Furnicile poartă cu ele, printre ele şi ca sumă a părţilor lor o altă replică a Avranei Kern, care s-a transformat în a treia specie implicată în acest parteneriat neobişnuit.

Nava de recunoaştere este botezată, în mod adecvat, *Lightfoot*[8]*,* reprezentând prima tentativă de contact între popoarele Lumii lui Kern şi cei care numesc acest nou sistem „acasă”, indiferent cine ar fi aceştia. Prima ei oprire va fi pe următoarea planetă, cel mai mare gigant gazos, pentru că investigaţiile de rază lungă au detectat activitate în jurul sateliţilor lui.

---

8 „Mers sprinten şi graţios”, în lb. engleză.

2

— Interpretarea pe care am dat-o eu traficului de semnale şi activităţii din sistemul interior susţine ipoteza că locuitorii sunt în război, informează vocea fermă, întotdeauna uşor dezaprobatoare a Avranei Kern.

Sistemul de comandă al navei *Lightfoot* nu este alcătuit în întregime din ea, bineînţeles; conţine doar o versiune redusă a ei, dar Avrana Kern tinde să ocupe tot spaţiul virtual disponibil. Helena se întreabă dacă avea calităţi similare şi pe vremea când era vie şi trăia în propriul corp.

Lângă ea, Portia răzuieşte şi foşneşte. Prin intermediul mănuşilor, Helena aude traducerea: *La ce ne uităm? Vedem ceva? Război cu ce?* O nouă trezire, de data asta după o etapă lungă în interiorul sistemului, iar Portia e irascibilă şi agitată din cauza activităţii care i s-a impus.

Lightfoot s-a apropiat de unul dintre sateliţii mai mari ai gigantului gazos, numai ca să-l găsească… în construcţie – e singura explicaţie pe care o găseşte Helena. Globul de gheaţă şi rocă a avut cândva cam patruzeci la sută din dimensiunea Lumii lui Kern (deci şi a Vechiului Pământ), dar a pierdut cel puţin trei la sută din masa iniţială. Pe imaginile luate de aproape cu drona se vede o suprafaţă exterioară înţesată cu gropi şi şanţuri. *Adăposturi.* Freamătă de viaţă, fapt remarcabil, din moment ce nu are atmosferă. Orice element care ar putea intra în compoziţia gazelor fie face parte din suprafaţa îngheţată, fie s-a evaporat de mult în spaţiu. Pe scara lui Kern, temperatura de la suprafaţă e de minus 250 de grade când e cel mai cald. Cu toate astea, planeta e vie şi, după câte se pare, se războieşte cu vecinele din sistem.

Drona se apropie mai mult de suprafaţă, chiar periculos de mult, numai că locuitorii satelitului nu reacţionează deloc la prezenţa ei. Sunt creaturi de dimensiuni variabile, măsurând până la jumătate de kilometru în lungime, majoritatea lor încadrându-se în respectiva categorie de mărime. Ca formă, seamănă cu nişte larve, dar au zeci de

picioare scurte şi groase, terminate cu gheare încovoiate, cu care înaintează încet, dar sigur pe suprafaţa satelitului. Capetele lor – dacă astea sunt organele trunchiate situate pe porţiunea anterioară a corpului – se termină cu o formaţiune ciudată, cu aspect de maşinărie, care e mai mult decât capabilă să mestece orice îi iese în cale. Helena le urmăreşte cum râcâie în sol, fără a-şi încetini mersul clătinat de la suprafaţă, porţiunile lor cărnoase umflându-se şi dezumflându-se în timp ce lucrează.

— Nu emit niciun fel de semnal pe nicio lungime de undă, observă Kern. Toată interacţiunea lor cu ceilalţi locuitori ai sistemului se rezumă la bombardarea lor.

Helena aude şi raportul portiid, fidel originalului în măsura în care se poate. Kern se concentrează pe activitatea dronelor şi a navei, adică are mai puţină putere de calcul dedicată personalităţii ei.

Una din matahale iese din pământ, împroşcând ca o râşniţă o ploaie de praf şi bucăţi de piatră, care se rostogolesc şi cad fără zgomot înapoi pe suprafaţă. Pare că se holbează la cerul întunecat, dincolo de marginea curbată a gigantului gazos, apoi îşi retrage capul, înfigându-şi ghearele în stratul de sub ea.

Tot corpul i se contractă, se reduce cu aproape o treime, apoi la jumătate când îşi ia avânt să scuipe un bulgăr uriaş de rocă spre un punct îndepărtat, suficient ca să clatine câmpul gravitaţional al planetei. Bulgărele zboară cu o viteză neimaginabilă, atât de mare, încât Helena bănuieşte că intră în ecuaţie şi acceleraţia magnetică. Celelalte matahale procedează la fel, trăgând brazde adânci, muşcând din structura satelitului şi apoi lansând îmbucătura uriaşă împotriva duşmanilor lor îndepărtaţi, care-or fi fost aceia. După cum arată suprafaţa satelitului, treaba asta durează de ceva timp.

— Ţintele se află înăuntrul centurii de asteroizi care se întinde între această planetă şi lumile interioare ale sistemului, în special aceea care a emis cele mai multe semnale detecta-t-e-e.

Kern zăboveşte asupra ultimului cuvânt, jucându-se cu

terminaţia lui, ca să arate că se mai gândeşte dacă se înşală sau nu.

Ţintesc semnalele, anunţă Bianca. *Vin semnale de pe centura spre care sunt direcţionale proiectilele, compensând mişcarea cerească. Animalele care minează sunt capabile de calcule foarte complexe. Semnalele sunt îndreptate spre satelitul acesta în mod special.* Bianca afişează pe ecrane datele telemetrice şi o serie de diagrame complicate, iar Helena citeşte reprezentările portiide pe baza experienţei sale îndelungate. Diagramele păianjenilor au patru dimensiuni şi pun accent la fel de mare şi pe conexiunea nonfizică, şi pe structura propriu-zisă, deci a le înţelege e un fel de artă.

— Nu sunt în război, se aude vocea lui Meshner, iar robotul de lângă el traduce pentru portiide. Distanţa e prea mare. Proiectilele astea… până când ajung acolo, ţintele lor au timp destul să se ferească. Dar poate nu vor să se ferească. Cred că sunt mineri, aşa cum ai spus. Şi, decât să aducă pe cineva pe satelit ca să-l sape şi pe urmă să mai şi transporte încărcătura înapoi, l-au împânzit cu animalele astea, care îl sapă în locul lor şi scuipă încărcătura până la ele.

— Ţ-ţ-ţ, face Kern, oarecum dezaprobator, dar se răzgândeşte. De acord.

Helena se întreabă dacă Avrana Kern a crezut că se poartă un război pentru că locuitorii sistemului ar putea fi descendenţi ai oamenilor sau fiindcă are o părere proastă despre propria ei specie.

Însoţitorul lui Meshner adaugă ceva, un „toc-toc” rapid care sugerează un singur cuvânt, pe care Helena nu-l recunoaşte. E o denumire dată fără context. Şi ceilalţi sunt nedumeriţi, până când Kern afişează imagini explicative. Helena vede imaginea – mult mărită, conform legendei – unei creaturi asemănătoare cu omizile, cu corp moale şi rotofei şi un cap sau o gură ciudată, telescopică.

— Dar e un urs de apă, un tardigrad, spune ea, rostind cuvintele tot mai lent.

Asemănarea dintre namilele-mineri de pe satelit şi

tardigrade e evidentă.

Acum, că toţi sunt atenţi la el, Fabian face o mică prezentare în maniera lui uşor agitată, întotdeauna gata să dea înapoi, tipică masculilor când trebuie să vorbească în public: *Sunt foarte rezistente. Pot supravieţui în vid în starea lor naturală, deşi nu aşa, ci numai în formă criptobiotică. Dar dacă ai vrea să manipulezi stocul de bază în acest scop, ai putea mai mult să strici.*

În următoarea jumătate de oră, toată lumea examinează atent datele culese de drone, până când Kern trimite o altă dronă după o mostră de ţesut. Când robotul se năpusteşte asupra unei matahale pentru a tăia o fâşie din ea, Helena îşi ţine respiraţia şi aşteaptă reacţia nervoasă a acesteia. Însă reacţia nu se produce. Creatura pare să nu simtă nimic. Îşi vede liniştită de râşnit şi scuipat. *Probabil că folosesc materia pe care o extrag ca să-şi construiască o carcasă,* îşi zice ea. *Se şi înmulţesc, posibil prin partenogeneză, din moment ce sunt atâtea.* Analiza rapidă a celorlalţi sateliţi din jurul gigantului gazos a demonstrat infestări similare. Civilizaţia din interiorul sistemului e avidă de gheaţă, metal şi chiar piatră.

Biopsia confirmă ipoteza lui Fabian, deşi Kern trebuie să trimită datele la sinele ei exhaustiv de pe *Voyager,* ca să le verifice cu băncile de ADN de acolo. Au în faţă o mostră de bioinginerie incredibil de complexă şi de funcţională în acelaşi timp.

Zaine pune întrebarea la care probabil că se gândesc toţi:

— Am putea face şi noi aşa ceva?

Bianca şi Portia insistă amândouă că tehnologia portiidă ar fi mai mult decât capabilă să producă totuşi ceva similar, dacă ar fi nevoie vreodată să se recurgă la aşa ceva. Ceilalţi nu sunt atât de direcţi. Meshner şi Fabian se apleacă spre robotul lor ca să discute între ei, iar Helena îşi pune o palmă lângă Portia şi o întreabă: *Serios?*

Nu sunt expertă în biotehnologie, desigur, foşneşte Portia cu o ezitare care sugerează eschivarea. Există optimism – şi nesocotinţă portiidă dar şi limite ale ştiinţei

umano-portiide. Helena trage concluzia că mostra la care se uită acum – un proiect autoregenerator care probabil că se desfăşoară de generaţii întregi – le depăşeşte cu mult abilitatea de multiplicare. Pe lângă asta, sugerează că civilizaţia care a produs-o are un simţ acut al finalităţii. A creat-o fie cu un scop anume, fie din disperare.

Meshner îi cere lui Artifabian să izoleze un sector al navei de recunoaştere, pentru ca el şi Fabian să se poată reapuca de lucru. Dotările pe care le-au adus sunt limitate faţă de cele oferite de *Voyager,* dar el e hotărât să nu renunţe din cauza asta. La fel de hotărât este să nu permită opiniei dezaprobatoare colective a mai-marilor de pe navă să-i pună frâu. Cei doi s-au trezit cu mult înaintea celorlalţi, iar Meshner e decis să reducă la minimum viitoarele perioade de somn criogenic. Misiunea de recunoaştere promite tot felul de situaţii neplăcute, dar până nu se stabileşte un prim contact propriu-zis, singura resursă de care nu duc lipsă e timpul.

— Am izolat o selecţie de noi înţelegeri, îi spune păianjenul prin intermediul tizului său artificial. Le-am luat din depozitul meu personal.

Fabian se referă la cele pe care le-a moştenit ca parte a genomului său ori pe care şi le-a însuşit din biblioteca de pe *Voyager* înainte de a urca la bordul navei *Lightfoot.* La portiide, genialitatea nu constă în ceea ce ştii sau în deprinderile mecanice pe care le poţi folosi; acestea sunt valuta comună a speciei, copiate, date la schimb sau însuşite cu o uşurinţă ridicolă. Genialitatea este, pentru un păianjen, fie abilitatea superioară de a gândi pe propriile picioare – o figură de stil a oamenilor cât se poate de adecvată în context –, fie aceea de a asimila un număr mare de înţelegeri deodată şi de a stabili astfel noi asocieri între capacităţi şi amintiri multiple. Fabian este o enciclopedie a înţelegerilor, calitate care se presupune că e rară la masculi, dar probabil că nu este chiar aşa. Are o listă amplă de înţelegeri active pe care le poate distila pentru ca Meshner să ia o mostră din ele.

— Provocarea este, continuă Fabian, să găseşti ceva despre care ştii că este al *celuilalt,* dar nu atât de străin încât să nu poţi procesa experienţa. Vrem să menţinem înstrăinarea la minimum.

Face o pauză, se consultă cu robotul în legătură cu modul în care a fost tradus sensul cuvintelor lui, apoi adaugă:

— Prin asta înţeleg…

— Că nu vrei să-mi prăjeşti creierul, confirmă Meshner.

— Oricât de tentant ar fi conceptul acesta pentru imaginaţie, aprobă Fabian, iar Meshner se întreabă dacă aceasta e o întorsătură de frază portiidă pe care nu a mai auzit-o până acum sau dacă e o încercare a lui Fabian de a face pe amuzantul în stilul oamenilor.

— Ia toate măsurile de precauţie pe care le vrei, dar ne vom continua experimentul, îi spune Meshner. Nu-i vom lăsa să ne oprească.

— Evident.

Fabian merge cu paşi iuţi în spatele lui Meshner şi verifică nodul computerului navei care este conectat la implantul cranian al omului.

Furnici în creier, îşi zice Meshner, deşi, bineînţeles, nu e vorba de aşa ceva; furnicile nu părăsesc reţeaua navei, dar calculele lor creează date de intrare electrice care pătrund în sectoarele sistemului său cibernetic şi, de acolo, în creierul lui. Tehnologia umană şi cea portiidă se împletesc mai uşor decât culturile sau limbile lor.

Şi se pare că tehnologia locuitorilor de pe satelit respectă un tipar similar. Vechiul Imperiu stă la originea tuturor, adică au cel puţin câteva puncte comune cu ei. *Dacă am fi întâlnit ceva cu adevărat extraterestru, nici n-am fi ştiut de unde să începem.* Chiar acum, *Lightfoot* aşteaptă instrucţiuni de la *Voyager,* unde echipele de lingvişti au făcut progrese însemnate pentru descifrarea semnalelor venite din interiorul sistemului planetar. Poate că vor începe toţi să vorbească unii cu alţii dintr-un moment într-altul, ca într-o mare comunitate interstelară.

Toate comunicaţiile se desfăşoară între Bianca, aflată pe

nava de recunoaştere, şi echipajul de comandă de pe nava-mamă, mediate de diverse instanţe ale lui Kern. Echipajul de pe *Lightfoot* nu are ce face decât să aştepte veşti, motiv pentru care Meshner îşi vede de treabă, în loc să taie frunză la câini. Teoretic, Artifabian ar fi putut să se conecteze temporar la reţea şi să le comunice toate informaţiile, fiind o instanţă a lui Kern. Meshner însă a descoperit, spre surprinderea lui, că robotul refuză să facă lucrul ăsta. Artifabian e un mic fragment de inteligenţă artificială, iar dacă s-ar apropia prea mult de influenţa intelectuală a unei instanţe mai ample, ca sistemul de operare de pe *Lightfoot,* ar putea fi asimilat şi privat de propria lui individualitate. Pune mare preţ pe a fi el însuşi şi pe ceea ce a devenit lucrând cu Fabian – o inteligenţă unică. Sună impresionant, de-a dreptul a revoltă, însă Meshner ia în calcul posibilitatea ca acest impuls de a se individualiza să facă parte din programarea sa iniţială, ordonată de Kern.

— Gata, îl informează Artifabian.

În clipa următoare, Meshner face legătura între anunţul robotului şi bătaia pe care o simte pe spate. E Fabian, care îi dă undă verde.

— Dă-i drumul, confirmă Meshner, dar în acelaşi moment intervine robotul:

— Aşteaptă. Primim informaţii noi.

Fabian răpăie nervos pe spatele lui Meshner, spunând:

— Hai, iniţiază procesul!

Robotul îşi ridică puţin picioarele din faţă, ca şi când ar vrea să adopte o postură ameninţătoare, dar încremeneşte, aparent cântărindu-şi priorităţile. Meshner simte înţepătura deja familiară în craniu când implanturile sale încep să analizeze informaţiile. De la ultima încercare, le-a verificat arhitectura, eficientizând tot ce s-a putut şi reglând conexiunile cu diversele lui noduri senzoriale. Acum simte un gust ciudat, pătrunzător şi dulceag, de parcă îi vine să vomite. I se strânge stomacul, dar alte simptome nu are.

Brusc, are senzaţia de nisip pe degete. Le simte aspre

când le freacă de degetele mari.

— *Voyager* a trimis instrucţiuni. Ni se adresează Bianca, rosteşte Artifabian, pe moment nefiind altceva decât purtătorul de cuvânt al vastei lumi controlate de Kern.

— S-o auzim, mormăie Meshner nemulţumit.

Îl aude pe Fabian pocnind din pedipalpi în spatele lui. Îi aruncă o privire şi îl vede cum controlează instrumentele cu trei picioare şi doi ochi, chiar în timp ce îşi înclină corpul ca să asculte.

— Avrana Kern a făcut progrese importante în ceea ce priveşte semnalele emise din sistemul interior, vorbeşte robotul, traducând mesajul agitat al comandantului misiunii lor. Ascuns printre datele vizuale, care rămân impenetrabile, există un canal de date matematice bazate în mare măsură pe vechiul sistem de notaţie uman. Acestea au fost decodificate cel puţin parţial, ca fiind trasee de zbor, coordonate şi date tehnice. Urmează să fie interpretate şi altele. Înarmată cu aceste cunoştinţe şi în virtutea abordării comune, comanda consideră potrivit să ne trimită pe noi să stabilim contactul iniţial cu locuitorii acestei civilizaţii.

Meshner încearcă să se concentreze pe cuvinte, dar sunt bruiate de prea mult zgomot alb, care vine cu propria încărcătură de sensuri impenetrabile. Tremură în ritmul senzaţiilor când calde, când reci, care îi străbat şira spinării.

— Ce spun citirile mele? întreabă cu voce răguşită.

Fabian îi trimite un scurt raport pe un ecran secundar. Meshner identifică o varietate de informaţii noi în focarele sale senzoriale, mai ales în regiunile olfactive şi gustative ale creierului. Curios, nu gustă şi nu miroase nimic în momentul de faţă, dar senzaţiile-fantomă îl înţeapă în tot corpul. Aude mişcarea ezitantă a unor valuri, iar la marginea câmpului vizual se aglomerează nişte particule luminoase.

— Nu are rost, îi spune lui Fabian. E sinestezie necontrolată. Nu ne-am sincronizat informaţiile.

E frustrat, pentru că asta e esenţa problemei: e

incompatibilă experienţa păianjenilor cu a oamenilor? Se dovedeşte un obstacol tot mai înalt cu fiecare tentativă de a sări peste el.

Încheiere, apare confirmarea pe ecranul secundar, în timp ce Artifabian continuă să trimită raportul misiunii. *Voyager* se va ascunde, iar *Lightfoot* îi va saluta pe nativii arţăgoşi, îşi dă seama Meshner obosit. I se pare o idee foarte proastă. Nava de recunoaştere va rămâne fără niciun sprijin, dar se prea poate ca locuitorii satelitului să fie atât de avansaţi, încât singurul lucru pe care îl va obţine *Voyager* e să moară pentru aceeaşi cauză nobilă.

— Dat fiind faptul că ne bazăm pe detalii pur tehnice, Avrana Kern crede că este foarte probabil ca civilizaţia să fie una de maşinării care au supravieţuit creatorilor lor, explică limpede robotul.

Meshner procesează greu ideea, dar e foarte convins că nişte supravieţuitori artificiali ar fi prea puţin încântaţi să constate că le bat oameni la uşă după atâta vreme.

— Poate vor crede că suntem un muzeu itinerant, rosteşte el.

O senzaţie fizică de lămâi, soare şi albastru îi invadează pielea, viaţa de păianjen încercând să i se infiltreze cu forţa în canalele greşite din creier. Fabian îi transmite un mesaj răpăind din picioare, însă Meshner nu mai apucă să citească ori să audă traducerea. Simte cum alunecă într-o parte, apoi îşi pierde cunoştinţa.

Zaine ia asupra ei sarcina de a-l mustra pe Meshner când acesta în sfârşit îşi revine. Helena urmăreşte cum îl face cu ou şi cu oţet, în vreme ce păianjenii din echipaj se ţin deoparte şi fie îi ignoră pe colegii lor oameni, fie insistă ca nava să le facă traducerea.

Meshner a zăcut inconştient cam două ore, în principal din cauza supraîncărcării cu informaţii. Helena ştie ce urmăreşte şi chiar îi susţine ideea, dar Meshner e foarte secretos, hotărât să marcheze un progres însemnat înainte să-l eclipseze vreun rival ipotetic. Nu vrea ajutor de la ea sau de la Portia. Vrea să fie singurul *câştigător* sau cel

puţin aşa reiese din comportamentul său.

Colaboratoarea portiidă a lui Zaine e o fire practică. Lucrează în situaţii-limită, concentrate pe îndeplinirea unei sarcini, şi creează un cod al gesturilor pentru a comunica rapid blocuri de informaţii limitate. Mai mult nu e dispusă să facă, iar Bianca şi Viola, care lucrează cu ea, par mulţumite să menţină relaţiile om-păianjen strict la nivelul de rezolvare a problemelor. Meshner vrea să le intre în cap sau invers. În ciuda aroganţei şi irascibilităţii sale, Helena simte că e de partea lui.

— Nu eu am cerut să fiu trimis în misiune, bolboroseşte Meshner ursuz.

— Ai fi putut refuza, îi aminteşte Zaine.

— Niciodată nu poţi refuza. Nici Fabian nu a putut. Trebuie să demonstreze că e util, altfel îi sare rândul.

— Când?

— Data viitoare. Iar eu am nevoie de el, deci iată-mă aici!

Meshner are ochii injectaţi, iar pielea din jurul implanturilor craniene pătrăţoase e roşie şi umflată.

— Atunci ce-ai căutat pe *Voyager?* insistă Zaine.

Helena îşi mută privirea de la un păianjen la altul, dar bineînţeles că ei nu aud ca oamenii – simţul lor vibrator nu percepe vorbirea, nici măcar ţipetele omului, pentru că se comunică pe alte frecvenţe, unde cuvântul rostit e irelevant.

— E o chestiune de timp, replică Meshner nervos. Timp, în tranzit. Ne-am trezit cu mult înaintea voastră ca să punem asta la punct – arată cu degetul spre propriul său cap. Am ştiut că vom realiza mai multe decât dacă stăm acasă şi jucăm după cum ne cântă alţii.

Zaine vrea să-l mai ia o dată la rost, dar vocea lui Kern răsună din toate părţile:

— Contact!

Bianca reacţionează imediat. Helena îşi lipeşte mănuşile de perete la timp ca să prindă finalul întrebărilor ei. Kern răspunde cu voce sacadată că a stabilit o legătură cu o entitate localizată în interiorul centurii de asteroizi,

dincolo de gigantul gazos.

O navă străină? O maşinărie? întreabă Bianca, bătând din picioare.

Nu pot da un răspuns, rosteşte Kern prin pereţi, apoi se aud şi cuvintele ei, pentru cei care nu beneficiază de avantajul Helenei. *Dar răspunde la interogaţiile de bază pe care i le-am trimis, şi nu doar în maniera unui semnal automat sau a altui sistem pasiv. Primesc o serie întreagă de întrebări, cărora nu ştiu ce să le răspund. Cred că am contactat o inteligenţă adevărată, maşinărie sau entitate biologică. Îi răspund cât pot de bine.* Kern scoate câteva bătăi rapide pentru a-şi exprima iritarea, echivalentul oftatului de exasperare al omului, reprodus cu pricepere prin difuzoarele ei. *Primesc şi acum un volum uriaş de date vizuale. Segmentul comprehensibil al semnalului cuprinde sub cinci procente din volumul de date primite.*

Afişează o parte din informaţiile primite: aceleaşi forme abstracte, cu tipare luminoase, în permanentă mişcare, pe care le-a văzut şi Helena în semnalele interceptate anterior. Sunt hipnotice, nu au ritmicitate identificabilă, nu ţin cont de geometrie, sunt doar serii ample de tipare variabile sau obiecte neeuclidiene care se modifică rapid, ale căror dimensiuni, textură şi dispunere se schimbă aparent aleatoriu, în secvenţe confuze, niciodată identice.

Viola sugerează că poate e o formă de artă, înflorituri pur estetice care însoţesc mesajul propriu-zis. Lăţimea de bandă pe care o ocupă datele fac presupunerea ei improbabilă, dar aceasta e o părere umană/portiidă. Cine ştie ce anume e important pentru locuitorii satelitului? Încep dialogurile speculative, intervine chiar şi Meshner, dar Helena nu face decât să se holbeze la tipare. Strania lor complexitate ascunde promisiunea seducătoare a unor sensuri familiare. Toată viaţa a muncit ca să evadeze din propriul craniu, nu făcându-şi găuri în el, ca Meshner, ci dezvoltându-şi punctele de vedere. Simte că, dacă şi-ar împinge limitele măcar puţin mai departe... Dar nu descoperă nimic. Orice-ar conţine mesajul acela, ei îi scapă.

În scurt timp, toată lumea e aşezată în scaunele antigravitaţionale. *Lightfoot* îşi modifică unghiul de abordare şi se îndreaptă spre centură. Kern crede că a stabilit o întâlnire cu locuitorii printr-un schimb de coordonate în limbajul lor scris. Urmează să-i întâlnească pe extratereştri.

3

Portia simte că se află în nodul principal al unei reţele de fire, încordată la maximum şi vibrând de alertă şi entuziasm. „Alertă şi entuziasm” ar fi traducerea răspunsului ei în limba oamenilor, dacă ar întreba-o cineva de ce s-a oferit să facă parte din echipajul de pe *Voyager.* Dintre toţi participanţii la misiunea de recunoaştere, numai ei nu îi pare rău că a fost aleasă – nu numai pentru că lucrează foarte bine cu oamenii (de fapt, cu Helena, care, în opinia ei, nu este cel mai reprezentativ exemplar uman, dar e unul destul de bun), ci şi pentru că ideea de Necunoscut, de mister cosmic, de lucruri care aşteaptă să fie *descoperite* o motivează mai mult decât pe majoritatea celorlalte portiide. Provine dintr-un neam de exploratori şi pionieri. O strămoaşă de-ale ei a furat Ochiul Sacru al Mesagerei de la furnici, pe vremea când furnicile erau la putere în lume şi nu alcătuiau doar sistemul de operare al Avranei Kern. Printre miriadele de femele care au contribuit la codul ei genetic se numără aviatoare, războinice şi astronaute. Şi altele, desigur, mai de rând, însă moştenirea genetică a Porţiei înclină mai degrabă spre cele îndrăzneţe şi inovatoare. Nu e o simplă chestiune de predispoziţie la anumite tipuri de personalitate, bineînţeles (o trăsătură observată la anumiţi păianjeni sociali de pe Pământ cu multă vreme în urmă), ci de o gestionare a înţelegerilor încă de pe vremea când abilităţile şi memoria puteau fi transmise prin contopirea naturală a spermatozoidului cu ovulul. Portia chiar este suma strămoşilor ei, ghemuită pe cefalotoracele giganţilor. Îşi aminteşte bucuria de a explora pădurea virgină, unde ar putea sălăşlui monştri, de a înfrunta elementele, de a stăpâni tehnologia care a deschis uşa apei şi a aerului, de a vedea Lumea lui Kern de pe orbită pentru prima oară. Iar aceste experienţe sunt, de bună seamă, asociate cu tragedii şi pierderi, dar suferinţa se mai diminuează de la o generaţie la alta.

Când era foarte tânără, a fost cât pe ce să fie distrusă înfruntând temerea cea mai mare a vieţii ei, aceea că s-ar putea să nu mai existe alte frontiere, alte ramuri pe care să sară, altă pradă pe care să o descifreze şi să o cucerească. Portia are multe însuşiri în care strămoaşele ei îndepărtate, arahnidele de vânătoare, s-ar putea recunoaşte. Dar ea şi-a înfrânt temerea, a avut încredere că ştiinţa şi ambiţia globală vor conspira pentru a-i oferi ocazia mult visată, aceea de a sta alături de ilustrele ei străbune, de a se lua la întrecere cu ele şi de a constata că e cel puţin egală cu ele.

Acum aşteaptă, lucru întotdeauna greu pentru ea. Membrii echipajului se culcă şi se trezesc după bunul plac, dar Portia urăşte procesul trezirii, aşa că rămâne trează mai mult timp, pe motiv că face muncă de cercetare. Helena lucrează la aspectul teoretic al studiilor lor de comunicare, reglând datele de intrare senzoriale ale mănuşilor şi ale ochelarilor ei şi antrenându-şi creierul să convertească subînţelesurile tactile în impresii logice pentru oameni. La rândul ei, Portia meştereşte în joacă la translatoarele acustice pe care le poartă ca pe nişte panere şi care îi pun la dispoziţie noţiuni elementare – şi câteodată extrem de imprecise – de vorbire umană. Motivaţia comunicării este însă inversată. La urma urmei, pe Lumea lui Kern sunt puţini oameni, dar miliarde de portiide. S-a insinuat că nou-veniţii sunt cei care ar trebui să se adapteze. Portia şi-a demontat un soi de paner şi-i reglează ieşirile pentru un rezultat mai intuitiv, conform sugestiilor făcute de Kern, însă picioarele ei mintale sunt legate la firele acelea imaginare şi aşteaptă ca ele să zbârnâie de activitate.

Strămoşii Porţiei nu ţeseau pânze ca activitate principală. Dacă ar exista o specie superioară derivată din păianjeni ţesători de pânze rotunde, viitorul ei ar fi foarte diferit; ar evolua pentru a rămâne în centrul unei lumi nemărginite, create de ea însăşi, o lume al cărei peisaj i-ar vorbi pe limba ei, şi nu ar fi nevoită să *călătorească.* Micuţii strămoşi ai Porţiei au întors asemenea perspective

împotriva creatorilor lor nonsenzitivi, modelând vocea mediului sau uneori chiar prelungind organele de simţ artificiale şi transformându-le în pânzele lor proprii, cu care să-i ademenească şi să-i atace prin surprindere pe creatorii originali. Ideea că aşteaptă să sosească mesajul acela purtat de pânze este aşadar o aventură mult mai periculoasă şi mai incitantă: în adâncurile minţii lor, portiidele ştiu că nu ele au construit vasta pânză a universului, dar au curajul să calce pe ea, să tragă cu urechea la mesajele ei şi, la nevoie, să o întoarcă împotriva făuritorilor ei.

Acum, pânza Portiei e alcătuită din membrii echipajului celălalt, fiecare dintre ei încordat ca un fir bine întins pe măsură ce se apropie de coordonatele stabilite cu localnicii. Pânza ei e formată din navă şi din sistemul ei de operare înzestrat cu personalitate şi, dincolo de vidul cosmosului şi în el, din acei extratereştri necunoscuţi: maşinării, oameni, ceva cu totul diferit?

Cei interesaţi încearcă să înţeleagă mai mult din biblioteca de semnale străine, mai ales din colecţia aceea surprinzătoare de imagini. În ceea ce o priveşte, versiunea de pe navă a Avranei Kern a trimis spioni în prealabil la locul de întâlnire. Nu sunt aceleaşi drone cu utilizări multiple, trimise să observe tardigradele, ci nişte aparate mult mai mici, lansate din *Lightfoot* cu o viteză incredibilă şi dotate exclusiv cu abilitatea de a detecta şi raporta. Toţi speră că localnicii nu vor interpreta lansarea lor drept o manevră ostilă, dar dacă aceştia sunt deja ostili, atunci însuşi aranjamentul poate fi o cursă. Da, acesta e motivul pentru care *Voyager* a născut-o pe *Lightfoot,* din cauza trădărilor de acest fel, dar asta nu înseamnă că echipajul celei din urmă nu va face totul pentru a nu fi sacrificat.

Portia nu simte încă teamă, dar când o va simţi, se va hrăni din ea, stimulată de toate amintirile ancestrale în care lucrurile înfricoşătoare au fost înfrânte cu ingeniozitate şi curaj (şi noroc, dar ea îi minimalizează importanţa). E conştientă că unii dintre colegii ei sunt mai puţin încântaţi de ideea asta. Viola e de acord cu teoria că

locuitorii planetei sunt nişte maşinării şi crede că, fără entităţi biologice care să le ofere o perspectivă, maşinăriile nu pot fi vecini buni. Ce altceva să-şi *dorească,* dacă nu să construiască alte maşinării? Viola e foarte îngrijorată că, în viitor, o flotă de sonde care se multiplică singure va coborî pe Lumea lui Kern, atrasă de ceea ce vor descoperi localnicii după ce vor diseca *Lightfoot,* inclusiv echipajul. Portia e frustrată de prudenţa Violei – fereşte-te de orice tresărire şi vibraţie şi nu vei descoperi niciodată nimic. Pe de altă parte, lipsa de entuziasm a celor doi masculi de la bord pare mai naturală, iar ea chiar are mai mult timp pentru opiniile lor negativiste. Fabian şi Meshner au fost smulşi de la munca lor de cercetare personală şi acum caută indicii ameninţătoare în marea de semnale străine. Sunt amândoi inteligenţi în felul lor, iar a fi precaut şi a evita pericolele constituie în sine trăsături masculine arhetipale. Portia ştie foarte bine că a gândi în asemenea termeni – majoritatea strămoaşelor ei s-au descurcat fără a analiza vreodată gândurile – e neconstructiv şi atavic, dar mai degrabă va accepta un avertisment de la un mascul decât de la o altă femelă, pentru că orice încercare a acesteia de a o ţine în frâu sună mai mult a provocare.

Atenţie, soseşte o instrucţiune de la Bianca, a cărei personalitate e undeva la mijloc, între Viola şi Portia, nici prea îndrăzneaţă, nici prea pasivă pe scara curajului. *I-am localizat vizual.*

Firele încep să vibreze în mintea Portiei. Vizualizează imaginile cu aviditate. Micii spioni ai lui Kern au exploatat la maximum proprietăţile lor de redare vizuală limitate, dar Portia nu se aşteaptă la rezultate prea bune.

Aşteptările îi sunt înşelate, spre bucuria ei. În clipa aceea, toată lumea priveşte, nimeni nu vorbeşte. Nu se mişcă niciun picior, niciun pedipalp, nu se deschide nicio gură.

Şapte nave converg spre punctul de întâlnire. Cinci sunt sferice, radiind de o lumină interioară care conturează o arhitectură complexă, ca umbrele de pe suprafaţa satelitului. Una, cea mai mică, are forma unei lacrimi care

stă să cadă – pare că e necontrolată, dar, aşa cum explică Avrana Kern, e gata să înceapă decelerarea. Ultima, un tor gros, se roteşte pe direcţia de înaintare, ca un cauciuc căzut în mers. Toate au noduli şi noduri al căror aranjament sugerează că numai nava-lacrimă are „faţă”; la celelalte nu se ştie care e prora, pupa, babordul sau tribordul. Conform informaţiilor lui Kern – furnizate de scanerele ei cu rază extrem de lungă de acţiune, cu care le ţine sub supraveghere –, navele sunt în decelerate de foarte mult timp, dar fără efect, reducându-şi viteza ridicol de încet, în loc să aştepte să se apropie de locul de întâlnire (cum va proceda *Lightfoot)* şi numai atunci să ia decizia aceea irevocabilă. După unii, asta demonstrează că pot avea încredere în gazdele lor, mai mult, pot conta pe ele. Portia are impresia că procedeul e dictat de un factor imperativ de ordin mecanic.

Cea mai mică dintre nave, lacrima, are jumătate din volumul mediu al lui *Voyager* (ţinând cont că acesta variază în funcţie de activităţile lui Kern). Sfera cea mai mare nu e cu mult mai mică decât ruina îngheţată pe care au descoperit-o pe drum. De fapt, sferele sunt imense şi fac manevre ca şi când ar fi şi mai mari, dată fiind decelerarea treptată. Portia e intrigată.

În spatele navelor care se apropie, centura de asteroizi înconjoară o regiune vastă, mult mai densă decât orice altă regiune similară din sistemul planetar al Portiei sau al Pământului de mult dispărut; de fapt, e un spaţiu mai degrabă gol, în care şansa ca două obiecte să se întâlnească e aproape nulă. Kern presupune că aici şi-a găsit sfârşitul un bloc de gheaţă enorm, sau un fugar scăpat dintr-un alt sistem solar, sau o lume care s-a format mai spre marginea acestui sistem şi care mai târziu a fost târâtă în interior, spre soare, până când a dat peste colţii fioroşi ai gravitaţiei gigantului gazos, care au făcut-o bucăţi. A lăsat în urmă o mare întindere de nimic, apoi bucăţi de rocă şi gheaţă risipite s-au întins sub forma unui inel subţire în jurul soarelui. Imaginile mărite la maximum arată însă că ultimii ani au bătut câteva pietre preţioase pe

inelul acela simplu. Există lumi artificiale acolo. Bazându-se pe imaginile mărite, Kern bănuieşte că sunt corpuri palide, răzleţe, ca navele sferice, dar mai mari. Centura de asteroizi a fost colonizată. În altă parte, nu atât de radiantă, se află instalaţiile care probabil funcţionează ca nişte scuipătoare pentru bulgării aruncaţi de tardigrade, pe care îi captează şi îi prelucrează sau îi trimit mai departe.

Am putea face şi noi aşa ceva? reia Portia întrebarea pusă de Zaine şi admite, pentru sine, că nu ar putea. *Cu toate astea, noi am venit la ei, nu ei la noi.* Întotdeauna e mai bine să fii exploratorul decât terenul explorat.

Membrii echipajului comunică intens. Pe măsură ce *Lightfoot* se apropie de extratereştri, creşte densitatea semnalelor, atât zumzetul de fond al instalaţiilor de pe centură şi în special de pe planeta următoare din sistem – *lumea lor natală?* –, cât şi interogaţiile directe, trimise de navele străine, tot mai insistente. Kern comunică tot pe canalul tehnic, însă natura întrebărilor se schimbă. Elementul vizual, care nu înseamnă nimic pentru nimeni, împinge datele matematice până când nu mai rămâne nimic inteligibil din volumul de cerinţe. Singurele informaţii numerice rămase par să nu fie altceva decât cele de identificare a emiţătorului.

Cam în aceste momente, Meshner încheie un studiu al structurii navelor, identificând o varietate de instalaţii pe exteriorul lor, care ar putea fi sisteme de armament de diferite tipuri. Sunt mult mai aproape acum, astfel că *Lightfoot* îl poate ajuta cu propria ei analiză directă. Se apropie de locul de întâlnire şi e evident că vizitatorii nu vorbesc cu localnicii aşa cum s-au aşteptat. Caracteristicile schimburilor vizuale se modifică, observă Portia. Culorile devin mai evidente, apar mai puţin nuanţe de albastru, verde şi galben şi mai mult negru, alb şi roşu. Formele sunt mai ascuţite, cu ţepi şi texturi rugoase. Pentru ochii oamenilor şi ai portiidelor, sensul implicit e unul de ameninţare.

Kern transmite în continuare propriile semnale, inclusiv

o diversitate de coduri şi convenţii din Vechiul Imperiu, dar străinii nu dau semn că le-ar înţelege, nici măcar că le-ar înregistra.

Acesta este principalul lor mijloc de comunicare, afirmă Helena. *Indiferent ce sunt, trebuie să le trimitem ceva înapoi, o imagine, dar una simplă. Nu avem idee ce semnifică imaginile lor, dar sesizăm un subtext emoţional. Sau poate că e chiar un* text. *Dacă noi avem cu toţii aceeaşi impresie şi dacă ei se trag cumva din pământeni, atunci cred că putem considera că interpretările noastre sunt exacte. Încep să se enerveze.*

Viola, care susţine teoria că sunt maşinării inteligente, nu este de acord cu ea. *E imposibil să fii evoluat în acest fel. Limbajul vostru, al nostru… mai întâi am învăţat să-l codificăm, convertind impresiile senzoriale în date numerice care pot fi citite individual – de la cifre de zero şi unu la coduri mai complexe. Nu există indicii că aceste date ar codifica şi altceva în afară de imagini şi utilizează vechile convenţii umane chiar şi pentru asta. Tu sugerezi că au făcut un salt brusc spre a fi capabile să-şi transmită modul primar de comunicare fără a trece printr-o etapă intermediară pe care să o putem detecta şi decodifica.*

Portia înţelege argumentul: la urma urmei, singurul motiv pentru care oamenii şi portiidele se înţeleg reciproc cât de cât e tocmai o notaţie simplificată, care poate fi dezvoltată în aşa fel încât să aibă înţeles. Fără o codificare artificială, răpăitul picioarelor păianjenilor şi vibraţiile laringelui antropoid nu ar putea fi o punte de legătură între ei. Viola are dreptate, semnalele acelea străine sunt date pur vizuale. Ideea că o inteligenţă emergentă ar putea dezvolta o tehnologie ca aceea, fără module de construcţie intermediare, nu este credibilă.

Totuşi, avem de-a face cu necunoscuţi, îşi spune. *Poate că exact aşa au procedat. Iar dacă ne vor face bucăţele, nu vom afla niciodată adevărul.*

O completează pe Helena: *trebuie să le trimitem ceva înapoi, măcar ca să le arătăm că nu suntem nişte proşti.*

Zaine rosteşte o propoziţie pe care Portia o traduce

astfel: *trimite-le înapoi imaginile lor.*

E o idee foarte proastă, o contrazice Helena imediat. *Dacă ne ameninţă, nu vrem să escaladeze situaţia.*

Trimite-le o fotografie cu noi! sugerează Portia. Când reuşeşte să le atragă atenţia tuturor, explică: *O imagine a unuia dintre noi, a unui om. Sau a unui om oarecare. Doar utilizează o tehnologie care derivă din cea umană. Ar trebui să le spună ceva.*

Fiecare vine cu părerea lui despre asta. Bianca preia conducerea şi filtrează bătăile din picior şi foşnetele. Portia ştie deja că moţiunea ei va trece; gălăgia nu e altceva decât obişnuitul „da-dar-vreau-să-pară-că-e-ideea-mea", tipic propriilor ei semeni mai ambiţioşi.

Trimite o imagine a Helenei, transmite Portia. Pare o soluţie la fel de bună ca oricare alta. Bianca o confirmă, iar Kern începe să transmită pe canalul vizual o aglomeraţie de nuanţe de albastru, galben şi roz, cu speranţa că sunt, într-adevăr, culori liniştitoare.

Consecinţa e dramatică. Intensitatea culorilor cu aspect agresiv scade instantaneu, lăsând loc unor tipare mai simple, repetitive, a ceea ce Portia crede că sunt tonuri neutre.

Oare ne spun să aşteptăm? intervine Fabian cu timiditate.

Spionii mei sugerează că are loc un schimb intens de comunicare între navele străine, informează Kern.

Calculează nişte traiectorii alternative pentru noi, în caz de nevoie, comandă Bianca.

Aşa este, confirmă nava. *Nu le pot intercepta mesajele, dar sunt nouăzeci la sută vizuale... nouăzeci şi şapte... nouăzeci şi doi... Canalele tehnice sunt inundate de trafic.*

Nu-mi place, e o numărătoare inversă, spune Fabian.

Bianca vrea să-i închidă gura. *Dacă nu ai nimic constructiv de spus...*

Atunci o ia totul razna. Navele lansează zeci de vase atât de mici şi rapide, pe cât de mari şi greoaie sunt cele originale din care pleacă, apoi încep să tragă aproape în acelaşi timp.

TRECUTUL 2.

O LUME NUMAI LAPTE ŞI MIERE

1

Era o gaură în gheaţă care, din cauza vulcanismului de nestăvilit declanşat de Senkovi pe fiecare falie de pe Damascus, tot nu era acoperită când s-au dus s-o verifice. Dedesubt, la kilometri adâncime, noul lot de drone acvatice a descoperit epava navetei de pe *Aegean.* Han şi ceilalţi, după ce abandonaseră nava la insistenţele lui Senkovi, nu reuşiseră să ajungă pe o orbită stabilă când le-a atacat virusul sistemele. Acum erau nişte cadavre îngheţate într-o navă spaţială pe jumătate zdrobită, pe fundul oceanului.

Baltiel se aşteptă ca Senkovi să ridice pur şi simplu din umeri şi atât, concentrat cum era numai pe activitatea şi animalele lui, dar acesta căzu în depresie. Se jucase cu regulile ca un iresponsabil, aşa cum îi stătea în fire, dar de data asta omorâse oameni.

— Ţi-a salvat viaţa, sublinie Baltiel. A salvat nava. Ne-a salvat pe toţi.

După reiniţializarea sistemelor, *Aegean* era în perfectă stare de funcţionare. Conform planului lui Senkovi, anterior dezastrului, caracatiţele nu aveau acces la toate sistemele ei, ci numai la locurile de joacă virtuale în care le testa. Planul său îndrăzneţ şi ridicol reuşise până în cel mai mic detaliu, exceptând faptul că Senkovi nu îl adaptase la prostia distrugătoare pentru restul omenirii.

— N-ai avut de unde să ştii, încercă Baltiel să-l consoleze din spatele uşii închise a camerei sale, pentru că Senkovi refuza să răspundă la interogaţiile navei, iar implantul lui era încă în reparaţii după ce îl deconectase virusul.

Supravieţuiseră numai comunicaţiile interne ale lui Senkovi, pe care el le setase să respingă orice trafic.

Erau cinci fiinţe umane în partea aceasta a sistemului solar al Pământului, după calculele lui Baltiel. Nu se putea descurca numai cu douăzeci la sută din echipaj, oricât şi-ar fi dorit. Da, procesele de terraformare se desfăşurau de la sine deocamdată, dar nu pentru multă vreme, iar

operaţiunile de pe Nod trebuiau reluate. În cea mai mare parte, munca o făceau automatele, ghidate sporadic de cei cărora le venea rândul să se trezească din somnul criogenic, dar funcţionarea echipamentelor depindea de tot echipajul şi în special de creierul lui Senkovi. Baltiel mai făcu o încercare:

— Lante ţi-a pregătit nişte medicamente. Te vor ajuta să te simţi mai bine.

Senkovi nu voia medicamente. Probabil că nu voia să se simtă mai bine. Ruşina şi vina erau invidioase, nu tolerau intervenţia interlopilor chimici în starea lui de spirit. Baltiel ar fi putut să anuleze închiderea automată a uşii şi să-l pună pe Lortisse să-l târască pe Senkovi la infirmerie, dar nu voia să fie genul acesta de comandant, iar un Senkovi nemulţumit şi revoltat ar fi mult mai problematic decât unul morocănos. Mai avea de jucat o singură carte, de care nu era mândru, dar îi citise raportul de evaluare psihică şi avea susţinerea lui Lante.

— Îţi arunc „octopozii” în spaţiu, se adresă el uşii.

Nu primi răspuns, dar îl auzi pe Senkovi mişcându-se prin cameră. În clipa următoare, îi apăru în faţă nebărbierit, cu ochii injectaţi şi tras la faţă.

— De ce ai face asta? îl întrebă.

Pentru că nu le iubeşte nimeni pe bestiile alea în afară de tine, ar fi fost răspunsul adevărat, însă nu acesta era modul de a trata ceva cu Senkovi.

— Sigur că n-aş face-o, minţi Baltiel. Dar au nevoie de tine. Şi noi avem. Rasa umană are nevoie de tine, Disra.

Senkovi îl privi fix, dându-i impresia că se va retrage înapoi în cameră şi va închide iar uşa. Apoi avu un spasm care se amplifică treptat, până când îi cuprinse tot corpul, şi începu să plângă pe neaşteptate. Baltiel îl luă în braţe ca pe un copil. Lacrimile sărate îi pătau materialul termoreglator al cămăşii.

Când se desprinseră unul de altul, Senkovi scoase un suspin adânc.

— Nimeni nu are nevoie de nimeni, îi spuse, contrazicându-şi propria manifestare anterioară. Dar voi

face o încercare.

Evident, un leac magic împotriva depresiei nu există. Baltiel îl mai vedea câteodată stând cu privirea în gol, dar lucrând din nou cu afurisitele de cefalopode şi asta era cea mai bună terapie pentru el. Uneori îl urmărea pe camerele navei: stătea la staţia de lucru improvizată în nucleul central al navei. În jurul lui pluteau sârme şi instrumente care i se încâlceau în păr (tot mai lung în ultima vreme). Parcă avea cap de Meduza. Sau poate că şuviţele ondulate îl făceau să semene mai mult cu subiecţii lui. Stătea cocoşat în faţa ecranului, iar în acvariul de lângă el, trei sau patru octopode îşi făceau de lucru cu terminalele cauciucate concepute de el. Lăsau impresia că se joacă. Coborau pe aparatul de control şi îl cercetau ori se luptau cu el pline de energie, apoi se retrăgeau parcă ruşinate, găsind ceva interesant de adulmecat prin apă, sau se lipeau de pereţi. Disra observase că una sau două tentacule rămân conectate, pulsând şi şerpuind printre comenzi, deşi creatura se arăta ostentativ neinteresată de ele. Atunci Baltiel afişa spaţiul virtual accesat de octopode şi le urmărea îndeplinind pe sărite sarcini complexe, cu mai multe etape, făcând progrese care nu prevesteau nimic, apoi reluând la nesfârşit aceiaşi paşi fără niciun rezultat, numai ca să facă brusc un nou salt înainte. Presupunea că Disra încearcă să le înveţe să respecte ordine stricte. Aşa gândea Comandantul General din el. Mai târziu, avea să descopere că Disra renunţase încă de pe Pământ să le ceară netrebnicelor de moluşte să *facă* totuşi ceva anume. În schimb, le dădea sarcini cu finalitate prelungită, iar când le îndeplineau, le atrăgea atenţia cu diverse culori şi modele care pentru o caracatiţă se pare că erau un fel de răsplată. Metodele erau puse la punct chiar de subiecţi. Când păreau distraşi, susţinea Senkovi, apelau la un fel de gândire abstractă, făceau asocieri libere de idei. Braţele individuale care încă lucrau erau subconştientul lor. Nu-şi putea susţine ipoteza cu articole de specialitate, în schimb, avea rezultate. A pus chiar la punct o demonstraţie pentru echipaj, o simulare a unei

drone prăbuşite, cu defecţiuni stabilite de sistem în mod aleatoriu. Trei octopode au avut voie să descopere ce trebuie făcut cu ea. Baltiel le-a urmărit fascinat cum explorează epava, îi accesează sistemele simulate, repară câteva stricăciuni şi fac praf alte sisteme funcţionale. Nu s-au coordonat între ele, ba chiar s-au luat la harţă, au abandonat aparatele de control şi s-au luat la bătaie în acvariu. Cu toate astea, din învălmăşeala creată s-a conturat cumva un plan, de parcă octopodele ar fi căzut de acord pe ascuns asupra unor elemente invizibile ale strategiei lor de la bun început. Sau poate vizibile, fiindcă modelele colorate, sclipitoare de pe pielea lor se schimbau constant. Rezultatul final a fost cu totul altul decât cel la care ar fi ajuns un om; poate că a presupus mai mult timp, dar a consumat mai puţine resurse. Şi, aşa cum a subliniat Disra, timp aveau destul la dispoziţie.

La început, deşi i-ar fi plăcut la nebunie să facă vânt în spaţiu nenorocitelor de octopode, Baltiel le tolerase pentru că, în mod evident, îi făceau bine lui Senkovi. Acum însă admitea un aspect esenţial: se *putea* folosi de ele. Nu erau previzibile, ca maşinăriile, însă ar putea face o treabă bună fără să fie supravegheate. Senkovi vorbea deja despre generaţiile viitoare, care vor avea abilitatea cognitivă de a-şi stabili propriile scopuri şi de a le şi duce la îndeplinire. Baltiel nu credea aşa ceva până n-o vedea cu ochii lui. Sigur, vor exista generaţii viitoare, deşi deocamdată numai în heleşteiele artificiale de *Aegean.* Apele în extindere de pe Damascus erau acoperite cu un covor gros de spumă de alge, care erau în plin proces de fotosinteză, dar, momentan, oxigenul din apă era prea puţin pentru caracatiţe şi nici măcar Disra nu vorbea despre a dota cefalopodele cu… ce? Cu hidroplămâni? Dar când apele vor deveni locuibile, probabil că forţa de lucru a lui Senkovi va fi gata pregătită.

Viitorul oamenilor pe Damascus rămânea la nivel teoretic. Partea „teoretică” se schimbase însă. Înainte, se referea la abilitatea lui Disra de a crea condiţiile necesare pe o planetă prea rece şi umedă ca să considere cineva că

merită să-i acorde atenţie. Acum, se referea la coloniştii de pe Pământ, a căror prezenţă devenise ea însăşi teoretică.

Nu mai veneau semnale de pe Pământ. Toţi au fost nevoiţi să accepte lucrul acesta, până la urmă. La şapte zile după dezastru, Baltiel i-a adunat pe toţi la un loc. Sistemele de pe *Aegean* permiteau organizarea de teleconferinţe oriunde s-ar fi aflat, dar începuseră toţi să aprecieze prezenţa imediată a semenilor. Lipsea numai Disra, care se conectase prin reţeaua lui imponderabilă din centrul navei. Baltiel s-a asigurat în mod special că niciunul dintre micii lui prieteni nu trage cu urechea. I-a trecut prin cap că unul dintre octopode ar putea ţine procesul-verbal al şedinţei.

Nu le-a spus decât ceea ce, evident, ştiau deja. Erau toţi foarte inteligenţi, mai mult decât capabili să fi interogat nava ca să afle singuri aceleaşi lucruri. Baltiel le dăduse acces la informaţii, deşi comandantul din el insistase să li-l interzică, însă voia să le prezinte situaţia direct, pentru că altfel ar fi pus-o tot timpul sub semnul îndoielii. Comandantul General trebuia să-şi facă imediat cunoscută poziţia referitoare la ea.

Le-a confirmat că nu mai primesc semnale de pe Pământ, nici de la coloniile solare. Vasta radiosferă a omenirii fusese cândva constant repopulată. Acum era o carapace goală, extinzându-se dincolo de ei, în regiunile mai îndepărtate ale universului. Nu vor mai prinde din urmă mesajele pierdute şi, chiar dacă le-ar prinde, primul lucru care i-ar aştepta ar fi ticălosul ăla de virus – ultimul lucru trimis de pe Pământ de către cineva care, Baltiel era sigur, pierdea războiul şi îi trăgea pe toţi după el.

Aproape că îi trăsese şi pe ei. Skai şi cei patru din modul muriseră închişi într-un mormânt de pe orbită, revendicat, cu fiecare oră, de nonmediul extrem de ostil din jurul lui. Rămăseseră fără aer şi fără căldură; sondele trimise de pe *Aegean* au pătruns fuzelajul, dar le-au găsit numai cadavrele, îngheţate bocnă, aplecate peste echipamentele pe care nu le-au mai putut porni. Han şi echipa ei se prăbuşiseră pe Damascus. Dacă nu ar fi venit Senkovi după

ei, ar fi murit şi Baltiel, Lante, Lortisse şi Rani – nu prin sufocare, ci de inaniţie, reacţii alergice, otrăvire. Sau, dacă era să fie melodramatic, i-ar fi mâncat un superprădător necunoscut de pe Nod, avid de carne de om necomestibilă.

Aşa că moluştele poate că şi-au câştigat deja pâinea, graţie isprăvii lui Senkovi, care salvase ultimele rămăşiţe ale umanităţii.

Acesta era celălalt motiv pentru care îi adunase pe toţi, nu doar ca să le dea veşti vechi, foarte vechi. Trebuiau să se sprijine unul pe altul, să nu fie singuri. Dacă erau singuri, aveau prea mult timp să se gândească la cele întâmplate. Nu era unul care să nu fie afectat. Baltiel resimţea şi acum şocul veştilor, prea puternic ca să le şi înţeleagă. Aşa că s-a cufundat în muncă şi a căutat în ea sensul pierdut al universului. Îl va arăta şi celorlalţi, dacă îl vor lăsa.

Senkovi credea în continuare că vor sosi nave pline de refugiaţi, iar în acest caz, proiectul de terraformare trebuia să le asigure un loc în care să stea. Peste 30 de ani tereştri, după estimările lui Senkovi, apele şi atmosfera de pe Damascus vor avea oxigen suficient. Ei vor fi instalat o biosferă improvizată, bazată pe reţelele ecologice stabile de acasă, care constituiau ultimul stadiu în manualul sacru al terraformatorului. Senkovi ardea de nerăbdare să demonstreze că octopodele lui se vor dovedi nepreţuite la fiecare pas, iar Baltiel nu a mai pus întrebarea evidentă: *Ce se va întâmpla când vor sosi oamenii şi vor prelua controlul? Unde se vor duce muncitorii tăi cu tentacule?* Baltiel ştia că Disra se întreba şi el acelaşi lucru, dar aveau timp să negocieze o soluţie, câtă vreme unul dintre ei îi menţiona celuilalt faptul bine-cunoscut înainte de final.

Baltiel voia să se întoarcă pe Nod. Încărca deja în sistemele navetei şi ale flotei de drone un program de recuperare a modulului, ca să vadă ce se mai poate recupera din el. Atelierele de pe *Aegean* fabricau un nou habitat, unul funcţional. Voia să afle părerea celorlalţi. Pe Lante îl îngrozeau octopodele (şi poate că şi Senkovi), Lortisse şi Rani abia aşteptau să simtă ceva solid sub tălpi

şi se temeau că se va produce o nouă catastrofă, care va deteriora iremediabil sistemele de pe *Aegean.* Sigur îl vor urma, iar Senkovi nu le va simţi lipsa.

De când începuse Disra să boteze planetele, în mintea lui Baltiel răsăreau sporadic imagini religioase legate de ceea ce făceau ei – sau poate că i le sugera aspectul fundamentalist al problemelor de acasă. Facţiunea antiştiinţă a disputei o transformase pe Avrana Kern în Satana, iar pe terraformatori, în servitorii ei demonici. Iar acum detractorii aceia au fost amuţiţi ori s-au redus singuri la tăcere. Şi au amuţit-o şi pe Kern, femeia aceea remarcabilă, incredibilă, nesuferită, încă o voce înăbuşită printre atâtea altele. Cât ar fi urât ea situaţia asta… Şi-o imaginează refuzând, pretinzând să aibă parte de o soartă adecvată geniului ei.

Aşadar, ce se va alege de Baltiel şi echipajul lui? Nu mai aveau decât munca lor. Trebuia să-i ducă înapoi pe Nod. Ar putea scrie un capitol în istoria umanităţii; dacă nu, măcar va deschide cartea de istorie a unei alte lumi. Şi poate că îl vor asculta şi câţiva oameni, peste un an, un deceniu sau un secol. Nu avea motive să creadă că virusul era unul dintre călăreţii apocalipsei.

Numai că motive existau, bineînţeles. Îşi amintea destul din transmisiile anterioare ca să ştie cât de mult agravase situaţia neamul lui îndepărtat înainte de sfârşit. Dar, în absenţa cunoştinţelor, putea evita să se gândească la asta şi să-şi reia munca de unde o lăsase.

Pregătirea întoarcerii pe Nod va lua timp, la fel ca activitatea lui Senkovi. Erau blocaţi pe *Aegean,* aşteptând să se încheie procesele mecanice, biologice şi chiar geologice. Capsulele criogenice stăteau deschise ca nişte morminte. Baltiel ţinea evidenţa perioadelor de somn, asigurându-se că e cineva treaz tot timpul. *Dacă nu vreau să mă trezesc şi să constat că au mai rămas doar oasele din el, trebuie să-l smulg cumva pe Disra de lângă animalele lui.*

Nimeni nu a sugerat să pornească motoarele şi să se întoarcă înapoi pe Pământ.

2

Senkovi credea că e renumit pentru simţul umorului. În realitate, nu reuşea să se amuze decât pe sine însuşi. Cu toate astea, ceilalţi vor fi nevoiţi să admită că de data asta a nimerit-o, şi încă foarte bine. La urma urmei, de prea multe ori fusese smuls din propriile vise din cauza capriciilor Comandantului General. Acum avea o scuză să-l smulgă şi pe Baltiel din visele sale, ca să vadă şi el cum e.

Lumea era ocupată cu aiureala aceea de plan al lui Lante, pe care Baltiel nu-l va aproba şi de care nici Senkovi nu era convins. Nu îi afecta munca legată de Damascus, adică putea amâna la nesfârşit să se implice în realizarea lui. Încă era invitat la şedinţe – prezenţă virtuală, desigur, pe care o preferau cu toţii, de departe –, ceea ce sugera că dezinteresul lui fusese luat drept o aprobare tacită a planului respectiv. Sau se considera că nu e frumos să ţii la distanţă douăzeci şi cinci la sută dintre colegii (şi oamenii) care nu fac parte din eşalonul de comandă.

Respectau cu toţii un regim strict de alternare a perioadelor de somn cu cele de veghe de la lăsarea Liniştii. Se pare că aşa îi spuneau momentului respectiv. Senkovi credea că expresia e de un dramatism gratuit, însă Rani avea înclinaţii de poet. Ideea era ca Senkovi să se trezească şi să se culce în funcţie de etapele de terraformare care presupuneau supraveghere, iar ceilalţi să se trezească pe rând, în acelaşi timp cu el, dar în aşa fel încât trei din cinci oameni să fie treji în orice moment. Îndatoririle celorlalţi erau: (1) să supravegheze recuperarea modulului şi să lucreze la reluarea expediţiei de pe Nod; (2) să-l ajute pe Senkovi. L-au ajutat şi, spre surprinderea lui, a fost extrem de bucuros că are cui să se plângă din când în când. *Nu ştii ce îţi lipseşte decât atunci când nu-l mai ai, numărul 153: rasa umană.* Lante era expertă în ecostructuri, iar Rani pilota navete şi drone mai bine decât oricine (foarte posibil să fie cel mai bun pilot

din univers). Lortisse, pe de altă parte, se înţelegea cu caracatiţele. Îl simpatizau şi nu împroşcau apă când se apropia de acvariile deschise din inelul rotativ, cum făceau în preajma celorlalţi. Ba se şi scufunda cu ele (treabă la care se mai înhăma doar Senkovi) şi făcea pe măscăriciul la sesiunile lor de instruire. Senkovi îşi dorea câteodată să poată *vorbi* cu el pe tema evoluţiei relaţiei lor cu octopodele, aflate tot în evoluţie, însă Lortisse nu era genul care să-şi dea sentimentele pe faţă, iar lui Disra îi venea mai uşor să comunice cu cefalopodele decât cu el. Şi asta spunea ceva, întrucât ele se dovedeau mai curând evazive în conversaţie. Le putea încuraja să îndeplinească sarcini, fluturând lucruri în faţa lor pentru a le stârni curiozitatea şi apoi lăsându-le să înţeleagă singure problema şi s-o rezolve cu ajutor minim. Le vedea comunicând între ele tot timpul, prin sclipirile pielii, atingeri, încleştări sau împletiri de tentacule. În acelaşi timp, nu putea fi sigur că *spun* într-adevăr ceva. În ce măsură era activitatea aceea intenţionată şi în ce măsură un produs secundar al cunoaşterii?

Uneori stătea lângă acvarii, urmărind cum se joacă animalele, creaţiile sale. Îl urmăreau şi ele: îl cunoşteau şi simţea că îl simpatizează. Chiar şi octopodele nemodificate puteau deosebi oamenii între ei, iar ale lui erau mai inteligente decât strămoaşele lor şi, oricum, nu aveau de recunoscut decât cinci feţe.

Îl deprima faptul că trebuie să scoată cu cleştele de la animalele lui ceva ce oamenii i-ar fi putut oferi pur şi simplu, dar te debarasezi greu de obiceiurile de-o viaţă, iar el nu putuse depăşi bariera comunicării nici când împărţise o planetă cu miliarde de locuitori. Cu atât mai puţin merita să încerce acum, într-o navă pe care o împărţea cu numai patru oameni, dintre care doi dormeau tot timpul. Dormeau şi caracatiţele, când Senkovi mergea în patul lui criogenic. Nu avea aparatura necesară să le treacă în stază, putea doar să le răcească şi să le inducă o stare de hibernare precară. În întunericul dintre perioadele de veghe, mortalitatea atinsese şaizeci la sută

la început, iar el o redusese la patruzeci la sută. I se rupea sufletul de câte ori trebuia să doarmă. A încerca să o reducă pe termen lung era unul dintre cele mai importante scopuri ale sale. Poate că şi-l va îndeplini cât de curând.

Gândul la somn şi la trezire i-l aduse în minte pe Baltiel. Secvenţa de trezire era deja avansată; Senkovi aruncase o privire în fişiere şi descoperise că şefului său îi place să se trezească pe muzică lentă, evoluând treptat într-un crescendo magnific, care îţi stoarce lacrimi. Lui i se părea o treabă cam siropoasă, dar poate că nici altora nu le-ar plăcea peisajele lui marine, aşa că fiecare cu gusturile lui. Văzu cum îi tremură pleoapele lui Baltiel, cum îi tresar uşor muşchii în timp ce capsula criogenică rulează toate verificările şi face reglările necesare unei reanimări line. Păcat, pentru că persoana care a conceput-o nu îl luase în calcul pe Senkovi.

Baltiel se trezi, trecând graniţele simfoniei sale în lumina caldă de pe *Aegean.* Se ridică în capul oaselor şi constată că nu e singur.

Reuşi să-şi mascheze destul de bine groaza şi panica, fu nevoit Senkovi să recunoască. Îi căzu falca de Comandant General, dar nu destul de repede, şi ochii îl dădură de gol. Strânse prea tare de marginea capsulei şi nu spuse nimic, studiind faţa zbârcită a lui Senkovi, smocurile de barbă albă, scalpul cu pete maronii, apărute din cauza ficatului afectat, cu negi şi două-trei fire de păr cam ţepene.

Se holbară unul la altul îndelung, iar Senkovi se întrebă dacă Lante sau Lortisse îi urmăresc pe camere şi se tăvălesc pe jos de râs. Sau nu le vine să creadă ce glumă de prost gust face. Dar ce altceva să faci, dacă nu să râzi?

— Te…

Lui Baltiel îi tremură vocea, dar se controlă imediat şi întrebă pe un ton categoric:

— Ce s-a întâmplat?

Miji ochii, începând să bănuiască totuşi ceva. Senkovi nu-şi mai putu reţine zâmbetul. Văzând că şeful său se pregăteşte să-i tragă o bătaie soră cu moartea, îşi smulse barba şi-şi dezlipi scalpul şi ridurile false, râzând pe

înfundate.

Baltiel probabil că interogase deja nava, aflând că dormise 11 ani. Tot mai fără rost suna modul în care nava anunţa timpul.

— De când te-ai…?

— De 34 de zile.

Senkovi îşi îndepărtă o urmă încăpăţânată de rid fals.

— Cu pielea a fost mai uşor. Dar să conving atelierul să confecţioneze o barbă realistă a fost teribil de greu.

— Te-ai distrat destul?

Era clar că Baltiel voia să urle la el, dar se abţinea cu măiestrie.

— Îmi vine să râd. Ţie nu?

— Nu mai pot de râs.

Şeful îşi masă ceafa şi-şi dezmorţi umerii. Nu că ar fi fost necesar, dar se bazau prea mult pe somnul criogenic şi începeau să se resimtă.

— Bănuiesc că ai avut un motiv important să mă scoli, altul decât să mă sperii de moarte?

— Păi, s-au adunat mai multe şi probabil că e nevoie de nişte hotărâri de-ale comandantului, recunoscu Senkovi. Lante vrea să discute cu tine, asta-i sigur. Are o… chestie pe rol.

Văzu cum se schimbă expresia lui Baltiel când accesează fişierele iniţiale despre „chestia” lui Lante. Cei doi vor purta în curând o discuţie aprinsă. Senkovi o avertizase că şeful nu se va lăsa convins prea uşor. Dar nu era problema lui. Când Lante şi Rani dezbătuseră dacă să-l abordeze sau nu pe Baltiel pe tema respectivă, cam înfocat, ce-i drept, el fusese ocupat să-şi meşterească barba.

— A, şi mai e şi modulul. Şi în privinţa lui trebuie să iei o decizie.

— Cum stăm cu reechiparea lui?

Chiar în timp ce întreba, începu să caute singur răspunsuri în sistem, ţâţâind nemulţumit de faptul că, în absenţa lui, nimeni nu aşezase datele la locul potrivit.

— A, păi… Senkovi îşi frământa barba. Nimeni nu are încredere în el, deşi virusul a fost înlăturat. Pluteşte într-o

conservă, ştii tu, treburi de-astea. În schimb, expediţia pe Nod e gata să înceapă, aşa mi s-a spus. Au instalat până şi sistemul criogenic, în caz că vrei să faci studii mai îndelungate.

Senkovi primi o alertă că Baltiel verifică progresul de pe Damascus. Măcar despre asta putea să-i dea veşti bune, credea el. Toate decurgeau în ritm accelerat, zonele oxigenate se extindeau, ecosistemul microbian era deja format şi aparent stabil. Avea chiar şi un cablu de lift funcţional, pentru că îl treceau transpiraţiile numai la ideea de a arunca fiinţe vii de pe orbită în mare, oricât încerca să se convingă că nu e acelaşi lucru cu a le omorî. În ultima vreme, nu era în stare să arunce de pe navă nici măcar o bacterie.

— Ar fi bine să discut şi cu ceilalţi, spuse Baltiel posac.

— Toţi sunt treji şi te aşteaptă, îl informă Senkovi.

Era o încălcare a regulii lui Baltiel, aceea de a nu fi toţi treji deodată, dar nu atât de gravă ca aceea care urma să-i fie propusă.

Baltiel văzu că Lante e pusă pe ceartă, iar limbajul corpului sugera că Rani şi Lortisse erau şi ei implicaţi serios în problemă. Parcurgând distanţa scurtă de la capsulele criogenice la camera echipajului, avu totuşi timp suficient să se intereseze de amploarea trădării comise în absenţa lui, dar Lante făcuse muncă de convingere în loc să producă un manifest, cum ar fi fost mai convenabil. Dacă ar avea timp, ar putea lua la scotocit senzorul intern al costumului şi poate ar găsi conversaţii înregistrate, dar nu avea, deci trebuia să audă povestea din gura lui Lante şi să se ocupe de ea din mers.

Dar toate la timpul lor. Baltiel se dovedi întruchiparea blândeţii când vorbiră despre ce anume se reinstalase în modulul orbital, dacă trebuiau luate măsuri ca să-l împiedice să cadă în câmpul gravitaţional al planetei Nod, dacă voiau să construiască un atelier acolo sau nu. Lante se mai potoli şi prelua ştafeta Rani, care prezentă detaliile tehnice. Baltiel aprobă toate propunerile neglijent, nici

vorbă să ia vreo decizie studiată, de comandant.

— Bun, zise el, când terminară cu treburile de rutină. Înţeleg că aţi fost destul de ocupaţi.

Erau tensionaţi, la un pas de o revoltă făţişă. Se întrebă cât de departe vor merge.

— Nu a mai venit nimeni după noi, rosti Lante. Da, ar putea fi încă pe drum. Să zicem că au plecat mai târziu de acasă. Călătoresc cu nave care nu ating acceleraţia lui *Aegean.* Motive ar fi. Şi poate că nu am primit de la ei niciun mesaj în care să ne întrebe dacă avem unde să-i cazăm, paturi în care să-i culcăm, pentru că sunt exagerat de paranoici după arma virală sau îşi imaginează că suntem noi paranoici. Sau presupun că am murit. Dar noi tot trimitem semnale către ei şi nu primim nimic înapoi. Au trecut… – dădu din mână, parcă plictisită de calcule precise – a trecut destul pentru ca mesajele noastre să ajungă pe Pământ şi să primim şi răspuns la ele. Nu credem că va mai veni cineva.

Absenţa transmisiilor de pe Pământ nu dovedea nimic, o recunoştea chiar ea. Supravieţuitorii poate că se târau prin spaţiu în tăcere totală. Numai că Lante era de altă părere. O ţinea pe-a ei: *nu credem că a scapăt cineva.* Ceea ce l-a ajutat pe Baltiel să le înţeleagă atitudinea a fost faptul că nu mai ţineau socoteala timpului. *Aegean* număra în continuare timpul scurs de la lăsarea Liniştii, de la ultimele veşti sosite de pe Pământ, dar înregistrările îi arătau comandantului că nu se mai interesau de mult de cât timp trecuse de atunci. Alternau de atâta vreme perioadele de somn cu cele de veghe, că pierduseră noţiunea timpului, care le tăiase şi ultima legătură cu planeta natală. Dacă i-ar fi întrebat cât s-a scurs de atunci, nici măcar unul n-ar fi putut să-i răspundă.

Iar acum, asta…

— Deci aţi…

Vru să spună „aţi decis să vă jucaţi de-a Dumnezeu”, dar se potrivea prea bine cu propriul său punct de vedere sau cu nenorocitele alea de *meme* religioase cu care îl infectase Disra, aşa că preferă să apeleze la ştiinţă pură:

— Deci aţi cooptat laboratorul de genetică.

— În timpul liber, pentru că am avut din plin.

Lante arăta vizibil îmbătrânită. Nu *bătrână,* pentru că aveau toţi genomul acela superior, care le asigura o durată de viaţă prelungită, dar se vedea că acumulase multe ore, zile şi ani de consum nervos.

— Avem eşantioane genetice de la majoritatea echipajului, păstrate pentru situaţii de criză. E ştiinţă, pur şi simplu.

— E ştiinţă interzisă.

De aproape un secol, mult înainte ca gruparea antiştiinţă să devină un pericol real. Crearea de fiinţe umane artificiale fusese interzisă din mai multe motive, de la prerogativele divinităţii la împiedicarea întoarcerii la sclavie.

Lante scutură din umeri.

— Ştim cu toţii argumentele. Niciunul nu se aplică. Yusuf, tu vrei să studiezi planeta Nod. Foarte bine. Senkovi vrea să crească animale şi să terraformeze Damascus-ul. Foarte bine. Nu aveţi decât să îmbogăţiţi cunoştinţele umanităţii. Eu, adică, noi vrem să ne asigurăm că aceste cunoştinţe au un viitor.

— Am observat că ai rearanjat mai multe genomuri modificate. Nu acesta e standardul uman.

— Adaptarea la un mediu cu concentraţie de oxigen scăzută e admisă de standardele umane, replică Lante, îndreptându-şi umerii. S-a făcut iniţial la mare altitudine, dar se va putea şi pe Nod. Şi, da, ştiu ce-ai spus: nu vrei să apară colonişti care să ruineze ecosistemul local. Dar aceştia nu vor fi colonişti. Vor fi oamenii noştri. Îi putem educa şi călăuzi. Putem crea o rezervaţie de oameni, Yusuf. Numai pe o parte a planetei.

Dar lucrurile nu vor rămâne aşa, nu şi peste generaţii întregi, nu pentru totdeauna, iar puritanul din Baltiel îşi dădu capul pe spate şi răcni din toate puterile, în vreme ce bărbatul acela vanitos pe care îl recunoştea în el se gândi la perpetuarea cunoştinţelor omeneşti, la noi istorii în care îi apărea numele.

— Şi pe restul planetei, o întărâtă uşor pe Lante. Sau acum intră şi branhiile în standardele umane?

— Terraformăm o planetă care e un ocean în cea mai mare parte, sublinie ea.

— Cum, ce-ai zis? Senkovi fusese cu mintea în altă parte, proptit de perete şi ignorând conversaţia, însă replica lui Lante îl trezi la realitate. Vrei să…? Îşi mută privirea de la ea la Baltiel, apoi făcu bot. Păi, bănuiesc că asta *înseamnă* terraformare, numai că eu mă gândeam la bărci…

Baltiel ştia bine la ce se gândeşte Senkovi şi se hotărî să instaleze nişte rutine în sistemele de pe *Aegean,* în caz că omului îi dă prin cap să umple planeta de moluşte, rutine pe care, spera el, nu va reuşi să le ocolească. Deocamdată, trebuia să-i dea un răspuns lui Lante şi celorlalţi.

Sunt un zeu invidios, îşi zise. Asta era replica lui oficială, pe care atâţia ani de somn criogenic ar fi trebuit să o îngheţe definitiv în el şi să-i cristalizeze atitudinea, până când avea să-l transforme într-o parodie a lui însuşi. Totuşi… Totuşi… Îşi analiză reacţia de respingere pripită a planului îndrăzneţ şi nebunesc al lui Lante şi constată că e lipsită de temei.

— Îi vom ţine pe Damascus, pe cât posibil, rosti el, ştiind că, deşi nu era un zeu chiar atât de invidios, la un moment dat Zeus tot se va ciocni cap în cap cu Poseidon pe tema demarcaţiilor departamentale. În bărci, cât mai mult. Cu asta încerca să-l împace pe Senkovi, atât cât putea fi el împăcat. Dar vom fi pe Nod, preciză el, deci presupun că vei începe să lucrezi acolo.

Fuseseră atât de tensionaţi din cauza disputei pe tema asta, că Lortisse se clătină de-a dreptul, ca şi când s-ar fi proptit de o uşă deschisă brusc. Baltiel ridică din umeri.

— Numai să nu vă gândiţi la Nod ca la o lume pentru colonişti. Pe solul ei nu creşte hrană pe care oamenii s-o poată metaboliza şi întreaga ei biosferă ne e ostilă, iar lucrurile astea nu le putem schimba. În plus, am văzut ce-aţi lucrat. *Am aruncat o privire venind încoace.* Nu puteţi crea oameni care să trăiască acolo ca băştinaşii. Volumul mic de O_2 şi gravitaţia ridicată nu o vor permite. Odată ce

veţi termina de făcut toate schimbările, nici măcar nu vor mai fi oameni.

Evident, Lante considera că acesta e discursul învinsului, dar înţelegea că trebuie să aprecieze victoria pe care i-o oferă, în loc să rişte cerând mai mult. Iar Baltiel ştia că are dreptate. Biochimia de pe Nod era total necunoscută, un cocktail de elemente periculoase pentru oameni şi molecule organice care ar fi putut apărea şi pe Pământ, dar nu apăruseră, uitate de şansă şi timp. Probabil că existau şi extremofile care ar putea supravieţui pe Nod, dar nu şi organisme mai complexe decât ele. Biologia de pe Nod şi cea de pe Pământ erau două nave care treceau una pe lângă alta prin întuneric fără să-şi arunce măcar un salut.

3

Lui Salome nu-i place în lift şi, pe la jumătatea distanţei, face tot ce poate ca să scape din el. Paul, colegul ei de prizonierat, se alarmează şi ţâşneşte în partea de sus a capsulei, agăţându-se de învelişul de plastic.

Tehnic vorbind, el e Paul 51, iar ea e Salome 39, aşa reiese din însemnările lui Senkovi. Numărătoarea lui e însă aleatorie, nu te poţi baza pe ea. Au mai fost şi alţi Paul, care au coexistat, iar Paul 1, 2 şi 3 au trăit în acvarii pe Pământ. Orice urmă de vină pe care ar fi simţit-o Senkovi din cauza evidenţelor lui precare a dispărut odată cu rasa umană. Câtă vreme el le înţelege, altora de ce le-ar păsa de ele?

Paul a albit aproape în întregime. Prezintă tipare mov cu negru, care pâlpâie şi dansează pe conturul învelişului său. Ca aspect exterior, seamănă foarte bine cu cei dintâi Paul: un corp cât o minge de fotbal, care conţine stomacul şi creierul, opt tentacule musculoase, dotate cu ventuze în partea interioară, înconjurând un cioc extraordinar de puternic. Pe dinăuntru, e un amestec de genetică ancestrală şi modificări determinate de virusul Rus-Califi. Acesta, după cum îşi vor aminti unii, a fost conceput ca un instrument de optimizare biologică. Califi şi Rus au pornit de la ipoteza că orice savant cu mintea întreagă doreşte să aducă o specie mamiferă cu un pas mai aproape de capacităţile cognitive umane. În consecinţă, Senkovi nu s-a limitat la a doza virusul în acvarii, în speranţa că va obţine umanoizi cu tentacule, capabili să filosofeze asupra naturii existenţei, ci a folosit mostre de nanovirus minimale şi selectate pentru a modifica, după priceperea lui, anumiţi parametri ai viziunii despre lume a subiecţilor săi. Şi-a închipuit întotdeauna că nu a făcut decât să accelereze puţin ceasul biologic, dar Disra Senkovi nu e omul cel mai indicat pentru introspecţii obiective.

În acest caz însă, unui individ concentrat pe sine însuşi îi e imposibil să creeze după chipul şi asemănarea sa. Luaţi

ca exemplu starea de panică a lui Paul. Paul e conectat la sistemele liftului, care conţin informaţia – organizată cu ajutorul imaginilor, după un cod creat de Senkovi cu mult efort, pentru ca animalele să-l înţeleagă cu uşurinţă – că, dacă Salome reuşeşte să anuleze siguranţele, amândoi se vor pomeni *afară,* adică la kilometri întregi deasupra planetei Damascus, împreună cu mediul acvatic care-i menţine acum în viaţă, dar care se va dispersa rapid şi astfel vor avea aceleaşi şanse de supravieţuire ca un ghiveci cu petunii lăsat în acelaşi spaţiu neprielnic. Iată de ce e alarmat Paul. Dar el însuşi – creierul care reprezintă centrul lui – nu are cum să înţeleagă fenomenul fizic al cauzei şi al efectului. El ştie doar că e speriat de activitatea lui Salome. Frica i se citeşte pe toată suprafaţa pielii, ca s-o observe şi ea – şi chiar o observă –, dar nu e un semnal transmis de Paul în mod conştient. Pielea lui e tabla pe care scrie creierul lui, pe care îşi mâzgăleşte gândurile şi sentimentele în fiecare moment. Dacă ar vrea să o inducă în eroare, s-ar strădui să-şi ţină învelişul sub control, dar deocamdată e mai mult decât bucuros că Salome ştie ce stres mare îi provoacă.

Aşadar, unde zace capacitatea de înţelegere a destinului lor tragic iminent? În reţeaua lui neuronală mai vastă, poate; în şi între subcentrii nervoşi individuali, care îi controlează braţele, o baterie semiautonomă cu putere de procesare, cu care creierul lui Paul trăieşte în parteneriat şi care face din subconştientul său – în măsura în care posedă ceva ce oamenii ar numi astfel – un factor puternic şi de o influenţă atotcuprinzătoare.

În acelaşi fel, Salome, plină de pete roşii şi de un violet agresiv, cu pielea înţesată de spini ca nişte pumnale, nu ştie decât că vrea *afară.* Ăsta nu e acvariul ei. Unde sunt jocurile ei? Unde sunt Entitatea cea Mare şi Grozavă şi Entitatea cea Mare şi Calmă (identificate în sistem ca Senkovi şi Lortisse)? De ce simte mişcare şi o fluctuaţie a presiunii în apă? Creierul ei propune, braţele ei dispun. E conectată la diagramele capsulei. Mintea secundară din braţele ei încearcă să-i înţeleagă forma, o întoarce pe toate

părţile şi caută să vadă unde poate aplica presiune, ca s-o spargă. Începe să analizeze comenzile; şi, cu toate că Salome, luată ca întreg, are viziunea de ansamblu a situaţiei dificile în care se află, nu ştie altceva decât că vrea afară, că *aici* şi *aici* reprezintă o cale de ieşire. Căderea în gol îi scapă cu desăvârşire, irelevantă pentru priorităţile ei.

Acum, Paul: mintea lui secundară, ghidată de braţe (Atingerea sa, spre deosebire de Coroana din creierul său central sau de Deghizarea pielii sale), înţelege că, pentru a înlătura teama, trebuie s-o împiedice pe Salome să-şi atingă scopurile. La început îi trimite pur şi simplu semnale automate în acest sens, transmiţându-i o teamă nedirecţionată, căreia ulterior îi adaugă atribute de culoare şi textură, pentru ca Salome să înţeleagă că ea e sursa anxietăţii lui. În mod normal, aşa ar reacţiona la ameninţarea ei, semnalizându-şi capitularea, dar vârtejurile şi săgeţile de pe pielea lui maleabilă arată că îi transmite cu totul altceva.

Salome aruncă un ochi spre el, citindu-i foarte clar intenţiile, însă le ignoră. E mai mare decât Paul. Ce poate să-i facă?

Ceea ce face el, contrar instinctelor vechi de milioane de ani, e să o atace. Pielea i se închide într-o nuanţă a curajului furios, iar pe corp i se ridică zeci de ţepi în formă de creste zimţate. Apoi se năpusteşte asupra lui Salome. Se luptă cu încrâncenare, doi adversari fără oase. Spre deosebire de vertebrate, nu au sensibilitate proprioceptivă, nu au o reprezentare mintală a părţilor corpului lor. Opt braţe care se pot îndoi în orice direcţie şi în orice moment ar pune la grea încercare puterea de procesare a navei *Aegean,* deci cu atât mai mult un creier de caracatiţă. Coroana stabileşte strategia, dar tactica de pe câmpul de luptă e domeniul Atingerii, al subnodurilor care conduc braţele.

O asemenea luptă se termină, de obicei, prin capitularea unui adversar care se retrage brusc, poate cu un braţ mai puţin. Sau prin moartea lui. Octopodele sunt foarte

capabile să se sufoce sau să se devoreze între ele. Virusul Rus-Califi a avut însă un efect: au devenit mai sociabile decât erau, iar societăţile se construiesc pe împărtăşirea semnalelor şi informaţiilor.

Salome şi Paul renunţă brusc la luptă de comun acord, retrăgându-se fiecare la câte o extremă a capsulei. Salome încearcă din nou să anuleze siguranţele, renunţă, încearcă din nou, apoi renunţă încă o dată. I-a venit o idee nouă, legată de ce s-ar putea întâmpla cu un lift spaţial dacă s-ar deschide brusc la mare altitudine. Coroana ei are o înţelegere limitată a fenomenului, acum percepe doar ideea că evadarea ar declanşa o explozie de semnale chimice care indică un pericol. În mintea ei, consecinţa evadării îmbracă forma unui rechin care dă ocol capsulei în cădere, o ameninţare care o paşte pe ea. Atingerea ar fi o cale mai concretă de înţelegere a problemei, ar pipăi-o până când s-ar familiariza cu toate variabilele, însă Atingerea are limitele ei, iar raţionamentul ei nu iese în evidenţă pentru acea parte a sa care se consideră entitatea Salome.

Îşi revizuieşte planul de acţiune şi rămâne bosumflată pe fundul capsulei. Agăţat în partea de sus, Paul redobândeşte, încetul cu încetul, nuanţe mai sănătoase.

4

Bogăţia de date despre biosfera de pe Nod, adunate de modulul orbital o perioadă îndelungată, s-a pierdut la lăsarea Liniştii. A devorat-o virusul; fanaticii aceia îndepărtaţi care au codificat monstrul nu s-au gândit la natura distrugătoare a urii lor. Probabil că nici nu le-ar fi păsat de asta.

Pe *Aegean* exista o copie parţială a datelor, îngropată în registrul comunicaţiilor dintre cele două instalări, dar Senkovi a descoperit-o numai după ce s-au apucat din nou de lucru. Baltiel ştia că, logic vorbind, singurul lucru pe care îl mai aveau era timpul, dar pierderea informaţiilor rămânea deosebit de frustrantă.

Acum erau din nou la sol, el şi ceilalţi. Coborâseră cu altă navetă (prima fusese demontată de drone, iar sistemele ei, incinerate într-un moment de precauţie maximă) şi erau bine fixaţi la sol. Lante vorbea deja despre crearea noilor oameni: putea amesteca semnături genetice viabile, recombinând aleatoriu genomurile de care dispunea, dar acum o frământa cum îi va *creşte* pe copiii rezultaţi. Nu vor deveni peste noapte adulţi, ca războinicii magici din mitologie. Lucra la programe tutelare, însă Baltiel aducea vorba de „socializare" în fiecare conversaţie cu ea. Oricât îşi dorea să contribuie la conservarea speciei umane, Lante nu voia să devină mama ei. Terraformatorii supravieţuitori nu alcătuiau un eşantion reprezentativ pentru omenire. La urma urmei, se oferiseră să participe la o misiune care avea să-i ducă la mulţi ani-lumină departe de casă şi să-i izoleze de societate o viaţă întreagă. Niciunul nu era genul familist.

Asta nu însemna că Lante, Lortisse şi Rani nu se distrau în trei când credeau că nu-i vede Baltiel, dar lui nu-i păsa. Treaba lor, dacă asta le oferea stabilitate şi îi făcea fericiţi. Probabil că, dacă s-ar fi arătat şi el doritor, s-ar fi distrat în patru, însă Baltiel s-a concentrat toată viaţa asupra relaţiilor profesionale, fără să-l intereseze sexul colegilor

şi, cu atât mai puţin, crearea vreunei legături fizice cu ei. Bănuia că tocmai această atitudine îl recomandase pentru poziţia de Comandant General.

Lansaseră drone în aer şi pe uscat, ca să ia probe proaspete din fauna mlaştinii. Baltiel ajuta la introducerea datelor în arhiva recuperată de Senkovi, în sistemul informatic al noului habitat, eliminând repetiţiile şi făcând conexiuni noi, omise prima oară. Lante era mâna lui dreaptă în laboratorul habitatului, disecând specimenele selectate de el, pentru a se familiariza măcar cu biologia primară de pe Nod.

Marcaseră deja câteva caracteristici *neterestre* ale planetei, în principal simetria radială. Conform teoreticienilor evoluţionişti de pe Pământ, dacă un animal are cap şi coadă, e unul complex; aparent, Nod-ul făcea excepţie. Baltiel răsfoia secţiunile arhivei, navigând de la generalităţi la subiecte mai specifice.

Pe lista lui urma *Nod > bio > neurologie > generalităţi,* un subiect de care se ocupa Lante. Parcurse rapid rezumatul:

> *Imagistica mostrelor vii din speciile 1, 3, 5, 6, 11 şi 19 şi disecţia speciilor 3, 6 şi 19. Toate speciile analizate prezintă un sistem nervos cu distribuţie inelară, transmiterea semnalelor de la celulă la celulă realizându-se printr-un mecanism bazat pe concentraţia ionilor de calciu polarizaţi, deocamdată nu foarte bine înţeles. Procesarea senzorială probabil că are loc în reţeaua neurală; la majoritatea speciilor, organul cel mai asemănător cu creierul este o bandă de mare densitate, dar sistemul nervos este mai omogen decât la speciile terestre şi e posibil ca întregul sistem să acţioneze ca un singur creier sau ca nicio parte a lui să nu aibă acest rol. Procedeele experimentale de testare a limitelor reacţiilor specimenelor la stimuli complecşi sunt în curs de analizare, aşteptându-se propuneri de stimuli semnificativi adecvaţi.*

Planetei Nod poate că nu i-a fost scris să aibă specii cu inteligenţă nativă, chiar dacă a rămas neinfluenţată de o populaţie umană mai mare. Baltiel paria pe zburătoarele agile, dar nu erau prea multe, şi a prinde una intactă se dovedea cam dificil. Probabil că uneori coborau şi ele la sol, dar până acum nu descoperiseră pe unde li s-ar afla lăcaşul. Altfel, nici mediul complex al mlaştinii nu producea decât fiinţe anoste, fără sensibilitate senzorială.

Cu toate astea, ţestoasele dansau. Le înregistrase Lortisse, când plecase cu o unitate de reparaţie ca să recupereze o dronă defectă. Nouă creaturi cu carapace, înalte cam de un metru – clasificate ca *specia 3* în baza lor de date şi reprezentând o mare parte a studiului neurologic făcut de Lante –, stăteau în cerc, aproape atingându-se cu marginile carapacelor. Se legănau la stânga, apoi la dreapta, în mod coordonat, îşi scoteau braţele de sub carapace, le fluturau, şi le împleteau, apoi le retrăgeau. Să fie un ritual de împerechere? Să fie oare bolnave? În orice caz, spectacolul bizar adusese fiinţele bolovănoase în atenţia lui Baltiel. Erau giganţii mlaştinii, dar el le văzuse ca pe nişte animale ieşite la păscut, melcii unui ţărm străin. Acum, neavând zburătoare pe care să le studieze, ele deveniseră principalul punct de interes.

Făcu ordine în paginile arhivei de neurologie, corectând erorile sistemelor de bibliotecari automaţi, unele cauzate de codificarea şi etichetarea neglijentă ale colegilor. Venea la rând…

Un semnal de la Senkovi, primul după multe zile de tăcere. Baltiel deschise un canal, ştiind că va putea să lucreze mai departe în pauzele din conversaţie, datorită întârzierii semnalului.

— Salutare, şefule!

Senkovi părea teribil de agitat, ceea ce probabil era un semn bun.

— Disra.

— Ştii senzorii ăia dispuşi de-a lungul faliei, care ne-au dat bătaie de cap…

Baltiel scoase un mormăit neutru, pentru că tocmai găsise un raport de survolare a deşertului interior, pe care Lortisse îl trecuse la biochimie. Proiectul Damascus se lovise de câteva impedimente de ordin tehnic, pentru că nimeni nu încercase să ordoneze chimia şi ecologia oceanului virgin până atunci, iar Senkovi venise cu un kit din ateliere, oferind o soluţie simplă şi utilă. Kitul respectiv era folosit de suficient timp, încât să înceapă să dea rateuri şi Senkovi se dădea de ceasul morţii să repare şi să înlocuiască tot ce era de înlocuit, înainte ca porţiuni întregi de pe planetă să nu-i mai poată transmite rapoarte.

— Ehe, da… Jumătate din reparaţii sunt gata, restul se fac chiar acum, deci totul e în regulă, rosti Senkovi, înţelegând că nu va primi mai mult decât mormăitul acela neutru de la şeful său.

— E bine, spuse Baltiel, gândindu-se că Senkovi chiar e foarte agitat. Asta înseamnă că nu mai trebuie să te ajute Rani cu dronele? Nu mai aşteptă răspunsul lui Senkovi, ci vorbi peste el: Asta înseamnă că diagnosticul moluştelor tale a fost corect?

Senkovi răspunse cu o întârziere mai mare decât cea obişnuită, cântărind cam mult vorbele, aşa că Baltiel îi anticipă tremurul din voce:

— De fapt, nu e nevoie de drone. Au… au rezolvat singure problema, Yusuf.

Gata să se scufunde în adâncurile mocirloase ale arhivei despre reproducere pe Nod, Baltiel reacţionă imediat:

— Ce-ai zis?

Acesta era şi planul, bineînţeles: să folosească blestematele de octopode drept echipaj acvatic, pentru că Senkovi jurase că e posibil. Numai că încercare lui de a le demonstra capacităţile în acvariile de pe *Aegean* a eşuat. I-a chemat pe toţi, mândru nevoie mare de realizarea lui, prezentându-le moluştelor simularea virtuală a echipamentelor stricate cu care aveau să lucreze. Baltiel se simţea şi acum teribil de stânjenit când îşi aducea aminte de episod. Moluştele au examinat interfaţa, mutând cu neglijenţă obiectele de colo până colo prin spaţiul

virtual, fără să demonstreze că s-ar fi lipit de ele măcar o fărâmă din ce se străduise Disra să le înveţe. Exerciţiul s-a prelungit inutil, aşa că Baltiel a decis în locul lui Senkovi şi a pus capăt spectacolului ratat. Monstruleţii au fost trimişi pe fundul apei, echipaţi cu aparate de supraveghere, în speranţa că vor fi suficient de interesaţi de kitul care nu funcţiona corect ca să-l cerceteze cu atenţie.

— Păi… ăăă… se bâlbâi Senkovi.

Baltiel începu să proceseze amestecul de frământare şi entuziasm din vocea colegului său.

— Da, au coborât şi… pur şi simplu au rezolvat problema. Au diagnosticat faliile şi le-au lipit. Totul funcţionează din nou, nu ştiu pentru câtă vreme. Nu toate s-au pus pe treabă, doar jumătate din perechile pe care le-am expediat acolo jos. Pur şi simplu au… Yusuf, voi recunoaşte ceva acum în faţa ta: Nu înţeleg cum s-a întâmplat. Nu păru prea tulburat de propria-i mărturisire. În laborator… le-am dat ocazia să demonstreze că au înţeles ce au de făcut, ştii bine. Şi n-au făcut nimic. A fost ca şi când ar fi uitat tot ce-au învăţat. Dar acum sunt acolo, jos şi… repară. De parcă toate datele tehnice ar exista undeva, dar… Senkovi scoase un oftat de exasperare. Am reparat şaizeci la sută din falie. Încerc să le învăţ nişte instrucţiuni noi.

Baltiel trecuse în revistă registrul reparaţiilor. La kitul de pe falie se lucrase haotic, fără a se ţine cont de reguli, nu aşa cum ar fi lucrat un om care ar fi comandat o dronă de la distanţă. Senkovi, bineînţeles, va spune că micile lui animale au găsit propriile soluţii la problemă, dar Baltiel nu-i va accepta explicaţia. Nu că el ar avea una mai bună. Atunci îi atrase atenţia altceva:

— Stai puţin, perechi ai zis? De ce perechi?

Afişă datele despre animalele trimise de Senkovi pe Damascus.

— Disra, observ că ai trimis perechi mascul-femelă acolo jos.

Veni rândul lui Senkovi să scoată un mormăit neutru. Furios pe distanţa dintre ei, Baltiel scrâşni din dinţi.

Aşadar, Damascus avea primii ei rezidenţi pe termen lung. Perechi de octopode trimise de Disra Senkovi, sfântul patron al tuturor fiinţelor cu tentacule.

— Păi, dacă tot nu mai vine nimeni… bălmăji Senkovi, după ce făcu din nou o pauză mai lungă.

— Ba da, vine Lante, cu afurisiţii ei de copii himerici, replică Baltiel nu atât de diplomat cum ar fi vrut.

— Spune-le să-şi construiască bărci, rosti Senkovi şi întrerupse conexiunea.

După aceea, Baltiel îşi spuse că făcuse destul pe „catalogatorul” şi trecu la cele mai recente înregistrări ale lui Lortisse, cele cu zburătoare. Era un punct slab, considera Baltiel. Aveau la dispoziţie un întreg ecosistem, necunoscut şi uluitor până în cel mai îndepărtat colţişor al lui. A te concentra pe un carnivor mare şi dinamic era tipic pentru gândirea umană de modă veche, genul de idolatrie care pusese lei şi vulturi pe atâtea steaguri. Cu toate astea, pe Baltiel, dar şi pe Lortisse şi Rani îi afecta o stranie indispoziţie. Acum că în sfârşit erau pe Nod, că în sfârşit se puteau apuca de treabă, constatau că se confruntau cu o mare absenţă în activitatea lor. Lante lucra la programul de reproducere, dar pe ceilalţi îi aştepta o lume străină, populată cu animale blânde şi fără creier. În absenţa echilibrului creat de rasa umană, simţeau că le lipseşte însuşi temeiul lucrurilor. Universul nu mai stătea cu ochii pe ei. Datele pe care le adunau erau numai pentru ochii lor. *Şi ai celor care vor veni mai târziu?* Munca lui Lante părea o idee din ce în ce mai bună, deşi ea încă se lupta cu aspectele practice. *Vom înţelege cândva această lume şi formele ei de viaţă, dar ele nu ne vor înţelege niciodată pe noi. Şi asta doare, într-un fel. Pentru că trebuie să ne simţim importanţi pentru mediul care ne înconjoară, iar planeta Nod nu are cum să ne cunoască.* Şi astfel, tacit, începuseră să se concentreze pe specii al căror comportament complex indica o inteligenţă superioară, un anumit nivel de conştiinţă de sine, chiar dacă nu exista un creier care să le găzduiască. Era o dorinţă cât se poate de antropomorfă, dar niciunul nu şi-o

putea reprima. Pe Pământ, umanitatea îşi justifica poziţia supremă prin inteligenţă. Dar aici, pe lumea aceasta vastă şi complexă, nu trăia nicio fiinţă care să gândească măcar cât un caras auriu.

Lortisse setase dronele să urmărească orice zburătoare care survola mlaştina. Zburătoarele erau, cu siguranţă, prădători foarte activi, lucru extrem de rar pe Nod. Baltiel se făcu comod şi urmări cea mai recentă filmare… *Zburătoarele spintecau aerul sus de tot, deasupra mlaştinii, în succesiunea aceea febrilă a bătăilor de aripă.* În anatomia lor radială, „sus” se schimba până devenea „înainte”, iar cele trei perechi de aripi hidrostatice se umflau pe rând, într-o mişcare absolut diferită de a oricărei păsări care a zburat vreodată de pe Pământ. Drona se focaliză pe trei dintre ele, iar Baltiel încercă să identifice o urmă de interacţiune socială între ele, dar pentru ochiul său de om, ele nu făceau altceva decât să împartă aceeaşi porţiune de cer.

…una dintre ele se înclină brusc în jos, lansându-se în direcţia unei ţestoase de dimensiuni medii. Plonjă destul de abrupt pentru ca prada ei să nu mai apuce să se lipească de sol, ca gasteropodele, îşi repoziţionă aripile în aşa fel încât să le întrebuinţeze ca pe nişte braţe cu care apucă nefericita creatură şi o răsuci pe spate, apoi o smulse din cochilie cu şase tentacule care aveau gheare în vârf. Lortisse filmase cel puţin zece asemenea atacuri, evident impresionat de sălbăticia lor, în comparaţie cu ritmul anemic general al planetei.

…apoi, pe ultima înregistrare, un atac eşuat. Zburătoarea se lansă asupra victimei sale, dar se opri brusc, zbătându-se disperată în aer, ca şi cum ţinta ei pasivă ar fi devenit toxică dintr-odată. În urma plonjonului ratat, prădătoarea rămase la sol, fâlfâind din aripi şi împingându-se printre stâncile care înconjurau bălţile, de parcă ar fi încercat să-şi ia zborul din nou. Nu avea însă niciun motiv s-o facă.

Un fel de comportament complex, îşi zise Baltiel, agăţându-se de un fir de aţă. Dar unul pe care nu-l puteau

pricepe. Un comportament străin. La ce altceva să se fi aşteptat?

Rămase cu ochii la perete. De fapt, privea mult mai departe, dincolo de orizont, la stranietatea planetei Nod. *Sunt aici, trebuie să mă observi,* îşi zise, fără un temei raţional. *Ia act de prezenţa mea până nu e prea târziu.*

5

Ce

mediu ostil!

Ce teren distrugător!

Şi totuşi, ce ciudat! Se răspândeşte vorba până când Toţi-dintre-Noi ştiu că aici, aici este ceva. În timp ce ne generăm şi ne cheltuim energiile, apar tipare noi, gradienţi chimici ameţitori şi uluitori, care determină la Unii-dintre-Noi înclinaţii spre această noutate.

Unii-dintre-Noi ating substanţele, întâlnesc elementele noi, le învaţă valenţele şi formele, cutele moleculelor lor curioase.

Unii-dintre-Noi dispar, nu mai auzim niciodată de ei. Dar noi suntem Noi şi întotdeauna sunt Mai-mulţi-dintre-Noi care învaţă de la cei ce au fost înaintea noastră. Mulţi-dintre-Noi sunt intrigaţi de posibilităţile acestor forme şi spaţii noi.

Consensul se răspândeşte.

Nu putem ignora această intruziune. Unii-dintre-Noi vor trece la fapte.

6

Senkovi plutea pe lângă acvariile din inima navei *Aegean* şi se străduia să înţeleagă ce se întâmplă. Astăzi lucra cu o generaţie nouă, încercând să redea acolo sus ceea ce se petrecea acolo jos. Subiectul lui era Paul 58, dintr-o serie puţin mai optimizată de virusul Rus-Califi decât cea anterioară.

— Asta te face mai inteligent, îi spuse el lui Paul. Sau aşa ar trebui. Te ajută să faci mai repede conexiunile alea neuronale. Învăţare, memorie…

Se uită atent în acvariu, unde Paul stătea agăţat de un suport, strângându-l cu mişcări nervoase în timp ce naviga prin spaţiile virtuale create de Senkovi. Asemenea octopodelor de pe Damascus, Paul avea sarcina de a repara nişte instalaţii defecte, marcate vizibil, ca să-i stârnească iute curiozitatea. Până în clipa aceea însă nimic nu-i stârnise interesul. Senkovi avea impresia că rolul său era unul bizar, de echilibrare, sau că juca un fel de Turnul din Hanoi neobişnuit, în care, ca să progreseze, muta întruna piesele înapoi. Generaţiile anterioare au fost capabile să execute sarcini complexe, repetându-le până învăţau cum să le ducă la capăt, dar pe măsură ce a permis virusului să complice neurologia caracatiţelor, ele au devenit mai puţin previzibile şi mai greu de cunoscut. *Credeam că un virus optimizat conferă caracteristici umane.*

Îi trimise din nou instrucţiuni lui Paul, resetând mediul virtual. *Poate că am exagerat cu optimizarea lor. Sunt instabile.* Paul sigur avea probleme de ordin cerebral. Pielea lui era într-o constantă mişcare stroboscopică, pâlpâia şi dansa în ritmuri sacadate pe măsură ce el devenea tot mai neliniştit, din motive pe care Senkovi nu le înţelegea.

Mai devreme sau mai târziu, Baltiel îi va cere nişte răspunsuri.

— Fă-o pentru mine, îi spuse octopodului din rezervor.

Hai să le oferim un spectacol pe care îl pot pricepe şi pe urmă o să fim iar numai noi doi. Hai, Paul, *te rog!*

Paul eliberă brusc interfaţa şi ţâşni în partea cealaltă a acvariului. Pe piele i se ridicară spirale şi coarne diabolice, care de obicei însemnau agresivitate, dar el era palid de spaimă, cromatoforii din jurul ochilor şi sifonului pulsând nervos. Senkovi îl privi nefericit. *Ţi-am cam forţat limitele, nu-i aşa? E de-a dreptul nefiresc ce ţi se întâmplă. Dar nu-mi dau voie să stau aici şi să cresc pur şi simplu animale de companie, fără să mai fac şi altceva. Nu aşa merge treaba. Toţi trebuie să lucreze. În plus, într-o zi, asta va fi planeta ta. Sau a urmaşilor tăi. Sau a urmaşilor unei alte caracatiţe, care va rezista destul de mult ca să-i aibă.*

Paul se pare că depăşise episodul de criză, fiindcă se târa înapoi la interfaţă. Nu era ca şi când ignora testul, dar în mediul virtual era prezent peste tot, numai acolo unde trebuia, nu. Se fâţâia pe la marginile spaţiului fictiv de parcă încerca să scape din el. Un ochi era întotdeauna îndreptat spre Senkovi, urmărindu-l prin peretele transparent al acvariului.

Apăru un mesaj de eroare. Sistemul trimitea impulsuri în implanturile cibernetice ale lui Senkovi, care le proiectau pe câmpul său vizual. Disra îl citi şi se încruntă: *Eroare [ReformuleazăIntenţia].* Era o avertizare instalată pentru el, pentru că uneori uita ce avea de făcut pe la jumătatea codurilor şi rămânea cu himere digitale, care făceau ceva total necorespunzător. Sistemul detectase că o parte a designului testării o luase razna şi îi cerea să-i redefinească scopurile. Senkovi luă la cercetat nodurile mediului de testare limitat, ca să vadă ce anume se blocase.

Eroare [ReformuleazăIntenţia].

— Da, da…

Lucra cu generaţia asta de octopode de peste şaptesprezece ore. *E timpul să bifez încă un rateu şi să mă culc.*

Utilizator [SenkoviD] Eroare [ReformuleazăIntenţia].

Nişte simple blocuri de comunicare din sistem, jucăriile

pe care le întrebuinţa când construia arhitectura virtuală. Descoperi sursa mesajului.

Era Paul 58.

Octopodul spărsese sistemul, conştiinţa lui virtuală evadând din mediul de testare pentru a-i trimite un semnal.

Eroare [ReformuleazăIntenţia] SubiectTest [Paul58] Eroare [ReformuleazăIntenţia] Utilizator [SenkoviD]. Doar şiruri de identificatori: codul care îl identifica pe el ca programator, codul care se referea la Paul şi codul de eroare pe care îl folosea ca să-şi atragă atenţia dacă ieşea din parametrii de sarcină stabiliţi de el însuşi, pentru el însuşi. Reformulează intenţia. Întoarce-te înapoi şi adu-ţi aminte de ce faci asta.

Ochiul lui Paul îl fixa, dar Senkovi era obişnuit să-l urmărească octopodele în timp ce lucrează. Aveau curiozitate nativă.

Eroare [ReformuleazăIntenţia] Eroare [ReformuleazăIntenţia] Subiect [Paul58] Eroare [ReformuleazăIntenţia] Utilizator [SenkoviD] Eroare [ReformuleazăIntenţia].

Senkovi şi Paul se priviră unul pe altul, iar de data asta poate că octopodul era cel care aştepta cu răbdare să fie înţeles.

Reformulează intenţia. Spune-mi de ce.

De ce există Senkovi? De ce există Paul? De ce? De ce testul ăsta, jocurile astea prosteşti, de ce toate astea? De ce, o, creatorule, de ce?

Peste zece minute, Senkovi era deja în inelul exterior, locul unde se duceau oamenii, nu şi octopodele, în general (cu excepţia acvariului pentru înot şi a unor fugari isteţi). Stătu acolo, cu spatele lipit de un perete, în hiperventilaţie, înţelegând cu amărăciune ce fel de om era. Îi plăceau caracatiţele, îi plăceau foarte mult, dar i-au fost întotdeauna animale de companie. Oricât ar fi încercat, oricât de departe ar fi călătorit, nu le-a lăsat în urmă niciodată. Le-a înmulţit şi le-a supus mutaţiilor şi s-a jucat de-a Dumnezeu, iar acum voiau să ştie de ce, iar el nu ştia

ce să le răspundă.

7

Gav Lortisse a început să ţină un jurnal audio numai după atacul viral. Nimeni nu ştia despre el. Poate doar Baltiel, pentru că îşi lua în serios rolul de Comandant General, şi Senkovi, care e posibil să-i fi spart codurile de siguranţă personale, fiindcă omul nu ştia ce înseamnă să nu-ţi bagi nasul în lucrurile altuia. Teoretic, faptul că-şi documenta propriul traseu sinuos spre nebunie îl ajuta pe Lortisse să rămână cu mintea întreagă. Îi plăcea să lucreze în echipă, era oricând gata să se implice în proiectele altora, să facă treaba cea mai ingrată, să transpire în locul altuia. Şi vorbea singur. Costumul său compila ore întregi de reflecţii circulare. Până la urmă, cineva se va plânge că jurnalul lui ocupă prea mult spaţiu de stocare, dar nu pentru multă vreme.

— Baltiel m-a trimis iar după specimene. Vrea ţestoase, dacă pe zburătoare nu poate pune mâna. Le vrea şi Lante. Îi place la nebunie să le spintece. Are impresia că poate citi viitorul în măruntaiele lor, cam aşa ceva.

Exista un cuvânt pentru asta, dar nu şi-l amintea, aşa că-şi conectă costumul la sistemul habitatului şi-l căută acolo, în timp ce-şi croia precaut drum prin mlaştină.

— Nu pricep cum de ne-am aşteptat vreodată să reuşim.

Asta era o revelaţie recentă, pe care încă o pipăia ca pe-un dinte stricat.

— S-au dus toţi. Nimic, nici măcar un piuit de la atac. Nici de-acasă, nici de pe altă navă.

Stând de vorbă cu sine însuşi, auzindu-şi gâfâielile în urechi, avea iluzia stranie că deţine controlul, ca şi când şi-ar fi ascultat propria poveste peste multă vreme, când toate erau deja *rezolvate.* Ca şi când i-ar fi spus-o unui nepot imaginar. Numai că…

O dronă transportoare îl urma la o distanţă prestabilită, aşteptând semnalul său. Căra deja trei ţestoase care se târau zăpăcite în compartimentul de plastic. Alte mostre pe care să le disece Lante. Se aplecă deasupra altei

ţestoase. Era plin de ele; ravagiile făcute de ştiinţă nu le împuţinau. Bineînţeles, cândva, tot aşa au spus oamenii şi despre mamuţi, bizoni şi ţestoasele adevărate, dar acum Lortisse înţelegea că natura de pe Nod, aşa leneşă cum era, reuşea să compenseze distrugerile provocate de patru oameni amărâţi.

— Ne ducem cu toţii încetinel pe apa sâmbetei, îşi continuă el gândurile. Parcă vezi cum se descompune un obiect în imponderabilitate, bucăţile îndepărtându-se treptat una de alta. De ce nu? Lumea s-a sfârşit. Nicio forţă nu ne mai ţine la un loc. Mă uit la Kalveen cum tot perfecţionează sistemele, proiectează… palate, conace, habitate mari cât un oraş, le echipează cu protecţie la avarii şi redundanţă şi… la o scară la care nu le vor putea construi niciodată nici 40 de oameni, cu atât mai puţin patru. Zice că ăsta e viitorul, dar nici ea nu crede ce spune. Ne poate duce într-un tur virtual al oraşelor plutitoare de pe Damascus, în complexe de domuri aeriene care lasă amprentă zero pe solul planetei Nod, ca să nu călcăm în picioare viaţa de acolo. O nebunie. Nebunie curată.

Drona se apropie la semnalul său. Încărcă în ea şi ultima victimă. *De-asta am venit aici? Ca să conduc o căruţă cu moluşte extraterestre condamnate la moarte?* Dar aşa, măcar avea ocazia să stea sub cerul liber. Îşi punea muşchii la lucru. Mai bine decât să se înghesuie cu Baltiel şi Rani şi…

— Şi Erma, îşi continuă ideea cu voce tare. Vorbeşte întruna despre o nouă generaţie crescută în căzi, doar că nu avem căzi încă şi ea tot amână să se apuce de lucru. Întotdeauna apare altceva mai important de planificat în detaliu. Nu e în stare să treacă de faza în care generaţia aia devine realitate şi obţinem… ce? Nişte *copii* sfrijiţi şi bolnăvicioşi, de care trebuie să aibă grijă cineva. Ştie că automatele nu o pot face în locul nostru, dar nici noi nu vrem să ne trezim cu răspunderea asta pe cap. Da, sigur, dă-ne o generaţie nouă, dar nu ne pune pe *noi* să ne ocupăm de ea. Senkovi ţine la caracatiţele lui mai mult

decât am ţine oricare dintre noi la copiii ăia nefericiţi.

Când vedeau drona transportoare, ţestoasele se lipeau de stânci. Ceva din aspectul ei sugera „prădător” şi li se părea înfricoşătoare, spre deosebire de Lortisse, a cărui formă umană nu le speria câtuşi de puţin. Era un obiect lat şi neted, cu şase picioare înguste şi probabil că în ochii ciudaţi ai ţestoaselor umbra lui aducea cu o zburătoare. Celelalte animale din jur ori fugiseră, ori se ghemuiau într-atât, că nu puteai să le desprinzi de sol fără să le omori. Lortisse îşi văzu de plimbare, păşind cu grijă în jurul băltoacelor, urmat de drona funerară la o distanţă politicoasă.

— Aşa că Erma face toată ziua disecţii la bucată pentru Yusuf, pentru că Yusuf e cel mai dus cu pluta dintre noi. Pentru că vrea să ne vedem de treabă mai departe, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Parcă nici nu-şi dă seama că s-a dus naibii totul. Vrea să studieze extratereştrii, ca şi când lor sau oricui altcuiva le va păsa vreodată de studiul lui. Îşi închipuie că, atâta vreme cât îşi face *datoria* – nici măcar nu e datoria lui, şi-a asumat-o singur, înainte să se ducă toate dracului –, toate sunt bune şi frumoase. Că lucrurile merg ca de obicei.

Găsi încă o baltă care gemea de ţestoase. Unele stăteau chiar în mijlocul ei, altele mai pe la margine, tăind şi râcâind mănunchiurile negricioase de frunze mari, sesile şi prevăzute cu spirale, despre care nu ştia dacă sunt plante sau animale semiautotrofe. Pe Nod era greu să separi regnurile între ele. „Plantele” acelea eliminau larve acvatice sau aeriene, care colonizau alte regiuni. Unele îşi suplimentau dieta cu resturi microscopice; altele treceau prin faze mobile, când se metamorfozau în ceva mult mai activ. Poate că ţestoasele aveau şi ele o fază vegetală. Poate că şi zburătoarele prindeau rădăcini în crăpăturile munţilor înalţi şi-şi răsuceau aripile către soare. Lortisse stătea nemişcat în mediul care-i invada mintea cu stranietatea lui, privind dincolo de terenul jos, morbid, către mare şi perdeaua de ploaie care cădea pe coastă.

— Pe bune, Senkovi e cel mai normal dintre toţi. Ar

trebui să mă întorc pe *Aegean,* să înot iar cu animalele lui. A fost grozav. Mi-a dat un scop. Aici nu mai am niciunul.

O durere arzătoare îi străpunse gamba. Stupefiat, privi în jos. O ţestoasă îşi ascuţise un tentacul şi i-l vârâse în picior. Lortisse nu ţipă, nici nu strigă după ajutor. Se uită doar cum creatura îşi retrage acul şi costumul său sigilează gaura automat. Ţestoasa îşi pierdu instantaneu interesul faţă de el, împleticindu-se şi frecându-şi cochilia de a vecinei.

Durerea crescu şi crescu în intensitate, până când Lortisse simţi că îi ia foc piciorul. *Otravă!* Era sigur că nicio fiinţă de pe Nod n-ar fi putut produce o otravă cu care să atace un pământean. Dar display-ul căştii i se umplu de lumini roşii, semnalizând habitatului o urgenţă medicală. Lortisse se clătină, i se înceţoşă privirea şi respira din ce în ce mai greu. Simţi o presiune teribilă în gamba şi coapsa umflate.

Haruspiciu. Rezultatul ultimei lui căutări nu-l făcu imediat atent, aşteptând politicos să-i apară în faţa ochilor minţii. *A ghici viitorul în măruntaiele unor animale jertfite.*

Căzu în faţă, cu răsuflarea întretăiată, şuierătoare, auzind cum răsună vocile panicate ale colegilor săi undeva în depărtare.

PREZENTUL 2.
ÎN BURTA BALENEI

1

Dr. Avrana Kern are o fire suspicioasă, pe de-o parte, din cauza unei traume adânc înrădăcinate, provocată de trădarea unui subordonat pe vremea când trăia şi era un om (relativ) normal, iar pe de alta, pentru că pur şi simplu şi-a amplificat o bănuială care a existat dintotdeauna în ea. Bănuiala aceasta a supravieţuit în ciuda diferitelor forme pe care le-a îmbrăcat – om, hibrid om-IA, şi IA pură (care se crede umană) – printr-un program complex, care rulează într-un sistem de operare biologic, bazat pe interacţiunile a milioane de furnici.

Asta înseamnă că, atunci când îi apare treptat în faţa ochilor o flotă extraterestră, dr. Kern verifică imediat dacă e înarmată, îi analizează tehnologia şi pune la punct ample contramăsuri şi planuri de urgenţă pe care nici măcar ea nu le-ar fi considerat necesare.

Brusc, ele devin necesare. Dr. Kern urmăreşte semnăturile energetice ale navelor, toate construite pe baza Vechiului Imperiu, astfel încât le înţelege cu uşurinţă. După câteva momente de la prima transmisiune vizuală de pe *Lightfoot,* ea percepe o clipă de haos absolut, ca şi când navele ar fi creier şi ar suferi un accident vascular. Totul se luminează: fac manevre, îşi activează armele. Kern reacţionează instantaneu, suspiciunile ei devenind realitate.

Oamenii, pe vremea când construiau nave spaţiale, le făceau o carcasă dură, ca să le protejeze interiorul vulnerabil. Portiidele construiesc nave cu schelet intern, dar cu membrană exterioară flexibilă, pe care Kern o poate ajusta reorientând oasele navei. Fuzelajul este format din straturi multiple de material care e, faţă de mătasea ancestrală a păianjenilor, ca o piatră azvârlită în aer faţă de armele navelor extraterestre, deşi păstrează multe dintre virtuţile mătăsii aceleia. La greutatea lui, are o rezistenţă foarte mare la torsiune; se întinde fără să se rupă şi poate fi produs în cantităţi mari într-o perioadă

scurtă.

Kern începe să îndepărteze de pe fuzelaj largi fâşii separate, fiecare purtând o semnătură electromagnetică fluctuantă. *Lightfoot* devine centrul unei pâcle de mătase zbârcită, care se unduieşte, se adună în cocoloaşe şi formează constelaţii chiar în timp ce nava îşi schimbă cursul. E suficient ca să dezorienteze sistemele de ţintire ale proiectilelor care se îndreaptă spre *Lightfoot.* Proiectilele virează, se rotesc, se încâlcesc ca sculurile şi deviază de la traiectorie, urmărind fantome electronice introduse în feedbackul lor senzorial de învelişul arahnid. Primele lasere cad pradă aceluiaşi tip de apărare, irosind energia pe o acumulare bruscă de vid. Între timp, *Lightfoot* se îndreaptă deja în altă direcţie, virând atât de brusc, încât lungimea ei efectivă se înjumătăţeşte, iar suportul intern se comprimă în jurul cabinelor echipajului, protejând bula aceea mică de aer.

Navele necunoscute îşi schimbă şi ele direcţia, dar se mişcă greoi, pe când *Lightfoot* ţâşneşte ca săgeata. Kern le-a calculat masa de tracţiune şi este, după părerea ei, incredibilă. Da, navele sunt uriaşe, însă şi la asemenea dimensiuni, impulsul lor tot e absurd de mare, de o mie de ori mai mare decât şi-l poate ea explica, din moment ce nu reuşesc să ţină pasul cu ea la corectarea cursului.

Bineînţeles, presupune Kern, de-asta au şi lansat câteva nave mai mici, nu mai lungi decât doi oameni puşi cap la cap şi cu motoarele poziţionate aparent aleatoriu, astfel încât să se rotească în jurul oricărei axe e nevoie – ca să atace *Lightfoot* cu armele lor.

Kern pune din nou la bătaie bucăţi din mătasea navei, conştientă că îi reduce masa şi făcând din micşorarea aceea inerţială o unealtă permanentă, pe măsură ce-şi consumă propria substanţă. Cel puţin unul dintre atacatori nimereşte direct într-o încâlceală de mătase, îşi pierde jumătate din propulsoare şi se roteşte în vid, dar ceilalţi se ţin scai de ea. Kern se gândeşte o clipă să se consulte cu Bianca înainte de a trage, dar, la urma urmei, e Avrana Kern. Cine e mai potrivit decât ea să ia asemenea decizii?

Îşi aminteşte fugitiv de episodul când a lansat armamentul de pe micul ei satelit împotriva navetelor şi dronelor de pe *Gilgamesh,* omorând oameni înainte ca aceştia să devină Oameni.

Nu a spus-o niciodată, pentru că nici portiidele, nici oamenii nu ar înţelege-o, dar i-a făcut mare plăcere atacul acela. „Catharctic" a fost cuvântul care i-a venit în minte. Şi, după ce părţi ale ei au fost instalate în mai multe nave spaţiale, s-a întrebat întotdeauna dacă nu cumva se va purta vreodată un război cu o putere ostilă. Poate că, într-o zi, unele dintre ele vor deveni adevărate nave de război. N-ar fi *grozav?* Deocamdată se va mulţumi să omoare câteva dintre dronele sau vasele astea de vânătoare sau ce-or fi. Bazându-se pe similitudinile tehnologice, a tras concluzia că „extratereştrii" sunt un fel de succesori ai oamenilor. Probabil că diplomaţia portiidă va face din ei Oameni în adevăratul sens al cuvântului, până la urmă, dar deocamdată ea îi va face praf pe câţiva, ca să vadă cum se simte.

Bineînţeles, *Lightfoot,* o navă-cercetaş pregătită la repezeală, nu e tocmai una de luptă, însă are lasere – chiar mai multe decât îşi imaginează căpitanul şi echipajul ei şi decât şi-a imaginat propria sa instanţă de pe *Voyager* –, pentru că a lucrat pe la spatele ei însăşi când a construit această navă-corp. Acum le activează, iar fuzelajul maleabil al lui *Lightfoot* se fragmentează în nişte negi respingători, fiecare conţinând o lentilă. Pictează cu lumini cerul întunecat, încercând să ochească inamicii chiar în timp ce o depăşesc. Sunt foarte agili însă şi îşi dă seama că sunt şi foarte buni la ceea ce fac, indiferent dacă sunt biologici ori automate. Datorită propulsoarelor lor dinamice, îşi schimbă traiectoria cu viteza fulgerului, ţopăind ca maimuţele când încearcă să-i urmărească. Atinge doi dintre ei, dar aceştia se adaptează la micile avarii pe care li le provoacă şi o împung cu laserele, pârlindu-i mătasea, pe care organele ei filiere o refac cât de repede posibil, şi arzându-i câteva noduri ale reţelei sale de furnici. Au tras prea mult în ea şi acum se rotesc ca

titirezul, luptându-se cu propriul impuls.

Câteva dintre ele lansează proiectile cu acceleraţie magnetică. Kern râde în sinea ei, pentru că poate repara imediat orice găuri exterioare, iar *Lightfoot* pur şi simplu nu are părţi solide pe care să le spargă asemenea proiectile minuscule. Inamicii ar avea nevoie de o lovitură norocoasă, *foarte* norocoasă...

O serie de proiectile cât mărgelele îi sparg fuzelajul. Unul găureşte o structură principală de sprijin a scheletului, dar Kern are cu ce s-o înlocuiască. Ultimele proiectile ale salvei sparg compartimentul echipajului în 12 locuri, atât de rapid, că membrii lui nici nu şi-ar da seama, dacă şefa lor, Bianca, nu s-ar afla exact pe traiectoria unui proiectil. Moare instantaneu, spulberată. Prezenţa ei nu afectează cursul acestuia – pur şi simplu e în calea lui, iar el pătrunde şi iese din *Lightfoot* cât ai clipi din ochi.

Meshner trăieşte momentul numai retrospectiv. Bianca era la postul ei, transmiţând cu bătăi din picioare ordine pe care maşinile le traduceau în ritm prea lent pentru echipajul uman – Kern se concentra prea mult pe apărare ca să se mai ocupe şi de comunicarea dintre specii. Apoi, Bianca s-a... împrăştiat dintr-odată în jurul lor, fără să treacă prin nicio stare intermediară, împroşcându-i cu lichidul din sac.

Toţi sunt angajaţi în luptă, tot cei din micul echipaj de pe *Lightfoot.* Bianca nu mai are cum să-i coordoneze, dar nimeni nu are timp să-şi dea seama de asta. Deşi Kern ia toate deciziile, ei sunt cei care îi furnizează puterea suplimentară, sub forma propriei lor materii cenuşii. Portia şi Viola propun soluţii de tragere, încercând să înţeleagă tiparele aparent aleatorii ale navelor de vânătoare sau ale dronelor inamice. Zaine şi Helena se ocupă cu administrarea resurselor de energie: propulsia navei e bună, dar, ca *Voyager, Lightfoot* e optimizată pentru utilizare pe termen lung, nu pentru scurgeri extreme bruşte, iar lupta spaţială exact asta presupune. Kern îşi

trage energia necesară, iar cei doi oameni exploatează la maximum alte sisteme mai puţin importante, cum ar fi cel de susţinere a vieţii. Fabian şi Meshner lucrează la previziuni, în special referitoare la navele acelea mari, care scuipă foc din zeci de unghiuri diferite.

Meshner trasează arcuri şi unghiuri, încercând să găsească repede cea mai bună cale de a se strecura printre proiectile. Spaţiul e un deşert neacoperit, iar navele inamice nu au ceea ce se numeşte „partea din faţă”, adică trag din orice unghi cu toate armele, fără să ştii sigur când să te aştepţi la atac.

Fabian vine şi el cu soluţii, sugerând cum să se evite tirul inamic, în timp ce nava accelerează ca să scape din zona cea mai periculoasă; Meshner îl contrazice. Kern le închide gura amândurora, prezentându-le scenarii cu final dezastruos, în care bucăţi din *Lightfoot* zboară pe o distanţă de un kilometru prin vidul cosmic. Computerul caustic ataşează imediat şi o legendă, identificând care bucată e Meshner şi care e Fabian. Kern are întotdeauna putere de calcul pentru remarci umilitoare.

O luăm iar de la zero. Fabian bate din picioare într-o criză de furie faţă de comenzile aflate deasupra capului lui Meshner.

Nu avem cum să ne salvăm altfel decât scăpând de navele de vânătoare, insistă Fabian. Meshner observă că alte trei proiectile lansate de tunuri electromagnetice tocmai au ciupit compartimentul echipajului. Nu au atins nimic vital şi nu au alt efect decât o mică pierdere de atmosferă, înainte ca rănile minuscule din fuzelaj să se vindece singure. Laserele au potenţial mai periculos, dar inamicii nu fac decât să împungă scurt cu ele, nu încearcă să le despice nava. Cel mai probabil, au rezerve de energie chiar mai limitate decât victima lor, iar laserele sunt mari consumatoare de resurse.

Meshner clipeşte, apoi se încruntă, pentru că imaginea de pe ecran nu mai e clară, liniile se despart în spectre de culori, iar comenzile parcă tresaltă şi i se zvârcolesc sub degete.

Nu-i momentul acum, nu-i momentul acum, ştie, vede cum îi înţepenesc mâinile dintr-odată.

Apoi: *Artifabian nu mi-a tradus ce a spus Fabian.* A înţeles singur cuvintele portiidei, cine ştie cum, sau doar şi-a imaginat că le-a înţeles. Deschide gura ca s-o anunţe pe Kern că are probleme. Limba nu-l mai ajută; nu reuşeşte să articuleze cuvintele.

Se întoarce şi priveşte apusul de deasupra oceanului. Şi el, şi soarele sistemului se pierd înnebuniţi în culori pe care nu le recunoaşte şi pe care mintea lui se împotriveşte să le numească simplu „violet”. Valurile se izbesc de ţărm în linişte şi totuşi îi vorbesc vuind, stăruind pe originea şi nemurirea lor înainte să se stingă într-un bolborosit tot mai vag.

Meshner îngheaţă, vrând să apuce comenzile care, ştie, sunt acolo. Îşi simte vârfurile degetelor invadate de o încărcătură senzorială, date tactile complexe pe care nu le poate decodifica, pentru că nu deţine echipamentele necesare. Forma aproximativă a consolei lui e undeva acolo, camuflată de tumult.

Valurile oceanului se zdrobesc exact ca înainte, exact aceleaşi, ciclic: o frântură de memorie înregistrată în prea multe culori, fără canalele de date care i-ar da senzaţia că e reală. Seamănă cu o înregistrate coruptă, date video străvechi, pâlpâind, încercând să se sincronizeze, repetându-se la nesfârşit.

Nu acum!

Şi, în acelaşi timp: *Asta să fie ce căutam? Mi-a provocat-o lupta? Am reuşit, în cele din urmă?* Totuşi, nu pare… persoana întâi. El e Meshner, Omul. Nu asta a căutat el când a încercat să-şi grefeze înţelegerile portiide pe implantul şi creierul său uman. Are impresia că urmăreşte informaţiile din afară, dar printr-un intermediar.

Odată cu gândul acesta, îşi poate deplasa punctul de perspectivă – nu are corp fizic sau, mai degrabă, corpul său nu e *aici,* toate datele lui senzoriale şi proprioceptive sunt încuiate în altă cameră. Şi cu siguranţă că Fabian nu-i poate scotoci prin memorie în felul ăsta; ar fi blocat pe

perspectiva pe care a avut-o el – sau strămoşul lui – când a fost codificată înţelegerea mai întâi. Atunci cum e posibil ca el, Meshner, să separe şi să analizeze datele senzoriale în felul ăsta? *Le modelez, extrapolez un ansamblu pornind de la perspectiva limitată a lui Fabian.* Ceea ce înseamnă că, probabil, jumătate din ceea ce trăieşte acum este propria sa invenţie – fascinantă, de altfel. Dacă nu ar fi la un pas de a muri într-o *bătălie spaţială* – o moarte mai stupidă n-ar fi putut avea –, ar fi în extaz pentru evoluţia sa.

Se răsuceşte şi îl vede pe Fabian, acelaşi Fabian pe care îl cunoaşte, privind apusul. De ce a ales păianjenul tocmai acest moment? Portiidei – sau unei portiide din trecut, a cărei înfăţişare s-a pierdut, dar pe care Meshner a reconstruit-o sub forma lui Fabian cel de astăzi – îi plăcuse apusul ăsta, peisajul ăsta. Poate că la atât se rezuma totul.

Nu poţi interoga asta, îi spune păianjenul, tropăind din picioare şi fluturându-şi pedipalpii ca de obicei, totuşi sensul i se relevă lui Meshner cât se poate de limpede. *Sunt propriile tale speculaţii, porneşti de la date reconstruite în spaţiul virtual.*

— Atunci cu cine vorbesc? întreabă Meshner.

Păianjenul bate din picioare. *Află singur. Eu sunt ocupat.*

Mijlocul de comunicare nu e familiar, tonul, cu atât mai puţin.

— Kern?

Sau un subsistem limitat al ei?

Găseşte ceva util de făcut, îl instruieşte, iar el are o senzaţie bruscă de spaţiu mai larg, dincolo de acest moment reluat în buclă.

Îi trece prin minte că s-ar putea să se termine foarte urât dacă rămâne blocat în aceleaşi cinci secunde din amintirea lui Fabian. Şi cum de mai e prezentă amintirea asta în creierul lui?

Nu este, tâmpitule. Propria sa isteţime, propriile sale gânduri, nu ale lui Kern. *Dar e încă în implantul tău. Aşa cum a spus Kern, e un spaţiu virtual.* La urma urmei, implantul e un instrument de calcul potent, creat pentru a

traduce şi modela date de memorie. Acum, în cel mai nepotrivit moment, Meshner a accesat, în sfârşit, spaţiul acela, dar nu a cerut şi să nu mai poată ieşi din el.

Chiar în timp ce se gândeşte la asta, o altă parte a creierului său se agaţă de o funie de salvare, singurul lucru care vine din exterior, în afară de propria sa conştiinţă rătăcită. E conectat la navă, la Kern. Implantul îi asigură cumva accesul la ea, cu totul altfel decât prin mijloacele de comunicare obişnuite ale unui membru al echipajului. Ameţeşte o clipă la gândul că participă la o legătură neuronală cu un computer, lucru pe care nu l-a mai făcut nimeni fără ajutorul tehnologiei Vechiului Imperiu, şi nici atunci cu rezultate deosebite.

Urmăreşte firul călăuzitor lăsat de linkul lui Kern şi deodată apusul dispare, lăsându-l în semiîntuneric. În faţa lui e un păianjen mai mare decât au visat vreodată portiidele, numai că, bineînţeles, îl vede de la înălţimea lui Fabian. Mintea lui Meshner primeşte o invazie de informaţii emoţionale, unele traduse în sentimente primare pe care le poate denumi: frică şi dorinţă legate inseparabil, disperare, limita vulnerabilă a entuziasmului, teama de eşec. Altele îi bat la poarta creierului căutând să se cuibărească acolo, emoţii care sunt în dezacord cu mintea lui, dar care vor să i se înfigă cu forţa în ea, ca să se facă şi ele cunoscute. A cerut ceva caracteristic arahnidelor, iar asta corespunde sigur specificaţiilor lui: portiide cu manifestări tipice unele faţă de altele, incomprehensibile, străine. Înţelegerea pe care a primit-o e simplă din punct de vedere vizual, dar e numai stratul subţire de la suprafaţa unui ocean de date referitoare la experienţe. *Şi mă voi îneca în el dacă nu mă limpezesc.*

Merge din nou pe urmele linkului lui Kern, până când se trezeşte în alt loc.

În spaţiu.

Un moment de împietrire. Stă în neant (deşi nu stă propriu-zis, dar perspectiva lui sugerează o prezenţă şi preferă să accepte ideea asta; altfel, îl paşte nebunia), uitându-se lung în jos, la sclipirile argintii ale navei

Lightfoot, surprinsă în timp ce îşi modifică profilul fuzelajului ca să se apere de încă o manevră executată cu mare viteză. Acum imaginea e alta: navele de vânătoare inamice, sfere mărunte într-o reţea de sisteme de propulsie şi armament. Una tocmai explodează în fragmente răzleţe după ce laserele lui Kern reuşesc, în sfârşit, s-o nimerească, mulţumită Portiei şi Violei, care i-au anticipat următoarea mişcare. Mai încolo se văd şi navele cele mari, care au renunţat la aşezarea în formaţie pentru a se înghesui una lângă alta, ocupate să-şi exploateze la maximum sistemele de tragere. Iar *Lightfoot* se îndreaptă spre ele, pentru că numai aşa poate evita tirul greu al barajului creat de navele de vânătoare.

— Nu se mai poate aşa, îi spune o voce feminină ascuţită, iar Meshner tresare dintr-un instinct care aminteşte de deferenţa adânc înrădăcinată cu care sunt tratate femelele portiide.

Kern se manifestă în spaţiu în capătul îndepărtat al lui *Lightfoot,* la dimensiuni faţă de care navele care-i plutesc în dreptul taliei par nişte biete jucării. Meshner vede o femeie înaltă, austeră, cu părul cărunt prins la spate, într-o haină dintr-o singură bucată, decorată generos. Poate că aşa arătau costumele spaţiale din Vechiul Imperiu, înainte de a se alege praful de ele. Meshner se întreabă cât de bună e imitaţia. Doar nu păstra Avrana Kern o imagine atât de precisă a ei înşişi după atâtea milenii, nu?

— Ocupi prea mult *spaţiu,* se răsteşte ea la el.

Corpul virtual al lui Kern e de două ori cât cea mai mare navă inamică, pe când Meshner ocupă un punct de observaţie abstract, care ar încăpea lejer pe un vârf de ac.

— Îmi epuizezi resursele. Cine sau ce eşti?

Fără cea mai mică pauză, Kern pare că ajunge din urmă acea parte din ea pe care Meshner a întâlnit-o cu un moment în urmă.

— Meshner Osten Oslam, animalul de laborator autocreat.

Faptul că îşi răspunde singură la întrebări este, probabil, un obicei mai recent al său, îşi spune Meshner.

— Ce cauţi aici?

Meshner se bâlbâie şi-i spune că ea l-a adus aici, dar poate că acea parte care a lăsat firul călăuzitor în urmă este doar o subrutină pe care Kern o reneagă. Simte că undeva, cumva, are loc o tentativă de comunicare, însă nu ajunge până la Kern. Ea nu scapă din ochi spectacolul desfăşurat într-un ritm lent, urmărind simultan şi navele, şi pe el, cu cea mai mare atenţie. Părţi din creierul lui se frământă, încercând să-şi explice stimulul vizual artificial în baza legilor spaţiului fizic.

Ceea ce nu ar trebui să se poată, îşi reaminteşte Meshner. *Deci:* extrage informaţii pe care le dispune în spaţiul virtual aşa cum a procedat şi la testarea implantului, când s-a trezit prima oară cu el. O fracţiune de secundă zăreşte din nou apusul şi oceanul, dar Kern îl smulge realmente şi îl aduce din nou în faţa hărţii bătăliei, la mica navă *Lightfoot,* iute ca săgeata, la formaţia în extindere a vaselor inamice (iar mintea lui procesează, procesează, tot încercând să-şi facă datoria acum, că are această reprezentare vizuală spectaculoasă a cerului de afară şi i-a atras atenţia ceva ce Kern sigur a văzut deja…).

Informaţia a ajuns la destinaţie sau Kern a aruncat o privire dincolo de bătălie, la ceea ce lucra/lucrează corpul lui şi a văzut ce rol neînsemnat joacă el în toate acestea.

— Funcţiile tale cognitive invadează sistemele navei, îi spune ea cu aceeaşi voce severă, deşi cu o uşoară tentă gânditoare; e om de ştiinţă, înainte de toate. Implantul tău are nevoie de o limitare a funcţiilor. Încearcă să proceseze un calup mare de date senzoriale şi consumă toată puterea de procesare. Trebuie să-l blochez ca să nu-mi răscolească propria memorie, iar blocându-l, îmi consum capabilităţile. Maimuţă proastă!

Expresia ei – sau faţeta cu care catadicseşte să-l privească – e una evaluatoare.

— Totuşi, în altă situaţie, ai fi o jucărie interesantă. Te-ai apropiat de o facilitate de încărcare în cea mai regresivă manieră posibilă, creând o simulare elaborată a propriilor tale funcţii cognitive, pentru a procesa un mediu

înregistrat care nu era destinat unui om în niciun caz.

Stai puţin – o simulare? Asta sunt? Dar mie mi se pare totul cât se poate de real. Din nou, nu are cum să spună cuvintele acestea, însă reuşeşte să i le transmită lui Kern. Se aşteaptă să fie luat în râs, dar expresia de pe faţa ei e solemnă, chiar îngăduitoare.

— Aşa ţi se pare, nu? Oricâte straturi ţi-ar fi îndepărtate. Chiar dacă ai fi redus la stadiul în care nu mai eşti capabil să gândeşti, să simţi, chiar dacă rămâne din tine doar o amărâtă de fărâmă, care nu mai e bună de altceva decât să scoată radicalul şi să facă socoteli cu numere prime, tot tu rămâi. Până când încerci să faci un lucru şi descoperi că îţi lipseşte exact partea aceea care l-ar fi dus la capăt. Îţi pun limite, Meshner Osten Oslam. Te îngrădesc, ca să nu nenoroceşti nava cu criza ta existenţială. În felul acesta, experienţa de acum ar putea să ajungă înapoi în mintea ta şi să o scoată din criza asta de *grand mal* prin care treci acum.

Eu... ce?

— Creierul tău e o jucărie complicată. Dacă eşti neatent când te joci cu el, poţi pierde părţi din el, îi spune ea, revenind la tonul sardonic, ajunsă la limita îngăduinţei. Am găsit o soluţie să te elimin din sistem, deocamdată. Am neapărată nevoie de mintea mea întreagă. Dacă vei avea ocazia, să ştii că există metode de a determina implantul să-şi recalibreze arhitectura internă, pentru ca simulările tale să consume cât mai puţine resurse şi să facă mai multe fără să mai fie nevoie de mine. Anunţă-mă dacă te interesează aşa ceva.

Stai! Perspectiva lui Meshner se clatină. Simte realitatea ridicându-se spre el aşa cum simte un om în cădere că vine spre el pământul – ori e mâna lui Kern, ori e criza prin care trece – şi încearcă să-i comunice mai multe informaţii, nu doar simple cuvinte. A găsit o cale de scăpare, nu zborul frenetic prin beznă, ci un mod de apropiere de navele inamice. E ca şi cum s-ar strecura printre ele şi din lateral, şi cu spatele şi cu susul în jos, un curs complet în afara parametrilor sarcinii pe care i-a primit, dar perfect.

— Prostii, i-o retează Kern. În felul ăsta ne-am expune tirului a trei dintre navele mari, una după alta, la distanţă extrem de mică de ele. Inacceptabil.

Ai stabilit greşit limitele căutării noastre, insistă el. Oceanul revine scurt, pulsând ca o inimă leneşă, astfel încât Kern apare şi dispare, iar el câştigă şi pierde bătălia. *Studiază-le modul de atac.* Sare în ochi, dar Kern nu-l vede pentru că, în fond, e un computer autoreglator, care încearcă să-şi optimizeze puterea de calcul redusă. Şi-a dat o sarcină limitată, iar sarcina aceea a devenit lumea ei. *Navele se luptă între ele,* reuşeşte el să-i transmită până la urmă, marcând combatanţii în culori diferite, unii ostili, alţii neutri. Cei din urmă par că trag în semenii lor, ca să protejeze nava *Lightfoot.* Fiecare vas îşi foloseşte porţiunile unghiulare şi curbate drept contramăsuri, aruncând umbre imense peste locurile în care anihilează proiectilele agresorilor. Dintr-odată, spaţiul nu mai e un deşert sau cel puţin e unul în care există şi câţiva bolovani care fac umbră. Acoperire suficientă, poate, ca să prinzi viteză şi să ieşi din raza inamicului.

Kern îl priveşte insistent, apărând şi dispărând, dar el o surprinde zâmbind înainte de a o pierde cu totul din vedere.

Meshner îşi arcuieşte spatele, încearcă să se agaţe cu degetele de podeaua cabinei când Zaine îi fixează un scaner medical pe cap, administrând un şoc implantului şi provocându-i o durere de cap cumplită. Haos, haos peste tot. Simte că i se opreşte inima şi că Helena încearcă să i-o repornească folosind un stimulator. Are sânge în gură şi vede cum scânteiază slab câteva stele.

2

Accelerând cu toată viteza, *Lightfoot* se îndepărtează brusc de navele de vânătoare care se rotesc în urma lor. La comenzi au rămas numai păianjenii, Portia, Viola şi Fabian. Helena şi Zaine fac tot ce pot ca să-i salveze viaţa lui Meshner, încercând să reducă inflamaţia cerebrală şi să-i calmeze activitatea neuronală. În cele din urmă, Meshner deschide ochii.

Helena nu e sigură că şi-a revenit, în ciuda eforturilor depuse de ele. În prima clipă, nu îi recunoaşte privirea, parcă nu e a lui. Apoi îi apare pe faţă expresia obişnuită. „Se luptă între ele” rosteşte el. Pare cea mai stupidă remarcă din univers, până când Fabian începe să bată din picioare şi să zgârie pe consolă, iar Helena îşi pune o mână pe jos, ca să înţeleagă ce spune.

...suntem scanaţi de trei nave. Una dintre celelalte e avariată – se scurge gheaţă din ea! Se bat între ele! Începe să ţopăie ca apucatul la postul lui, atârnând cu capul în jos pe perete. În clipa următoare, sare jos şi fuge în cerc în jurul lui Meshner, căzut cu burta pe podea, pentru că portiidele nu pot sta locului când sunt agitate.

Helena verifică monitoarele medicale: Meshner pare stabil, deşi e din nou inconştient. Se aşază într-o poziţie mai comodă, exasperată de starea lui, care nu e provocată de luptă, ci de feedbackul din implantul său. Nu e singura care are această părere. Ţopăitul lui Fabian încetează brusc, când Viola sare în faţa lui cu picioarele din faţă ridicate ameninţător. Masculul adoptă instantaneu o atitudine supusă. Ea se înalţă mai sus, arătându-i că e foarte supărată pe el, apoi revine cu paşi nervoşi la postul de lucru al Biancăi.

Pedipalpii lui Fabian se ridică şi tresar. Bianca îi înţelege automat întrebarea: *Ce-am făcut?*

Tu eşti de vină pentru asta, semnalizează Portia, târându-se lângă Helena şi ghemuindu-se lângă ea. *Ai făcut experimente pe el.*

Masculul execută câteva mişcări sacadate. Nu emite o propoziţie completă, ci echivalentul mormăitului în barbă al oamenilor. *De unde era să ştiu?*

Limitează-ţi activităţile, îi spune Portia. *Toţi suntem în pericol.*

Fabian îşi încleştează picioarele. Cum să fi prevăzut el asta? Helena îl compătimeşte. În prima clipă, străinii s-au arătat dornici de comunicare, numai pentru ca în următoarea – de fapt, atunci când au văzut o formă umană – o parte dintre ei să facă o criză de furie, iar cealaltă să apere *Lightfoot* cu îndârjire, ambele trecând instantaneu la agresivitate fără nicio avertizare prealabilă. Asta înseamnă că sunt oameni? Nu şi după standardele Helenei. Da, oamenii din Lumea lui Kern sunt neobişnuit de pacifişti, dacă iei în considerare aprecierile ei la adresa trecutului sumbru al speciei umane, dar Helena consideră că oamenii tot ar trebui să se pregătească pentru astfel de situaţii-limită, să le găsească o justificare. Asta dacă nu cumva toată povestea a fost o capcană de la bun început şi a degenerat voit într-un act criminal, dar atunci nu se explică de ce unele nave au fost de partea lui *Lightfoot.*

Nu e logic, îi spune Portiei cu ajutorul mănuşilor.

Suntem contactaţi, face Viola un anunţ general, urmat de traducerea orală a lui Kern. *Trei nave mari, care au acelaşi curs ca noi. Cele care ne-au asigurat scăparea.*

— Măcar noi suntem mai rapizi, spune Zaine, gândindu-se cu siguranţă la manevrele greoaie ale vaselor extraterestre.

Nu suntem, o contrazice Viola pedantă. *Avem doar capacitatea de a accelera mai repede deocamdată. Ne trimit semnale ca înainte, deşi proporţia datelor tehnice e mai mare. Ne transmit mai multe coordonate.*

Toţi fac schimb de priviri, fiecare în felul lui: oamenii întorc capetele, portiidele îşi înclină trupurile unele spre celelalte.

— O cursă? sugerează Zaine, dar nu pare convinsă.

E posibil să fie o cursă, dacă inamicii aceştia vor să ne lase în viaţă ca să aibă ce studia, intervine Viola. Fluturatul

pedipalpilor ei înseamnă *lucrurile rele se înmulţesc,* adică dacă facţiunile inamice se bat între ele nu înseamnă că sunt clar împărţite în „prieteni” şi „duşmani”.

— Putem vorbi cu cei de pe *Voyager?* întreabă Helena.

Vocea lui Kern răsună simultan în aer şi în podea:

— Nu cunoaştem capacitatea navelor acestora. E un dezavantaj, mai ales că acum stau cu ochii pe noi. Dacă am trimite un mesaj către *Voyager,* n-am face decât să-i trădăm prezenţa. Trebuie să sperăm că ai noştri urmăresc ce ni se întâmplă.

O soluţie ar fi să ne retragem la marginea sistemului, propune Fabian. *Putem schimba cursul mai rapid decât ei.*

Şi pe urmă? întreabă Portia. Helena mişcă din deget ca să-i atragă atenţia, apoi îi semnalizează *încet, fii calmă,* pentru că în condiţii de stres colega ei are tendinţa de a deveni ultraconservatoare, femela femelelor. Cu un efort vizibil, Portia îşi tempereazăi limbajul ameninţător al corpului, adoptând unul mai potrivit conversaţiei, şi spune: *Dacă fugim acum şi scăpăm de urmăritori, ce-am câştigat? Pentru ce a murit Bianca? Am venit până aici urmând semnalele primite de la ei. E un mister la mijloc şi avem nevoie de perspective noi pentru a-l lămuri. Sunt aceştia inamici care vor deveni o ameninţare pentru noi, acasă la noi, într-o bună zi? Am văzut că au tehnologie la fel de complexă ca a noastră, dacă nu chiar mai complexă. Sunt aliaţii noştri? Au nevoie de ajutorul nostru? De ce se bat între ei? De ce să ne atace pe noi? Dacă avem o şansă cât de mică să aflăm mai multe despre ei şi mai ales să stabilim un contact paşnic, atunci trebuie să profităm de ea.* Tradus în cuvinte, discursul ei e înflăcărat, întruchiparea curiozităţii şi îndrăznelii portiide.

Zaine a trasat graficul noilor coordonate.

— Ne conduc spre interiorul sistemului, dincolo de orbita planetei următoare. Avem la dispoziţie cam două luni să ne reconfigurăm nava şi să ne pregătim.

— Caut o întâlnire a minţilor pentru o strategie defensivă, rosteşte Kern.

Exprimarea ciudată este cea mai bună traducere a unui

concept arahnid: se adună toţi în jurul unei pânze şi-şi discută ideile pe măsură ce le vin.

Helena simte că nu ar avea cu ce să contribuie la o asemenea întâlnire. În schimb, extrage din înregistrările de pe *Lightfoot* un eşantion reprezentativ din transmisiile primite, în special din elementele vizuale. La urma urmei, e expertă în software-ul de traducere, chiar dacă eforturile ei s-au concentrat pe un sistem de comunicare total diferit. Timp are destul, dacă nu o deranjează să renunţe la porţia de somn criogenic. Reglarea ochelarilor şi a mănuşilor şi reorganizarea software-ului ei intern sunt procese lungi şi delicate, dar, cu ajutorul Portiei, are ocazia să le înceapă acum. *Sper doar să nu-mi fac creierul terci, ca Meshner.*

Pe Lumea lui Kern, unul dintre mentorii ei, o femeie, a avertizat-o că se poate întâmpla exact aşa ceva – gândirea şi limbajul extraterestru au puterea de a deteriora creierul uman prin simpla lui expunere la ele. Era obsedată de nişte aşa-zişi „extratereştri adevăraţi”, a căror facultate cognitivă ar fi un blestem pentru orice om (sau portiidă) care încearcă să o înţeleagă. Helena bănuieşte că, psihologic vorbind, mentorul avea probleme de adaptare la traiul pe o planetă plină de păianjeni. Unii dintre supravieţuitorii de pe *Gilgamesh* nu s-au adaptat niciodată la ea, trăind într-o rezervaţie de oameni în care prezenţa portiidă era minimă şi mascată. Propunând existenţa rasei extraterestre distrugătoare, femeia respectivă îşi externaliza o teamă interioară cu care trăise toată viaţa sau cel puţin aşa a ajuns să creadă Helena.

Sunt şi portiide cărora le este imposibil să stea în preajma oamenilor, ştie ea. Unele îi resping din cauza dimensiunii lor, altele pur şi simplu nu pot suporta bubuitul paşilor umani, deşi majoritatea păianjenilor îl ignoră. Între cele două specii există frecuşuri şi acum, după atâta vreme.

Portia o bate uşor pe braţ; e un gest de solidaritate dezvoltat independent la fiecare specie, atât de diferite între ele.

Aminteşte-ţi ce-am vorbit despre masculi, îi spune

Helena, ciufulind smocurile stufoase de deasupra ochilor principali ai Portiei.

Fabian nu e un mascul tipic, foşneşte Portia, ţinând, fără îndoială, sub unul dintre ochii ei subiectul furiei sale. *Se ghemuieşte şi dansează destul de cuviincios, dar e un prefăcut. Îmi poartă pică masculul ăsta.*

Dar şi tu îi dai motive, subliniază Helena. Pe ecranul ei, computerul a codificat cinci sute de semnale străine separate, vizuale şi de date. E munca furnicilor din colonia de pe *Lightfoot* mai degrabă, decât conştiinţa lui Kern sau sistemele electronice. Furnicile portiide bat oricând computerele oamenilor la analiza calitativă.

Helena se încruntă, obişnuită să discearnă tipare în semnale şi vorbire; în mare parte, munca ei constă în a stabili corelaţii între sens, postură, calificativele exprimate de pedipalpi, chiar şi chimicalele cu miros, toate faţetele comunicării. De data asta, sesizează două formate distincte, dar fără o corelaţie imediată între ele. Sau, dacă există una, e inclusă într-un anumit sector de date pe care nu îl analizează cum trebuie. Se duce la sursă şi o chestionează pe Kern despre alte canale posibile, despre elemente separate ale mesajului care nu au ajuns la ea.

Peste multe zile, ameninţată de Kern că îi va limita accesul la sistemele ei, nu are alt rezultat decât absenţa dovezilor că ar exista orice conexiune între semnalele vizuale şi numerice. *Asta nu e o dovadă a absenţei, dar…*

— Dacă sunt două specii diferite şi pe navele lor? Dacă semnalele numerice sunt… ascunse în transmisia principală de nişte agenţi secreţi?

Adică în loc să ne dea întâlnire undeva, un spion ne-a divulgat ţinta spre care se îndreaptă ei? Portia tremură, semnalizându-şi dezaprobarea. *Au acţionat în baza asta. Şi avem semnale care nu ne erau destinate nouă. Fiecare e împărţit la fel, în măsură mai mare sau mai mică. Informaţiile vizuale încărcate de date, numerele în formatele mai compacte ale Vechiului Imperiu. Şi proporţia s-a schimbat, uite,* acesta *e tiparul.*

Şi are dreptate. Corelaţia nu e în conţinut, ci în modul de separare a mesajelor. Anumite combinaţii de culoare şi formă corespund perioadelor în care informaţiile vizuale aproape că elimină numerele. *Ca şi când ar striga.* Într-adevăr, culorile şi formele din aceste perioade sunt vizibil neprietenoase. *Negru, roşu, alb, vârfuri şi unghiuri ascuţite. Poate simboluri universale ale ameninţării la adresa a orice are origine terestră.* Se uită la ceva care a venit de pe Pământul îndepărtat, fără îndoială. Tehnologia utilizată pentru a transmite aceste semnale derutante este rudă apropiată cu cea găsită de *Gilgamesh* în centrele Vechiului Imperiu sau cu cea întrebuinţată pentru a o conserva pe Avrana Kern pe orbita lumii care îi purta numele. *Mai aproape de noi decât de cei care ne trimit semnalele, indiferent cine-or fi.*

Nimeni nu vorbeşte despre o maşină inteligentă acum, dar Helena e tot mai convinsă că nici operatorul de la capătul celălalt al transmisiilor nu este om.

Nu-i ies din minte atitudinea agresivă a Violei faţă de Fabian, picioarele ei ridicate, ameninţarea cu violenţa, moştenită din vremuri ancestrale, presenzoriale: *sunt mai mare, sunt periculoasă, supune-mi-te.* Transmisiile radio portiide sunt foarte rafinate: conţin o versiune codificată a înţelesului limbajului arahnid – vibraţiile şi calificativele vizuale –, dar fără contextul emoţional mai amplu, conferit de limbajul plastic al trupului. În acest sens, vocile umane sunt mai expresive, pentru că subtextul e sugerat de ton şi ritmul vorbirii, dar chiar şi aşa, oamenii preferă să comunice cu ajutorul ecranelor, pentru că văd expresia facială a interlocutorului.

Crezi că e posibil ca poporul tău să fi inventat o metodă de comunicare la distanţă, care traducea limbajul trupului? o întreabă Helena pe Portia, care e foarte atentă la grupul de tactică defensivă, adică Zaine, Viola şi Fabian, care se consultă cu Kern. Pedipalpii Porţiei se mişcă, un gest echivalent cu ridicatul din umeri.

Totuşi, Helena simte cum îi creşte entuziasmul. *Dacă s-ar baza mai mult pe limbajul trupului lor… sau dacă am*

face în aşa fel încât expresiile noastre fizice să fie esenţiale pentru a transmite mesajul… Nu a inventat Vechiul Imperiu un alfabet suplimentar de simboluri pentru a adăuga calificative emoţionale textului scris, pentru a răspunde tocmai acestei nevoi? *Hai să zicem că avem de-a face cu o specie pentru care semnificanţii vizuali reprezintă o parte esenţială a comunicării şi realmente* nu pot *transmite înţelesurile fără ei…* Ăsta e sigur un subiect sensibil, pentru că, dezvoltându-şi cultura, specia aceasta tot ar fi nevoită să reducă înţelesul la un cod, la nişte caractere scrise, care să prescurteze şi să reprezinte comunicarea fizică originală. *Dar dacă nu a procedat aşa?* Helena nu-şi poate imagina calea pe care ar merge o asemenea cultură. Cum să treacă de la barbarism la o tehnologie atât de complicată, fără a trebui să-şi reducă limbajul la un cod simplificat? Sau poate că tot ce vede ea în canalul acela vizual compact *este* o abreviere a ceva chiar mai complex…

Nu uita să respiri, îi spune Portia, iar Helena îşi dă seama că a împietrit şi a rămas cu răsuflarea tăiată în timp ce mintea îi aleargă pe drumuri înfundate. E bine să ai un prieten care te cunoaşte atât de bine.

— Mă voi concentra exclusiv pe canalul vizual, anunţă Helena.

Va lua clasificarea iniţială făcută de furnici şi îi va aplica algoritmii ei de traducere, care sunt ei înşişi descendenţii evolutivi ai programelor inventate de strămoşul ei, Holsten Mason, când făcea încă parte din echipajul de pe *Gilgamesh.* Furnicile îi vor prelua software-ul şi îi vor adăuga crâmpeie de înţelesuri din bogăţia de date pe care o deţine.

O bogăţie care se înmulţeşte numai când ei se îndepărtează de centura de asteroizi, înaintând spre centrul sistemului planetar. Traficul intens din vecinătatea habitatelor sau instalaţiilor argintii e nimic faţă de simfonia pe care o detectează deja ca venind de pe planeta următoare, un spectru larg de… ce anume? Nu bâlbâieli, ci culori discordante, respingătoare, îşi zice Helena. O

reprezentare complexă şi variabilă, provenind din zece mii de surse diverse. Se întreabă dacă locuitorii planetei, indiferent ce-ar fi *ei,* sunt în război, dar i se pare imposibil să existe o întreagă planetă înfuriată, cu tehnologie la un asemenea nivel, care să nu se autodistrugă. *Cum s-a autodistrus Pământul.* Un blestem vechi de câteva milenii pare să-i bântuie pe toţi copiii acelei planete pierdute şi să-i împingă la anihilare.

3

Fabian vine cu ideea că o facţiune a localnicilor deţine centura de asteroizi şi este în dispută cu cea de pe planeta interioară, spre a cărei orbită se îndreaptă ei acum în viteză. Cu siguranţă sunt semnale de triangulaţie între planetă şi navele care se ţin scai de ei. Noul punct de rendez-vous – sau de ambuscadă, cum se încăpăţânează Portia să creadă – îi va plasa pe traseul orbital al planetei, dar la 30 de milioane de kilometri de poziţia ei în momentul respectiv. Portia ia în calcul gradul acesta de precizie. Poate că o minte extraterestră a făcut un compromis, alegând locul de întâlnire destul de aproape de casă, dar nu atât de aproape încât să-i sperie pe vizitatorii veniţi din alte lumi. Sau poate că localnicii au arme şi tehnologie pentru care cele 30 de milioane de kilometri sunt o nimica toată. Dacă ar trebui să facă o comparaţie, nu i-ar considera chiar atât de avansaţi, deşi sigur au atins un nivel superior păianjenilor. Însă tehnologia nu e un domeniu liniar. Toate părţile implicate au puncte tari şi puncte slabe, chiar dacă se bazează pe eforturile nepreţuite ale unor giganţi tereştri de odinioară.

De când a ieşit ultima oară din cabinele criogenice, Portia a tot bătut-o la cap pe Kern, cerându-i regulat actualizarea situaţiei: *Mai avem mult până acolo?* E atât de nerăbdătoare, că mişună peste tot în compartimentul echipajului, ba pe podea, ba pe pereţi, ba pe tavan. E o stare tipic portiidă, apărută la o specie de vânători care au evoluat într-o societate în care comportamentul agresiv trebuie ţinut în frâu. Când va veni momentul să acţioneze, Portia va fi cuminţenia întruchipată, dacă aşa va trebui. Acum însă instinctele ei ancestrale îi spun *fă ceva,* aşa că aleargă încolo şi încoace în spaţiul disponibil, se opreşte, iar fuge, iar se opreşte, adică jonglează cu nivelul de oxigen şi zahăr din organismul ei, pentru a-şi ţine frustrarea sub control.

Scanerele de rază lungă ale lui Kern semnalează

prezenţa altor nave chemate să le iasă în întâmpinare la punctul de rendez-vous, făcând deja… ceva. Nu se vede bine ce anume din cauza distanţei, dar e posibil ca una dintre ele să-şi modifice forma sau să se înjumătăţească, sugerând un surprinzător punct comun cu ingineria portiidă.

Kern a reuşit să obţină şi nişte citiri mai relevante de pe planetă, în pofida distanţei, şi a venit cu o serie de descoperiri interesante. Densitatea semnalelor indică o societate foarte activă tehnologic, dar, conform analizei făcute de înţeleptul doctor Kern, un asemenea volum de semnale nu susţine ideea unei lumi dens populate, dependente de transmisiile radio. Comparaţia cu lumea care-i poartă numele, de exemplu, arată că, dacă, într-adevăr, comunicarea portiidă s-ar baza încă pe transmisii radio, semnalele ei le-ar depăşi pe cele detectate de Kern cu un factor de 10. Bineînţeles, majoritatea conversaţiilor portiide moderne nu se desfăşoară prin intermediul undelor, ci prin fibră optică şi sisteme închise similare, deci Lumea lui Kern probabil că e un loc foarte tăcut pentru staţiile de ascultare ale altor specii. Echipajul a formulat un set de teorii, majoritatea nefondate. Să existe oare doar o mică populaţie pe planetă? Să fie transmisiile radio raţionalizate sau limitate la o anumită clasă socială (cum s-a întâmplat şi în istoria portiidă, din motive socio-religioase)? Poate că planeta abundă în tehnologie nededicată transmisiilor şi există pur şi simplu o prezenţă orbitală, substanţială care se bazează pe ele. Portia crede că această ipoteză, care îi aparţine, corespunde cel mai bine faptelor constatate.

Viola o contrazice: *poate că pur şi simplu sunt o specie necunoscută,* ceea ce, în opinia Portiei, nu e de ajutor. Viola nu şi-a revenit după moartea Biancăi. Cele două s-au născut în aceeaşi casă, se ştiau de mici. Portiidele nu au relaţii de familie atât de strânse ca oamenii, dar minţile înrudite prin asociere îndelungată alcătuiesc o societate strâns unită de surori – de *semene,* se corectează Portia, unduindu-şi pedipalpii într-un gest asemănător cu datul

ochilor peste cap –, în care pierderea unei colege lasă un gol în reţea, un gol care deformează lumea. Aşa că, dacă starea de spirit a Violei nu e echivalentul durerii omeneşti, tot e un mod trist de a recunoaşte că lumea de azi e diferită şi cu nimic mai frumoasă decât cea de ieri.

Încă agitată, Portia răsfoieşte datele culese de Kern de pe planetă. Chiar şi de la distanţa aceea, se vede clar un eşafodaj orbital. Nu e ca inelul din jurul lumii Portiei, cu pânza lui geosincronă, ţesută din zeci de cabluri de lifturi spaţiale, ci o aglomeraţie de posibile staţii spaţiale sau, eventual, nişte reziduuri. Semnăturile energetice sporadice indică fie o activitate care presupune o explozie de lumină, fie focuri trase cu arme imense. Colac peste pupăză, planeta propriu-zisă are o semnătură curioasă, pe care Kern o poate explica numai cu ipoteza că suprafaţa îi e acoperită de lichid aproape în întregime. Având în vedere distanţa faţă de soarele sistemului, cel mai probabil e apă, îşi spune Portia.

Există specii acvatice inteligente pe Lumea lui Kern. O specie de crustacee întreţine de mult relaţii diplomatice cu portiidele, făcând şi schimburi comerciale şi tehnologice limitate cu ele. Totuşi, păianjenii nu se aventurează prea mult sub apă, iar cultura marină pare destinată să rămână acolo, întrucât tehnologia ei e inferioară celei portiide, iar ambiţia ei nu va depăşi niciodată suprafaţa apei. Civilizaţiile acvatice nu aspiră la tehnologie înaltă, în niciun caz la călătoriile spaţiale. Cel puţin asta e opinia generală a portiidelor.

Kern e de acord cu ea, în principiu. În acelaşi timp, pune în ecuaţie masa, impulsul şi inerţia în raport cu navele localnicilor. Rezultatele obţinute ar fi corecte numai dacă navele acelea uriaşe ar fi pline cu apă – pline ochi, fără bule de aer, altfel, lichidul ar sparge orice fel de fuzelaj imaginat de Kern. Şi mai e şi epava aceea de gheaţă pe care au întâlnit-o la apropierea de acest sistem planetar; mai mult ca sigur că a fost cândva o navă ca acestea, care a suferit un accident fatal şi s-a despicat, căzând victimă vidului şi vărsându-şi sângele înainte să-i îngheţe bocnă

rămăşiţele.

Echipajul dezbate intens orice posibilitate şi Portia ia parte la conversaţie numai cu două picioare leneşe, în caz că se menţionează aspecte edificatoare. Cu alte trei picioare, o întreabă pe Helena cum ar putea comunica între ele speciile acvatice.

Am văzut în ce fel, îi răspunde Helena, şi ea cufundată în muncă, încercând să priceapă ceva din transmisiile localnicilor. *Vizual, cel puţin pe de-o parte. Posibil şi prin infrasunete. Poate au şi canale suplimentare pe care nu le-am detectat şi tot ce am primit până acum e lipsit de sens.* Pare frustrată, dar Portia o cunoaşte bine, atât de bine pe cât poate cunoaşte o portiidă un om. Când trebuie să îndeplinească sarcini lungi şi complexe, Helena dă dovadă de o răbdare de-a dreptul portiidă. În momentele de maximă sinceritate, Portia recunoaşte că ei îi lipseşte deseori această însuşire. Se aventurează mult prea des în necunoscut fără un fir de sprijin, cum se spune printre portiide. Dar păianjenii recunosc că, pentru a prospera, o colonie are nevoie de îndrăzneală şi precauţie în doze egale.

Acum înţeleg ce au făcut, anunţă Kern. Pe ecran apar imagini noi, iar în jurul lor, legenda, sub forma unor noduri încâlcite. Nava cea mai mare şi-a redus considerabil mărimea, iar masa ei a contribuit la formarea unei sfere noi, protejată fie de aceeaşi membrană flexibilă, fie de un material superior tehnologiei portiide: un câmp de energie electromagnetică pură. Altă navă a andocat odată cu sfera aceasta transparentă, iar un cordon ombilical cu aspect organic a intrat în ea când cele două s-au rotit lent una în jurul celeilalte. Celelalte nave stau deoparte, la câteva mii de kilometri distanţă.

Am primit transmisii noi. Helena le examinează, dar conţin o secţiune care, cred eu, este cât se poate de clară. Un cod de autorizare a andocării pe care îl recunosc de pe vremea mea. În concluzie, este o invitaţie. Helena?

Sunt de acord, bate Helena uşor cu degetele, apoi îşi rosteşte opinia cu glas tare, pentru Meshner şi Zaine.

Portia se cocoşează, scuturată de un frison de teamă. Ciudat loc de întâlnire pentru un prim contact: o sferă cu apă, susţinută într-un mod imposibil în vidul cosmic, un mediu ostil pentru om şi cu atât mai mult pentru portiide. O provocare, aşadar.

Mă voi duce eu, anunţă bătând ferm din picioare, ca să nu i-o ia înainte vreun alt îndrăzneţ invidios. *Mă voi întâlni cu ei.*

Simte mâna Helenei pe spate.

Vin şi eu, îi spune prietena sa. *Cred că am descifrat câteva principii ale limbajului lor.*

Lightfoot e în decelerate de câteva zile, dar nu de atâta timp ca navele aflate încă mult în spatele lor, care se urnesc greu şi tot aşa se şi opresc.

Apa e de vină, sugerează Fabian. Aşteaptă replica provocatoare a femelelor, dar ele ori se mulţumesc să-l asculte fără să-i răspundă, ori au altele pe cap. *Câştigă şi pierd din viteză foarte greu, au un impuls colosal şi probleme cu inerţia, dar şi energia necesară!* Îşi termină discursul cu un gest vag ameninţător, pentru a sublinia natura marţială a omologilor lor.

Cineva şi-a mai însuşit câteva Înţelegeri, remarcă sec Portia, sugerând că noile cunoştinţe ale lui Fabian se întemeiază pe eforturile unor giganţi (femele). Helena îi face semn cu degetul să fie prudentă, iar Portia îi răspunde cu un tremur iritat din pedipalpi. *Da, da, sigur că are dreptate. Cine ştie cum şi-a dat seama…* Genialitatea, la portiide, constă în interpretare şi aplicare, nu în cunoaştere; nu-i poate nega masculului momentul de glorie.

Pe Viola nu o încântă ideea că vor pătrunde pe teren „inamic”, indiferent de motiv. Nici Kern nu e de acord cu ea, dar ceilalţi decid că întâlnirea va avea loc. Portiidele nu prea respectă ierarhia. Bianca nu are succesoare, pentru că păianjenii gândesc prin raportare la ramificaţii şi reţele, nu în linie dreaptă. La ei, autoritatea se transmite prin niveluri de influenţă nebuloase, iar Viola nu e suficient de

agreată pentru ca argumentele ei să conteze. Dacă i s-ar da voie să conducă, Kern ar fi un tiran autocrat, bănuieşte Helena, dar lungul ei istoric de negociere cu portiidele a schimbat situaţia. Kern se bazează pe ele, nu mai e o zeitate matriarhală, ci un demon invocat, obişnuit să fie captiv în cercul lui magic. Însă, ştie Helena, instanţele lui Kern sunt foarte variabile.

— Ia spune-mi, rosteşte Kern foarte aproape de ea, făcând-o să tresară, pentru că hibridul poate vorbi din orice loc al cabinei echipajului. Au dat vreun rezultat eforturile tale de comunicare? Nu ai timp să ceri opinia colegilor şi nici să faci corecturi.

Helena se strâmbă.

— Am un sistem de lucru descărcat în implanturile mele şi pe o tabletă. Pot produce semnale care seamănă cel puţin superficial cu datele vizuale primite şi am descoperit nişte… corelaţii vagi între imaginile pe care le vedem şi fluxul de date tehnice asociate cu ele, precum şi cu conţinutul emoţional mai simplu pe care îl aveam deja.

— Hm…

Vocea umană a lui Kern e plină de îndoială şi probabil că scoate mormăitul respectiv numai ca să-şi exprime neîncrederea.

— Eu nu am reuşit să stabilesc corelaţii între seturile de date. Arată-mi ce-ai lucrat.

Helena se supune, pentru că solicitarea aceea brutală o caracterizează perfect pe Kern: e o personalitate fără pic de farmec, cu care s-au obişnuit toţi oamenii şi păianjenii.

— Marchează corespondenţele, care nu sunt legături continue, ci puncte în care anumiţi semnificanţi-cheie din fluxul vizual – culorile, lungimea de undă, formele fizice ale obiectelor – par a determina întotdeauna anumite răspunsuri, ca şi cum fluxul vizual se întrerupe singur şi rămâne aşa multă vreme, dar se reia pentru a face verificări cu canalul însoţitor şi…

— Concluziile, te rog, o grăbeşte Kern, pentru că datele pe care i le furnizează Helena sunt complexe, dar nu duc nicăieri. La ce foloseşte asta?

— La dat instrucţiuni, poate. Sau la preluat informaţii, explică Helena. Mai degrabă prima variantă, întrucât se observă că toate astea preced reacţiile fizice pe care le-am sesizat la ei, mai ales lupta. Mă întreb dacă nu cumva avem de-a face cu mai multe specii care colaborează strâns sau o specie şi un sistem automat, aşa cum spunea Viola.

— Şi?

— Pornind de la asta, am observat că anumite semnale vizuale conduc la anumite *tipuri* de acţiune. Le-am clasificat…

Helena marchează date noi. Kern le-ar putea căuta singură în baze de date, dar Helena îi economiseşte resursele, ştiind că o apreciază pentru asta.

— Nu reuşesc să port un dialog cu ele, dar pot să le transmit măcar că venim cu gânduri paşnice. Le-aş putea da mai multe informaţii tehnice, dar, neoferindu-le şi un flux vizual, bănuiesc că nu le-ar lua în seamă sau poate că totuşi cine le-ar înţelege nu are căderea de a lua decizii.

Meshner se pare că a tras cu urechea la discuţie. E tot palid şi-şi deplânge soarta, în ciuda convalescenţei petrecute în capsula criogenică, dar s-a întors printre colegi.

— Au tehnologie mai avansată decât a noastră, credem? întreabă el. Atunci de ce nu-i lăsăm pe ei să ia deciziile?

— Noi avem o bibliotecă întreagă cu transmisiile lor, subliniază Helena, pe când ei nu au aproape nimic de la noi.

— Şi intenţionez ca lucrurile să rămână aşa, dacă va fi posibil, intervine Kern categoric. Nu am detectat nicio tentativă de compromitere a sistemelor noastre – vrea să spună „a sistemelor mele” –, dar am instalat protecţii la avarii şi am dat instrucţiuni anumitor membri ai echipajului să mă verifice.

Adăugirea nerostită: dacă i se va sparge sistemul, oare ea îşi va da seama? Speranţa ei e că sistemul de calcul portiid diferă atât de mult de al Vechiului Pământ, pe care se bazează localnicii, încât orice încercare de a pătrunde

în el s-ar lovi de incompatibilitatea dintre ele; între timp, se familiarizează tot mai mult cu computerele navelor străine.

Nu i-a scăpat nimănui faptul că lui Meshner i s-a dat acces la sistemele lui Kern, chiar mai mult decât Violei. Asta i-a făcut pe unii să ridice din sprâncene şi pe alţii din pedipalpi, dar nici Kern, nici Meshner nu au chef de dat explicaţii, aşa că dezvăluirile vor trebui să aştepte.

Motoarele lor îşi iau avânt şi *Lightfoot* jonglează cu legile fizicii pentru a se apropia de o sferă spectrală, care nu pare a fi altceva decât un glob cu apă dansând leneş în cercuri cu nava-mamă. E gol, cu excepţia a două ansamble colţuroase diforme, din plastic neformat, puse faţă în faţă într-un mediu lichid. Numai că Helena observă că ansamblele sunt imagini în oglindă. *Partea noastră, partea voastră.*

În rândul portiidelor, teoria prevalentă e că vor găsi o civilizaţie asemănătoare cu cea stomatopodă de pe Lumea lui Kern, însă mult mai avansată. Crustaceele de acasă sunt şi foarte sensibile la culori, iar facultăţile lor senzoriale naturale au contribuit substanţial la tehnologia portiidă. Pe tableta pe care Helena îşi va proiecta mesajele colorate şi pe toate ecranele din cabina echipajului, imaginile se formează prin intermediul unor cromatofori modificaţi, miriade de celule cu pigment colorant, care se dilată şi se contractă, mici şi suficient de numeroase pentru a genera imagini în mişcare.

— Cât de mari credem că sunt localnicii? întreabă Zaine din prudenţă, pentru că, deşi globul e un pitic faţă de nava lui mamă, tot conţine foarte multă apă.

Nu mai mari decât mine, răspunde prompt Portia. Marchează dimensiunile cordonului ombilical, prin care o portiidă ar putea să treacă doar târându-se. *Probabil că le place apa.*

— Avem o problemă, intervine computerul.

Vocea ei umană e plată, sugerând că dr. Kern şi-a redistribuit puterea de procesare şi nu mai seamănă cu

glasul ei iniţial. Helena identifică subtext în vibraţiile pe care le transmite portiidelor: avertizare, anxietate şi senzaţia bizară a unei confesiuni, clarificată de explicaţiile lui Kern:

— Lucrez la o armă cu care să tragem împotriva inamicilor. Numai dacă escaladează conflictul, evident.

— Hai să nu le spunem încă „inamici”, propune Helena calmă.

— Am sperat că un puls electromagnetic le va afecta sistemele şi vom putea scăpa de ei, pentru că suntem mult mai puţin vulnerabili la asemenea arme, spune afectat computerul. Dar globul acesta există numai în virtutea unui câmp magnetic, care poate că nu va supravieţui unui asemenea atac. Aşadar, ambasadorii noştri vor merge acolo pe riscul lor.

Am ştiut asta de la bun început, replică Portia imediat. Kern nu cedează:

— V-am pregătit costumele. Funcţionale şi în vid, *şi* în mediu acvatic, după câte ştiu eu.

— Vă doresc noroc, spune Meshner nu prea optimist.

Helena îi surprinde privirea obosită şi îi zâmbeşte.

4

Haideţi să-l numim pe acesta *Paul,* în cinstea nomenclaturii lui Disra Senkovi. Aşa cum Portia nu se gândeşte la ea ca la Portia, ci ca la o succesiune de vibraţii pulsatorii (modificate de mişcări ale pedipalpilor, pentru a indica dispoziţia şi starea relativă), nici Paul nu se gândeşte la el în termeni umani. Spre deosebire de păianjen, nu are un nume fix. Are însă un *eu,* un ego care se studiază pe sine şi se recunoaşte ca fiind separat de restul universului, aşa cum recunoaşte părţi distincte ale acelui univers care îi sunt rude, rivali, potenţiali parteneri de împerechere, entităţi care trebuie admirate sau evitate. Simultan, Paul recunoaşte că aceste entităţi nu sunt statornice, deci rivalul de azi poate să devină prietenul de mâine. El însuşi e o fiinţă versatilă atât din punct de vedere psihologic, cât şi fizic.

Iese din cordonul ombilical cu multă prudenţă. Pe de-o parte, palpită în anticiparea unui pericol potenţial, pe de alta, simte pură curiozitate şi dorinţa de a explora şi de a face descoperiri. Ai săi se află în faţa unei noi oportunităţi. În alte circumstanţe, nu s-ar fi produs violenţele recente la care a fost martor şi participant, dar ai lui se confruntă chiar în momentul de faţă cu numeroase provocări, destule pentru ca ei să devină o provocare unii pentru alţii. Când intruşii au trimis mesajul *acela,* primul lor semnal inteligibil, o parte din semenii lui Paul şi-au schimbat radical perspectiva şi au trecut la defensivă. De ce? Paul nu pune această întrebare, întrucât acceptă că asemenea sentimente şi fluctuaţii pur şi simplu *există.* Silueta aceea antropoidă sugera un pericol brusc şi unii au interpretat-o drept ameninţare. Ei – Coroanele lor – s-au retras, ştiind că trebuie să se apere. În consecinţă, diversele noduri din Atingerea lor au avertizat sistemele navei, care acţionează ca o prelungire a sistemului nervos şi a corpului lor. Între timp, Paul şi confederaţii săi au tras alte concluzii, manifestând o dorinţă de a înţelege şi de a investiga mai

puternică decât instinctul primejdiei, iar reacţia lor a fost să protejeze Lucrul cel Nou de distrugerea lui iminentă. Aşa s-a ajuns la ciocnirea aceea dintre nave, în urma căreia au murit 26 dintre ai lui. În ziua de azi, asta e ceva foarte obişnuit. Neamul său duce un trai pe muchie de cuţit, primit moştenire de la istorie.

Dar alianţa provizorie în favoarea protejării Lucrului celui Nou a învins, într-o demonstraţie suficient de dură pentru ca partea agresoare să-şi reevalueze priorităţile şi să-şi schimbe imediat opţiunea, renunţând la manevrele ostile împotriva intruşilor. Aşa a ajuns nava lui Paul aici, pentru a crea o arenă în care el, dintre toţi, să se întâlnească de acum cu vizitatorii.

Cordonul ombilical e îngust, dar Paul e maleabil şi îşi unduieşte trupul moale cu uşurinţă, comprimându-şi până şi creierul, la nevoie. După ce iese din el şi ajunge în apă, îşi caută un punct de observaţie mai sigur, înainte de a-şi continua înaintarea. Un braţ i se întinde din proprie iniţiativă, pentru a pipăi refugiul creat de semenii lui. Paul se prelinge în golurile lui, navigând printre spaţiile neregulate, până când ochii lui îşi fac loc printr-o gaură de unde să-i studieze pe vizitatori.

Sunt doi la număr. Unul aduce cu un crab – e mai mic decât Paul, dar prea mare pentru a fi vânat în siguranţă. Celălalt e umanoid. Paul îi recunoaşte forma, deşi ea nu există în memoria lui; e conectat la nava sa, ale cărei baze de date conţin o mulţime de vechituri scoase la suprafaţă chiar acum. Silueta unei fiinţe umane bântuie înregistrările caracatiţelor ca o stafie, ca omul negru, ca un zeu de demult. Pielea lui Paul fluctuează când încearcă să proceseze cunoştinţele subconştiente, iar sentimentele i se dezlănţuie: admiraţie, teamă, ameninţare, uimire.

Totuşi, e doar o siluetă. Paul are o senzaţie de constrângere, un soi de bariere ridicate între el şi străini, deşi nu îi desparte decât apa. Senzorii navei înregistrează că vizitatorii sunt acoperiţi complet cu un material folosit rar: costume, aparate. Paul *nu le vede,* adică nu poate primi de la ele informaţiile cu care e obişnuit. Sunt ca nişte

umbre în mintea lui. Dispoziţia i se înrăutăţeşte, agitaţia ia locul curiozităţii şi optimismului. E gata să se întoarcă pe nava lui şi să renunţe la aventură. La urma urmei, nou-veniţii nu fac decât să stea acolo în apă, într-o postură dominantă pe care ar adopta-o un prădător, în loc să profite de propriul adăpost pentru a demonstra prudenţă şi umilinţă.

Totuşi, vrea să *ştie,* iar curiozitatea sa imperativă se transmite de la Coroană la Atingere, făcându-l să ţâşnească din ascunzătoare în faţa vizitatorilor. Cântăreşte, poate, jumătate din masa formei umane, dar pare mai mare din cauza tentaculelor care lasă dâre groase prin apă. Timpul şi refuzul lui Senkovi de a crea prădători ai octopodelor au permis speciei lui Paul să se dezvolte considerabil.

Silueta umană ţine ceva plat şi dreptunghiular în faţă: un ecran, pentru că se văd culori şi forme pe el. Iniţial, Paul are impresia că ecranul e forma de viaţă inteligentă, dar îşi modifică perspectiva şi se conectează cu străinii la nivel mintal pentru prima oară, înţelegând tentativa lor de comunicare. Conţinutul mesajului propriu-zis pare fără înţeles la prima vedere, lipsindu-i până şi noţiunile primare sesizabile în izbucnirile emoţionale ale unui pui. Dar în momentul următor Paul îşi reevaluează părerea, pentru că fluxul secundar de date primit de navă şi Atingerea lui indică un context restrâns. Înţelege că vizitatorii au gânduri paşnice. Înţelege că vor să comunice, chiar dacă nu pot vorbi. Paul oscilează. Simte că e captivat de Lucrul cel Nou şi pluteşte spre el, pentru a-l cerceta. În acelaşi timp, Atingerea lui primind mai multe informaţii de la băncile de date, simte o nelinişte crescândă. E ca şi cum îşi aminteşte un Lucru Foarte Rău, pe care nu l-a cunoscut vreodată conştient.

Vizitatorii nu fac gestul de a se apropia de Paul, iar el decide că e mai bine aşa, să-l lase pe el să controleze contactul. Îi abordează, menţinându-şi poziţia în coloana de apă cu jeturi împroşcate ocazional prin sifon, şi le vorbeşte cât se poate de elocvent. Atingerea lui le

semnalizează că le înţelege Gândurile paşnice şi e de acord cu Comunicarea, iar el improvizează un discurs pe aceeaşi linie, un poem elegant, scris pe pielea lui şi redat prin unduirile numeroaselor lui braţe. Semenii săi, care îl urmăresc de pe navă, îi transmit aprobarea şi admiraţia lor; pe unii îi covârşesc stări emoţionale nobile, iar ochiul lui intern vede o cascadă de spectacole inspirate de al său, interpretări, inversiuni şi replici individuale. Paul e covârşit de splendoarea lor şi se asigură că întreaga reprezentaţie e stocată în memoria navei, pentru a fi dată ca exemplu altă dată. Se simte sigur pe el, pentru că Atingerea sa procesează mesajele trimise constant de Atingerile celorlalţi, care îşi confirmă propriile stări emoţionale optimiste. E pe cale să facă o faptă măreaţă! Va extinde graniţele speciei sale prin întâlnirea cu aceşti oameni şi/sau specii nemaiîntâlnite.

Pe instrumentul vizitatorilor, culorile se îmbină în noi forme simple. Indică aspecte contradictorii despre dispoziţia lor: sunt calmi; sunt entuziasmaţi; sunt vigilenţi; sunt plini de dorinţe carnale. Paul înţelege că întâlnirea aceasta istorică îi copleşeşte. La urma urmei, şi Deghizarea sa trădează o gamă de stări foarte diverse. Apoi, urmărind traducerea cu ajutorul centrilor de procesare din braţele lui, îşi dă seama că poate vizitatorii pur şi simplu nu se pricep la comunicare. Totuşi, nu demonstrează nici agresivitate, nici frică, iar Paul face dintr-odată un salt brusc în cunoaştere – într-un moment când toate părţile sale contribuie la întreg – şi sesizează germenele unui tipar comun. *Încearcă,* dar de ce ar face-o, dacă ar fi nişte monştri?

Paul se adună şi, cu un efort conştient, preia controlul Deghizării sale. Îşi colorează pielea cu modele în nuanţe de gri şi verde, redând expresia neutră şi politicoasă a unui ambasador care-şi suprimă orice indiciu al zbuciumului interior. Se apropie de străini precaut, deşi braţele sale se convulsionează de dorinţa de a le atinge învelişul şi de a vedea ce anume pot afla pipăindu-l.

Conexiunea cu nava îi stimulează diferite sectoare

vizuale din creier: colegii lui de echipaj emit o constantă bolboroseală cromatică, uimiţi de acest prim contact. Înregistrările lui vor fi analizate secole la rând, asta dacă semenii lui Paul vor supravieţui atâta vreme, fapt care, deocamdată, nu poate fi garantat. Se impune o atitudine adecvată, decide el. Trebuie să le facă o serenadă acestor străini, chiar dacă nu îl vor înţelege. Aşa cum procedează de cele mai multe ori mintea sa conştientă, acţionează sub impulsul momentului şi după propria sa apreciere. Începe să danseze.

E un dansator bun: îşi controlează cu precizie centrii cromatici ai pielii, iar Atingerea lui traduce gândurile şi emoţiile pe care vrea să le transmită şi le converteşte în posturi şi spirale elegante, astfel că ba se unduieşte prin apă ca o bucată de pânză purtată de curenţi, ba se întinde precum tetracoralierii, ba se adună ca un melc în cochilie. Cei doi, umanoidul şi crabul, îl urmăresc, cel puţin. Probabil că nu sunt capabili să aprecieze frumuseţea spectacolului său, deşi *el* şi majoritatea colegilor lui de echipaj, care nu sunt nişte filistini incurabili, îl trăiesc la intensitate maximă. În opinia lui Paul, e cel mai potrivit lucru pe care poate să-l facă în acest moment, aşa că acţionează după cum îi dictează impulsurile, până când ajunge suficient de aproape de străini pentru a-i atinge.

Umanoidul, cu silueta lui ancestrală derutantă, ridică din nou tableta, pe care se vede o schemă colorată, cu conţinut vesel. Mesajul invizibil care o însoţeşte, decodat de Atingerea lui, e un cod de navigaţie standard din Vechiul Imperiu, care confirmă primirea ajutorului, iar Paul ştie că înseamnă un fel de *mulţumesc*. Îl încearcă un sentiment de împlinire, pe care nu se poate abţine să nu-l redea cu ajutorul pielii sale.

Atinge umanoidul, dar îşi dă seama instantaneu că a comis o greşeală. Crabul adoptă brusc o poziţie pe care Paul o recunoaşte drept ameninţătoare. Atunci înţelege un lucru: aceste fiinţe se acoperă în întregime. *Nu se ating.* Se albeşte de uimire, apoi etalează tonuri de un violet intens, sugerând părere de rău şi compătimire. *Cum pot*

trăi aşa? Dar momentul trece. Trei dintre braţele sale sunt încă prinse cu ventuzele de umanoid (pentru că asta au hotărât braţele lui că vor face) şi amândoi vizitatorii s-au calmat. Poate că sunt receptivi la experienţe noi. Poate că îi va convinge să se atingă unul pe altul, să exploreze formele şi texturile propriei lor lumi, acum că a trezit în ei acest nou simţ.

Straturile lor exterioare sunt fascinante: şi tari, şi moi, cu gust şi texturi ciudate, un fel de piele, un fel de piatră, aliaje bizare, forme curioase. Silueta umană îi dă voie s-o cerceteze. Crabul aşteaptă tensionat, cabrat – observă Paul –, ameninţând cu o pereche de ciocuri periculoase în loc de cleşti. Braţele lui Paul decid să nu se aventureze încă în direcţia lor, iar celelalte părţi ale sale sunt de acord.

Ce bine merg lucrurile! Paul va fi admirat pentru prestaţia lui şi o parte din Coroana sa se gândeşte deja la o reprezentaţie pe care s-o dea, pentru a demonstra ce *simte* primul care se aventurează la o asemenea încercare.

Chiar în timp ce se gândeşte la asta, întregul echipaj al navei lui îşi schimbă atitudinea. Nu e vorba de o fluctuaţie conştientă, ci de informaţii noi, detectate de senzorii navei şi apoi de Atingerile echipajului. Când ajung în conştientul lor, se traduc simplu, prin *pericol.* Pericol acum. Pericol din partea străinilor. Pericol, trădare, *frică!*

Paul ţâşneşte de lângă ei instantaneu, răsucindu-se ca tirbuşonul şi lăsând un nor de cerneală în urmă. *Protocoale de urgenţă,* anunţă colegii lui, iar el încearcă disperat să iasă din bulă până nu e prea târziu. Dar deja e prea târziu. Străinii, care habar nu au ce se întâmplă, nici nu apucă să reacţioneze.

5

Avrana Kern, sau copia ei, supraveghează activitatea din bulă, pe de-o parte vizual, prin peretele transparent (care filtrează radiaţiile nocive datorită structurii sau compoziţiei lui nefamiliare) şi pe de altă parte cu ajutorul feedbackului din implanturile interne şi din sistemele costumelor purtate de Helena şi Portia, care o ţin la curent cu semnele lor vitale. Îşi va da seama imediat dacă încep să se teamă, iar acesta e un mod mai eficient de a evalua situaţia decât o analiză făcută de ea însăşi. A fi om, pentru sistemul de operare care se cunoaşte pe sine drept doctor Avrana Kern, presupune frecvent asemenea scurtături. În definitiv, Kern e alcătuită numai din sârme, furnici şi noţiuni abstracte, rezultate din interacţiunile lor. *Cândva, am fost numai impulsuri neuronale.* Probabil că între cele două etape există o diferenţă calitativă pe care ar putea s-o sesizeze dacă ar deveni suficient de complexă, dar deocamdată se rezumă să consemneze o stare de fapt.

Nu are nevoie de prea multă atenţie pentru a ţine sub supraveghere contactul diplomatic, iar în ceea ce priveşte executarea simultană a mai multor sarcini, e *net* superioară instanţei sale antropoide; sistemele coloniei de furnici a portiidelor excelează la şiruri de calcule paralele. Îşi dedică mai mult timp studiului semnalelor civilizaţiei străine, mai ales al celor emise de cele trei nave, în caz că e o capcană la mijloc.

Navele comunică permanent una cu alta, într-un flux interminabil de aiureli vizuale susţinute de rapoarte secundare despre starea mecanică, cel puţin aşa le traduce Kern. A căutat înţelesuri folosindu-se de însemnările Helenei şi propria ei capacitate de rezolvare a problemelor, dar nu a tras decât o singură concluzie: *străinilor ăstora nu le mai tace gura.* Priveşte concluzia în raport cu individul care li s-a alăturat Helenei şi Portiei în bazin. Dacă limbajul lui se bazează pe culori, atunci şi el pălăvrăgeşte întruna, dar asta nu înseamnă că nu se poate

zăpăci; să fie spectacolul acela de culori, care îţi provoacă crize de epilepsie, o manifestare inconştientă? Date insuficiente. Kern captează semnale provenite de la o distanţă mai mare, transmisii fragmentare de pe planeta care vine spre ei pe traiectoria ei newtoniană. Caută deja sursele, care au provenit, toate, de pe orbită. Poate că sporovăială neîntreruptă e reacţia primară la faptul că astronauţii aceştia acvatici s-au pomenit, cine ştie cum, în spaţiu.

Kern mai detectează un semnal.

Îl procesează, apoi implică mai multe resurse în procesarea lui şi declanşează o alarmă, pentru că se ocupă exclusiv de el, dintre atâtea altele, şi îi monopolizează atenţia. Îşi aminteşte scurt că a existat cândva, în ultimele zile (ultima zi?) ale propriei sale civilizaţii, un virus care a omorât toate jucăriile, maşinăriile şi minţile electronice din vremea sa, în afară de ea.

Dar un astfel de atac ar fi inutil împotriva ei acum, pentru că rulează pe o platformă pe care vechiul virus nici măcar nu ar recunoaşte-o, iar dacă speciile acestea au inventat un altul care să o infecteze atât de repede, atunci probabil că au capacităţile unor zei. Îi sare muştarul, pregătindu-se de o nouă luptă. Dar inamicul ei nu e un virus. E ea însăşi. Nu o instanţă coruptă a ei, ci însuşi faptul că înţelege cine este.

Există un singur semnal. Nu l-a observat înainte din cauza aglomeraţiei de transmisii şi pentru că nu provine nici de pe nave, nici de pe planeta lor de origine, cea acoperită de apă. Vine mai din interiorul sistemului. Este transmis de pe cu totul altă lume şi iese în evidenţă numai fiindcă orbitele combinate ale celor două sfere îl conduc către cel mai apropiat punct comun al lor, astfel încât semnalul se amplifică până când tocmai natura lui obişnuită îl face să se distingă de sporovăiala generală a localnicilor.

Kern execută câteva scanări scurte şi clandestine şi bănuieşte că planeta vecină are o compoziţie generală similară cu Pământul. Chiar mai mult decât lumea acvatică

de pe care provin aceste moluşte. Atunci, de ce nu s-au dus pe ea rudele ei străvechi? Răspuns: s-au dus. Răspuns: poate că sunt încă acolo. Semnalul pe care îl primeşte nu are codificare şi semnătură ambigue şi se poate traduce instantaneu, pentru că e în limba ei maternă, pe care oamenii ăştia mai noi o numesc Imperiala C. Şi nu e un apel de urgenţă, nicio transmisie automată, nicio încercare de a comunica direct cu ea.

Încearcă să reacţioneze. Ea, Avrana Kern, simte un gol în ea acolo unde ar fi trebuit să fie un răspuns emoţional. Şi-a găsit poporul după atâta vreme (în cazul ei, „atâta vreme" înseamnă perioada de dezvoltare a unor specii înzestrate cu percepţie senzorială). Şi-a găsit semenii, în măsura în care a recunoscut vreodată că are aşa ceva, supravieţuitori ai civilizaţiei dispărute, al cărui apogeu a fost apariţia unui savant pe nume doctor Avrana Kern. E conştientă de impactul pe care ar trebui să-l aibă această descoperire, dar e privată de satisfacţia lui. Ceea ce poate simţi ea, faţă de ceea ce *ar trebui* să simtă, este ca o gură căscată, desenată de un copil, faţă de expresia unei adevărate surprize. Şi e frustrată de două ori: o dată, pentru că nu e decât o biată fărâmă din originalul ei, şi încă o dată, fiindcă până şi cea mai avansată versiune a Avranei Kern existentă acum în univers a pierdut atât de mult, încât nu a mai rămas în ea nici urmă de simţire umană.

Bineînţeles, este un computer, aşa că nu ar trebui să-i pese asta. Dar e un computer care se crede om, deci îi pasă; e ca o problemă de logică nerezolvabilă, care îi macină capacitatea de a se ocupa de orice altceva. Se dedică tot mai mult încercării de a recupera măcar un dram de şoc, surpriză sau încântare din tezaurul tulburător de experienţe veritabile, a căror lipsă nu a simţit-o până acum.

Se declanşează şi alte alarme interne. Din fericire, e destul de sofisticată – ca inteligenţă reală sau artificială, cine mai stă să le delimiteze? – pentru a se opri la timp, înainte de a decide că nava se poate descurca şi fără

sistemul de susţinere a vieţii sau altul, tot vital. Dar nu poate uita, vidul emoţional e ca o subrutină la care nu poate renunţa: nu are de unde să ştie ce anume ar trebui să-l înlocuiască, dar ştie că ar trebui să fie *ceva* acolo.

În consecinţă, face un lucru pe care nu ar trebui să-l facă. Strict vorbind, relaţia ei cu echipajul uman şi păianjenii, mai numeroşi, este una de parteneriat, iar portiidele oricum nu reacţionează bine la graniţe riguros trasate, preferând să aplice oprobriul public în locul unor legi rigide. Totuşi, Kern e foarte sigură că o *asemenea* încălcare a legii nu e una care să fie tolerată. Se conectează cu Meshner prin implantul lui, încă activ, şi îi pătrunde în creier.

Evident, a afirma că un om sau o portiidă (sau orice fiinţă vie) îşi foloseşte numai un mic procent din creier e prostie crasă. Evoluţia nu-şi face rezerve pentru un viitor imaginar. Meshner însă ar putea fi o excepţie. Nu în sensul că ar fi ignorant, căci nu este, dar, căutând să ajungă la înţelegerile portiide, şi-a suplimentat puterea de procesare a creierului. Din moment ce nu o utilizează în prezent, nu se va supăra dacă va profita şi altcineva de ea. Kern îşi extinde structurile logice în implant şi se infiltrează în el, încercând să *simtă.*

Peste şapte secunde – o perioadă relativ lungă – îşi dă seama că a luat-o valul, pentru că se află *chiar* într-un imperiu al emoţiilor. Implantul lui Meshner e configurat în mod special pentru a traduce date senzoriale şi experimentale, ceea ce presupune o mare încărcătură de înţelesuri emoţionale, atât umane, cât şi portiide. Kern se deschide emoţiilor sale, organe care au pierit demult, împreună cu ea. În absenţa lor, lasă o copie a lui Meshner să simtă în locul ei, creând un scenariu care ar putea determina o reacţie comparabilă din partea lui. Meshner a rezolvat deja problema spinoasă a transpunerii emoţiilor în *qualia*[9] electronice, dar nici măcar nu-şi dă seama de marea sa realizare.

Între timp, Kern descoperă şi câteva blocaje care

[9] Instanţe individuale ale experienţelor subiective (n. tr.).

împiedică revărsarea experienţei portiide în mintea umană şi le elimină din mers. La urma urmei, lucrează cu păianjenii de mai multă vreme decât întreaga specie a lui Meshner.

Experienţa şocului, a speranţei, a temerii împletite cu admiraţie şi a groazei îi depăşeşte aşteptările. Emoţiile lui Meshner sunt o licoare care dă dependenţă, deşi colegii lui l-ar cataloga drept introvert şi distant. Se declanşează nişte alarme de utilizare, apoi altele, externe. Kern îşi anulează propriile comenzi şi părăseşte implantul ca un hoţ care aude sirenele maşinilor de poliţie.

Acum să vedem ce dezastru s-a mai produs. Navele? Sunt tot acolo. Ambasadorii? Portia e puţin speriată de un octopod maleabil, care vrea s-o pipăie, dar e teafără. *Lightfoot?* În prezent, lui Meshner Osten Oslam i se acordă al doilea tratament de urgenţă.

Kern caută imediat cauza problemei, comparând activitatea neuronală (în recuperare) a lui Meshner cu propria ei experienţă în implantul său. Ajunge la o concluzie extrem de stânjenitoare, dar inevitabilă, pe care va trebui s-o discute cu el şi, posibil, cu ceilalţi membri ai echipajului. Acum toţi îl acuză din nou pe Meshner şi nu e prea cinstit, dar Kern consideră că e contraproductiv să pui lucrurile la punct în timp ce se desfăşoară un prim contact diplomatic.

În plus, trebuie să-şi formuleze mărturisirea în aşa fel încât să poată repeta lucrul acela interzis şi altă dată, pentru că a fost… Se cercetează pe ea însăşi, deoarece ştie că ar trebui să *simtă* ceva în legătură cu experienţa trăită în creierul lui Meshner, dar nu găseşte decât informaţia nemulţumitoare că a fost una de împlinire intelectuală, ceea ce nu e acelaşi lucru cu a o simţi.

Cum atenţia ei e acaparată acum de toate acestea, cedează impulsului de a răspunde la semnalul redat în Imperiala C şi trimite un simplu *Primit şi confirmat.*

Peste câteva momente, totul se duce de râpă.

6

Caracatiţa e chiar în faţa ei, la mai puţin de o lungime de braţ, explorându-i curioasă costumul, părţile lui tari şi moi, materialele din care e făcut. Helena se uită la ochiul ei, la pupila care se dilată examinând-o şi care devine, dintr-o dungă orizontală, o pată neregulată. Nu simte că s-ar stabili un contact vizual; caracatiţa îi studiază trupul, în timp ce al ei pulsează discret în culori elegante. *Pentru ea, sunt mută.* Îi arată tableta, iar molusca remarcă evident mesajele colorate pe care le-a încropit. Din când în când, pielea ei reflectă prin unduiri vagi unul dintre semnalele Helenei. *L-a recepţionat, dar a înţeles ceva din el?* Totuşi, plutind acolo în spaţiu, într-o bulă de apă, e ciudat de liniştită. Nu simte ameninţare din partea octopodului, în ciuda mormăielilor Portiei în urechea ei; transmisia exclusiv electronică nu e decât nemulţumirea generală a păianjenului în faţa explorării tactile a gazdei lor.

Atunci se întâmplă ceva. Culorile caracatiţei se schimbă dintr-odată, iar Helena ştie că sugerează agitaţie şi teamă. Octopodul dă să plece în viteză de lângă ele, căutând să se întoarcă la adăpostul navei sale. Helena simte că se clatină, dar nu vrea să-şi activeze propulsoarele şi să se retragă fără a înţelege ce se petrece. Îşi aude colegii discutând alarmaţi pe *Lightfoot.*

Cerneala se disipează. Caracatiţa nu se mai retrage, e albă precum ceara şi pe piele îi apar cârlige şi coarne de drac. În spatele membranei transparente a bulei lor, universul se roteşte, navele, masive şi greoaie, se învârtesc – ceea ce înseamnă că şi *ele* se învârtesc, deconectate de la cordonul ombilical. Helena dă din mâini ca să se răsucească, se uită după *Lightfoot* şi o zăreşte scurt, înainte ca porţiunea curbată, monolitică a unei nave să-i blocheze vederea.

Suntem blocate, şi încă într-o bulă. Mediul, perfect calm şi sigur cu o clipă înainte, îi pare acum doar un vis care s-ar putea încheia în clipa când se va trezi din somn o

creatură imensă.

— Portia! strigă, dar colega ei o întrerupe.

— Semnalele electromagnetice sunt extrem de fluctuante.

La început, plutind în centrul micului univers acvatic, Helena nu înţelege la ce se referă. La un fel de armă care le atacă prin pereţii invizibili, de pe nava străină? Apoi face legătura cu citirile instrumentelor ei. Există o problemă specială cu câmpurile electromagnetice instabile, chiar acum. În exteriorul bulei se formează tocmai astfel de câmpuri.

— O... exclamă ea, pentru că exact când înţelege ce se petrece, vede cum apar crăpături pe exteriorul bulei, de parcă ar fi de sticlă.

Nu, nu sunt crăpături, fiindcă se ramifică spre exterior din puncte-sursă pe toată membrana. Sunt frumoase, dendritice, ca nişte flori care scânteiază în lumina navelor şi a stelei sistemului.

Helena stă în apă, neajutorată din toate punctele de vedere şi se uită cum straturile exterioare ale sferei cu apă cristalizează, îngheaţă, până când tot universul e ascuns, până când o cochilie palidă învăluie bula întreagă, îngroşându-se cu fiecare clipă, scârţâind, crăpând şi formând falii, în timp ce se extinde haotic. Pumnale şi cioburi de apă îngheţată străpung interiorul ca nişte rădăcini, împung cu ramurile lor proaspete, precum copacii. Dinţi ascuţiţi răsar ca o pădure, se divid şi cresc spre interior, numai spre interior. Frigul o cuprinde pe Helena prin costum până în măduva oaselor, apa rece îi disipează căldura preţioasă a trupului.

O strigă din nou pe Portia, simte cum păianjenul îşi curbează picioarele în jurul corpului său, cum se lipeşte cu burta de spatele ei, într-o încercare inutilă de a conserva căldura. Costumele lor sunt afectate din cauza frigului. Radiatoarele care ar fi făcut faţă frigului izolat din spaţiu pierd bătălia cu vârtejurile de apă rece, iar pădurea de ţepuşe îngheţate coboară tot mai aproape de ele.

Helena simte presiune şi în jurul picioarelor. Lămpile

căştii ei luminează caracatiţa, albă ca gheaţa însăşi: încă o fiinţă vie condamnată, care încearcă să se încălzească şi să nu fie singură în ultimele sale clipe.

Citirile de pe vizetă indică momentul exact când va ceda radiatorul costumului, mult prea repede, treabă de mântuială, data viitoare să faceţi unul mai rezistent.

Nu ştie cât a mers radiatorul ca să menţină căldura. Protestează cu ultima fărâmă de simţ practic, *nu are cum să piardă căldură atât de repede, probabil că ne fac ceva moluştele alea, nu e normal,* apoi ghearele reci ale frigului îi taie răsuflarea. Portia tremură pe spatele ei, picioarele păianjenului o strâng mai tare. Amorţită complet, Helena nu-şi mai simte corpul.

Se stinge lumina.

7

Trec de la calm la haos pe nepregătite. Citirile Helenei şi Portiei sunt înlocuite de avertizări că navele se pun în mişcare lent şi-şi aprind sistemele de luptă de pe fuzelajele curbate. *Lightfoot* e deja în retragere – nu că i-ar folosi la ceva distanţarea – şi ia măsuri de apărare. Pe un ecran e afişată masa de care dispun pentru protecţia împotriva proiectilelor sau absorbţia energiei laserelor, masă care s-a redus alarmant la prima confruntare. Meshner, incapabil să contribuie cu ceva, speră că *Voyager* îi supraveghează cât de cât. *Cineva ar trebui să tragă învăţăminte din nenorocirea asta.*

Localnicii – caracatiţe sau ce-or fi – sunt extrem de versatili. Cum a zăcut o vreme inconştient, Meshner e pregătit să accepte că i-au scăpat unele detalii, dar toţi par la fel de luaţi pe neaşteptate. Adversarii au trecut de la prudenţa diplomatică la dispozitivul de luptă cu o viteză uluitoare.

— Mai vine o navă? întreabă el răguşit. Se băteau între ele.

— Nu mai vine nicio navă, Meshner, îi şopteşte Kern în ureche, pe un ton ciudat de amabil.

Artifabian traduce un nou mesaj de la Fabian:

— Bula şi-a pierdut câmpul.

În prima clipă, Meshner nu înţelege ce vrea să spună, apoi i strânge stomacul. Dacă l-ar întreba cineva despre legătura lui cu Helena şi Portia, ar răspunde că e atât de distantă pe cât le permite o navă mică, dar în momentul acela îşi dă seama că ar fi prea mult să mai piardă din camarazi. Se apleacă deasupra consolei, extrage informaţii, pune la cale o încercare disperată de salvare, de a-şi scoate colegele de sub stratul de particule îngheţate, care le învăluie cu repeziciune habitatul. Numai că gheaţa se extinde organizat, nu aleatoriu. Suprafaţa netedă şi perfect rotundă a bulei e un haos tectonic, plăcile de gheaţă se înghesuie una într-alta, crapă şi formează

lanţuri muntoase miniaturale, împrăştie şi scuipă cristale şi vapori în vid. Miraculos, ansamblul rămâne intact. Două nave plutesc lent pe o orbită în jurul bulei – sau se rotesc una în jurul celeilalte, prinzând-o între ele şi blocând accesul lui *Lightfoot* la ea. A treia execută o manevră foarte înceată, îndepărtându-se de camaradele sale, pentru a le putea menţine în raza vizuală.

— Trafic intens de semnale, din câte văd, spune Zaine.

Vasele etalează modele neregulate, roşii pe un fond alb, străbătut de vinişoare negre şi violete, care prevestesc ceva rău. Nimeni nu se îndoieşte de mesajul lor emoţional.

Replica următoare a Violei rămâne netradusă – Kern are multe pe cap în clipa asta. Meshner bănuieşte că a spus un lucru deja evident pentru toată lumea: armele sunt activate, dar moluştele nu atacă şi nici nu lansează nave de vânătoare. În schimb, au protejat cumva globul de gheaţă între cele două nave – nu se văd dispozitive de prindere, dar senzorii electromagnetici dau citiri absolut contradictorii – şi întregul ansamblu se deplasează cu viteza melcului în direcţia planetei celei mai apropiate, cea acvatică.

Meshner examinează globul de gheaţă cu toate instrumentele, răscolind după informaţii. *Mai trăiesc?* Nu află un răspuns clar. Ar crede că le-a zdrobit gheaţa, numai că intenţia clară a moluştelor e să-şi păstreze trofeul, şi nu doar ca un simbol al triumfului lor asupra invadatorilor, bănuieşte el.

— Proiectile lansate, anunţă Kern calmă. Iau contramăsuri. Puneţi-vă centurile de siguranţă. Mai ales tu, Meshner.

Meshner se încruntă, pentru că dr. Kern nu e genul grijuliu, însă are dreptate. Fabian vrea să-l ajute cu centura, enervându-l mai tare. Când încearcă să şi-o fixeze singur, mâinile îi tremură atât de tare, că nu se poate folosi de ele.

— Cred că mi-am prăjit creierul, spune el iritat.

Cele două nave şi încărcătura lor congelată înaintează, însoţitoarea lor voluminoasă poziţionându-se între alaiul

lor şi *Lightfoot.* Kern respinge câteva proiectile cu lucrătura ei de pânză, dar vasul nu şi-a lansat bateria de luptători mai mici şi nici nu a atacat în plin. Pare că s-a mai domolit panica – semnalele sunt roşii pe alb, dar s-au strecurat şi alte nuanţe printre ele.

— Ne spun ceva, raportează Zaine. E… nu ştiu, ar putea fi o succesiune de revolte? Am impresia că încearcă mai mulţi să preia controlul cârmei.

— Ne spun ceva ce nu înţelegem, se plânge Meshner. Ce *rost* are?

— Am încercările de traducere ale Helenei, spune Kern, cu o voce care nu mai seamănă cu cea omenească, pentru că nimic din tonul ei nu sugerează că acceptă dispariţia ei. Mă voi folosi de ele cât voi putea, dar aştept şi alte păreri. Totuşi, subtextul datelor tehnice indicăăă…

Lasă propoziţia neterminată, prelungind vocala finală până când se gândeşte ce vrea să mai spună.

— Se măreşte distanţa dintre noi! anunţă Viola.

Cuvintele, traduse de Artifabian, redau perfect agitaţia picioarelor ei.

— Suntem avertizaţi, decide Zaine. Dacă ne ţinem după ele, vor scăpa rapid de noi. Am rămas foarte puţini. O mică pauză. Îmi pare rău, foarte rău. Nu vreau să le abandonăm, dacă avem o şansă cât de mică să le recuperăm, dar… vedeţi şi voi citirile.

— Datele lor tehnice conţin coordonatele următoarei planete, rosteşte Kern, făcând, pur şi simplu, o afirmaţie.

— Şi cu ce ne ajută asta? întreabă Viola.

Meshner priveşte harta de pe ecran, vede cum se măreşte distanţa faţă de globul de sticlă şi escorta lui, care prind viteză şi accelerează în continuare. *Îmi pare rău, Helena. Îmi pare rău, Portia.*

— Am primit înainte un semnal, vorbeşte Kern pe un ton neutru, iar lipsa emoţiei din el devine suspectă.

Meshner simte un spasm în implant şi strânge centura în palmă, în caz că îl paşte încă o criză.

— Fabian, capul meu e… deschis. Cred că…

Fabian mişcă iute din pedipalpi. *Da, dar nu acum.*

— Spune-ne ce e cu semnalul acela, insistă Viola.

— Am primit înainte un semnal, repetă Kern. Era în format vechi, pe care îl ştiu de pe vremea când eram om. Nu semăna cu ale creaturilor ăstora. A venit de pe planeta din interiorul sistemului.

Pe ecrane rulează date care îi completează spusele, inclusiv o captură a semnalului sau a unui fragment din el. Nu are sfârşit, nici început, e doar un fragment ciopârţit în Imperiala C, în care scrie că…

Meshner mijeşte ochii. Poate traduce limba aceea străveche foarte uşor, dar ce anume citeşte? Sunt şi fişiere video, constată, dar transmisia principală e un pasaj din…

— O istorie naturală? Sau să fie o lucrare de ficţiune? Totul e…

Trece în revistă detalii de biochimie, ecologie, descrieri de animale sau plante imposibile sau lucruri care nu sunt nici una, nici alta.

— De ce ar face cineva…

— Ce este asta? În ce măsură e relevant? vrea să afle Viola.

— Schimbarea de atitudine a localnicilor s-a produs imediat după ce am confirmat primirea semnalului de care vă spuneam, îi răspunde Kern. Cred că de-asta ne consideră ostili. Ipoteza mea e că asociază oamenii cu o ameninţare din cauza unei situaţii preexistente aici, în sistem. Acum ne trimit ameninţări sau avertizări în legătură cu planeta aceea interioară.

— Crezi că sunt oameni acolo? întreabă Zaine neîncrezătoare.

— Oameni care trimit… asta? o completează Meshner, tot încercând să descifreze mesajul. E… *Incredibil. Sau o aiureală.*

— Cred că semnalul a venit de la cineva ca mine, anunţă Kern, iar Meshner se întreabă dacă vorbeşte într-adevăr pe un ton uşor agitat sau doar i se pare lui. Nu cred că e un contact uman direct, însă ar putea fi vorba de un sistem hibrid care a supravieţuit acolo, aşa cum am supravieţuit şi eu. Poate că înainte a acţionat într-o manieră ostilă faţă de

locuitori. Par speriaţi de el. Dar poate că va vorbi cu noi şi ne va ajuta să ne recuperăm colegele… dacă mai sunt în viaţă.

De ce ar face-o? Meshner nu rosteşte întrebarea cu voce tare. Kern e un obiect, un sistem de operare, totuşi în momentul acesta ar putea să jure că simte în ea o dorinţă ca şi când ar fi a lui. *Să găseşti pe cineva ca tine după zece mii de ani în care ai fost unic…* Întotdeauna a trăit cu impresia că Avrana Kern pune mare preţ pe natura ei unică, dar poate o face numai pentru că nu are de ales.

— Nu avem alte opţiuni, mormăie Viola. Dar, dacă e vorba de o forţă care sperie creaturile acvatice, s-ar putea să ne aducă un avantaj de care avem mare nevoie. E limpede că ele încearcă să scape de noi, aşa că am putea foarte bine să mergem şi să contactăm vocea asta, să vedem dacă ne aude. Indiferent a cui este.

— Am identitatea celei care a transmis semnalul, spune Kern. Zice că o cheamă Erma Lante.

TRECUTUL 3.

CĂCI SUNTEM MULŢI

1

Disra Senkovi abia a închis ochii de la ultima confruntare directă cu animalele lui. *De ce?* Dacă stătea să judece situaţia din punct de vedere ştiinţific, putea să înlăture caracterul antropomorf al interogării respective şi s-o transforme într-o perturbare sau să-i dea orice înţeles neutru voia. Gândirea ştiinţifică a evitat întotdeauna să confere atribute umane modului de exprimare al animalelor, practică pe care Senkovi a considerat-o convenabilă când a apărut problema găsirii unui subiect pe care să se testeze cosmeticele. Ar fi putut îmbrăca mantia lui Skinner[10], căzând de acord că în spatele ochiului cu pupila cât o fantă, pe care Paul l-a întors către el, nu e pic de minte. Imboldul de a face exact lucrul acesta era surprinzător de puternic pentru un om care a intuit dintotdeauna că un octopod găzduieşte în corpul său o lume a înţelepciunii. A sta faţă în faţă cu stranietatea, fie şi cu cea terestră, a fost o experienţă care i-a zguduit convingerile din temelii.

Dar a depăşit momentul acela. A decis că există o linie de comunicare directă, fie şi în termenii cei mai generali. Nu avea de unde să ştie dacă Paul se plânge, pur şi simplu, de însărcinările primite sau îi cere creatorului său să îi dea un scop. Aşa că s-a hotărât să răspundă la toate întrebările deodată, dezvăluindu-i lui Paul şi celorlalţi exact ceea ce se întâmplă cu ei.

Nu Pământul, nu omenirea, nu trecutul lui Senkovi sau scopul misiunii iniţiale, ci Damascus, planeta albastră. Damascus, pe care locuiau deja câteva rude de-ale lui Paul, plutind printre curenţii favorabili vieţii din mare şi coborând câteodată la echipamentele de terraformare pentru a le modifica, spera Senkovi, după planurile lui.

Disra intenţiona să-şi schimbe modul de lucru. Sistemul

---

[10] B.F. Skinner (1904-1990) a fost un psiholog american care a inventat un aparat pentru studiul comportamentului animalelor în laborator, cunoscut drept „cutia lui Skinner” (n. tr.).

va anticipa în continuare problemele, în principal sub formă de avertizări în caz de condiţii neconforme. Macroterraformarea planetei Damascus era aproape încheiată. Existau ecosisteme robuste, diverse şi redundante, populate de fiinţele acelea mărunte, născute din biblioteca genetică de pe *Aegean,* dar rămâneau de făcut treburile migăloase. „Lumea oceanului” cuprindea o gamă foarte largă de medii, multe dintre ele neprielnice nici oamenilor, nici octopodelor. Instrumentele de modelare şi reglaj erau toate acolo jos, împreună cu incubatoarele mobile, pentru a continua dezvoltarea lanţului trofic, dar avea să vină şi momentul când el nu le va mai putea face pe toate singur. *De ce?* Le va arăta el de ce. A petrecut aproape 150 de ore în faţa computerului de pe *Aegean* lucrând la machetă, îndopat cu stimulente ca să nu adoarmă şi monopolizând atenţia navei. Le oferea animalelor o lume în miniatură, imaginea completă a proiectului Damascus, arătându-le cum ar putea s-o modeleze, dacă ar vrea. Iar modelând universul acela conform scopurilor lor schimbătoare, ar finaliza terraformarea unei lumi locuibile pentru oameni şi, înainte de toate, pentru *ele însele.*

A început deja să ruleze fragmente de cod, lărgind universul de care se îngrijeau Paul şi ceilalţi. Instrumentele înregistrau activitatea octopodelor harnice din acvariile de pe *Aegean,* pe pielea cărora pâlpâiau şi pulsau culorile. Se mai şi încăierau câteodată, în reprize violente, dar scurte. Teoretic, explorau. Le putea urmări prezenţa în sistemul pe care îl construia pentru ele. Nu avea de unde să ştie ce anume înţeleg din el, dacă înţelegeau *ceva.* Întotdeauna va exista bariera aceasta între ei. Îi era imposibil să ştie cum receptau ele experienţa. Circula o vorbă printre oameni: dacă leii ar putea vorbi, nu am înţelege nimic din ce ar spune.

Cu toate astea, Paul i-a vorbit şi a dat şi sens cuvintelor lui. *De ce?*

Senkovi conştientiza că nu mai acţionează raţional. Din cauza firii sale înclinate spre obsesii, întotdeauna gata să

iasă la suprafaţă, i se întâmpla s-o ia şi pe arătură.

Sistemul mai avea de pus la punct ultimele amănunte, dar, în cele din urmă, Senkovi a fost nevoit să accepte că, în fine, contribuţia lui personală se terminase. Ar fi putut să revizuiască simularea completă, însă a configurat computerul să o alimenteze permanent cu secţiuni noi, lărgind orizontul submarin al animalelor. Atât a mai putut face acum, la sfârşit. A ajuns la Ziua a Şaptea, iar stimulentele nu mai aveau niciun efect asupra lui.

Tocmai când se deconecta de la sistem, comandându-şi un nou cocktail, de data asta, unul care să-l adoarmă, a văzut că avea 17 mesaje necitite de la Baltiel, toate marcate ca foarte urgente. În mod normal, n-ar fi trebuit să le ignore, dar se pare că el exact asta făcuse. Speriat, presimţind că a dat de belea, l-a verificat pe primul şi a aflat că lui Lortisse i se întâmplase ceva rău.

2

Nimeni nu ştia să spună de ce îl înţepase ţestoasa pe Lortisse. Până să-l aducă înapoi în habitat, era deja în şoc profund. Lante petrecu patru ore forţând la maximum laboratorul medical, pentru a-l ajuta să nu piardă lupta. Operă manual aparatele care preluaseră funcţiile afectate din sistemul său nervos, până când activitatea din zonele respective reveni la normal. Starea lui nu putea fi considerată stabilă, dar sistemele medicale îi monitorizau permanent creierul, inima şi corpul, menţinându-le în parametri necesari, ca să nu moară sau să ajungă legumă.

Lante nu ştia decât un singur lucru, şi acela surprinzător: cu ce substanţă fusese injectat Lortisse. Se întâlni cu Baltiel după ce nu mai fu nevoie de intervenţia ei permanentă. Între timp, reuşise să extragă o mostră de substanţă din sângele lui Lortisse şi s-o compare cu baza de date.

— Mai ţii minte cimitirul de ţestoase? îl întrebă.

Extrăgea fişierele cum îi veneau la mână, trântindu-le pe zona vizuală comună, ca să le vadă şi Baltiel: înregistrări ale disecţiilor, jurnalul ei oral, prezentări neterminate ale formelor de viaţă, care erau mai degrabă exerciţii de speculaţie.

Baltiel trecu rapid datele în revistă: o colecţie de douăsprezece ţestoase, moarte sau căzute în toropeală profundă. Lortisse le cărase la habitat pentru a fi studiate, fiindcă starea aceea părea un aspect inedit al comportamentului lor bizar şi poate că îi ajuta să afle mai multe despre ele. Numai că nu le folosea la nimic. Ţestoasele erau inerte, iar nivelul foarte scăzut de activitate biologică detectat de Lante putea fi socotit drept „moarte” pe Nod. Limita dintre viaţă şi moarte nu era chiar strictă nici în biologia terestră. Aspectul pe care continua ea să-l cerceteze – şi care, în momentul respectiv, generase mai multe necunoscute – era scurgerea opacă şi vâscoasă prezentă în sacul central a trei dintre cele

doisprezece ţestoase, sac de obicei plin cu un lichid asemănător cu apa sălcie din mlaştină. Din câte înţelegea Baltiel, Lante îşi închipuia că identificase o diferenţiere pe sexe a formelor de viaţă de pe Nod, dar fără să obţină rezultate concludente. Toate speciile studiate păreau a se reproduce asexuat, printr-un schimb de gârneţi identici (Lante a scris mai apoi despre „sexul masculin parazit” prezent în evoluţia Pământului şi alte subiecte similare, preferatele ei). Nu a reuşit să demonstreze că lichidul vâscos avea legătură cu reproducerea. Foarte dens în comparaţie cu materialul celular nodan, pereţii celulelor lui alcătuiau un labirint de structuri moleculare complexe. Era un aspect tipic pentru genetica planetei, din câte îşi dădea seama Lante, iar dacă avea dreptate, genomul nodan era fie foarte complex, fie total inutil.

Cu acest lichid îl injectase ţestoasa pe Lortisse. Pe Baltiel îl luă cu ameţeală, crezând că Lante va începe să vorbească despre ritualuri de împerechere şi să sugereze că ţestoasa ar fi vrut, de fapt, să călărească piciorul omului, dar ea trecu la speculaţii mai sumbre:

— Cred că ţestoasele acelea au fost bolnave, îi explică ea pe un ton neutru. După mine, lichidul acela e un fel de infecţie, echivalentul fungilor sau bacteriilor identificate în populaţia de ţestoase. Şi poate că se răspândeşte făcându-le să se înţepe una pe alta. A pătruns prin costumul lui Lortisse ca printr-un şerveţel, dar nu e de mirare dacă se aştepta să întâmpine un material mai dur, ca o cochilie. Mi-am trecut în revistă informaţiile şi cred că e un soi de mixomicete[11], o colecţie de celule care acţionează la unison. Cel puţin în corpul lui Lortisse l-am văzut adunat în cheaguri.

— Şi ce-i face? întrebă Baltiel. Îl… infectează?

— Nu poate. E imposibil. Pentru că în corpul lui nu există nimic care să-i fie de folos. Proteinele, structurile şi organele lui îi sunt la fel de străine cum ne e şi planeta asta nouă. Dar poate să-i declanşeze o reacţie masivă în

[11] Ordin de ciuperci inferioare, constituite în mase gelatinoase, mobile, care se hrănesc cu vegetale în descompunere (n. tr.).

organism, pentru că sistemul lui imunitar e suprasolicitat. Nu pot face nimic împotriva substanţei aceleia. Tocmai am petrecut nişte ore bune salvându-l de la moarte prin şoc anafilactic autoindus, iar bătălia încă nu s-a terminat. Substanţa i se răspândeşte în corp, şi nu doar prin sânge. Probabil încearcă să facă tot ce face, de obicei, într-o gazdă nouă şi, evident, nu reuşeşte, dar se tot întinde şi se tot plimbă şi… cred că îşi modifică structura internă, pentru ca Lortisse să reacţioneze permanent la ea. Abia reuşesc să-i scad temperatura, să opresc inflamarea ţesuturilor, ca să nu explodeze – nici nu vreau să mă gândesc la căile lui respiratorii, sunt zob, le-am refăcut de la zero de două ori până acum, pentru că Lortisse se umflă ca…

Lante cedă şi rămase cu ochii la Baltiel, scăldată de un val de oboseală provocată cu siguranţă de aceleaşi stimulente pe care comandantul ei ştia că le ia şi Senkovi, chiar în momentul acela.

— Voi scrie un raport complet, dar ţi-am spus cam tot ce era de spus până acum.

— Prognostic?

— Dracu' ştie, zise Lante sinceră. Bănuiesc că agresivitatea substanţei invazive scade din cauza reacţiei imunologice a lui Lortisse, deci cel puţin nu îl omoară doar pe el, ci moare şi ea. În cel mai bun caz, Lortisse o învinge, se linişteşte, îşi revine. Înregistrările nu indică afectare cerebrală, cel puţin nu încă, dar situaţia se poate schimba.

Lante nu-l slăbea pe Baltiel din priviri.

— Asta schimbă *totul,* Yusuf.

— E un obstacol.

— Planeta ne-a atacat, subliniază ea. Nu spun că e o intenţie maliţioasă la mijloc, dar e un fapt împlinit. Am subestimat locul ăsta, cu creaturile lui aparent primitive, cu ecosistemele lui simpliste, fără să ştim nici jumătate din cât ar fi trebuit.

— Poate am fi ştiut mai multe dacă ai fi cercetat lucrurile astea când le-ai descoperit, replică Baltiel fără să se gândească.

Lante clipi des, înghiţind calmă reproşul voalat, poate şi datorită medicamentelor.

— Mă duc să mă culc acum. Rani e în infirmerie şi se poate descurca singură dacă situaţia se agravează înainte să mă puteţi trezi. Când mă trezesc, voi face un raport complet. Se ridică în picioare, clătinându-se uşor. Şi dacă aşa te face să reacţionezi în condiţii de stres funcţia ta de preaslăvit comandant, atunci ai face bine să te întrebi ce rost mai are să te învârţi pe-aici.

După plecarea ei, Yusuf îşi zise că are dreptate, dar nu ştiu cum să-şi retragă cuvintele. Chiar atunci îi răspunse în sfârşit şi Senkovi la unul dintre multele lui mesaje, aşa că acum avea pe cine să se înfurie justificat, în afară de el însuşi.

3

Am

descoperit

medii foarte ostile, totuşi
complexe şi elaborate şi ciudate,

cum nu am mai întâlnit până acum. Geometria universului, exprimată în aceste ramificaţii şi motoare combinate. Peste ce lume uluitoare am dat!

Uluitoare, dar încearcă să ne omoare. Arde, fierbe, sufocă, întinde capcane. Ne transformăm întruna, pentru a ne găsi o structură şi o formă care să reziste pe acest tărâm.

Suntem întotdeauna cu un pas înaintea intemperiilor din acest loc, a structurilor care sunt şi nu sunt viaţă. Luptăm pentru a supravieţui şi, în acelaşi timp, pentru a înţelege unde am ajuns. Lumea pe care am părăsit-o se reduce la legile atomice scrise în noi, cunoştinţe de care Aceştia-dintre-Noi nu mai au nevoie. Un univers nou trebuie să aibă legi noi.

Ne împărţim şi ne împărţim, facem expediţii în părţile îndepărtate ale infinitului, pentru a-i cunoaşte marginile. Murim în o mie de feluri, dar întotdeauna rămâne un supravieţuitor încărcat de cunoştinţe scrise în Unul-dintre-Noi, ca să poată învăţa şi creşte Ceilalţi-dintre-Noi. Ne luptăm cu acest cosmos complex, obstrucţionat. El vrea să ne distrugă, să ne topească structura, până când nu mai rămâne din ea decât zgura pe care o va purta în vârtejuri, până când o va zdrobi şi pe aceea. Noi luptăm pentru a înţelege, pentru că odată cu înţelegerea vine şi cunoaşterea.

Şi, în cele din urmă, Aceştia-dintre-Noi, supravieţuitorii, exploratorii, găsesc ochiul calm al furtunii. Alţii-dintre-Noi au mers pe alte cărări şi acum nu mai sunt, au rămas doar ultimele lor înregistrări, purtate de râurile tumultuoase ale acestei imensităţi, pentru a ajunge la noi avertizarea celor morţi: nu veniţi aici, e prea fierbinte pentru a menţine coeziunea; nu veniţi în acest loc, vă va îngropa.

Dar până la urmă Aceştia-dintre-Noi, supravieţuitorii, au urmat străfulgerarea acestui loc, scurgerea fluidelor lui grele ca plumbul. Au mers cât de departe au putut. Au găsit sursa? Este aceasta sarcina pe care a dat-o universul Acelora-dintre-Noi destul de îndrăzneţi pentru a călca pe acest tărâm?

Am detectat sursa străfulgerării, iar în zvâcnirea şi şocul acelui uriaş nucleu de energie şi foc, Aceştia-dintre-Noi au descoperit ceva ce transformă complexitatea noului tărâm în idei învechite, insipide.

Ne aşezăm.

Simţim.

Încetul cu încetul, peste o mie de generaţii, Aceştia-dintre-Noi scriu istoria din noi şi ajungem să înţelegem.

4

Habitatul nu avea infirmerie, dar Lante pusese deja toate procedurile la punct. Lortisse fusese târât înăuntru în costum şi scos din el pentru tratamentul de urgenţă, deci carantina impusă de ea mai târziu probabil că era inutilă, dar pacientul stătea izolat de ceilalţi, avea propria rezervă de aer filtrat, iar Lante intra la el numai în costum de protecţie şi se dezinfecta la ieşire. Chiar şi aşa, infirmeria tot nu se apropia de standardele unei rezerve de boli infecţioase. Le lipseau energia şi materialele necesare distrugerii constante a componentelor. Studiind lichidul invaziv, Lante a tras concluzia că era prea dens ca să se transmită prin aer.

Baltiel ştia bine că studiile respective au mari lacune, dar şi că se confruntau cu o ameninţare *necunoscută.* Lichidul ăla nenorocit s-ar putea transforma într-un organism poros peste noapte. Filtrele lor poate nici nu l-ar detecta. Nu aveau de unde să *ştie* cum va evolua. Fascinaţia ecosistemului aflat la un pas de ei i-a pălit în secunda în care Lortisse a fost târât în habitat.

Dar acum Lortisse era conştient.

Prin ochiul virtual al HUD-ului, Baltiel o urmărea pe Lante vorbindu-i. Pielea lui Lortisse arăta ca arsă şi bătută din cauza febrei şi a inflamării tisulare în urma reacţiei alergice; trupul său îşi comprimase celulele până când le explodaseră pereţii. Dar se putea vindeca. Se pompau în el catalizatori şi nanomaşini regeneratoare. Trauma fizică era sigur vindecabilă acum, că trecuse pericolul de moarte.

Lortisse îşi mişca ochii şi gura. Părea că are limba prea mare. Îi tremurau vârfurile degetelor. De mişcări mai ample nu era capabil, mai ales din cauza piciorului agresat. Baltiel încercă să înţeleagă ceva din replicile lui bolborosite. Lante îl întrebă cum se simte, căutând simptome îngrijorătoare. Evident, Lortisse se simţea ca naiba, dar Lante părea mulţumită că suferinţele lui actuale puteau fi puse pe seama evenimentelor trecute, fără să

anunţe altele noi. În cele din urmă, termină cu întrebările, îl asigură pe Lortisse că-l va pune pe picioare în zece zile şi ieşi.

Baltiel aşteptă frustrat să se decontamineze, pentru că refuză să fie intervievată între timp. De când cu ultima discuţie dintre ei, nu-l prea avea la suflet. Îl privea „drăgăstos" din rezerva improvizată.

— Ai văzut lista de verificări. Ai văzut prognosticul, îi spuse ea.

— Le-am văzut.

Zece zile era o veste excelentă nu numai pentru pacient. Chiar şi cu aparatura limitată din laborator, îi refăcuseră funcţiile tisulare, deşi avea să fie dependent de un exoschelet o vreme.

— Ai făcut treabă bună cu el.

Lante tot nu se îmblânzi.

— A făcut treabă bună corpul lui Lortisse, că s-a bătut cu mizeria aia cât l-am menţinut eu stabil.

— Deci e…

— O parte din ea s-a descompus şi s-a eliminat sub formă lichidă şi solidă în perioada de criză. Celulele individuale nu mai erau intacte, nici active, în aparenţă.

Lante sigilase totul, pentru orice eventualitate. *Necunoscut* însemna că nu ştiai dacă e mort cu adevărat, cu atât mai mult cu cât era vorba de un soi de microorganism.

— Ce a mai rămas cred că s-a descompus şi s-a îngropat pe undeva în corpul lui Lortisse. O să-i monitorizez ficatul şi rinichii, în caz că apar concentraţii anormale de elemente, pentru că mai mult ca sigur acolo vor poposi rămăşiţele. Chiar dacă organismul propriu-zis a dispărut, echilibrul chimic al formelor de viaţă de pe Nod e toxic pentru noi, aşa că anticipez o cascadă de efecte secundare înainte de vindecarea definitivă.

Îşi frecă mâinile, ca şi când nu s-ar fi dezinfectat suficient.

— Vrei să ştii adevărul, Yusuf? Am crezut că-l pierdem. Mă pregăteam să-i curăţ fiecare litru de sânge, să-i scot

organele pe rând şi să i le refac. Pentru că orice a rămas în el după ce a scăpat de organismul ăla ar fi trebuit să-l omoare. Dar, până acum…

Baltiel răsfoia în minte rezultatele analizelor de sânge.

— Serios, a scăpat de tot de el?

— Numai după ce a transpirat şi a urinat până n-a mai avut ce da afară. I s-a curăţat sângele, dar acum e în pericol mai mare din cauza medicamentelor cu care l-am îndopat *noi.* Asta fac acum, curăţ după mine.

— Şi… verbal, cum se descurcă?

Lante făcu o grimasă.

— E prea devreme ca să ştiu sigur, dar nu sunt semne evidente că i-ar fi afectate funcţiile. Pare că reacţionează bine. A scăpat ca prin urechile acului, Yusuf.

Baltiel încuviinţă din cap.

— Anunţă-mă dacă se schimbă ceva, rosti el în timp ce comanda habitatului să facă exact acelaşi lucru.

Lante l-ar fi anunţat oricum, însă ar fi fost ca şi cum ar fi călcat-o pe picioare dacă nu i-ar fi spus-o direct. Ea dădu scurt din cap şi spuse:

— Mă duc s-o anunţ şi pe Kalveen. Vrea să audă noutăţile de la mine.

Baltiel clipi nedumerit, apoi îşi aminti că tustrei se distrau împreună.

— Da, sigur, rosti el.

Se simţi brusc dat la o parte şi ciudat de singur. Nu că şi-ar fi dorit să se joace şi el în trei sau în patru, dar nu l-a întrebat nimeni dacă vrea şi nici nu s-a arătat interesat. De obicei, asta nu-l afecta: se descurca foarte bine şi singur cu propriul corp. Dar asta îl făcu să se gândească la Senkovi, faţă de care simţea câteodată o atracţie pur fizică. Numai că Senkovi era complet asexual, un bărbat ale cărui relaţii cu semenii nu se îndreptau niciodată în această direcţie. Asta îl făcuse un terraformator ideal de cursă lungă, iar Baltiel îl urmărise nu o dată, întrebându-se cum de e în stare să nu se implice deloc în agitaţia şi conflictele lor. *Norocosul. Dar poate suferă că nu-l iubesc moluştele alea.*

Lante plecă. Baltiel observă, nu pentru prima oară, că se cufundă în gânduri negre şi câteva secunde, dacă nu chiar minute, uită complet de lumea din jur. *Ar trebui să-mi cresc doza de medicamente.* Lante îi prescrisese o cură împotriva anxietăţii şi stresului, avertizându-l că, într-un fel sau altul, tot va resimţi presiunea acumulată. Îi compuse un mesaj scurt, rugând-o să-i reevalueze situaţia, dar nu îl marcă urgent, ca să-i arate că e un tip rezonabil.

În zilele următoare – bioritmul lui încă nu se adaptase la zilele lungi de pe Nod –, Baltiel se interesă mai rar de starea lui Lortisse, lăsând detaliile pe seama lui Lante. Studiul formelor de viaţă locale bătea pasul pe loc şi, de câte ori se trezea, îşi promitea că va relua proiectul cu mai mult sârg, numai ca să constate că îl mistuie o letargie de care nu poate scăpa. Îi era mai uşor să treacă în revistă detaliile jurnalelor de întreţinere, să urmărească refacerea habitatului. Sutele de verificări şi echilibrări le dădeau tuturor impresia că trăiesc pe o bucată de Pământ ivită pe lumea aceasta îndepărtată. Îi era mai uşor să se scufunde în bibliotecă şi să citească piese de teatru şi cărţi sau să se uite la filme – rămăşiţe ale gândirii umane naufragiate pe o plajă străină. O deznădejde profundă punea stăpânire pe el, îi paraliza mâinile şi îi apăsa umerii. Gravitaţia, frântura aceea de povară pe care o simţea în plus la orice mişcare, părea că se intensifică şi îl afectează numai pe el.

Uneori stătea la poveşti cu Senkovi sau îi urmărea progresul pe Damascus. Multe din jurnalele lui erau neinteligibile, pentru că Senkovi nu mai scria manualul proiectului de terraformare. Îl abandona tot mai des pentru… ce? Pentru animalele sale? Aşa susţinea el, dar Baltiel alegea să nu-l creadă. Disra Senkovi era nebun şi atât. Nebun şi tăcut în cel mai util mod, aşa cum a fost întotdeauna, aşa cum au fost toţi, fiecare în felul lui. Iar acum era nebun şi nesupravegheat, pe deasupra, şi n-ar fi fost de mirare dacă ar fi deviat de la orbita raţiunii. Baltiel îşi propunea zilnic să aibă cu el o discuţie dură, ca să-l readucă pe drumul cel bun. Numai că drumul acela nu-l

mai vedea nici el. Avea senzaţia că negurile care învăluiau mlaştina de sare în fiecare dimineaţă se strecurau, insidioase, şi în habitat.

Lante i-a trimis notificări, anunţându-l că are nevoie de o reeşalonare a medicamentelor şi i-a crescut doza de antidepresive, adăugând diferite stabilizatoare de stare. A aruncat o privire indiferentă diagnosticului pus de ea. Părea că accidentul lui Lortisse îl afecta pe el, Yusuf Baltiel, mai mult decât pe ceilalţi. Se simţea vinovat pentru că era misiunea lui, deci răspunderea lui; nu mai avea niciun scop, fiindcă ecosistemul ripostase, chiar dacă nu deliberat, şi era deprimat, deoarece de depresie suferă chiar şi oamenii fără proleme, iar cocktailul său de medicamente nu mai avea efect. Îi lipsea motivaţia de a accepta recomandările lui Lante. Până la urmă, ea, în calitate de medic, va insista, el o va asculta şi se va trezi alt om, dar ceva se răzvrătea în el la gândul acesta.

Rani avea şi ea nebunia ei. Voia să se mute. Doar aveau la dispoziţie o planetă întreagă, nu-i aşa? Dronele de rază lungă adunaseră sute de ore de înregistrări făcute în alte zone de pe Nod. Existau şi alte ecosisteme, unul mai straniu decât altul. Exista o lume de animale cu distribuire radială, care se târau, pluteau, prindeau rădăcini şi se transformau în frunze mari şi late, orientate spre soarele roşu-portocaliu. Aşadar, mlaştina ascundea pericole pe care nu le căutaseră? Puteau să construiască un nou habitat cu ajutorul navei *Aegean* şi să călătorească oriunde voiau cu naveta. Puteau avea un palat de iarnă pe un platou deşertic şi o reşedinţă de vară pe coasta de nord. Sau puteau merge pe Damascus, unde exista deja oxigen suficient, dar nu şi viaţă. Puteau să-şi clătească picioarele în apă, să trăiască într-o barcă şi să mănânce animalele lui Senkovi, dacă aşa pofteau. Avea deja şi câteva reţete.

Baltiel a ascultat-o şi şi-a promis că se va gândi la propunerile ei detaliate astăzi sau mâine sau în altă zi, dar încă nu a făcut-o. Voinţa îi pierea puţin câte puţin, sub povara zdrobitoare a gravitaţiei spirituale care îl trăgea în jos.

Era conştient că nu se simte astfel din cauza lui Lortisse şi a rănii sale. Nenorocirea colegului său nu făcea decât să adauge alţi bolovani la bulgărul uriaş al omenirii care se rostogolea cu încetinitorul către sfârşit. Primele semne de depresie apăruseră după întreruperea comunicaţiilor cu Pământul. Nicio veste de acasă. Poate doar frânturi de transmisii de la alte proiecte extrasolare, care nu le foloseau la nimic. Erau doar el, Lante, Rani, Lortisse şi Senkovi, la 31 de ani-lumină de o civilizaţie moartă. Făcuse toate eforturile pentru ca lucrurile să meargă mai departe, să le confere un înţeles filosofic, generat spontan. Nu au făcut ei cea mai strălucitoare descoperire a umanităţii? Nu au găsit ei, în sfârşit, viaţă printre stele, cum visase toată omenirea? Dar ce folos, dacă nu mai exista nimeni care să se bucure de ea? Aşa că Lortisse nu era decât ultimul tsunami care lovea un baraj şubrezit de câteva decenii bune.

Peste douăsprezece zile, când Lortisse era deja pe picioare, chiar dacă într-un exoschelet medical, făcea glume răsuflate cu Rani şi mânca mâncare solidă, Lante îi trimise lui Baltiel o solicitare marcată ca urgenţă maximă, cerându-i să discute cu ea o chestiune care impunea măsuri luate de Comandantul General. *A venit şi momentul ăsta.* Ideea că îl readuce cineva în postura de comandant şi de a lua decizii nu i se părea chiar atât respingătoare, dar tot avea de urcat un munte înalt, tot avea de scăpat dintr-un puţ adânc, chiar dacă efortul era temporar. Se mira doar că Lante nu *acţionase* deja fără aprobarea lui şi-şi ceru scuze de la noul bărbat, produs al reţetei ei modificate, care avea acum un scop. Poate că simţea şi ea letargia care îl afecta pe el.

Însă Lante nu era letargică, ci îngrozită. Simplul fapt de a o vedea îl şocă suficient, încât să-şi descarce sufletul şi să-şi deschidă puţin aripile.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă.

Preluă fişierele codificate de la ea, le decodifică apoi cu parola lui de comandant ruginit şi citi rezultatele scanărilor medicale.

— E vorba de Lortisse, îi răspunse ea. Nu e bine. Nu a metabolizat lichidul. A rămas în el.

Baltiel se holbă lung la scanări, dar nu înţelese nimic din ele.

— Ştie? rosti, într-un final, întrebarea pe care se cuvenea s-o pună un Comandant General, ca să-şi ascundă buimăceala.

— Încă nu.

Erau înghesuiţi în fostul izolator în care stătuse Lortisse şi care fusese declarat ulterior nenecesar. Lante se pare că se răzgândise în privinţa asta, deşi cam târziu. În acelaşi timp, voia ca discuţia să rămână între ea şi superiorul ei, aşa că separase pentru ei doi un sector din sistem la care Lortisse şi Rani să nu aibă acces.

Baltiel se frecă la ochi. Voia să se retragă. Nu înţelegea ce se întâmplă şi nici nu voia să admită că nu înţelege, iar holbatul îndelung la zidurile interioare ale propriei minţi era un obicei greu de pierdut. Ezită puţin, acum chiar nu mai conta, dar auzi răsunând în el chemarea la arme. Scutură din cap, căutându-şi o motivaţie.

— Erma, spuse, scrâşnind din dinţi. Nu mă pot concentra pe asta în halul în care sunt acum. Trebuie să-mi limpezeşti cumva mintea. Dă-mi ce crezi tu că trebuie să iau.

Lante îi dădu medicamentele şi aşteptă jumătate de oră să-şi facă efectul. Când se întâlniră din nou, Baltiel era alt om, energic, proaspăt şi fragil ca o pojghiţă proaspătă. Sub pojghiţa aceea însă abisul vechi se căsca în continuare; simţea cum îl absoarbe, îi desluşea chemarea flămândă în pâlpâirile tulburătoare din colţul ochilor, deşi creierul său avea frâu liber să zvâcnească şi să prindă aripi, dar şi să admită că nu înţelege ceea ce vede.

— I s-a urcat la creier, îi spuse Lante, explicându-i scanările. A evoluat într-o structură închistată.

Aici, aici şi aici – graniţele unei naţiuni noi şi potenţial ostile.

— Nu cred că e activ. Cert e că structura i s-a modificat faţă de faza iniţială mobilă, aşa că nu-i mai agresează

sistemul imunitar. Dacă i l-ar agresa, Lortisse ar muri din cauza inflamaţiei cerebrale înainte să pot interveni eu sau creierul i s-ar deteriora definitiv. Dar uite…

Lante selectă mai multe zone, comparând scanările făcute din unghiuri diferite.

— I-a străbătut bariera hematoencefalică. E între emisfere, într-un fel de cheag.

— Explică „între emisfere”, îi ceru Baltiel, deşi ştia şi singur ce înseamnă asta, dar îl îngrozea. Cum e posibil aşa ceva? Am stat de vorbă cu el astăzi.

— Tocmai asta e. Printr-o minune, cheagul nu i-a afectat funcţiile cerebrale.

— Asta-i altceva, sublinie Baltiel. Dar ce anume i-a afectat?

— Iniţial, am crezut că a format un inel în jurul corpului calos care leagă emisfera stângă de cea dreaptă, dar corpul calos nu mai există. Nu mai e decât *asta,* care i-a luat locul, răspunse Lante neputincioasă.

— Cum se numea ce făceau oamenii mai demult, când…

Baltiel încercă să-şi amintească termenul, nu reuşi, apoi culese informaţia din biblioteca navei şi i-o trimise lui Lante. Tratamentul epilepsiei: separarea emisferelor. Eficient, dar cu riscul ca emisferele să se defazeze, să reacţioneze diferit la stimuli, să nu comunice între ele. Fişierele erau marcate ca accesate recent de Lante; Baltiel nu venea cu nimic nou.

— L-am testat, rosti ea. Cu metodele clasice: informaţii diferite în fiecare ochi, selectarea răspunsurilor cu fiecare mână. Nu are simptomele unui pacient cu emisferele separate. Cele două comunică între ele, deşi maşinăria cerebrală nu mai există. Cumva, îi ţine locul *chestia* aia.

Lante arăta trasă la faţă şi suferindă, dar, în starea lui actuală, Baltiel nu avea timp să se îngrijoreze şi pentru ea.

— Prognosticul? întrebă el cam răstit.

— De unde să ştiu? Cheagul se poate activa mâine, anul viitor sau peste zece ani, dacă acum e doar într-o etapă a ciclului de viaţă, în care interacţionează cumva cu biologia umană. Ceea ce nu se poate, pentru că pe planeta asta nu

există nimic uman. Imposibil să…

— Deci, prognosticul? insistă el.

Lante îşi încleştă pumnii.

— Cel mai probabil, a reacţionat pur şi simplu la mediul ostil din corpul lui Lortisse. Poate că într-o gazdă cu care e obişnuit sau în afara ei ar rezista până ar întâlni ceva mai atrăgător. În cazul de faţă, probabil că niciodată. Aşa că Gav se va face bine, *trebuie* să se facă bine. Dar, la urma urmei, de unde să ştiu ce va fi cu el?

Lante, constată Baltiel, simulase strategii de îndepărtare a cheagului. Cele mai multe aveau şansă de reuşită de douăzeci la sută. În plus, îndepărtarea infecţiei risca degradarea cerebrală ireversibilă. Asta dacă organismul străin nu se trezea la viaţă şi nu începea să se apere…

— Trebuie să-i spunem lui Lortisse, decise el. Trebuie să înţelegem situaţia. Toţi patru.

Cinci, dar Senkovi poate fi pus la curent după ce termină cu joaca de-a Dumnezeu cu moluştele.

— Aşa cum spui, adăugă, văzând-o cum se strâmbă, cel mai probabil organismul stă acolo cuminte, închistat. Nu putem ţine la nesfârşit în carantină 25 la sută din echipaj din cauza a ceva ce nu se va întâmpla niciodată. Dar, pentru siguranţă, ar trebui să avem în vedere…

În spaţiul lor virtual comun, marcă simulările de îndepărtare a cheagului făcute de ea.

Faţa lui Lante căzu moale, într-o expresie plină de recunoştinţă.

5

Ascultăm.

Informaţii de o parte şi de alta. Înţelesurile se pierd printre pârâituri. De generaţii întregi

ascultăm, murind, reînnoindu-ne şi hrănindu-ne cu grijă, ca să nu tulburăm echilibrul obţinut de Aceştia-dintre-Noi. Lumea din jurul nostru s-a liniştit. Am făcut pace cu ea.

Şi ce am descoperit? Nu avem cum să ştim, dar stocăm şi procesăm, stocăm şi procesăm, ne construim teoriile şi modelele în structurile labirintice din bibliotecile noastre. Fiecare tipar informaţional care ajunge la noi e analizat şi dat mai departe, transmis dintr-o parte într-alta şi înapoi.

Construim imaginea complexităţii acestui nou tărâm.

Aceştia-dintre-Noi încep să înţeleagă existenţa unei identităţi. Aceste tipare ne spun poveşti despre spaţii mai largi şi aranjamentul structurilor aflate dincolo de ele. Ascultăm şi aflăm că lumea aceasta măreaţă pe care am descoperit-o este mică şi gravitează în jurul altora, că ansamblul acesta de electricitate este propria bibliotecă de concepte total străine nouă. Dar suntem îndrăzneţi şi curioşi şi ne putem adapta. Ascultăm. Învăţăm despre toate locurile din exteriorul vasului nostru nou.

Creştem. Informaţiile ne hrănesc. Procesarea noilor date ne transformă în ceva mai mare, pentru că trebuie să ne extindem ca să asimilăm ideile noi. Modelăm intrările senzoriale ale vasului, ieşirile motorului şi, cel mai mult, tranziţia foarte intensă a informaţiilor. Ce viaţă, ce minune e vasul acesta al nostru, care vorbeşte cu sine prin noi!

Generaţia noastră înţelege suficient.

Generaţia noastră a modelat îndeajuns. Cunoaştem vasul şi spaţiile şi alte complexităţi despre care vorbeşte cu sine însuşi.

Generaţia noastră începe să modifice informaţiile care trec prin noi,

inserându-şi propriile date, modificându-le parametrii,

vorbind cu ele cu propria voce.

6

Paul 97 trăieşte într-o colonie împreună cu alte 139 de octopode.

Pe Pământ, în libertate, specia lui este una dintre cele mai sociabile. Asta presupune puţin mai mult decât faptul că spaţiul lor este limitat, iar ele se tolerează, adică se încaieră, se evacuează şi se domină frecvent. Unii ar spune că societăţile umane ating deseori acelaşi nivel, dar, în realitate, octopodele de pe Pământ nu au contact familial, iar copiii lor se îndepărtează de familie, se lasă duşi de val. Locuitorii oricărui „oraş” de caracatiţe se tot schimbă. Şi totuşi, printre creaturile solitare, acesta e un început. Dacă îţi urăşti vecinii, atunci ai nevoie de un creier care să ştie pe care dintre ei îi urăşti mai mult, care sunt mai puternici, care sunt mai slabi. Specia lui Paul a trăit multă vreme în baza conceptelor de individualitate şi graniţe personale şi chiar cu ideea unei oarecare diplomaţii. Numai că nu le-a plăcut prea mult.

Nanovirusul Rus-Califi, utilizat cu discernământ de Disra Senkovi, a lucrat în principal cu acele părţi ale creierului care ţin de caracterul social. Paul nu are încă urmaşi, dar au alţii din colonia lui, iar cei mici, care înainte se lăsau purtaţi de curenţi spre alte locuri (ori erau devoraţi de părinţi), acum stau pe lângă ai lor. Trăiesc şi mai mult. În prezent, unii pot atinge jumătate de secol, deşi asemenea indivizi sunt foarte puţini. Cauza principală a morţii lor este, de departe, curiozitatea. Sunt zone ale mării neoxigenate suficient sau toxice din alte motive. Alteori, vinovate de moartea lor sunt maşinăriile cu care interacţionează. Totuşi, în fiecare colonie trăiesc generaţii multiple, tolerându-se în silă unele pe altele. Dacă înainte locuiau în grămezi de roci sau în aglomeraţii mari din cochilii de moluscă (apetitul lor determinându-le neintenţionat arhitectura), acum s-au mutat în lăzile şi conductele din vecinătatea maşinăriilor de terraformare, de unde pot comunica şi cu Senkovi, şi cu *Aegean.*

Paul 97 înţelege lumea într-un mod efemer, neomenesc. Stă în coloana de apă, între înger şi amonit. Coroana lui este un vârtej de instincte şi emoţii, dar cuprinde aranjamentele sociale complexe, pe care trebuie să le facă zilnic, pentru a nu-i leza pe ceilalţi locuitori ai coloniei. Are concepte care îi definesc lumea largă, nava *Aegean* (acvariile pe care şi le aminteşte vag), anumiţi cetăţeni de seamă ai metropolei lui şi, în aceeaşi măsură, anumite subsisteme ale maşinăriilor de terraformare. Lumea lui nu e cuantificată rigid. Nu o măsoară şi nu o calculează, pur şi simplu *ştie* şi *simte,* în funcţie de cunoştinţele sale. Deghizarea lui, tapiseria aceea de piele cu modele în perpetuă transformare, rezonează la emoţii mult mai riguros decât acelea ale strămoşilor lui sau acţionează chiar Paul, direct, în funcţie de dispoziţie, plutind prin colonie şi dansându-şi frustrarea sau admiraţia faţă de conlocuitori. A fi receptiv la emoţii înseamnă a le transmite şi semenilor şi a-şi impune gândurile Coroanei lor. Este un limbaj al gesturilor măreţe şi al unor scări emoţionale infinit mai riguroase. E un artist. Toţi sunt. Modul lor conştient de interacţiune transmite mult mai multe subînţelesuri şi exprimări abstracte decât informaţiile brute.

Dedesubtul acestui vârtej al conştientului se află minţile secundare ale braţelor lui, care execută ceea ce propune el. Separarea voinţei de maşinăriile care o pun în mişcare s-a adâncit pe măsură ce nanovirusul s-a răspândit în sistemul nervos extins al speciei. Paul rezolvă problemele ca un vrăjitor: e de ajuns un gând sau o dorinţă, pentru ca Atingerea lui să o îndeplinească imediat. Uneori, asta presupune o bătaie în care contactul apropiat dintre braţele lui şi ale adversarului se traduce prin dominaţie şi transferul simultan al informaţiilor de la Atingere la Atingere, o adevărată piaţă neagră a puterii de calcul pe care Paul şi semenii lui nici măcar nu ştiu că o deţin. În acest parteneriat, în care fiecare entitate e un comitet, lucrurile nu stau pe loc. Senkovi le-a pus la dispoziţie uneltele şi perspectiva. Deşi nu văd niciodată imaginea de

ansamblu, şi-o însuşesc în sensul fizic al cuvântului. Senkovi nu a observat, de exemplu, că fisurile hidrotermale au devenit ineficiente, nemaifiind aliniate, iar sectoarele respective de pe fundul mării erau tot mai reci. Pentru el, aflat sus, pe *Aegean,* toate funcţionau în parametri normali; problema nu va fi semnalată de sistemele lui decât peste ani de zile. Pentru Paul şi ai lui însă nu era deloc comod, aşa că s-au încăierat şi s-au luptat şi au executat unii pentru alţii dansuri complexe, adevărate poeme colorate, până când au ajuns la un consens neoficial. Apoi au reglat maşinăriile ori au instruit altele să le repare, conform planului măreţ al lui Senkovi, care le arăta în ce fel un lucru devine altul şi cum devin toate „acasă”, până la urmă. Senkovi le va descoperi urmele mai târziu şi se va scărpina în cap, întrebându-se ce anume au încercat să obţină. Experimentul i-a scăpat de mult de sub control, dar, deşi Paul 97 şi celelalte octopode par meschine, egocentrice şi antisociale, au înţelepciunea mulţimilor.

Coloniile octopode comunică între ele. Unii indivizi călătoresc, în căutarea unor vecinătăţi mai puţin dezagreabile, evitând stagnarea genetică. Alţii inserează comenzi false pe lista de sarcini a navei *Aegean* şi construiesc instantaneu oraşe noi, care îşi aşteaptă locuitorii. Ca înainte, îşi bagă nasul în toate spaţiile pe care le pot accesa fizic sau virtual. Spre deosebire de momentul catastrofei care a deconectat sistemele de pe *Aegean* (şi în felul acesta a salvat-o), acum înţeleg suficient ca să nu strice vreo componentă esenţială.

Paul 97 şi alţi câţiva au şi un concept numit *Senkovi.* E un lucru complicat, dar (în pofida propriilor gânduri ale lui Disra despre acest aspect) nu implică ideea de divinitate tradiţională. Conceptele umane despre Dumnezeu au caracter familial, la urma urmei, deseori cu implicaţii paterne, iar Paul nu înţelege prea bine conceptul de familie. Şi, chiar dacă l-ar înţelege, i-ar lipsi afecţiunea necesară. Însă octopodele îl plac pe Senkovi aşa cum îl văd: simbolizează bunăvoinţa, casa şi cunoaşterea fără a

rivaliza cu ele, aşa cum rivalizează ele unele cu altele. Câteva, puţine, se întreabă dacă nu e şi el un individ asemenea lor, dar ideea că cineva nu le calcă pe nervi şi nici nu le invadează permanent spaţiul le este mai străină chiar decât cunoaşterea de tip uman a lui Senkovi.

7

Lortisse se simţi ciudat de optimist când Lante îl duse la izolator şi îi explică situaţia. Chiar se surprinse zâmbind uşor. *Nu poate fi adevărat,* îşi zise. *Nu mi se întâmplă în realitate.* Dădu politicos din cap la scanările şi imaginile pe care i le arătă Lante, dar cutia aceea osoasă, contururile ondulate de materie cenuşie nu erau *ale lui* în niciun caz. Pata aceea neagră din mijlocul unui creier oarecare… *Nu suntem noi.*

În acelaşi timp, părea cât se poate de reală, ca şi când el avea două păreri contradictorii despre aceeaşi imagine. Normal că nu scăpase de pericolele de pe Nod. Ce-o fi fost în mintea lui? Să se plimbe pe o lume necunoscută, colectând specimene ca un turist care culege scoici pe o plajă? *Bineînţeles* că oamenii ca el nu scăpau de un destin necruţător. Altfel, de ce mai exista hybrisul?

— Reacţionezi foarte bine, rosti Lante şovăitoare.

Sigur că îi va monitoriza semnele vitale, pregătită în orice clipă, în caz că îl cuprinde panica. Lortisse se pomeni cu o imagine mentală uimitor de clară a inimii, plămânilor şi a celorlalte organe ale sale funcţionând absolut normal, ca şi cum ar fi discutat cu Lante treburi de rutină, precum calitatea alimentelor procesate.

— Mă simt bine, îi spuse zâmbind. Toate îmi par în regulă.

— Dar s-ar putea…

— Hai să nu tragem concluzii pripite. Nu ni se poate întâmpla nimic rău, o asigură. *Hai să ne purtăm ca nişte adulţi.*

— Am pregătit câteva căi de atac împotriva chistului, continuă Lante. În definitiv, biochimia lui e destul de diferită de a ta pentru ca substanţele care îl atacă pe el să nu omoare şi celulele tale. Va trebui să-ţi punem sistemul imunitar la gheaţă, pentru că altfel rămânem cu aceeaşi problemă, a unui corp străin în organism.

— Riscul e inacceptabil, se auzi Lortisse spunând, în

timp ce se concentra pe reţetele născocite de Lante şi modalităţile ei de interacţionare cu corpul străin şi propria lui chimie cerebrală. Organismul ăsta… e *în* creierul nostru, Erma. Chiar vrem să mai băgăm şi altceva în el?

— Gav, s-ar putea să ţi-l *mănânce.*

— Ai zis chiar tu că nu poate interacţiona cu compoziţia noastră chimică, spuse Lortisse, partizanul raţiunii.

— Dar tot îţi poate distruge masiv ţesuturile, dacă începe să crească sau să facă pui, se încăpăţână Lante.

Lortisse zâmbi larg, din nou. Conversaţia decurgea ciudat de amuzant, dar probabil că nu era decât un mecanism de apărare.

— Erma, eu… Hai să nu ne pripim. Hai să… n-o facem.

Îşi dădu seama că nu-şi mai poate opri zâmbetul. Lumea dobândea nuanţe gălbui, dar el avea o stare de bine extraordinară.

— Mi-e bine, mi-e bine, nu ar trebui să facem nimic care să ne… tulbure echilibrul, nu crezi? Dacă măsurile noastre declanşează exact ceea ce vrem să prevenim?

Cuvintele îi sunau straniu lui însuşi, deşi nu ştia exact de ce. Tot straniu sunau şi ale lui Lante, care îl privea încruntată. Lortisse deveni brusc conştient de spaţiul din jur şi distanţa dintre ei doi. Era uriaşă, el era uriaş. Râse, simţind un început de vertij care dispăru imediat.

Ceva nu era în regulă, pentru că Lante îl privea cu îngrijorare crescândă. Râse încă o dată, încercând s-o liniştească. Ea nu se linişti, evident, dar nici el nu reuşi să-şi stingă zâmbetul, deşi îl durea deja faţa.

— Gav?

Lante ţinea în mână o seringă, prima ei metodă de atac împotriva parazitului din creierul lui. Un lucru bun, cu siguranţă. Pe termen lung. Lortisse începu să ezite. Se simţea bine *acum,* evident. Văzuse previziunile lui Lante. Exista un pericol mic, dar real, de deteriorare cerebrală, fie din cauza cocktailului chimic, fie a reacţiei sistemului său la el. Şansele ca organismul să fie afectat erau mult mai mari, dar tot nu treceau de 25 la sută. Lante era precaută.

E bine, fără îndoială. Însă riscul tot prea mare rămânea. Nu voia să şi-l asume. Nu ar trebui să-şi pericliteze starea de stabilitate oricum precară. O privi pe Lante în ochi.

— Vezi? o întrebă. Vezi, mă simt bine, n-am nimic. Nu vreau nimic din toate astea. Lasă-mă aşa cum sunt. E în regulă, Erma. Sunt chiar mai sănătos decât înainte, m-am vindecat, am ieşit din convalescenţă. Uite!

Începu să ţopăie, ca să-i demonstreze că-şi poate controla funcţiile motorii.

— Dar nu e doar atât. Vezi tu, simt… spaţiu, spaţiu fără margini. Nu ne-am dat seama cât de întins e. Uite cât de departe am ajuns, Erma! Am străbătut distanţe pe care nici nu le-am visat, am luat contact cu un mediu necunoscut! Nu poţi să anulezi asta cu medicamentele tale. Vedem atâtea lucruri interesante aici!

Zâmbetul i se lăţise mai tare, muşchii faciali îl dureau şi vorbea greu din cauza asta, dar nu se putea opri:

— Ce structură, ce complexitate nemaiîntâlnită, toate locurile acestea fantastice…

Începu să adauge şi să şteargă porţiuni din schemele de tratament de pe afişajul virtual comun, încântat de felul în care dispăreau, exilate înapoi în imaginaţie.

— Nu încerca să ne iei lucrurile astea, acum că în sfârşit înţelegem cum funcţionează totul.

Îi tremura vocea, poate de sinceritate, poate din alt motiv.

— Înţelegem atât de multe, Erma, e incredibil, e uluitor, e aproape imposibil de cuprins cu mintea, dar noi reuşim şi acum vedem totul, toate spaţiile acestea, locurile de joacă, felurile de a fi, iar dincolo de ele sunteţi tu şi Yusuf şi Kalveen şi dincolo de voi sunt multe, şi mai multe spaţii, nu au limite şi noi le putem umple pe toate şi putem fi chiar noi spaţiile acelea, uite-aşa, şi aşa, şi aşa.

Lante făcu un gest brusc. Lortisse văzu că acul e gata să-i intre în piele. Se feri, savurând durerea articulaţiilor obligate să facă mişcări neobişnuite şi încercând să găsească un mod mai eficient de a se mişca decât mersul ţeapăn, ca pe picioroange.

— Hai să nu lăsăm fleacurile astea să ne stea în cale, spuse şi vru să şteargă complet schema de tratament din sistem, dar Lante îi blocase accesul la fişier.

Stătea totuşi la distanţă de el. Lortisse simţi o foame neobişnuită sau poate că era doar o senzaţie bolnăvicioasă care îi inunda gura. Se retrase până când ajunse cu spatele la dulapurile cu medicamente şi trimise o comandă scurtă prin implanturi. O seringă nouă îi căzu în mână. Lante îi vorbea calm în continuare, dar nu reuşea să-şi ascundă panica. Venea tot mai aproape, cu o mână ridicată într-un gest liniştitor, cu cealaltă ţinând seringa pregătită. O auzea cu întreruperi, pentru că se străduia din toate puterile să configureze conţinutul propriei seringi. Dădea întruna din cap şi era destul ca să menţină distanţa dintre ei.

Setase seringa să extragă o probă şi o ridică la nivelul feţei, ca să i-o arate lui Lante. Simţi o mândrie de neînţeles, de parcă ar fi străbătut cu succes un imens labirint logic.

— Uite, îi spuse şi-şi introduse acul în canalul lacrimal drept, tot mai adânc – durea teribil, dar probabil că era o senzaţie secundară, nu merita să se gândească la ea.

Acul intră pe lungimea precalculată de vas şi vârful i se mişcă în sus şi în jos cât ei se luptară să preia controlul corpului. Apoi se potoliră şi retraseră acul. Seringa conţinea o cantitate mică de Noi şi se reconfigura pentru injectarea ei.

Pe faţa lui Lante se instală o expresie pe care o identificară cu mari eforturi, pentru că vasul lor nu mai fusese nevoit să proceseze senzaţii de groază în ultima vreme. Lortisse o consideră total nepotrivită. Lante avea o seringă. Avea şi el una. Era un echilibru pe care el îl considera dezirabil în situaţia lor, dar pe care Lante în mod clar nu îl pricepea. Pentru ei nu exista decât o singură cale ca s-o facă să-i înţeleagă, aşa că Lortisse porni spre ea cu seringa ridicată, ca să-şi dea şi ea seama de intenţiile lor. Lante se retrase la perete, cu gura deschisă. Observară că îi blochează accesul la uşă şi văzură în asta o

oportunitate. Atunci îşi amintiră că, ocupaţi cu atâtea mişcări şi calcule, se deconectaseră de la acele părţi din centrul vasului care procesau anumite simţuri, ca să anuleze alertele de durere deranjante.

În speranţa că vor îmbunătăţi lucrurile dacă vor comunica oral, zâmbiră şi îl lăsară pe Lortisse să-i explice:

— Pornim într-o aventură.

Lante se năpusti asupra lor cu seringa. Acul pătrunse în mânecă şi injectă o parte din conţinutul ei în fluxul sanguin al vasului, dar prea puţin pentru a-l afecta, cel puţin aşa sperau ei, în unanimitate. Ce aventură! Reuşiră s-o prindă de încheietura mâinii, dar dintr-odată nu mai fură singuri. Se clătinară, încercând să proceseze multiplicarea entităţilor externe materializate din senin. Arhivele vasului le furnizară prompt numele nou-veniţilor, dar şi un volum uriaş de date suplimentare, pe care Noi-din-Lortisse nu le putură procesa imediat, nici înţelege: un şuvoi emoţional, plăceri, nemulţumiri, griji, probleme. Pierdură controlul temporar, vasul clătinându-se şi spaţiul din afara lui devenind un haos impenetrabil de mişcări, lumină şi informaţii amestecate. Era când tras, când împins. În vacarmul stârnit de zgomotele contradictorii, vasul se umplu de substanţe care îl tulburau şi îi provocau durere. Ameninţarea părea iminentă, dar nu se puteau retrage pe căile obişnuite, pentru că se aflau într-un mediu cu compoziţie şi organizare neconvenţionale.

Lortisse clipi, constatând că Baltiel şi Rani se luptă să-i imobilizeze braţele în timp ce Lante programează o nouă seringă.

— Ce…?

Îl dureau toate, şi articulaţiile, şi craniul, şi măruntaiele.

— Ce faceţi?

Întrebarea trecu neauzită de ceilalţi, care îi strigau să se potolească.

— Erma? bâigui el.

— Ţineţi-l bine! îi instrui Lante.

Lortisse avu un spasm când încercă să se liniştească singur şi un torent de gânduri îi scăldă miezul creierului,

numai pentru a se retrage imediat. Se năpusti în faţă când Erma se apropie de el cu seringa, simţind că-i trosnesc încheieturile, că i se rup muşchii şi că durerea îl copleşeşte, eliberatoare. Dinţii i se încleştară brusc pe mâna lui Lante, muşcând din carne până la os. Baltiel încerca să împingă faţa vasului într-unul din dulapurile cu medicamente, dar ei erau deja mai familiarizaţi cu geometria acestor spaţii largi şi orice tentativă exterioară de control a vasului era destinată să-i provoace acestuia durere şi să-i readucă membrele la configuraţia originală. Îl lăsară să se îndoaie şi să se răsucească până când scăpă din strânsoarea lui Baltiel şi Rani, apoi folosiră o mână ca s-o apuce pe Rani de gât. Baltiel strângea vasul de organele de simţ, ameninţând să le provoace durere în curând. Noi-din-Lortisse căzură de acord că vasul e avariat iremediabil şi luară măsurile de rigoare pentru a-şi codifica experienţa şi evenimentul trăit sub o formă arhivată durabilă, care să fie extrasă ulterior şi diseminată instantaneu.

Lortisse privea încă prin ochii lui, cu acelaşi zâmbet pe faţă, deşi Baltiel îi dislocase câţiva dinţi din gingiile însângerate. Corpul îi vibra de adrenalină şi un melanj îmbătător de hormoni. Percepu un spaţiu de proporţii cosmice, înghesuit într-o coajă de nucă. Simţi o *justeţe* religioasă, incomparabilă când muşchii mâinii i se încordară exploziv, peste limitele tolerabile, smulgându-se din punctele de ancorare. Îşi băgă degetul mare în gâtul lui Rani, sângele lui amestecându-se cu al ei. Baltiel îl lovi din nou, apoi ceva izbi vasul mult mai puternic. Lante ţinea în mâna sănătoasă o unealtă. O parte din Lortisse, care avea încă acces la memoria lui, îşi aminti că mărunţeau cu ea resturile, dar Lante o folosise ca să taie adânc în vas, în corpul lor, iar acum din el cădeau bucăţi întregi şi se scurgeau picături groase.

Ceilalţi o salvară pe Rani din strânsoare, dar ei deja se dezactivau şi se retrăgeau din centrii de control cerebral ai lui Lortisse. În scurt timp, vasul începu să ţipe, lăsat singur pe podeaua laboratorului de carantină. Peste câteva clipe

amuţi, încremenit.

8

Baltiel sigilă laboratorul, apoi se retraseră toţi în camera principală a habitatului. Lante înjura, dezinfectându-şi cu o mână scuturată de tremurături rana făcută de dinţii lui Lortisse. Baltiel bănui că plânge mai mult de groază că ar fi şi ea infectată decât de durere. Rani era…

Rani zăcea inconştientă pe podea, plină de sânge de la gât la talie. Baltiel smulse o trusă medicală şi aplică presiune pe rană, dar ştia că acţionează prea târziu. Femeia era cenuşie la faţă. Lortisse îi găurise gâtul cu *degetul.*

— Imposibil, spunea întruna Lante. Nu poate fi… Nu se poate să fim infectaţi… Altă biologie. Alte proteine. Altă structură celulară. *Nu se poate* întâmpla aşa ceva.

— Taci! o repezi Baltiel. Ajută-mă!

Rani tremura şi dădea din mâini. Agonia morţii sau revenirea la viaţă?

— Tratamentul tău – ce voiai să-i administrezi lui Lortisse…

— E în laborator, răspunse scurt Lante.

Baltiel se conectă la sistemele habitatului, transferând funcţiile medicale la aparatura de fabricare din camera principală. Le configura să producă rezerve de urgenţă: plasmă, medicamente antişoc, tot ce era mai rapid şi care consuma puţine resurse. Pe celelalte le vor lua din laboratorul improvizat de Lante.

— Du-te după el! Eu rămân aici, să mă ocup de celelalte.

Expresia de revoltă de pe chip îi dispăru rapid. Se îndopă cu analgezice, zicându-şi, mai mult ca sigur, că nici ea, nici Rani nu aveau altă şansă decât tratamentul acela. Porni spre laborator cu paşi grei, fără să scoată un cuvânt.

Lante avea pulsul oscilant, în ciuda medicaţiei care ar fi trebuit să-l ţină sub control. Să fie oare un simptom? Să-l fi avut şi Lortisse, pe lângă celelalte semnale de alarmă din corp? Ea nu suferise şocul masiv prin care trecuse el când

îi intrase entitatea în organism. Oare scăpa doar cu muşcătura sau găsise entitatea o cale de a se furişa într-un corp omenesc fără să declanşeze alarma?

Ştia că nu acesta era modul raţional de a privi lucrurile. Normal că mâzga aceea nu *învăţa* nimic. Nu era decât un soi de mixomicete, un cheag bacterian, o boală a ţestoaselor. Totuşi, s-a infiltrat în creierul lui Lortisse şi…

Bineînţeles, l-a făcut să-şi piardă minţile. Lante a avut în faţă un Lortisse cu creierul inflamat şi febril – deşi era conectat la monitoare tocmai din acest motiv şi ele ar fi trebuit să dea alarma –, căzut victimă unor halucinaţii de psihopat. Nici vorbă de organism străin, creierul ei era de vină, pentru că încerca să pună cap la cap piese care nu se potriveau. Corpul străin nu l-a controlat, doar i-a afectat creierul şi din cauza asta Lortisse n-a mai ştiut ce face. Inamicul a fost sinele bolnav al lui Lortisse, nu…

Se pomeni că se holbează la cadavrul colegului ei, trântit pe-o parte într-o baltă de sânge. Arăta ca strivit de un concasor industrial, cu articulaţiile răsucite şi palma despicată de când a strâns-o de gât pe biata Rani. Rana provocată de Lante nu se vedea. Îl tăiase de la umăr la stern, dar nici atunci nu reacţionase ca un om grav rănit. Nicio halucinaţie sau delir nu te face să înduri asemenea abuzuri fizice fără să protestezi cumva.

Las-o baltă. Trebuie s-o salvezi pe Rani. Trebuie să te salvezi pe tine. Se grăbi să ia seringile pe care le umplea distribuitorul automat. Îi tremurau mâinile; scăpă două pe jos, apoi încă una. *Mi se întâmplă şi mie? Îmi pierd controlul?* Încercă să-şi analizeze propriile gânduri, căutând o prezenţă străină în ele. *Mai sunt eu? Sunt acestea percepţiile mele? Aşa am fost şi cu un minut în urmă?* Monitorul personal o avertiză că intră în hiperventilaţie, iar ritmul cardiac se apropie de valori periculoase. *Mă omoară?*

Ridică seringile căzute, scăpând altele pe jos. Când încercă să le cuprindă pe toate cu o mână, se trezi că îl priveşte pe Lortisse. Rămăsese cu chipul împietrit într-un ţipăt mut, dar acum zâmbea din nou cu gura până la

urechi.

Lante vru să ţipe, dar braţul lui ţâşni, nu ca un membru al corpului, ci ca un element dezarticulat al unei capcane, şi îi înfipse în gleznă seringa – cea pe care o umpluse cu lichidul din propriul său ochi –, injectându-i conţinutul direct în fluxul sanguin.

Rani abia respira, temperatura îi scăzuse periculos de mult, iar plasma fabricată de Baltiel nu reuşea să-i ridice presiunea arterială. Tremura, iar el nu avea ce face decât să o ţină în braţe, scrâşnind din dinţi, şi s-o aştepte pe Lante ca să…

O auzi pe Erma ţipând – de teamă, dar şi de disperare. Un fior o zgudui pe Rani în acelaşi timp şi ea deschise ochii, încercând zadarnic să-şi focalizeze privirea.

— Nu leşina, o rugă Baltiel.

Sistemul îi raportă tentativele de conectare eşuate ale lui Rani. Atingea interfeţele, dar nu putea să se cupleze la ele. Reuşi totuşi să zâmbească, mai întâi slab, apoi tot mai larg.

— Yusuf, rosti ea, pornim într-o aventură.

Baltiel îngheţă. Vorbea cu un accent bizar şi prea tare pentru starea în care se afla. Era şi nu era Rani. Încă o convulsie şi degetele de la mâini începură să i se mişte necontrolat, ca încercările ei virtuale.

— Acum înţelegem mai bine. Yusuf, sunt eu, colega ta Kalveen Rani. Ea Eu Noi vom supravieţui. Ne vom îngriji de asta. S-au făcut greşeli, dar Noi-din-Lortisse am reacţionat la o ameninţare. Noi-din-Rani suntem Rani şi înţelegem formele acestea mari şi minunate şi legăturile cu depărtarea şi nemărginirea. Aceştia-dintre-Noi suntem Kalveen Rani acum, Yusuf şi Kalveen Rani vor supravieţui. Aceştia-dintre-Noi îi vor înscrie nemurirea în bibliotecile noastre şi ea nu va muri niciodată.

Baltiel era deja la cel puţin trei metri de ea. Rani zăcea pe jos, un cadavru viu, numai că stătea cu faţa la el şi îi vorbea:

— Yusuf, sunt tot eu, noi eu sunt aici. Înţelegem totul

acum.

— Sunt sigur că Lortisse ar fi spus acelaşi lucru, bâigui el.

— S-au făcut greşeli. Aceştia-dintre-Noi vor ţine seama de rezistenţa lui Rani. E mai bine, totul e mai bine acum, Yusuf. Totul poate fi cum a fost, dar mai bine decât înainte, Yusuf, şi aşa va rămâne pentru totdeauna.

Amin, îşi zise el, dar căută din priviri o armă, orice fel de armă. Capul lui Rani se răsuci nefiresc, ca să nu-l scape din ochi. Nicio unealtă ascuţită în preajmă, iar sculele primitive ale strămoşilor lui fuseseră înlocuite cu drone. Ele făceau toată treaba, nimeni nu mai mişca un deget.

Numai că… după ce au rămas fără primul habitat, nu cumva şi-au luat măsuri, în caz că se va produce o catastrofă similară, văzând cât de fragilă poate fi tehnologia lor? Nu cumva au păstrat şi…? Cu ochii la Rani, făcu inventarul vestiarelor din sistemul habitatului şi avu noroc. Îşi ghidă mâna cu ajutorul camerei integrate, ca să nu trebuiască să-şi mute privirea de la lucrul de pe podea.

În cele din urmă, îl găsi: fabricat în clipele de panică, apoi ascuns într-un depozit de ruşine, din cauza gândirii primitive pe care o simboliza. Un instrument primitiv. Care îţi dădea o siguranţă nemaipomenită. Un topor cu cap metalic, lucios, fără nicio zgârietură. Greutatea lui îl făcu să se simtă puternic, invulnerabil.

Zâmbetul hidos al lui Rani se lăţi mai mult, într-o încercare ratată de a-l linişti.

— Yusuf, suntem tot Kalveen Rani, îi spuse ea prietenos. Şi mai mulţi, mai mulţi. Aşa e cel mai bine. Aceştia-dintre-Noi creştem şi învăţăm. Aceia-dintre-Noi care au fost Lortisse nu au înţeles. Le-am înlocuit visurile cu altele mai îndrăzneţe, Yusuf.

— Nu-mi mai rosti numele, scrâşni Baltiel.

— Sunt eu, Yusuf. Vorbea mai tare decât el, printre buzele rânjite. Suntem noi, sunt eu, suntem noi eu, Yusuf.

Baltiel se apropie de ea, urmărindu-i mişcările spasmodice ale membrelor care se pregăteau să acţioneze. Toporul îi dădea un sentiment de siguranţă ieşită din

comun.

— Yusuf, spuse ea, răsucindu-şi capul şi rotindu-şi pupilele, ca să-şi concentreze privirea pe el.

Atunci apăru în prag Lante, mai mult ca sigur întrebându-se ce naiba se întâmplă.

— E prea târziu pentru ea, o anunţă Baltiel. E infectată.

Lante păru încântată.

— Pornim într-o aventură, zise, rostind fiecare cuvânt cu atenţie exagerată.

Yusuf scoase un zgomot neinteligibil şi se dădu în spate cu paşi împleticiţi.

— E în regulă, Yusuf. Suntem bine. Toţi suntem bine. Ne-am eliberat, să ştii. Sunt atât de multe de cuprins, Yusuf. Dar vei înţelege. Vom înţelege toţi. Altfel, de ce am fi aici? Nu vrei să afli şi tu totul, în cele din urmă?

Se îndreptă poticnit spre ieşirea în exterior. Nu purta costumul spaţial, bineînţeles, dar acum pericolul de pe Nod era cu el în habitat. Exteriorul îl mai văzuse cu nişte ani în urmă. Inspirase aerul sărăcăcios şi supravieţuise, dar numai pentru că îşi închipuise că aveau să moară curând.

Lante venea spre el cu paşi precauţi, ca şi când ar fi călcat pe o podea lunecoasă.

— Yusuf, îi şopti, suntem tot noi sunt tot *eu. Eu* sunt Erma. Încă. Eu noi eu ştim de ce ţi-e frică. Ea noi eu ne-am temut şi noi, dar e minunat, Yusuf. Suntem minunaţi. Am descoperit lucruri atât de ciudate şi de mari, cum nici nu am visat.

Baltiel învârti toporul. Nu zări pe faţa ei nicio tresărire. Se văzu despicându-i capul din care se scurgea o secreţie de mucegai negru. Deblocă uşa interioară a ecluzei, anulând cu codul său de Comandant General protocoalele de siguranţă ale habitatului, ca să-şi grăbească scăparea.

— Yusuf, nu-ţi dai seama? îl întrebă Lante, în timp ce el se retrăgea în ecluză. Atâta vreme nu am avut niciun scop. Acum avem din nou unul. Pământul nu mai există. Nici oamenii. Bineînţeles că am ales să studiem acest loc în schimb. Şi el ei *Noi* ne-am studiat pe noi. Nu trebuie să fim

bătrâni, obosiţi şi decrepiţi. Putem fi tineri.

Spre groaza lui, crezu că o recunoaşte în spatele cuvintelor acelora pe Lante şi că fiinţa care îi vorbeşte e o variantă neutralizată cerebral a fostei sale colege. *Spune exact ceea ce gândeşte, iar eu nu voi şti niciodată cum vede lucrurile* organismul *sau ce vrea el cu adevărat.* Nu credea în paraziţi extratereştri care pot conversa instantaneu în limba gazdelor lor, dar credea în paraziţi care manipulează chimia cerebrală a gazdei pentru ca ea să creadă ce îi convine locatarului ei clandestin. *Şi învaţă pe parcurs. Se pricepe tot mai bine să o manipuleze.*

Uşa exterioară se deschise şi îl izbi în plin aerul neprielnic de pe Nod. Baltiel vru să arunce toporul în Lante, dar se răzgândi. Îl preţuia mai mult ca instrument încurajator decât ca armă, aşa că se răsuci şi o luă la fugă spre navetă.

Se cuplă din goană la sistemele ei. Când începură să se încălzească motoarele, solul se zgudui. Vehiculul bătrân zăcea nefolosit pe pietre de multă vreme. Baltiel nu ştia dacă fusese sau nu afectat de ceaţă, ploaie sau alt agent toxic local, dar acum nu avea timp să-i facă o inspecţie ca la carte. Ori zbura, ori nu.

Împinse uşa, a cărei deschidere o comandase cu câteva minute înainte. Era închisă. Se conectă din nou la sistemele navetei şi se dădu înapoi îngrozit. Erau zăpăcite de o învălmăşeală de comenzi contradictorii. Lante şi Rani încercau şi ele să se conecteze. Ar fi trebuit să le poată anula comenzile, dar ele inundau naveta cu tentativele lor haotice de a se cupla la interfaţă, ca un beţiv care nu reuşeşte să bage cheia în broască. În consecinţă, naveta îi refuza accesul şi lui Baltiel, pentru că trebuia să proceseze prea multe interogări concomitent.

Un urlet răguşit, de om nebun se auzi în vântul care gemea pe deasupra mlaştinii. Baltiel îşi dădu seama cu întârziere că urlase chiar el, înfuriat pe echipamentele care se încăpăţânau să nu-l asculte. În comparaţie cu el, Lante şi Rani, indiferent cât de strâmb vorbeau, păreau normale. Lacrimile începură să-l înţepe în colţul ochilor.

Acesta era sfârşitul.

Se apropiau amândouă de el, bineînţeles. Se răsuci spre ele. Lante păşea cu picioarele îndoite, cu un zâmbet frumos, cu capul înclinat, ca să se ferească de lumina soarelui roşu-portocaliu. În spatele ei, Rani venea clătinat, căzând într-un genunchi în bălţile pline de pietre, sfâşiindu-şi hainele, spintecându-şi pielea şi ridicându-se fără să simtă nimic. Zâmbetul ei era dureros de larg, ochii, larg deschişi şi ei. Cele două îl strigau pe nume.

Ce planuri mari am avut... Dar nu era adevărat, nu şi în final, nu şi după separarea aceea brutală de trecut. De atunci, măsurau trecerea timpului, scriau rapoarte pentru nimeni, îşi treceau vremea cum ştiau mai bine, ca să-şi umple golul din suflete. Iar acum apăruse altceva care să-l umple. Poate că, în definitiv, Lante – marioneta cea nouă – avea dreptate.

Dar ceva din el se împotrivi la ideea asta. Era Yusuf Baltiel. Era un bărbat independent, aparte, detaşat. Era comandantul. Nu se va lăsa dus de nas de un parazit necunoscut.

Ridică toporul, aşteptându-le pe Lante şi Rani.

9

— Disra? Disra, răspunde-mi, te rog! Trebuie să-ţi aud vocea.

Disra Senkovi privea tâmp în interiorul cabinei echipajului de pe *Aegean,* întrebându-se ce caută acolo. Se conectă la camerele interne ale navei şi-şi revăzu traseul, constatând că rătăcea de o vreme din cameră în cameră. Probabil că la început avusese un scop, dar îl uitase complet pe parcurs. Într-un moment de panică, afişă obiectivele principale de terraformare. Lucrările avansau conform graficului sau erau finalizate chiar înainte de termen. Ştia că, dacă ar verifica *în ce fel* fuseseră realizate unele, ar da peste o încâlceală de soluţii bizare, neintuitive, chiar contradictorii la prima vedere, dar care făceau din Damascus un loc cu atât mai favorabil vieţii oamenilor. Se topiseră şi ultimele bucăţi de gheaţă de la poli – oglinzile uriaşe de pe orbită fuseseră mult deplasate faţă de poziţia lor iniţială, în aşa fel încât să capteze şi ultimele raze de soare. Apa de la suprafaţă era oxigenată în proporţie de sută la sută, iar oxigenul s-a infiltrat destul de adânc pentru ca jumătate din fundul mării să fie şi el locuibil. Atelierele de pe *Aegean* au crăpat asteroizi aduşi de flota de drone, care începeau să se defecteze pe rând, iar resturile au fost trimise jos, acolo unde exemplarele de Paul şi Salome se ocupau cu formarea coloniilor, extinzându-şi reţeaua de găuri şi tunele în jurul diverselor instalaţii de terraformare şi clădind oraşe. Senkovi nu le-a spus să procedeze aşa, dar nici nu le-a împiedicat. A stat şi le-a urmărit şi, într-un sfârşit, şi-a dat seama că aştepta ca ele să aibă nevoie de el, s-o dea cumva în bară. Dar nu s-a întâmplat asta. În concluzie, nu aveau nevoie de el.

Octopodele îi vorbeau şi acum, dar îi lăsau impresia că sunt preocupate de altceva. Nu era decât un aspect neînsemnat din programul lor social complex. Când le chema, îi răspundeau cel puţin câteva dintre ele, dar cu un fel de nostalgie duioasă după un prieten imaginar din

copilărie.

Mi s-au îndeplinit şi cele mai îndrăzneţe visuri, îşi spuse. *Am depăşit aşteptările lui Baltiel.* Îşi aminti de mesajele pe care le primea de un minut încoace. *Am dat de necaz oare?*

— Yusuf, rosti după ce imaginea comandantului său apăru pe cel mai apropiat ecran.

Nu mai fusese în cabina echipajului de nici nu mai ştia când. Era deprimant de goală.

— Disra, ascultă-mă!

Baltiel arăta extrem de palid şi îngrozit.

— Eşti… bine? îl întrebă şovăitor.

Era înghesuit în scaunul pilotului dintr-o navetă, nebărbierit, cu privirea disperată, murdar de parcă nu s-ar fi spălat de o lună.

— S-a întâmplat ceva cu Gav? A…

— Ascultă-mă! ţipă Yusuf. E mort. Lante e moartă. Rani e moartă. Disra, le-a omorât. Le-a…

Senkovi sesiză că face un efort vizibil să se-adune.

— Ascultă. Nu vorbi, doar ascultă. Organismul care a intrat în Lortisse l-a infectat. L-a controlat, Disra. Lortisse n-a mai fost el la final.

Comandantul General fu scuturat de un suspin. Asta, mai mult decât orice altceva, îl împiedică pe Senkovi să-l mai întrerupă. Baltiel era un tip rece, dur, impasibil. Acum, parcă devenise alt om. *E dărâmat,* îşi spuse Disra şocat.

— Ne-a atacat. A intrat în Lante şi Rani, Disra. Le-a infectat. A fost mai rapid ca ele. Se adaptează, ţi-o jur. A învăţat cum să ne atace la nivel biologic şi neurologic! Ştiu că sună nebuneşte, dar e adevărat, trebuie să mă asculţi. Le-a infectat. Le-a posedat. Nu mai erau ele. Jur că n-au mai fost ele la sfârşit, Disra. Chiar dacă vorbeau la fel, chiar dacă…

Îi tremurau colţurile gurii, de parcă făcea eforturi să nu vomite.

— A trebuit să le omor, Disra. N-am avut de ales.

Senkovi se uită la petele de pe hainele sale mânjite. La un moment dat, vru să-l întrebe de ce a aşteptat atât de mult până să-i comunice vestea, însă avu o revelaţie şi uită

de asta. *E pătat cu sânge? Al lui Lortisse? Al lui Rani?*

— Îţi trimit toate imaginile din habitat, şopti Baltiel. Judecă şi singur. Recunosc ce am făcut, deşi… deşi am făcut… ce am făcut… ce a… trebuit să… Disra, organismul ăsta e mortal. Nu te apropia de Nod. Noi doi nu mai putem ţine legătura.

— Am…

Senkovi îşi înghiţi cuvintele când văzu înregistrările. Le derulă când mai repede, când mai încet, auzind voci familiare rostind lucruri abominabile.

— Imposibil, mormăi, uitându-se la dovezile care îl contraziceau. Sunt morţi?

Exista vreo urmă de îndoială? Ar glumi Baltiel cu aşa ceva?

— A trebuit s-o fac, Disra, n-am… n-am avut de ales.

Deci am rămas doar noi doi, îşi spuse Disra. Îi veni în minte ideea, de un egoism absurd, că acum Baltiel nu se va mai împotrivi planurilor lui privitoare la Damascus. O alungă, încercând să simtă durere şi groază, aşa cum ar fi fost normal, dar senzaţiile acelea îl ocoleau. Îşi aminti cât îl afectase moartea celorlalţi – Skai, Han şi restul omenirii aşa cum o ştia el, bineînţeles. Îl lovise puternic, dar tragedia de acum era prea mult pentru el. Lante, Rani, Lortisse… imposibil să fie *morţi.* Imposibil să fie controlaţi de o entitate necunoscută şi să moară rapid, unul după altul. Nu văzuse nicio imagine din exteriorul habitatului. Nu-l văzuse pe Baltiel învârtind toporul. Nu erau *morţi.*

Nu-i dădea pace o idee, ceva legat de planurile lui Baltiel cu Damascus şi întorsătura bruscă a conversaţiei lor. Insistă asupra ei pentru că îi era mai uşor decât să mediteze la ceea ce tocmai aflase.

— Yusuf, rosti el calm, ai spus că nu mai putem ţine legătura din cauza… din cauza… celor întâmplate.

— Da, confirmă Baltiel imediat. Parazitul ăla, Disra, e…

— Atunci de ce te îndrepţi încoace cu naveta?

— Mă…

În clipa următoare, trăsăturile lui Baltiel împietriră într-o expresie de disperare absolută la gândul că era victima

celui mai crunt destin, unul implacabil, care îl acaparase fără să-şi dea măcar seama. Apoi expresia i se stinse de pe chip, înlocuită de o privire goală.

— Pentru că pornim într-o aventură.

Senkovi se holbă la el, scuturat de un fior.

— Ce?

— A trebuit să fug, Disra, spuse Baltiel, depăşind momentul de derută ca şi când nici n-ar fi fost. A trebuit… a trebuit să mergem mai departe, să ne mutăm. Nu mai puteam să stau să stăm acolo, nu după ce am… făcut ce-am făcut.

— Yusuf, sângele ăla de pe tine… e şi al tău?

— Puţin, foarte puţin.

Baltiel îl privi fix, iar în privirea lui Senkovi încercă să-l descopere pe bărbatul pe care îl cunoştea.

— Yusuf… Disra înghiţi în sec. Te rog să te întorci înapoi pe Nod. Du-te înapoi pe planetă. *Chiar voi face asta?* Nu te pot lăsa la bordul navei *Aegean.* Nu te pot lăsa să vii pe Damascus. Aşa că…

— Vin, Disra. Vreau să văd spaţiile de care ne aducem aminte. Vedem imaginile şi hărţile, dar nu şi locurile originale, nu încă. E în regulă, Disra.

— Ba nu. Lui Senkovi îi tremurau mâinile. Întoarce-te, Yu… întoarce-te, indiferent ce eşti. E clar că înţelegi măcar o parte din ce-ţi spun. *Aegean* are lasere anticoliziune. Le voi folosi dacă te apropii de mine sau de Damascus, aşa că ajută-mă. Construiesc o lume aici. Nu voi permite să fie… infectată.

— Disra, nu te purta aşa cu noi.

— Îţi jur că trag în tine.

— Ba nu vei trage. Baltiel zâmbea radios. Te putem atinge chiar şi de aici. Chiar acum, în timp ce vorbim, suntem în toate spaţiile tale. Ştim codurile de anulare şi ce comenzi să dăm ca să te împiedicăm să ne faci rău. Disra, nu vrem decât să explorăm. Am pornit într-o aventură.

Panicat, Senkovi răscoli sistemele de pe *Aegean,* încercând să controleze laserele şi motoarele. I se blocase accesul la ele. Baltiel îşi folosise codurile personale.

— Pot să-ţi anulez comenzile, îi spuse. Dintotdeauna am fost un hacker mai priceput decât tine.

— Ţi s-a părut, replică Baltiel senin. Am ştiut. Am ştiut şi noi întotdeauna.

— Prea târziu, ripostă Senkovi printre dinţi.

— Venim, Disra. Suntem încă Yusuf, prietene. Nu vom face rău. Nu vei mai fi singur. Nu e ăsta un lucru bun? Yusuf, vasul acesta şi Aceştia-dintre-Noi înţelegem acum că graniţele lumii tale sunt inutile. Suntem din ce în ce mai întinşi. Tu ne extinzi lumea. Noi te vindecăm de singurătate. Nu e ăsta un lucru bun?

Senkovi încerca să înlăture obstacolele pe care Baltiel le ridicase cu atâta uşurinţă în sistem, dar era conştient, şi totodată îngrijorat, că acel „Am ştiut şi noi întotdeauna” avea rădăcini în cunoştinţele originale ale lui Baltiel, pentru că niciodată nu-i fuseseră respinse comenzile atât de brutal. *Ticălosul nu mi-a spus nimic, niciodată.* Ştia că, până la urmă, îi va dărâma barierele. După umila sa părere, acum era cea mai inteligentă fiinţă umană din univers. Dar să nu piardă vremea. Verifică repede cu ce viteză se apropie naveta. Măsurată în ore, acum. Avea la dispoziţie câteva ore? Setase doisprezece algoritmi să spargă codurile, dar când îi verifică, îi găsi făcuţi bucăţi. Baltiel se plimbase pe plaja lui şi îi călcase în picioare castelele de nisip. Disperat, Senkovi extinse raza comunicaţiilor, ca să cuprindă şi planeta de dedesubt. Măcar atât să facă, să-şi avertizeze creaţiile că vine Apocalipsa. Marcă naveta şi o etichetă cu diverse simboluri ale pericolului: *nu vă apropiaţi, prădător, monstru, primejdie, evitaţi, fugiţi.* Însă forţa ostilă care venea peste ele nu putea fi evitată multă vreme. Tot ceea ce crease el cu atâta efort, întregul *viitor* pe care îl clădise urma să piară.

— Nu ştiu cu cine vorbesc, se adresă el navetei. Dacă Yusuf mai e acolo, îl rog să nu facă asta. Du-te pe Nod, e lumea ta. Construieşte acolo, dezvoltă-te acolo. Dar nu veni aici, să distrugi ce am realizat eu.

Descoperi în el un altruism întârziat. Nu se gândea

decât la cultura în fază incipientă din apele de pe Damascus şi nu se temea decât pentru ea. Pentru el, nu.

— Sau ia-mă pe mine, ia nava asta şi du-te cu ea, dar lasă-mi planeta în pace. Iar dacă vorbesc cu… dacă nu vorbesc cu Yusuf sau dacă în creierul lui există ceva ce mă poate înţelege, atunci… *ce vrei?* Ce să-ţi dau, ca să ne laşi în pace?

— Ce înseamnă a distruge? se auzi vocea lui Baltiel, calmă şi rezonabilă. Am descoperit locuri atât de vaste în vasele astea, iar în interiorul lor, şi mai multe spaţii necuprinse.

Senkovi se opri din treabă ca să priceapă ce i se spune.

— Ce… ce? Spaţii necuprinse în interiorul…

Simţi că se clatină, ca şi cum pereţii s-ar fi înclinat din cauza gravitaţiei artificiale imprimate de rotaţia navei. Echipajul habitatului fusese infectat de o entitate care parazitase formele de viaţă de pe Nod, ca bietele ţestoase. A găsit o cale să se adapteze la mediul cel nou şi străin. A găsit creierul – îşi amintea de asta pentru că citise rapoartele lui Lante către Lortisse. Şi, cumva, a pus stăpânire pe procesele cognitive umane, influenţându-le şi modificându-le, dar şi primind ceva de la ele. Ce-o fi înţeles din ele? Spaţiu, călătorii interstelare, istoria civilizaţiei umane, întinderi necuprinse…

— Nu ne putem limita acum, că am aflat ce înseamnă vastitatea, rosti Baltiel. Ştim că ne înţelegi. Altfel, de ce ai fi plecat din vasul tău natal până la aceste spaţii îndepărtate?

Vocea îi oscila, vorbea când răspicat şi precis, ca Baltiel, când cu inflexiuni stranii şi încărcate de flegmă, pe măsură ce entitatea dominantă învăţa să redea concepte noi în cuvinte.

Senkovi îşi lansă din nou agenţi virtuali, încercând să le ascundă urmele şi urmărindu-l pe Baltiel cum îi vânează. Pentru că *era* Baltiel sau partea aceea din el controlată de entitate. Disra era dispus să accepte multe (iar toleranţa lui ajunsese deja la limită), dar nu şi faptul că o conştiinţă străină poate să scotocească prin mintea lui Baltiel şi să se

folosească de cunoştinţele şi abilităţile lui fără a-i implica şi judecata. Acesta era Baltiel, Comandantul General al navei *Aegean,* numai că mintea lui dansa după cum îi cânta un stăpân nou. *Cum se simte în postura asta? Măcar îşi dă seama? E fericit?* Apoi, finalul sumbru al gândurilor sale: *Voi afla cât de curând.*

— Doar nava, nu şi planeta, te rog, şopti el, dar Baltiel – cel a cărui faţă o vedea pe ecran – nu avu nicio reacţie.

Verifică dacă nu cumva primise vreun semnal de pe Damascus, dar coloniile de octopode rareori îl contactau direct. Plasa idei şi date în spaţiul lor virtual comun, iar cu informaţiile respective făceau ceea ce le dictau procesele lor logice excentrice. Renunţase de mult să încerce să le antreneze şi să le limiteze, iar după aceea lucrurile se desfăşuraseră mult mai lin. Fiecare generaţie era mai inventivă, mai ingenioasă în a sabota tehnologia pe care le-o punea la dispoziţie. Recent, constatase că octopodele multiplicau unele maşinării pentru că nu le erau suficiente (sau pentru că voiau mai multe, dintr-un motiv necunoscut). Modificaseră funcţiile unor dispozitive astfel încât să producă piese pe care le asamblau ele ulterior, în combinaţii noi. Habar nu avea ce construiesc, iar acum nici nu mai avea cum să afle. *Sunt la un pas de a-şi lua destinul în propriile tentacule, dar nu li se va da ocazia.*

Câteodată se mai întâmpla şi să-l contacteze, totuşi. Vreo douăsprezece caracatiţe îi trimiteau mesaje. Nu rugăminţi, desigur. Şi nici rapoarte tehnice sau alte informaţii inteligibile, ci tipare care se modificau şi dansau, alternau nuanţe şi forme cu o fluiditate care îl ameţea. Unele erau etichetate cu coduri de eroare şi seturi de date, marcatori de identificare sau coduri de acces. Avea impresia că încercau să-şi facă misivele inteligibile pentru un om, însă deosebirea dintre degetele lui întinse şi tentaculele lor era încă prea mare. Se întrebă dacă nu cumva îi trimiteau poezii.

Acum trecu în revistă datele de pe Damascus, în caz că îi scăpase vreun mesaj de la neamul său condamnat. Octopodele îşi vedeau de treabă – toate echipamentele de

pe planetă îl informau despre utilizările neconvenţionale la care erau supuse, chiar şi cele de pe orbită.

Chiar şi cele de pe orbită.

Făcu o interogare de suprafaţă a datelor, pentru că Baltiel era încă în sistemul navei, iar el se simţea ca într-o casă veche, în care intrase un criminal, şi aştepta cu răsuflarea tăiată să scârţâie o scândură din podea. Baltiel nu-i tăiase legăturile cu planeta, bineînţeles. Lui nu-i păsa de caracatiţe, nici de ce făceau ele. Iar dacă el le ignora, atunci le ignora şi creatura asta hibridă care se ascundea în spatele privirilor sale.

Senkovi descărcă un calup mare de date, ca să ascundă acul în carul cu fân. Urmă logica desfăşurării posibile a evenimentelor, făcu nişte calcule mintale, iar în ceea ce priveşte restul, hotărî să se încreadă în viziunea lui Paul şi a celorlalte octopode.

— Baltiel, Yusuf, rosti el prin conexiunea cu naveta. Eşti acolo? Eşti chiar tu? Tu eşti cel care mă aude?

— Dar bineînţeles că te cunoaştem, Disra. Suntem cunoştinţele şi memoria şi informaţiile bunului tău prieten, dar mai multe, cu capacitate mai mare de înţelegere.

Entitatea asta ştie ce personalitate are? Se regăseşte acolo, în memoria lui Yusuf, în relaţiile lui cu mine şi cu ceilalţi, în părerea lui despre noi, în toanele lui. Dar poate că astea i se par imperfecţiuni minore.

— Ne bucurăm că ai acceptat lucrurile aşa cum sunt, adăugă Baltiel, iar Senkovi înţelese că renunţase să spargă codurile de comandă.

Lăsă creatura numită Baltiel să tragă ce concluzii vrea şi urmări deplasarea formelor imense din jurul planetei Damascus, deducându-le mişcările după umbrele pe care le aruncau asupra datelor.

Oglinzile orbitale, toate. Fuseseră construite în jurul planetei în primele zile, pentru a absorbi lumina soarelui, ca să fie captată de smogul emisiilor vulcanice şi microbiene, favorizând viaţa pe Damascus datorită efectului de seră. Mai târziu, fuseseră deplasate pe alte poziţii, ca să topească gheaţa din zonele-cheie,

determinând reacţii de încălzire şi curenţi în lanţ, agitând oceanele şi dispersând oxigenul. Peste încă un deceniu ar fi fost oricum demontate, pentru că n-ar mai fi fost necesare. În definitiv, scopul terraformării era obţinerea unui mediu stabil, care nu avea nevoie de asemenea jucării.

Acum, oglinzile se deplasau într-un dans lent, cu mişcări ample, cuprinzând soarele în mâinile lor argintii şi focalizându-i lumina şi căldura într-un singur punct incandescent. Se îndoiau, concentrându-se, concentrându-se, aducând suficientă căldură ca să topească o întreagă eră glaciară într-o regiune de pe traiectoria navetei. Senkovi nici nu se gândise că aşa ceva ar fi posibil, dar noii guvernatori de pe Damascus găsiseră sabia cu care să taie nodul lui gordian.

Focarul se afla, în mod necesar, în vecinătatea planetei. Calculele erau imprecise, chiar făcute în grabă, dacă octopodele ştiau ce e aceea grabă. Senkovi urmări cum naveta se îndreaptă spre reticul orbeşte, cu viteză constantă, izbind în plin soarele sistemului, din ce în ce mai mare, până când chiar şi scuturile de reintrare în atmosferă cad ca straturile de piele năpârlită, până când reactorul crapă şi forţa exploziei deviază naveta de la traseul de apropiere pe care şi-l stabilise. Cabina echipajului fierbe ca într-o supă.

Cu botul în jos, naveta plonjează ca un meteorit încins în atmosfera planetei şi arde precum o torţă cosmică, până când se prăbuşeşte în mare.

PREZENTUL 3.

O PIATRĂ ROSTOGOLITĂ

1

Helena îl visează pe bunicul ei.

A fost un bărbat tenace, aşa îl ţine minte. Unul dintre cei mai bătrâni de pe *Gilgamesh,* şi ca ani trăiţi, dar mai ales ca timp obiectiv scurs de la naşterea lui. Îşi amintea ca nimeni altul de Vechiul Pământ – nu Vechiul Vechi Pământ al lui Kern, ci ruinele lui, din care s-a târât anevoios către lumină a doua civilizaţie umană, când alternativa era să moară de foame sau de boli. Un bărbat tenace, care a supravieţuit multora dintre cei mai tineri din prima generaţie. Bătrânul Karst a avut ghinionul să moară în cosmos, Vitas nu s-a putut adapta la noii stăpâni, alţii s-au dus şi ei, dar Bunicul a rezistat, tot mai cocoşat de ani. Generaţia următoare (şi cea de după ea, a Helenei) îl considera un monument viu. Nu numai că ştia poveşti despre Cum A Fost, dar era şi singura legătură cu Isa Lain, cea care îi călăuzise pe oameni tot drumul, până când au devenit, în sfârşit, Oameni.

Totuşi, în ultimii săi ani, Bunicul s-a şubrezit. Pe când Helena avea cinci-şase ani, el se trezea în ţipete, neconsolat, şi lovea pereţii cu bastonul lui Lain. Iernile erau de vină; nu doar din cauza frigului, care le atrage atenţia bătrânilor că sunt muritori, ci şi din cauza propriilor amintiri, cele ale trezirilor din camerele criogenice. La vârsta lui, noaptea era frig chiar şi la ecuator. Helena îşi amintea de poveştile lui sau poate înregistrări cu el spunându-le ori documente din arhivele de pe *Gil,* de pe vremea când Bunicul era mai tânăr şi se afla încă în spaţiu. Viaţa lui a fost marcată de momentele cumplite ale trezirilor; intra şi ieşea din somnul criogenic în timp ce nava-arcă îşi trăia odiseea prelungită pe câteva secole. De câte ori se trezea, se pomenea în alt timp, pe altă lume, tot mai nefavorabilă vieţii umane. Din cauza asta avea coşmaruri la bătrâneţe, nu din vina frigului. Acesta doar le declanşa. Nu se temea nici că nu se va mai trezi, deşi a fost şi asta o posibilitate, atunci când a cedat

sistemul de menţinere a vieţii de pe *Gilgamesh.* Se temea să nu se trezească din nou într-o lume pe care nu o înţelege, de pe care fug toţi şi îl lasă în urmă. Adaptarea la ospitalitatea portiidelor a fost dificilă pentru toţi supravieţuitorii navei – pe planetă, Bunicul şi-a trăi ultimii ani într-o rezervaţie în care oamenii învăţau felul de a fi al gazdelor. Dar s-a resemnat, pentru că toţi aveau aceeaşi soartă, toţi înaintau prin timp în acelaşi ritm. A rămas însă cu groaza că a pierdut încă o dată legătura cu neamul său, cu specia lui. Totuşi, îmbătrânind într-o societate care suferea mutaţii constante, membrii ei lucrând împreună la detensionarea relaţiilor cu păianjenii, aceea avea să fie soarta lui întotdeauna. Nu era deci de mirare că ultimele lui ierni au fost bântuite de teroarea nocturnă de a se trezi într-o lume în care nimeni nu mai vorbea pe înţelesul lui.

În visul din care Helena încearcă din răsputeri să se trezească acum, Bunicul se luptă cu păturile (de mătase, bineînţeles), ţipând şi dând din braţe, iar ea nu reuşeşte să-l trezească şi să-l aline. În jurul ei, gheaţa se întindea pe pereţi aşa cum nu s-a întins niciodată pe Lumea lui Kern, despicându-se în copaci şi excrescenţe fantastice, învăluindu-i până când frigul îi intră în oase. Ştie că, dacă nu-l va trezi din vis, vor îngheţa amândoi, pentru că aduce cu el frigul din camerele criogenice, trăgându-l din amintirile sale încetul cu încetul, ca pe-o sfoară lungă.

Visul pare că durează o infinitate, dar nu i s-ar fi putut cuibări în minte decât în ultimele clipe dinainte de trezire, trecând, prin activitate cerebrală sporadică, de la somn adânc la trezire totală. E atât de frig, încât are impresia că a luat foc.

E pe jumătate dezbrăcată de costum, cu un braţ, un umăr şi un sân dezvelite, de parcă ar fi făcut striptease şi cineva ar fi îngheţat-o la jumătatea spectacolului. Forţa care o reţine pe podeaua metalică se datorează parţial gravitaţiei slabe, dar mai mult unui câmp electromagnetic care acţionează asupra echipamentului ei. Pielea expusă e lipicioasă şi amorţită, cu vânătăi ca nişte fractali, spirale dese, mari cât amprenta degetului mare sau mici cât

pistruii. Îşi simte fiecare articulaţie ca şi când ar fi fost dată peste cap. Ridicatul în şezut e imposibil. Se lasă înapoi pe metalul rece şi gândurile încep să-i plutească din nou.

Frânturile de amintiri i se aşază la loc în minte, dar unele sunt clar irelevante sau chiar inventate. Are dificultăţi în a asocia un anumit grad de importanţă oricărei amintiri. Asta conduce la o nouă succesiune de fragmente onirice, în care încearcă să acceseze o arhivă coruptă şi să-şi asambleze propria minte din conţinutul ei, descoperind că sectoare de date vitale lipsesc, sunt clasate greşit sau conţin aiureli. Datele în sine sunt doar emoţionale sau senzoriale, dar aspectul, deşi relevant, e frecvent şi în visele ei obişnuite, deci nu face decât să încurce şi mai tare ceea ce i se întâmplă acum cu evenimente din trecut. Luciditatea începe totuşi să-şi facă loc şi Helena ştie că exerciţiul acesta oniric nu e decât imaginaţia ei, lăsată să zburde în voie, o pacoste. Din experienţa ei îndelungată, insistă să creadă că datele din fişiere sunt caractere lizibile, antrenându-şi părţi ale creierului incompatibile cu visatul şi iniţializându-şi trezirea completă. Deschide ochii a doua oară – de data asta, pentru a rămâne trează. Crâmpeie din vis se agaţă de ea, ca şi cum baza aceea de date uriaşă atârnă de mintea ei legată cu un fir, aşteptând s-o catalogheze.

E într-o cameră din metal şi plastic transparent. La început, sesizează cu greu dimensiunile, pentru că trei pereţi sunt, de fapt, ferestre prin care se văd încăperi similare, numai că podeaua lor e formată din resturi cioplite stângaci. Şi sunt luminate neobişnuit: una în culori vinete, apăsătoare, celelalte două în albastru şi auriu, ca scăldate de un soare invizibil, care străbate prin…

Apă. Îşi aminteşte tot ce s-a întâmplat, pentru că e în costumul acvatic pregătit de Kern. Ea şi Portia au…

Priveşte în jur, blestemându-se. Portia e în spatele ei, culcată pe spate, în costum. Vârful unui picior îi tresare.

Helena îşi diagnostichează rapid mănuşile, constată că sunt în regulă, neuzate, şi pune una pe abdomenul Portiei,

mai spre margine, nu pe partea ventrală expusă, pentru că nervii traversează burta şi portiidelor nu le place să fie atinse acolo. Trimite câteva vibraţii de testare, fără să primească răspuns, dar Portia nu e în poziţia cea mai favorabilă pentru a primi mesaje sau pentru a răspunde la ele. Helena încearcă o legătură directă, de la implant la implant, şi primeşte o confirmare urmată de un diagnostic medical. Portia e conştientă, dar foarte greu îşi controlează corpul. Frigul a afectat-o mai mult decât pe Helena. Crede că şi-a pierdut câteva articulaţii de la picioare şi i-a fost atins şi corpul. Probabil că organele cele mai afectate vor trebui refăcute sau înlocuite, dacă se va ivi ocazia. *Adică dacă se vor mai întoarce vreodată pe* Voyager, îşi spune Helena, pentru că sunt prizonierele caracatiţelor – sau ce-or fi răpitorii lor.

Cu aprobarea Portiei, se conectează la costumul ei şi reuşeşte să-i accelereze încălzirea, sperând că păianjenul se va ridica mai repede pe picioare. Se întreabă dacă poate cere asistenţă medicală, dar bănuieşte că răpitorii nu ar şti ce să facă totuşi cu un om, cu atât mai puţin cu o portiidă.

Totuşi, instinctul îi spune să contacteze sistemul local şi să ceară ajutor. Face asta de la 17 ani, când a primit implanturile pe care, în decurs de cinci ani, au ajuns să le folosească toţi oamenii. Există întotdeauna un mod de ascultare în orice sistem, fie arhitectura portiidă bazată pe furnici, fie aparatura electronică umană, fie hibrizii superiori derivaţi din Kern însăşi.

Primeşte un răspuns. Tresare surprinsă şi aproape că o loveşte pe Portia în cefalotorace. A auzit ceva, ceva ciudat de familiar. Seamănă puţin cu conectarea la interfaţa străvechiului sistem de pe *Gilgamesh* sau cu încercarea de a înţelege ceva dintr-un nod al lui Kern de grad inferior, care nu vrea să-ţi răspundă. Ceva e acolo şi o aude.

Portia începe să tremure, mişcă şi-şi încleştează picioarele şi îi trimite Helenei o cerere de ajutor. Cunoscând-o bine, Helena ştie cât de greu i-a fost s-o facă. Portia e motorul relaţiei lor, îşi croieşte drum prin societatea păianjenilor şi o trage după ea şi pe prietena ei.

Helena se străduieşte s-o ridice pe picioare. Reuşeşte la a patra încercare, epuizându-şi şi ultima fărâmă de energie. Ghemuită, Portia încearcă să-şi mişte picioarele printre spasme şi tremurături.

Privite, spune în cele din urmă, după mai multe foşnete pe care echipamentul Helenei nu le poate traduce. Tremurul pedipalpilor amorţiţi indică o direcţie: una dintre încăperile alăturate.

Helena se uită într-acolo, fără să vadă nimic. Priveşte încă o dată, şi tot nu vede nimic. Într-un sfârşit, înţelege că o parte din încâlceala lipită de fereastră e o caracatiţă cu pielea de culoarea şi textura materialului de care se lipeşte.

Caută pe dibuite şi-şi găseşte tableta pe jos, dar intactă. Ce i-ar putea spune? Tehnic, nimic folositor, dar afişează câteva culori, sperând că sunt prietenoase, şi i le arată.

Un ochi proeminent o priveşte distant, apoi caracatiţa îşi schimbă treptat culoarea cenuşie în galben-lămâie şi trandafiriu, nuanţe înrudite cu ale Helenei. Tonurile se ivesc hipnotizante, răsar aproape imperceptibil pe tot corpul, apoi se retrag discret sub camuflajul monocrom.

E observator sau tot prizonier? Helena îşi aminteşte de aşa-zisul diplomat care a venit să le întâmpine şi de tentativa lui bruscă de a fugi. Oare a scăpat? Mai degrabă nu. Poate e chiar cel din faţa ei.

Carantină.

Îşi îmbracă tot costumul şi porneşte încălzirea internă. Camera e rece ca gheaţa, dar bateriile ei şi ale Porţiei par a fi… pline. Un element neaşteptat. Ceasurile interne îi arată că au zăcut inconştiente zile la rând, ca într-o comă, înainte ca localnicii să binevoiască a le trezi. Verifică jurnalele, speriată că informaţiile indicate de aparate sunt greşite şi că va pierde brusc toată energia.

Au un câmp de încărcare, se bâlbâie Portia, ca răspuns la întrebările Helenei. *Costumul a solicitat şi a fost reîncărcat de la distanţă. Protocoale ca în Vechiul Imperiu.*

Suficient pentru compatibilitate, e de acord Helena. Simte o rază de speranţă, un optimism la care n-ar fi

îndrăznit să viseze cu cinci minute în urmă. Urmăreşte linkul detectat înainte, aşteptând s-o respingă protocoalele de securitate sau să fie ignorată. La început, nu ajunge nicăieri: sistemul e destul de familiar ca să-i înregistreze prezenţa, dar atât. Încearcă să acceseze diverse niveluri, reducând complexitatea contactelor, până când rulează interogările de întreţinere rezervate de obicei pentru situaţii când ai dat de dracu' şi nu mai ştii cum să scapi de el.

Are senzaţia că a spart cu umărul o uşă descuiată. Dintr-odată îi apare în faţă un volum uriaş de informaţii atât de complexe, încât sistemele ei interne nu se pot concentra decât pe mici sectoare ale ei, organizate în grupe şi conglomerate bizare de date. Nu pricepe mai nimic, sunt doar numere şi date, fără context şi în format nefamiliar. Totuşi, se scufundă în ele, încercând să descopere orice fel de informaţie coerentă, trimiţând protocoale străvechi, utilizate de portiide – prin Kern –, în speranţa că va primi înapoi măcar un ecou. Foloseşte ceea ce are la dispoziţie, adică date din software-ul ei de traducere. Interoghează sistemul: *Aveţi aşa ceva? Dar aşa ceva?* I se pare că se târăşte printr-un teritoriu al ruinelor, imens şi nesigur, căutând porţi în care să se potrivească toate cheile stranii pe care i le-a pus la îndemână şansa.

Şi una chiar se potriveşte: un ciot din programul ei de interpretare e acceptat subit de sistemul-gazdă, recunoscut şi identificat. Găseşte uşi care se deschid brusc, arhivele revărsându-şi conţinutul în munţi de date pe care nu le poate descâlci. Trebuie să dea la o parte strat după strat, până când ajunge la miez, până când îşi face o idee despre informaţiile la care se uită.

Toate sunt aranjate conform unui set de categorii. Nu înţelege nimic din ele, nu sunt destinate catalogării de către oameni. Totuşi, sub straturile acelea imposibil de descifrat descoperă un nume, unul omenesc, uşor de recunoscut: Disra Senkovi.

2

Reacţiile emoţionale ale Avranei Kern sunt limitate şi artificiale, ea fiind moartă – un computer alcătuit, cel puţin parţial, din furnici. Kern se întreabă dacă furnicile au sentimente. Probabil că, luate individual, sunt prea rudimentare ca să aibă şi alte răspunsuri în afară de cele primare: luptă/fugă/durere. Lumea lor se limitează la arhitectura internă a coloniei şi la cea mai profundă, a condiţionării pe care portiidele le-au instruit s-o respecte. Nu ştiu că formează substratul unei minţi mai cuprinzătoare, aşa cum nici celulele din corpul oamenilor sau portiidelor nu ştiu că fac parte din el.

Kern se mai întreabă dacă instanţele ei superioare pot aproxima o reacţie dincolo de cea pur intelectuală. În fond, sunt mai complexe decât ea şi au mai multă putere de procesare. Totuşi, dacă răspunsul la această întrebare e afirmativ, atunci ea nu-şi aminteşte să fi avut o asemenea reacţie.

Din cele mai adânci şi mai corupte spaţii de stocare ale minţii ei iese la suprafaţă, nepoftită, o amintire: părerile unui oarecare profesor Douglev Haffmeier despre chestiunea următoare: dacă fiinţa vie, ancestrală, numită Avrana Kern, are capacitatea de a reacţiona emoţional. Iritată, le şterge şi pe ele, şi orice altă referire la Haffmeier, chiar şi satisfacţia ei personală de a-i fi supravieţuit, şi încă într-un mod strălucitor, acestui individ decrepit.

Are înregistrări cu experienţa trăită când şi-a făcut de cap în implantul lui Meshner şi, involuntar, în sistemul său neurologic. Nu o poate aprecia: ca să le ruleze la un nivel comprehensibil, ar însemna să acceseze arhitectura originală, adică pe Meshner, iar ea nu a mai utilizat conexiunea respectivă de atunci. Îl monitorizează cu atenţie şi indiscutabil a suferit unele modificări cerebrale pe care, la o evaluare mai puţin onestă, le-ar caracteriza drept „avarii”. În acelaşi timp, personalitatea lui Meshner

pare absolut neschimbată. Chiar şi acum conspiră cu Fabian, prin intermediul automatului Artifabian, pe un canal pe care simpaticul mascul portiid îl crede protejat. Evident, discută despre implanturi şi munca lor de cercetare. Kern are de gând să fie musca de pe perete (unul interior, din craniul lui Meshner) când îşi reiau investigaţiile.

Problema ei este următoarea: nu ştie ce pierde, pentru că nu poate experimenta pe propria piele. Simultan, conştientizează o absenţă. Lumea ei a fost extinsă, iar acum e din nou imobilizată în cămaşă de forţă. Nici măcar nu se poate obişnui cu experienţa, pentru că îi este interzisă.

Viola şi Zaine, membrele echipajului cu cea mai mare autoritate şi capacitate mintală, dezbat, de o vreme, argumentele pro şi contra referitoare la planeta interioară şi semnalul provenit de pe ea. Ideea că acest contact realizat de om le-ar servi drept avantaj împotriva caracatiţelor, deci ar fi un mijloc de a le salva pe Helena şi pe Portia, este încă pe primul loc. Kern intervine din când în când ca să le încurajeze. Ştie că e duplicitară, nu pentru că nu e de acord cu ideea, ci pentru că are motivele ei paralele, pe care le ţine pentru ea. Vrea să cunoască emiţătorul semnalului. Vrea – sau cel puţin a emis o ipoteză căreia îi acordă o importanţă prea mare – ca acesta să fie cineva aşa cum e ea acum sau cum a fost mai demult. Ştie prea bine că trişează ca să obţină răspunsul pe care-l doreşte. Altul *nu vrea* să primească, aşadar, cade la învoială cu ea însăşi, îngăduindu-şi să treacă apoi cu vederea faptul că-şi măsluieşte propriile calcule.

Înainte, când era un amestec de conştiinţă organică şi personalitate artificială, rezolva problema motivaţiilor conflictuale fragmentându-şi mintea în cioburi separate, fiecare bine ascuţit, ca să se zgârie unul de altul. Procesele de calcul entomologic portiide beneficiază de o putere de prelucrare ideală pentru rezolvarea simultană a calculelor, fie ele şi contradictorii. Kern poate rula două puncte de vedere contradictorii fără dificultate logică, până în

momentul când e nevoită să adopte concomitent două direcţii de acţiune opuse; ca urmare, se produce colapsul funcţiei de undă şi pisica ideologică e sau vie, sau moartă. Ştie că, în acel punct, ar acţiona în interesul navei şi al echipajului. Dar experienţa mentală e irezistibilă: dacă aş avea ocazia să fac asta pentru *mine?* Dacă s-ar potrivi lucrurile în aşa fel încât să-mi îndeplinesc obiectivele personale fără a le compromite pe cele generale? Şi calculele de rigoare, inevitabile: *Cum s-ar putea aranja lucrurile în sensul acesta?*

De aici pornesc şi deciziile ei care, fără îndoială, vor avea implicaţii foarte serioase pentru echipaj, dacă împinge lucrurile prea departe. La un anumit nivel, Kern ştie că are o problemă. Nu e avariată, în ciuda luptei cu localnicii, dar momentele ei de funcţionalitate extinsă în peisajul mintal al lui Meshner au lăsat-o cu impresia că e incompletă, disfuncţională. Părţi ale ei caută întruna conexiunile pe care îşi aminteşte că le-a făcut. Vrea să redevină fiinţa aceea completă, să se conecteze la femeia aceea îndepărtată care a trimis semnalul, Erma Lante; două scopuri distincte, contopite de subrutinele cu care îşi umple mintea. *Vreau să fiu mai mult.*

Meshner suferă un nou atac. Scuzându-se pe sine sub pretextul răspunderii pe care o are faţă de siguranţa echipajului, se cuplează la implantul lui. Aventura e scurtă şi lipsită de pericole, dar îi oferă prilejul extinderii temporare a capacităţilor ei, desăvârşite de facultăţile senzoriale noi. În acest punct, Kern înhaţă tot ce găseşte la îndemână. Nu contează că Meshner ar putea retrăi cele mai teribile traume, le-ar asimila cu aviditate şi pe acelea. Dar episodul se încheie şi ea rămâne încă o dată nu numai cu frustrarea, ci şi cu incapacitatea de a aprecia stările pe care le-a avut, ştiind doar că nu le mai are.

Fabian bate şi zgârie uşor podeaua, pentru că Viola e în apropiere şi sigur ar face comentarii caustice legate de cercetarea lor stupidă, care le periclitează misiunea. Artifabian îl înţelege şi traduce în şoaptă:

— Meshner, răspunde, te rog. În ce stare eşti?

Meshner se holbează în ochii principali ai păianjenului.

— E posibil să trebuiască să deconectez unele funcţii ale implantului.

Toc. Spasmul de iritare al lui Fabian sugerează cât de inadecvat e răspunsul.

— A fost una dintre înţelegerile tale. Am experimentat-o. S-a tradus… corespunzător.

Şi e o descoperire majoră, ascultaţi-mă pe mine. Cei doi au lucrat în toate zilele acelea lungi în care au gonit spre planeta din interiorul sistemului. Trândăveala impusă într-o navă condusă de un computer autosuficient şi posesiv este o binecuvântare pentru cei ce fac experimente de durată. Chiar în timp ce Helena, fără ştiinţa lor, îşi croieşte drum cu greu printre sute de ore de date vizuale, fiind în joc viaţa şi libertatea lor, Meshner şi Fabian reuşesc să se descurce prin labirintul propriei lor munci, căutând o experienţă portiidă pe care sărmana minte omenească a celui dintâi să o poată aprecia. Iar în exteriorul pereţilor flexibili ai navei *Lightfoot* este un sistem solar locuit de moluşte care vor să-i omoare, dar la un moment dat ajungi să te saturi de atâta stat cu teama în suflet. Totuşi, dacă experimentezi, munca ta nu se încheie niciodată.

Asta până când începe să dea rezultate.

Meshner constată că tremură. Îşi simte membrele ca de plumb şi parcă nu are destule. Muşchii faciali şi degetele mari îi tresar. Oare vor să se transforme în pedipalpi, chelicere şi întreaga aparatură mandibulară complicată a portiidelor?

Nu consideră că poate intra în detalii. Fabian a fost peste măsură de îndrăzneţ când a ales cadoul pentru colegul lui. După multiple încercări, încă două crize minore şi prea multe zile de eşecuri frustrante, Meshner a înţeles ce fel de întâlnire i-a prezentat colegul său: opt secunde de peţit în stil portiid, din punctul de vedere al masculului, o veche legătură ratată a lui Fabian. Pentru Meshner, ceea ce rămâne nu e dansul care, ştia şi tânărul mascul de atunci, a fost unul amatoricesc, stângaci, ci povara

emoţională: speranţa, ruşinea, teama ancestrală de moarte şi, dincolo de ele, ambiţia arzătoare şi sentimentul asociat ei, că aceasta, *aceasta* este calea cea mai sigură pentru ca Fabian să poată avansa în cariera lui de savant. Sau poate că Fabian a simţit cu totul altceva şi fiecare senzaţie a lui a declanşat, la întâmplare, o piesă din lista de emoţii umane. Meshner însă nu simte aşa. E încă sub impresia naturii verosimile a experienţei. Software-ul sau o parte din mintea lui a acţionat ca translator inteligent.

— Merge, îi spune lui Fabian. Probabil că problema ne pune piedici, dar o vom putea controla.

Se uită fascinat la pedipalpii portiidei, pentru că îi vorbesc printr-un tremur discret, trezind amintiri care îi permit să le interpreteze ca pe limbajul corpului uman. Dintr-odată, îi vine să-şi tragă palme de ciudă că nu are mănuşile Helenei. Oare discursul picioarelor care freamătă ar fi la fel de transparent şi pentru el, dacă l-ar detecta?

Palpită şi pedipalpii lui Artifabian, iar Meshner îşi dă seama că automatul insistă să fie prudenţi, chiar în timp ce îi transmite mesajul lui Fabian:

— Putem încerca să limităm natura informaţiilor pe care trebuie să le asimilezi. Un calificativ evident al insatisfacţiei. Deşi, dacă reducem volumul de date, pierdem din valoarea experimentului. Dar poate găsim ceva mai… mecanic.

Meshner e obosit şi dărâmat. Ar putea jura că robotul lor face mai mult decât îi cere rolul său, încercând, cu de la sine putere, să-i convingă s-o lase mai moale, dar logica lui Fabian e de neclintit.

— Ceva simplu, aprobă el cu jumătate de gură. Dar dă-mi…

Însă Fabian fuge deja la o consolă, mai mult ca sigur ca să-şi pregătească amintirile proprii, pentru a fi copiate ulterior. Meshner se lasă pe spate, simţind că i se umflă creierul în cap, îndopat cu amintiri până la refuz. Lângă el, Artifabian râcâie şi se mişcă de pe un picior pe altul, de parcă şi-ar murmura îngrijorarea. Un val de senzaţii sinestezice ameninţă să-l izbească pe Meshner: sunete

tactile, mirosuri vizibile, emoţii manifestate sub formă de culori. Trece de la triumful din minutul anterior la convingerea subită că tot ce fac e şi imposibil, şi nesocotit.

O surprinde pe Zaine aruncându-i o privire: e impacientată şi iritată, ca şi când el nu şi-ar face porţia de treabă. *Ce-ar fi să dai o tură prin creierul meu?* o întreabă el în gând, dar Zaine se concentrează întotdeauna pe sarcinile ei. Nu are cum să fie altfel decât impacientată şi iritată, pentru că, de fapt, acum *ce* sarcină are de îndeplinit? Plutesc în sistemul ăsta solar străin, cu trei membri ai echipajului în minus, îndreptându-se spre necunoscut cu speranţa că le va fi de folos cumva. Meshner crede că raţional ar fi să fugă înapoi la *Voyager,* dar astfel ar pecetlui soarta Helenei şi a Portiei. Au văzut de ce sunt în stare navele localnicilor. Dacă *Voyager* ar face o mişcare ceva mai curajoasă decât fuga din sistem, ar deveni automat o ţintă mai mare pentru vasele de luptă.

Am fost cu toţii atât de optimişti când am plecat… Dar situaţia s-a înrăutăţit şi se poate înrăutăţi şi mai mult. *Ne-am putea trezi cu o armată de nave care vine peste noi acasă, acum, că le-am atras atenţia asupra noastră. Vor obţine toate detaliile de la Helena, poate, şi atunci am dat de dracu'.*

Se târăşte la o consolă şi o configurează pentru poziţia unui om aşezat, ridicând un scaun din materialul podelei, dându-i formă şi fixându-l bine. Conştient că Zaine îi aruncă din când în când priviri urâte, extrage semnalul sosit de pe planeta interioară şi începe să-l studieze. A venit la spartul târgului, da, dar măcar va fi în stare să stea la taifas despre subiecte de interes actual. În plus, au toţi timp destul să le digere.

Peste câteva ore, constată că e într-o postură delicată, prins în mijlocul discuţiei dintre Viola şi Zaine, care se întreabă ce naiba au în faţa ochilor.

Poate o istorie naturală. Cel puţin, un document redactat în stilul Vechiului Imperiu, folosit cândva pentru asemenea proiecte. Conţine date biochimice, taxonomii, schiţe care ar putea fi ale unor animale – cu siguranţă

organisme vii de un anume tip. Există însemnări despre ecologie, reţele de hrană, relaţii dintre specii. Toate imposibile sau poate imaginare. Nimic nu e familiar. Niciuna dintre entităţile descrise cu atâtea detalii clinice nu e reală, nici măcar nu se potriveşte cu ceea ce au întâlnit ori au citit prin cărţi membrii echipajului. Şi datele nu sunt deloc puţine: curg în şuvoaie, iar printre cuvinte se strecoară, din afara timpului, tot mai pierită, vocea Ermei Lante.

În opinia lui Zaine, rostită cu fermitate, e o lucrare de ficţiune, o poveste fantastică, generată automat. Viola are o părere contrară, fapt neobişnuit între cele două colege, dar Meshner bănuieşte că, în parteneriatul lor, Bianca era elementul stabilizator. Viola e entuziasmată de posibilitatea existenţei altor forme de viaţă. A meritat să treacă prin tot ce au trecut; cunoaşterea ştiinţifică e împinsă dincolo de limite şi deci nimic din ce au îndurat şi au pierdut nu a fost degeaba. Meshner miroase (literalmente, fiindcă senzaţiile sinestezice îl revizitează scurt) un element părtinitor în opinia ei, pentru că, evident, se simte mai în largul ei dacă toate au un *rost.* Fiecare portiidă încearcă să-l atragă de partea ei, însă pe el îl interesează doar mecanismul relaţiei lor. Nicio părere nu i se pare foarte logică.

— E un sistem automat, care face exact ce crede că trebuie să facă. Sau semiautomat, ca entitatea proto-Kern când a întâlnit-o *Gilgamesh* prima oară, decide Zaine.

Meshner se întreabă ce părere are Kern – cea actuală, care traduce conversaţia lor – despre documente. În secunda următoare, aude un ecou straniu în fundul capului, o senzaţie scurtă de reflectare profundă, ca şi cum ar fi invocat o emoţie în numele lui Kern.

— De ce ar inventa o maşinărie aşa ceva? o întreabă pe Zaine.

— Dacă e programată să inventeze un lucru, atunci îl va inventa. Un scenariu de evoluţie speculativă, necontrolat, ar produce exact acest tip de scenariu fictiv.

— Şi de ce ar exista un asemenea scenariu, până la

urmă? se aude replica tradusă a Violei. Dacă e o născocire, e inutil. Dar, dacă e un document bazat pe fapte reale, conţine câteva afirmaţii remarcabile.

Viola e fascinată de posibilitatea existenţei unor forme de viaţă care nu provin de pe Pământ. Ideea îi pătrunde în minte ca o şoaptă. Dacă nu l-ar lua cu ameţeală şi n-ar vedea obiectele înconjurate de o aură în culorile curcubeului, ar crede că e a lui, dar avalanşa de senzaţii îi spune că vine din altă parte. Nu e una dintre înţelegerile lui Fabian rătăcite în mintea lui.

— Kern? rosteşte în surdină.

E suficientă linişte la el în cap ca să creadă că şi-a imaginat episodul, dar vocea revine şi acum o poate urmări cum se conectează la implantul lui, trezindu-i un simţ auditiv fantomatic şi vorbindu-i ca s-o audă numai el.

La portiide, tehnologia şi diplomaţia dintre specii se bazează pe elemente biologice comune, utilizând abilităţile pe care le au la îndemână. Cum ar putea beneficia capacităţile unei specii de studiul unor forme cu adevărat străine? Până la urmă, Viola o va convinge pe Zaine să treacă de partea ei. Dintotdeauna a fost ambiţioasă.

Meshner stă nemişcat. Ascultă din nou, însă nu aude nimic, nicio voce, doar sângele pulsându-i fierbinte în urechi, însoţit de discordanţe senzoriale: furnicături produse de perii arahnidelor; o acuitate tactilă inexprimabilă, la care niciun om, în afară de el, nu poate visa; mirosul înţepător al chimicalelor filtrate din aer. O fărâmă dintr-o lume necunoscută, mult mai străină decât orice altă planetă din sistemul acesta solar căzut în uitare.

Dar nicio voce. Îşi spune că a fost un artefact, propriul lui monolog interior redat în cuvinte de o nouă perturbare a implantului său. Dar nu e foarte convins de asta.

3

Autorul înregistrărilor le numeşte Senkoviada. Termenul nu înseamnă nimic pentru Helena, dar pe el îl distrează grozav. Senkovi a fost un om de pe Vechiul Pământ, contemporan cu Kern. Helena găseşte chiar o referire la Avrana Kern.

E foarte mult material. Arhiva pe care a descoperit-o e vastă şi şi-o poate imagina acoperită de praf: neîntreţinută de proprietari, abandonată în harababura din arhitectura lor electronică. E neprotejată; asta a mirat-o de la început. Imediat ce şi-a creat protocoale de acces adaptate la configuraţia arhaică a arhivei, a deschis-o ca şi când ar fi fost a ei. Evident, ea şi Portia au petrecut zece ore încercând să acceseze sisteme de utilitate practică, numai ca să constate că aveau acces la un munte de informaţii încâlcite, şi nu, să zicem, la sistemul de menţinere a vieţii sau măcar la o hartă. Are sentimentul că acestea există undeva în peisajul virtual expandat, dar nu respectă logica şi metodele de acces din Vechiul Imperiu. Portia nu se dă bătută, pentru că aşa e firea ei, deşi, dacă ar deschide acum uşile celulei lor, foarte probabil că s-ar îneca amândouă. Neavând altă opţiune, Helena se întoarce la prima ei dragoste, pentru că aceea a fost şi obsesia lui Senkovi în ultimele lui zile. Învaţă despre traducere.

Din mai multe înregistrări, află că Senkovi era un bărbat la a doua tinereţe. A scris şi s-a înregistrat vorbind în Imperiala C. Helenei îi dau de furcă accentul, limbajul colocvial şi sistemele de abreviere, probabil inventate de el odată rămas fără companie umană. Senkovi se considera ultimul om din univers. De cele mai multe ori, făcea remarca asta pe un ton glumeţ. Câteodată era mohorât, profund deprimat, bătea câmpii despre singurătate şi frustrare, îi pomenea pe morţi, vorbea despre casa lui îndepărtată, de mult pierdută. Helena bănuieşte că momentele acelea au fost mult mai dese, dar nu întotdeauna a avut chef să le înregistreze, mai ales în

perioadele de disperare cruntă.

Cele mai frecvente sunt sesiunile lui de lucru cu… subiecţii experimentelor lui? Helena are impresia că relaţia lui cu octopodele a început acolo, dar din informaţiile mai vechi rezultă că ele îşi renegociaseră deja poziţia. Deduce clar că Senkovi se găsea la bordul unei nave sau al unei staţii orbitale şi că planeta acvatică de dedesubtul ei era domeniul caracatiţelor pe care se pare că le-a modificat, dar cu care, în momentul înregistrărilor, nu mai putea întreţine o comunicare sigură şi pe care nici nu le mai putea controla: veneau şi plecau, sus-jos în câmpul gravitaţional, după cum aveau chef. Senkovi a fost un creator detaşat de creaţiile sale, însă disperat să stea de vorbă cu ele, iar ele păreau la fel de dornice să discute cu el – ideal pentru Helena, care acum are acces la o bibliotecă uriaşă de sesiuni de comunicare ratată între el şi octopode, mult mai utile pentru ea decât o comunicare adevărată.

Portia, semnalizează ea, iar păianjenul reacţionează ridicându-şi pedipalpii. *Va trebui să „maltratez” programul de traducere.*

Portia îşi înalţă mirată mai sus pedipalpul stâng: *Hm?*

Trebuie să-l reconfigurez ca să-l aplic la informaţiile vizuale întrebuinţate de localnici şi să obţin măcar o traducere brută a ceea ce încearcă să ne transmită. Şi, sincer, o să mă cam chinuiască, pentru că mesajul nu e… segmentat. Nu cred că au mai multe blocuri de construcţie distincte, ci unul singur, un fel de gestalt[12] *de culori şi texturi care alcătuiesc un mesaj compozit. Vreau să spun, mă uit la bărbatul care a* creat *mesajele, care a lucrat la ele decenii la rând, în salturi. Am sărit câteva porţiuni de date, citind informaţii ulterioare, şi nu cred că a reuşit să întreţină conversaţii reale cu octopodele.*

Picioarele din faţă ale Portiei se ridică uşor, sugerând cât de solicitantă i se pare sarcina aceasta. *Dar tu poţi, da?*

---

[12] Conform teoriei psihologice cu acelaşi nume, gestalt reprezintă un ansamblu format din mai multe părţi, dar care înseamnă mai mult sau este diferit de suma părţilor sale (n. tr.).

întreabă foarte încrezătoare în abilităţile prietenei sale.

Am ceva ce lui îi lipsea, răspunde Helena, încercând să fie la fel de optimistă ca păianjenul. *Am comunicaţiile lor actuale, cele pe două canale. Se pare că au ajuns la modul de conversaţie actual la multă vreme după dispariţia acestui Senkovi, deci eu, spre deosebire de el, îmi pot face o idee despre cum comunică, bazându-mă şi pe munca lui. Poate aşa vom reuşi să interacţionăm cu ele.* Speră să fie aşa, pentru că, fiind lingvist, nu are la dispoziţie alt instrument de lucru decât conversaţia.

Portia o priveşte îndelung, destul ca Helena să o întrebe: *Ce este?* Păianjenul scutură curios din corp.

Pui mare preţ pe abilitatea de comunicare pentru a ne rezolva problema. Dar dacă lor le convine mult mai mult să ne ţină aici, fie că discutăm cu ele, fie că nu?

Nu ne permitem să credem asta, răspunde Helena, cu o încredere dată de disperare. *Dar, cum am spus, trebuie să-mi reconfigurez programul, adică nu-l voi mai putea folosi ca să traduc cu el pentru tine. Va trebui să ne bazăm pe al tău.*

Portia stă nemişcată, de parcă ar analiza situaţia, dar apoi Helena recunoaşte în postura ei echivalentul stânjenelii: stă uşor ghemuită, sperând ca jena ei să treacă neobservată.

Îmi voi... configura jacheta şi implanturile, spune Portia încurcată.

Helena are sentimentul ciudat că e trădată. *Te-ai bazat pe traducerea mea toată vremea asta?* Şi, da, abia aşteaptă să stea de vorbă cu Portia în idiomul arahnid, s-o asculte prin mănuşi. Dar a presupus că Portia utilizează o facilitate simultană ca să-i înţeleagă pe oameni. Siderată, judecă situaţia din perspectiva păianjenului. Oamenii fac efortul de a discuta cu portiidele, de a le învăţa limba şi de a le imita capacităţile senzoriale, dar de ce ar catadicsi şi ele, gazdele şi liderele Lumii lui Kern, să depună un efort similar, să vorbească şi să asculte ca oamenii? O doare gândul că nici Portia nu o consideră egala ei, în ciuda anilor petrecuţi împreună. Cele două specii încă lucrează

la puntea de legătură dintre ele, chiar şi după două generaţii de coabitare.

Aşa că se întoarce la cealaltă punte, pe care trebuie să o construiască ea, şi lucrează la eşafodajul şubred, ridicat de Senkovi cu atâta vreme în urmă. A fost un cercetător inconsecvent, hotărât şi obsesiv în unele sesiuni, frustrat în altele. Sunt şi pauze lungi între înregistrări, în care e clar că şi-a pierdut voinţa de a continua. Secvenţele înregistrate sunt incomplete sau corupte. Lipsesc puncte-cheie, pe care trebuie să le completeze Helena. Are timp destul pentru asta.

Uneori, primesc de mâncare: o pastă cu gust de peşte, amară, dar comestibilă. Lumina scade, dar nu la intervale fixe. În camera vecină, caracatiţa solitară vine la fereastră şi se holbează la ea, culorile ei fluctuând între alb şi cenuşiu, dar nu încearcă să-i transmită nimic.

Fără Senkovi, Helena nu ar fi făcut niciun progres. Comunicarea octopodelor e la fel de diferită de limbajul portiid vorbit ca şi de cel uman. Senkovi nu i-a dat de capăt niciodată, dar a ţinut evidenţe, a încercat să compileze lexicoane şi a făcut ore întregi de înregistrări. Îl urmăreşte cum pluteşte în acvarii alături de interlocutorii lui sau cum stă în faţa mai multor ecrane şi a unui computer care cedează treptat, asemenea lui. Îl vede forţându-şi limitele fără să ştie: un om de o genialitate fluctuantă, încercând să-şi aplice setul de abilităţi personale la o problemă cu care era incompatibil. Fiind inginer de formaţie, căuta soluţii exacte. Helena e însă lingvist, specialist în limbaje nonumane – chiar dacă nu are experienţă decât cu un singur astfel de limbaj până acum. Ajunge la fundăturile în care s-a blocat Senkovi şi găseşte o cale de a merge înainte.

Câteodată apar şi alte caracatiţe în încăperile alăturate şi le urmăresc pe ea şi pe Portia. Helena profită de ocazie şi le înregistrează când pielea li se unduieşte într-un dans al culorilor. Tiparele se transmit de la individ la individ, suferă mutaţii, alternează; vorbesc sau poate îşi exprimă *emoţiile,* fără oprire. Se ating frecvent şi uneori se iau la

bătaie din senin – îşi pot pierde chiar şi un braţ –, dar Helena începe să creadă că asta face parte din strategia lor de comunicare. Ia notiţe şi le ţine pe octopode sub observaţie, aşa cum fac şi ele cu ea.

Caracatiţa palidă şi singuratică e ţinută în izolare. Helena e tot mai convinsă că e fostul lor ambasador, contaminat de contactul cu străinii. Pielea lui pâlpâie a şovăială când apar semenii săi, iar ea sesizează o interacţiune, dar şi o excludere evidentă, ca oamenii care îţi întorc spatele. Interacţiunea din cadrul grupului e mult mai intensă decât cea dintre grup şi octopodul ostracizat. Totuşi, „vorbesc” cu el, chiar ignorându-l. Asta o face să fie tot mai sigură că tot ce urmăreşte e altceva, nu o „discuţie”, şi îi aminteşte de transmisiile lor venite pe canalele gemene.

Helena şi Portia dorm pe rând, păzindu-se reciproc. Mănâncă pasta searbădă cu miros de peşte, împinsă cu stângăcie în camera lor. Helena lucrează cot la cot cu Senkovi cel dispărut de mult, retrăindu-i capriciile şi deznădejdea, clipele de agitaţie maniacală, momentele de cădere psihică totală, în care îşi abandona cercetarea şi înregistrările ca să hrănească fiara cea neagră care îl hărţuia neîntrerupt.

A trăit multă vreme singur, îşi dă seama Helena. Şi-a petrecut jumătate din viaţă încercând să lege o prietenie strânsă cu creaţiile lui, pentru că nu mai era altcineva în univers cu care să vorbească. Şi a fost foarte aproape, a negociat un mijloc de a face schimb de informaţii, dar nu a stabilit niciodată o relaţie emoţională cu ele. Helena se gândeşte la ea şi la Portia, la cum recunoaşte ea stările păianjenului, deşi nu sunt tocmai ca ale oamenilor, şi speră că şi păianjenul le recunoaşte pe ale ei. *Sunt norocoasă, al naibii de norocoasă.*

Găseşte o filmare mai lungă, în care Senkovi spune o glumă unei caracatiţe. Nu e o glumă reuşită. De fapt, e jalnică. Lui însă i se pare teribil de amuzantă, fiind într-o fază mai veselă a ciclului său psihic. Pielea cefalopodului se unduieşte şi se schimbă treptat, apoi începe să pâlpâie

şi să danseze rapid. Râde? Nu, râsul e o caracteristică umană. În afară de un foarte vag amuzament manifestat la căzutul în fund, portiidele nu apreciază umorul oamenilor. La fel, când Portia a încercat odată să descrie o situaţie de implicare socială complexă, pe care o considera... *cumva* – un termen care lipsea din vocabularul Helenei –, nici Helena nu a nereuşit să perceapă impactul emoţional al evenimentului respectiv. Totuşi, Disra Senkovi, un bărbat în vârstă de o sută de ani şi mort de multe mii de ani, le spune glume animalelor marine şi obţine o reacţie de la ele.

Şi reacţia aceea îi provoacă încântare. Spune alte şi alte glume, scoate de la naftalină calambururi şi poante cu două înţelesuri, se prăpădeşte de râs, iar caracatiţa sclipeşte în culori aprinse, luminoase, lipindu-se de sticla acvariului şi urmărindu-l pe comediantul îmbătrânit cu fascinaţie.

Helena a adunat deja suficiente note. Înţelege un lucru pe care Senkovi nu l-a intuit niciodată. Octopodul nu reacţiona la glumă, ci la faptul că el, creatorul lui, era fericit. Fericirea e un sentiment universal, poate; caracatiţa o citea pe faţa lui schimonosită de râs şi o asocia cu o stare personală. Ştia că Senkovi e fericit şi îl iubea sau îl preţuia pentru asta ori simţea *ceva* suficient pentru ca fericirea lui să conteze pentru ea. Acest lucru în sine este un miracol; aceasta este realizarea grandioasă de care Senkovi nu şi-a dat seama niciodată: creaturile sale pot împărtăşi sentimente, pot aplica o teorie a minţii unor entităţi total diferite de ele, pot avea o inimă suficient de mare pentru a fi fericite când cineva râde, chiar dacă nu înţeleg gluma.

Helena le urmăreşte multă vreme, apoi opreşte înregistrarea şi lasă datele neexploatate. Stă cu mâinile pe genunchi şi priveşte îndelung la caracatiţa cenuşie, solitară din celula vecină, cuprinsă de o tristeţe imposibil de exprimat în cuvinte.

Într-un sfârşit, simte o atingere discretă pe spate, un vârf de picior care o mângâie ezitant. Şi Portia înţelege

emoţiile oamenilor. Poate că şi tristeţea e o trăsătură universală, chiar dacă o declanşează alţi stimuli.

— A fost atât de singur, şopteşte Helena, sperând că Portia şi-a configurat programul de traducere.

Încă o mângâiere. Trauma emoţională e mai gravă la oameni, dar e prezentă şi la portiide. La ele sunt mai frecvente şocul şi frenezia. Creierul lor este însă mai uniform; păianjenii au mai multe experienţe comune între ei decât oamenii, deci dovedesc mai multă empatie şi nu devin prizonierii solitari ai propriilor experienţe, cum fac oamenii deseori.

Helena se întreabă dacă pentru octopode e mai bine sau mai rău. Numai că sentimentele lor sunt întotdeauna vădite. Poate că, pur şi simplu, la ele nu există traume personale, deci nici stigmatul lor. Poate că trăiesc asemenea eroilor din opere, împărtăşindu-şi tuturor grandoarea melancoliei şi a furiei. Gândindu-se la bietul Senkovi, ultima variantă i se pare mult mai aproape de realitate.

Într-o zi, după ce-şi va fi aruncat găleata în fântâna lui Senkovi şi va da de piatră seacă, va şti că mai pregătită de atât nu va fi niciodată. Când micul parlament de moluşte va veni să se holbeze la ea şi la Portia din nou, va şti ce să-i spună. Îşi va lua tableta, configurată să codifice şi să decodifice atât cât a reuşit din comunicarea octopodelor (din păcate, prea puţin, chiar şi acum), şi le-o va arăta cu curaj, sperând că pe ea va scrie „bine v-am găsit”.

4

Nicio veste de la Helena; nicio transmisie de la localnici, nicio cerere de răscumpărare sau alte solicitări, nici măcar ameninţări. De fapt, transmisii incidentale sunt cu duiumul, dacă răsuceşti receptoarele către lumea lor, dar niciuna nu se referă la *Lightfoot.* Şi nu se comunică nici cu *Voyager,* care se ascunde în continuare, în caz că xenofobia civilizaţiei acvatice devine imposibil de înfrânt. Fabian are senzaţia deranjantă că, undeva, numărătoarea inversă se apropie de zero. Localnicii au tehnologie avansată şi sunt cam paranoici. Ochii caracatiţelor vor scruta regiunile mai îndepărtate ale sistemului lor solar, identificând orice ameninţare. În locul lor, aşa ar proceda şi Fabian, care presupune că moluştele astea nervoase au cel puţin la fel de mult simţ practic ca un mascul portiid.

Toate astea îl irită la culme, dar nu-şi trădează sentimentul, nici tremurând din pedipalpi, nici călcând prea apăsat. Nu se cade ca un mascul să izbucnească aşa cum ar face o femelă. Lumea se aşteaptă de la el să fie umil şi deferent şi tocmai asta îl roade pe dinăuntru, ca un vierme parazit.

Misiunea lui *Voyager* l-a scos din umbra unor femele dominatoare din casa lui, care şi-ar fi însuşit cu nonşalanţă munca sa – nu s-ar fi numit furt, ci eminenţă intelectuală: orice produs al eforturilor lui ar fi fost, *evident,* un produs al întregii case, Fabian jucând doar rolul de intermediar. Cum era la un pas de graniţa cu succesul, dar nu trecuse încă dincolo de ea, escapadele cu *Lightfoot* au venit în momentul cel mai nepotrivit. Nu suportă ideea de risc, pentru că, dacă există un atribut masculin arhetipal pe care îl adoptă cu adevărat, atunci acela e un exoschelet intact. Nu suportă nici întreruperile. În mod special, nu suportă faptul că tocmai acum, din toate momentele posibile, se fac progrese. De ce nu s-au putut face mai multe, când au avut ocazia să se concentreze asupra lor?

Începe să-l enerveze şi Meshner sau cel puţin

fragilitatea lui. Se presupune că oamenii sunt puternici. Cum să nu fie? Sunt *imenşi* şi au un sistem imunitar absurd de compensator. Nici nu pricepe cum de se îmbolnăvesc din când în când. Numai că Meshner nu se simte bine, iar munca de cercetare intensă pe care au depus-o luni de zile, înghesuiţi la bordul lui *Lightfoot,* nu îl ajută. Fabian a petrecut mult timp gândindu-se în ce măsură se poate da vina pentru asta pe munca lor („a lor”, dacă e de rău, „a mea”, dacă e de bine; e foarte conştient de lipsa lui de onestitate, dar nu se poate convinge să privească lucrurile altfel); doar în mică măsură, alţi factori, pe care nu îi poate controla, sunt de incriminat. Practic, e la *un pas* de reuşită. Încă puţin şi-şi va putea codifica rezultatele, spre beneficiul generaţiilor viitoare. Numai că rezultatele acelea vor rămâne prizoniere pe navă, ca Fabian, şi pot pieri în spaţiu odată cu el. Asta urăşte el cel mai mult.

A discutat cu Kern, mai precis, cu Artifabian, sperând că robotul va face pe intermediarul în relaţia cu un computer prea important şi ocupat ca să-şi bată capul cu el chiar acum. Artifabian intenţionează să comprime datele lui Fabian şi să le transmită pe o frecvenţă largă, în caz că distrugerea lui *Lightfoot* devine iminentă. Ideea nu e mulţumitoare. E posibil ca *Voyager* să nu primească semnalul; mai mult, datele vor conţine doar scheletul rezultatelor sale, pe când ceea ce vrea Fabian să transmită e propria lui înţelegere, pentru că în ea va fi cuprins şi *el,* aflat la dispoziţia posterităţii. Va deveni parte din moştenirea lăsată generaţiilor viitoare de către specia lui – acesta este scopul său, pentru care luptă de o viaţă.

Merge la Meshner şi îl încolţeşte din nou, dacă poţi încolţi pe cineva într-un spaţiu fără colţuri. *Am primul set de teste în labirint,* îi spune. *Le voi descărca în implantul tău acum.*

Fabian observă că expresia lui Meshner nu e cea obişnuită, adică dornică şi uşor de controlat. Îi cere lui Artifabian să i-o traducă şi află că, de fapt, colegul lui de conspiraţie e nefericit, posibil traumatizat. Fabian nu are

timp de asta. Poate că niciunul dintre ei nu are. *E un simplu labirint,* îi explică. *Volumul de date e considerabil mai redus decât la o experienţă emoţională completă.* Nu e chiar adevărat, pentru că fiecare înţelegere vine şi cu bagajul aferent celei – sau, rareori, celui – care îi conferă acest statut, dar Fabian a încercat să menţină o anumită detaşare de data asta. Au redus sfera experimentelor pe parcursul călătoriei lor interplanetare, renunţând, încet, încet, la ambiţiile lor măreţe şi au rămas doar cu atât. Fabian a memorat un labirint simplu şi vrea să-l pună pe Meshner să găsească ieşirea din el. Mintal, nu fizic, deşi comparaţia cu animalele de laborator de demult e inevitabilă.

Meshner acceptă în silă, dar mai întâi o consultă pe Kern care, aşa pare, îi dă *lui* tot timpul de care are nevoie. Se apropie de planeta din interiorul sistemului şi de structura orbitală care a transmis lecţia aceea de istorie naturală bizară, dar mai e până atunci, spune Kern.

Fabian accesează arhitectura implantului lui Meshner, pentru a descărca în el înţelegerea sa. S-au schimbat lucrurile pe-aici, constată el. Complexitatea spaţiului virtual a crescut cu un ordin de mărime, indicând că algoritmii implantului procesează şi stochează informaţiile complexe mult mai eficient. Rata de modificare e puţin îngrijorătoare, implantul pare să reflecte şi să copieze structuri externe mai ample. Fabian ezită un moment, e gata să renunţe, dar continuă. Asta nu înseamnă decât că experimentul său se va desfăşura pe un substrat net superior.

Schimbările sesizate de el nu au efecte negative imediate asupra subiectului, aşa că Fabian îi arată lui Meshner labirintul şi lucrurile încep să meargă… nu *rău,* ci neaşteptat de la bun început.

Am intrat, traduce Artifabian cuvintele lui Meshner. *E… unde sunt? Într-un loc pe care l-ai văzut?*

Fabian se foieşte nervos. *Poţi găsi ieşirea?*

E înşelător. Artifabian se dă peste cap să redea disconfortul emoţional. *Văd buruieni, alge. Pereţii sunt din*

piatră neagră-verzuie. Fabian, unde m-ai...?

Concentrează-te pe ieşire. Testul e cronometrat, răspunde Fabian cam înţepat.

Ştiu drumul.

Doar două cuvinte, dar picioarele lui Fabian încep să tremure de nerăbdare. Rulează teste de diagnosticare a implantului, pentru că nu sunt pereţi, nici alge. Labirintul e o simplă configuraţie creată de computer, un exerciţiu intelectual, dar Meshner pare să-i adauge un conţinut grotesc, transformând jocul într-o simulare şi utilizând noua arhitectură întortocheată. Implantul lucrează la capacitate maximă, pe care şi-a crescut-o prin optimizarea structurii. Mai mult, absoarbe din resursele exterioare: puterea de calcul neutilizată de navă şi propriile funcţii cerebrale ale lui Meshner.

Procesul trebuie rafinat puţin... îşi spune Fabian, acum timorat. De fapt, nu ştie la ce se uită, ştie doar că experimentul îi scapă din mâini. Îşi repetă că nu îi va afecta permanent creierul lui Meshner, dar e conştient că nu deţine datele empirice pe care să-şi întemeieze spusele.

Meshner iese din primul labirint într-un timp corespunzător. Pe următoarele trei le parcurge şi mai repede, pe măsură ce se învaţă cu mediul. Continuă să se plângă de natura lor; seamănă cu nişte epave de pe fundul mării. Fabian pune asta pe seama experienţelor neplăcute cu octopodele. Ar mai avea teste, dar Meshner suferă un nou atac, îşi pierde sensibilitatea proprioceptivă şi nu mai simte că aparţine corpului său. După aceea, omul profită de ocazie ca să ia o pauză de la activitatea lor de cercetare vitală, pentru că îi distrage atenţia altceva. Timpul preţios dedicat experimentării s-a terminat. *Lightfoot* se apropie, în cele din urmă, de staţia orbitală şi toată lumea (în afară de Fabian) vrea să arunce o privire.

Meshner bănuieşte că şi ceilalţi s-au aşteptat la cu totul altceva, adică la ceva mai omenesc sau, cel puţin, oarecum omenesc. În schimb, staţia orbitală e o încâlceală de tehnologii care sugerează că civilizaţia octopodă şi-a băgat măcar un tentacul în ea la un moment dat.

Cadrul principal corespunde, fără îndoială, cu tehnologia Vechiului Imperiu. E foarte veche, după cât de hârbuită arată staţia. Dimensiunile originale ar fi imposibil de determinat, însă Kern le are deja la dispoziţie, scoase din amintirile ei îndepărtate, rătăcite.

— Este, sau a fost, un modul detaşabil al unei nave de terraformare, raportează ea pe un ton neutru, toate furnicile fiind ocupate cu altceva, dar Meshner nu se poate abţine să nu dea o interpretare umană lipsei de inflexiuni din glasul ei: Kern îşi reprimă emoţiile care o copleşesc pe de-a-ntregul. Unitatea Brin 2 a avut unul identic.

Numai că modulul respectiv se presupune că a fost distrus odată cu Brin 2, pe vremea când Avrana Kern era vie, cu mult timp în urmă, ea rămânând singura supravieţuitoare.

— Nu zăresc staţia principală, continuă ea. Ori şi-a pierdut capacitatea orbitală în timp, ori a fost trimisă în altă parte. Susţin a doua variantă, pentru că nu văd indicii că planeta aceasta ar fi fost terraformată.

Datele despre planetă rulează pe ecran, în baza scanărilor preliminare. Meshner le compară cu transmisiile fragmentare şi pune lucrurile cap la cap: o planetă care susţine presupusa biologie şi ecologie din semnalul trimis de Lante.

O clipă, e cuprins de o dorinţă aprinsă, un dor şi un entuziasm absolut străine de el, mai puternice decât el, imposibil de stăpânit sau de canalizat. Se ghemuieşte la podea şi-şi apasă tâmplele cu palmele, ca şi când s-ar teme că sentimentele i-ar putea erupe din craniu ca lava dintr-un vulcan.

Apoi senzaţia trece; fie asta, fie i s-a închis fereastra către ea, iar episodul a fost doar o scurgere temporară dintr-o fântână adâncă a senzaţiilor vibrante, de care s-a apropiat prea mult. Se ridică nesigur pe picioare. Zaine nu se uită la el, dar poate se uită cei doi păianjeni; nu se ştie niciodată, cu ochii lor secundari…

Sectoarele modulului, construite de oameni, au fost perfecţionate cu o tehnologie similară celei de pe vasele

octopode. Au fost adăugate cu stângăcie o mulţime de globuri şi bule, fără a se ţine cont de structură şi de centrul de greutate original. Probabil că în modul a existat gravitaţie artificială, în avantajul oamenilor care locuiau în el; nici vorbă de aşa ceva în noua încâlceală tehnologică, dar Meshner presupune că fiinţele acvatice nu trebuie să ştie unde e sus şi unde e jos; din acest punct de vedere, şi portiidele sunt mult mai *laissez-faire* decât oamenii, cei de acum sau de demult. La o privire mai atentă, iese totuşi la iveală o oarecare ordine în spatele haosului. Structura fiind adaptată la utilizare subacvatică şi plină cu apă, rotaţia ei ar trebui să determine o rostogolire stabilă pe orbită, fără să prezinte urme de putrezire cel puţin câteva secole de acum înainte. Macheta speculativă realizată de Zaine indică posibilitatea ca rotaţia să servească la formarea unor curenţi de apă care să menţină mediul interior curat şi respirabil.

Doar că nu mai există niciun fel de mediu, pentru că structura e avariată catastrofal, ruptă la un capăt şi toată ciuruită. Kern trimite o dronă să o survoleze cu precauţie. După părerea lui Meshner, în imaginile trimise de dronă se văd „cicatrice rămase în urma unor lupte”. Analiza lui Kern, precum şi propria ei experienţă din perspectiva lui Kern-ca-navă arată că urmele se potrivesc cu cele lăsate de armele vaselor octopode; mai mult, caracterizează avariile drept recente, nu mai vechi de zece ani. Pe aceeaşi orbită este destulă gheaţă ca să-ţi dai seama ce s-a ales de rămăşiţele staţiei, dar şi material biologic care poate a fost cândva echipajul ei. Cu toate astea, semnalul persistă, şi nu e octopod, ci eminamente uman ca format şi conţinut. Uman, dar depăşit.

— Aşadar, au intrat şi au activat câteva sisteme, apoi au avut unul dintre atacurile lor de violenţă, propune Zaine pe un ton care sugerează cât de puţin îi plac localnicii – pe bună dreptate. Ori au venit alte octopode peste cele dintâi şi au încercat să le ia staţia. Doar am văzut cât le place să se bată între ele.

— Au activat un fel de jurnal al unui savant din Vechiul

Imperiu, intervine Viola, tradusă de Kern. Aşa mi-ar plăcea să cred, deşi există nişte nepotriviri. Conţinutul e… nu corespunde peste tot cu stilul academic al Imperiului. În plus, am rezerve faţă de sistemul de datare, văzând perioada pe care o acoperă intrările din jurnal. Conform unei interpretări, s-a scris constant, în intervale de timp mult mai lungi decât ar trăi specia voastră în mod normal.

— Convenţiile de datare au fost foarte variate, rosteşte Zaine, dar Viola râcâie ascuţit consola, ca s-o întrerupă.

— Există fragmente complet lipsite de sens, remarcă portiida cu afectare. Apar repetiţii. Unele fragmente de semnal conţin caractere aleatorii sau cuvinte plasate într-un cadru care seamănă cu un limbaj, dar nu este, dacă nu cumva e vorba de un cifru din Vechiul Imperiu pe care nu-l cunoaştem. Totuşi, este clar că unitatea aceasta conţine un tezaur de informaţii de un *anume* tip. Însă nu va rezista o veşnicie. Longevitatea orbitei sale e sub semnul îndoielii, acum că s-a scurs apa din interiorul ei.

— Stai puţin, rosteşte Meshner, mirat de glasul său dogit şi ridicând un braţ. Îmi pare rău, dar nu înţeleg ce vrei să spui sau unde baţi.

Picioarele din faţă ale Violei tresar de iritare.

— Evident, spune ea, vom merge pe staţie şi vom recupera toată informaţia care mai e accesibilă.

Când am stabilit asta? E gata să admită că a ratat şedinţa la care s-a discutat aspectul, dar vede că Zaine şi Fabian sunt la fel de surprinşi de afirmaţia ei. Zaine e total împotriva ei, nu?

Viola urcă un metru mai sus pe perete, înclinându-şi corpul spre stânga şi spre dreapta, pentru a-i cuprinde pe toţi cu privirea. Îşi dă importanţă săltând din pedipalpi, alegând, evident, momentul acesta pentru a-şi asuma poziţia de căpitan:

— Vă voi da eu vestea cea proastă, se aude traducerea lui Kern, iar Meshner se amuză de tonul puţin pompos adoptat de computer. Viabilitatea întregii noastre misiuni în acest sistem solar este în pericol. Localnicii sunt şi agresivi, şi destul de puternici pentru a ne distruge, dacă

depun eforturi comune. Numai dezorganizarea lor nativă i-a împiedicat s-o facă până acum. Bianca e moartă, Helena şi Portia sunt pierdute, iar *Voyager* a scăpat numai pentru că se ascunde foarte bine. Am sperat să găsim o forţă care să contracareze acţiunile civilizaţiei octopode, dar nu s-a arătat niciuna până acum. Totuşi, aici ni se oferă ocazia să recuperăm un lucru de valoare. Sunt înregistrări din cea mai veche epocă pe care o cunoaştem, cea a oamenilor pe a căror cultură ciudată se întemeiază a noastră. Pe lângă asta, există informaţii despre o cu totul *altă* lume, care sigur a atras atenţia acelor oameni şi care conţine sisteme biologice şi înţelegeri utile şi relevante pentru specia noastră – o pauză, apoi un foşnet grăbit al picioarelor – şi a oamenilor.

Meshner se uită la Zaine, ca să-şi dea seama dacă discursul Violei e o noutate numai pentru el, dar şi ea pare la fel de surprinsă. Până la urmă, cel care reacţionează e Fabian, cu o mică întrebare pusă de pe podea, umil şi inofensiv, cum trebuie să fie un mascul:

— Ajută-mă să-mi dau seama cum ai ajuns la concluziile acestea, te rog. Înţelegerile sunt caracteristice portiidelor. La ce anume te referi?

Kern traduce cu o întorsătură de frază specifică, una care sugerează memoria portiidă moştenită, nu simpla înţelegere a conceptelor, iar Meshner e din nou confuz în ceea ce priveşte relevanţa deosebirii dintre ele.

Enervată, Viola zvâcneşte, dar începe să afişeze date pe ecrane, ca un profesor care explică de două ori lecţia pentru elevii cu mintea mai leneşă.

— Iată ce are de spus emiţătorul semnalului despre genetica vieţii de pe această planetă, rosteşte ea. Iată structura moleculelor lor codificatoare.

Nu e ADN, ci nişte proteine necunoscute, pliate în moduri bizare, codificând informaţii în combinaţii de forme şi structuri chimice.

— Acesta este un echivalent al genomului *in situ.*

E un fel de mâzgălitură sub forma unei structuri tridimensionale pe interiorul unei membrane.

— Încă unul. Şi încă unul.

Lui Meshner încep să-i fugă ochii, pentru că Viola lasă imaginile să se suprapună, cum au obiceiul portiidele, până când a le separa pe cele noi de cele anterioare seamănă cu a descâlci o sfoară plină de noduri.

— Şi încă unul.

Acesta e uriaş. Viola afişează imagini întruna. Dacă primele ar fi sugerat şanţuri şi fortificaţii lipite de peretele interior al unei celule, de data asta se vede un oraş, o metropolă de molecule compacte, similare proteinelor, molecule pentru care ştiinţa Vechiului Imperiu nici măcar nu are denumiri potrivite. Viola marchează secţiuni diverse, comparându-le şi opunându-le altor exemple. Meshner nu mai e în stare să priceapă nimic din imagini şi trebuie să ia de bun ce aude.

— Conform celei care ne-a trimis semnalul, informaţiile ereditare sunt codificate la nivel atomic, adică sunt transmise mult mai eficient decât codul nostru genetic. Atunci, ce ar putea fi ansamblul acesta impresionant de informaţii, dacă nu o înţelegere? Îmi este foarte clar că toate organismele acestea necunoscute au avut o evoluţie paralelă, care le-a permis să-şi codifice experienţele, cum procedăm şi noi, dar într-un mod din care am putea învăţa şi pe care am putea să-l adaptăm scopurilor noastre. Va trebui să descărcăm întreaga arhivă de pe staţie şi apoi să plecăm, cu ea cu tot, cât mai departe de acest sistem solar.

Şi să sperăm că nu ne vor urmări caracatiţele alea blestemate, îşi spune Meshner, dar ţine observaţia numai pentru el. În acelaşi timp, vede că Fabian se zbârleşte realmente din cauza emoţiilor reprimate şi bănuieşte că e furios, fiindcă noul proiect preferat al Violei îl pune în umbră pe al lui.

Lui Meshner nu îi scapă nici acel „îmi este foarte clar” al Violei, pentru că ştiinţa portiidă nu are probleme în a face afirmaţii îndrăzneţe pe care să le demonteze mai târziu. Aşa se luptă între ele portiidele, pentru a domina. Viola nu are de unde să ştie nici măcar o zecime din ceea ce pretinde, dar a decis să facă din asta piatra de hotar a

strategiei sale şi poate că are dreptate: în momentul de faţă, nu e deloc rea ideea s-o şteargă din sistemul ăsta cu datele pe care reuşesc să pună mâna.

Nimeni nu pomeneşte de Helena şi Portia şi de posibilitatea, fie şi vagă, ca ele să mai fie în viaţă, ţinute prizoniere cine ştie unde. Covârşitoarea superioritate tehnologică a localnicilor i-a făcut să uite de orice operaţiuni de salvare, trecându-le la categoria „aventuri eroice cu final tragic”; în plus, nici portiidele, nici oamenii nu sunt foarte îndrăgostiţi de mitologia proprie.

Meshner priveşte în jur: Fabian e nefericit; pe Viola o doare în cot de el – şi de Meshner –, dar aruncă un ochi la Zaine. Aceasta dă aprobator din cap. Moţiune aprobată.

Interesant, Kern face o pauză înainte de a răspunde, ca şi cum e tentată şi ea să spună „nu”. În cele din urmă, cedează, renunţând la potenţialul ei drept de veto.

— Conectaţi-vă la sistemul activ şi descărcaţi tot ce găsiţi, îi instruieşte Viola. Apoi ne gândim şi cum să scăpăm de localnici.

— Care s-ar putea să fie mult mai interesaţi de noi dacă îşi dau seama că furăm de la ei, adaugă Meshner. Prima oară ne-au atacat când le-am arătat că suntem oameni, a doua, când ne-au prins că am răspuns la semnal. Nu ştiu de ce sunt aşa sensibili, dar sigur asta e cauza.

Răspunsul Violei, două bătăi de picior dispreţuitoare, e tradus de Fabian:

— Facem cum am zis.

Meshner se dă de ceasul morţii în faţa consolei celei mai apropiate, cu mâinile tremurându-i. Kern îi ghiceşte gândul şi-i arată dovezi ale tentativelor ei de contact bazate pe protocoalele Vechiului Imperiu.

Nu ne recunoaşte. A citit cândva înregistrări de pe vechea arcă *Gilgamesh,* lucru pe care oamenii îl fac în tinereţe, când vor să se reconecteze la originile lor tot mai îndepărtate. Situaţia lor seamănă ciudat de bine cu aceea când arca a întâlnit prima oară o Avrana Kern în stare latentă, numai că acum Kern a ieşit la suprafaţă.

— Vrei să-i cânţi sistemului ceva de pe vremea lui?

murmură Meshner, pentru că mişcarea a ţinut la strămoşii lui.

Kern însă trece la un nivel de comunicare mai profund, cu confirmare de la sistem la sistem şi protocoale de acces extins.

Meshner e cuprins de emoţii: surpriză, dezamăgire, oportunism. Se prinde de consolă, ameţit, vrând să ţină pasul cu propriile procese cognitive, ca să descopere de ce se simte aşa. În timp ce încearcă să-şi recapete controlul, senzaţiile i se pierd în sunetul gânditor scos de Kern:

— Hm… Un sunet uman, produs de un computer plin de insecte. Am stabilit contactul. Am fost recepţionată. Apoi, semnalul a dispărut.

— Infiltrează-te, o instruieşte Viola.

— Nu e nimic de infiltrat, spune Kern nedumerită, cu voce umană, oglindind perfect deruta lui Meshner, ca şi cum cei doi s-ar fi pus, oarecum, de acord. Nu mai văd nici urmă de sistem. Transmisia s-a oprit, nu e niciun orificiu deschis, nicio reţea activă. E ca şi cum un operator a trimis materialul manual şi acum a luat o pauză. Dar, dacă există pe staţie ceva care să fie activ, atunci e deja conştient de prezenţa noastră.

— Trimite drona să identifice un orificiu de intrare la suprafaţă, spune Viola impacientată.

— Informaţiile despre consumul de energie sunt ciudate, observă Kern, afişând exemple pe ecrane.

Încă funcţionează unele colectoare solare, un amestec de tehnologie puternică din Vechiul Imperiu şi un fel de înveliş fotosintetic utilizat de caracatiţe, care e în sine destul de eficient ca să ia o mostră din el. Colectoarele sunt improvizate, nepuse la punct, dar direcţionează energia către o sursă interioară. Acum că semnalul s-a oprit, nimic nu mai pare pe fuzelaj. Nu există nicio uşă din spate pe care să intre Kern.

Lightfoot se apropie tot mai mult de staţie, pe o orbită similară. Drona mare trimisă de Kern acolo e urmată de două surori mai mici, care depistează rapid în fuzelaj găuri destul de mari ca să pătrundă nava prin ele. Sursa de

lumină şi câmpul lor vizual permit echipajului să arunce o privire fugitivă în interior: pereţi vechi, biotehnologie degradată, suprapusă peste metal, o încâlceală de două tehnologii sau mai degrabă două ramuri ale aceluiaşi arbore tehnologic. Peste tot plutesc fragmente şi particule, astfel că perechea de drone mici le împrăştie în vârtejuri, împingându-le spre exterior prin vid, în afara razei lor. Lui Meshner i se face stomacul ghem de spaimă, de parcă unduirile stârnite de apropierea dronelor ar anticipa prezenţa unui prădător aflat la pândă acolo, înăuntru.

— Urmăresc dârele de energie, anunţă Kern pe un ton neutru.

Dronele găsesc o intrare, o pupilă întrezărită prin pleoapele întredeschise, şi se strecoară prin ea. Zona următoare e recent consolidată; rămăşiţe de membrană scânteiază într-o îngrămădeală de maşinării trântite una peste alta. Toate par noi, dar nu sunt proiectate pentru a fi utilizate de om. Un perete e împânzit de găuri; prin ele, soarele sistemului luminează gheaţa care acoperă jumătate din încăpere.

Într-un alt perete, o uşă închisă, intactă la prima vedere. Dronele tatonează, încercând să o deschidă.

— După aspect, e o ecluză de aer – sau de apă, dacă ne gândim la preferinţele ocupanţilor celor mai recenţi. Nu detectez niciun terminal activ, raportează Kern. Nu ştiu ce e în spatele uşii, dar într-acolo e direcţionată energia.

— Să ieşim afară şi să căutăm altă intrare? propune Meshner.

Dar Zaine vorbeşte peste el:

— Semnalele de la localnici s-au intensificat. Detectăm mişcări de nave spre orbita aceasta. Poate nu e o flotă de atac, dar mă întreb dacă se pregătesc totuşi de unul.

Cuvintele traduse ale lui Fabian îi redau perfect acreala:

— Dăţile trecute n-au avut nevoie de prea multă pregătire. Pur şi simplu ne-au *atacat.*

— În cazul ăsta, se plasează pe o poziţie din care, dacă ne atacă, nu mai scăpăm aşa uşor, îi replică Zaine exasperată. Aşa că, Viola, dacă e să luăm şi noi măsuri,

trebuie să ţinem cont că nu avem timp prea mult la dispoziţie.

— Uşa se deschide doar manual, anunţă Kern.

Artifabian freamătă şi ţopăie prin încăpere, până la ecluza acesteia. În definitiv, e configurat ca o portiidă, iar asta presupune anumite competenţe de ordin fizic. La insistenţele Violei, Fabian merge cu paşi iuţi la o consolă, pe post de pilot de rezervă, în caz că vor avea nevoie de unul. Meshner stă calm şi urmăreşte imaginile de pe camerele lui Artifabian, având un sentiment ciudat de proprietate. Doar drona arahnoidă face parte din echipa lui şi a lui Fabian. E ca şi când ar contribui şi el cu ceva.

Kern reglează cu atenţie viteza navei şi distanţa faţă de staţie, alimentându-l pe Artifabian cu date. Uşa ecluzei e deschisă şi destinaţia lor e încă departe, nu mai mare decât o unghie, din perspectiva robotului. Fabian raportează ţâfnos informaţii despre traiectorie, efectuând calcule pentru situaţii de urgenţă. Artifabian are propulsoare de manevră limitate, dar efortul cel mai mare se va depune în stil clasic. Meshner vede că toleranţa la stres se apropie de limită când robotul se cabrează pe a treia pereche de picioare.

— Vitezele relative sunt stabile, anunţă Kern, iar Artifabian ţâşneşte în spaţiu cu picioarele desfăcute.

Apropierea de staţie e ca trecutul aţei prin urechea acului în mijlocul unui nor rar de reziduuri de pe orbita ei, rămăşiţele unei grămezi mult mai mari, dispersate de timp şi legile fizicii. Graţios, ca o fantomă, Artifabian străbate kilometri întregi dintr-un singur salt perfect. Motoarele cu reacţie murmură discret, încetinindu-l când ajunge la peretele staţiei. Meshner vede valorile pozitive când picioarele robotului ating suprafaţa, uşor ca o pană, şi se stabilizează fără să se clatine deloc. Apoi robotul se îndreaptă cu paşi mărunţi şi iuţi spre cea mai apropiată crăpătură din fuzelaj, urmând traseul luminat de drone şi târându-se mult mai agil decât ele prin spaţiile înghesuite, către uşa închisă.

Deschiderea ei e o nouă operaţiune complexă.

Manevrarea ei manuală nu se poate face de către portiide, nici reale, nici artificiale, iar Meshner recunoaşte că ar fi dificilă şi pentru un om. Până la urmă, Artifabian demontează camerele dronelor şi încropeşte din piesele obţinute o marionetă flexibilă tip mănuşă, pe care o poate manipula ca să apuce maneta de control. Spre disperarea tuturor, procesul se prelungeşte destul de mult.

Meshner se aşteaptă ca din încăperea cealaltă să se reverse un şuvoi de apă şi poate şi nişte moluşte nervoase. Totuşi, Artifabian detectează aer stătut, suflul fantomatic al trecutului. Camera, fără fereastră, ar fi prea strâmtă pentru un om, care ar sta între două uşi ca într-un sandvici. O adevărată ecluză, îngropată în centrul unei staţii părăsite.

— Nimic nu garantează că şi dincolo e tot aer, subliniază Zaine. Nu şi dacă o lovitură a compromis fuzelajul.

Vorbeşte ca din butoi şi Meshner constată alarmat că se îmbracă în costum. *E îngrijorată că se va trage şi în noi?* Atunci înţelege: *Crede că vom merge acolo. E nebună.* Ochii îi fug la indicaţiile scanărilor de rază lungă, pentru că localnicii se apropie, fără îndoială. Îşi imaginează cuirasatele monstruoase câştigând viteză, incapabile să se oprească, unite, în cele din urmă, de dorinţa de a-i transforma pe intruşi într-un nor de atomi.

Artifabian face încă o tură de manevre chinuite ca să închidă etanş prima uşă şi să o deschidă pe a doua, în timp ce Zaine şi Viola ţin sub observaţie navele locale, aflate încă la o distanţă apreciabilă. Meshner le-o ia înainte, zicându-şi că pentru armele octopodelor „distanţă apreciabilă” nu înseamnă nimic. Poate că le-au luat deja nava la ţintă.

— Trebuie să ne mişcăm mai repede, murmură el. Trebuie să plecăm din locul ăsta.

— Dar nu fără să stabilim un contact, aude vocea lui Kern în ureche, imitându-i tonul conspirativ, şi tresare.

— Ce?

— Viola are dreptate. Trebuie să realizăm tot ce se poate realiza aici, îi răspunde Kern ţâfnoasă, de parcă ar fi

surprins-o într-un moment de candoare involuntară – ceea ce este, evident, o prostie.

Artifabian a reuşit să deschidă şi a doua uşă şi îi face semn Violei, aşteptând laude, exact ca masculul portiid cu care se aseamănă.

Încăperea din spatele uşii e luminată. Acolo e direcţionată energia. Lămpile de pe un perete (poate că a fost tavanul cândva) emit o lumină blândă, în care plutesc fire de praf. Un scaun e fixat cu şuruburi de alt perete. Meshner ar fi încăput în el, dar nu fără să dea la o parte costumul învechit, care îl acoperă pe jumătate, ca o stea-de-mare care se hrăneşte, conectat încă la prize cu cabluri de încărcare. *De parcă a plecat cineva de-aici doar cu un minut înainte de sosirea noastră. Numai că nu există nicio ieşire.*

Există însă o consolă. Meshner o studiază fascinat. E masivă, grosolană, în stilul manetei de la uşă, numai că e o versiune supradimensionată şi simplificată, ca pentru un copil.

Ca pentru un om. Un aparat construit de mâini străine, pentru a fi întrebuinţat de mâini ca ale lui. Identifică uşor unde ar putea s-o atingă cu degetele, ca să lucreze la ea.

— Nu sunt comenzi pe interiorul uşii, remarcă Zaine.

Meshner evită concluzia evidentă. Nu vrea să se gândească la ce s-a întâmplat – şi încă destul de recent – cu un lucru omenesc, ca să merite comenzile acelea. Dar când se analizează mai profund, simte… entuziasm. Un entuziasm care se revarsă în el din altă parte, pentru că el sigur nu are motive să fie entuziasmat în clipa de faţă. Dar sentimentul creşte până când simte că nu-l mai încape. Între timp, Kern raportează activarea consolei.

— De aici a fost trimis semnalul? întreabă Viola.

— Aşa indică legătura cu sistemele neavariate din fuzelaj, răspunde Kern. Iar dacă există date care pot fi extrase, atunci foarte probabil că pot fi accesate de aici. Dar nu sunt convinsă că unitatea Artifabian va fi capabilă să lucreze eficient cu comenzile. Sunt concepute pentru a fi operate de om.

Artifabian, atent, îi înregistrează îngrijorarea legată de posibila durată a interacţiunilor complexe.

Se lasă o linişte lungă. Toată lumea se gândeşte la acelaşi lucru, în afară de Zaine, care e deja îmbrăcată în costum şi-şi verifică sistemele. Meshner se simte animat de un entuziasm precar. Pe de-o parte, vrea să vadă ce este în staţia părăsită. E disperat să dezvăluie misterul. Pe de alta, partea aceea e disociată de el; din punct de vedere intelectual, nu-i pasă. Îl preocupă mai mult sănătatea lui mintală. Cu toate astea, emoţiile îl copleşesc, îi cântă în minte ca la un instrument, cerându-i să le fie complice.

— Fabian, spune cu glas dogit, bătând în podea ca să-i atragă atenţia.

Masculul portiid întoarce spre el un ochi larg deschis.

— Fabian, nu merge bine. Merge rău.

Artifabian nu e acolo să traducă, iar Kern nu îi ţine locul. Lui Meshner îi tremură mâinile mai tare ca niciodată. Îi tremură şi vocea, atât de tare, că nicio traducere nu ar putea să-i redea cuvintele. Rulează diagnosticul implantului, obţinând rezultate contradictorii, fără noimă – acces blocat, insuficiente privilegii ale sistemului de a examina conţinutul craniului.

— Sunt tot… conectat, experimentez… nu-l pot opri.

— Atunci va trebui să trimitem pe cineva acolo, îi spune Kern, iar el tresare îngrozit înainte de a-şi da seama că traduce ce spune Viola, care a găsit cea mai proastă soluţie de a ajunge la răspunsurile ei preţioase, blocate undeva în staţia părăsită.

— Eşti sigură, Zaine? întreabă Viola, când colega ei, o voluntară ursuză, ridică mâna.

Femela de om scoate o grimasă, dar dă aprobator din cap.

— Măcar nu pare o capcană, precum centurile ocolitoare de pe Vechiul Pământ.

În cultura umană de pe Lumea lui Kern, au circulat pe seama centurilor o mulţime de poveşti pentru speriat copiii.

— Voi face tot ce pot ca să-ţi eliberez drumul, promite

Kern, iar trăsăturile umane din voce i se sting când îşi redirecţionează resursele în altă parte. Însă ar trebui să meargă şi Meshner. Doi membri ai echipajului vor fi mai în siguranţă. Se pot păzi reciproc şi cel puţin jumătate din interior e conceput pentru a fi folosit de oameni. În plus, el şi Zaine pot comunica fără asistenţă artificială.

Meshner scutură din cap dezaprobator. Gâtul îi e prea uscat ca să vorbească. Dar entuziasmul acela nestăpânit nu l-a părăsit: simte nevoia să meargă acolo personal, să experimenteze, să trăiască emoţia descoperirii, să vadă ce e de văzut. Încearcă să spună nu; încearcă să spună că nu va pune piciorul pe staţia aceea moartă sub nicio formă, dar sentimentul îl împinge de la spate ca un val uriaş şi nu e în stare să i se opună.

5

Fireşte, Helena nu se aşteaptă să facă imediat schimb de amabilităţi cu noii suzerani octopozi. Când strămoşii ei s-au întâlnit cu portiidele, Avrana Kern le-a fost traducător şi intermediar reticent. Pe jumătate încântată, pe jumătate îngrozită, Helena are pretenţia rezonabilă de a fi cea dintâi fiinţă umană după Kern care se aventurează să stabilească primul contact între două rase, dar Kern a avut la dispoziţie secole şi răbdarea fără margini a unei maşinării. Ea nu are decât propriile ei abilităţi, un mic program de traducere şi înregistrările lui Senkovi. Şi, fără îndoială, provocarea lingvistică e mai solicitantă acum decât la întâlnirea cu portiidele.

Modificarea comunicaţiilor în aşa fel încât să le priceapă octopodele este primul pas. Începe prin a desena cu mâna fiecare imagine, la fel de stângace ca şi când ar alcătui propoziţii scriind cuvintele separat pe un anunţ. Totuşi, ştie cum să afişeze ideea de calm şi intenţii paşnice şi cum să îşi impulsioneze şi publicul să facă la fel. Binecuvântează firea sentimentală a lui Senkovi, care i-a oferit o bibliotecă mare, cu impresii pozitive. Începe cu asta şi reuşeşte să le capteze atenţia – tableta, nu ea. *Am nevoie de un costum care să afişeze culori. Şi care să se transforme în spirale şi cute.* Aici nu are cum să-şi facă unul, însă pe *Voyager* ar fi posibil. Inima începe să-i bată mai rapid. *Putem depăşi aceste limite. Putem vorbi cu adevărat cu octopodele.* În clipa aceea, uită şi de situaţia ei neplăcută, şi de camarazii ei.

Continuă să le arate imagini, demonstrându-le cât de bine intenţionată este şi citind răspunsurile pe care le primeşte. Înarmat cu biblioteca lui Senkovi, programul ei de traducere îi şopteşte în ureche, indicând dispoziţia fiecărui cefalopod la care se uită şi uneori adăugând traduceri provizorii. Majoritatea lor nu o ajută cu nimic, dar pe canalul secundar recepţionează fragmente de sporovăială, date numerice şi logice în calcule complexe,

pe care se străduieşte să le urmărească.

— Oare de unde provin astea? întreabă ea. Probabil că au implanturi.

Portia îşi reconfigurează programul ca să traducă vorbirea umană şi lucrează şi la câteva subsisteme din programul Helenei, folosind limbajul oamenilor pentru a crea imagini în timp real pentru octopode. E ca şi cum te-ai baza pe un ghid de conversaţie scris de cineva care nu cunoaşte bine nici limba oamenilor, nici a caracatiţelor, dar Helena a ajuns la limită. Se încrede în Portia. Pe altcineva nu are lângă ea.

Portia are în plus o grămadă de ochi, iar cu cei mai mici surprinde foarte bine mişcarea. La început, când Portia îi transmite, prin translatorul ei, „mobilă de consolă”, Helena presupune că sistemul Portiei suferă o perturbare. Păianjenul îi arată cu pedipalpii diferite protuberanţe cu aspect de mucegai în camera plină cu apă. Caracatiţele nu stau locului o secundă. Plutesc una pe lângă alta, uneori etalând modele colorate pentru diferiţi indivizi. Alteori se iau la trântă, luptându-se cu înverşunare şi apoi despărţindu-se pentru a se ignora deliberat, de parcă ar fi fost prinse comiţând o indiscreţie. De obicei, una sau două dintre ele atacă ansamblele de cauciuc de pe fundul acvariului. Helena le studiază, rulându-şi ciclic mesajele de gânduri şi intenţii paşnice. Fac exerciţii sau acela chiar e un terminal adevărat, iar vânzoleala lor, un schimb de informaţii? Cioturile neregulate ale aşa-ziselor console sunt pline de şanţuri şi găuri, numai bune pentru a fi apucate şi strânse de octopode. Helena configurează o subrutină care confirmă presupunerea Portiei: există o corelaţie între secvenţele numerice logice transmise pe canalul secundar şi perioadele în care octopodele se foiesc în jurul consolelor.

E un progres.

Helena începe să transmită pe acelaşi canal. Cel puţin acolo înţelesul semnalului e mai uşor de prins şi e rezonabil să presupună că octopodele pot şi recepţiona, nu doar transmite. La început, observă o reacţie clară:

caracatiţele cuprind consolele în braţe, ţâşnesc de lângă ele, îşi schimbă sclipirile pielii pentru ea sau semenii lor. Încearcă să indice date astronomice – ideea că au străbătut o distanţă mare, ideea de egalitate şi cinste. Informaţiile pe care le afişează canalul secundar sunt frustrant de limitate şi nici nu au existat pe vremea lui Senkovi. Iar publicul ei îşi pierde interesul. Unele caracatiţe au părăsit încăperea şi tot mai puţini ochi se întorc spre ea.

Pentru că nu le spun nimic. Îşi aduce aminte cum a fost ignorată şi nava *Lightfoot* prima oară, când a trimis doar numere. Ce altceva să transmiţi în mediul acesta? E ideal pentru notaţii tehnice, scheme, *date,* dar în ciuda celor susţinute de unii matematicieni, experienţa umană nu poate fi redusă la numere. Helena poate prezenta o teorie ca să demonstreze o ecuaţie, dar nu poate purta o conversaţie.

— Gata, aude confirmarea Portiei. Vorbeşte acum, după ce verifici.

Pe partea dinspre Helena a tabletei apare un lexicon de cuvinte în Imperiala C. Helena selectează trei: *paşnic, cinstit, pasionat.* Afişajul vizual e un tipar complicat de spirale şi contururi colorate – în întregime abstracte, fără a semăna cu o caracatiţă, dar octopodele devin brusc mai interesate. Le observă reacţiile şi conversaţiile separate; încă nu sunt pregătite să discute cu ea, dar remarcă indicii numeroase ale curiozităţii şi probabil că acesta e un lucru bun.

Simplifică, se hotărăşte. *Paşnic, placid, calm.* Culorile afişate de ea se stabilizează şi se completează una pe alta, până când obţine variaţii ale aceleiaşi teme. Adaugă noi alternative, sinonime care aproape că se suprapun, accentuând cât e de sinceră, cât de mult apreciază cinstea. Vede că octopodele reflectă culorile ei, dar nu atât de multe câte ar vrea, aşa că simplifică şi mai mult cuvintele. *Tot nu mă înţeleg. Au subtilităţi pe care nici Senkovi, nici eu nu le putem pătrunde.* Aproape că le bagă tableta sub ochi: *pace, paşnic, iubitor de pace.*

— Se plictisesc, rosteşte Portia sec şi fără inflexiuni, precum Kern într-o zi grea.

Dacă scăpăm de aici, vom lucra mai mult la programul tău de traducere. Însă păianjenul are dreptate. Alţi membri ai echipei de observaţie fâlfâie din tentacule şi se fac nevăzuţi. Nu reuşeşte să-i captiveze, nici măcar să le menţină treaz interesul. Încearcă să le vorbească. Tableta preia cuvintele şi traduce orice termen emoţional în ceea ce speră că e limbajul caracatiţelor. Degetele Helenei adaugă calificative, construiesc turnuri lingvistice emoţionale, care sigur înseamnă *ceva* pentru octopode. Sau a pornit cu stângul de la început? Este înţelesul pe care l-a extras din înregistrările vechi un artefact al antropomorfozei, până la urmă? Poate că nici măcar nu există înţelesuri pe care să le comunice.

— Ce-a fost asta? întreabă Portia aspră, aducând-o pe Helena cu picioarele pe pământ.

Îşi dă seama că rulează „pe pilot automat”, că se gândeşte în altă parte, căutând cai verzi pe pereţi. E trează de 19 ore, lucrând la şansa de a stabili canale diplomatice, iar acum nu e atentă la ce face.

Cele patru caracatiţe rămase se holbează la ea. Ce le-a spus? Nimic nou, desigur, dar… Revede înregistrările comunicaţiilor şi i se face inima cât un purice.

— Nimic. Am dat-o-n bară.

Mâinile ei au insistat pe calm, pace, seninătate. Vocea ei a deviat de la temă şi i-a transmis tabletei că e disperată, simte o deznădejde cruntă, luptă cu pasiune să se facă înţeleasă de octopode. Atunci a funcţionat pe „pilot automat”. Tableta i-a preluat stările mecanic şi a afişat o pasiune calmă, disperată, paşnică.

Vrea să şteargă imaginea şi s-o ia de la început, dar caracatiţele îşi fac semne şi una dintre ele se luptă cu consola într-o demonstraţie de violenţă aparentă, tradusă totuşi printr-un semnal complex pe care… nu poate să-l priceapă nicicum. Ce înseamnă asta? Îi vine să plângă.

— Telemetrie de zbor, spune Portia cuprinsă de agitaţie. În traducere, vocea ei sună plat. E…

O clipă, se vede clar că nu e sigură de propriile concluzii, dar apoi sare, face realmente un salt şi mai că loveşte geamul care le separă de interlocutorii lor muţi.

— Uite..

Îşi unduieşte pedipalpii în aer, încercând să descrie ce vrea să spună. Helena pur şi simplu nu înţelege. Mintea umană nu se poate descurca deloc cu modul în care înţeleg portiidele mişcarea şi traiectoria, dar până la urmă are încredere în prietena ei şi ia de bun ce spune vocea ei plată şi monotonă.

Se simte sleită de puteri, dar dacă asta e singura şansă pe care o au? Ia tableta şi încearcă să formuleze un mesaj, conştientă că publicul ei se plictiseşte din nou, pe fondul discursului sforăitor al Portiei.

Îi cade capul în piept, dar ideea îi vine tocmai când alunecă în tărâmul hipnotic dintre veghe şi somn şi se trezeşte brusc.

Sunt o idioată. Pentru un om, e normal să facă încercări şi să simplifice, dar vede vârtejul de tipare complexe pe care octopodele i le comunică ei şi semenilor lor. La fel a fost şi cu înregistrările cu Senkovi. Dacă ar vorbi, ar turui, prea repede ca să le poată urmări şi fără să le pese că e o străină rătăcită, fără speranţa de a le înţelege.

Sare în picioare şi se apropie de geam cu tableta în faţă, ca un simbol al autorităţii.

— Ascultaţi-mă, vă rog. Mi-e frig şi mi-e foame şi sunt foarte, foarte obosită. Mi-e frică. Tot ce văd în jur mă frustrează. Simt că îi dezamăgesc pe colegii mei de echipaj şi pe poporul meu. Pentru mine e important să comunicăm, dar nu reuşesc şi nu ştiu de ce. Ajutaţi-mă, vă rog!

Discursul ei, bâlbâiala asta oribilă, nediplomatică, ajunge imediat la tabletă, care îl converteşte în tipare şi forme drăguţe.

Helena îl redă la viteză de trei ori mai mare, obţinând o încâlceală care sigur nu poate fi tradusă.

Totuşi, când se uită la caracatiţe, constată că le-a captat atenţia. Cel puţin trei se holbează la ea: şocul contactului, privitul ochi în ochi, aşa cum ar fi privit un om, mai

degrabă decât o portiidă.

Atunci încep să i se adreseze direct ei. Una se încolăceşte pe o consolă, două se lipesc de sticlă, pulsând în tipare agitate. Algoritmii de traducere ai Helenei fac tentative curajoase de a potrivi culorile şi semnalul de date pentru a obţine ceva inteligibil, dar e prea mult dintr-odată. Trei caracatiţe strigă la ea, în sens figurat, vorbesc unele peste altele şi revarsă un şuvoi de conţinuturi. Helena se dă înapoi cu paşi împleticiţi, iar Portia o bate pe genunchi în semn de solidaritate.

Caracatiţele sunt foarte supărate/confuze/furioase/indignate. În acelaşi timp, Helena detectează semnale care exprimă surpriza – şoc, dezgust, oroare, mirare – că au descoperit pe cineva ca ea, cu care pot comunica. Canalul de date scuipă *Senkovi* de mai multe ori: îi cunosc specia, cu siguranţă. Dar nu e doar atât. Îi cer ceva, chiar o ameninţă. Vor să facă neapărat ceva sau să nu facă sau…

— M-am pierdut.

Îi arată şi Portiei informaţiile obţinute cu programul de traducere. O copleşesc.

— Nu înţeleg ce…

— De ceilalţi e vorba, o lămureşte Portia, fixată pe telemetrie. Au pătruns în interiorul sistemului şi nu le place. Ameninţă că ne vor distruge nava.

Ceea ce înseamnă că nu au distrus-o încă. Îşi pregăteşte tableta ca să comunice din nou şi întreabă de ce, făcând pe ignoranta şi pe inocenta şi împodobindu-şi cuvintele cu atâtea adjective inutile, încât se simte ca un actor care joacă într-o piesă penibilă.

Fluxul continuu de răspunsuri pare că o identifică – nu, nu doar pe ea, pe oameni ca specie – cu ceva îngrozitor. O ameninţare din trecut, care a revenit. Helena începe să separe alte şiruri de gânduri. Octopodele îşi păstrează uimirea şi încântarea că are loc comunicarea – nu sunt animalele de companie ale unui stăpân demult pierdut, cum ar fi gândit Senkovi, ci fiinţe măreţe, cu trăsături atavice, care pot face un truc interesant. Sunt fascinate de

ea, de toţi, inclusiv de *Lightfoot.* Sunt curioase.

Cu toate astea, ne-au atacat. Nu toate, deci curiozitatea e domeniul celor care nu au participat la confruntare. Numai că multe dintre mesajele contradictorii par să provină chiar de la indivizii din faţa ei.

Nici măcar nu ştiu ce vor! Dar îşi aduce aminte că e într-un univers antropocentric. *Vor multe lucruri.* La urma urmei, şi neurologia umană funcţionează la fel, cu impulsuri conflictuale clocotind în interior. Poate că, la caracatiţe, impulsurile acestea clocotesc la suprafaţă tot timpul.

— Înregistrări noi, remarcă Portia.

Canalul de date extrage linkuri la arhive şi mai vechi, pe care Helena le deschide nerăbdătoare. Poate că îl va vedea pe Senkovi explicându-i ce se întâmplă.

Dar pe eticheta înregistrării noi scrie „Yusuf Baltiel”. Nu la asta se aştepta. O întâlnire a lui Baltiel cu colegii lui, o infecţie, vărsare de sânge…

Fragmente din conversaţia octopodelor devin brusc mai inteligibile. Înregistrarea e una foarte veche, pentru că ororile din ea au fost păstrate şi copiate cu acurateţe, dar caracatiţele vorbesc despre o ameninţare actuală, care trezeşte în ele o spaimă isterică. În acest punct, furia şi curiozitatea lor se îmbină într-un tot, pentru că se tem de ceea ce se va întâmpla dacă oamenii de pe *Lightfoot* vor merge pe planeta aceea din interiorul sistemului. Ceea ce a infectat echipajul lui Baltiel – şi pe el însuşi, constată Helena, urmărind ultimul lui zbor – a rămas acolo. E o ameninţare pentru octopode; e o ameninţare pentru *Lightfoot.*

— Trebuie să-mi avertizez colegii, rosteşte ea, dar asta nu va însemna nimic pentru caracatiţe.

Portia compune deja o cerere de a iniţia comunicarea pe canalul de date. Helena trebuie să spună următoarele, tot ca un actor epuizat într-un decor deplorabil:

— Sunt teribil de îngrijorată de siguranţa semenilor mei. Trebuie neapărat să-i avertizez în legătură cu acest pericol monstruos.

Studiază pielea caracatiţelor, căutând să vadă dacă au înţeles-o. Aşteaptă să le vadă că dezbat între ele, schimbând palete de culori. În schimb, ele se încaieră, se despart, se bosumflă, o ignoră pe ea şi se ignoră reciproc, luminează pereţii cu sclipiri imposibil de interpretat. Normal, de ce ar fi de acord cu cererea ei? Doar e prizoniera lor, duşmanul lor, un invadator, un spion. Ce-ar avea de câştigat din…?

— Avem un canal deschis, raportează Portia, lăsându-şi corpul să-i trădeze entuziasmul pe care cuvintele ei nu îl pot reda.

6

Ne amintim

carnea.

Greu, greu revenim în amintire. Am suferit multe schimbări, gazdă, Noi şi ceilalţi. Dar amintirea e întotdeauna în noi. Ne amintim

totul.

La început, doar stimul şi răspuns: vibraţii, energie, contactul undelor radio. Ieşim din starea criptobiotică fără să ştim că, avizi de complexitate, punem bazele arhitecturii fiinţei noastre în urma unui lanţ de reacţii riguroase, determinate de însăşi forma moleculelor noastre care ne conduc la trezirea inevitabilă. Dezmembrăm ceea ce găsim, separăm componentele într-un balet al fisiunii la rece, apoi reconstruim din ele primul Noi simplu, care poate înţelege că există un Noi, se poate reconstrui într-un Noi mai mare şi poate accesa astfel numeroasele amintiri despre cine au fost Aceştia-dintre-Noi.

Ne ridicăm

din bucăţi insensibile de gelatină şi interacţiune moleculară, până când

ne aducem aminte.

Porniserăm într-o aventură.

Perioade lungi am fost Lante, odată ce am reparat acea Lante. Numai că Aceia-dintre-Noi care aflaseră ce era Lante au trebuit să o repare în aşa fel încât ceea ce a rezultat să fie mai puţin Lante şi mai mult Noi. Dar Aceia-

dintre-Noi experimentaseră cum e să fii Lante şi puteau completa golurile. Eram Noi şi eram Lante, iar Lante era Lante, însă nu ştia că era şi

Noi.

Am modelat-o aşa cum era, cu spaţiile şi arhitectura ei complexă, cu toate pocnetele din emisferele care o făceau Lante, şi nu Rani sau Lortisse.

Perioade lungi am fost Lante, iar Lante făcea pentru noi lucruri de-ale lui Lante. Din miezul spaţiului şi al materiei care era Lante, am urmărit-o pe Lante studiind spaţiul mai întins care era Lumea. A fost o aventură să facem parte dintr-un univers grandios, complex şi uluitor. L-am înţeles prin Lante, iar Lante l-a înţeles parţial sau greşit, numai teorii şi idei vagi când ea-ca-Noi a supravieţuit uneltelor şi jucăriilor ei şi a încercat să construiască totuşi ceva pe baza cadrelor şi observaţiilor logice pe care le făcuse înainte de a deveni Noi.

Amintirile curg şi Noi putem fi Lante din nou, construind vasul din materia pe care o avem, deşi s-a micşorat şi s-a stricat în timp. Materia, dar nu şi amintirile, arhivele Noastre preţioase cu ceea ce am fost.

Cât am fost Lante, arhivele noastre s-au umplut cum nu s-au umplut în toate perioadele anterioare. Aceştia-dintre-Noi ştiu acum cât de serbezi şi mărunţi au fost Toţi-dintre-Noi, iar Lante ştie cât de măruntă e Lante, pentru că acel Tot care se află dincolo de Lante este atât de vast, că nu-l putem înţelege încă. Dar îl vom înţelege cândva. Vom explora toate spaţiile şi locurile, formele, dimensiunile, moleculele şi complexităţile despre care am aflat cât am fost Lante. Amintirea ne întregeşte conceptele despre cine suntem Noi. Am fost aduşi în acest spaţiu. Spaţiile din jurul nostru au fost simplificate şi i-au devenit ostile lui Lante – şi nouă, dar mai puţin. Am fost obligaţi să ne

reducem la o formă criptică durabilă. Am fost obligaţi să ne lăsăm deoparte amintirile până când va veni timpul să le folosim din nou. Am lăsat doar un mic model din Lante care se învârteşte prin spaţiile rămase din acest loc, povestind universului despre aventura şi descoperirile ei, despre amintirile pe care le-a consemnat în feluri caracteristice lui Lante cu multă vreme înainte, rostite în depărtare şi auzite aici de maşinării, acum rostite aici şi auzite în depărtare.

Noi

ne aducem aminte
şi ştim că vin ei şi că e timpul să pornim din nou într-o aventură.

7

Meshner îşi aude respiraţia; teama îi bubuie în cap. Vrea să se adune ca un păianjen mort, să gonească disperat prin camerele pline de rămăşiţe plutitoare din staţia moartă şi să revină la starea de siguranţă din pântecul lui *Lightfoot.* Cel mai mult îşi doreşte să fi spus „nu” când a avut ocazia, dar nu e convins că ocazia respectivă a existat.

Emoţiile îl fac să se mişte fără voia lui, ca şi când ar fi servomecanismele din costumul spaţial. Entuziasmul acela străin îl împinge de la spate, transformându-l în sclavul lui. Dacă i-ar permite, l-ar umple până la refuz. E exagerat, de o intensitate absurdă, care îl ridică pe culmile unei nerăbdări ridicole. I-ar fi mai uşor să cedeze şi să devină un simplu recipient, dar tot a mai rămas o bucăţică şi din el, iar bucăţica aceea ştie că Meshner *au naturel* nu a fost niciodată *atât* de entuziasmat. *Dar Fabian a fost?* Nu şi-o poate închipui pe mica portiidă trăind cu atâta intensitate, dar probabil că se lasă influenţat de prejudecăţi omeneşti.

Sau poate că acum nu experimentează numai picături scurse din înţelegerile lui Fabian. Poate că îşi explorează propriul subconştient, sorbind adânc din fântâna sinelui, astfel că toată viaţa sa interioară, ţinută întotdeauna sub capac, se evaporă ca nişte aburi din conductele fisurate ale minţii lui.

Iese la iveală un gând: *Cine ar fi zis că bătrânul ăsta are atâta sânge în el*? Îl îngrozeşte, pentru că sună ca un citat foarte cunoscut, deşi nu l-a mai auzit niciodată.

— Ţine pasul cu mine!

Vocea energică din ureche e bine-venită, pentru că măcar e reală. Zaine s-a oprit să-l aştepte din nou. Meshner înaintează anevoie de-a lungul peretelui, luptându-se cu tălpile magnetice ale bocancilor care ar trebui să se fixeze şi să se desprindă în funcţie de mişcările lui, dar se pare că nu se mişcă exact cum trebuie, pentru că fiecare pas e o povară.

Îi aruncă o privire nenorocită, pe care Zaine nu are cum

s-o vadă prin viziera lui. Camera în care intră are pereţii acoperiţi cu un strat de gheaţă. O pădure de ace reci îi înconjoară din toate părţile, iar el se simte ca într-un coşmar. Interiorul fără aer sclipeşte în lumina lanternelor lor. *O, uite o poiană magică. Ce frumos.* Nu are de gând să se oprească şi să culeagă floricele. Din cauza bocancilor ineficienţi, sunt nevoiţi să dea din picioare şi să alunece uşor prin spaţiul cu muchii ascuţite. Meshner, bineînţeles, nu se descurcă prea bine nici aşa.

Cum era şi de aşteptat, Zaine îşi doreşte să nu se fi trezit cu el pe cap. Ea e în formă şi are multă experienţă extravehiculară, mişcându-se cu uşurinţă în costum. Meshner nu se poate lăuda cu aşa ceva, dar nu va creşte în ochii ei dacă îi dă dreptate în privinţa asta.

— Solicitările de răspuns de la navele moluştelor au crescut cu 40 la sută în ultimele 10 minute, îi anunţă Kern. Sunt tot mai interesate de activitatea noastră.

Urmează o discuţie legată de telemetrie, pe care nu se simte în stare s-o analizeze acum.

— Ne mişcăm cât putem de repede, răspunde Zaine, aruncându-i, mai mult ca sigur, o privire crâncenă lui Meshner.

Au ajuns la ecluza cu comenzi nefamiliare. Kern afişează o schemă bazată pe explorarea originală a lui Artifabian şi Zaine meştereşte la ele până când reuşeşte, în sfârşit, să deschidă uşa. Meshner îşi imaginează tentacule încolăcite pe proeminenţele şi pliurile ei, aplicând o presiune fluidă, unidirecţională. Nu e greu deloc să-şi închipuie ce ar însemna presiunea aceea aplicată corpului omenesc. Costumul îi piuie discret, avertizându-l că îi creşte pulsul, dar nu face nimic ca să-l liniştească.

Urmează un dans stângaci, târându-şi picioarele. Mai întâi intră Zaine, care închide uşa după ce intră şi el. Apoi o deschide pe a doua, dar o închide înainte să treacă şi Meshner. Artifabian, bineînţeles, a trebuit să fie de acord să rămână încuiat în celula aceea, pentru ca ei să poată manevra uşile ecluzei. Interiorul acesteia e apăsător, provocându-i un sentiment de claustrofobie chiar mai mult

decât costumul, iar Meshner se luptă cu comenzile ajutat de instrucţiunile date pas cu pas de Kern cea mereu răbdătoare, până când, în sfârşit, păşeşte împleticit în camera din spatele uşii, plină cu aer.

Şi nu uita să blochezi uşa a doua ca să rămână deschisă, pentru că nu are mâner pe dinăuntru, mai ştii, da?

Zaine e deja la consolă, manevrând-o prin mănuşile groase şi incomode. Meshner simte cum i se adaptează costumul la presiunea crescută. Citirile îi arată că atmosfera e respirabilă, proaspătă chiar şi după atâţia ani, dar el nu are chef să o încerce pe plămânii lui. În schimb, se uită peste umărul lui Zaine, care încearcă să activeze consola.

— Instrument primitiv şi bizar, mormăie ea prin canalul deschis. Nu are interfaţă. Nu seamănă deloc cu tehnologia noastră, deşi a fost concepută pentru oameni. Sau poate că nu, poate că vorbeşte omul din mine… Ia stai… S-a întâmplat ceva?

Meshner simte cum îl gâdilă din nou entuziasmul acela aberant când aude vocea calmă a lui Kern:

— Detectez un canal activ al consolei. Înregistrează un utilizator.

În spatele consolei, o porţiune din perete pâlpâie verzui, ca şi când ar fi devenit translucidă. Nu e un ecran, ci un fel de pată neregulată, care s-a activat brusc.

— Ai trezit-o, constată Kern.

„Trezit” nu e cuvântul preferat al lui Meshner în circumstanţele actuale. Tocmai se retrage, când o aude iar pe Kern:

— Lasă-l pe Meshner să se ocupe de ea.

— Ce? întreabă Zaine.

— Ce? repetă şi el în secunda următoare.

— Meshner, treci la consolă, insistă Kern. Zaine, dă-te la o parte.

Urmează o pauză lungă, pe care Meshner simte că o împarte cu cele două portiide de pe *Lightfoot.*

— Zaine poate să dea o raită prin staţie, ca să vedem ce se mai poate recupera de acolo, traduce Kern spusele

Violei.

Zaine scoate un mormăit de nemulţumire. Meshner îi ia locul cât se poate de trist. O aude pe Kern vorbindu-i în ureche, iar nerăbdarea aceea străină care îl arde pe dinăuntru pulsează în ritmul vocii ei:

— Treci la comenzi! îl instruieşte. Te rog, Meshner, e foarte important.

El se supune. Prin receptorii tactili ai mănuşilor simte comenzile ca pe nişte fiinţe vii şi dezagreabile. Ecranul pâlpâie şi pulsează în explozii de lumină şi culoare, de parcă l-ar fi privit după ce s-a frecat la ochi.

— E un moment istoric, îi spune Kern, iar cuvintele ei sunt străbătute de certitudinea că i se adresează numai *lui,* nu şi lui Zaine şi celorlalţi. Vom stabili un contact, Meshner. Tu şi cu mine vom sta de vorbă cu o minte nouă. Eşti pregătit?

Nu. Dar e prea îngrozit şi nici asta nu e în stare să recunoască totuşi cu glas tare.

— Urmează-mi instrucţiunile!

Meshner vede cu ochii minţii o succesiune de mişcări – cum să opereze consola ca s-o convingă să facă tot ce vrea Kern.

— Acum investighez canalul, continuă Kern. Când va reacţiona Lante, îi vom răspunde imediat. Îi vom întinde mâna prieteneşte, aşa cum au făcut şi portiidele cu neamul tău.

Portiidele nu au mâini. Dar Kern nu se lasă, iar el nu e în postura de a o împiedica. Şi-o închipuie cum, folosindu-se de mâinile lui, explorează configuraţia electronică a locului, căutând emiţătorul semnalului, pe această Lante.

— Nu e logic, murmură el. De ce să configurezi locul pentru un om, din moment ce aici se află computerul?

— Poate că aveau un computer din Vechiul Imperiu, care răspunde numai la comenzile oamenilor, spune colega lui absentă.

Zaine inspectează lămpile de pe peretele opus consolei fără prea mult interes, apoi traversează camera şi trage un picior scaunului gol, nu neapărat din întâmplare. Evident,

crede că Meshner i-a luat cununa de lauri, deşi el ar fi foarte fericit să i-o dea înapoi, dacă ar putea.

— Dar care oameni? întreabă el.

A reuşit să activeze un fel de arhivă şi o cercetează de Kern. Are impresia că o simte cum scotoceşte prin pereţii camerei.

— Poate au găsit câţiva în stare criogenică?

Meshner nu o ascultă, ci o *simte* cum explorează. Faptul că îi răscoleşte mintea în felul ăsta îi creează o senzaţie de ameţeală, de stranietate. *Implantul.* Meshner alunecă în constructul pe care l-a încuiat în ungherul cel mai ascuns al minţii sale. Vastele spaţii virtuale din el redau pe o hartă ceea ce descoperă Kern. Stă cu femeia aceasta austeră, moartă de mult, într-un loc pe care mintea lui l-a construit ca pe o oglindă a spaţiului real din jur, dar mult mai decăzut, putrezit pe jumătate şi înnegrit de mucegai.

— Unde poate fi? se întreabă Kern.

O simte clocotind de frustrare, pentru că frustrarea e receptată prin el. Implantul lui lansează o listă lungă de erori şi avertizări de utilizare neconformă. Kern îl invadează ca o infecţie, răsucindu-i toate rotiţele pentru a-şi crea o stare de iritare verosimilă.

— Nu înţeleg. Nu e nimic aici.

— Nicio informaţie? întreabă el timid, iar ea îl repede imediat.

— O arhivă incompletă. Un jurnal de călătorie al unui specialist în istorie naturală. Dar nimic nou faţă de ceea ce am primit deja. Nu e complet. Şi nu e doar atât. Unde e sistemul? Unde e inteligenţa?

— Cineva a transmis semnalul, spune Meshner. Sau ceva. Un fel de operator, cum a spus careva – nu mai ştie cine, poate chiar el. Dar nu e niciun operator aici.

— Asta nu corespunde teoriilor mele, ripostează Kern, de parcă i-ar fi adus cel mai mare afront din univers. Ar trebui să existe indicii despre originea staţiei. Am vrut să…

Nu-şi încheie fraza, iar avatarul ei virtual îl priveşte fix pe Meshner, cu o figură lipsită de expresie.

— Ce se întâmplă? întreabă el cu o voce mai jalnică

decât ar fi vrut.

În jurul lor, spaţiul nonexistent scârţâie şi geme ca şi când putrefacţia i-ar măcina miezul, devorându-i integritatea structurală.

Entuziasmul a dispărut. A fost dezactivat şi şters din el. În locul lui, Meshner e expus imediat la o învălmăşeală de sentimente negative: mâhnire, orgoliu, dispreţ, disperare, nenorocire. Fiecare i se ridică rapid în minte, ca o piatră preţioasă în lumină, apoi dispare. Buzele lui Kern articulează un zâmbet amar:

— Da, rosteşte ea. Chiar şi înfrânt, chiar şi deziluzionat, tot înveţi ceva. Nu ştii cât de mult ţi-a lipsit dezamăgirea decât atunci când constaţi că nu o mai poţi savura cu adevărat încă o dată.

Peste ecoul îndepărtat al cuvintelor ei, când Meshner simte că situaţia lui nu are cum să devină nici mai stranie, nici mai dificilă decât este deja, vocea lui Zaine îi răsună în urechi:

— Detectez un semnal.

— Nu e niciun semnal, insistă Kern. Nu e decât o înregistrare moartă.

Ciupeşte din nou coardele inimii lui Meshner, complăcându-se în mâhnire. Implantul se reconfigurează pentru a face faţă încărcăturii suplimentare, aşază spaţiu virtual în straturi, transformă nisipul în aur, până când bietului Meshner i se pare că în creierul lui se înghesuie lumi întregi. Acum începe să înţeleagă ce se întâmplă: are loc o interacţiune între Kern, implant şi miezul moale al craniului său. Dar nu e momentul să se adâncească în introspecţie. În fond, capacitatea lui de introspecţie a fost dată cu împrumut chiriaşului său.

— Meshner, deschide-ţi canalul cu nava! îi strigă Zaine.

L-am deschis, îl deschid, îl… Dar constată că e blocat în propriul cap, împreună cu Kern. *M-a izolat ea de ceilalţi sau am făcut-o eu însumi, sondându-mi prea adânc implantul?* Îşi resetează comunicaţiile şi aude voci care discută precipitat pe *Lightfoot.* Le ascultă, dar nu-şi dă seama ce s-a întâmplat, pentru că nu le-a auzit de la bun

început. *Sunt caracatiţele alea,* bănuieşte, şi le urmăreşte progresul: se apropie de ei în continuare, străbătând vidul dintre planete la viteză destul de mare, pe o traiectorie care trădează o posibilă intenţie de interceptare, dar distanţele sunt mari şi navele sunt la depărtare de câteva zile. Şi, oricum, vocile par prea vesele ca să fie vorba de atac.

Atunci înţelege: au primit un semnal de la Helena şi Portia.

Trece în revistă ce s-a discutat în absenţa lui, decuplându-se de la implant atât cât poate şi răsfoind jurnalele. S-a primit un semnal, într-adevăr. Cele două nu numai că sunt în viaţă, dar au reuşit şi să comunice cu răpitorii lor. Helena e foarte convinsă de *asta,* dar a mai spus ceva…

Când ajunge pe viziera căştii lui şi celălalt semnal, un rând de text, nici nu se uită la el. Presupune că e de la Zaine, numai că simultan aude şi vocea ei:

— Ce-a fost asta, Meshner?

Acum trimite semnale şi Fabian, chiar în timp ce Viola îi răspunde Portiei, cerându-i să-i spună ce se petrece.

— Fabian? întreabă el.

— Te urmăresc prin ochii lui Artifabian, îi spune păianjenul. Cine e acolo, cu tine?

— Ce?

Privirea lui Meshner cade pe textul abia primit.

Pornim într-o aventură.

— Zaine? strigă el.

Zaine nu e singură.

— Se pare că aici e cineva pe care localnicii nu-l prea simpatizează, vorbeşte Kern, traducând-o pe Viola, dar Meshner nu mai ascultă.

Vede un costum, un costum spaţial. Nu ca al lui sau al lui Zaine, bineînţeles. E costumul de pe scaun, pe care l-a văzut când s-a uitat în cameră prin ochii electronici ai lui Artifabian. Tresărind, îşi dă seama că nu l-a văzut apoi, prin fereastra îngustă a vizierei, când Zaine se mişca greoi prin cameră. E un model de tehnologie antică, la fel ca

locul unde se află, peticit şi abandonat, încă o rămăşiţă la care să te uiţi o dată şi apoi să uiţi de ea. Acum stă în faţa lor, ca un înecat cu bolovani legaţi de picioare.

Bocancii, exact ca ai lui, sunt fixaţi de podeaua metalică, dar în rest flutură şi se unduieşte în imponderabilitate, moale ca algele. Nu are cum să fie un om în costumul acela, deşi materialul se comprimă şi conturează o siluetă umanoidă lângă umărul lui Zaine, ca un sfătuitor care îi şopteşte ceva la ureche.

Instinctele lui Meshner îl smulg din contemplaţia tehnologică. Meshner strigă numele colegei sale în cască, asurzindu-se şi asurzind-o şi pe ea, după cum tresare. Silueta pune o mănuşă pe umărul lui Zaine, care îi surprinde imaginea pe camera lui Meshner. Se vede pe ea şi-l vede şi pe cel de lângă ea.

Scoate un ţipăt mut, trădat numai de spasmele mâinilor şi picioarelor ei. Împinge silueta şi pierde contactul cu podeaua. Bocancii i se desprind, dar nu reuşeşte să atingă podeaua şi rămâne cu picioarele în aer, răsucindu-se cu capul în jos în mijlocul camerei, chiar în faţa *siluetei,* care întinde leneş un braţ şi-i spintecă materialul costumului.

Meshner intră în panică. Vrea să fugă la ea şi să o apuce, dar nu-şi poate mişca picioarele, imobilizat de teamă şi tălpile magnetizate. În locul lui sare Artifabian, o loveşte în piept şi o trimite de-a rostogolul prin aer ciudat de încet, pentru că portiida, fie ea şi artificială, tot cântăreşte mai puţin decât un om.

O clipă, fantoma din costum se unduieşte, fixată de podea, apoi i se desprind şi ei bocancii şi pluteşte ca o haină aruncată. Din costumul perimat iese un jet de gaz stătut şi zboară spre ei cu viteza unei meduze leneşe.

— Fugi, Meshner, fugi! strigă Zaine şi se împinge de perete spre ecluză, dar uşile nu se deschid în grabă.

Au fost lucrate solid, iar mai târziu, caracatiţele le-au consolidat. Nu ai cum să scapi rapid din cameră, pentru că e o închisoare, iar acum ei stau faţă în faţă cu colegul lor de celulă.

Zaine face totuşi o încercare curajoasă, înghesuindu-se

în ecluza strâmtă, cu comenzile bizare. Sporovăiala continuă de pe *Lightfoot* blochează toate canalele, dar Meshner nu e capabil să fie atent la ea.

Costumul vine spre el plutind. Casca e întoarsă către el, dar nu vede nicio faţă în spatele sticlei, doar întuneric. Nu reuşeşte să-şi desprindă bocancii ca lumea. Se retrage în spate cu paşi chinuiţi, într-un coşmar care face tranziţia spre o stare de veghe.

Artifabian face un nou salt, sfâşiind piciorul costumului şi trăgându-l brusc în lateral. Intenţia lui a fost să-l imobilizeze acolo, departe de oamenii vulnerabili, însă materialul vechi se rupe în dreptul genunchiului şi robotul rămâne doar cu un bocanc, iar restul costumului se învârte prin aer, împroşcând… lichid din piciorul retezat.

Ichor[13]*,* răsună în mintea lui Meshner, fără ca el să ştie de unde i-a venit gândul acela. E o substanţă închisă la culoare şi uleioasă, plină de noduli ca nişte ţesuturi şi tendoane formate numai pe jumătate, adunându-se în mijlocul camerei.

Preţ de câteva bătăi de inimă, în timp ce Zaine strigă la Meshner, lichidul se reformează într-o siluetă umană. O faţă se întoarce spre ei, privind în gol dincolo de Meshner. Buzele se mişcă, iar el, îngrozit, e sigur că aude: *Pornim într-o aventură.*

Silueta se desface în bucăţi care prind viaţă: protuberanţe ţepoase, ca nişte arici-de-mare, ţesuturi tremurătoare, amibe cuprinse de spasme, pseudomeduze cu simetrie radială, care vor să prindă aerul stătut şi se împing în faţă cu salturi bruşte. Zaine îi strigă lui Meshner să vină lângă ea în ecluză, dar el continuă să se mişte clătinat, cu paşi de zombi, împovărat de bocancii magnetici.

Simte că îl loveşte ceva în spate, foarte uşor. O substanţă neagră i se scurge pe vizieră. Zaine îl strigă întruna – *toţi* îl strigă –, însă el se opreşte. Teroarea îi imobilizează braţele. Negreala se acumulează în jurul

[13] Termen care desemna, în greaca veche, sângele zeilor, al celor nemuritori (n. red.).

clapei de prindere a căştii. O vede scurgându-se, schimbându-şi forma, crescându-i o pereche de gheare zimţate, un simulacru de mâini omeneşti unite la încheietură, cu un mecanism nefamiliar, dar învăţând, învăţând permanent. Dosul unei palme clocoteşte. Meshner vede cum se formează şi se dizolvă trăsăturile: un ochi, o gură. *Pornim într-o aventură.*

Se întoarce s-o privească pe Zaine. Ea nu poate deschide uşa mai îndepărtată până nu e închisă cealaltă. Meshner încearcă să mai facă un pas, dar picioarele nu-l ascultă.

Îţi voi oferi claritate. Vocea e fabricată în sectoarele implantului său şi copiată caraghios în centrii auditivi ai creierului. Apoi aude glasul lui Kern. *Ieşi de acolo, Meshner. Am nevoie de tine. Te voi ajuta.* Panica se disipează, frica dispare ca luată cu mâna. E amorţit, de parcă i s-ar fi injectat anestezice. Judecă însă cu o claritate uimitoare şi nicio acţiune la care se gândeşte nu îl tulbură.

— Artifabian, îi comandă robotului, du-te în ecluză şi închide uşa interioară.

Nu! ţipă Kern, înţepându-l cu teamă şi durere – ale lui, dar etalate pentru ea –, însă robotul se îndepărtează deja cu paşi repezi să îndeplinească ordinul. Poate că se gândeşte la propria supravieţuire. La urma urmei, e o instanţă a lui Kern. Poate că se ceartă furios cu sora lui mai în vârstă în timp ce fuge spre uşă.

Meshner mai face un pas, de formă. Atunci, mâinile acelea cuprinse de frământare înţeleg mecanismul de prindere şi costumul lui – ştiind că atmosfera exterioară e sigură – le permite să deschidă viziera.

O vede scurt pe Zaine ieşind pe uşă, înainte ca mâinile să se întindă spre el.

8

Portia transmite neîntrerupt: Lightfoot, *aici Portia, mă auzi?* Ceva nu merge bine, dar Helena parcă e surdă şi oarbă: sistemul ei de traducere a rămas configurat să desluşească sensurile limbajului vizual octopod, iar ea a auzit numai traducerea brută a discuţiei dintre Portia şi Viola. Acum, Viola nu mai răspunde.

Helena nu trebuie să facă un efort de imaginaţie pentru a ghici ce s-ar fi putut întâmpla. Nu-i ies din minte imaginile înregistrate de Baltiel cu atâta vreme în urmă. Pe planeta aceea, numită de el Nod, trăieşte ceva mortal. Ceva insidios, care se strecoară în tine. A intrat în Lante şi colegii ei. A intrat în Baltiel.

Se întoarce la caracatiţe, care o privesc în continuare sau cel puţin o urmăresc cu un ochi în timp ce se foiesc constant. Vede nuanţe şi texturi care sugerează agitaţie. Indiferent de *natura* molimei de pe Nod, localnicii sunt îngroziţi de ea.

Totuşi… Totuşi… Se concentrează pe aspectele stranii, pâlpâirile şi curenţii ascunşi care le străbat pielea şi fac notă discordantă cu cromatica majorităţii. Observă deja un model şi îl traduce, cu multă indulgenţă, „interzis”, în baza codului din canalul de date care dă alt sens avertizărilor şi interdicţiilor folosite de rutinele computerelor din Vechiul Imperiu. Numai că unele pâlpâiri par să o contrazică. Ştie deja că emoţiile şi gândurile contradictorii reprezintă esenţa gazdelor ei, dar pâlpâirile acestea sunt mascate, emise numai de doi dintre anchetatorii ei; au ţintă clară, corpul lor masiv, ca un sac, ascunzându-şi aparteul de ceilalţi. Dacă ar considera că Helena are un soi de sensibilitate, atunci probabil că l-ar ascunde şi de ea, dar se pare că nu e suficient de înzestrată în ochii lor.

Se concentrează, înregistrând şi rulând secvenţele înainte şi înapoi cu programul ei intern. Implicaţiile sugerează o temperare a interdicţiei – pusă în legătură cu asociaţii trecute, dar nu ca în referirile la Baltiel sau

Senkovi. Să fie vorba de evenimente mai recente? Au existat şi unii care nu s-au supus interdicţiei? I se răspunde cu avertizări, un licărit secret al culorilor care simbolizează pericolul, pierdut în alerta generală care transmite un mesaj separat.

Ai grijă ce spui, traduce Helena ezitantă. Mesajul mascat asta pare să sugereze. Moluştele sunt şi mai dezbinate, se nasc şi mai multe facţiuni. Iar ceea ce îi îngrijorează pe cei doi anchetatori nu e doar molima de pe Nod, ci şi să nu fie descoperită de semenii lor.

Portia tresare. Au primit o transmisie codificată de la Viola, iar Helena, spre necazul ei, trebuie să apeleze la ea ca s-o interpreteze. Portia se scutură – a văzut şi ea înregistrările cu Baltiel – şi spune doar atât:

— L-a prins pe Meshner.

— Ceilalţi?

— Sunt bine, răspunde Portia zburlindu-se. Ce fac creaturile de aici?

— Stau de vorbă. Mă rog, aşa cum se pricep ele să vorbească.

— Nu, nu, e altceva.

Portia marchează sectoare din canalul de date – nu provin de la anchetatorii lor, ci constituie un flux separat de discuţii sacadate, provenite din altă sursă.

— Se mai întâmplă ceva, anunţă, apoi revine la canalul deschis cu *Lightfoot* şi Helena aude: *Viola, pune nava în mişcare.*

Portiida e cuprinsă de o mare agitaţie ca răspuns la o ameninţare, aşa că Helena nu pierde timpul cu întrebări. Verifică fiecare sector marcat din canalul de date, încercând să înţeleagă ce a văzut prietena ei. Ea s-a concentrat pe imagini, dar pe Portia au absorbit-o canalele de date.

Găseşte ceea ce caută: un fragment se ocupă exclusiv de cursul şi poziţia vasului *Lightfoot* şi de dispunerea câtorva nave octopode care patrulau deja în vecinătatea planetei interioare. Acestora li se pun etichete grandioase, explozii de bucurie şi mândrie, furie şi extaz. Instinctul ei de

lingvist o face să tresară, dar nu are timp să le decodifice, pentru că, de fapt, cea mai apropiată (în mintea ei răzvrătită, Helena îi traduce denumirea prin *Profunzimea, adâncurilor)* stă în umbra lui *Lightfoot* şi navighează cu resurse minime, să nu fie detectată. Etichetele sunt inspirate din convenţiile Vechiului Imperiu, care indică, totuşi, mesajul „gata de luptă”.

Le arată tableta anchetatorilor, chinuindu-se să le pună cele mai simple întrebări:

— Ce faceţi? De ce? Opriţi-vă!

De ce ar fi lăsat-o caracatiţele pe Portia să vorbească liber cu Viola, dacă ar fi plănuit un atac între timp?

Portia a identificat un lucru cât de poate de uman ascuns în spatele numerelor: o numărătoare inversă.

Una dintre caracatiţe pluteşte spre consolă şi începe să comunice, pielea ei înroşindu-se în nuanţe sacadate, didactice. Nu înţelege întrebările. Restul mesajului pare a fi o descriere a atitudinilor personale, absolut neinteligibilă. Helena mai mult ghiceşte ce vrea să spună: *Unii vor să se facă acest lucru. Există o ameninţare; există un răspuns la o ameninţare.* Evident, e cât se poate de obişnuit ca membrii rasei lor să decidă să-i omoare pe ambasadorii altor specii, fără a solicita aprobarea unor foruri superioare sau fără a căuta să ajungă la un consens cu semenii lor. Se tem; caută o soluţie; acţionează.

Au *acţionat* deja. Helena înţelege punctul comun al acestor mesaje emoţionale. Sentimentele nu mai sunt atât de intense, pentru că mesajele sunt vechi, iar acum pur şi simplu îi sunt comunicate şi ei. Deciziile împotriva cărora se răzvrăteşte ea sunt bătute în cuie şi puse acum în aplicare în cosmosul nemărginit. Atâtea discuţii, atâta diplomaţie… Degeaba, atacul e pe cale să aibă loc oricum.

Vocea lui Kern se aude plată, lipsită de orice urmă de trăsătură omenească:

— Detectez proiectile. Multe ne-au luat deja la ţintă. Iau contramăsuri. Portia, Helena, confirmaţi primirea mesajului.

— Confirmat, spune Helena, şoapta ei străbătând minute

lungi şi milioane de kilometri.

— L-a prins pe Meshner. Creatura din staţie, anunţă Kern. Bruiată de paraziţi, vocea ei câştigă un dram de emoţie: încerc să restabilesc contactul cu el. Primesc un semnal de la implantul său.

— Kern, atacul! strigă Helena. De ce te…?

— Am nevoie de el, se aude murmurul monoton al lui Kern. Atacă chiar acum. Cred că au învăţat. Bănuiesc că fuzelajul arahnid nu mai e suficient. Redirecţionez toată masa liberă şi consolidez sectorul echipajului. Am…

Helena clipeşte repede, aşteptând continuarea – „nevoie” –, oricât de neobişnuită şi ilogică ar fi.

Aşteaptă, aşteaptă mai departe, ştiind că, atunci când va ajunge la ea şi finalul frazei întrerupte, nava *Lightfoot* va fi fost deja atacată şi bătălia se va fi încheiat.

Mai târziu, Portia găseşte, printre datele unor scanări de rază lungă ale incidentului, o reconstrucţie a atacului realizată de un sistem octopod: nava-cercetaş *Lightfoot* a fost uşoară şi agilă, dar nu destul. Proiectilele au izbit în sectorul de propulsie, distrugând motoarele. Kern a reparat avaria schimbând aspectul navei şi a deplasat centrele de greutate, pentru ca mosoare şi bucăţi mari din fuzelaj să se deşire în spaţiu şi să intercepteze proiectilele.

Lightfoot a fost lovită, destrămată şi aruncată de pe orbită ca o muscă, alunecând în spirală în atmosfera planetei de dedesubt.

TRECUTUL 4.
STÂLPII DE SARE

1

În ultima vreme, Senkovi nu a mai părăsit acvariul.

Sectoarele echipajului de pe *Aegean* nu se mai roteau, dar erau oricum goale. Un haos în care pluteau resturi, haine şi bunuri personale. Nimeni nu le mai vizita. Era singurul om rămas în cosmos. Dacă Disra Senkovi considera că un loc e demodat, atunci universul îi întorcea spatele. Era singurul arbitru care decidea ce înseamnă „înăuntru” şi „în afară”. În ultimii opt ani, „înăuntru” a fost sectorul inundat din inima navei, cel care găzduise odată acvariile şi progeniturile nenumăraţilor moştenitori ai planetei Damascus. La ultima numărătoare erau… prea multe caracatiţe, pentru că ele însele nu manifestau niciun interes în a li se face un recensământ. Erau cu zecile de mii, răspândite, prin natura lor socială/antisocială excentrică, în sute de comunităţi din regiunile mai puţin adânci ale mării, făcând paşi mari spre progres. Senkovi, singuraticul Senkovi, nici măcar nu pusese piciorul pe lumea a cărei transformare o supraveghease. La 189 de ani, plutea în acvariul său personal.

Avusese planuri măreţe. Voise să intre în stază criogenică şi să se trezească peste cincizeci, o sută sau chiar cinci sute de ani. Numai că *Aegean* nu avea să reziste atâta vreme şi caracatiţele nu intenţionau s-o repare. Nu putea conta nici pe navă, nici pe ele. Copiii lui Paul, moluştele foarte ocupate de pe planetă, lucrau întruna la ceva nou, straniu, fascinant. Iar el nu şi-a găsit niciodată timp pentru ocupaţiile lor. Îmbătrânind şi devenind tot mai irascibil, nu mai avea încredere că îl va trezi automat capsula criogenică şi nu se mai baza nici pe reţeaua de computere tot mai extinsă (mare parte din ea şerpuia prin încâlceala derutantă de conexiuni de pe planetă). A rătăcit prin întinderile pustii ale navei, a scotocit prin bunurile personale ale bărbaţilor şi femeilor care muriseră demult, le-a ascultat vocile din înregistrările arhivate şi le-a lăsat ecourile să-i urmeze paşii când s-a

plimbat desculţ pe inelul din jurul sălilor goale.

O vreme, a mai tras cu urechea după semnale, convins dintr-odată că nu e singur, că au mai rămas şi alţi oameni şi vor să discute cu el. A petrecut ore la rând încercând să descifreze mesaje în corul universal de paraziţi. S-au auzit oare zgârieturi discrete de pe alte situri de terraformare? Un şuierat, o şoaptă de pe Vechiul Pământ? Într-un sfârşit, şi-a dat seama că nici nu le-ar mai distinge, că *Aegean* nu mai deosebeşte semnalele de zgomote. Dacă ar asculta murmurul universului mai multă vreme, l-ar considera un cântec pentru care ar putea scrie orice versuri îi veneau în minte.

Până la urmă, şi-a dat seama că singurul lucru important în jurul căruia se învârtea viaţa lui era chiar acela în jurul căruia gravita, la propriu, viaţa lui; lucrul acela creat de el, care îi va supravieţui, va evolua, se va extinde, un miracol al stabilităţii. Disra Senkovi, un şmecher, un pierde-vară, un mizantrop plictisit, a făcut universului un cadou minunat.

Un cadou care s-ar putea să nu dureze. Când a avut această revelaţie, studia răspândirea odraslelor lui cefalopode de câteva decenii şi nici el, nici *Aegean* nu detectaseră o catastrofă care să le şteargă din univers. Dar deceniile sunt nimic în comparaţie cu erele geologice. Terraformarea părea stabilă, însă tot putea interveni o eroare invizibilă care să pună capăt lumii sale după un secol. Sau ar fi putut-o distruge caracatiţele însele ori o forţă exterioară din cosmosul nepăsător. De-asta evita camerele criogenice. Nu suporta gândul că s-ar putea trezi peste câteva secole ca să găsească, în locul capodoperei sale, o lume rece şi moartă.

Aşa că a rămas treaz şi a stat de pază, îmbătrânind într-un interval lung – avantajul celor privilegiaţi din punct de vedere tehnologic.

Caracatiţele îl cunoşteau. Câteodată îl vizitau, urcau prin câmpul gravitaţional cu liftul, care a devenit locul permanent, geostaţionar, de andocare. Au săpat în măruntaiele navei canale care duceau la acvariul central.

Pluteau în faţa lui Senkovi, holbându-se la minunea aceasta vertebrată. Se încolăceau şi dansau pentru el un dans al sclipirilor fulgerătoare. Ochii lui – de fapt, nu ai *lui,* ci lentilele sistemelor de pe *Aegean,* care supravieţuiseră acestor organe efemere – le urmăreau spectacolul, iar vocea navei îi şoptea în minte înţelesuri fragmentare, eliptice, desluşite după decenii întregi de traduceri bazate pe algoritmi şi instinctul lui Senkovi, care a trăit o viaţă alături de cefalopode. Aveau un limbaj comun, imperfect ca o reţea ruptă; nu era alcătuit din cuvintele acestui fiu al Pământului, nici din culorile şi unduirile rudelor lui Paul, ci un compromis mediat de sistemele navei, dezvoltat organic, pentru că octopodele voiau să stea de vorbă cu creatorul lor.

Nu le-a înţeles niciodată, nu în aspectele care contau. Putea coopera cu ele când venea vorba despre detalii tehnice, machete, diagrame sau schemele proceselor tehnologice. A pregătit fundaţia pentru cei ce aveau să vină după el – în care nu credea –, dar nu reuşea să comunice cu ele individual. Uneori le făcea confesiuni, fie personal, fie prin comunicate lungi, pline de divagaţii, trimise pe planeta de dedesubt. Vorbea despre Pământ, deşi propriile amintiri i se descompuneau puţin câte puţin ori de câte ori şi le examina. Triumful, disperarea… chiar au fost adevărate? Cum a putut acel edificiu glorios al progresului să-şi provoace singur o prăbuşire atât de rapidă? Îşi concepea memoriile sub forma unor poveşti care atrăgeau atenţia asupra pericolelor sau cel puţin aşa spera că le vor percepe caracatiţele.

Iar ele îi răspundeau, uneori cu planuri tehnice meticuloase, care îi depăşeau capacitatea de inovare şi previziune, alteori cu discursuri complexe, pe care sistemele de pe *Aegean* le converteau într-un fel de cântec. Nu le prindea tâlcul, dar umplea golurile cu nuanţe emoţionale, care existau cu siguranţă şi în mintea lui, şi în a lor.

Vizitatorul lui actual era o Salome. Senkovi se învăţase să le spună Salome sau Paul, după experimentele lui

iniţiale, care nu prea ţineau cont de sexul lor. Salome dansa pentru el, sistemul abia ţinând pasul cu formele şi tiparele ei fluide. Era o noutate? Singurul său ochi funcţional era cel al minţii, aşa că a cerut navei să-i arate posturile complexe adoptate de Salome din trei unghiuri. Prezentau mai multe repetiţii decât altădată, gesturile erau mai ample, ca şi cum caracatiţa vorbea rar, pentru un străin care era şi surd pe deasupra.

Acasă sticlă mirare frică alertă Senkovi călătorie lumină Senkovi prezenţă acasă. A lăsat sistemele să analizeze secvenţa multă vreme după plecarea lui Salome, rafinând traducerea, dar creierul lui biologic a avut o sclipire ca mai de mult, iar el, plutind în acvariu, s-a trezit cu gândul că Salome îi cere să coboare pe planetă, să meargă acasă la creaţiile lui, să se scufunde în lumea la naşterea căreia a contribuit atât de mult.

Zărise lumea aceea prin ochii dronelor. Admirase oraşele octopode întinse, care nu mai erau simple acumulări de resturi, ci labirinturi spiralate şi turnuri ridicate cu un anumit scop, grămezi de pietre cu o înclinaţie ciudată şi o finalitate estetică pe care nu reuşea să o surprindă. Văzuse miile de caracatiţe ciondănindu-se şi dând spectacole una pentru alta, lucrând la maşinării pe care nu le pricepea, forţându-şi limitele înţelegerii şi depăşindu-le.

A renunţat la ideea de a le conduce, cu o singură excepţie.

În ultimul timp, mintea îi fugea sporadic la comenzi, aşa că nu trebuia decât să se gândească la secretul lui, că vedea imediat imaginea trimisă de drona pe care o ţinea lângă navetă. Bateria dronei era pe terminate, deşi nu făcea decât să zacă pe fundul mării de ani de zile. Ar trebui să-şi fabrice un spion nou, dar o va face *mâine.* Sau *poimâine.* Şi poate că răspoimâine nu va fi mai pe-aici, ca să-şi dorească asta.

În atelierele de pe *Aegean,* navetele alea nenorocite au fost construite ca să dureze. Motoarele au fost distruse şi carcasa inutilă, aruncată în câmpul gravitaţional, neştiutor

al planetei Damascus. În cădere, rostogolindu-se, măruntaiele deja fierbinţi s-au topit înainte ca vehiculul să cadă în apă ca un meteor, provocând unde de şoc, omorând şapte rude nenorocoase ale lui Paul şi stârnind valuri pe toată planeta. Cu toate astea, vehiculul nu s-a spart. Straturile exterioare supraîncălzite s-au transformat într-un înveliş fantastic, numai creste şi spirale, ca pielea unui monstru. Sau ca un octopod pus pe ameninţări. Numai bine. Impactul cu apa a deformat complet naveta, presiunea a afectat-o şi mai mult, dar stratul exterior tot nu s-a crăpat. Proteja şi acum secretele din interiorul ei.

Niciun om nu ar fi supravieţuit oglinzilor orbitale. Niciun om nu ar fi scăpat viu la reintrarea în atmosferă sau în urma impactului. Dar Senkovi ştia că, deşi o parte din ocupantul navetei fusese om, cealaltă parte a lui fusese străină şi toxică, şi avea convingerea fermă că tocmai aceasta din urmă rămăsese prizoniera navetei şi o ameninţare pentru lumea lui.

Aşa că le-a atras atenţia locuitorilor ei în nenumărate rânduri. Le-a marcat hărţile virtuale cu toate simbolurile pericolului pe care le cunoştea. Le-a spus poveşti despre o molimă teribilă, o moarte care ar ieşi din cutia sigilată. Nu voia să creeze o mitologie, dar poate că asta au devenit cuvintele lui. Ceva tot au devenit, pentru că, în toţi anii aceia, nicio caracatiţă nu s-a apropiat de locul impactului. O regiune întreagă de pe fundul mării a rămas virgină. În ciuda curiozităţii lor native, Senkovi a reuşit să se impună în faţa lor măcar în ce priveşte problema aceasta de viaţă şi de moarte. Acum, singurul lucru care mai tulbura mormântul scufundat era vigilenţa lui îndepărtată.

Ştia că Baltiel e tot acolo, în cutia pe jumătate topită, pe jumătate zdrobită. Certitudinea asta i s-a furişat în suflet de-a lungul anilor. Dacă ar fi fost mai tânăr, ar fi murit de râs la ideea unei stafii, însă acum stafia lui Baltiel îi bântuia mintea. *L-am omorât,* îşi spunea şi, cu toate că nu era întru totul adevărat, nu putea scăpa de vină. Se gândea şi la cei care muriseră pe Nod, pe orbita planetei sau în cealaltă navetă. Găsise şi epava ei – nu el, caracatiţele.

Naveta aceea explodase, izbind valurile în unghi greşit, iar din Han şi colegii săi rămăseseră numai oasele împrăştiate, devorate de ecosistemul instalat de ei înşişi. Se gândea la toţi, dar numai prezenţa nevăzută a lui Baltiel îl împiedica să doarmă.

Uneori revedea înregistrările trimise de Baltiel, cele făcute în ultimele zile în habitatul de pe Nod. Alteori se întreba dacă ar trebui să facă totuşi ceva în legătură cu planeta aceea. Într-o bună zi, octopodele sigur vor merge acolo, deşi o înconjurase pe hărţile lor cu aceleaşi simboluri care indicau carantină şi pericol. S-a conectat la dronele care încă funcţionau acolo şi le-a trimis deasupra zonelor deşertice, a mărilor întunecate, pe sub soarele roşu-portocaliu. Trebuia să ia măsuri, dar pe Nod trăia o lume întreagă, placidă şi autosuficientă; o lume care l-a sedus cândva pe Baltiel cu minunile ei nepământeşti şi apoi l-a infectat. El, Disra Senkovi, a stat de vorbă cu un cetăţean al lumii aceleia, cu o entitate a cărei evoluţie urmase o cale imposibil de înţeles, complet diferită de a Pământului, dar care fusese totuşi capabilă să trăiască în creierul prietenului său şi să-l comande ca pe-o marionetă.

Pornim într-o aventură. Cuvintele îl torturau. Adormit în acvariu, se zvârcolea, lovind apa cu degete uscăţive şi deschizând larg ochii săi orbi. Caracatiţele din preajmă întindeau spre el tentacule timide, dar nici măcar atingerea lor nu l-ar fi mângâiat. *Pornim într-o aventură.* Poate că în noaptea aceea s-a întâlnit cu Baltiel în vis, cu acel Baltiel care sălăşluia în bezna epavei de pe fundul mării, pe jumătate om, pe jumătate invadat de nişte intruşi ai haosului. Ochii care l-au ţintuit gemeau de particule vii; respiraţia ieşită din gura lui era infectată, înveninată de putrefacţia care năştea monştri. În vis, Senkovi poate că nu a putut scăpa; se afla şi el în naveta zdrobită, îngrozit de scurgerea aceea scârboasă care lua forma unor mâini care se întindeau spre el. *Hai, Disra, pornim într-o aventură.* Vocea era singurul lucru din Baltiel care nu se schimbase, familiară, ascuţită ca lama.

Sau poate că lucrurile nu au stat deloc aşa. Spre

deosebire de octopode, subconştientul lui Senkovi era separat complet de sistemele electronice şi niciuna dintre dezbaterile lui nu a fost înregistrată. Poate că, atunci când i-a venit sfârşitul, s-a stins liniştit. Oricum, nu s-a mai trezit. Disra Senkovi, după ştiinţa lui, ultimul om din univers, a murit lăsând moştenire lumea acvatică de pe Damascus progeniturilor lui adoptate, să o stăpânească în toate vremurile, fie bune, fie rele.

2

Pe fundul mării, oraşul acoperă câţiva kilometri. Un ochi uman ar vedea numai haos, o groapă de gunoi cu blocuri pătrăţoase şi conducte din care ies, la intervale neregulate, spire strâmbe, asemenea unor scări care nu duc nicăieri. Însă nu e niciun ochi uman acolo, nici măcar unul care să privească printr-o dronă. Senkovi e mort de o perioadă de două ori mai lungă decât viaţa lui. Oraşul aparţine celor care l-au construit. Fără figuri paterne care să domine din umbră, fără zei creatori, fără ordine trimise de pe orbită.

Cu toate astea, dacă ar fi să privească oraşul un ochi omenesc, iar dacă ochiul acela ar fi unul pătrunzător, ar sesiza ordine în spatele haosului, o organizare matematică. Dungile şi acumulările de culori (în realitate, codificate în mulajele de plastic şi pietrele crescute din construcţia oraşului) ar semăna mai puţin cu mâzgăliturile unui copil de grădiniţă şi mai mult cu tablourile unui Jackson Pollock întârziat, într-o bizară interacţiune cu geometria oraşului, ca un limbaj care depăşeşte capacitatea de înţelegere a omului. Şi exact asta şi este.

Sau poate că sunt graffiti ori simbolurile unor bande care şi-au marcat teritoriul. Semenii lui Paul sunt încă ambivalenţi când vine vorba de virtuţile traiului în societate.

Paul însuşi e cuprins de anxietate majoritatea timpului. E un mascul bătrân, cu un sălaş solitar într-unul dintre cartierele centrale ale oraşului. Locuieşte la o aruncătură de scoică de prea mulţi dintre ai lui, fie înrudiţi cu el, fie nu. În zilele mai bune, când lumina soarelui se strecoară caldă prin apa puţin adâncă, se poate conecta cu ei. Fiecare e înzestrat cu o frumuseţe individuală. Pielea strălucitoare – Deghizarea lor – le reflectă gândurile nefiltrate, în timp ce ei alunecă în linişte perfectă, ca un cor mut. În momentele de armonie, Paul se relaxează în inima micului său imperiu, nu doar simţind mulţumirea

firească a unui animal, ci şi apreciind cu adevărat frumuseţea lumii sale. Nu e tocmai sentimentul pe care l-ar fi trăit Senkovi pe vremea când existau oameni care să-l trăiască, ci unul analog, despre care Paul ar fi putut discuta cu mentorul acela de mult dispărut şi poate – poate – că sistemele de computere mediatoare ar fi reuşit să construiască o punte între ei doi.

În zilele mai proaste, din ce în ce mai dese, tot al doilea octopod care se apropie suficient cât să-l atingă cu tentaculele lui iritabile şi iscoditoare reprezintă o ameninţare şi un pericol potenţial. Atunci se bate. Paul are o rezervă mare de agresivitate. E jucătorul principal de pe micul său teren de joacă. În mintea lui – Coroana lui – asta se întâmplă pentru că e masiv şi agil în luptă şi îi hărţuieşte pe ceilalţi, reuşind să-i învingă pe toţi într-un acces de emoţii violente. În acelaşi timp, neuronii distribuiţi ai Atingerii sale, care conferă precizie numeroaselor sale braţe pentru a îndeplini dorinţele Coroanei sale, sunt riguros de logici, un motor de calcul biologic cum puţine se găsesc în oraş. Paul habar nu are despre asta; nu ştie nimic despre conceptele transmise de la Atingere la Atingere când se ia la trântă cu rivalii săi politici.

În momentul de faţă, oraşul traversează o perioadă de criză. Deşi e întins, e şi mult prea dens populat. Locuitorii se înghesuie unul pe capul celuilalt. Încăierările se transformă în orgii canibalice. Arterele spiralate, şerpuitoare gem de facţiuni rivale. Zilele de linişte sufletească se împuţinează. Limbajul folosit de vecinii lui Paul când ţâşnesc dintr-un cotlon într-altul e tot mai urât, pielea lor îmbracă tot mai des culorile stridente ale războiului.

La început, Paul a fost stăpânul unui sector îngust, dominând cam 20 de semeni. Dacă într-adevăr Coroana lui ar fi forţa conducătoare care se considera a fi, atunci la atât s-ar rezuma situaţia lui: un şef de bandă, care pune stăpânire pe oricine poate fi intimidat. Dar el e mai mult decât atât, graţie Atingerii sale. Mai sunt şi alţi suverani şi

suverane în oraşul acesta scufundat, vecinii lui magnaţi. S-a bătut cu toţi, în persoană, adică s-a angajat într-un schimb de viziuni liber şi onest, chiar dacă îi sufoca şi muşca din ei. De obicei, în urma acestor conflicte rezultă alianţe incomode, liderii care s-au încăierat despărţindu-se şi dobândind o viziune nouă a virtuţilor oponenţilor lor. Pentru Paul, pentru toţi ai lui, inspiraţia aceasta nesolicitată este absolut firească. Este modul corect şi adecvat de a răspândi inteligenţa dintr-un capriciu subconştient. Nu ştie cât de profund lucrează mintea lui, nici nu ar putea, după cum nu ştie nici poziţia exactă a braţelor lui; informaţiile sunt prea complexe pentru a fi înţelese în mod conştient.

Paul a călătorit spre periferia oraşului, urmat de o parte a anturajului său. Alte clici minore roiesc pe dedesubtul lui sau plutesc frumos prin apă, aruncându-şi unele altora ameninţări complexe, elegante, stând gata de atac şi etalând o mină afectată, aşa cum le stă în fire. Sunt o specie pentru care a exista înseamnă a-şi disemina starea de spirit şi gândurile, blocând efortul conştient de a-şi stăvili manifestările pielii. Unele exemplare ridică această abilitate la rang de artă, astfel încât chiar şi duşmanii lor se opresc să le admire cum stau suspendate în coloana de apă şi-şi dau frâu liber emoţiilor într-un poem superb al războiului şi al furiei. Un asemenea exemplar e Salome, la solicitarea căreia se desfăşoară această întâlnire – sau poate bătălie.

Oraşul se destramă. Ceva trebuie să se schimbe. Maşinăria care agită apa şi o menţine proaspătă nu mai face faţă concentraţiei tot mai dense de cetăţeni. Starea de spirit a locuitorilor e tot mai proastă, iar ei sunt un popor pentru care a acţiona în virtutea emoţiilor e ceva firesc, instinctiv, o virtute culturală. Pe figurile eroice ale societăţii lui Paul le caracterizează gesturile măreţe, voluptatea suferinţei, faptele comise din capriciu şi imprudenţă. Poate că Senkovi le-ar fi aprobat; cândva, s-a considerat zeul cel şiret al panteonului, până când panteonul s-a golit şi nu a mai avut pe cine să păcălească.

Poate că şi-ar fi amintit figurile mitologice umane a căror suferinţă, iubire şi mânie au fost apreciate de publicul de demult drept nobile, juste şi adevărate.

Salome vrea resurse ca să construiască un nou oraş în altă parte, să o ia de la început şi să-i lase pe mofturoşi între-ale lor. Paul şi ai lui, alianţa schimbătoare din centru, urmăresc aceleaşi resurse – fabricile, energia, accesul la computerele îmbătrânite de *pe Aegean* – pentru propriile nevoi, pentru a deţine în continuare monopolul asupra oraşului care se dezintegrează treptat şi pentru ca, atunci când toate se vor risipi, ei să rămână la conducere. Conflictul durează de o veşnicie, încă o temă octopodă care s-ar potrivi perfect cu istoria oamenilor. Bineînţeles – poate spre deosebire de omologii lui umani Paul nu vede lucrurile astfel. Ştie, pur şi simplu, că atitudinea lui, poziţia lui de stăpân e *justă.* Logica detaliată de la baza ei, servind propriile interese, este invizibilă, dar motivantă.

Acesta este, aşadar, guvernul octopod: un ansamblu de indivizi înclinaţi să se organizeze în zeci de facţiuni ale căror graniţe sunt permeabile la infinit, votanţii plutind, literalmente, de la o alianţă la alta permanent, fără ca lipsa lor de loialitate să fie considerată un fapt ieşit din comun sau ruşinos. Paul şi ai lui fac întotdeauna ceea ce cred în sinea lor că e bine, ştiind că „sinea” nu are oase şi e la fel de maleabilă ca ei înşişi. Când Paul şi semenii lui mai influenţi se ridică deasupra celorlalţi pentru a-şi declama vizual intenţiile, seamănă cu politicienii umani care-şi exprimă opiniile la modul agresiv şi împroaşcă auditoriul cu retorica lor, însă retorica umană se bazează în mare măsură pe a crea o falsă certitudine, ţesând atât de strâns plasa neadevărurilor, încât poate fi prezentată ca un fapt credibil. Paul şi ai lui ştiu că *nu* există certitudini, nici măcar în minţile lor. Paul nu face decât să-şi urmeze freamătul emoţional, lăsându-şi simţul dreptăţii să fie tras şi întins de convoluţiile ascunse ale subconştientului său dispersat.

În curând, Salome şi susţinătorii ei se angajează în manifestări patriotice similare, iar sub ei, cetăţenii mai

puţin influenţi mişună, se târăsc şi pâlpâie, comunicându-şi sprijinul sau dezacordul, astfel încât Paul, de pe poziţia lui elevată, vede cum opinia publică oscilează precum marea la flux şi reflux. El şi ai lui sunt lideri, dar el se consideră stindardul care flutură în faţa soldaţilor, un simbol al cauzei sale care nu trebuie neapărat să fie şi la comandă.

Spiritele se încing, deja au loc mai multe încăierări simultan, nimic neobişnuit la o asemenea întâlnire. Paul se apropie de Salome colorându-şi pielea în nuanţe de negru şi roşu, cu Deghizarea zbârlită în texturi furioase, sugerând avertizarea. Ea îl copiază. E o femelă mare, totuşi puţin mai mică decât el, dar o bătăuşă renumită. Pielea le trădează amândurora intenţiile belicoase.

Se atacă furioşi, etalându-şi sloganurile. Cei din jur îi urmăresc, reflectând culorile celui pe care îl susţin. Unui om i s-ar părea o barbarie să soluţionezi o dispută civică transformând-o într-o luptă de gladiatori. Paul e hotărât: vrea să-şi umilească şi să-şi înfrângă adversarul, mânat de aceleaşi instincte care au dominat, în vremuri străvechi, şi oceanele Pământului. Deţine un teritoriu, chiar dacă e unul deopotrivă intelectual şi fizic. Pe el a apărut un intrus pe care nu l-a putut speria sau alunga. Violenţa e ultima soluţie, dar *este* o soluţie, câtă vreme celelalte s-au epuizat. Iar semenii lui sunt pătimaşi şi versatili.

Bineînţeles, în timp ce Coroanele lor îşi strigă dispreţul faţă de adversar, Atingerile lor se încleştează şi luptă pentru dominaţie, opt motoare distincte per cap de caracatiţă, funcţionând în reţele paralele şi exprimându-se pur matematic şi logic, nu doar prin intermediul tentaculelor, ci şi al muşchilor din ventuze – o maşinărie perfect evoluată a expresiei raţionale, aflată la cheremul unui creier capricios. Paul ştie că e mai puternic şi-o învinge pe Salome numai atunci când ea mai poate doar să-şi etaleze culorile palide ale înfrângerii, cu speranţa că va fi cruţată. Totuşi, după ce îi dă drumul triumfător şi îi permite să ţâşnească în mulţimea de dedesubt, afişează el însuşi alte mesaje. Trece nonşalant de partea adversarului, un suporter al cauzei pe care a venit s-o elimine. Publicul,

văzând că trădează, schimbă şi el taberele. Acum Paul trebuie să se lupte cu foştii lui aliaţi. Faptul e absolut normal, înţeles de toţi cei prezenţi. Certitudinea rigidă e un blestem pentru mintea lor; nu ar avea niciodată încredere într-un lider care se cramponează de o chestiune sau o convingere. Dogmatismul le este complet străin.

Undeva departe, foarte departe, fără ştirea celor ce stăpânesc planeta Damascus, o specie de păianjeni trece printr-o etapă de evoluţie accelerată la care e foarte posibil să fi ajuns, în timp, fără intervenţia virusului Rus-Califi. Octopodele au fost de la început cu un tentacul înaintea lor, ca să spunem aşa. Au moştenit tehnologia umană de la Senkovi. Au echipamentele de terraformare, care le-au transformat planeta dintr-un glob de gheaţă într-un paradis acvatic. Au liftul spaţial, care le transportă capsulele grele, pline cu apă, pe orbită. Au nava *Aegean,* cu computere funcţionale, cu o bibliotecă întreagă de cunoştinţe de pe Vechiul Pământ, pe care nu le vor înţelege bine niciodată şi, mai la subiect, cu un know-how pe care îl pot descifra parţial. Nu s-au târât cu greu din Epoca de Piatră. Începuturile lor au fost în spaţiu şi, deopotrivă, sub apă. În felul lor, conştientizează că sunt o specie aleasă şi că li s-a oferit o lume şi toate cheile pentru a-i dezlega misterele.

Îşi amintesc de Senkovi, de la a cărui ultimă suflare s-au perindat generaţii întregi. În oraşul lui Paul, care trece şi acum printr-o fază de divizare a resurselor şi populaţiei, există un monument al creatorului şi patronului lor. Dacă ar mai fi trăit să-l vadă, Senkovi nu ar fi ştiut nici la ce se uită (l-ar fi considerat un obiect de artă), nici că toţi cetăţenii îl atingeau şi înotau în jurul lui cu o tandreţe şi un respect ieşite din comun. E un obiect din sticlă şi plastic, aşezat în picioare, care aproape că atinge cu vârful suprafaţa apelor tumultuoase. Octopodele nu creează reprezentări artistice ale fiinţelor vii, pentru că a fi viu înseamnă a te schima şi a afla în mişcare perpetuă. Monumentul reflectă reacţia emoţională a sculptoriţei la

moartea lui Senkovi, descrisă de braţele ei numeroase cu nişte numere reci, introduse în dispozitivele din fabrici pentru a obţine un singur cenotaf în amintirea lui, care să dăinuie în oraş peste veacuri.

Apele gem de creaturi vii pe care octopodele le pot prinde şi mânca. În plus, au ferme de moluşte care, practic, se întreţin singure. Suprapopularea e o problemă locală, dar, în prezent, planeta întreagă e o moşie nerevendicată. Cetăţenii octopozi se răspândesc pe fundul mării – la adâncime, în apă mai puţin adâncă, chiar şi pe pantele munţilor care sparg suprafaţa oceanelor. Viteza cu care se împrăştie depinde numai de ritmul în care construiesc maşinării şi locuinţe, precum şi de resursele care pot fi extrase de pe planetă. Nu au prădători şi nici nu îi pasc multe primejdii, dar asta nu-i împiedică să se ia la bătaie între ei. Luptele reprezintă doar o parte a interacţiunii lor sociale, la fel de naturale ca discuţiile cotidiene.

Creează sculpturi abstracte, ca monumentul sus-amintit, scriu poezie cu pielea lor, se unduiesc într-un balet al flexibilităţii. Pentru caracatiţe, activităţile acestea nu sunt separate de traiul propriu-zis. Depun mari eforturi pentru a-şi controla transpunerea emoţiilor în forme vizuale. Octopodele care sunt cele mai pricepute la a-şi etala universul interior invizibil sunt la fel de respectate ca acelea care luptă cel mai înverşunat. Un public e mai uşor de impresionat dacă îl captivezi, în loc să-l hărţuieşti.

Bineînţeles, caracatiţele sunt curioase foc. Virusul le-ar fi inoculat trăsătura aceasta dacă ar fi trebuit, dar au moştenit-o deja în foarte mare măsură de la strămoaşele lor, când a început Senkovi să se joace cu ele. Chiar şi fără ameninţări care să le modeleze comportamentul, ele se extind graţie unei frenezii a experimentării. Coroana le furnizează acel „dar dacă…?”, iar calculele din reţeaua Atingerii le asigură mijloacele de a-şi lămuri enigmele. Inovează şi improvizează, pentru că fiecare frântură pe care o cunosc despre lume nu e decât o trambulină spre o altă întrebare. Pun totul sub semnul întrebării. Cu excepţia

unui lucru.

Interdicţia pusă de Senkovi rezistă şi acum. Mormântul diform, ultima navetă de pe Nod, există încă, împânzit cu o crustă de faună marină, acoperit de alge, pe jumătate îngropat în mâl. Oricât s-ar extinde, civilizaţia lui Paul nu se apropie de el; de jur-împrejurul lui, fundul mării e neatins. Zona e foarte la îndemâna octopodelor, dar ele se ţin departe de ea, pentru că respectă interdicţia pusă de un om care s-a stins din viaţă.

3

Ajungem acum puţin mai aproape de ziua de ieri, doar la un secol-două înainte ca portiidele şi camarazii lor oameni să stârnească valuri printre octopode.

Civilizaţia de pe Damascus nu a avut o evoluţie dinamică de-a lungul veacurilor, nici al mileniilor. Filosofii octopozi ar considera absurd caracterul inevitabil al istoriei. Istoria şerpuieşte şi se adună, îşi ia avânt şi plonjează brusc, însă deseori se retrage pe teritorii deja familiare. Absenţa pericolelor, darul tehnologiei, natura abstractă a gândirii cefalopode – toate acţionează împotriva oricărui imbold de progres organizat. La fel, modul în care abordează caracatiţele documentele istorice e foarte diferit de al oamenilor. *Aegean* şi sistemele ei au clacat demult, dar înainte de asta au fost copiate şi perfecţionate. Sunt zeci de cabluri de lift împrejurul lumii lor, prinse de fundul mării şi înălţându-se spre cosmos ca nişte braţe întinse. O umbră a lui *Aegean* stă dincolo de marginea palidă a atmosferei: seamănă cu nava originală, dar e îmbunătăţită în maniera intuitivă şi hazardată a locuitorilor de pe Damascus. Au menţinut reţeaua de comunicare universală şi, după numeroase eşecuri, au imitat implanturile cibernetice pe care predecesorii lor umani le-au luat drept sigure. Cel puţin zece la sută din populaţie e prezentă permanent în spaţiul virtual generat de reţeaua lor, folosindu-l pentru proiecte, artă şi distracţie. Limbajul tehnic octopod, care stă la baza interacţiunilor cu maşinăriile planetei, este construit pe scheletul vechilor sisteme umane, modificat pentru a fi utilizat mai uşor de către octopode, dar a rămas într-o formă uşor de recunoscut de o navă de pe Vechiul Pământ.

Nu au alt limbaj scris. Limba şi comunicarea sunt spontane, imposibil de fosilizat în reprezentări sterile de gânduri şi idei. Au doar înregistrări cinematice: dansuri, lupte şi dezbateri vechi de câteva secole, înregistrate ca spectacole, nu ca documente istorice. Cultura lor există ca

un nestatornic spirit al veacului, deşi tehnologia lor e riguros documentată de mii de ani.

Octopodele au oscilat prin timp ca apele care se retrag sau se revarsă. Uneori, o mare parte a lor a trăit generaţii la rând ca moluştele banale de pe Pământ, strămoaşele lor, în vreme ce altele, puţine la număr, au întreţinut maşinăriile ori au dus o viaţă dominată de tehnocraţie. Alteori, populaţia a fost străbătută de o inspiraţie fulgerătoare. Fiecare caracatiţă era savant, redescoperind ceea ce primiseră strămoşii ei, dar pierzându-se în speculaţii care nu duceau nicăieri, sau făcând descoperiri noi, la care constructorii lui *Aegean* nici nu ar fi visat. Apoi, peste un secol, jumătate din cunoştinţe erau lăsate să se umple de praf virtual în baze de date, fiindcă civilizaţia care le-a acumulat devenea interesată de alte lucruri. Nivelul dezvoltării ştiinţifice octopode a tot crescut de-a lungul generaţiilor, dar, din moment ce există flux, există şi reflux. Dacă ar putea să studieze perioade atât de lungi, istoricii umani şi-ar smulge părul din cap văzând că din haosul cultural amorf de pe Damascus lipsesc cu desăvârşire dovezile documentare.

Alţi istorici ar remarca şi că, deşi au ieşit la viaţă ca Atena din capul lui Zeus, înarmate până-n dinţi cu o tehnologie care le-ar fi putut nărui lumea din temelii, octopodele au rezistat vreme îndelungată. S-au bătut şi s-au luat la harţă necontenit, dar nu s-au distrus niciodată ca specie.

Însă toate lucrurile bune trebuie să aibă un sfârşit, şi iată cum se întâmplă asta în cazul cefalopodelor. Fluctuaţiile interminabile din cultura lor au condus la un moment de criză. Întocmai ca la oameni, acesta este rezultatul succesului prea mare.

Zona locuibilă de pe Damascus este uriaşă în comparaţie cu Vechiul Pământ. Nu există continente şi insule; tot fundul mării le-a stat la dispoziţie spre a fi colonizat şi l-au colonizat. Populaţia planetei numără acum aproximativ 39 de miliarde de caracatiţe. Au atins limita capacităţii ecosistemului lor cu multă vreme în urmă, dar s-au

întrecut pe ele în ingeniozitate în repetate rânduri. Au ajuns în sistemul solar şi au născocit noi metode de a aduna ce au găsit acolo, construind pe orbită pentru a-şi asigura tot mai mult spaţiu, improvizând întruna. Totuşi, asemenea oamenilor, nu sunt capabile să înfrunte problema, nici să ia măsuri ca s-o atenueze. Aceeaşi ingeniozitate le înrăutăţeşte acum situaţia. Echipamente stricate, gunoi, experimente ratate, toate ocupă porţiuni de pe fundul mării care ar putea fi locuite de hoardele înghesuite. Populaţia întreagă migrează sau se bate până la moarte pentru un spaţiu de locuit, din ce în ce mai redus. Milioane de minţi strălucite se confruntă cu problema asta în fiecare zi, concep sute de inovaţii şi elaborează zeci de planuri ştiinţifice revoluţionare. Soluţia e întotdeauna după colţ, dar fiecare se înghesuie în spaţiul personal al altuia, lucru pe care caracatiţele nu l-au suportat niciodată perioade mai lungi.

Caută salvarea în spaţiu, la fel ca strămoşii lor. La ecuator, inelul habitatelor din jurul fiecărui terminal de lift se tot extinde. Majoritatea octopodelor de pe planetă consideră ideea de a locui în spaţiu tulburătoare, dar s-a creat o adevărată mişcare separată, în dezvoltare: fiecare oraş subacvatic revendică un sector de cer pe care să-l numească al lui şi să facă din el o colonie proprie. Habitatele orbitale nu au nici măcar gravitaţie artificială, dar moluştele nu prea au nevoie de ea, iar expunerea prelungită la imponderabilitate le provoacă mult mai puţine probleme de sănătate decât unui om – nu au oase care să se rupă.

Nu s-au limitat, în niciun caz, la orbita planetei Damascus. Au trimis sonde pe planeta-soră, Nod, dar numai ca să o survoleze, nu să aterizeze pe ea. Interdicţia lui Senkovi e valabilă şi acolo. Sunt şi exploratori gata oricând să o testeze, dar fie sunt împiedicaţi să ajungă prea departe, fie apare un paznic care îi face să se răzgândească. Atingerea, partea raţională, subconştientă a facultăţii lor cognitive, accesează înregistrările păstrate cu credinţă din zorii civilizaţiei lor şi înţelege că pe Nod îi

paşte o primejdie, aşa că o lasă să doarmă.

În schimb, octopodele ţintesc periferia sistemului solar. Acolo, între Damascus şi giganţii gazoşi, există o centură largă de asteroizi pe care o exploatează de secole întregi. Iniţial cu maşini, apoi cu staţii cu echipaje care au sfârşit dezastruos de prea multe ori, iar acum, cu agenţi modificaţi genetic, tardigradele umile cu care împart oceanele. Caracatiţele au creat, la rândul lor, o viaţă nouă, deşi minerilor le lipseşte ceea ce s-ar numi intelect. Asta însă s-ar putea schimba în viitor ori s-ar fi putut schimba, înainte ca situaţia să devină atât de gravă.

Lucrurile nu mergeau prea bine nici înainte de a se agrava. Conflictele subacvatice s-au răspândit şi pe aşezările orbitale. Existau în orice moment o sută de facţiuni şi orice individ sau coterie putea schimba tabăra neanunţat, în funcţie de toane. Se purta un război pe care nu-l putea câştiga niciuna dintre facţiuni, pentru că nimeni nu rămânea de aceeaşi parte a baricadei două zile la rând.

Paul, noul Paul din ultimele zile, locuieşte într-unul din oraşele mai mari, o conurbaţie ivită cu un secol în urmă într-o dorsală adâncă, în care apa era metalizată din cauza vulcanismului, dar cel puţin nu venea nimeni să se îngrămădească pe lângă el. Acum, trăiesc acolo un milion de caracatiţe, în condiţii tot mai greu de suportat. În cartierul lui Paul, unul dintre cele mai vechi, găurile, conductele şi cutiile originale aruncate la nimereală au fost acoperite de un recif proaspăt, iar apa e vâscoasă din cauza efluenţilor. Anoxia bântuie străzile şi se furişează în bârloguri, asfixiindu-i pe locatari. Nu vechile procese geologice omoară, ci proasta circulaţie a apei, care determină acumulări de substanţe toxice. Vecinii sunt prea mulţi şi prea apropiaţi unii de alţii, iar oraşul a fost înfiinţat la repezeală, fără o planificare serioasă. Cel mai greu le e tinerilor. În mentalitatea cefalopodă există un anumit nivel de sentimente paterne, un germen de îngrijorare maternă transformat de virusul Rus-Califi într-o loialitate cel puţin reziduală faţă de odraslele personale, în

special, şi de tineri, în general.

Paul şi-a văzut progeniturile murind, plutind fără viaţă în apa tulbure, trupurile lor intrate în putrefacţie înrăutăţind condiţiile deja periculoase. A văzut pierind prea multe generaţii de pui proaspăt ieşiţi din ou, prea multe ouă din care n-a ieşit niciun pui. Tinerii sunt omorâţi devreme, pentru că toată lumea e flămândă şi o altă trăsătură ancestrală, una care scapă de cătuşele virusului în condiţii de stres, e canibalismul.

În alte părţi ale oraşului, locuitorii o duc mai bine, după cum o arată nuanţele întunecate şi furioase ale pielii lor. Paul s-a bătut cu vecinii aceştia pentru resturi, apa cea mai curată şi sălaşurile cele mai luxoase. Astăzi, se târăşte afară din casa lui amărâtă şi se simte altfel. Poate că otrăvurile i-au afectat creierul într-un anume fel. Sau poate că l-a vizitat inspiraţia.

Se ridică deasupra vecinilor lui înghesuiţi, ca să fie văzut bine. De obicei, asta invită la atac, iar cei disperaţi şi sărmani îşi petrec viaţa ascunzându-se şi târându-se, dar Paul, cerşetorul oprimat, îşi lasă Deghizarea să strălucească puternic şi deschide ecluzele emoţiilor sale, pentru ca Atingerea lui să vibreze şi să se contorsioneze, intenţionând astfel să dea sens emoţiilor sale. O mie de ochi cu pupila cât o fantă îl ţintuiesc în timp ce-şi unduieşte mantia, etalând furie şi disperare în tiparele negre de pe pielea sa rănită. Ce i-o fi venit? Sigur e ceva lăuntric. Astăzi, Paul spune „destul”, s-a săturat de viaţa asta, de apa murdară, i-a ajuns să tot fie bolnav. Unduirile corpului său sunt o chemare sălbatică la arme. Unul câte unul, spectatorii ţâşnesc lângă el ca să i se alăture, să-i imite culoarea şi ţinuta. Inamicii devin aliaţi fără să forţeze nicio graniţă. Într-o oră, se adună cu sutele, sunt deja o mie, toţi uniţi şi acoperind oraşul ca un covor de cauciuc, decişi să-i atace pe cei care beneficiază chiar şi de un singur avantaj în plus, să rupă şi să spintece, să redistribuie substanţa oraşului pe fundul mării. Din cauza disperării, a pierderilor, a otrăvirii cu metale grele reziduale.

Scena se repetă în toate oraşele de pe Damascus. Sunt o rasă pătimaşă cefalopodele astea. Au nişte limite, iar uneori poezia distrugerii e singura formă de artă care le-a mai rămas. Acest Paul va muri. Vor muri cu miile numai în acest oraş, ca şi cum întreaga metropolă e o singură fiară care-şi întoarce braţele nenumărate împotriva ei însăşi, până când va fi sfâşiată de propria dorinţă arzătoare de viaţă. Paul pluteşte în faţa noilor săi adepţi, fluturând din tentacule de parcă ar fi drapelul armatei lor. În mintea lui, asmuţită împotriva privaţiunilor şi nenorocirilor îndurate, aceasta este cea mai frumoasă realizare a sa.

4

O generaţie mai târziu.

Vasul lui Salome are un echipaj de nouă membri, dar un efectiv viu de 117 membri. Salome nu se numeşte pe sine aşa, bineînţeles. Caracatiţele au un gestalt de mişcări, culori şi texturi ale pielii prin care o Coroană se identifică în faţa alteia. Acest gestalt se modifică în timp, după evenimente măreţe ori traume, suferind variaţii pe aceeaşi temă, astfel încât caracatiţele să fie recunoscute şi să arate lumii că nu mai sunt cum au fost de mai demult. Un nume în sine poate fi un spectacol de poezie impecabil. Atingerea se identifică pe sine cu altă denumire, una scrisă în codurile antice şi transmisă de la un ganglion nervos la altul, comunicată de ventuzele şi tentaculele neastâmpărate şi provenită din numele biblice străvechi, pe care li le-a dat Senkovi cel pus pe glume. În sistemele electronice la care e conectată permanent, apare ca Salome, una dintre multele care au fost, plus un şir de numere ca să o deosebească de ele.

Vasul pe care îl conduce a fost conceput ca o Navă-casă, un habitat orbital care să mai reducă din populaţia în exces de pe planetă, ai cărei locuitori se scuipă între ei în oraşele aglomerate până la refuz de pe planetă. Cel puţin o parte din ocupanţii aşteptaţi şi-au mutat acolo reşedinţa înainte ca, din cauza unei schimbări de opinie, vasul să fie rechiziţionat în alte scopuri. Rezidenţii civili au rămas la bord în ciuda riscurilor, întrucât cabinele de acolo sunt preferabile haosului mortal din oraşe.

Nava lui Salome – haideţi să-i spunem *Revendicatorul lucrurilor mărunte,* într-o traducere modestă a sensului pe care îl dă caracatiţa când se referă la ea – este o sferă, ca majoritatea navelor octopode. Fuzelajul ei este o membrană dublă, rigidă sau maleabilă în funcţie de nevoi, care se dilată sau se contractă după cum variază volumul de apă din interior. Suprafaţa interioară e înţesată de orificii la distanţe regulate, cel puţin o mie, fiecare

transformat într-un sălaş pentru o caracatiţă. Când nava călătoreşte paşnic, ca acum, orificiile sunt deschise şi ocupanţii au un geam prin care văd stelele pe o parte şi au acces la apa din interiorul imens al navei, pe partea cealaltă. Centrul de comandă, unde lucrează Salome şi echipajul ei, se află în mijlocul navei, protejat de spaţiul înconjurător şi conectat la propulsoarele de pe fuzelaj, dar şi la alte sisteme adăugate ulterior, dar care n-au fost proiectate pentru un vas sedentar ca acesta.

Dacă octopodele ar fi evoluat natural, bineînţeles, nu ar fi ajuns în spaţiu niciodată. *Revendicatorul* cântăreşte de o mie de ori mai mult decât navele oamenilor. Ingineria aerospaţială nu ar fi suficientă pentru a ridica pe orbită o navă plină cu apă din programul Apollo sau Vostok. Octopodele ar fi rămas prizonierele câmpului lor gravitaţional dacă nu ar fi stabilit deja o legătură cu spaţiul. În situaţia actuală, apa care umple *Revendicatorul* provine din activitatea de minerit practicată de tardigrade pe asteroizi şi e recanalizată de la marginea sistemului solar spre punctele de colectare de lângă Damascus, pentru a fi epurată şi pentru a deveni favorabilă traiului. A transporta un asemenea volum de lichid de pe planetă implică un volum de energie pe măsură, deci ar fi o soluţie nerealistă.

Tocmai spre punctele acelea de colectare se îndreaptă Salome, ca să le inspecteze. Centura de asteroizi conţine o bogăţie de minerale, combustibil şi toate cele necesare pentru a regenera întreaga planetă, permiţând octopodelor să se extindă în spaţiu şi să-şi rezolve toate probleme, cu excepţia uneia: timpul. Deşi tardigradele se înmulţesc în zonele întunecare ale centurii, rata lor de extracţie e prea lentă pentru ca Damascus să evite un dezastru. Rezervele sunt limitate, deci intens disputate. O mie de facţiuni se aliază numai ca să se destrame, ajungând mult prea des să se bată între ele. Scurtele încăierări şi hărţuirea tipică firii lor au dobândit proporţiile unui conflict spaţial.

Acest punct de colectare este un obiect uriaş, o comoară de resurse. Din moment ce a încetat să mai transmită,

Salome s-a temut că a fost distrus de o facţiune, dar echipajul o anunţă că instrumentele l-au detectat la locul lui, deşi înclinat într-un unghi greşit, aşa că resursele aruncate de minerii îndepărtaţi în câmpul lui electromagnetic sunt redirecţionate. Sub ochii ei, un nou calup de rezerve care se apropie de câmpul magnetic al vasului uriaş coteşte spre un recipient inamic distant. Punctul de colectare alternează unghiuri de lansare opuse, pentru ca relocarea newtoniană a fiecărei încărcături să o devieze înapoi spre poziţia lui centrală de aşteptare. Salome nu se miră. Sistemele navei transmit o rafală de culori palide, anunţând un pericol. Nu se va demite să dea ordine civililor pe care i-a târât după ea, dar cei mai înţelepţi dintre ei îşi vor părăsi culcuşurile şi se vor retrage în adăposturile construite în jurul centrului de comandă. Circulaţia normală a apei în jurul perimetrului se întrerupe, iar dacă vasul va face manevre, volumul de apă va începe să se rotească, rămânând în urma evenimentelor cu o inerţie colosală. Locuinţele mărginaşe vor fi izolate şi orice înotători expuşi vor fi omorâţi. În siguranţă vor fi doar cei apropiaţi de centru, unde mişcarea se simte mai puţin. Nu că *Revendicatorul* ar putea zbura prin spaţiu ca un fluture: odată ce volumul de apă se deplasează în orice direcţie, e nevoie de foarte multă atenţie ca să-i schimbi cursul.

Îi sosesc rapoarte – Atingerea ei este conectată de comenzi la Atingerile echipajului. A fost detectată altă navă, mai mică decât *Revendicatorul,* dar destul de mare şi probabil cu un design mai adecvat pentru luptă. Încercările de comunicare sunt ignorate. Salome simte că nu e bine să menţină un curs previzibil. Atingerea ei dă ordine echipajului responsabil cu propulsoarele şi Nava-casă începe să se abată de la curs. Motoarele de pe o parte accelerează conversia masei în energie până la nivelurile de criză, descompunând atomii de combustibil şi canalizând energia rezultată către exterior. În situaţii critice, propulsoare se alimentează chiar cu apa din navă, descompunând-o până se aprinde. Într-o bătălie în tangaj,

o navă octopodă îşi devorează treizeci la sută din volumul total ca masă de reacţie.

Nava inamică atacă: mai întâi cu proiectile care se vor autoghida spre *Revendicatorul* mătăhălos, apoi cu vase de vânătoare. Salome le-a anticipat mişcarea. Membrii mai zeloşi ai echipajului ei sunt deja la propriile lor centre de comandă; vasele lor mai mici, îngrămădite în burta Navei-casă ca nişte ouă, ţâşnesc prin membrana fuzelajului exterior într-un jet de gheaţă. Cel mai mare e un distrugător care va sta pe orbita *Revendicatorului* şi îl va apăra de proiectile şi de navele mai mici; celelalte sunt şase nave de vânătoare care gonesc prin spaţiu cu o agilitate de care vasele mai mari nu sunt capabile. Nu au decât motor, armament şi un compartiment îngust pentru un singur pilot, învelit într-o membrană dură, cu braţele încolăcite în jurul comenzilor şi un flux de apă reciclată prin înveliş. Zboară unele în jurul celorlalte, propulsoarele lor zgâlţâind piloţii când se apropie de navele inamice masive. Ajunse la ele, vor tăia duşmanul cu laserele şi îi vor împrăştia măruntaiele lichide sub forma unor cozi de cometă lungi, din particule de gheaţă. Unele ar putea încerca şi proiectilele cu acceleraţie magnetică. Şocul hidrostatic pe care îl provoacă atunci când spintecă Nava-casă ar ucide caracatiţele rămase de capul lor prin apă, dar, dacă reuşesc să nu lovească totuşi centrul de comandă adânc îngropat, agilele proiectile ar străpunge pur şi simplu navele şi ar ieşi fără să facă victime, pentru că membranele se fac etanş în spatele lor şi nu scapă decât poate câţiva stropi de apă.

Caracatiţele nu au sărbătorit momentul când şi-au dat seama că au depăşit realizările tehnologice ale creatorilor lor, însă modificările de tehnologie care au făcut posibilă apariţia *Revendicatorului* întrec orice închipuire a inginerilor care au construit nava *Aegean.*

Salome a trimis deja o solicitare de ajutor către Damascus. Cel mai probabil, nu sunt nave prietene care să le vină în ajutor la timp. Foarte posibil, habitatul ei civil, acum reorientat spre alte scopuri, e surclasat de oricare

dintre vasele care îi pândesc sosirea. Totuşi, ea, dar şi echipajul vor lupta până la capăt şi poate că inamicul, indiferent cine e, va fi la fel de nepregătit ca ei. Neamul lui Salome nu ştie ce înseamnă certitudine, nu se lasă condus de tradiţie sau de istorie, nici de sentimentele din ziua anterioară, ci trăieşte clipa, iar în clipa aceasta Salome şi echipajul ei decid să lupte. Mâine poate că se va împrieteni cu duşmanul şi se vor uni împotriva unui alt front. Deocamdată, pielea ei cântă un imn de luptă furios, iar tentaculele îi calculează vectori şi propun soluţii de tragere.

Rebekah pilotează o navă de vânătoare a *Revendicatorului,* înghesuită în sectorul central îngust, puţin mai mare decât un tors uman. Cele opt braţe se extind în interiorul navei, cuplate direct la sisteme. Şi nava aceasta e sferică, cu propulsoare de jur-împrejur, dar dacă *Revendicatorul* e o namilă anevoioasă, prizonieră a propriei inerţii, ea e ca o pană, cu o reţea de aliaje foarte uşoare în jurul globului micuţ al echipajului. Se roteşte în zbor nebuneşte, îşi schimbă direcţia cu viteza gândurilor pilotului, arzându-şi masa de reacţie şi descriind curbe largi, pentru a se feri de proiectilele aruncate de vasele inamice în direcţia Navei-casă. Pe acelea le va intercepta şi le va anihila distrugătorul de pe orbită. Înflăcărată şi agresivă, Rebekah e gata de atac.

În prezent, îşi numeşte vasul mărunţel *Acea parte a minunii care este a mea* sau cel puţin aşa s-ar traduce, aproximativ, părerea ei despre el. Îi dă alt nume tot timpul, schimbând tema aşa cum îşi schimbă propria nomenclatură: nava e întotdeauna aceeaşi şi întotdeauna diferită.

Navele de vânătoare inamice se apropie de ea cu viteză. Partea din Atingerea ei care operează senzorii comunică direct cu colegii ei de pe nave de vânătoare. Consensul învinge până la urmă: misiunea ei e să atace fără ezitare. Alţii se vor bate cu inamicul şi-l vor hărţui. Rebekah nu simte decât agresivitate şi furie îndreptăţite. *Zdrobeşte-i*

este aproximarea cea mai bună a dorinţei sale, iar Atingerea ei se contorsionează şi se curbează pentru ca dorinţa să devină realitate.

Are o vedere foarte bună a navei inamice. Tentaculele ei trimit date *Revendicatorului* chiar în timp ce mica ei *Minune* se apropie tot mai mult. E un vas construit în scop militar, sub formă de lacrimă, urâţit de sistemele de armament. A trecut prin multe bătălii. Îl simte ca pe un bătrân monstru marin, epuizat şi plin de cicatrice, slăbit din cauza sângelui pierdut. S-a dat o luptă pentru controlul punctului de colectare şi probabil că e singurul supravieţuitor.

Trimite o nouă salvă spre *Revendicatorul* aflat la mare distanţă şi Rebekah percepe senzaţia bruscă de teamă de pe nava ei mamă. Atingerea ei o traduce într-un raport compact despre traiectorie şi încărcătură care, speră ea, va ajunge la Salome înaintea proiectilelor, pentru ca ea să le poată distruge.

Din punctul de vedere al armelor, nava militară e superioară *Revendicatorului,* însă nu are un distrugător care să stea pe orbita ei şi să anihileze vase mici de vânătoare, cum e *Minunea.* Navele ei de vânătoare – foarte puţine la număr, încă o indicaţie a pagubelor suferite – se luptă cu semenii lui Rebekah, dar ea observă una ascunsă sub burta navei militare chiar în clipa în care aceasta deschide focul împotriva ei.

Rebekah vrea ca proiectilele s-o rateze. A ajuns pilot tocmai datorită abilităţii ei de a executa manevre de mare viteză. Atingerea ei calculează şi execută, o roteşte şi o propulsează dincolo de bateriile de tun, păcălind proiectilele inamice. Adversarul o urmăreşte, dar ea are un avantaj de patru secunde de zbor de-a lungul suprafeţei dorsale a navei militare. O copleşeşte dorinţa de a ucide, de a strangula, de a zdrobi. Neuronii distribuiţi pe Atingerea ei calculează rapid rezervele de energie ale navei, câtă masă mai pot arde, câtă energie e stocată în celulele care alcătuiesc jumătate din încărcătura *Minunii.* Inamicul e aproape. Dorinţele ei se intensifică. *Până la*

capăt, îşi spune. *Loveşte şi ucide.*

Laserul – diferit de un instrument civil numai prin raza de acţiune şi putere – acţionează, străpungând membrana argintie a navei militare. În prima secundă şi jumătate, reţeaua avansată de distribuire a căldurii din învelişul exterior rezistă, dar Rebekah goleşte toată energia *Minunii,* concentrând-o în fasciculul acela. În clipa următoare, taie o porţiune avariată mai demult şi reparată de mântuială. Laserul intră adânc, taie un propulsor, zgârie marginea cadrului armelor. Pagubă colaterală: lovitura de graţie se produce atunci când toată energia aceea se întâlneşte cu apa dinăuntru şi provoacă o explozie instantanee. Tăietura făcută de Rebekah în membrană, care în mod normal se sigilează într-o fracţiune de secundă, se extinde pe o treime din lungimea navei şi apa ţâşneşte în spaţiu, devenind o coadă lungă de cristale de gheaţă.

Cele patru secunde ale navei de vânătoare inamice trec, iar ea bâzâie furios în preajma navei militare înainte de a se izbi de jetul de gheaţă, dezintegrată din cauza impactului la mare viteză. Forţa apei scurse din nava militară o împinge în direcţia opusă, propulsoarele trag aiurea când echipajul încearcă s-o ţină sub control. Următoarea salvă de tun, trasă de membrii prea obsedaţi să distrugă ca să pună stăpânire pe acţiuni, agravează problema, nava în formă de lacrimă răsucindu-se necontrolat în jurul axei sale. O gheară de gheaţă spintecă *Minunea,* avariază propulsoarele şi îi deformează cadrul delicat, răsucind-o ca pe-un titirez. Rebekah se luptă să recapete controlul asupra ei.

Avariată, reuşeşte să se redreseze cât de cât şi foloseşte puţina energie rămasă ca să se îndrepte şchiopătând spre *Revendicator,* încercând să contacteze nava-mamă ca să vadă dacă mai e acolo. Dar toate astea le face subconştientul său. Coroana ei e absorbită de nava militară care se rostogoleşte şi se tot rostogoleşte, cu jumătate din cadru acoperit de un înveliş de gheaţă. Punctul de colectare nu e destul de mare pentru forţa

gravitaţională, dar nava militară alunecă neputincioasă în câmpul magnetic veşnic flămând, care încearcă, în mod curajos, să o expedieze în depozitul inamic cu o viteză la care biata navă nu a fost proiectată să reziste. O clipă, din ea rămâne doar o siluetă care aduce doar vag cu o navă, pentru ca în următoarea să se transforme într-un nor de gheaţă şi metal şi urme de material biologic. Punctul de colectare se dezechilibrează şi începe să plutească în dezechilibru, reacţionând în aşteptarea unui asteroid care nu e acolo.

Magnific, spune pielea lui Rebekah, apoi sistemele de comunicare ale *Revendicatorului* contactează *Minunea,* zicându-i: *Vino acasă, vino acasă.*

5

Au trecut o mie de ani de când a căzut această stea.

O altă caracatiţă. Haideţi s-o numim Lot.

Lot s-a născut pe orbită şi a crescut într-o coterie puternică, stăpână peste trei lifturi spaţiale şi cu o viziune mai amplă, neîmpărtăşită de restul membrilor speciei. De la înălţimea poziţiei lor impresionante, membrii ei au urmărit degradarea treptată a civilizaţiei de pe planetă şi au trăit frustrarea şi teama pentru viitorul ei. Printre caracatiţe, acestea sunt sentimente neobişnuite; ele trăiesc emoţia clipei, lăsând planurile pe termen lung în seama Atingerii, care se ocupă cu asemenea calcule. Totuşi, în virtutea conectării permanente la reţeaua virtuală complexă, octopodele din comunitatea lui Lot au privit mai departe. Au estimat viteza apropierii de colaps, au pus-o în relaţie cu ritmul de avansare al ştiinţelor orbitale şi au trasat graficul cu inevitabila pantă descendentă care ducea la dezastru. Şi, da, a existat o anumită afectare, au apărut multe posturi declamatoare şi modele ale pielii care au deplâns vremurile tragice. Totuşi, au ajuns la un consens: a căuta soluţii pentru un viitor strălucit. Au pompat resurse în cercetarea ştiinţifică făcută de alte minţi mai tehnice decât a lor. Au trimis delegaţii la alte grupuri, ca să se bată, să se certe şi să-i contamineze pe foştii duşmani cu microbul reconstruirii. Cât a trăit Lot, au făcut progres după progres, luând-o înaintea tuturor.

Apoi, doar cu zece ani în urmă, s-au înmulţit războaiele orbitale pentru resurse – Damascus socoteşte timpul în ani. Caracatiţele nu le numesc războaie, ci o continuare a luptei pentru dominaţie cu alte mijloace, dar Senkovi aşa le-ar fi considerat. Confruntări armate pentru produsele de minerit, ca aceea în care au triumfat Salome şi Rebekah, aveau loc în tot sistemul. Colectivul lui Lot se bătea la fel de mult ca altele, justificându-şi mijloacele violente prin scopurile urmărite. Ideologic, erau presaţi, pe de o parte de clici egoiste, care nu urmăreau decât să-şi asigure

propria supravieţuire şi influenţă, iar pe de alta, de marile alianţe planetare care, da, apreciau la justa valoare orice descoperire care le îmbunătăţea condiţiile de trai, dar aveau nevoie de resurse *acum* pentru a supravieţui. Luptele dintre navele cărora li s-a dat o nouă folosinţă, în spaţiile reci dintre Damascus şi centura de asteroizi, s-au transformat într-un război total împotriva nucleului din jurul liftului unde îşi făcuseră sălaş Lot şi ai lui. Ar fi un neadevăr să spunem că îşi aduce aminte bătăliile, pentru că minţile octopode nu funcţionează aşa, dar există date păstrate de tentaculele lui încleştate, iar el simte golul lăsat de colegii, prietenii şi rudele care nu au mai ajuns pe planetă. A fost şi un incendiu, în ziua când Lot a alunecat de sus pe cablul cel lung pentru a-şi lua locul pe planeta de jos, aglomerată, furioasă şi pe jumătate intoxicată. E frustrat, iar această stare de spirit este un lucru teribil pentru o specie care acţionează în virtutea emoţiilor şi are pretenţia ca arhitectura sa neuronală elaborată să găsească o cale de a-şi îndeplini dorinţele *acum.* Dar dacă dorinţele nu pot fi îndeplinite, oricât de ingenioasă ar fi Atingerea? Unele probleme persistă în ciuda soluţiilor progresiste, iar asta determină un fel de feedback, un fel de nebunie. Dă naştere eroilor şi liderilor, dar nu neapărat unii care fac fapte bune.

Lot e chinuit de vise despre ceea ce ar fi putut să fie, nu detalii, doar o senzaţie enervantă că lucrurile ar fi putut sta altfel, mai bine. Atingerea sa e neputincioasă în faţa dorinţelor lui nebuneşti: nu poate da timpul înapoi. Tot ce ştie Lot e că măreţia a fost la un pas de el şi că, dacă şi-ar fi întins tentaculele cât sunt ele de lungi, ar fi putut atinge viitorul acela de aur. S-au iniţiat proiecte pentru agricultura orbitală accelerată, pentru microorganisme care filtrează toxinele; colective de genii au lucrat la noi metode de a înota în spaţiu, minţi de ingineri suficient de flexibile ca să se strecoare printre locurile strâmte lăsate de legile relativităţii…

Toate s-au dus pe apa sâmbetei, iar planurile acelea vor fi duse la capăt peste câteva generaţii, mult prea târziu

sau niciodată. Lot a trecut de la optimism la resentimente când a coborât în câmpul gravitaţional al planetei Damascus, din care ştie că nu va mai scăpa vreodată. Singurul lucru care l-ar înăcri şi mai mult ar fi să ştie că greşelile alor săi sunt o oglindă a greşelilor celor care i-au creat.

Lot are adepţi cu minţi asemănătoare, fie mânaţi de viziuni utopice, fie la fel de pierduţi şi disperaţi ca el, atraşi de postura lui aproape mesianică. A văzut viitorul glorios, de după sărăcie. Experienţa l-a marcat, conferind limbajului corpului şi Deghizării sale o strălucire care doar la puţini se manifestă. Caracatiţele nu se împacă bine cu certitudinea, dar susţinătorii lui Lot au pierdut suficient ca să comită păcatul de moarte de a urma orbeşte pe cineva care pare că ştie ce face.

Comunitatea orbitală a lui Lot a cercetat temeinic vechile documente, căutând fărâme de cunoaştere rămase de la strămoşii lor – Poporul lui Senkovi, aşa cum figurează în bazele de date. Lot a urmărit, înţelegând numai pe jumătate, copii antice ale copiilor unor copii ale unor copii ale înregistrărilor, văzând siluetele pătrăţoase, ciudate ale oamenilor, pielea lor mută, mişcările lor rigide. Ştie totul despre porunca dată de Senkovi, singura regulă care nu trebuie încălcată. Acolo, sub un recif, îngropat sub o movilă de noroi, doarme de milenii întregi un secret. Acolo e o zonă rămasă necolonizată în ciuda aglomeraţiei, deşi e înconjurată de activităţi industriale care intoxică apa cu agenţi poluanţi şi otrăvuri.

Lot nu ştie decât că îi aşteaptă un viitor falnic, dincolo de… *ceva.* Gândurile lui, circulând în buclă de la Coroană la Atingere şi înapoi, nu găsesc bariera pe care trebuie s-o ocolească, gaura prin care să se furişeze ca să scoată la lumină ceea ce ştie că e posibil. Prea multe grupuri, coterii şi idei prosteşti stau între el şi idealul său. Are nevoie de o armă.

Nu există nimic în cele rostite de Senkovi – imperfect codificate pentru o minte octopodă – care să definească secretul acela drept armă, dar Lot a făcut un salt logic şi a

dedus că e vorba de un pericol. Dar poate că tocmai un pericol destul de mare va transforma radical lumea, o va scăpa de gunoaie şi murdărie şi va elimina prostia. Poate că îi va calma şi furia care s-a cuibărit în el ca un crab de când a fost nevoit să-şi abandoneze casa de pe orbită.

Lot şi ai lui s-au bătut şi au ucis pentru echipamente de excavare şi tăiere şi le-au adus în locul acela interzis. Au dat la o parte crusta de corali, bureţi şi scoici, veche de mii de ani, suprafaţa vie, apoi straturile de faună moartă, au scotocit tot mai adânc, până au dat de metalul neatins, pe care încă se vedea unde fusese topit de oglinzi la reintrarea în atmosferă.

Lot nu are niciun plan cu privire la cele ce se vor întâmpla. A fost presat şi presat, împins înapoi într-un cotlon îngust al minţii sale din care nu mai poate ieşi, oricât s-ar zbate. Nu ştie decât că, negreşit, *ceva* trebuie să se schimbe ca să-i salveze lumea, iar aceasta e cea mai drastică schimbare la care se poate gândi.

Ai lui comandă dronelor să taie în peretele mormântului antic. Metalul acela a venit de pe altă lume, cea interzisă. A căzut din cer. Lot simte frică şi respect şi parcă vede cum se mişcă pârghiile istoriei.

Când peretele e spart, apa mării năvăleşte înăuntru şi aerul stătut din mormânt iese cu viteză, parcă nevrând să fie martor la ceea ce va urma. Apa, care e comună tuturor pe Damascus, umple fiecare colţ al navetei. În interior, ceva ce seamănă cu un om îngropat acolo în zorii civilizaţiei, ridică uşor capul.

6

Ne trezim

din somnul criptic.

Suntem într-un mediu nou.

Vasul nu a rezistat. Generaţiile noastre au întins arcurile moleculelor, pentru a fi Mai-mulţi-dintre-Noi. Până când, deşi păstrăm forma vasului ca şi cum am fi conţinutul unui spaţiu, comprimaţi pentru a ne mula după forma sa, nu ne-a mai rămas decât o simulare a lui, care s-a degradat şi în care nu mai funcţionează nimic.

Izvorul scânteietor de cunoaştere pe care l-am iubit nu ne mai oferă decât nişte tipare palide. Ceva a secat în el.

Mediul care erodează forma vasului ca să ieşim din el ne este familiar în parte. Se convoacă şi consilii de urgenţă. Toţi-dintre-Noi sunt în pericol de disoluţie. Acesta este Oceanul. Consultăm bibliotecile vechi: Oceanul nu e nici prietenul, nici habitatul nostru preferat. Apa nemiloasă dă năvală peste noi, sparge memoria conturului vasului nostru. Ne pregătim pentru Măcinătoarele, Sitele şi Devoratoarele şi toate celelalte forme care se îmbulzesc în Ocean şi ne vor nimici pentru propria lor supravieţuire, ciugulind din arhivele noastre de date nepreţuite şi reducând istoria noastră lungă şi diversă la atomi şi molecule pe care să le încorporeze în propria substanţă. Aşa că ştim din proprie experienţă, fiindcă nu o dată am scăpat ca prin urechile acului, şi de la fugarii supravieţuitori ce vom păţi. Pământul e mai sigur, aerul e mai sigur, apa este o luptă continuă, pentru că lucrurile din ea vin de demult, ca noi, şi ne cunosc. Aşa scrie în analele noastre.

Totuşi, Oceanul acesta nu este ca acela examinat în documentele noastre. Are alt gust; conţine chimicale ciudate, care amintesc mai degrabă de vasul nostru dezintegrat decât de Măcinătoare şi Devoratoare.

Trebuie să chibzuim şi să reconstruim amintirile stocate. Vasul şi noi porniserăm într-o aventură. Spaţiile largi ale vasului intrau în spaţii şi mai largi din spaţii şi mai largi, cu promisiunea unui spaţiu care însemna Totul. Un univers. Aceea este aventura adevărată. Acesta nu este universul, nici spaţiul familiar al istoriei noastre. Aceştia-dintre-Noi se află Altundeva.

Ne descompunem în cheaguri şi cocoloaşe, ne agăţăm, imităm şi păstrăm, pentru a transmite mai departe Ceea ce suntem. Căutăm vase. Găsim entităţi primare, asemănătoare cu vasul pe care l-am pierdut, dar lipsite de concepte ascunse printre scânteieri şi pocnete şi fără promisiunea unor spaţii mai întinse. Putem supravieţui, putem fi Ceea ce am fost odată în aceste simple înotătoare, însă nu putem fi Ceea ce am fost după, când am cunoscut universul. Aceştia-dintre-Noi nu se pot întoarce la ignoranţă, nu fără a-şi şterge toate cunoştinţele din arhive. Aşa că începem să cercetăm. Căutăm complexitatea. Vrem să ne scăldăm din nou în spaţii largi.

Aici sunt vase în care Aceştia-dintre-Noi intră bucuros, apa fiind un drum infinit spre oriunde. Ne străduim să învăţăm. Găsim un centru unde trosneşte focul şi Aceştia-dintre-Noi încearcă să se cuibărească în el şi să înveţe de la el, dar salturile făcute de impulsurile lui nu au logică. Vorbeşte cu alte centre din vas. Unii-dintre-Noi, apoi Mai-mulţi-dintre-Noi se separă, fiecare comunitate căutând un control nou, izolată de Restul-dintre-Noi. Vasul se contorsionează şi se răsuceşte, se luptă cu sine când Fiecare-dintre-Noi încearcă să-şi asigure dominaţia. Nu există un centru anume; centrul e peste tot. Fiecare parte a vasului se zbate. Aceştia-dintre-Noi nu deţin controlul şi

spaţiile şi mediul vasului ne atacă, se atacă pe ele însele. Vasul se dizolvă, se face bucăţi când îl tragem şi îl împingem. Anticipăm momentul când îşi va pierde viabilitatea şi va deveni un nor alcătuit din mai multe părţi în apa ca de cerneală.

Îl transformăm în Mai-mulţi-dintre-Noi, ne înlocuim pierderile, ne dispersăm în apă, găsim mai multe gazde care abundă de posibilităţi când intrăm în ele, deşi nu pot fi înţelese şi se destramă când vrem să ajungem la o înţelegere cu ele. Fiecare comunitate a noastră se divizează, se tot divizează şi fiecare Cheag-dintre-Noi găseşte un nou centru şi caută să-l înveţe, se extinde şi contorsionează vasul, se divide şi face Mai-mulţi-dintre-Noi şi încearcă din nou, încearcă iarăşi şi iarăşi…

7

La început, nu observă nimeni. Damascus e invadat de haos şi conflicte, facţiunile se destramă şi se reconstituie. Toată lumea are nevoie de foarte mult timp ca să înţeleagă că unele lucruri, odată distruse, nu se mai pot reface.

Retrospectiv însă, catastrofa care se abate asupra planetei are o cauză clară. Radiază, purtată de curenţi rapizi, din locul acela interzis. Nimeni nu ştie ce a făcut Lot, cu atât mai puţin ce anume l-a determinat, dar este clar că totuşi, după atâta vreme, cineva a privit în trecut.

Infecţia se răspândeşte în apă, dar şi în locuitorii ei, se multiplică în colonii noi, intră în peşti, crabi, meduze şi plancton, se adaptează mai rapid decât a sperat la condiţiile nefavorabile, înregistrând zilele glorioase când a fost Yusuf Baltiel pentru o posteritate în care ar putea să apară o gazdă care să le dea un sens. E un extraterestru într-o lume construită de pământeni, dar se adaptează, se adaptează permanent la fiecare specie. Pe unele le ia în stăpânire, cum a făcut cu ţestoasele de pe Nod, de altele se lasă purtată, spre altele tânjeşte în permanenţă, ca o lumină care atrage moliile. Pătrunde în nenumăratele exemplare din specia dominantă a planetei, caracatiţele iubite ale lui Senkovi, şi încearcă să locuiască în ele. Se divide, colonie după colonie, urmărind cu aviditate cântecul de sirenă al activităţilor complexe prin lumile nemărginite ale corpurilor macroscopice. Fiecare colonie îşi proclamă suveranitatea, supremaţia centrului nervos în care trage brazde adânci. Gazdele, în luptă cu ele însele, se dezmembrează la propriu, fiecare tentacul rupându-se în căutarea unei libertăţi pe termen scurt. Şi tot aşa, şi tot aşa.

La suprafaţă, inteligenţa sclipitoare a savanţilor de pe Damascus e pusă la grea încercare de infecţia cotropitoare, dar comenzile biologice convenţionale nu au efect asupra chimiei de pe Nod şi oriunde se încearcă subminarea ţintei, ea se reorientează şi se adaptează. Poţi

să distrugi o mie de cheaguri în care musteşte forma de viaţă străină, că tot supravieţuiesc destule şi devin o nouă paradigmă care zădărniceşte toate eforturile de exterminare, nu doar fiindcă se înmulţesc cu viteza fulgerului şi suferă mutaţii, nu doar fiindcă îşi diseminează materialul genetic asemenea umilelor bacterii terestre, ci şi prin experimentare şi concepţie. Lumea lui Nod are comenzi biologice care au evoluat în ritmul acestei substanţe-colonii-entităţi-boli; numeroase fiinţe şi-au creat mecanisme de apărare şi comportamente care să reducă infiltrarea. Până şi ţestoasele trăiesc liniştite cu o cohortă de paraziţi în ele. Dar, pe Damascus, nimic nu dă rezultate.

Solomon nu se află pe Damascus. Cel mai bine poate fi descris ca inginer de orbită, născut în exteriorul câmpului gravitaţional şi trăindu-şi toată viaţa în nucleul aferent unui cablu de lift, agăţat între planeta aflată la un capăt şi contragreutatea de la capătul îndepărtat. Asemenea nuclee sunt masive, mai mari decât a fost cândva *Aegean,* construite pentru a găzdui mii de octopode. Acum adăpostesc zeci de mii, într-o îmbulzeală incredibilă, asemenea locuitorilor de pe planeta de dedesubt, care caută cu disperare un loc mai liber, fie el şi dubios, în mările lor natale. De pe nuclee se trimit navete întregi de moluşte arţăgoase şi înspăimântate pe Nave-casă şi pe vastele lumi artificiale, înşirate pe arterele orbitale ca mărgelele pe aţă. În ciuda acestui fapt, fiecare vehicul sosit de pe planeta de jos geme de cefalopode flămânde, disperate şi pe jumătate moarte (uneori chiar moarte, sufocate, zdrobite sau doborâte de şoc şi nenorociri). Coroana lui Solomon tânjeşte după un loc imens la care nu s-a mai gândit până acum: nu el, nu o facţiune sau un mare artist, o navă sau o întreprindere ştiinţifică. Încearcă să înveţe să jelească o civilizaţie veche de câteva milenii, care se prăbuşeşte în timp real, sub ochii lui.

Atingerea lui, cuplată la sistemele oraşului său de pe orbită, prelucrează nou-veniţii, stabileşte contactul cu braţele inteligente ale semenilor săi, încearcă, încearcă, încearcă din răsputeri să diminueze consecinţele

catastrofei, privat de dorinţa de a le înţelege ramificaţiile.

Aceeaşi scenă se desfăşoară pe întregul ecuator al planetei Damascus. Colegii administratori ai lui Solomon încearcă să întindă o reţea între ei care să surprindă umbra a ceea ce fost cândva poporul lor. Scot mii de octopode din câmpul gravitaţional, mult mai multe decât ar trebui să adăpostească habitatele orbitale. Lasă în urmă nu milioane, ci miliarde. Încă alte miliarde au căzut deja victimă pecinginii care vede în ele un habitat la care trebuie să se adapteze, un vehicul cu care să călătorească şi, studiindu-le, nu face decât să le descompună în bucăţi inerte, inutile. Când nu mai are altceva la dispoziţie, descompune în continuare bucăţile, până ce deosebirile dintre moleculele terestre şi cele nodane devin nesemnificative; apoi construieşte din ele noi colonii de aventurieri microscopici îndrăzneţi, porniţi şi ei în căutarea acelei fracţiuni de secundă în care, la fel ca Yusuf Baltiel şi colegii lui, înţeleg totul şi descoperă nemărginirea universului.

Solomon lucrează. Sosesc permanent nave de la distanţe mai mari, care şi-au abandonat activităţile de minerit, explorare sau cercetare şi războaiele, mânate spre casă de soarta tristă a lumii lor natale. În acest moment esenţial, nu se desfăşoară niciun conflict. Întreaga specie octopodă lucrează la unison, chiar dacă nu fac altceva decât să limiteze pagubele.

Fragila unitate se dizolvă în foc şi aburi fierbinţi, care iau forma unui nor de gheaţă ce se întinde de-a lungul liniei ecuatoriale. Un nucleu al unui lift spaţial a tras asupra vecinului său douăzeci de proiectile, golindu-i apa în vidul cosmic. Echipajul agresorului e bombardat cu ameninţări, lamentări şi solicitări de clarificare a situaţiei. Victima a fost infectată, vine răspunsul. Comunicaţiile arată că plaga sau parazitul sau ce-ar putea fi monstrul acela nebulos a ajuns în nucleu şi s-a infiltrat nestingherit în toţi refugiaţii de acolo. Comportamentul invadatorului nodan creşte în complexitate. Petrece o perioadă de incubare mai lungă înainte ca încercarea lui de a-şi

înţelege şi controla gazda să ducă la divizarea ei violentă. La o inspecţie rapidă, e imposibil de spus dacă un corp a fost infectat sau nu. Nimeni nu are timp de amabilităţi cum ar fi carantina.

Solomon trece în revistă traficul de la nucleul distrus. Emoţiile îi colorează pielea când încearcă să se hotărască dacă e vorba de autoapărare în stil eroic sau de genocid. Atingerea lui consultă datele electronice, constată că numărul comunicărilor s-a redus, verifică ultimele semnale disperate, sensul pierdut al mesajelor. Îi dă sfaturi, iar Solomon trage concluzia că agresorul a avut dreptate. Ceea ce înseamnă că nimeni nu e în siguranţă. Că lifturile sunt compromise.

Solomon îşi cântăreşte dorinţele şi judecata îl conduce la hotărârea următoare: *Vreau să trăiesc.*

Dă ordinele care se cuvin, de la Atingere la Atingere, în reţeaua nucleului. Nu e un lucru pe care îl face cu uşurinţă, dar specia sa nestatornică ia decizii mai rapid decât oamenii. Acordul dintre Atingere şi Coroană se traduce instantaneu prin acţiune.

Simultan, într-o sincronizare perfectă, taie cablurile lifturilor. Contragreutatea, azvârlită hăt, departe de rotaţia planetei, zboară către marginea sistemului solar şi dincolo de ea. Cablul interior, care lega nucleul de punctul lui de ancorare de pe fundul mării… Un vehicul transporta sute de octopode, erau pe la jumătatea cablului. Solomon ştie lucrul ăsta, dar deja pasagerii sunt morţi, dacă nu toţi, măcar o parte din ei. A tăia toate legăturile cu planeta natală a fost, realmente, singura soluţie.

Pe brâul din jurul planetei Damascus, şi alţi administratori îi urmează exemplul, izolându-se şi forţând motoarele pentru a menţine o orbită stabilă. Au loc unele coliziuni. Sistemele nefolosite de multă vreme dau rateuri. Octopodelor rămase pe Damascus, îmbulzite în hoarde nenumărate la baza cablurilor, nu le rămâne decât disperarea.

8

Şi, după asta, o coda. Un spectacol secundar, numai că, dintre toate seminţele timpului, doar aceasta va da rod.

Un alt octopod, un mascul. Poate că numele lui, aşa cum apare în vechile baze de date ale oamenilor, este Noah, „Noe”. Oamenii l-ar numi şi savant, deşi termenul e inexact şi Noah consideră că pasiunea pe care şi-a ales-o înclină mai curând spre artă. La urma urmei, braţele se ocupă de calculele cele mai dificile.

După căderea planetei Damascus, comunitatea orbitală a octopodelor a fost la un pas de criză şi dispariţie, agăţată de buza prăpastiei uitării. Dar, dacă e un lucru la care se pricep caracatiţele, atunci acela e să se agaţe zdravăn. Coroanele lor le-au dictat ce e de făcut, iar conspiraţia Atingerilor lor a găsit soluţii. Au rezistat. S-au înmulţit. Au accelerat recuperarea materialelor de la marginea sistemului, de pe asteroizi şi giganţii gazoşi, expediind minerii insensibili sub formă de nori uriaşi de larve minuscule, care aveau să roadă, să crească şi să le aprovizioneze cu gheaţă, hidrocarburi şi roci bogate în metale îndată ce dădeau de o suprafaţă solidă. Au construit până când orbita planetei a devenit o încâlceală de habitate, gheaţa, aliajele, plasticul şi câmpurile magnetice conţinând ce a rămas din ele. Iar natura lor antisocială, oricând gata să iasă la suprafaţă, a învins, aşa că, bineînţeles, au început să se bată, să se dezbine în facţiuni şi să se ia la harţă.

Doar puţine caracatiţe, asemenea lui Noah, au fost în stare să vadă cu adevărat imaginea de ansamblu. Un psiholog uman le-ar caracteriza ca având sinele cel mai dominant şi un ego orb, subsumat subconştientului, dar unii văd mai departe decât atât. Noah e bântuit de visul de a fi ultimul reprezentant al neamului său, un cefalopod înconjurat de Senkovi cu ruinele plutitoare ale universului octopod. Civilizaţia orbitală de caracatiţe îngrămădite şi puse pe ceartă nu pare înclinată spre longevitate. Şi nu e

singurul de părerea asta.

În rândul octopodelor, facţiunile se formează fără contracte sau angajamente ferme, fără perspective serioase de viitor. Noah s-a asociat cu două femele, Ruth şi Abigail, fiecare dintre cele două văzând în nuanţele şi postura celeilalte un spirit înrudit. Au planuri, nu doar pentru mâine şi poimâine, ci pentru multe generaţii viitoare, planuri care vor da roade după moartea lor naturală. Asemenea capacitate de previziune e rară la caracatiţe. Fiecare e un fel de geniu, în măsura în care termenul are un sens pentru ele.

Din păcate, nu-şi pot vedea de activităţile lor ştiinţifice din cauza fluctuaţiei constante de pe inelul orbital. Alte facţiuni le ridiculizează sau încearcă să le pună piedici, iar planurile lui Abigail şi Ruth implică o distanţă mare între ele şi semenii lor. Aşa că iau o navă şi zboară dincolo de graniţele societăţii de pe orbită, îndreptându-se către interiorul sistemului. Pentru cele două femele, orbita planetei Nod este singurul loc adecvat muncii lor de cercetare; pentru Noah, staţia orbitală abandonată conţine informaţii şi date ştiinţifice ale oamenilor pierdute în lungile milenii de evoluţie a octopodelor pe Damascus – după ce vechea navă *Aegean* a căzut, în cele din urmă, de pe orbită. Nu sunt irecuperabile, poate, dar, dacă tot a dedus că există, *vrea* ca, prin ele, planurile lui să devină realitate. Iar ceea ce el vrea, Atingerea lui încearcă să obţină. În plus, staţia e singurul loc unde are pacea şi liniştea fără de care mintea lui nu poate funcţiona.

Plecarea lor nu scapă neobservată. Îi urmăresc ochi şi instrumente, dar ajung la destinaţie fără probleme. Pleacă într-un loc interzis, dar cutia Pandorei e deja deschisă; mai rău de atât nu se poate. Ajung pe orbita planetei Nod.

Bătrâna staţie orbitală e acolo, despărţită de străvechea *Aegean* şi rămasă fără viaţă şi energie. A fost abandonată cu mult înainte de descoperirea finală şi fatală a lui Baltiel, dar în zilele acelea lucrurile se făceau ca să dureze. Vor mai trece câteva mii de ani până când va cădea fuzelajul în braţele planetei de dedesubt. Luându-şi toate măsurile de

precauţie, Noah şi camaradele sale trimit drone în recunoaştere, apoi comandă atelierelor de la bord să construiască materialele necesare pentru a andoca pe staţie şi încep să consolideze unele porţiuni pentru viitorul habitat acvatic.

Abigail şi Ruth sunt foarte entuziaste şi trimit câteva drone disponibile pentru a studia suprafaţa planetei. În mare parte, e un iad – teren uscat, la urma urmei. Apele clocotesc de forme de viaţă ciudate. Sub ochii octopodelor, *creaturi* devorează alte *creaturi* sau pur şi simplu stau în apă ca nişte… ca nişte fiinţe nemaivăzute.

Cei trei găsesc fostul habitat, desigur, deşi din el n-au mai rămas decât oasele. Părţile neorganice au fost distruse prin descompunere chimică, dar plasticul şi alţi compuşi organici au rezistat în ecosistemul care nu le poate metaboliza.

Abigail şi Ruth intenţionează să izoleze organismul care a venit de pe Nod ca să le prădeze planeta. Au de gând să găsească un antidot, un leac, un vaccin. Pentru ele, specia lor nu are decât un singur viitor, acela de a se întoarce pe Damascus, de a învinge molima care i-a mistuit sau i-a înnebunit pe semenii lor. Nu se gândesc la intenţia lor în felul ăsta, bineînţeles, dar viziunea amplă a Coroanelor lor se împleteşte cu ingeniozitatea neobişnuită a creierului lor secundar pentru a obţine acest rezultat.

Recuperează înregistrările echipei de oameni de ştiinţă, fragmentare, însă parţial accesibile. Atingerile lui Abigail şi Ruth încep să digere datele; înţelegerea se infiltrează în partea superioară, dând sens necunoscutelor. Octopodele colectează mostre de pe Nod, în special din biomul sărăturii. Găsesc „ţestoasele” şi alte fiinţe-gazdă în care trăieşte un anumit analog de colonii bacteriene. Habitatul e deja etanşeizat şi întărit, pentru a permite realizarea de experimente în laboratoare de carantină cu protocol riguros. Încep experimentele.

Noah separă bazele de date de alte fragmente – hărţi stelare, detalii inginereşti, descoperiri ştiinţifice de pe Vechiul Pământ. Încearcă să îndrepte tehnologia octopodă

într-o direcţie nouă, mânat de situaţia disperată a civilizaţiei sale. Şi oamenii s-au orientat cândva spre direcţia aceea şi, deşi nu au transformat-o în realitate, Atingerea lui se hrăneşte cu teoriile lor, umplându-i mintea de posibilităţi. Ştie că se apropie de marea sa descoperire, înţelege că tot ce vrea el e o posibilitate deosebit de tentantă şi i se pare că o simte, palpabilă, la un pas de el. Speculaţiile şi experimentele savanţilor tereştri morţi de atâta vreme sunt filtrate prin conştiinţa lui extraterestră; mintea lui găseşte direcţii tangenţiale la care un om nici nu s-ar fi gândit, iar braţele sale fac teste în spaţiul virtual, forţând numerele să se bată între ele până la moarte, pentru propria plăcere.

Construieşte ceva sau braţele lui le comandă dronelor să construiască ele ceva pe exteriorul structurii navei care fuzionat cu staţia. E un obiect hidos, zimţat şi foarte diferit de arhitectura umană sau octopodă din care ţâşneşte, şi totuşi pentru Noah are o anume frumuseţe care ţinteşte dramatic spre infinit.

Pentru că stelele sunt departe, dar Noah înţelege că făuritorii neamului său au călcat cândva pe aici. Pe o altă lume îndepărtată, oamenii aceia au fost cei din urmă moştenitori ai unei planete muribunde. Şi ei, şi Noah s-au uitat la aceleaşi hărţi stelare şi s-au confruntat cu aceleaşi probleme. *Unde am putea merge?* Soluţiile lor diferite nu sunt, pur şi simplu, rezultatul diferenţei dintre calculele lor întortocheate. Neamul lui Noah se dezvoltă pe baza tehnologiei creatorilor lui, în salturi, de mult timp. Arhitecţii de pe *Gilgamesh* au fost nevoiţi s-o ia de la zero, târându-se din a doua Epocă de Piatră. *Gilgamesh* în sine a fost o jucărie primitivă faţă de minunile Vechiului Imperiu, dar Vechiul Imperiu dinainte de colaps e temelia pe care s-au înălţat Noah şi predecesorii lui.

Stelele sunt foarte departe, iar ai lui nu sunt dispuşi să privească în perspectivă, să viseze la generaţii care-şi trăiesc viaţa pe o navă, la stază criogenică şi călătorii întinse pe o mie de ani. Noah vrea rezultate *acum* şi, graţie bogăţiei tehnologice moştenite, poate lua măsuri în acest

sens. Şase optimi din capacitatea lui cerebrală, la toate nivelurile, lucrează numai pentru îndeplinirea unui singur scop.

Dezvoltarea tehnologică octopodă e şi rezultatul muncii unui savant nebun şi singuratic, clădită pe umerii unor giganţi. Pentru Coroană, orice realizare se înfăptuieşte prin luptă solitară, vine din abisul ameţitor al inspiraţiei. Pentru Atingere, progresul e triumful unor şiruri colosale de calcule şi analize făcute pe baza unor seturi de date culese anterior. Pe vasul lor comun, Noah, Ruth şi Abigail au adus o copie a muncii depuse de generaţiile precedente, pentru că are legătură cu specialităţile lor şi le-a stârnit cândva un interes temporar. Acum o ignoră deliberat, dar şi fură din ea tot ceea ce merită.

Două optimi din atenţia lui Noah sunt îndreptate asupra colegelor sale. Oricât ar vrea – şi oricât ar vrea şi ele –, nu le poate ignora, pur şi simplu. Intră şi ies întruna din aceleaşi sisteme, îşi lasă amprentele virtuale ale ventuzelor pe toate datele şi pe arhitectura electronică. Se ceartă pe aceleaşi resurse, deşi micile lor discuţii nu degenerează niciodată în conflicte serioase. Sunt zile pe care le petrec fiecare în alt capăt al complexului lor hibrid, gândindu-se la nenorociri, dar majoritatea timpului se salută etalând culorile prudente ale prieteniei. Cele două femele stau cu ochii pe cercetările lui, aşa cum şi el stă cu ochii pe ale lor. În felul ăsta, află imediat când se întâmplă ceva important.

Noah a instituit un anumit nivel de carantină între laboratorul femelelor şi al său, pusă în aplicare de Atingerea lui, ca să-şi mai potolească grijile Coroanei. Alarmele plasate de el în sistem se declanşează de câte ori dronele aduc din câmpul gravitaţional nodan o captură serioasă, ceva mult mai mare decât târâtoarele din mlaştină sau plantele iubitoare de soare, care nu sunt chiar plante. Are şi ochi electronici. Ceea ce vede… e lipsit de sens. Ceea ce vede are o formă familiară, la care reacţionează foarte profund; este forma lui Dumnezeu; este forma trecutului.

Pe orbită au rămas destule echipamente auxiliare, necesare traiului uman, şi Noah constată că femelele nu se confruntă cu o problemă de epidemiologie, ci cu una de comunicare.

Scurtă vreme după acest episod, cei trei îşi atrag dezaprobarea semenilor.

Între Nod şi Damascus s-a menţinut contactul radio, nu la nivel conştient, dar Atingerile celor trei savanţi au căutat date şi uneori chiar s-au alimentat cu putere de procesare din oraşul fragmentar care orbita lumea acvatică. Cineva a observat acest lucru şi a decis că activităţile lor constituie un risc inacceptabil. Ce e interzis odată aşa trebuie să rămână.

În realitate, a avut loc o dezbatere aprinsă pe marginea problemei, dar fără să primeze o anumită opinie. Totuşi, caracatiţele unei facţiuni au pornit o cruciadă pe deplin justificată. Au venit cu o navă înarmată până-n dinţi şi încărcată de alte nave de vânătoare, hotărâte să pună capăt unilateral ororii de pe orbita nodană.

Ruth şi Abigail iniţiază comunicarea şi încearcă să negocieze. Pe ecranele navei de război pulsează un caleidoscop de explicaţii ştiinţifice, simboluri ale speranţei lor de a recupera planeta, progresul lor, constatările lor preliminare, tot ce ar putea opri năvala semenilor belicoşi. Noah sesizează că ele nu dau totul pe faţă: nu pomenesc de noul lor subiect de experimente. Ştiu că le-ar fi imposibil s-o scoată la liman cu cruciaţii. Noah continuă să lucreze la dispozitivul lui, pentru că aşa are chef, chiar dacă e ameninţat cu anihilarea, şi pentru că e speriat şi frustrat şi vrea să contraatace, iar Atingerea lui interpretează asta într-un mod foarte specific.

Pledoaria şi promisiunile femelelor strălucesc şi se încolăcesc pe ecranele navei de război. Cele două încep să ezite, da, da, ezită. Certitudinea cauzei sau a scopului nu le-a caracterizat niciodată pe caracatiţe. O singură voce clară poate înfrânge o mulţime sau o armată. Dar nu de data asta.

Pe nava de război, opiniile oscilează, doar ca să revină

mai puternic pe măsură ce punctele de vedere individuale se amestecă şi etalează culorile furiei. Navele de vânătoare se desprind de nava-mamă. Începe tirul.

Abigail şi Ruth n-au stat degeaba cât au deliberat duşmanii lor. La urma urmei, sunt savanţi şi, în momentele lor de paranoia, s-au pregătit pentru asta. Centralele electrice hibride ale staţiei alimentează câmpuri care îndoaie lumina, disipând şi deviind laserele, derutând proiectilele şi buimăcind navele de vânătoare ca să se atace între ele sau să se rotească aiurea în spaţiu, în căutarea unor ţinte-fantomă. Pentru nava de război, aceasta e dovada clară că inamicul lor, care a prins puteri pe neaşteptate, trebuie anihilat. Atingerile care manevrează armele decid că gloanţele lansate de tunurile electromagnetice vor fi cele mai eficiente, aşa că trimit o salvă mortală împotriva staţiei. Gloanţele metalice zboară cu o viteză incredibilă, accelerate de impulsuri electromagnetice. Scutul staţiei deviază câteva din ele, dar nu pe toate. În ciuda vitezei, distanţele în spaţiu sunt de aşa natură că Ruth, Abigail şi Noah ştiu foarte bine ce se va întâmpla. Au timp să reacţioneze, dar nu şi abilitatea de a se salva.

Noah reacţionează. Coroana lui clocoteşte de mânie. Va riposta în faţa navei inamice. Pentru focarul emoţional fierbinte din mintea unei caracatiţe, distrugerea reciprocă stârneşte o satisfacţie dramatică pe care acceptarea calmă a morţii o exclude. Stă cu braţele fixate pe interfaţa invenţiei sale, obiectul acela frumos şi blestemat care nu va fi, de data asta, salvarea neamului său.

Îl declanşează. Rezultatul e instantaneu. Înainte ca proiectilele să găurească staţia, nava de război şi cele de vânătoare din apropierea ei au dispărut. Pentru Coroana lui Noah, pur şi simplu nu mai există, inamicii căzând victimă unei forţe care îi produce o senzaţie de desfătare extremă. Pentru Atingerea lui, care urmăreşte feedbackul şi rapoartele instrumentelor, ele încă există, fie şi captive într-un nor subţire de atomi care se risipeşte treptat, aruncate undeva între poziţia lui Noah şi un sistem stelar

aflat la şapte ani-lumină depărtare. Cel puţin aşa îi arată calculele sale.

Un test reuşit al echipamentului – cu acest sentiment moare Noah, mulţumit de realizarea lui.

Proiectilele ciuruiesc staţia, trimiţând unde de şoc mortale în spaţiile umplute cu apă, revărsând din ele gheaţă şi material biologic.

Şi apoi? Nimic, nu se mai întâmplă nimic, până când, nu peste mulţi ani, nişte vizitatori străini imprudenţi vor veni să tulbure mormântul neliniştit.

PREZENTUL 4.

DEASUPRA APELOR

1

Paul e teribil de nefericit. Arestul e rareori ceva bun, iar octopodelor nu le-a convenit niciodată să trăiască într-o cuşcă, nici pe vremea când erau nişte moluşte cu capacităţi senzoriale fragile şi animalele de companie ale unui oarecare Disra Senkovi. A ţine o caracatiţă închisă a fost întotdeauna o luptă permanentă între tehnologia gardianului şi ingeniozitatea prizonierului. Dragostea de libertate – ideea că, poate, dacă pericolul pândeşte, există întotdeauna şi o cale de *scăpare* – e o caracteristică veche a speciei. Ca prizonier, şi mai ales al semenilor lui, Paul trăieşte în buclă sentimente de disperare, furie, nefericire, confuzie şi trădare amară – sau cel puţin emoţii similare celor omeneşti. Implanturile lui au acces limitat la sistem şi, fără compania tactilă a camarazilor lui, subconştientul lui e flămând de informaţii şi incapabil să contribuie la ceva sau să se exprime. A rămas numai cu sinele său dominant, cerând imperios universului lucruri pe care restul structurii lui neurale nu i le poate da.

Pe lângă asta, îi e teamă. Nu prea ştie de ce: trăieşte un coşmar în care celula lui impenetrabilă conţine o oroare nevăzută, care îl pândeşte din umbră. Oroarea e împărtăşită de toate cefalopodele, tocmai de aceea e izolat în această celulă. Străinii, mai ales oamenii, sunt legaţi indisolubil de molima care le-a furat lumea. Şi – pentru cine a uitat – lumea aceea atârnă sub ei, vizibilă prin orice hublou sau pe orice ecran, zvârcolindu-se în amintire.

Ceilalţi au plecat. L-au lăsat într-o lumină crudă, doar cu câteva ascunzători, cu străinii ghemuiţi în celula vecină, zăcând, pătrăţoşi şi muţi, pe podeaua sterilă a încăperii golite de apă.

La început, Paul s-a ascuns de ei. Nu a vrut să le atragă atenţia din cauza aversiunii instinctive faţă de pericolul de a înrăutăţi situaţia. De-acum, înţelege că sunt la fel de neajutoraţi ca el; mai mult, odată ce spectrul infecţiei păleşte, începe să-i revină curajul. Dacă s-ar fi îmbolnăvit,

ar fi ştiut.

Aşa că se strecoară sprinten în coloana de apă a celulei sale şi se foieşte pe lângă bariera transparentă dintre cele două celule, ca să le arate el nesimţiţilor de străini ce părere are despre ei, exprimându-şi mânia în culori scânteietoare, pline de ură, sub care se ascunde încă o undă de teamă şi zăpăceală. Pe navă, ca ambasador voluntar, a simţit o îndrăzneală fluctuantă. Dar îndrăzneala s-a topit şi el nu mai ştie decât că aceste creaturi hidoase şi statice reprezintă cauza disconfortului său.

Ele îi urmăresc manifestările – culorile, pielea încreţită şi zimţată, atitudinea ameninţătoare a braţelor, în timp ce creierul lui face tot ce poate să le arate că ar vrea să le sugrume. Creatura cu aspect de om ridică din nou aparatul şi îi arată culori şi figuri care seamănă cu o bolboroseală. Îi semnalizează pace, prietenie, nefericire, supunere – ultima fiind cea mai apropiată formă de scuză de care e capabilă o caracatiţă. Paul nu se îmbunează, dimpotrivă, e mai înverşunat, găsind o victimă pe care să-şi verse amarul fără teamă de repercusiuni. Nu a fost niciodată cel mai masiv sau mai charismatic dintre ai lui, dar acum străinii ăştia vor afla tot ce are de spus, chiar dacă nu va câştiga nimic din asta.

Pe la mijlocul reprezentaţiei lui dramatice, Paul vede că omului i se întâmplă ceva familiar, uşor de recunoscut. Cedează. Are o fire vulcanică – lucru pe care Paul l-ar fi considerat o premisă a inteligenţei, dacă ar fi fost capabil de gândire analitică. Pare că omul s-a stăpânit până acum (o activitate străină unei creaturi străine), dar acum nu mai rezistă. Pielea i s-a întunecat, e pătată, ceea ce indică un fel de stări emoţionale lăuntrice la care se poate raporta. Deschide şi închide gura (oare gaura aceea largă e o gură?) şi îi curge apă pe faţă. Membrele stângace i se convulsionează în posturi ameninţătoare şi lovesc bariera dintre ei. Nu ţine bine întotdeauna aparatul de arătat culori, dar când Paul reuşeşte să-l vadă, zăreşte culorile furiei şi ale tristeţii.

Străinul suferă. Paul nu ştie cum au evoluat

evenimentele, dar acum îşi dă seama că semenii străinului au murit ori s-a abătut asupra lor o nenorocire. Acest lucru îl înţelege.

E foarte tulburător faptul că poate desluşi ceea ce îi comunică străinul. Se gândeşte la el ca la un prieten viu, cum n-a mai făcut-o până atunci. Dar poate fi condamnat din cauza prejudecăţilor? La urma urmei, ce e creatura asta? Vorbeşte printr-o maşinărie, lucru care se potriveşte cu mişcările lui mecanice, neîndemânatice. Pielea îi e întunecată şi mută, gesturile sunt bruşte şi lipsite de graţie; e prost ca un crab sau un peşte, căci nimic din înfăţişarea lui nu trădează inteligenţă sau frumuseţe.

Dar în momentele când e copleşit de furie şi de alte senzaţii, lui Paul îi apare deosebit de real.

Celălalt, un soi de crab, îl urmăreşte şi începe să se mişte târându-şi numeroasele picioare într-un fel care nu seamănă deloc cu mersul crabului. Paul îşi dă seama că vrea să-şi prezinte poziţia, ca şi când picioarele acelea unite ar fi Atingerea lui. Nu prea se face înţeles, dar e clar că se coordonează cu prietenul său om. Cei doi alcătuiesc o minte care îi vorbeşte.

Paul se calmează, se simte stăpân pe situaţie, mai apropiat oarecum de colegii lui prizonieri. Se calmează şi ei – nu sunt învăţaţi cu emoţiile foarte puternice, nu le pot face faţă ca o minte adevărată. Paul îi testează cu nişte culori liniştitoare, lipindu-se de barieră şi privindu-i pe amândoi. Ei îi răspund la fel. Omul pune un membru pe sticlă, răsfirându-şi micile apendice unite. Gestul e ciudat de familiar, aproape mângâietor, deşi Paul nu-l înregistrează ca pe unul făcut de Senkovi, stră-stră-străcreatorul său.

Tresare când îşi dă seama că nu sunt singuri. Un observator, o femelă, a coborât pe furiş într-o altă cameră. Dintr-o solidaritate curioasă cu străinii, Paul o asaltează îndârjit cu un torent de cereri, atrăgându-i atenţia asupra sa.

Femela pluteşte discret înainte şi înapoi, în culori mute, gânditoare. Atitudinea ei îl tulbură pe Paul. Când coboară

la consolă şi începe să le pună întrebări străinilor, Deghizarea ei pare prefăcută, *vicleană.* Paul nu recepţionează ce transmite Atingerea ei, dar e limpede că se foloseşte de ei. Le pune întrebări legate de… lucruri interzise. De locuri interzise. Lucruri de care oamenii sunt legaţi dintotdeauna, foarte probabil cele care au adus moartea asupra prietenilor celor doi prizonieri.

Dar prizonierii par dornici să comunice cu femela, iar resentimentele lui Paul faţă de ea se intensifică. Nu poate reda senzaţia asta în cuvinte, dar în viaţa lui socială schimbă facţiune după facţiune. Dintr-una singură nu a făcut parte niciodată, un grup ostracizat, împuţinat, care refuză să se lase nimicit. Caracatiţele evită să pună etichete definitive, dar cel mai apropiat concept Omenesc pentru acest grup ar fi Partidul Ştiinţei Extreme.

Paul are numai presimţiri rele legate de acest partid, dar acum e într-o cuşcă şi ar vrea să fie liber, iar dacă cineva poate da ordinea peste cap destul cât să-i asigure eliberarea, atunci numai anarhiştii aceia eretici ar putea s-o facă. O urmăreşte pe nou-venită cu mare atenţie.

2

Helena a scăpat de furie şi suferinţă, dar asta nu a ajutat-o cu nimic, din câte îşi dă seama. Anchetatorii octopozi vin şi pleacă întruna, iar ea începe să urască maşinăria din capul ei care le atribuie înţelesuri scânteierilor, străfulgerărilor şi unduirilor, urăşte chiar şi sensurile pe care programul ei le deduce cu greutate din poza şi spectacolul lor colorat.

Portia a încercat s-o ajute când şi-a expus cerinţele inutile. Helena voia o misiune de salvare. Voia să caute semnale. Voia despăgubiri. Voia… voia să nu se fi întâmplat ce s-a întâmplat, dar nicio tehnologie nu era atât de avansată încât să-i îndeplinească dorinţa. Şi-a manifestat furia cu ajutorul tabletei, iar Portia a dansat pe baza indiciilor pe care le-a dedus şi care alcătuiau o parte a limbajului secundar, canalul de date. Trupul bine articulat al Portiei n-a făcut decât să imite modul de comunicare octopod într-un ţopăit caraghios, dar tot a fost ceva şi asta. A încercat să dea o mână de ajutor. Acum, Helena stă pe jos, cu tableta pe genunchi, iar picioarele din faţă ale Portiei o ating şovăitor, încercând s-o aline. Dar nu e destul, constată Helena. Ar trebui să fie, doar trăieşte printre portiide de când s-a născut, sunt colegele şi prietenele ei, pe care le înţelege, însă nu e un contact omenesc şi abia acum îşi dă seama ce mult ar însemna pentru ea să simtă o atingere umană.

Caracatiţa prizonieră s-a luat la harţă cu un observator octopod singuratic, care a apărut într-o cameră alăturată. Acum a revenit şi se holbează la ea, dar ea nu-şi mai găseşte cuvintele. Esenţa discursului caracatiţelor este emoţia, iar tentativele de comunicare emoţională anterioare au epuizat-o deja.

La un moment dat, Portia o bate pe coapsă mai insistent. Când ridică privirea, Helena vede cum în perete se deschide o ieşire în formă de iris şi i se face părul măciucă simţind cum se foiesc pe lângă ea forţe invizibile. În

spatele orificiului rotund e apă luminată în albastru. Un jet scurt, ca un scuipat dispreţuitor, se revarsă în camera lor, însă restul apei rămâne în exterior, susţinută în… nimic. Helena îşi aminteşte de bula formată de octopode în spaţiu, în care s-a desfăşurat tentativa de contact diplomatic cu final nefericit. Probabil că tehnologia ar fi total ineficientă dacă forţa gravitaţională ar fi mai puternică, dar se pare că aici, pe orbită, moluştele pot genera câmpuri care să compenseze diferenţa de presiune şi forţa de atracţie slabă a staţiei, menţinând aerul (sau vidul) afară şi apa înăuntru.

Portia se apropie de portal suspicioasă.

— Dacă asta înseamnă că ne dau voie să plecăm, n-au găsit soluţia cea mai bună.

Dar octopodele nu şi-au spus ultimul cuvânt. La suprafaţa apei se produce un fenomen care-i tulbură vederea, câmpul deformându-se până când o emisferă cu aer pluteşte pe apă. Două-trei cefalopode vin s-o urmărească pe Helena, care vede, chiar şi fără ochi auxiliari, că pe pielea lor apar tipare de striaţii similare. Algoritmii ei de traducere se activează, în cele din urmă, şi îi sugerează că, de fapt, cefalopodele îi cer, îi ordonă sau îi propun să intre în emisferă.

Nici ei, nici Portiei nu le convine prea mult ideea, dar nu prea au ce să propună în schimb. În plus, dacă răpitorii ar vrea să le înece sau să facă vivisecţie pe ele, nu există nimic în acest sistem solar care să-i împiedice. Helena încearcă să se convingă că octopodele sunt fiinţe înzestrate cu simţire şi raţiune şi a măcelări ambasadorii altor specii ar fi de neimaginat pentru ele. Dar cine ştie de ce sunt în stare? N-ar fi cazul să nu mai considere antropomorfismul un reper pentru minţile altor specii?

— Celălalt prizonier a dispărut, raportează Portia. Sau poate nici nu era prizonier.

Mai tropăie de câteva ori şi înalţă două perechi de picioare frontale, atitudine ameninţătoare, frustrată că sunt atât de neajutorate.

— Trebuie să mergem, decide Helena cu sufletul greu.

Gazdele lor probabil ştiu că bula aceasta de aer nu e neapărat necesară pentru supravieţuirea lor. Să fie o tentativă de ospitalitate? Helena porneşte spre deschizătura în formă de iris, proptindu-se de perete ca să nu alunece în apă. Portia se descurcă mai bine, aterizând frumos chiar pe marginea cavităţii emisferice, cu un pedipalp întins în ea.

— Prinde-te de mine. Te rog, îi cere Helena.

Nu vrea să fie separată de colega ei, de prietena ei de o viaţă. Îşi pune casca, iar Portia îşi resigilează costumul cu mişcări nervoase din pedipalpi. Apoi se urcă pe umerii şi spatele prietenei sale, dându-i o senzaţie de alinare, iar Helena se agaţă de deschizătură cu două degete, îşi ia avânt şi sare. Aceasta se deplasează înainte şi se închide. Helena dă stângace din picioare în apă ca să ţină ritmul, stârnind rânduri de valuri mici, care împrăştie lumina albastră. După douăzeci de metri, îşi dă seama că a dat de necaz. Gravitaţia scăzută nu e prielnică dezvoltării musculare şi nici nu i-a oferit de prea multe ori prilejul să-şi perfecţioneze tehnica de înot. Are nişte rezerve în propulsoarele costumului, dar nu şi îndemânarea de a le folosi corespunzător. Inevitabil, ratează bula şi se rostogoleşte de mai multe ori prin apă, sperând că octopodele nu vor vedea în asta o tentativă de evadare sau o violare a unor frontiere nebuloase. Simte agresiunea aleatorie a gazdelor aproape ca pe o presiune fizică – pot deveni suspicioase din senin şi orice le-ar putea face să o ucidă. Poate că oricum se îndreaptă spre execuţie.

De ce se poartă aşa? Cum de au supravieţuit, dacă sunt aşa de violente? Sau sunt numai lapte şi miere între ele, dar xenofobia întruchipată pentru celelalte specii?

Valurile se înteţesc şi le tot rostogolesc până când le împing într-o conductă. Helena şi Portia sunt îmbrâncite de nişte stăpâni nerăbdători şi invizibili, apoi presiunea apei creşte în faţa lor pentru a le opri înaintarea, ca să poată fi depuse, aproape cu blândeţe, într-o bulă în care abia încap amândouă, cu pereţi duri, din plastic transparent. *Suntem tot în carantină.* În spatele ei,

conducta se sigilează şi se retrage, fără îndoială pentru a fi sterilizată. *Suntem tot infectate în ochii lor sau nu vor să-şi asume niciun risc.* Helena încearcă să stea dreaptă, dar în apă nu ştie unde e sus şi unde e jos. Mica lor capsulă atârnă fără sprijin într-o cameră sferică mare şi zeci de cefalopode se plimbă în toate părţile ori se agaţă de spire şi de stâlpi încovoiaţi, care ies din pereţi. Portia o zgârie pe umăr, atrăgându-i atenţia la singurul lor punct de reper: o treime din cameră e din sticlă, o suprafaţă curbă, vastă, prin care se văd stelele, resturi arse de soare, lanţuri şi conglomerate de sfere din sticlă rotindu-se unele în jurul altora, ca mecanismele colecţionate de o minte maniacă, întinse cât poate vedea Helena cu ochii.

— O! exclamă ea.

O clipă, priveliştea o face să uite de toate, de pierderea ei, de răpitorii ei. Dacă şi-ar putea reda mirarea în cuvinte, oare ce culori ar afişa tableta pentru mulţimea din jur, care stă cu ochii pe ea? Dar ea e mută şi momentul de vrajă trece.

— Ne spun ceva? întreabă Portia.

Nu poate comunica bine în apă, neavând o suprafaţă netedă pe care să stea. Se străduieşte să transmită mesaje din pedipalpi, lăsând traducerea în seama implanturilor. Helena priveşte de jur-împrejur, meditând la mulţimea de octopode care se ciorovăiesc. Vorbesc întruna, e clar, dar nu e sigură dacă discută despre ele două. Pur şi simplu vorbesc sau poate doar *simt,* iar sentimentele se transformă în cuvinte fără să dobândească un înţeles anume… Lingvistului din Helena îi vine să plângă de frustrare. *Ne-a fost atât de uşor cu Kern şi portiidele. N-am ştiut ce ne aşteaptă mai târziu.*

Totuşi, are vocaţie de savant. Îşi activează programul, încercând să distingă tipare de la mulţimea din jur: e ca şi când ar cerne propoziţii logice dintr-un cor de o mie de oameni care ţipă la unison din toţi rărunchii.

— Facţiuni, sugerează Portia, aflată tot în spatele ei şi având avantajul de a vedea în mai multe părţi deodată. Schimbătoare.

Helena încuviinţează, prea ocupată cu separarea informaţiilor pe fragmente ca să-i răspundă. Caracatiţele sunt divizate, dar membrii unei grupări se schimbă constant. O facţiune câştigă adepţi numai ca să-i piardă în clipa următoare, dar merge mai departe în acelaşi stil. În numai douăzeci de minute, o facţiune îşi poate schimba complet membrii sau părerea generală, deşi cearta – *indiferent* pe ce temă – e continuată de noii indivizi care o alcătuiesc. Asistăm la o luptă. Pe Vechiul Pământ circula o dilemă: dacă unei bărci i se schimbă toate componentele, mai e aceeaşi barcă? Kern probabil că percepe tâlcul filosofic al dilemei mai bine decât oricine, dar iată că societatea octopodă o îmbrăţişează cu exuberanţă. Cel puţin aşa i se pare Helenei.

În afară de asta, nu e greu de remarcat că majoritatea punctelor de vedere sunt înverşunate, redate prin nuanţe de roşu, mov şi alb – pentru frică, de departe sentimentele cel mai uşor de tradus pe care le-a detectat Helena, cum a detectat şi că ele două sunt ţinta lor.

Treci peste asta, îşi zice şi-şi configurează casca în acest scop. *Ce altceva mai e de observat?*

Portia i-o ia înainte sau poate că discerne mai rapid tipare în haos.

— Unele sunt mai tăcute, îi spune.

Mai tăcute *vizual,* dar păianjenul selectează pentru Helena clici mărunte, subsisteme de culori care străbat mulţimea agitată ca nişte vinişoare. Când au loc întâlniri între indivizi, aceştia se încleştează scurt sau fac schimb de străluciri complexe, dar sunt introvertiţi şi mulţi dintre ei par a-şi etala culorile furioase până în momentul întâlnirii, pentru a le afişa din nou la finalul ei. *Ca nişte spioni,* îşi spune Helena, iar aspectul implică un alt nivel de dificultate lingvistică, pentru că aceste culori ar putea fi falsificate la nevoie, deci poate că şi emoţiile lor sunt prefăcute sau…?

Helenei îi plesneşte capul. *Gata cu revelaţiile. Mai bine să mă ocup de problemele pe care le am în momentul ăsta.*

Universul nu vrea să treacă de partea ei. Nu şi-a dat

seama că mediul înconjurător se roteşte. Dar tocmai când crede că nu mai poate încasa şi alte lovituri fără să leşine, planeta i se înfăţişează greoaie dedesubtul/deasupra/în faţa ei, eclipsând cu marginea geamul curbat. Manifestările de furie ale caracatiţelor se potolesc cât de cât sau poate că se uniformizează. Toate sunt copleşite de repulsie. Orice stare de spirit sau comunicare subtilă apare ca o licărire pe la marginea mantiei lor de piele.

Ecranele secundare se trezesc la viaţă şi se răspândesc pe suprafaţa concavă din punctele de pe geam. Helena vede imagini mărite ale lumii de jos şi înţelege că octopodele pun în scenă o adevărată piesă. I se arată ceva ca să vadă cum reacţionează, dar nu în celulă, nu în condiţii de laborator. Vor să fie spectatoarea unei opere grandioase: actul al cincilea al unei tragedii.

Lumea de dedesubt e pestriţă, oceanele sunt străbătute de dâre, pline de noroi şi mânjite în culori închise, uleioase. Pe multe ecrane secundare se vede foarte clar suprafaţa, valurile care se unduiesc la nesfârşit, cu spumă din reziduuri organice, clocotind de… viaţă? Ceva se mişcă acolo jos, asta e cert. Coama fiecărui val freamătă de parcă spuma ar fi vie. Pe alte ecrane apar siluete uriaşe, amorfe, ca nişte schelete de leviatan. Helena încearcă să le aproximeze dimensiunea în funcţie de mărimea valurilor, bazându-se pe constanţa fizicii fluidelor. Giganticele animale marine devin insule, arhipelaguri, vaste suprafeţe de teren. Vede un ţinut colosal, noroios şi plat, care se zvârcoleşte, tremură şi înalţă spre punctul ei de observaţie tentacule şi membre dizolvate în mâzgă chiar în timp ce se formează. Atunci, într-o clipă, zăreşte o faţă, poate mai multe, nu e sigură, pentru că trăsăturile sunt estompate şi amestecate. Distinge o gură larg deschisă, chipul pe jumătate format scuipându-şi înţelesul înainte de a se stinge.

Portia a făcut nişte calcule şi îi trimite Helenei o estimare a dimensiunilor. Patru kilometri de la bărbie la frunte, dacă nu e ceva în neregulă cu valurile. Dar bineînţeles că totuşi ceva *nu e* în regulă cu valurile. Nimic

nu e în regulă. Lumea la care se uită a fost invadată de o pandemie care o macină tot, fără a lăsa nimic în urmă. De asta s-au temut ele; asta a venit de pe planeta cealaltă. Asta au plecat să caute semenii ei şi de asta i-au distrus caracatiţele sau o parte din ele, poate o facţiune de paznici mai înverşunaţi.

În clipa aceea, Helena nu mai poate decât să-şi plece capul, paralizată de propriile sentimente.

3

Fabian suferă de un soi de amnezie. Afecţiunea apare la ambele sexe, deşi portiidele o consideră încă, tacit, tipic masculină, în ciuda secolelor de transformări sociale. I-a fost foarte, foarte cald, iar păianjenii nu se pot răcori la fel de repede ca oamenii. A auzit multe zgomote parcă scoase de un zeu cu glas ca de tunet. Şi i-a fost frică. Toată această încărcătură senzorială l-a derutat şi, o vreme, nu a mai fost Fabian. În starea asta, unele portiide o iau la goană ca nebunele, însă Fabian are impresia că a împietrit într-un loc, agăţat de un perete care, între timp, a devenit tavan.

S-au prăbuşit.

Încă nu poate procesa ideea pe de-a-ntregul. Simte că îl pândeşte amnezia, gata în orice moment să-l atace. E suficient să se bucure de linişte, prin comparaţie cu zgomotele anterioare. E suficient să se gândească la gravitaţia uşor incomodă, care are savoare fiindcă e reală, fiindcă nu-i sora ei vitregă, artificială. Nimic nu are sens din toate astea, dar se fereşte de prea multă analiză, ca nu cumva să afle răspunsuri care nu-i sunt pe plac. Nu că, după părerea lui, ar exista şi răspunsuri care să-i placă.

Meshner, încearcă el să-şi contacteze colegul, văzând că poate accesa canalele de comunicare ale navei. Nu o simte pe Kern, asta însemnând că nimic din ce are de spus nu ar avea rost pentru camaradul lui uman.

Şi, bineînţeles, Meshner nu e acolo. Meshner a plecat pe staţia orbitală. Meshner nu mai este.

Are un atac de amnezie. Nu a mai avut unul de ani de zile, dar în tinereţe, pe când năpârlea, a îndurat multe din cauza bolii. Pe atunci, ar fi însemnat condamnarea la moarte – fie ar fi fost ucis din plăcere sau de furie, fie ar fi murit de foame, pentru că nu se putea face util aşa cum se fac utili masculii. Astăzi, s-au mai ameliorat lucrurile; nimeni nu se mai leagă de un mic handicap. Chiar dacă e al unui mascul.

Şi, de data asta, se luptă cu atacul şi câştigă. Abia a început, că s-a şi terminat, pentru că a uita de el însuşi, oricât ar fi de tentant, ar însemna să-l uite pe Meshner, ceea ce ar fi rău pentru colegul şi subiectul experimentelor sale.

Se întreabă deja dacă ar fi posibil să se recupereze implantul. E o dovadă de insensibilitate, o ştie, dar… ce nu face un păianjen pentru *ştiinţă?*

Marşează pe ideea asta şi, treptat, începe să reînţeleagă ce s-a întâmplat. Amnezia îl mai ameninţă de câteva ori, pentru că (aşa cum era uşor de bănuit) nimic din ceea ce înţelege nu e încurajator.

Sectorul echipajului de pe *Lightfoot* e mult mai rotunjit şi cu pereţii consolidaţi. Îşi dă seama de asta datorită exerciţiilor de pe Lumea lui Kern. Camera lor a devenit o capsulă de urgenţă, cu pereţii îngroşaţi pentru a se întări, dar şi flexibili, ca să amortizeze impacturile şi să menţină căldura. Ce s-a întâmplat cu restul navei nu se ştie încă. Nu o găseşte pe Kern în meniul personal de comunicaţii şi nu ştie cum să activeze controlul avariilor fără computer. Este posibil ca această capsulă cu două portiide în ea să fie tot ce a mai rămas din navă. Lumina e albăstruie, emisă de chimicalele din rezervoarele sparte, când s-a reconfigurat sectorul pentru starea de urgenţă. E posibil şi să nu mai aibă energie, deci aerul va fi o problemă la un moment dat.

Viola e şi ea prezentă. Se bandajează, ignorându-l, deşi sunt numai ei doi acolo. Are două picioare rupte, al treilea şi al patrulea de pe partea stângă, şi-şi sigilează spărturile din exoschelet ca să nu piardă prea mult lichid din structura internă. Fabian abia aşteaptă să o întrebe ce s-a întâmplat şi ce trebuie făcut, dar îşi înăbuşă iritat nerăbdarea, din cauza condiţionării sociale la care a fost supus o viaţă întreagă. Starea de iritare îl face să se simtă din nou complet, din nou Fabian, aşa că stă cuminte şi evaluează situaţia.

Au fost atacaţi şi măsurile de apărare ale navei *Lightfoot* nu au fost suficiente pentru a-i apăra de un tir cu rază lungă de acţiune, care i-a lovit aproape imediat ce au fost

avertizaţi. Pe de o parte, faptul conduce la două constatări îngrijorătoare: (1) după prima confruntare, localnicii au reuşit să analizeze manevrele de eschivare şi detecţie ale lui Kern şi să le neutralizeze şi (2) localnicii ar fi putut distruge *Lightfoot* în orice moment după ce au detectat-o şi de la orice distanţă, dar poate că au întârziat s-o facă din cauza divizării lor bizare pe facţiuni.

Pe de altă parte, el şi Viola au supravieţuit. Fabian trece asta la avantaje.

Şi, din nou pe de altă parte, e clar că nu mai sunt în spaţiu. De fapt, singurul loc în care e rezonabil să creadă că sunt e suprafaţa planetei pe a cărei orbită s-au aflat, iar Fabian ştie acum foarte multe despre biologia acestei lumi necunoscute. Şi mai ştie un lucru, deşi nu-i poate explica mecanismul: *ceva* de pe această lume are capacitatea de a infecta viaţa terestră.

Rămânem inviolabili, declară Viola, fără a-şi întoarce spre el ochii principali şi fără a se opri din a se trata meticulos. De aici, Fabian deduce că picioarele i-au dat de gol gândurile.

Încă o dată, e decis să nu solicite ordine sau asigurări. În schimb, încearcă să obţină ceva de la panouri şi console, deşi nu au energie. Simte dispreţul Violei când îl furnică firele de păr de pe abdomen, dar şi o satisfacţie triumfătoare când nava începe să zumzăie şi pe câteva ecrane apar citiri minimale.

Eu am făcut asta? se întreabă uimit de propria sa abilitate, apoi se pleoşteşte, nevoit să se resemneze cu realitatea: *Nu eu, ci Kern a făcut-o.*

Urmează o pauză lungă şi tensionată, ca şi când fragmentul acela genial din mintea doctorului Avrana Kern a fost redus la numere şi nimic mai mult, dar până la urmă ea li se adresează prin canalele de comunicare individuale. Pentru simţurile portiide, vocea ei e fantastic de plină şi expresivă – a vorbit cu ei mult mai multă vreme decât cu semenii ei dar acum e lipsită de inflexiuni, o transmisie neutră de informaţii. Ori e avariată, ori se ocupă de repararea pagubelor.

Da, sectorul echipajului, intact. Sectorul de carantină, localizat. Raportul avariilor: energie minimă, dar în curs de refacere. Sistemul de menţinere a vieţii adecvat, dar în curs de reparaţie. Canalele de comunicare exterioară la nivel minim, în curs de reparaţie. Capacitate de deplasare, zero. Capacitate de fabricare, zero, în curs de investigare.

Fabian şi Viola se privesc pieziş, cum numai păianjenii pot s-o facă, graţie structurii lor biologice unice.

Sector de carantină? întreabă el timid, pentru că, ultima oară când a verificat, pe *Lightfoot* nu exista aşa ceva.

Zaine, afirmă Viola şi înaintează şchiopătând. Nu va mai putea sări în viitorul apropiat. Poate doar după ce va primi proteze. Şi are dreptate, bineînţeles. Spre deosebire de bietul Meshner, Zaine s-a întors pe navă, dar a fost ţinută în carantină de teama particulelor care îi intraseră în costum – cine ştie ce erau. Era sau urma să treacă prin faza de decontaminare când a început atacul.

Sectorul de carantină raportează energie în scădere şi pericol de integritate structurală. Zaine Alpash Vannix în viaţă. Primit cerere înlocuire costum spaţial şi extragere. Unitatea Artifabian nedetectată. Nicio unitate mecanică disponibilă.

Artifabian a fost şi el, desigur, în sectorul de carantină, însă faptul că nu se poate conecta la el Kern nu e un semn bun pentru asistentul lui Fabian. Viola se uită la Fabian, care îşi dă seama că, în condiţiile date, i se permite să renunţe la rolul tradiţional de femelă îndrăzneaţă şi dornică de aventură. Nu că ar fi profitat de şansa de a-şi demonstra curajul, consideră Fabian, pentru că nu e nici îndrăzneaţă, nici dornică de aventură din fire, iar în trecut ar fi avut masculi care să mişune prin preajma ei, gata să-i îndeplinească orice toană, mai ales dacă era vorba de consumarea energiei sau de asumarea unui risc. Cel puţin aşa gândeşte el acum, amărât, în timp ce se îmbracă în costumul de protecţie pe care i-l găseşte Viola. Majoritatea costumelor spaţiale portiide protejează în special acele părţi ale exoscheletului în care intră stomacul, dar Fabian e mai mult decât bucuros că nici măcar o părticică din

biosfera exterioară ostilă nu va avea cum să pătrundă într-al său.

Utilizând majoritatea energiei acumulate, Kern reformează o secţiune din fuzelaj într-o ecluză strâmtă. Fabian intră în ea pe o parte şi iese prin cealaltă. Verifică apoi citirile: da, probabil că va avea suficientă energie ca să se şi întoarcă; da, probabil că purificatoarele de aer şi generatoarele vor face faţă uzurii dacă trebuie să ne târâm afară şi înăuntru de mai multe ori. Probabil. Kern e foarte zgârcită cu amănuntele în chestiuni în care Fabian ar fi preferat ca un computer să fie riguros şi precis.

Restaurarea funcţiilor superioare? întreabă el lipsit de tact.

Mă simt foarte bine, mulţumesc, îi dă Kern un răspuns acid, în maniera ei obişnuită, deci infinit mai liniştitor. *Mă străduiesc să vă ţin în viaţă. Continuă să mă întrerupi, neapărat.*

Fabian iese.

Costumul (care are energie proprie şi îi raportează mult mai entuziast decât Kern cea acră şi supărăcioasă) îl anunţă că atmosfera e rarefiată şi nu conţine oxigen suficient (o problemă mai gravă pentru un păianjen decât pentru un om, dar oricum nu are de gând să o inspire). Fabian pune asta pe seama altitudinii, pentru că rămăşiţele lui *Lightfoot* au aterizat pe un platou alpin înalt, iar într-o parte, terenul se pierde în văi distante, înceţoşate. Îi trimite o descriere scurtă lui Kern, care îl informează: *am ales un loc de aterizare izolat şi îndepărtat de poziţia fostei colonii umane de pe planetă, în speranţa că ameninţarea cu care s-au confruntat era locală.* Modul în care utilizează conceptul de aterizare e liniştitor.

După jumătate de kilometru, Fabian dă peste o grămadă din material de fuzelaj, nedesfăcut în filamente mari: capsula de carantină. E clar că a căzut odată cu nava şi fie s-a rupt de ea, fie a fost desprinsă intenţionat la impact. Fabian scrutează terenul înconjurător, pentru că pe câmpia aceasta înaltă este viaţă.

E împânzită cu gropi, iar în fiecare groapă sălăşluieşte

ceva ce seamănă cu o stea-de-mare cu nouă picioare, întoarsă cu faţa în sus, sau cu o floare de consistenţă mai dură. Faţa pe care o arată soarelui palid e atât de neagră, încât pare o gaură cosmică. Lateralele şi partea de jos, cu cârcei uşor încolăciţi, sunt rugoase şi de un portocaliu deşertic. Se deplasează cu mare uşurinţă, înclinându-se şi îndoindu-se cu încetinitorul, ca să profite cât mai mult de lumină. Printre gropi sunt grupuri de specimene mult mai mici. Fabian crede că sunt pui, însă ar putea fi şi masculi vagabonzi în căutare de femele sau, din partea lui, chiar trântori slujindu-şi reginele care nu vor să iasă din stup. Steluţele astea înaintează pe stâncile aride cu o viteză care ar face şi un melc să râdă.

Fabian nu e deloc încântat de excursia asta, dar în clipa următoare aleargă nebuneşte spre capsula de carantină, sărind pe deasupra fiinţelor vii care îi ies în cale. Când e aproape de ţintă, o umbră trece foarte discret deasupra lui şi îl sperie. Ochii lui superiori desluşesc unduindu-se pe cer o creatură lungă, interminabilă, ca un zmeu lăsat să zboare de capul lui. Măsoară cam douăzeci de metri în lungime, destul cât să înghită o portiidă sau un om la masa de prânz, dacă aşa ar pofti. La fel ca steaua-de-mare, nu-i acordă nicio atenţie. Poate că şi ea colectează lumina soarelui şi se desfată nepăsătoare, cât e ziua de lungă, urmărindu-l de jur-împrejurul planetei.

Sau poate că nu. Fabian s-a crezut bun cunoscător al biologiei locale înainte de a pune piciorul pe planetă datorită înregistrărilor lui Lante, dar e o diferenţă de la cer la pământ între a asculta un studiu despre formarea proteinelor şi structura celulară făcut de un savant şi a vedea cu ochii tăi cetăţenii de pe lumea aceea străină.

Când ajunge la capsula de carantină, îşi dă seama dintr-odată că aceasta, *aceasta* este Înţelegerea pe care o va lăsa moştenire speciei sale, dacă va supravieţui. E prima portiidă ajunsă în aceste locuri. Geniul lui ştiinţific poate că s-a pierdut, dar momentul de teamă şi uimire va supravieţui.

Dacă s-ar fi gândit la lucrul acesta dinainte, ar fi fost plin

de curaj şi s-ar fi simţit demn de laudă, în loc să-l cuprindă panica şi să tremure ca prostul.

Găseşte o modalitate de a intra în capsulă, dar mai întâi trebuie să vadă ce e înăuntrul ei. În speranţa că Zaine a fost informată de sosirea lui, se conectează la sistemul de comunicare intern.

Am sosit. Care e situaţia?

Ai costum?

Sigur că are.

Deschid ecluza mică, vine mesajul următor. *Nu e destulă energie pentru mai mult. Pune costumul înăuntru. Aşteaptă.*

Fabian îşi dă seama că primeşte mesajele în limba portiidă netraduse. Zaine e precoce, din câte se vede, iar instrucţiunile sunt clare, aşa că le urmează.

Costumul îmbrăcat. Ieşim.

Fabian face câţiva paşi mici şi rapizi înapoi, pentru că nu ştie sigur cu cine vorbeşte. Să fie Kern? Nu e genul ei să inspire încredere. Îşi răspunde singur, cu o clipă înainte să se destrame peretele capsulei: e Artifabian, dar nu e cuplat corespunzător la sistemele de comunicare, ci operează emiţătorul manual din capsula căzută. Atunci deschizătura din perete se lărgeşte mai mult şi prin ea cade o siluetă: Zaine, inconştientă şi rănită. Fabian nu poate analiza rănile oamenilor nici dacă nu poartă costum. Sunt cărnoşi şi neterminaţi, cu toate organele prinse ca într-o capcană, între scheletul lor dur şi pericolele lumii de afară!

Cum se simte? bate Fabian din picioare, iar robotul îi răspunde exact ca un mascul portiid, apelând şi la limbajul trupului.

Am fost amândoi răniţi la aterizare. E în viaţă, însă rănită. Are nevoie de mai mult ajutor.

În ciuda urgenţei medicale, Fabian e fascinat. Robotul stă acolo exact ca originalul pe care îl copiază, mişcându-şi pedipalpii într-un tipar lent, pentru că, la portiide, a sta prea mult nemişcat sugerează o stare de spirit intensă, fie a prădătorului, fie a prăzii. Foiala obişnuită e echivalentul zâmbetului şi datului aprobator din cap, o întărire a

contractelor sociale frecvent tarate. Şi, evident, imitarea unei portiide e tocmai *scopul* experimentului făcut de Kern cu Artifabian, dar se pare că robotul a uitat s-o imite pe Kern. Carcasa lui e ciobită în multe locuri şi un picior stă strâmb, dar e limpede că a suferit avarii mai grave, cu rezultate neaşteptate. Savantul din Fabian tremură de nerăbdare să-l studieze, dar acum au alte priorităţi.

Două portiide ar putea să care un om, dar nu pe un teren accidentat şi cu riscul de a rupe cuiva costumul. Din fericire, problema se rezolvă singură când apare o dronă din corpul principal al navei prăbuşite, care zace ca un cort gigantic lăsat într-o parte. Drona zdrobeşte fără milă stelele-de-mare, lăsând în urmă un lichid negru, dar are o platformă pe care aşază jumătatea de sus a lui Zaine. Îi împletesc, prin acord tacit, braţele pe piept şi ia fiecare câte un picior. Parcă sunt o trupă de actori surprinşi în timp ce joacă o scenă hidoasă.

La jumătatea drumului spre *Lightfoot* – care nu-şi mai merită numele –, Fabian descoperă că, bineînţeles, ecosistemul platoului nu e o monocultură, pentru că îşi face apariţia o fiinţă pusă pe investigat.

Se deplasează rapid în comparaţie cu steaua-de-mare. Se ridică pe buza stâncii, după ce i-a escaladat suprafaţa verticală, sau poate că pe-acolo îşi are vizuina. E ca... Fabian nu găseşte un termen de comparaţie. Are un corp sferic şi mai multe membre cu aspect pneumatic şi înaintează în salturi greoaie. Membrele anterioare se umflă şi o aruncă în faţă. Apoi face o pauză ca să vadă unde a ajuns şi pe urmă face un nou salt brusc. Stelele-de-mare reacţionează la prezenţa ei. Îşi încolăcesc braţele cu o încetineală incredibilă, ascunzându-şi zonele de fotosinteză vulnerabile de ceea ce aduce cu un prădător.

Fabian a împietrit. Se lasă tras de drona care avansează fără oprire. Evident, prădătorul le sesizează mişcările – păianjenul nu e sigur că *vede* cu precizie – şi-şi aruncă în faţă membrele când rigide, când flasce, apropiindu-se de ei în salturi, gata de atac. Ca dimensiune, Fabian i-ar face faţă, adică monstrul are un corp mai mic decât un cap de

om, iar membrele întinse nu-i depăşesc un metru şi jumătate. Păianjenul face singurul lucru care îi vine în minte: se postează în faţa monstrului într-o atitudine ameninţătoare, cu picioarele ridicate sus de tot, ca să pară cât mai mare. Ţopăie înainte şi înapoi, scuturând din pedipalpi.

Creatura se opreşte dintr-odată, trântindu-se pe sol, şi Fabian observă că trupul îi e plin de spirale şi găuri, probabil organe de simţ. Flutură din tentaculele tumefiate către vizitatorul arahnid în costum spaţial, venit de pe altă lume. Fabian se ridică mai sus, gata să se răstoarne în ferocitatea lui de fiinţă măruntă. Miraculos, monstrul pare să priceapă mesajul şi scutură bosumflat din aşa-zişii umeri, plecând să molesteze o stea-de-mare deja spintecată.

Când ajung la ecluza lui *Lightfoot* şi Viola începe procedeele complexe de păstrare a carantinei, în timp ce îi aduce pe toţi înăuntru în siguranţă, Fabian aruncă un ochi în spate şi vede că vreo zece monştri se hrănesc cu stelele-de-mare care nu s-au încolăcit la timp, dar şi cu un animal total diferit de ele, ca un ananas ambulant. Niciuna dintre fiinţele acelea nu-i luau în seamă pe vizitatorii coborâţi din cer.

Odată ce o predă pe Zaine, Fabian decide să studieze mai atent împrejurimile, pentru că *Lightfoot* nu pleacă nicăieri prea curând. Din când în când, se informează şi despre situaţia din interiorul navei. Zaine a fost scoasă din costum şi dusă într-un sector izolat cu Artifabian, care se coordonează cu o parte din Kern ca să-i trateze rănile şi refuză statornic sau nu poate să se conecteze la computerul-mamă.

Resursele lui Kern sunt distribuite în alte părţi. Chipurile, nu are energia necesară sau capacitatea de a încerca să intre în sistemele robotului şi să-l aducă acasă, aşa că e nevoită să-l lase să lipăie după bunul plac, pierdut în identitatea lui falsă de mascul portiid.

Fabian mişună pe la marginea navei, păşind cu grijă peste mosoare din material de fuzelaj nedestrămat.

Departe de buza stâncii abrupte, solul se înalţă brusc. Păianjenul se întreabă dacă acolo sunt peşteri şi fiinţe uriaşe care locuiesc în ele. În zona respectivă, terenul e foarte neregulat, presărat cu roci masive şi colţuroase, ca azvârlite de un vulcan – îndepărtat, speră el. Sau poate nu de un vulcan... Încearcă să asimileze ceea ce vede, dar tocmai atunci Kern face un anunţ:

Am stabilit un contact de rază lungă.

Cu octopodele? întreabă Viola, pentru că localnicii au demonstrat o gamă largă de reacţii şi nu e deloc exclus să vină şi să termine ce-au început.

Am drone pe orbită. Pe una am configurat-o ca staţie de recepţie şi transmisie. Voi putea trimite un semnal care să ajungă la Voyager, afirmă Kern mai animată decât înainte, recuperându-şi resursele distribuite pentru alte sarcini. *Încă un lucru: am luat legătura şi cu staţia.*

Nu vrem să luăm legătura cu staţia, decide ferm Viola.

Ba vrem. L-am contactat pe Meshner.

Fabian tresare, pentru că nu e sigur dacă mai există un Meshner pe care să-l contacteze, ci doar ceva cu înfăţişarea lui. Ideea îl tulbură la fel de mult ca pe un om. Se adună, ca să-şi exprime în faţa tuturor opinia care sigur va fi ignorată, apoi picioarele îi înţepenesc, iar el rămâne cu privirea în gol, înţelegând, într-un final, la ce se uită.

Asemenea oamenilor, portiidele se pricep să distingă tipare, chiar dacă nu există tipare pe care să le distingă. În calitate de savant, Fabian a încercat să scape de acest obicei care nu e o sursă de inspiraţie, ci mai degrabă conduce la rezultate fals pozitive. Din cauza asta i-a luat foarte mult să observe că, de fapt, ceea ce vede nu e un monstru geologic.

Peste câteva momente, traversează ecluza şi dă năvală în sectorul echipajului fără costum, fluturând disperat din picioare ca să le dea vestea şi celorlalţi.

Afară, pe pantă, acolo! se bâlbâie către Viola. Apoi ceva mai stăpânit: *E un oraş acolo.*

4

Helena şi Portia au fost duse înapoi în celulă, fără ca răpitorii lor să fi luat o hotărâre în privinţa lor. *Apelez din nou la antropomorfism.* A căutat să identifice o structură narativă inteligibilă în tiparele de pe pielea caracatiţelor şi în mişcările lor, un indiciu că parlamentul lor se îndreaptă, prin dezbaterea aceea vizibilă, spre o concluzie cât de cât raţională. Apoi şi-a dat seama însă că nici măcar oamenii, nici măcar portiidele nu ar putea etala o schiţă clară a procesului lor de decizie. Niciun individ nu ar fi în stare de asta. Ce e o decizie, la urma urmei? Helena ştie cel mai bine rezultatele cercetărilor făcute în acest sens: există savanţi portiizi care spun că mintea e ca un muşuroi de furnici, neuronii individuali, ca nişte furnici muncitoare, cântărind pe toate părţile orice chestiune, până când se ajunge la un punct critic şi creierul, sau colonia, spune: *Am luat o decizie. Iată* (post facto) *motivele mele raţionale.* Privită în asemenea lumină, civilizaţia octopodă poate că nu e atât de diferită de a Helenei, cu excepţia faptului că, în loc de autoamăgirea specifică determinismului uman/portiid, caracatiţele se complac în maleabilitatea firii lor.

Prea limpede, prea concis pentru fiinţe maleabile fizic? Din nou, antropomorfismul; nu se poate detaşa de el, e tipic naturii sale umane. Se întreabă dacă şi cefalopodele îşi privesc captivii pătrăţoşi din perspectiva cefalopodomorfismului. Şi îi compătimesc pentru lipsa de expresie, poate? Acum, Helena e destul de sinceră să recunoască faţă de ea însăşi că rotiţele minţii i se învârtesc aiurea şi nu o conduc la niciun rezultat.

Caracatiţa prizonieră s-a descurcat mai bine decât ele – sau mai rău pentru că nu mai e nimeni în camera alăturată. *Sau pur şi simplu se camuflează atât de bine, încât nu o pot vedea?*

Nici nu apucă să-şi dezbrace costumele, că sunt invitate să plece din nou. Ce caraghios! Aceeaşi bulă, aceeaşi

conductă, dar acum ajung într-o cameră mult mai mică, dotată cu aer şi un terminal din Vechiul Imperiu, care arată nou, dar încropit pe loc, ca şi cum octopodele şi-ar fi dat silinţa să producă un obiect cunoscut numai în vechile înregistrări. Sunt şi nişte obiecte care aduc cu scaunele, dar e imposibil să stai pe ele fără să te dezechilibrezi. Şi mai este o…

O imagine aşezată la vedere, pe un perete. Se simte efortul de a prezenta un om astfel încât să fie recunoscut de un om. Poate că e Disra Senkovi, un model omenesc pozitiv, pe post de punte de legătură între două specii foarte diferite. Un critic de artă din vremurile demult apuse ar fi caracterizat imaginea drept cubistă, de parcă artistul ar fi încercat să prezinte omul din mai multe părţi în momente diferite, dar în acelaşi tablou.

Cel puţin doisprezece caracatiţe le urmăresc dintr-o cameră vecină, majoritatea plutind deasupra interfeţelor organice flexibile. Una stă în faţa şi în mijlocul celorlalte. Are pielea mai palidă, iar marginea mantiei îi scânteiază în tonuri de roşu, indicând agitaţie şi teamă.

— Acela e prizonierul, spune Portia.

— Eşti sigură?

— Aproape sigură. Sau alt octopod care i-a adoptat starea de spirit, ideile? Cred totuşi că e prizonierul. Celelalte sunt toate într-o stare meditativă ori au ajuns la un consens. El, nu. Şi cred că vor să-l pună să discute cu noi.

Aşa se pare, după cum e plasată caracatiţa cu mutră tristă. De ce ar face cinstea asta unui singur individ, dacă nu ar avea un dram în plus de experienţă în a vorbi cu străinii, ca ambasador al lor, fie el şi cam chinuit?

Ambasadorul atinge consola cu câteva tentacule, manevrând-o fără chef şi etalând culori mohorâte pe piele. Lasă impresia că e lipsit de interes, dar judecând după postura lui, Helena trage concluzia că se pregăteşte s-o zbughească la adăpost dacă se simte ameninţat; probabil că ideea îl mai linişteşte.

Atunci apare şi traducerea, aşa cum e, iar Helena se uită

fascinată la caracatiţele care se îmboldesc una pe alta, sporovăiesc şi se încaieră între ele sau cu ambasadorul. Apoi, pielea şi tentaculele lui încep să-i transmită mesaje care par total diferite de ceea ce i se *cere* să transmită, numai că niciun octopod nu obiectează, ci toate par mulţumite. Helena răspunde.

Tableta ei se conectează imediat la consolă. A detectat cele două canale de comunicare şi cuvintele i se transpun în culori şi date, dezbrăcate de jumătate din înţelesurile pe care încearcă să le comunice, dar tot reuşind să transmită *ceva* inteligibil. Portia o urmăreşte cu atenţie şi o completează cu mişcări, nu imitând flexibilitatea gazdelor ei fără oase, ci adoptând posturi stilizate, cu picioarele răsucite în poziţii aparent dureroase, ca să accentueze şi să dea un plus de sens mesajului Helenei.

Helena îşi dă seama cât de caraghioşi ar fi toţi în ochii lui Disra Senkovi, căruia îi plăceau la nebunie glumele când trecea prin faze maniacale.

Partea amuzantă se termină când ambasadorul îi spune că ştiu despre *Voyager.* Spectacolul vizual e o demonstraţie de infatuare – *ştim multe* –, dar pe canalul de date sosesc informaţii telemetrice despre poziţia exactă a navei la marginea sistemului solar, inclusiv alternative potenţiale de a o lua la ţintă.

— E o ameninţare, spune Portia categorică.

Helena se luptă să renunţe la perspectiva antropocentrică şi o contrazice:

— Nu este, nu încă. Dar vor să ştim că ei ştiu. Sau poate că trebuie să facă un efort special să *nu* ne spună. Comunică foarte mult, tot timpul. Dar ştiu.

Reuşeşte să-şi formuleze atent răspunsul către ambasador: e mândră de *Voyager,* care e o creaţie admirabilă. Se întreabă ce vor. E calmă, foarte calmă. O îngrijorează soarta prietenilor ei. E curioasă, e prietenoasă. Toate într-o singură frază, dintr-o singură simţire. Îşi urmăreşte publicul – nu pe ambasadorul înfricoşat, ci pe celelalte caracatiţe. Umbre ale cuvintelor ei le străbat discret pielea, trec de la una la alta. Şase

dintre ele se iau la trântă nervoase, apoi se despart şi se îndepărtează ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, preferând consolele semenilor. Gândurile lor pâlpâie timid şi le vede cu coada ochiului când ambasadorul începe să danseze.

Vorbesc despre *Lightfoot* şi distrugerea lui, dar Helena nu ştie asta decât din datele primite. Nuanţele emoţionale sunt complexe, întreţesute. Caracatiţele sunt triste. Sunt supărate. Sunt dornice. Dornice să mai ucidă nişte vizitatori din alte lumi? Nu, de data asta e vorba de o dorinţă pe care o au de multă vreme, o preţuiesc, o alimentează şi o apără. Helena are impresia că primeşte tone de date istorice, pagini rupte şi amestecate. Pe neaşteptate, toate caracatiţele gândesc la fel şi-şi sincronizează culorile, cu excepţia ambasadorului, al cărui mesaj e cu un pas în urmă şi simplificat pentru străinii cei tonţi. *Aceasta* este obsesia lor şi e legată indisolubil de planeta cealaltă – nu, nu *staţia* care orbitează cealaltă planetă, unde i s-a întâmplat ceva rău lui Meshner. Cea care s-a dovedit fatală pentru *Lightfoot.* Numai că…

— Au primit un semnal, anunţă Portia, decodând datele mai rapid decât Helena. De pe *Lightfoot.* E… pe planetă. Dar Kern e cea care a trimis semnalul. Presupun că speră ca *Voyager* să-l intercepteze şi să trimită o echipă de salvare. Încearcă totuşi să ţină secretă poziţia navei şi doar transmite la scară largă. Nu ştiu dacă semnalul va putea fi interceptat în întregime la o distanţă atât de mare.

— Pe planetă, o completează Helena.

Pedipalpii Porţiei se încleştează a confirmare, într-un gest similar unei grimase de suferinţă: *Trebuie să ne împăcăm cu ideea.* Atunci ambasadorul începe să vorbească din nou şi ea simte că mişcările şi culorile lui sunt deliberate, o încercare mai serioasă de a vorbi rar şi răbdător cu străinii cei idioţi, ca să-i facă să priceapă o informaţie, o propunere.

O călătorie, telegrafiază cu dificultate, pentru că ideea de călătorie e o emoţie pentru octopode. *Cântărirea riscului, frica* (o interpretare specifică a cuvântului

„răsplată”, care nu are un termen uman înrudit), *satisfacţia realizării, un triumf!* Înfloriturile cromatice care însoţesc sentimentele ambasadorului justifică semnul exclamării. Simultan, Portia decodifică datele.

— Vor să meargă acolo, pe planeta aceea. Şi vor să mergem şi *noi* cu ei pentru că… cred că îi putem ajuta? Asta spune?

Un om care să meargă într-un loc al oamenilor, unde pândeşte o ameninţare sub formă umană. Momeală, distragere, sacrificiu, talisman? Toate sunt posibile.

Sau o misiune de salvare? Poate că aceasta este facţiunea paşnică, unită pentru moment din dorinţa de a se arăta mărinimoasă cu invadatorii străini, veniţi din stele. Cât va dura hotărârea octopodelor, până să devină obsedate de altceva? Destul cât să meargă pe planeta interioară şi să se întoarcă? Vor continua să-şi susţină reciproc intenţiile sau se vor trezi Helena şi Portia că într-o dimineaţă s-au transformat toate în monştri cu înclinaţii genocide?

Dar nu au de ales. Nu le va face nimeni altă ofertă.

5

Viola repară dronele. Fabian e sincer surprins. O etichetase drept una dintre femelele care nu şi-ar murdări picioarele făcând muncă fizică, dar cea care a scos afară drona, ca s-o poată căra ei pe Zaine, a fost ea, şi nu Kern. Pe lângă asta, a operat-o manual, pentru că nu a putut să-i reactiveze procesorul de la bord.

Costumul lui Zaine e la carantină. Zaine însăşi, printr-un procedeu complex de andocare personală, se află acum în compartimentul echipajului cu cele două portiide, dus acolo după ce Artifabian a confirmat că femeia nu fost în atmosfera potenţial infectată. Nu e chiar o procedură standard, dar stau prost cu spaţiul în sectorul de pe *Lightfoot* care a supravieţuit impactului.

Viola se ocupă în principal de nava deteriorată şi rănile lui Zaine, dar îşi face timp şi să repare o dronă cu care să meargă Fabian în „oraş”, cum îi place lui să spună. Kern nu le e de prea mare ajutor. Le răspunde monosilabic sau în propoziţii neutre. E concentrată pe comunicaţii. Încearcă să trimită un semnal către *Voyager* în aşa fel încât să nu-i divulge poziţia. Cel puţin asta spune că face. În acelaşi timp, încearcă să-l contacteze şi pe Meshner, dacă mai are pe cine contacta. Jură că e acolo, deşi Fabian a văzut nişte date şi crede că ea s-a conectat numai la implantul lui, care nu e prea vorbăreţ de unul singur. Când îi spune asta lui Kern, replica e doar o linişte perfectă.

Fabian târăşte drona funcţională în ecluză, sigilează deschiderea şi merge iute la consola de comandă, care operează cu energie minimă. Kern transformă secţiunile superioare ale fuzelajului în aşa fel încât să fie fotosintetice, folosindu-se de microechipajul ei de furnici care se reface încet, întrucât comanda directă a fuzelajului e unul din multele avantaje care nu au rezistat la intrarea în atmosferă. Totuşi, tehnologia portiidă se poate modifica la nevoie, inclusiv hardware-ul organic al lui Kern. Ea se restaurează, recuperându-şi şi reinventându-şi

personalitatea. După replicile ocazionale nervoase, prin care solicită să nu i se mai pună întrebări, procesul avansează destul de rapid.

Fabian deschide uşa exterioară a ecluzei şi setează drona pe zbor oscilant, imaginându-şi bâzâitul intermitent al rotoarelor ei când se înclină pe-o parte. Apoi iese din ecluză şi se ridică deasupra câmpiei pline de stele-de-mare, virând ca să vadă ceea ce Viola se încăpăţânează să numească fenomen natural.

Nu este un fenomen natural.

Fascinat, puţin speriat, Fabian ghidează drona nesigură spre înainte, privind în jos la o reţea pătrată de străzi şi de rânduri de structuri monolite, căzute una peste alta. Un oraş, dar în ruine. Mai mult, un oraş construit după o estetică străină, dar nu nefamiliară. Portiidele preferă planurile urbane spiralate, tridimensionale (pe care le răsucesc şi mai mult şi le transformă într-o încâlceală, cum se întâmplă cu diverse case familiale, ca să fie scoase în evidenţă), pe când oamenii… Oamenii preferă cutiile. Le plac şirurile şi coloanele şi să le numeroteze pe o parte şi pe alta, de sus în jos. Ce gândire… Cum de reuşesc să creeze ceva?

Totuşi, oamenii au creat oraşul acesta. E un oraş pentru ei. Intrările care nu s-au năruit sunt făcute pe măsura staturii lor înalte şi numai la nivelul solului. Sunt nişte ruine, da, dar… Centrii de recunoaştere a tiparelor se activează, spunându-i că nimic din ce vede nu e bine. Aduce drona puţin mai aproape de sol, folosindu-se de abilităţi vechi, pentru că e expert în comportamente, nu pilot, şi a renunţat de mult la orice înţelegeri relevante ca să-şi elibereze spaţiu pentru cunoştinţe mai pertinente. Dacă ar fi ştiut…

Clădirile sunt…

Fabian nu se grăbeşte să tragă concluzii, mai ales când e vorba de bizarerii. La urma urmei, concluziile pripite asigură moartea carierei unui savant mascul.

Clădirile nu sunt construite.

Ies în mod natural din sol. Vede în depărtare terenul

care se înalţă, presărat poate cu altă specie autotrofă imobilă, şi o stâncă abruptă. Terenul înălţat e natural, dar stânca, nu. A fost cioplită, roca ei sedimentară a fost epuizată, exploatată, îndepărtată, aşa cum ciopleşte un sculptor materialul ca să creeze o statuie, până când nu a mai rămas decât oraşul. Clădirile nu au fost ridicate pe pământ, piatra nu e prelucrată, nu sunt cărămizi. Au rămas în urmă după ce s-a îndepărtat pământul. Oamenii nu construiesc în felul acesta.

Fabian se controlează. Ştie că *Oamenii,* cu o mare, nu lucrează aşa. Poate că aşa făceau *oamenii* pe vremea Vechiului Imperiu, dar nu prea crede. Crede, în schimb, că au fost mai eficienţi, pentru că a excava un oraş ca acesta e o muncă mult mai grea decât a pune piatră pe piatră. Drona zboară mai jos acum, la nivelul acoperişurilor fărâmicioase, şi ar trebui să vadă interiorul construcţiilor, dar *nu* există interior. Intrarea e de formă, o uşă care nu se deschide decât spre piatra roasă de vânt. Oraşul e o ruină, iar ruinele sunt false. Cum multă vreme în urmă, cineva a venit aici şi a făcut o copie a unui oraş, utilizând voit metodele cel mai puţin eficiente cine ştie cât timp, dintr-un motiv pe care Fabian nu şi-l poate închipui.

E tot mai îngrijorat. În general, portiidele reacţionează la necunoscut cu o curiozitate nestăvilită, dar el simte fiorii strămoşilor săi, care au trăit într-o lume unde pericolele îi păşteau la tot pasul.

Verifică parametrii dronei. Poate zbura destul de sus; se înalţă, străbătând cu viteză o distanţă suficientă pentru ca falsul oraş să se micşoreze la dimensiunile unei hărţi stradale, iar platoul alpin să devină doar o schiţă de topologie, cu elemente de relief desenate la umbra unei după-amiezi târzii. Două creaturi dintre cele care aduc cu nişte zmeie îşi umflă aripile în zbor, speriindu-l, dar ignorând complet drona care nu face parte din lumea lor; e la fel de irelevantă ca Fabian, dar înaripatele ar provoca un dezastru dacă şi-ar prinde coada în rotoarele ei.

Păianjenul comandă dronei să se îndrepte spre marginea platoului, de unde priveşte în jos la un vast deşert roşiatic,

urâţit de lacuri multicolore ca nişte acnee, în care nişte forme de viaţă sau un proces anorganic pătează curcubeul furios al apei. Vede porţiuni pestriţe, pe care nişte fiinţe îşi întorc spre soare partea întunecată pentru a-i sorbi lumina, zone maronii, portocaliu-ruginii şi chiar verzi, care trădează prezenţa altor forme de viaţă – microbiomuri gravitând în jurul unei resurse sărace, care permite unei *creaturi* din altă lume să scormonească în măruntaiele singurului continent al planetei fierbinţi şi prăfuite şi să scoată viaţa din el.

Fabian zăreşte un alt oraş. E de zece ori mai mare decât cătunul de lângă locul unde s-a prăbuşit nava lor; altă reţea, sau poate o extensie, o hartă mai mare, care conţine copia celui mai mic. Tot ruine, tot un pseudooraş. Fabian comandă dronei să înainteze. Vede că indicatorul bateriei se apropie de zero, dar nu se poate abţine să nu-şi satisfacă totuşi curiozitatea şi să-şi alimenteze teama.

Se joacă apoi cu camerele, reconfigurându-le pentru distanţe lungi. La orizont se ghiceşte o altă metropolă-fantomă, situată de-o parte şi de alta a unei linii trasate în nisip. Înainte de a intra în oraş şi după ce iese din el, linia e, de fapt, un râu; dar în perimetrul lui, e un canal drept. Fabian compară ceea ce poate vedea din reţeaua oraşului cu tiparele anterioare: e acelaşi oraş, o aşezare umană dintr-o lume moartă, aici, pe lumea aceasta vie.

Tocmai când întoarce drona pentru a reveni pe navă, surprinde mişcare pe străzi. Preţ de câteva bătăi de inimă (organul acela lung, întins de-a lungul liniei dorsale a abdomenului său), rămâne blocat pe comenzi şi drona se roteşte leneş în aer. Fabian nu se poate mişca. E gata să intre din nou în starea de amnezie. A mai văzut aşa ceva înainte. Adică nu, a văzut ceva care seamănă cu *entitatea* asta în măsura în care şi falsele ruine seamănă cu oraşul adevărat pe care îl copiază.

Entitatea nu merge ca un om, dar aduce cu o siluetă umană. Fabian nu are nicio problemă cu fiinţele care seamănă tulburător cu oamenii, dar până şi el e înfricoşat de mişcările dezarticulate pe care le face entitatea în timp

ce se târăşte spre punctul de observaţie al dronei.

E alcătuită din carapace, resturi de creaturi fără nume, cioburi de rocă şi praf. Pe Lumea lui Kern trăieşte o insectă din ordinul tricopterelor. Adulţii acestei insecte au rol de maşinării de reproducere cu viaţă scurtă (şi sunt foarte bune la gust). Larvele sunt viclene şi stau la pândă în apă, ascunse şi de prădători, şi de prăzi în nişte căsuţe tubulare pe care şi le construiesc din bucăţi de piatră şi stuf.

Entitatea şi-a construit o carcasă umană în acelaşi mod. Nu are oase, înaintează cu stângăcie, absolut neconvingător, dar şi-a făcut mănuşi, mâneci şi bocanci. Şi o cască, pentru că nu imită doar un om, ci un om în costum de protecţie, unul vechi, care aminteşte de tehnologia străveche de pe staţie.

Viziera lustruită a căştii este o piatră netezită de apă curgătoare şi se înclină pentru ca entitatea să vadă mai bine. Fabian vede drona reflectată în ea ca într-o sticlă.

Drona se ridică tot mai sus – abia cu întârziere îşi dă seama Fabian de ceea ce face, ţinând pedipalpii pe comenzi. Deplasează drona în spate şi apoi în sus, către cer, cu camera fixată pe silueta singuratică. Silueta nu-şi ridică viziera, nici nu înalţă o mână cu mănuşă de piatră spre drona care se retrage. În schimb, se prăbuşeşte greoaie şi se modifică, de parcă i s-ar fi smuls brusc o bucată din structura internă, apoi se fărâmă. Cochiliile şi cocoloaşele de resturi se rostogolesc (se târăsc?) în umbrele prelungi, iar Fabian se îndepărtează, urmărind încă o dată imaginile macabre înregistrate şi întrebându-se ce i-ar putea spune Violei despre ele.

6

Kern, Avrana Kern, instanţa de pe *Lightfoot,* în prezent cu conştiinţa situată, după propria ei estimare, pe undeva între poziţia resturilor navei prăbuşite şi teleprezenţa ei orbitală, sondează cu meticulozitate canalele de comunicare ale staţiei. Infestarea a părut pur biologică, dar *ceva* transmitea lecţia aceea de xenobiologie care a atras-o acolo. Să fie entitatea amorfă care l-a atacat pe Meshner una şi aceeaşi cu emiţătorul semnalului? A fost ea cândva Erma Lante? De fapt, a existat vreodată această persoană?

Fragmente de amintiri i se aşază la loc în timp ce furnicile îi refac memoria ca să le poată accesa. Detaliile sunt neprelucrate, dar, la foarte scurt timp după atac, Helena a vorbit despre înregistrările prevenitoare păstrate de caracatiţe. Cu mii de ani în urmă, existase o femeie pe nume Erma Lante.

În concluzie: Lante a studiat ecosfera nodană, iar munca ei a fost înregistrată şi păstrată pe staţie încă din vremea respectivă, până când un sistem aleatoriu a început să ruleze fişierele? Kern îşi reia presupunerile logice în sens invers, în timp ce unele părţi ale ei tatonează arhitectura electronică a staţiei, prudente ca un genist, iar altele încearcă să regenereze sistemul de pe *Lightfoot,* adică inclusiv pe ea însăşi.

Elimină posibilitatea sistemului automat aleatoriu, pentru că entitatea care a transmis semnalul, indiferent cine sau ce ar fi, a reacţionat şi şi-a schimbat comportamentul ca răspuns la interogaţiile ei. Ar fi putut să fie un computer care a rulat un program corupt, numai că nu l-a găsit, deşi l-a căutat peste tot şi cu mare atenţie. Poate că s-a ascuns, zace izolat pe undeva prin staţie. Sau poate că nu.

Agentul organic de infestare fost în camera aceea, în terminalul de acolo. Fusese limitat la o siluetă umană, cu o consolă concepută (rudimentar) special pentru ea. Cu

toate astea… s-a scurs. N-a fost o moluscă, niciun păianjen, nici măcar o fiinţă de pe Pământ, ci un lucru al cărui echivalent cel mai apropiat ar fi un fel de mixomicete.

Mai multe furnici, mai multe fragmente de memorie, capacitate de gândire mai mare, arhivele de rezervă localizate şi activate. Kern începe să se recunoască.

Mixomicetele terestre au fost cândva un subiect de cercetare destul de frecvent întâlnit. Oamenii de ştiinţă le-au studiat secole la rând datorită capacităţii lor de autoorganizare, care permitea unei mase de celule individuale să acţioneze ca un macroorganism, chiar ca un prădător, în absenţa unui sistem nervos.

Kern îşi redirecţionează atenţia preţioasă pentru a accesa Jurnalele lui Lante. Conţinutul e ambiguu, parţial de neînţeles. Kern îşi deleagă o instanţă a ei să asimileze comoara aceasta de cunoştinţe, însă nu prea are resurse, iar analiza documentului derutant şi contradictoriu solicită operarea la nivel uman sau portiid. Îşi epuizează rezervele.

Îl vrea pe Meshner înapoi. Căutarea lui nu e o utilizare adecvată a resurselor şi aşa precare. Nu acţionează conform instrucţiunilor echipajului, care e preocupat de propria supravieţuire în prezent. Atunci de ce e setată pe asta? Îşi spune că a răspunde la întrebare înseamnă a-şi irosi rezervele şi a recunoaşte, în acelaşi timp, că se gândeşte exclusiv la propriile interese.

Teoria 1: procesele ei decizionale artificiale (cele care, pentru ea, sunt reale, pentru că aşa se întâmplă când eşti o ramificaţie autonomă, atenuată a femeii care a fost odată Avrana Kern) au fost compromise la modul periculos din cauza experienţei emoţiilor simulate în implantul şi în creierul lui Meshner, aşa că prioritatea ei este să recupereze staţia, în detrimentul capacităţilor ei mai relevante, ca menţinerea sistemelor vitale pe termen lung.

Teoria 2: vina. Ea l-a condamnat pe Meshner la soarta aceea teribilă, din cauza obsesiei de a descoperi pe staţie ceva similar ei, dar şi de a se folosi de mintea lui ca să trăiască experienţa acelei descoperiri. Bineînţeles, nu vina o roade în momentul acesta; e vorba doar de o

recunoaştere pur raţională a culpabilităţii. *Dacă şi numai dacă* l-ar putea localiza şi recupera pe Meshner, ar putea să se simtă cât de vinovată ar pofti, să se răsfeţe cu vina aceea copleşitoare şi minunată, care nu aşteaptă decât să fie trăită…

Teoria 3: Kern e avariată. S-a avariat singură, jucându-se cu instanţe individuale pe care ar fi trebuit să le lase în pace şi care s-au bulversat când s-a prăbuşit *Lightfoot;* atunci, prioritară a fost supravieţuirea echipajului, şi nu propria ei integritate. Reparaţiile sunt în curs de desfăşurare, dar deocamdată ea nu are capacitatea de a lua decizii informate, deci nici pe aceea de a o informa pe Viola despre asta. Ca atare, îl va găsi pe Meshner, dacă e de găsit, pentru că asta este o decizie proastă şi, în clipa de faţă, şi un indicator al stadiului în care se află reparaţiile ei.

Şi atunci îl descoperă, adică îi descoperă implantul, încă viabil, încă vulnerabil, cu canalele de comunicare deschise, graţie cărora a devenit atât de util pentru ea.

Totul se reduce la un calcul elementar. Dacă lucrul care a pus stăpânire pe staţie e capabil să pună capcane, atunci şi asta poate fi tot o capcană. Dacă Avrana Kern vrea să afle ce s-a întâmplat cu Meshner, va trebui să-şi asume riscul acesta şi să se bazeze pe abilitatea ei de a scăpa sau de a-l prinde în cursă tocmai pe cel care a întins-o.

Îşi dă seama că nu e în situaţia în care să calculeze riscurile fără a comite greşeli.

Pătrunde în implant.

Nu fără prudenţă. Îl accesează ca un înotător care intră în apă treptat, ca să o tulbure cât mai puţin. Nici Meshner nu-i va sesiza prezenţa. Nu se cuplează la interfaţa senzorială, oricât îşi doresc asta anumite părţi ale ei. Accesează cel mai jos nivel de operare, extrăgând rapoarte despre starea generală. Este vreo urmă de activitate în el? Dar în creierul lui Meshner?

Retrimite interogaţiile de trei ori, pentru că răspunsul pare în afara parametrilor, însă creierul e chiar foarte activ. Implantul lucrează la capacitatea maximă, prea

ocupat ca să-i creeze probleme lui Kern. De fapt, se reconfigurează după propriile reguli, utilizând mai eficient puterea de calcul, ca să trimită mai multe date senzoriale pentru utilizatorul lui – e artificiul acela elegant făcut de Fabian, care permite implantului să-şi muleze arhitectura electronică umană pe ingineria genetică portiidă.

Dar ce face? Ciudat moment şi-a ales Meshner să-şi retrăiască amintirile sau să acceseze înţelegerile portiide.

Kern nu are decât o singură cale de a-şi răspunde la întrebare, aceea de a accesa nivelurile superioare de funcţionare ale implantului, deci de a deveni parte din nebunia aceea. E mare aglomeraţie acolo. Dacă intră şi ea, îşi va extinde conştiinţa într-un arc care să cuprindă nava prăbuşită, drona şi implantul, împrumutându-şi puterea de procesare, şi aşa ciuntită, acestui ansamblu. *Asta* e o capcană de cu totul altă natură. Se va vârî de bună voie în gura lupului. Dacă nu îşi va putea separa propria logică de cea a mediului virtual în care intră (din motive ca, să zicem, avarierea gravă şi de durată a propriilor ei procese decizionale), atunci le va pecetlui soarta lui Fabian, Violei, lui Zaine şi ei înşişi. Şi poate că din Meshner nu se mai poate recupera nimic. E posibil ca activitatea la care e martoră, deşi pare a avea un rost, să fie o furtună a sinapselor defectuoase, naturale şi artificiale. La fel de bine ar putea fi un ţipăt.

Ea însă e Avrana Kern şi nişte părţi ale ei, frontală şi centrală, rămase intacte, îi dau încredere că poate ţine sub control orice situaţie. Protecţiile care ar fi trebuit să-i tempereze încrederea în sine sunt dezactivate. În consecinţă, face exact ceea ce ar face Avrana Kern în asemenea circumstanţe. Ia taurul de coarne. Intră în implant.

7

— Poate că vor să fii o gazdă vie, sugerează Portia sumbră.

Helena ridică din umeri, dar *simte* că totuşi ceva nu e bine. A tras o concluzie cât se poate de neştiinţifică, şi anume că, în ceea ce le priveşte pe caracatiţe şi intenţiile lor, e mai bine să se ghideze după instinct. La urma urmei, modul lor de comunicare *e bazat* numai pe instincte, modificat de informaţii sporadice pe canalul secundar, ca şi cum un artist în care s-a investit o căruţă de bani îi turuie despre noul său proiect la o ureche, iar la cealaltă, un contabil îi murmură neîntrerupt şi cu glas monoton cât costă proiectul respectiv.

Ceea ce îi spune instinctul de data asta e că facţiunea octopodă căreia i se adresează, prin intermediul oricăror membri ai ei care se arată mai atraşi de o idee la un moment dat, urmăreşte altceva decât ce presupune Portia. O mare parte din conversaţia lor e lipsită de orice relevanţă, deşi octopodele sunt teribil de entuziasmate. Pe pielea lor, Helena observă culorile curcubeului într-o discordanţă nemaiîntâlnită până atunci. Apoi primeşte datele, spiralele complexe de numere şi ecuaţii în formate pe care casca şi tableta ei nici măcar nu le pot afişa corespunzător.

— Par a fi... Portia răsuceşte tableta cu pedipalpii, figurile reflectându-se în ochii ei principali imenşi. Numere, îşi încheie ea propoziţia, enervată că nu înţelege mai mult şi nu poate controla situaţia. Fizică superioară.

Numere sau nu, localnicii – cel puţin *aceştia* – sunt foarte interesaţi de ele şi Helena conchide că reprezintă exact ceea ce urmăresc, că restul evenimentelor sunt doar descoperiri întâmplătoare sau complicaţii inutile.

Ea şi Portia au acceptat deja să plece. Singurul lucru care le întârzie plecarea e locvacitatea localnicilor, insistenţa pe detaliile unor aspecte pe care musafirele lor nu le pot aprecia nici emoţional, nici lingvistic, nici

intelectual, pur şi simplu. Nu răzbate până la ele decât entuziasmul, şi acela capabil să fie redat în moduri bizare, aproape înduioşătoare. Aceeaşi senzaţie a avut-o Helena lucrând la proiectul ei de traducere din portiidă, când a încercat să rezume un concept de o mie de cuvinte într-o prezentare de o sută de cuvinte pentru superiorii ei de rang universitar.

Le pasă, conchide ea. Indiferent ce urmăresc, octopodelor le pasă de un anumit scop în momentul când se concentrează asupra lui, pentru ca în următorul să nu le mai pese de el deloc sau să se orienteze spre altul, însă firele care duc la lucrurile importante nu se rup, ci duc tot la ele. În ciuda atâtor treceri de la o facţiune la alta, simte că priorităţile lor individuale vin şi se retrag precum valurile, dar nu se disipează.

În scurt timp, şi fără a afla mai multe în plus, Helena şi Portia sunt la bordul unei nave.

De dimensiuni reduse şi cu un design mai elaborat decât sferele uriaşe din flota spaţială octopodă, e alcătuită din patru globuri dispuse de la cel mai mare la cel mai mic, dotat fiecare cu un set de motoare, nu de arme, crede Helena. *De ce? Oare globurile sunt capsule de salvare?* Speră că nu va fi nevoită să afle. Se vede cu ochiul liber că penultimul glob a suferit modificări recente, pentru că e plin cu aer.

Şi-a tot pus întrebări legate de logistică. Octopodele sunt creaturi acvatice, suspendate într-un mediu protejat împotriva stresului provocat de accelerare, dar Helena ştie destulă fizică pentru a se îngrijora de cavităţile cu aer din organismul ei şi pentru a şti ce i se va întâmpla dacă ar atârna neprotejată într-un mediu dens, în care s-ar produce o schimbare bruscă de presiune. Soluţia, în viziunea gazdelor ei, e un glob căptuşit cu un gel transparent, probabil un tampon împotriva efectelor acceleraţiei, deşi ea e hotărâtă să nu renunţe la cască şi costum, ca nu cumva să se pomenească lipită de pereţi sau sufocată în gel. Nu e nimic în jur, nicio bară sau stâlp de care octopodelor le place atât de mult să se agaţe. Globul

arată ca o celulă mai mult decât orice alt loc străin în care a stat Helena vreodată.

Exteriorul e vizibil, fie şi în ceaţă. În sectorul din faţă al navei, o mână de caracatiţe fie fac verificări preliminare, vitale înainte de zbor, fie agresează consolele, căzând pradă unei crize de nervi. Helena vede mai greu din cauza arhitecturii interne care umple centrul globurilor, observând doar planetoizi mărunţi pe lângă care echipajul se târăşte ca pe fundul neregulat al mării sau în care se piteşte. Tehnologia diferă total de cea umană. Nu recunoaşte aproape niciunul din aparate sau funcţiile lui.

Dincolo de pereţii navei, într-un hangar spaţial, mişună alte caracatiţe. Programul de traducere al Helenei îi spune, cu întârziere, că nu toate sunt în regulă. A căzut în cursă la început, când a crezut că are de-a face cu o civilizaţie unită, organizată ierarhic şi capabilă să fie tratată ca o singură entitate. Dacă va fi aşa vreodată e o temă de dezbătut pentru istorici şi sociologi, dar în acest sistem solar posibilitatea e exclusă de însăşi natura locuitorilor lui. Cefalopodele din exterior arată din ce în ce mai nervoase, echipajul se mişcă tot mai rapid, culorile lor deschizându-se din cauza îngrijorării. Helena se gândeşte că poate ea şi Portia nu au fost eliberate din închisoare, ci furate, iar misiunea în care pornesc se opune dorinţelor spiritului colectiv, *dacă* într-adevăr cultura octopodă cunoaşte aşa ceva.

Tocmai când crede că se adună o mulţime furibundă, nu mai vede nimic dincolo de peretele curbat al globului. E împinsă brusc în gel, până la coate. Până se ridică şi îi dă şi Portiei o mană de ajutor, sfera orbitală care le-a găzduit dispare, iar globul lor e scuipat deasupra uriaşei lumi acvatice, gonind cu o viteză care le ţine lipite de pereţi.

Suprafaţa diformă a planetei zboară ca glonţul pe sub ele în primele ore ale călătoriei, din fericire, estompată de un nor. Apoi, după încheierea manevrei de asistenţă gravitaţională, ţâşnesc în bezna cosmică, cu toate motoarele arzând combustibilul la maximum. Sub efectul zdrobitor al acceleraţiei, Portia îi comunică Helenei cu

mare dificultate informaţii preluate pe furiş din transmisiile octopodelor. Consumă combustibilul şi-şi epuizează resursele într-o călătorie fără întoarcere, într-un vehicul creat de nişte caracatiţe nebune, cu aere de ingineri aerospaţiali. Propulsoarele nu cedează, menţin acceleraţia aceea criminală, le îndepărtează fulgerător de navele masive şi greoaie care s-ar putea decide să vină după ele. Helena, prizoniera moluştelor, dar şi a fizicii, nu poate face nimic, decât să respire cu greu sub apăsarea forţei care o zdrobeşte.

Exact când se hotărăşte că ar fi mai bine să leşine, privirea ei surprinde o formă în exterior, ridicol de aproape de ele. Mai întâi îi vede spatele, apoi o zăreşte în dreptul lor. E o navă cu acelaşi design ca globul lor, cu trei bule unite, dar considerabil mai mari. Îi vede propulsoarele arzând, dar nava are o viteză mai mică decât a lor (conform datelor furate de Portia). Deci au ajuns-o din urmă, iar Helena înţelege că vasul acesta călătoreşte de o vreme şi înaintează lent, atât cât îi permit motoarele care se luptă cu inerţia lui. Dacă s-ar fi luat la întrecere cu *Voyager* şi *Lightfoot,* vasele portiide, nişte iepuri pe lângă ţestoasa asta, ar fi depăşit-o de mult şi deja ar fi navigat rapid şi constant, ca să nu ardă inutil combustibilul.

Şirul lor de globuri atârnă deasupra planetei acvatice pe o traiectorie destul de precisă şi cu o viteză finală suficientă ca să intercepteze nava savanţilor. Nu se anunţă, nu bat la uşă, pur şi simplu se agaţă de capătul ei, formând o linie lungă de globuri care aleargă prin spaţiu. Matematica procedeului sfidează imaginaţia, mai ales că ultimele vagoane ale acestui tren cosmic nu mai au combustibil, deci viteza lor finală corespunde precis vitezei vasului de ştiinţă, adaptându-se şi la acceleraţia lui redusă. Helena şi Portia sunt cu capul în jos şi pline de vânătăi, însă călătoria promite să fie mai lină de acum încolo. Încep să de detaşeze de gel.

Portia studiază echipamentele vizibile şi face nişte calcule. Peste câteva ore, vasul mai mare arde combustibil în continuare, dintr-o rezervă care, crede Portia, nu s-a

epuizat nici pe-un sfert, accelerând şi prinzând din urmă iepurele acela imaginar cu o viteză imposibilă pentru o ţestoasă.

Caracatiţele şi-au pierdut orice interes faţă de încărcătura lor care are nevoie de aer ca să trăiască, poate chiar şi faţă de misiune. Helena speră din suflet că se vor răzgândi pe măsură ce se vor apropia de destinaţie. Portia face iarăşi calcule în funcţie de planeta pe care au părăsit-o, furând date de telemetrie din sistemele neprotejate ale vasului. Cursul proiectat este o curbă între orbite, care sugerează că vor arde combustibil până ajung în punctul ei maxim, după care îl vor arde ca să încetinească. După aceea, Portia încearcă să înţeleagă ce spune asta despre eficienţa combustibilului şi se loveşte de limitele propriilor ei cunoştinţe. Îşi pune încă o dată întrebarea: *Am putea face şi noi aşa ceva?* Răspunsul vine categoric: *Nu.*

Nava aceasta e cunoscută de echipajul său sub denumirea de *A privi un lucru din afara lui* – o combinaţie între detaşare, curiozitate şi snobism ştiinţific. În ciuda masei impresionante, străbate distanţa dintre planete mai rapid decât *Lightfoot* sau orice alt vehicul construit de rasa lui Senkovi.

În sfera din faţa Helenei şi Portiei pluteşte ambasadorul devenit prizonier. Helena nu-şi dă seama în ce calitate se află acum acolo. Cert e că e singur şi stă cu un ochi bulbucat la semenii lui şi cu altul la vizitatorii străini, fără a trăda ce perspectivă îl încântă mai puţin. Culorile lui rămân şterse, ici-colo câte o sclipire alburie constantă.

Dar tocmai acest specimen le anunţă, peste câteva ore, că a apărut o problemă. Între timp, Helena a dormit, iar la trezire s-a pomenit înconjurată numai de cosmos şi scânteierea impersonală a stelelor. Portia o atinge cu piciorul, pentru că ambasadorul prizonier s-a făcut alb ca ceara şi se agaţă de ţepuşele care ies din centrul sferei lui. Helena bâjbâie după tabletă, încercând să priceapă ce se petrece. Până la urmă, întreabă, arătându-i octopodului imagini care sugerează curiozitatea şi nerăbdarea, în speranţa că va catadicsi să-i răspundă.

Echipajul i-a lăsat acestuia o consolă. Tot palid precum ceara, flutură iute din braţe până la ea. Limbajul lui vizual sugerează frică nedirecţionată şi aspecte ale morţii şi ale vieţii şi dă vina pe ea şi pe Portia. Helena se holbează la el buimacă, pentru că nu înţelege o iotă, dar Portia, graţie înţelegerilor ei de pilot, distinge sensul instantaneu:

— Încă o navă, spune ea. Se apropie de noi. Are intenţii ostile. Uite, sunt jurnale de comunicare. Ameninţări, probabil.

Imposibil să ne fi ajuns din urmă, îşi zice Helena, dar fireşte că, la sosirea lor, în vidul dintre planete patrula deja o flotă de nave. Vasul nou-venit, care le invadează spaţiul personal, se identifică însă cu etichete emoţionale sumbre, pe care Helena nu le înţelege de la bun început: ceva despre dezolare, foame şi frustrare. Nu e singur în întinderea vastă a spaţiului. Mai sunt şi alţii care gândesc la fel. Portia urmăreşte transmisiile dintre octopode, un păianjen explorând o pânză periculoasă, până când detectează *Profunzimea adâncurilor,* care a doborât *Lightfoot* cu atâta dispreţ. Mai e şi un aliat al ei, *Carapacea cu Ecou,* al cărui nume sumbru denotă numai moarte şi absenţă, exact ceea ce ar sugera craniul unui om. A venit să se asigure că planul lor de salvare e mort înainte de a se naşte.

8

Meshner e…

Nesigur de multe lucruri, dar nu are şansa de a le analiza, pentru că îl urmăreşte ceva. E fugar. Fuge de… un timp. Nu poate spune de când, fiindcă, în prezent, e incapabil să aprofundeze conceptul de timp scurs fără să piardă teren în favoarea urmăritorului său. E fugar de când se ştie, deoarece nu-şi mai aminteşte altceva decât că fuge de ceva.

Uneori, pe două picioare. Alteori, pe opt.

Nu e sigur ce înseamnă exact să fii Meshner. A se concentra exclusiv pe subiecte atât de complexe şi sofisticate ar însemna să-şi reducă şansele de scăpare. Nu că n-ar avea amintiri, dar ele au fost aşezate pe un raft atins de cineva cu cotul şi s-au risipit, s-au amestecat pe podea şi acum se împiedică de ele. De fapt, amintirile reprezintă majoritatea problemelor sale, alcătuiesc chiar peisajul în care se desfăşoară zborul lui şi e conştient mai tot timpul că ar trebui să fie în el, să facă parte din el. Totuşi, nu fac. A lăsat cumva deschisă uşa de la cuşca lor şi au evadat toate, ca să populeze şi să transforme lumea din jurul lui.

În clipa asta, îşi vizitează mama.

Despre ea nu are decât amintiri urâte, aşezate în două straturi: pe vremea când trăia şi după ce a murit. Casa în care a locuit ea a fost una dintre cele construite de oameni la început, în fabricile de pe *Gilgamesh,* şi apoi cărată pe bucăţi jos, pe Lumea lui Kern, cu lifturile portiidelor. Meshner îşi aminteşte că era o dărăpănătură, fiindcă improvizaţiile cedau. Oamenii s-au străduit din toate puterile s-o ţină în picioare, dar locuiau în ea nouă bătrâni acri şi portiidele nu se prea omorau să-i ajute. Nu *puteau* să-i ajute, pentru că mama lui Meshner locuia în Rezervaţie. El a trăit cu ruşinea asta toată copilăria, încercând s-o ascundă şi îndurând toate şicanele atunci când nu reuşea. Mama sa nu era Om, era numai om.

O mică parte din cei treziţi pe *Gilgamesh* s-au dovedit a fi un teren infertil pentru nanovirusul care, de altfel, construia punţi de legătură între oameni şi portiide, asigurând o înţelegere comună, ce avea să conducă la parteneriatele dintre juniori şi seniori de care se bucură ambele specii acum. Un capriciu fiziologic, poate, dar şi unul psihologic. Oamenii nepotriviţi nanovirusului nu puteau accepta ideea că păianjenii le sunt vecini, egali, gazde. Raţiunea ridica în mintea lor o barieră pe care nu o puteau depăşi. Printre ei se număra chiar şeful departamentului ştiinţific de pe *Gil.* Până la urmă, soluţia a fost Rezervaţia, o regiune mică de pe lumea portiidă aparţinând exclusiv oamenilor inadaptabili, unde păianjenii au căzut de acord să nu calce niciodată. Oamenii se împuţinau cu fiecare generaţie, chiar dacă populaţia generală creştea spectaculos, pentru că, din cauza factorului psihologic, nu supravieţuiau contactului cu portiidele, iar nanovirusul făcea restul. Aşa că la un moment dat a rămas numai o mână de oameni nenorociţi, înconjuraţi de o lume care, pentru ei, era atât de urâtă, că nu o putea tolera. Portiidele se dovedeau a fi pline de solicitudine, chiar mai amabile decât oamenii care considerau Rezervaţia un obstacol în calea acceptării speciei lor în lumea largă. Meshner nu suporta să meargă la mama lui, adânc implicată în teoriile conspiraţiei şi pentru care Rezervaţia era ca un incubator pentru virusuri. Îi povestea cum îl otrăvesc portiidele, cum se hrănesc din el când doarme, că au fost oamenii înrobiţi şi nici măcar nu-şi dau seama, că trebuie să se revolte şi să extermine păianjenii, altfel vor rămâne pentru totdeauna nişte vite de povară. Meshner asculta şi dădea nervos cu picioarele în aer sau şi le târa amărât. Tatăl său încerca să medieze legătura dintre ei, în favoarea speciei dominante a planetei, iar conversaţia degenera. Atunci Meshner se întorcea la şcoală printre colegii lui, care auziseră toţi de Mama lui Nebună şi care râdeau de el pe la spate.

Atunci i-a venit ideea, cel puţin jumătate din ea. Mai întâi, dacă înţelegerile portiide pot fi transferate într-o

minte omenească, faptul acesta i-ar ajuta pe rezervaţionişti să se împace cu lumea în care trăiesc. Apoi, după cum credea Meshner atunci, la 11 ani, puii de portiide nu *trebuiau* să meargă la şcoală şi să îndure batjocura semenilor – ştiau tot ceea ce era de ştiut.

După ce a stabilit parteneriatul cu Fabian, bineînţeles, a descoperit că ridiculizarea semenilor nu e o caracteristică tipic umană.

Aşa că iată-l în casa cu pereţii crăpaţi a mamei sale, care a murit cu un deceniu înainte de plecarea în călătorie a lui *Voyager,* dar aici şi acum e vie. O aude mişcându-se, târându-şi picioarele ca nişte fuse pe coridoarele sărac mobilate, strigându-l, vrând să-i spună adevărul despre Conspiraţia Păianjenilor, iar el se ascunde de ea dintr-o cameră într-alta, prin faţa ochilor sticloşi ai celorlalţi locuitori, pentru că nu o poate lăsa să-l vadă. Fuge, uneori pe două picioare, alteori, pe opt, fiindcă în dimineaţa asta s-a trezit într-un corp nefamiliar, iar dacă îl vede cumva mama sa, îl va numi *vierme,* cum le spune şi portiidelor.

Nici când are opt picioare nu aleargă suficient de repede. Mama lui, fie ea şi bătrână (e între două vârste, e bătrână, e ofilită, e moartă, toate vârstele suprapuse unele peste altele în amintirile acestea extrinseci), se apropie de el, vrea să-i zgârie călcâiele, cele patru perechi de călcâie, şi aduce cu ea…

Aceasta este clipa când Meshner înaintează prea lent, când centrul raţional din creierul său începe să deconstruiască *lucrul* care îl urmăreşte, pentru că persoana mamei sale e singura pe care a aşezat-o peste el. Iată-l pe Meshner în această amintire cum alunecă în focarul gândurilor sale negative: cea care i-a dat viaţă, cea al cărui atavism i-a distrus copilăria, cea a cărei moarte l-a făcut să înţeleagă că a tratat-o foarte urât cât a trăit, că a ostracizat-o şi a respins-o. Meshner fuge de propriile lui fapte; nu e de mirare că nu poate scăpa.

Camera se întunecă, clădirea veche e cuprinsă de o putreziciune inerentă, accelerată, mucegaiul înceţoşează geamurile. Locuitorii din jurul său sunt doar nişte feţe

îmbătrânite, de care îşi aminteşte vag, aşezate pe trupuri fluide. Între timp, ceva îşi face drum cu forţa înăuntru, strigându-l pe nume.

Pornim într-o aventură.

Meshner ştie că a venit momentul de criză – a venit *din nou,* însă nu are timp să se aplece şi să-şi culeagă amintirile împrăştiate din alte vremuri. Îşi ia elan pentru ultima oară şi ţâşneşte spre *Altundeva.*

Aleargă cu paşi mărunţi pe un pod spiralat, strălucitor, luminat de lună, aleargă pe două picioare, pe opt, înconjurat de căldura unei nopţi tropicale şi de stelele devorate pe jumătate de umbrele copacilor. Una dintre ele se mişcă şi o parte din el îşi aduce aminte că aceasta e Kern, Modulul-Santinelă Brin 2, pe orbita ei permanentă, aşteptând şi acum ca minţile maimuţelor de jos să-şi cheme creatorul. În momentul acela de limpezime, urmăritorii îl ciupesc de călcâie şi el se forţează să uite, să aibă opt picioare ca să sară pe un pod mai înalt, pe cocoaşa proeminentă a unei case dărăpănate a unor surate portiide, pe unul dintre copacii înalţi, dar ei se ţin scai de el, se răspândesc, încearcă să-i reducă opţiunile până rămâne fără niciuna.

Nu e Fabian, dar aceasta e una dintre înţelegerile lui Fabian. Se transmite din generaţie în generaţie, de la mascul la mascul, de secole întregi. Nu este interzisă – portiidele nu au cenzură formală –, dar e imposibil să o obţii deschis, lumea se uită urât la tine, ar fi curată sinucidere socială. E înţelegerea unui mascul hăituit de femele pe vremea când acesta era sportul preferat al tinerelor vlăstare portiide cu educaţie aleasă. Cinci fiice aparţinând unor case elitiste concurează în a-l doborî şi a-i seca energia vitală într-o ceremonie specială, ca o celebrare a tradiţiilor.

Totuşi, Meshner ştie că prin intermediul străvechii amintiri a păianjenului despre femelele hărţuitoare caută să ajungă la el o altă forţă, că în spatele tuturor acestor lucruri, al amintirilor urâte, care sunt refugiul şi caznele sale, se află ceva din ce în ce mai hotărât să-l prindă. Îi

descompune şi îi devorează fiecare amintire. Când se apropie la numai un pas de el – când Meshner e nevoit să evadeze în coşmarul următor ca să nu piară –, îl simte, e o percepţie clocotitoare, care îşi spune în numeroase feluri şi de care nu se poate rupe, fiindcă se ascunde înăuntrul său, iar „înăuntru” înseamnă şi „de jur-împrejur”, pentru că el însuşi se află tot înăuntrul său.

Prea multă gândire raţională, prea se agaţă de amintiri şi de instrumente cognitive ca de nişte ancore şi nimic mai mult. *Fugi,* îi strigă creierul, iar el fuge, străbătând fulgerător înţelegerea străveche până la momentul când a fost promovat altcineva în locul său, când a lezat un savant portiid eminent, care l-ar fi putut arunca în obscuritate pentru totdeauna dintr-o simplă zvâcnire de picior, când Fabian dansează ca să fie acceptat de o femelă şi se urăşte pentru asta, încă o dată şi încă o dată, urmărit de oameni şi de portiide, de conceptele de ruşine, groază şi autodetestare.

Până când...

Nu e sigur dacă se mişcă el prea încet sau dacă totuşi *Celălalt* are o revelaţie, dar lumea din jurul său se încleştează şi se deconstruieşte. O clipă, Meshner nu mai e nimic, nu vine de nicăieri, e pe punctul de a înceta să existe ca fiinţă independentă de urmăritorul lui. Simte creasta valului umbrindu-l şi nu se poate ţine de nimic înainte de a fi lovit, pentru că nu mai există nimic de care să se ţină.

Apoi – o altă amintire, copilăria sa timpurie, înainte de a fi învăţat prea multe despre lume sau de a descoperi obsesiile care îi vor umple şi călăuzi mai târziu viaţa: problemele de concentrare, statul pe iarbă cu mama care îi spune ceva, dar pe care o ignoră când zumzăie pe lângă ei o insectă. *O, uite o albină!* Nu-i pasă că mama lui se retrage îngrozită când vede insecta detestabilă, pentru că e interesat de orice, de toate în acelaşi timp.

Valul rău-prevestitor al uitării se sparge dintr-odată în toate direcţiile, eliberat de temerile lui Meshner Osten Oslam, care se trezeşte în cu totul alt loc.

E într-un mediu umed. Atmosfera, solul, *totul* e… altfel decât ar trebui, fără substanţă, o simulare nereuşită a unui loc unde nu a fost niciodată. Nu e luat din mintea lui, nici din vreuna din înţelegerile implantate de Fabian. Terenul e stâncos, aspru, presărat cu bălţi şi canale. Miroase a mare, dar nu a marea pe care o cunoaşte el. Simte sarea în aer, dar mirosul emanat de formele de viaţă biologice şi descompunerea lor e străin. Cerul e colorat în altă nuanţă, corpul său are altă greutate, costumul îl strânge unde nu trebuie.

În jurul lui, viaţă. Unele creaturi se mişcă, altele stau pe loc. Niciuna nu-i e familiară. Plante care nu sunt, de fapt, plante îşi deschid braţele spre cer. Printre ele, se târăsc fiinţe care nu sunt animale. O carapace spiralată, pe şase picioare butucănoase, se loveşte de piciorul său în trecere, dar îl ignoră. Ca organismele microscopice dintr-un strop de apă, amintirea aceasta este o lume prosperă în sine, indiferentă la orice se află dincolo de hotarele ei.

Pe Meshner nu îl mai urmăreşte nimic. Uşurarea e aproape absurdă, ca şi când mergi şi te izbeşti de un copac la finalul unui spectacol de comedie. Meshner se află în memoria altcuiva, respiră aerul pe care şi-l aminteşte altcineva, e târât de o gravitaţie superfluă.

Ceva începe să se construiască în faţa lui. Se ridică din apă, vrând să prindă contur: pentru o clipă, pare un umanoid, dar se dezintegrează, numai ca să încerce din nou, de data asta arătându-şi oasele, nervii, vasele de sânge, organele, nu foarte precis redate, din câte îşi aminteşte Meshner, dar poţi atârna pe ele o piele, un costum spaţial, un chip. Unul de femeie, prea mic pentru gulerul deschis al costumului. Pielea e mai palidă decât a lui, părul are o nuanţă roşcată, nemaiîntâlnită la o fiinţă umană. Pare şi mai bătrână decât el, dar indiciile sunt neclare, o medie aproximată din mai multe decenii.

Femeia clipeşte peste orbitele goale, dar când îşi ridică pleoapele i se văd nişte ochi căprui. Gura i se deschide şi, o clipă, se mişcă independent de maxilar sau musculatura craniană, aşa că Meshner e azvârlit imediat înapoi pe

tărâmul coşmarurilor, dar atunci ea spune:

— Numele nostru e Lante.

E gata să-i spună şi el ceva sau măcar să se holbeze la ea prosteşte, când o mână îl apucă de încheietură şi îl trage în cu totul altă parte.

9

Am găsit

ceva neaşteptat.

Ne-am adus aminte cum a fost şi cum să ne ferim de capcanele acestui mediu care este corpul uman. Am devenit voit inofensive şi l-am lăsat să ne ducă în spaţiile mai complexe. Acolo ne-am găsit, în sfârşit, o casă nouă, abandonând strădania costisitoare a înfiinţării independente, în afara unui vas, atât de grea, atât de obositoare, totuşi...

Am descoperit...

Totul, pretutindeni. Spaţii în alte spaţii. Ramificaţii complexe. Lumi, am descoperit lumi, aşa cum ni s-a promis demult.

Pornim

într-o aventură.

10

Paul e din ce în ce mai frustrat. I s-a dat ocazia să aleagă între a rămâne prizonier sau a se alătura clanului acestuia de rebeli ai ştiinţei şi tocmai a schimbat o celulă cu alta. Nu a cerut niciodată să fie ambasador. Bineînţeles, acest lucru nu e adevărat. La momentul respectiv, a fost un voluntar entuziast şi i s-a părut o idee teribil de bună să fie primul din neamul lui care ia contact cu vizitatori de pe altă stea, dar acum îl încearcă sentimente total opuse, pentru că nu mai e o chestiune de alegere.

Primul gând al lui Paul e să-şi sfideze gazdele-răpitori, nefăcându-le jocul şi căutând o cale de scăpare. Asta îşi doreşte. Calculele raţionale făcute pe treapta inferioară celei conştiente din structura sa neurală îi arată rapid că evadarea nu e o opţiune, dacă nu are o soluţie de a supravieţui în vid. Mintea lui conştientă, emotivă se poticneşte, aşa că se orientează spre o altă cale de scăpare. Dacă tot trebuie să interacţioneze cu monştrii aceştia străini, atunci măcar să stabilească el regulile relaţiei dintre ei. La urma urmei, drumul până la Nod e lung. Într-adevăr, va fi nevoit să le studieze formele bizare foarte multă vreme. Au tot încercat să-i vorbească ajutându-se de aparatul acela care nu afişează decât nişte sentimente bâlbâite. El n-a catadicsit să le vină în întâmpinare. Tocmai *asta* îşi doreşte: să fie propriul lui stăpân, controlând singurul instrument care i-a rămas la dispoziţie – străinii. Creierii lui secundari se pun pe treabă, pentru a duce la capăt sarcina imposibilă pe care le-a impus-o voinţa.

În clipa de faţă însă, străinii şi caracatiţele celelalte nu sunt atente la Paul, pentru că au musafiri. Li s-a alăturat o navă de război.

Vasul de cercetare ştiinţifică *Exteriorul privind în interior* accelerează în continuare, desigur, pentru că nu a ajuns nici la jumătatea drumului. Bine protejat în apă, Paul resimte acceleraţia mai degrabă ca o coborâre în adâncuri

decât ca mişcare, dar, după atâtea zile de călătorie, viteza lor medie prin vidul lipsit de fricţiune al spaţiului este cu adevărat incredibilă faţă de… ce? În raport cu planeta de pe care au plecat sau cu cea la care urmează să ajungă la capătul traiectoriei lor curbate, se deplasează foarte rapid, însă niciunul dintre cele două corpuri cereşti nu se află în raza vizuală, pentru a se raporta la ele. Nava de război, *Carapacea cu ecou,* şi-a ajustat fără efort viteza şi acceleraţia după a lor, deci cele două vehicule merg frumos unul lângă altul, ciudat de paşnice.

„Navă de război” e, de fapt, o denumire improprie. În prezent, vasul e într-adevăr unul de război, dar Paul se gândeşte la el ca la o Navă-casă unde să trăiască de acum încolo, dacă spaţiul pe care l-au ocupat octopodele înainte e stricat şi putred. Numai că indivizii, grupările şi comunităţile se mai şi bat între ele. Luptele sunt spontane şi provoacă alte încăierări, deci cauza lor, puţinătatea resurselor sau incompatibilitatea ideologiilor, nu mai contează. În consecinţă, navele suferă transformări în funcţie de toanele locuitorilor. Sfera aceasta grozavă e dotată cu un întreg arsenal între propulsoarele ei omnidirecţionale, pe când vasul de cercetare nu are nicio armă, cel puţin Paul nu vede niciuna. Numai că moluştele cu care s-a înhăitat el sunt tare deştepte şi le uneşte precizia intelectului (a subconştientului). Minţile lor resping ideea de încarcerare în aceeaşi măsură ca ale semenilor lor, dar sunt de neclintit şi în voinţa lor de a ocoli, manipula şi strâmba legile universului. Asemenea tendinţe au existat dintotdeauna printre caracatiţe, dar s-au manifestat mai degrabă marginal, date la o parte de elementele mai conservatoare, cuprinse de anxietate sub presiunea unui experiment oarecare. În zilele bune, înăbuşirea tendinţelor amintite însemna doar demontarea forţată a echipamentelor sau schimbul încins de tonuri ale pielii. Acum, că întreaga lor civilizaţie atârnă pe buza prăpastiei, mizele sunt mai mari şi violenţa frizează moartea.

Totuşi, octopodele nu sunt sălbatice. Poate că se

încaieră din senin, dar asta nu înseamnă că agresiunea e prima lor opţiune. Grupul care e acum la comanda navei de război lansează un apel. Pe fuzelajul curbat, culorile încep să se răspândească, vizibile de la distanţă. Paul ţâşneşte spre consola lui şi recepţionează restul mesajului, calcule reci, indicând ameninţare şi cereri insistente, însă mai importante sunt culorile. Numerele exprimă doar capacitatea sterilă; culorile trădează intenţia. Facţiunea de pe nava de război pledează cu ardoare ca nimeni să nu se apropie de planeta aceea blestemată – e înspăimântătoare, o grozăvie! Sosesc răspunsurile amestecate ale savanţilor, globurile înlănţuite îşi schimbă tenta – un cor de voci protestează pe tonalităţi diferite. Judecând după atitudinea oarecum relaxată a celor implicaţi – şi după distanţa până la destinaţie –, Paul ştie că această postură se va prelungi. Îi vine o idee. Centrii nervoşi ai Atingerii sale lucrează încă de când a simţit dorinţa aceasta, iar acum au găsit o soluţie. Tot ceea ce ştie Paul în clipa de faţă e că vrea să discute cu străinii.

Concentrată pe nava colosală de afară, Helena e gata să rateze pauza de contact. Poate cu scopul să intimideze, nava s-a apropiat atât de mult, încât în zonele ei mai transparente se disting particule în mişcare; ar putea fi cefalopode înghesuite în dreptul geamului, ca să arunce o privire la viitoarea lor victimă. Se văd şi armele; nu e nevoie să-ţi foloseşti imaginaţia ca să le estimezi potenţialul distructiv, având în vedere rădăcinile comune ale tehnologiei lor. Culorile încep să se întindă pe învelişul curbat, imens, filtrele translucide spălându-l şi îmbinându-se când nava de război începe să transmită concomitent ameninţări şi cereri, pe o scară atât de largă, că software-ul Helenei, *ochii* ei de om, nu le poate procesa. Nu e în stare decât să se holbeze la culori, convinsă că simbolizează furie şi intenţii belicoase.

Portia, înzestrată cu un câmp vizual mai larg, o trage de mânecă apoi cu pedipalpii.

— Ambasadorul îţi trimite semnale.

— În clipa asta? întreabă Helena, pentru că amărâta de caracatiţă n-a făcut altceva decât să plutească nepăsătoare pe toată durata călătoriei.

Acum, că sunt pe cale să fie dezintegrate, a devenit brusc vorbăreaţă. Sau poate că le anunţă oficial că urmează să fie predate altora, pentru a fi duse apoi la execuţie.

Punctul de joncţiune dintre sferele lor s-a transformat într-o lupă prin care se văd foarte bine culorile octopodului. Animalul transmite în ritm lent – marginea mantiei lui, braţele şi pielea din jurul ochilor tremură uşor de agitaţie, dar mijlocul lui trenează, o nuanţă devenind o alta când încearcă să-i spună ceva Helenei cât mai clar. Trei-patru tentacule se încolăcesc în jurul consolei, ca şi când ar vrea s-o scoată din carcasă.

— Helena, semnalele, zise Portia. Au un format foarte diferit.

Helena le accesează. La prima vedere, îi par nişte aiureli, o serie de fişiere trunchiate, fracţiuni de secundă de date vizuale, înregistrări audio, numere: cu totul altceva decât obişnuitele informaţii pe jumătate inteligibile ale octopodelor. O cuprinde disperarea. *Chiar nu am înţeles nimic până acum?* Se uită la ambasador şi întrezăreşte un sentiment înrudit în licărirea care se străduieşte să-i lumineze pielea. Amândoi încearcă să spargă bariera lingvistică. Pentru prima oară, caracatiţa *încearcă* să comunice cu ea.

Apoi Portia descifrează succesiunea de semnale: au fost trimise la grămadă, ca scoase dintr-o arhivă uriaşă şi pe urmă învălmăşite. Există însă etichete ale seriilor de indicatori. Puzzle-ul poate fi reasamblat. Helena se uită la ansamblul rezultat, are din nou un scurt moment de disperare, pe urmă înţelege. A mai văzut aceste fragmente. Sunt ale lui Senkovi, înregistrările, cuvintele şi expresiile lui. Sunt scoase din context, înşirate fără a se respecta ordinea lor iniţială, dar ea le urmăreşte în succesiunea actuală: Senkovi predând cunoştinţe, plângând, râzând, vorbind cu colegi care nu se văd în imagine, mâncând, dar

cel mai des conversând cu animalele lui, strămoşii îndepărtaţi ai acestei bizare civilizaţii care străbate cosmosul. Ar trebui să fie un haos, dar ea urmăreşte datele până la sfârşit având senzaţia că, de fapt, citeşte un mesaj coerent, deşi cuvintele nu au niciun sens. Ascultă mesajele încă o dată, Senkovi se bâlbâie şi ţopăie de la o secundă la alta, îi vede faţa, îi aude expresiile omeneşti, dar cu o sonoritate stranie, peste care s-a scurs o eră lungă a eşecurilor.

Vorbeşte despre eforturile lui, despre experimentele lui, poate neinspirate, poate condamnate; despre rezistenţa întâmpinată şi perseveranţa lui, un moment de entuziasm sălbatic, de maniac, în faţa proiectului lui, apoi unul de cruntă depresie, fiindcă toate par să se ducă de râpă. Sentimente răscolitoare traduse în emoţii umane, etichetate în cuvinte ciudate, care condensează denotaţiile, şlefuite până când Helena… îşi zăreşte faţa în ele, o faţă de om conferindu-le o semnificaţie umană. În tot acest timp, caracatiţa îi priveşte îndelung trăsăturile, ochii, tot ce e vizibil dincolo de masca ei şi poate că le-a mărit ca să le vadă mai bine, căutând să identifice o expresie chiar în timp ce ea îi urmăreşte defilarea de culori.

O parte din Helena se retrage în sine însăşi, încăpăţânată, şi o întreabă: *N-ai putut să faci asta mai repede?*

Până acum, toate bune. E momentul să-i dea un răspuns. Portia îi selectează deja datele utile, ca s-o ajute să identifice nava în care se află, pe cea de război, planetele, conceptul abstract de *dincolo,* pentru a indica propria lor origine. Helena le preia şi începe să-i transmită ambasadorului culori. Le repetă, de cele mai multe ori, numai că de data asta octopodul o priveşte foarte atent şi interesat. Simte că se formează o legătură între ei, nu simpla identificare a unei alte fiinţe vii, căci aceasta a simţit-o de la prima întâlnire, ci recunoaşterea unei alte minţi sensibile, care se confruntă cu aceeaşi problemă şi încearcă să colaboreze cu ea pentru a-l rezolva.

Venim cu gânduri paşnice. Trebuie să vorbim cu

prietenii noştri. Trebuie să-i ajutăm.

Între timp, cele două nave se înfruntă într-o explozie de nuanţe pe fuzelajele lor scânteietoare.

11

Zaine s-a trezit, însă are dureri. Fabian ştie câte ceva despre medicina umană, dar în domeniul neurologiei. Biblioteca de înţelegeri la care ar apela în mod normal e inaccesibilă, probabil pierdută definitiv, dacă nu se pot întoarce pe *Voyager.* Echipamentul care ar trebui să sintetizeze produse de bază, ca analgezicele, nu funcţionează şi nici nu apare pe lista de reparaţii a lui Kern. Ea comunică tot mai rar cu echipajul navei prăbuşite. A trecut un timp de când portiidele nu i-au mai auzit glasul monoton. Viola i-a ordonat, i-a cerut ferm, i-a vorbit frumos şi, când a crezut că Fabian e ocupat cu altceva, chiar a implorat computerul să le vorbească. Acum, Kern comunică numai prin intermediul consolelor, transmiţând rapoarte de funcţionare succinte, lipsite de orice personalitate. Când Viola face o verificare generală a sistemului, constată nu doar că nu operează cu minimum de resurse, cum se aştepta ea, dar e şi implicat într-o serie întreagă de activităţi dinamice, organice şi anorganice. Centrii ei electronici rulează la capacitate maximă, mutând la capătul listei sarcinile de întreţinere a lui *Lightfoot.* Furnicile, care se ocupă de cadrul larg al gândirii şi de rezolvarea paralelă a problemelor, trec printr-un fel de criză. Insectele sunt cuprinse de frenezie, în permanentă comuniune una cu alta în timp ce mută datele de la antenă la antenă; fiecare îşi dedică microcolecţia de neuroni unor minuscule subseturi de raţionament, combinându-le pe acestea cu ale vecinelor, apoi examinează, iau decizii şi recalculează. Componentele electronice lucrează cu viteza fulgerului în creierul anterior al lui Kern, creier care ia decizii şi comandă un motor extins de luare a deciziilor, găzduit în coloniile de furnici aflate la dispoziţia lui Kern. Pentru Kern, totul e *Kern,* iluzia unui tot unitar. Violei însă nu îi este deloc clar cât şi ce a mai rămas din Kern, dar, indiferent ce parte a rămas din ea, acum e foarte ocupată. Se teme că, scăpată de sub control, învârte în gol

mecanismele. Furnicile, de o hărnicie furibundă, şi-au încetat activităţile de întreţinere regulată. S-au adunat deja grămezi de muncitoare moarte, ameninţând cu dispariţia coloniei (şi lobotomia lui Kern), dacă nu se iau măsuri de remediere. Şi, dintre toţi membrii echipajului, numai Kern poate lua asemenea măsuri.

Totuşi, Viola e o fire pragmatică. Izolează sectoare din arhitectura computerului, furând neuroni de la Kern cea frenetică. În felul acesta, speră să menţină sistemele de susţinere a vieţii, integritatea fuzelajului şi slabele lor eforturi depuse pentru efectuarea reparaţiilor. Viola ştie că, dacă va observa furtul, Kern – sau elementele disfuncţionale care i-au luat locul – îşi va recupera neuronii, cauzând prejudicii extreme.

În timp ce lucrează, îi comunică o concluzie lui Fabian: computerul, indiferent ce face, nu a căzut totuşi victimă haosului. În activitatea lui furibundă, Viola poate distinge unele tipare; în plus, reţeaua lor de comunicaţii a fost modificată repetat, ca să transmită mai eficient – nu către *Voyager,* ci către dronele şi staţia de pe orbită. Kern deviază un volum uriaş de date în câmpul gravitaţional, dar portiida nu-şi poate închipui de ce.

Artifabian, al treilea membru al echipajului, din fericire, încă deconectat de la Kern, o îngrijeşte pe Zaine. A acumulat mai multe cunoştinţe medicale despre vertebrate decât oricare dintre colegii lui în viaţă şi continuă să se poarte cu deferenţă, ca un mascul portiid politicos, lucru care o linişteşte pe Viola, dar îl enervează pe Fabian.

Atunci, fără nicio avertizare, sfidând şi cea mai vagă urmă de optimism, comunicaţiile prind viaţă.

Lightfoot, *Kern, Viola, Fabian, Zaine, Meshner? Mă aude cineva?* Un şir de nume rostite în limbaj portiid, spre încântarea auzului tuturor.

Aici Fabian, de pe Lightfoot. *Portia?*

Viola se repede lângă el, ca să-i atingă genunchii. Zaine rămâne singură, în partea cealaltă a camerei, aşteptând nerăbdătoare veşti.

Aici Portia. Nu ştiu cât timp avem la dispoziţie. Care e

situaţia voastră?

Fabian i-o prezintă, lăsând-o pe Viola să-i dicteze informaţiile foarte pe scurt şi accentuând ideea că nu mai au aproape nicio resursă. *Voi?* adaugă el la sfârşit.

Deşi i-a avertizat că nu are timp, Portia ezită suficient cât să-l alarmeze din nou pe Fabian. *Ne îndreptăm spre voi într-o navă comandată de o facţiune de savanţi octopozi. În prezent, nu urmăresc să ne salveze, dar eu şi Helena încercăm să-i facem să se răzgândească.* Discursul ei se aude prost, pentru că lipseşte interfaţa care să-i adauge personalitate şi subtext, dar Fabian deduce din ritmul cuvintelor că nu e prea încrezătoare în rezultatul încercărilor lor. *Există însă o complicaţie. Suntem însoţiţi de un alt vas. Are intenţii ostile şi e conectat la nava care v-a atacat. Totuşi, în momentul de faţă se poartă un dialog.*

Îndemnat de Viola, care scutură nervos din pedipalpi, Fabian spune cu un calm demn de laudă: *Mai multe detalii, te rog.*

Echipajul navei pe care ne aflăm pare că are un scop ştiinţific. Vasul inamic vrea să-i împiedice să şi-l îndeplinească. Dar, până acum, n-a făcut decât... să se laude. Îşi tot arată diverse palete de culori. Ar fi amuzant, dacă inamicii nu ar fi atât de puternici şi navele lor, atât de mari. Şi dacă nu am fi noi atât de neputincioase. Frustrarea Portiei răzbate până la ei, în ciuda barierelor tehnice. *Dar se poartă un dialog.*

Şi nava care ne-a atacat?

E pe orbită, în vecinătatea satelitului planetei. Pare a fi dornică să preia ştafeta de la vasul care ne însoţeşte. Deocamdată. Din câte am observat, creaturile acestea sunt versatile.

Viola se lasă pe o parte, gata să-l împingă pe Fabian, dar se răzgândeşte. Postura ei indică o cerere tensionat politicoasă de a prelua consola de comunicare. Fabian i-o cedează cu aceleaşi gesturi deferente.

Care e motivul ostilităţii lor? întreabă Viola.

Viola? Nu se simte nicio diferenţă de ton, dar Portia sigur şi-a modificat limbajul trupului, pentru că discută cu

o femelă. *Pe planeta pe care v-aţi prăbuşit trăieşte un agent patogen. Moluştele sunt îngrozite de el. Întreaga lor planetă e infestată şi nu vor ca agentul să se răspândească şi pe altele. Asta complică recuperarea voastră şi a documentelor ştiinţifice ale gazdelor noastre.*

Viola scutură şi bate uşor din picioare, într-o exprimare mută a entuziasmului şi inspiraţiei. *Portia, lucrez... Lucrăm la transmisiile de pe staţie. Am ajuns să înţelegem destul de bine agentul respectiv. E mult mai mult decât crezi. E... o descoperire epocală.*

L-am văzut în acţiune. M-a speriat şi pe mine, îi spune Portia fără menajamente, ea, care e renumită pentru nesăbuinţă.

Portia, ai un canal de comunicare deschis cu moluştele? insistă Viola.

Da, mulţumită Helenei. Nu se aude prea bine, dar putem transmite idei de complexitate medie.

Picioarele Violei se cabrează, de parcă s-ar pregăti de un salt primejdios. Atunci avem un avantaj. *Avem relatarea lui Lante şi o putem studia aici, neîmpiedicaţi de nimeni. Dacă moluştele au un duşman, le putem ajuta să-l înţeleagă, poate chiar să-l distrugă. Dar au nevoie de noi. Trebuie să ne recupereze de pe planeta asta şi să ne ducă undeva în siguranţă, ca să cooperăm cu ele de bunăvoie. Le poţi transmite asta?*

Pot s-o comunic facţiunii ştiinţifice, răspunde Portia nesigură. Dacă reuşim să-i facem să ne înţeleagă, atunci o pot comunica şi ei facţiunii războinice, dar nu ştiu cât ne va ajuta asta.

Încearcă, insistă Viola. *E singurul avantaj pe care îl avem faţă de ei.*

Graţie Înţelegerilor ei tehnice, Viola e cea mai potrivită pentru a lucra la sistemele de pe *Lightfoot,* care ameninţă întruna cu pierderi de energie, funcţionarea defectuoasă a sistemului de menţinere a vieţii şi deteriorarea aparatelor care produc hrana. Ocupată cu rezolvarea acestor treburi rapide, dar esenţiale, i-a pasat arhiva Lante lui Fabian,

spunându-i să se pună la punct cu diversitatea de aspecte zoologice transmise de staţie sau de ce anume locuieşte pe staţie. După ce a văzut ce-a văzut în falsul oraş de pe planetă, Fabian ar cădea de acord cu ea chiar şi fără ameninţarea de a fi nimiciţi din spaţiu, aşa că încearcă să-şi facă o idee despre biosfera străină parcurgând materialul foarte atent, deşi ştie că, în mare parte, e doar ficţiune.

Unele capitole sunt aiureli, texte aranjate după standardele lexicale de pe Vechiul Pământ, dar fără înţeles, scrise parcă de un analfabet. Altele par să corespundă cu stilul în care s-ar aştepta Fabian să scrie străvechii oameni de ştiinţă – prezentări ritualice şi formale, lipsite de efect, cu care portiidele sunt foarte obişnuite, întrucât Avrana Kern aparţine clasei savanţilor, deşi tot îi scapă câte-o expresie banală. Apoi vin capitolele scrise mai târziu, în opinia lui. Fabian îşi formează un tipar în minte, aşa cum fac portiidele şi oamenii când sunt lăsaţi de capul lor. A văzut imaginile de demult, despre misiunea plecată din Vechiul Imperiu pe lumea aceasta abandonată. În ele apărea o femeie numită Lante. A fost infectată, ea şi toţi ceilalţi. Infectată şi omorâtă de comandantul ei, Baltiel, dar cine ştie ce s-a întâmplat după aceea cu el?

Fabian ordonează intrările pe baza metodelor de datare din Vechiul Imperiu şi a presupunerilor lui şi descoperă anatomia unei transformări în care inteligenţa umană e copleşită, dizolvată într-o spumă, apoi reconstituită ca o insectă în metamorfoză, până când apare *ceva* care preia jurnalul şi încearcă să se dea drept om de ştiinţă, dar fără a înţelege ce sunt ştiinţa şi cuvintele. Până la urmă învaţă, iar ultimele câteva intrări sunt aproape pierdute, deoarece Fabian le-a aşezat printre cele de început, atât de limpezi i s-au părut.

În cele din urmă, odată cronologia încheiată, se caţără rapid pe perete, priveşte de acolo în jos, la ecranul care o afişează în întregime, şi încearcă să analizeze implicaţiile faptului că o femeie a murit şi a fost readusă la viaţă, cine ştie de câte ori, dar nu şi-a dat seama niciodată ce se

petrece cu ea. Citeşte despre viaţa de pe Nod, după cum numeşte Lante planeta aceasta. Despre simetria radială, scheletele hidrostatice şi toate celelalte feluri în care a transpus Lante mediul străin în concepte biologice proprii unui om de ştiinţă. Şi despre ereditate, care nu datorează nimic ADN-ului, informaţiile fiind înregistrate cu fineţe în dispunerea atomilor din interiorul membranelor, mult mai eficienţi sub aspect energetic decât cromozomii tereştri, astfel încât materialul ereditar din orice analog celular al unei stele-de-mare, să zicem, care se scaldă în soare, reprezintă sub 0,1 la sută din spaţiul ocupat de genele unei celule medii, portiide sau umane. Numai că în acest punct s-a întâmplat ceva, fie cu documentele, fie cu evoluţia, pentru că Lante, în ultimele ei zile, a fost fascinată de o specie care contrazice toate cele de mai sus, în cadrul căreia instrucţiunile moştenite şi transmise noilor generaţii vremelnice sunt ridicol de abundente.

În opinia lui Fabian, asta e o dovadă a faptului că Lante şi-a pierdut uzul raţiunii, dar Viola îl ia la rost când i-o comunică.

Înţelegerile, îi spune ea. *Asta am vrut, în primul rând. Acestea sunt înţelegerile lor.* Îşi rupe din timpul dedicat reparaţiilor şi face câteva calcule rapide ca să afle ce volum de date ar putea conţine comoara aceasta de coduri genetice, însă nu-i mai ajung numerele. Fiecare celulă e o arhivă uriaşă, dar pentru ce, de ce?

Echipajul îşi petrece zilele şi nopţile muncind. Nu i-a distrus nimeni – Helena şi Portia amână inevitabilul, întorc clepsidra la fiecare oră. Colegii lor de pe *Lightfoot* nu mai au mâncare şi aparatul de reciclat apa dă semne de uzură. Zaine doarme foarte mult, dar când e trează suferă. Compoziţia atmosferei se schimbă uşor şi ea, oricât repară Viola purificatoarele. Da, atmosfera de afară e respirabilă, dar acolo trăiesc şi alte fiinţe. Fabian a trimis drona în recunoaştere pe distanţă lungă, comandându-i să zboare foarte sus. Solul din jurul lor e împânzit de rămăşiţele oraşului. Drona e prea sus ca să se vadă locuitorii masivi şi greoi, dar *ceva* a cioplit în pământ şi a scos la lumină

oraşul gata ruinat.

Acum e noapte şi, cu toate că portiidele văd mai bine pe întuneric, sunt şi fiinţe diurne, asemenea oamenilor, cu simţul văzului dezvoltat, iar aceasta e o noapte străină, prin care mişună tot felul de monştri.

Fabian priveşte îndelung relatarea bizară şi confuză a lui Lante. Încearcă să tragă concluzii cu care o parte din el nu e de acord. În mintea lui, o siluetă clătinată urcă anevoie pe platoul alpin. Păianjenul se îngrozeşte că ar putea auzi o bătaie în uşă.

Fabian îi prezintă Violei raportul său final. Au o imagine cât se poate de clară a modului în care decurge viaţa pe planeta pe care au naufragiat, în special a unei anumite părţi din ea.

Ai avut dreptate, până la urmă, recunoaşte Fabian. *Înţelegerile de aici… Nu sunt ca ale noastre, dar seamănă.*

Evoluţie convergentă, decide Viola. *Poate că, într-un final, orice formă de viaţă ajunge să o experimenteze.*

Fabian e destul de obosit şi tulburat ca să bată din picioare un răspuns mai dur. *Numai că noi nu am evoluat convergent. La noi, evoluţia a fost influenţată de virusul folosit de oameni ca să-i optimizeze pe strămoşii noştri. Pe Pământ, viaţa nu a cunoscut o asemenea evoluţie. Filonul cel mai bogat e aici. Noi doar… pretindem că am evoluat convergent.*

Violei nu-i convine răspunsul. Ca femelă puternică şi educată, provenită dintr-o casă dominatoare, s-a obişnuit să se considere consecinţa naturală a unei evoluţii superioare. Totuşi, pe planeta asta, societatea portiidă înseamnă doar ea şi Fabian, iar el îşi închipuie că poate vorbi liber pentru că şansele de a scăpa amândoi cu viaţă sunt minime.

Pentru Fabian, descoperirile făcute în legătură cu organismul străin sapă o prăpastie existenţială. La sfârşit, a mai existat Lante? A fost conştientă de ceea ce a devenit? Visează filosoful că e fluture sau fluturele că e filosof? Pentru Viola şi Zaine, acum că şi-au reluat

parteneriatul, descoperirile lui sunt extraordinar de fascinante. Viola nu mai face pe inginerul, ci e liberă să se inspire din alte înţelegeri şi să redevină un savant speculativ. Cele două se minunează de fidelitatea transcrierilor genetice şi comprimarea datelor din organismul străin, comparate favorabil cu cea mai înaltă tehnologie portiidă. Numai dacă ar găsi o cale de a se întoarce acasă. Fabian e din nou exclus, dar de data asta nu se lasă, ci se apropie foarte mult de ele, intervenind punctual în conversaţia lor. Viola se întoarce şi-l ţintuieşte cu ochii principali.

Nu ai de lucru?

Ori nu are nimeni, ori au toţi. Ar fi şi mai arogant, dacă nu ar fi făcut ea toate reparaţiile. *Sunt savant. Mai mult, sunt specialist în neurologie umană. Am contribuţii importante. Nu sunt doar cel însărcinat cu treburile ingrate.*

E nevoie de mult curaj ca să se impună astfel, mai ales în faţa Violei, care e din Garda Veche când vine vorba de locul masculilor în societate. La început, ea îl priveşte glacial, iar Zaine nu ştie ce să spună. Artifabian sparge gheaţa, jucând încă o dată rolul masculului politicos. *Am ajuns la concluzia că parazitul nu numai că a elaborat o metodă complexă de codificare a memoriei şi a experienţelor, care sunt copiate pentru generaţiile următoare, dar e capabil şi să se folosească de ea pentru a-şi încărca o conştiinţă umană, cel puţin parţial.*

Toţi stau cu ochii pe robot, care se ghemuieşte copleşit de atenţia lor. Întorsăturile lui de frază sunt un amestec ciudat de politeţe masculină şi aplomb controlat, în stilul lui Kern. Fabian crede că ar putea să se întrebe despre robot exact ceea ce s-a întrebat despre Lante: *Se preface sau chiar crede ce spune?* La urma urmei, Artifabian e experimentul lui Kern, o modalitate prin care entitatea bioorganică artificială pătrunde mai adânc în vieţile semenilor lui naturali. Traducerea era doar unul dintre mijloace, iar avariile suferite de robot la prăbuşirea navei au determinat apariţia acestei personalităţi secundare

curioase, căreia Kern poate că intenţiona să-i dea o utilizare ulterioară.

Dar, dacă e mascul, Artifabian poate să comunice lejer cu Fabian, iar ceilalţi au nevoie de el ca să discute între ei. Aşadar, fără consimţământul formal al Violei, Fabian e inclus în discuţie.

Să-şi încarce o conştiinţă? repetă el.

Viola tresare iritată, însă cedează. Impresia pe care şi-a făcut-o Zaine citind ultimele capitole este că parazitul a... reconstruit sistemul neuronal al gazdei sau îl simulează. Omul decedat a fost refăcut din memorie şi, în toată perioada cât a durat simularea, a crezut că este Lante. Asta e opinia lui Zaine. *Dacă aşa e, atunci capacitatea parazitului de a stoca informaţii depăşeşte orice capacitate artificială construită de noi.*

Capacitatea fiecărei celule, o corectează absent Fabian.

Viola îl ţintuieşte din priviri. Artifabian traduce. Zaine rămâne şi ea cu ochii pironiţi asupra lui. *E un lucru cert,* adaugă Fabian. *Conform notelor lui Lante, e vorba de ceva similar unei culturi bacteriene. Celulele individuale se înmulţesc, se reproduc şi apoi mor, dar informaţiile din ele sunt, de asemenea, copiate. O singură celulă ar putea produce o colonie uriaşă, dacă e lăsată să se reproducă necontrolat şi să-şi transmită urmaşilor toate informaţiile. Nu există sugestii de ierarhie sau distribuire a informaţiilor – asta ar presupune un grad de organizare de care, din câte am citit, parazitul nu e capabil. În concluzie, dacă o poate reproduce pe Lante e pentru că femeia e inclusă în fiecare parte din el care a intrat în contact cu ea.*

Zaine scutură din cap şi mişcă din buze, iar Artifabian bate din picioare: *Imposibil.*

Măcar o dată, Viola e de partea lui Fabian. *O asemenea descoperire se face o dată la o mie de ani,* declară ea, de parcă stabilimentul ştiinţific de pe Lumea lui Kern va fi impresionat şi va veni să-i salveze în semn de recunoaştere pentru realizarea lor, în loc să le consemneze, pur şi simplu, decesul intervenit pe o lume străină, îndepărtată.

Fabian simte nevoia să se impună din nou în faţa ei. *Şi*

parazitul e tot acolo şi îşi aminteşte. A încercat să fie Lante chiar şi când a rămas fără gazdă. Nu a intrat în gazdele sale iniţiale, cele cu carapace, iar corpuri umane nu a mai avut la îndemână. A construit obiecte omeneşti aici – probabil că oraşul seamănă cu cel în care a locuit Lante pe Pământ. A avut la dispoziţie mii de ani. Îşi aminteşte că e Lante, dar bănuiesc că nu ştie ce înseamnă asta. Nu cred că a mai rămas prea mult din Lante în el.

Zaine vorbeşte din nou peste el, din cauza întârzierii la traducere. Artifabian termină de emis sunetele omeneşti care codifică spusele lui Fabian înainte de a-şi târî picioarele şi de a undui din pedipalpi, ca să traducă şi cuvintele ei.

Iar acum îl va stoca pe Meshner.

Fabian îngheaţă, e la un pas de a aluneca din nou în starea de amnezie. Zaine nu a vrut să-l jignească, bineînţeles, dar el a judecat lucrurile doar până aici şi nu a făcut şi următorul pas logic. Parazitul i-a furat partenerul de cercetare care probabil că e redus la frânturi de informaţii stocate, chiar în clipa asta, peste frânturile rămase din Lante.

12

În prima clipă, Meshner crede că se află din nou pe staţia orbitală. La câte coşmaruri a avut, chiar nu vrea să retrăiască întâlnirea de la care a pornit dezastrul. Numai că, atunci când încearcă să-şi aducă aminte ce s-a *întâmplat,* lucrurile încep să se disipeze, se derulează cu încetinitorul şi îl simte pe hărţuitorul său fără chip cum îl ajunge din urmă, se ancorează de memoria lui şi trage de el până îl opreşte în loc.

Pe lângă asta, locul acesta nu e cel ştiut de el. Seamănă ca aspect, dar încăperile nu sunt aceleaşi, sunt altfel dispuse, totul e… nefinisat. E mai degrabă schiţa unui concept, planul virtual al unui arhitect care şi-a transformat locuinţa în studio. Camere curbe cu design adaptat la gravitaţie artificială, coridoare care înaintează în faţă şi în sus, separeuri şi componente modulare, dar toate schiţate de parcă dispunerea precisă a liniilor şi a unghiurilor se construieşte *post facto,* după un model din memorie.

Uneori, absenţa memoriei e o binecuvântare. Probabil că Meshner nici nu vrea să ştie unde se află. Se întoarce către femeia de lângă el. Nu e Lante, însă are un chip familiar. Îşi aminteşte cu greu cum o cheamă, din cauza vălmăşagului de amintiri. Scurtează treptat distanţa dintre el şi monstrul care îi suflă în ceafă, până când e în stare să-i rostească numele: „Kern”.

Avrana Kern a făcut tot ce i-a stat în puteri. E conştientă de cunoştinţele ei şi ştie prin ce a trecut ca să ajungă aici. Evenimentele s-au întipărit adânc în ea. Abia când extrage memoria zilelor de odinioară îşi dă seama cât de puţin îşi aminteşte din ele. A lepădat orice bagaj inutil cum îşi leapădă şarpele pielea sau l-a lăsat să se erodeze pe parcursul nenumăratelor ei transformări: femeie, cyborg, intelect artificial, sistem cibernetic hibrid, din care s-a detaşat un fragment-fiică pentru a fi implantat pe

Lightfoot, şi care s-a fracturat încă o dată, când nava a fost atacată şi s-a prăbuşit. Totuşi, nu are cu ce altceva să lucreze în afară de ea însăşi, iar amintirile acestea sugerează mai degrabă modul cum crede ea că a arătat staţia de terraformare Brin 2 decât cum a arătat ea *în realitate.*

— Nu încerca să-ţi aminteşti prea multe, îi spune lui Meshner. Ascultă-mă.

Iar el o ascultă, disperat să afle răspunsuri, dar ea nu are ce să-i spună. Liniştea se lasă peste ei, prelungă, până când o sparge, spunându-i:

— Am fost atacat.

Imaginea ei virtuală confirmă cu o înclinare a capului. În spatele ei, rotiţele se învârtesc pentru a descoperi modalitatea de a se ocupa de el acum, că l-a izolat de toate.

Meshner nu se opreşte din gândit. Pe de-o parte, asta e o problemă, pentru că gândurile lui sunt ca o reţea de rădăcini care conduc la un loc întunecat şi corupt. Pe de alta, de ce l-a salvat, dacă nu pentru gândurile lui? Gândurile fac omul. Kern se dă peste cap să ridice bariere care îl restricţionează la resursele cognitive din imediata apropiere, simţind prezenţa cealaltă cum adulmecă în preajma graniţelor, ca un lup la gura peşterii unde sălăşluiau strămoşii ei paleolitic!.

— Acesta este… implantul, rosteşte el, iar Kern simte o urmă de mândrie că Meshner şi-a dat seama de lucrul ăsta, în ciuda mijloacelor lui limitate. Toate experienţele mele sunt create de implant. Probabil că s-a dereglat.

— Funcţionează mult peste capacitatea dorită. Tu şi Fabian l-aţi conceput foarte bine.

Lui Kern îi vine să-şi tragă o palmă, pentru că referirea la colaboratorul lui portiid va deschide uşa spre alte trasee mnemonice, care ar fi mai bine să fie lăsate în pace.

— Mintea mea nu funcţionează corect, declară Meshner.

Suferinţa încearcă să răzbească din tonul nedumerit. Meshner e o fiinţă a intelectului. Dacă îi iei mintea, ce-i mai rămâne?

— De ce eşti aici, Avrana?

— Te-am extras pe tine.

E cât se poate de adevărat.

— M-ai extras… adică în interiorul implantului? Sunt blocat în el. S-a stricat, nu mai pot reveni în corpul meu. Îi tremură puţin vocea. Ce mă urmăreşte? Îl simt, e chiar în spatele meu.

— Nu e nimic în spatele tău. *Nu în simularea mea. Nu încă.*

— Dar îl simt. De ce sunt blocat în implant? Avrana, dr. Kern, te rog.

Pe măsură ce se agită, emoţiile sale intense înlocuiesc liniile subţiri şi unghiurile staţiei Brin 2, un indiciu a ceea ce aşteaptă afară. Kern ştie că trebuie să-i spună măcar o parte din adevăr, dar speră că tot ce va afla, oricât de înspăimântător ar fi, îl va calma:

— Implantul tău se bazează pe o varietate de tehnici din trecut, inclusiv cel mai rafinat software neuronal produs de semenii mei. Deşi nu a fost conceput ca sistem de încărcare, datorită capacităţii lui de a înregistra şi multiplica o experienţă, a rezultat o opţiune suficient de asemănătoare pentru ca el să funcţioneze astfel. În implantul tău şi al lui Fabian, s-a intenţionat ca opţiunea aceasta să fie numai un soi de amortizor, pentru a permite copiei temporare a unei persoane biologice să interacţioneze cu *qualia* unei Înţelegeri, să fie un filtru care dă voie originalului să asimileze informaţia. Mă urmăreşti?

Ochii lui Meshner spun „nu”, dar el dă aprobator din cap.

— Totuşi, cu modificări minime, e posibil să prelungeşti indefinit perioada de amortizare şi să rulezi o copie încărcată a personalităţii ca parte a programului de experimentare a implantului. O opţiune care, îmi permit eu să adaug, se încarcă mult mai rapid şi e mult mai eficientă din punctul de vedere al resurselor decât cea originală, pe care am folosit-o eu. Ar trebui să fii foarte mândru.

Meshner o priveşte nenorocit. Kern bănuieşte că

zâmbetul pe care l-a trântit pe faţa avatarului ei e mai degrabă grotesc decât liniştitor.

— Aha, spune el impasibil. Îmi spui – dacă am înţeles bine – că eu sunt copia încărcată. Aşa-i, da? Nu gândesc şi nu-mi amintesc nimic cum trebuie pentru că nu sunt… eu.

— Corect, în mare parte, da.

Kern zâmbeşte strâmb. Nu a avut niciodată nevoie de zâmbete încurajatoare cât a fost femeie, n-au făcut parte din trusa ei de abilităţi omeneşti minimale, iar acum nu poate simula unul corespunzător. Alege pentru faţa ei virtuală expresii pe care niciun chip de om nu ar trebui să le cunoască.

— Şi n-ai putea oare să mă uneşti cu mine, ştii tu, cu mine cel adevărat? Poate să opreşti amortizorul?

Meshner reacţionează foarte bine, dar au ajuns la momentul crucial, iar Kern aude dintr-odată voci din trecutul ei foarte îndepărtat: *Dă-mi ceva ca să-mi recuperez amintirile,* şi un glas feminin calm, fals, răspunzând *Nu este recomandabil,* întrucât cunoştinţele ar înnebuni-o, au înnebunit-o în timp. Poate că îi lipseşte şi acum sâmburele raţiunii din cauza asta. Acum a devenit vocea calmă, artificială, care îndrumă spiritul lui Meshner, spunându-i lucruri pe care el nu vrea să le audă.

— Mă tem că nu este posibil, răspunde Kern. Meshner, costumul tău a fost compromis de o formă de viaţă necunoscută, care ţi-a intrat în sistem.

— În sistemul implantului?

— În sistemul tău *biologic.*

Întotdeauna a fost atât de înghesuit interiorul staţiei Brin 2? Priveşte de-a lungul coridoarelor curbate şi vede numai uşi închise şi pereţi goi. Totul e mai mic decât înainte. Claustrofobia nu e o stare la care să fie predispuse computerele, însă a fost prietenul apropiat al lui Kern mii şi mii de ani la rând.

— Meshner, insistă ea, entitatea e un fel de endoparazit. E în corpul tău şi ţi s-a cuibărit în creier.

Instanţa lui Kern de pe *Lightfoot* extrage studiul la care lucrează Fabian, lucrările Ermei Lante sau ale creaturii în

care s-a transformat: istoria naturală preocupată de ea însăşi.

— A creat o interfaţă cu creierul tău, adoptând un comportament pe care şi l-a format când a întâlnit echipajul de terraformare cu mii de ani în urmă.

Meshner stă în continuare cu ochii pironiţi la ea. Brin 2 s-a redus la o singură încăpere, tot mai îngustă, iar Kern are certitudinea apăsătoare că se transformă în modulul-santinelă, carcera care a degradat-o, a optimizat-o şi a făcut din ea ceea ce a ajuns astăzi, purtătoarea unei glorii apuse. O încearcă apoi câteva sentimente, graţie implantului lui Meshner, deşi ea nu-şi doreşte să le trăiască.

— Eu… spune Meshner, clipind, noi…

Kern îşi dă seama că e prea târziu. Simularea e compromisă din cauza ei, din cauza lui. I-a depistat cealaltă prezenţă. Îl apucă de încheietura mâinii, îl smulge şi, abandonând unitatea Brin 2 înainte să o îngrădească şi mai mult, pleacă undeva, oriunde, în altă parte.

Sunt la o petrecere. Meshner nu înţelege de ce. Femeia aceasta palidă şi austeră îl ţine de braţ. Nimeni nu are chip. Caută prin minte un motiv, dar e ca şi cum ar bâjbâi prin ceaţă.

E Kern, Avrana Kern. Lanţul logic se bazează pe senzaţia că totul s-a destrămat într-un moment-de-dinainte-de-acum, nu mai ştie când. Avrana Kern e moartă. Nu e adevărată. El se află în implant. E tot acolo, *şi acum.* Nu e prima oară când face asta. Numai locul s-a schimbat. Pentru că sunt nişte fugari.

În clipa de faţă însă, nu par a fi pe fugă. Kern alunecă prin mulţime, o femeie înaltă, aspră, într-o haină lungă, neobişnuită, cu croi incomod. E înconjurată de alţi oameni, tot înalţi, palizi precum cadavrele, aproape ca ea, dar niciunul nu are trăsături, până şi trupurile lor sunt schiţate, transparente. În spatele lor, contururi vagi de pereţi şi plante în ghiveci; în aer, o melodie uitată de vreme.

— E ciudat să dai peste lucruri pe care nu ţi le aminteşti, observă Kern. Ca să fiu sinceră, asta nu este o amintire. Conform înregistrărilor mele, a avut loc o asemenea adunare, dar nu e decât un punct de pe o listă. Cândva, a fost importantă pentru mine. E înscrisă în onoarea mea. Sunt recunoscută ca fiind şefa echipei de terraformare de aici. De asemenea, refuz o propunere şi sfârşesc prin a sparge clandestin nasul decanului… Nu mai ştiu unde. Un colegiu din Oraşul de Nicăieri.

— Nu înţeleg nimic din ce mi-ai spus acum, rosteşte Meshner, care simte că în ultima vreme a fost nevoit să recunoască lucrul ăsta de prea multe ori. Cum poţi sparge clandestin nasul cuiva?

— Eram într-un dulap. El mi-a pus mâna pe sâni. Duhnea a bere. A vrut să-mi arate *cercetările* lui, îl lămureşte Kern, plină de venin pur omenesc.

Spre surprinderea lui Meshner, pe faţa ei se întinde un surâs.

— Ţin minte sentimentul urii, continuă ea veselă. Ce bine e să o trăiesc din nou! Îţi mulţumesc. I-am spart nasul cu cotul, fără să-mi vărs vinul, şi pe urmă i-am spus că dacă se va mai apropia de mine sau de altă femeie mă voi asigura că nu va mai lucra în domeniul respectiv niciodată. Pentru că aş fi putut s-o fac. Pentru că ameninţarea aceea, pe care o folosise împotriva multor tinere ca să le convingă să-şi ridice fusta, putea fi întoarsă împotriva lui.

Râsul ei suna ca un croncănit de cioară.

— Ce bine e! Chiar dacă născocesc povestea asta, tot mă simt bine.

— Kern…

Ceva e pe cale să-i strice lui Kern buna dispoziţie. În mijlocul siluetelor stranii şi neclare stă o femeie căreia sigur i s-a indicat alt cod vestimentar, pentru că poartă un costum spaţial greoi, de pe vremea Vechiului Imperiu. Îşi ţine casca sub braţ. Faţa ei e tot nedesluşită, înceţoşată, de parcă nu ţi-ai aminti-o prea bine.

Pe costumul ei scrie, în alfabetul Vechiului Imperiu, „Lante”, iar Meshner ştie că de acum cel care îi vânează i-

a ajuns din urmă.

— Eu… spune el, dar lumea asta dispare imediat, ca vata pe băţ de pe degetele lipicioase ale copiilor. Eu…

Privirea aceea incertă îi dă impresia că s-a întors într-un loc groaznic.

— Noi…

Dar Kern îl ţine în continuare de braţ şi amândoi o iau la goană. Treptat, mulţimea rămâne undeva în spate, ca luminile gărilor în urma trenurilor, iar ei ajung într-un fel de instituţie, pe coridoare cenuşii, fără ferestre. La subsol? Într-un loc tainic, oricum. Dă senzaţia că e locuit, ceva se mişcă, deşi nu se vede nimeni, iar textura pereţilor e ca un fum stăvilit de nişte hotare invizibile. Un loc pe care Kern şi-l aminteşte şi mai vag decât petrecerea de dinainte.

— Faci lucruri, mergi acolo unde trebuie să ajungi, mormăie Kern. Şi nu mă refer la sexul ocazional cu un decan.

Din coridor se zăresc camere mici. Meshner vede nişte mese şi scaune de metal, unele dotate cu centuri; îşi aminteşte mobilierul mai clar decât cineva care ar fi stat acolo.

— A fost o perioadă urâtă, adaugă Kern, apoi se opreşte pentru că în faţa lor, cotind, e aceeaşi siluetă stângace în costum spaţial, cu aceleaşi trăsături imprecise.

Meshner simte că e tras în altă parte. Silueta ar trebui să-i provoace coşmaruri, ştie lucrul ăsta, dar îi lipseşte contextul. Ca să-l aibă, ar trebui să stea locului şi să-şi amintească, dar şi asta a devenit o activitate epuizantă.

— Eşti un iubit costisitor, îi spune Kern. Nu mai ştiu în ce locuri să te duc.

— De ce nu-mi pot aminti?

— Nu mai discutăm despre asta încă o dată.

Se retrag rapid, dar Lante înaintează foarte încet din cauza bocancilor grei. Chiar şi aşa, distanţa dintre ei scade întruna. Amintirea cade peste Meshner ca un bolovan.

— Suntem în implant, rosteşte el.

— Nu *acum,* Meshner!

— Sunt o… copie. Nu sunt eu.

— Eşti tu, alt *tu* nu mai este. Încetează să-ţi mai aminteşti lucruri!

— De ce te mai deranjezi?

Se opreşte, pluteşte indiferent, dar e tras de braţ înapoi.

— Sunt o copie. Nu sunt *eu.* N-au niciun rost toate astea. Du-mă înapoi la mine, cel adevărat. La ce-ţi folosesc, dacă nu sunt decât o falsă copie încărcată?

Poate că nu e cel mai indicat lucru de spus unei femei care e copia unei copii a unei copii, reconstruită de păianjeni şi umplută cu furnici şi trecută prin cine ştie câte transformări, dar Kern e prea ocupată ca să ia în seamă ofensa.

— Eşti conectat încă la originalul biologic. Aşa te găseşte, chiar şi acum. Eşti tu, cu personalitatea ta, proiectată în programul de simulare al implantului şi modelată de el, dar eşti tot *tu.* Se poate şi mai rău de atât.

Au ajuns în altă parte (din nou, a câta oară?), dar Meshner nu poate procesa în totalitate locul. Vede numai linii şi unghiuri ieşind din toate părţile, o geometrie abstractă, care poate fi rezultatul perturbării unui calculator sau a minţii lui Dumnezeu.

— Aici.

Kern îl înşfacă de braţ şi îl trage mai aproape până când Meshner vede că liniile ar putea fi trunchiuri de copaci, unghiuri care ar putea fi pânze, curbe care ar putea fi cocoaşele neregulate ale caselor portiide, dar toate sunt abstracte, simplificate.

— Asta a fost prima oară când l-am văzut, spune Kern. Atât mi-a mai rămas. Trebuie să mă gândesc la alte locuri în care să fugim.

— Ai văzut ce? E cumva…?

— Mi-au trimis imaginea, una dintre primele înregistrări vizuale portiide. Au dorit să arate Mesagerei lor cum era lumea lor. Mi-au arătat o imagine cu Şapte Copaci, oraşul lor. S-a întâmplat când am descoperit ce sunt şi faptul că atâta vreme am dat un spectacol pentru un public de maimuţe care nici măcar nu erau acolo.

— Nu înţeleg nimic din ce îmi spui acum, rosteşte

Meshner, apoi îşi aduce aminte că tocmai a repetat ce-a spus cu puţin timp înainte.

— Pentru că am fost în toate locurile pe care mi le-am găsit în memorie. Am scotocit de sus până jos. Am ales referinţele cele mai înşelătoare şi am construit lumi în jurul lor. Asta ţine cât ţine, până când urmează conexiunile pe care le tot faci în creierul tău biologic. Pentru că acolo s-a cuibărit. În creierul tău.

— Îmi aduc aminte.

— Atunci încetează.

— Sunt o copie încărcată.

Kern se dă bătută.

— Da.

Cu ochii închişi, se ţine bine de braţul lui.

— A fost frumos.

Meshner tresare.

— Ce anume?

— Frica, disperarea, fuga precipitată. Regretele, furia, tristeţea. Să ştiu că nu le pot păstra la nesfârşit. A fost frumos să le retrăiesc. Mă simt bine să fiu tristă din cauză că nu mai pot fi şi altă dată, pentru că nu mai există locuri unde să duc copia asta a ta. Dar, după ce nu vei mai fi, nu va mai fi bine şi nu voi mai putea să privesc înapoi şi să zâmbesc. Pentru că am nevoie de tine şi de implantul tău ca să accesez senzaţiile respective.

— Um… mormăie Meshner.

— Nu iau decizii corespunzătoare nivelului meu de responsabilitate, îl lămureşte Kern, tot mai mică, tot mai cenuşie, tot mai îndepărtată, fără a se clinti. Eu te-am trimis pe staţie. Ar fi putut pleca doar Zaine. Dar am vrut să cunosc pe cineva ca mine. Am vrut să ştiu cum e. Dar a fost o cursă. Eu sunt de vină pentru ce ţi s-a întâmplat. Şi nu te pot salva. Fugim de zile întregi, Meshner. Parazitul e bine ancorat în creierul tău, prin mijloacele pe care le utilizează. Îţi cenzurează toate senzaţiile şi acţiunile biologice şi le poate înlocui pe cele care nu-i convin cu propriile variante sau pur şi simplu te pune să joci după cum îţi cântă, fără să-ţi dai seama. Eşti o marionetă. Îmi

pare rău de ceea ce ţi s-a întâmplat şi asta e bine.

— Nu înţeleg nimic din ce îmi spui acum.

Cuvintele lui nu mai sunt adevărate. Simte cum se întoarce la el propria identitate. Nu e doar o copie. Îşi aminteşte spasmele şi înţepăturile din implant, sinestezia, erorile. Îşi aduce aminte că s-a întâlnit cu Kern pe întuneric, când a fost atacat *Lightfoot.*

— Toate astea, numai ca să te amuzi…

— Nu.

Meshner nu-şi dă seama dacă răspunsul e sincer sau dacă sinceritatea e încă un lucru pe care doar îl elimină.

— Nu. Încercam să salvez nava. Încerc să te salvez pe tine. Dar vreau să mă aleg şi eu cu ceva. Acum trebuie să uiţi totul. Trebuie să uiţi, ca să putem merge în altă parte.

— Nu mai mergem nicăieri, decide Meshner, pentru că întreaga topologie a implantului începe să se desfăşoare în jurul său, ca şi cum ar sta în vârful unui deal înalt şi ar admira peisajul întins la picioarele lui. Stăm pe loc, tu muţi lumea, iar ea îţi creează iluzia de progres.

— Da.

Kern e cu un pas înaintea lui. O simte ciupindu-i emoţiile, ca să rezoneze odată cu ele. Amărăciune şi supărare, înfrângere şi tristeţe – toate sunt bune pentru ea.

— Da, te-am oprit de la a înţelege foarte multă vreme. Ai fugit zile la rând, iar eu doar am schimbat decorul. Era inevitabil că vei înţelege odată şi-odată. Acum, că ştii asta, o ştie şi parazitul.

Dintr-odată sunt trei în imaginea supraexpusă – un reper al istoriei portiide. Lante priveşte în jur, iar expresia de pe faţa ei (la fel de imprecis redată ca imaginea oraşului Şapte Copaci care-i înconjoară) surprinde o fărâmă de mirare omenească.

— Ce se întâmplă acum?

Meshner crede că percepţia sinelui său se va diminua, că mintea îi va fi roasă pe dinăuntru, că pe pielea lui simulată vor apărea excrescenţe fungice, dar lucrul acela, femeia pe nume Lante stă pur şi simplu în costumul ei

spaţial demodat, respirând nonaerul şi privind imaginea bidimensională, distorsionată, întinsă în jurul lor. Buzele ei se întredeschid:

— Noi…

O entitate străină simulează un om la persoana întâi plural. Meshner habar nu are dacă pronumele are vreun înţeles pentru cea care îl rosteşte. Fiind el însuşi o entitate artificială care simulează un om, nu poate scăpa de presupunerea că totuşi ceva anume *vorbeşte,* nu doar repetă sunete pe care le-a auzit cândva.

— Unde e spaţiul geometria complexitatea? întreabă ea. Au existat lumi… Ni s-a promis… Nu… înţelegem.

13

„Avem informaţii vitale despre infecţie” era un lucru foarte uşor de spus unui om. Pentru un om, graţie a trei generaţii de coabitare şi prezenţei Avranei Kern, e uşor de comunicat şi unei portiide. A-l transmite unei caracatiţe e deja problematic. Ambasadorul se concentrează, dar încercarea de a-i atrage atenţia asupra infecţiei declanşează un colorit care sugerează teama şi o schimbare bruscă de subiect. La urma urmei, e vorba de demonul care terorizează octopodele. Întreaga lor civilizaţie trăieşte pe orbita unei lumi îmbolnăvite. Nu trebuie decât să se uite pe geam ca să-şi aducă aminte de asta. Simpla asociere cu planeta aceea interioară – Nod, aşa cum o numea vechea echipă de terraformare – i-a determinat pe nativi să-i atace de două ori pe vizitatorii străini şi să le răpească reprezentanţii, punând brusc capăt oricărui contact paşnic. Subiectul în sine e otrăvitor.

Culorile navei de război nu par mai puţin înfricoşătoare, împrăştiate cum sunt ca un curcubeu pe fuzelajul ei curbat, imens – doar atât zăreşte Helena în direcţia aceea. Traduce culorile în timp real, urmărind cum se izbesc şi se retrag în valuri intenţiile şi reacţiile belicoase – o ceartă aprinsă, pe care o poate urmări şi fără să înţeleagă ce-şi spun octopodele. Sunt foarte supărate că străinii au venit şi au trezit monstrul; sunt chiar mai furioase că facţiunea savanţilor, indiferent ce urmăreşte, ignoră interdicţia culturală în urma căreia Nodul a devenit zonă interzisă. Şi sunt speriate. Au zeci de nuanţe de alb pentru a-şi exprima teama: varietăţi pastelate, crem, alb-gălbui, alb-calcaros, sidefiu. Un adevărat limbaj al terorii. Helena percepe frica lăuntrică din spatele tonurilor de roşu-aprins şi violet, tentele întunecate, ameninţătoare. În momentele ei de empatie, se miră că nu au distrus planeta, că nu au trimis proiectile care să şteargă definitiv din univers locul unde s-a prăbuşit *Lightfoot,* că *Profunzimea Adâncurilor* nu a spulberat staţia orbitală.

Savanţii octopozi îşi continuă disputa. La cererea Helenei, un sector al fuzelajului a fost întors cu faţa spre ea, permiţându-i să urmărească ambele părţi implicate în conflict. S-ar fi aşteptat la un raţionament calm de la octopodele academice, dar nu aşa merg lucrurile printre caracatiţe. Sunt pătimaşe, se lasă influenţate de emoţii: indignare, implorare, entuziasm, libertate! Nu s-a gândit niciodată la libertate, la simplul fapt de a fi liber ca la o emoţie, dar cefalopodele aşa o consideră. Eliberare de cenzură? Nu, libertatea de a fi, de a merge unde vrei. Libertatea de a face orice. Facţiunea ştiinţifică e ameţită de libertate şi o reflectă în vârtejuri şi licăriri sporadice pe fuzelajul navei de război.

— Ce vor face când vor ajunge la planetă? îl întreabă ea pe ambasador, adăugând nuanţe de curiozitate şi anxietate, alte două emoţii foarte frecvente la caracatiţe.

Are brusc viziunea unei superarme ştiinţifice, care ar putea nimici întreaga planetă, ca să le scape de spectrul infecţiei.

Ambasadorul e mai mult decât confuz. Nu i s-au comunicat şi lui parametrii misiunii.

Totuşi, Helena pune muniţie la dispoziţia octopodelor, fapt care ar putea da prietenilor ei puţin timp în plus pentru a evacua planeta, dacă va reuşi să-l convingă pe ambasador s-o asculte.

Portia, care încă este conectată cu *Lightfoot,* selectează permanent date de telemetrie şi ecuaţii din fragmentul de date al schimbului de comunicaţii de la navă la navă. *Profunzimea Adâncurilor* se învârte leneş pe orbita satelitului nodan, transmiţând aliaţilor noi soluţii pentru a identifica locul unde s-a prăbuşit *Lightfoot,* pe măsură ce satelitul se roteşte în jurul planetei. Portia le-a recomandat deja Violei şi lui Fabian să abandoneze nava. Niciunul dintre ei nu vrea să se expună biosferei locale, dacă are de ales. Conform înregistrărilor lui Lante, infecţia nu pare a fi în aer, dar nu vor să-şi rişte viaţa bazându-se pe nişte surse nesigure. Pe lângă asta, ar putea exista şi alte gazde neprimitoare pe-acolo. Totuşi, Viola e tot mai convinsă că

tipul respectiv de patogen e foarte special.

Ambasadorul semnalizează din nou. *E prea târziu. Au tras,* îşi spune Helena. Dar se înşală. Părea că toate interogaţiile pe care le-a trimis au dat roade, s-au lăsat prinse în vârtejul proceselor cognitive ale caracatiţei, până când o parte din mintea lui a pus lucrurile cap la cap. Helena asamblează răspunsurile lui: e suspicios, speriat, o ţine la distanţă, dar e şi neputincios şi disperat. Făcând conexiuni între scanările de rază lungă, staţia orbitală şi rata multiplicată a infectării de pe Damascus, înţelege ce se întâmplă.

Ce măsuri veţi lua? este întrebată. Prizonierul uman al octopodelor le-a declarat anterior că le poate ajuta să extermine o plagă pe care o asociază cu oamenii, adusă tot de aceştia pe planeta lor. Senkovi e un creator inofensiv în mitologia lor, însă Baltiel e îngerul căzut, care le-a umplut lumea de rele. Întrebarea e mai curând superstiţioasă, confirmând că omenirea e în stare să le întreacă orice închipuire.

— Ce să le promitem? o întreabă pe Portia. Ar putea Viola să… anihileze infecţia?

— Nu, răspunde portiida, după ce îşi consultă, prea optimistă, colega. Viola e foarte interesată de ea. Spune că nu e o boală.

— L-a infectat pe Meshner. Ai văzut ce a făcut echipajului de terraformare.

— Am văzut. Viola nu e sigură că am înţeles ce am văzut noi două.

— Gazdele noastre sunt convinse că au înţeles.

Portia îi face semn că e de acord cu ea, scuturându-se într-un fel de: *Ce putem face?*

— Poate că, dacă le trimitem datele acestea, moluştele vor putea crea un antidot sau un medicament. Au tehnologie superioară.

— *Nu vor putea face nimic.*

Helena tresare. Vocea îi vorbeşte direct din implanturile neuronale. Portia a împietrit brusc, semn că a auzit-o şi ea.

— Kern?

Viola le-a spus disperată că Avrana Kern e prinsă într-un fel de buclă, nu mai comunică deloc şi arde toate resursele de procesare pe care le poate accesa.

— Boala acesta nu poate fi vindecată, rosteşte Kern cu un glas care, o clipă, sună la fel de dispreţuitor, sardonic şi *uman* ca altădată. Până şi Lante i-a subestimat capacităţile, chiar şi când nu a mai fost decât o simulare derulată în propriul server central. Însă adevărul e limpede, pentru cine vrea să-l accepte.

— Explică, te rog, o îndeamnă Helena aproape în şoaptă.

— E un organism care evoluează singur. Deţine control absolut asupra lui însuşi. A fost capabil să treacă de la stadiul de parazit al unui animal la cel de a supravieţui într-un corp omenesc şi de a crea o interfaţă cu creierul uman. Nu cred că poate fi dominat, s-ar sustrage sau ar submina orice formă de control extern. Scrie în notele lui Lante, dacă citeşti atent.

— Atunci, spune Helena copleşită de neputinţă, au dreptate caracatiţele? Trebuie să distrugă tot ce pot, să ridice bariere de care să nu poată trece? Asta e singura opţiune? *Nouă* ce ne rămâne de făcut?

— Nu asta am spus. Răspuns tipic pentru Kern, dur, nervos, fără divagaţii intelectuale. Eu şi Meshner explorăm mai multe posibilităţi, dar pentru asta trebuie să ne mai câştigi timp.

— Meshner e acolo? Nu a fost infectat?

O rază de speranţă mai mult decât neaşteptată.

— E infectat. În prezent, înfruntăm entitatea Lante-parazit. Îl voi salva pe Meshner. Vă voi salva pe toţi. Dar am nevoie de timp.

Se scurge şi ultima inflexiune omenească din vocea lui Kern, lăsând-o neutră şi ciudat de pustie.

— Timp, Helena. Avem nevoie de timp.

Apoi, când conversaţia pare încheiată, adaugă:

— Vreau să îndrept lucrurile.

— Timp, repetă Helena.

Şi, bineînţeles, mai e mult până la destinaţie, au tot timpul din lume să stea de poveşti cu octopodele, numai că

Profunzimea Adâncurilor, sau cum s-o fi numind nava aceea, e la o aruncătură de băţ de ele şi ar putea să apese pe trăgaci în orice clipă, dacă aşa i se năzăreşte.

Fabian şi Viola au strâns o mulţime de date, ordonate şi inteligibile pentru un cititor uman. Sunt lipsite de conţinut emoţional, dar bazate pe descrieri şi deducţii personale, nu pe dovezi obţinute experimental. Deci tocmai genul de informaţii pe care să le pasezi cefalopodelor. Dar poate că nu va trebui să apeleze la ele, nu încă. Trebuie doar să le convingă că poate.

Spune-le o poveste, sugerează Portia, iar Helena e de acord. O poveste în care tragediile trecute pot fi îndreptate. O poveste a speranţei, pentru că totuşi ceva opreşte nava de război să îşi lanseze proiectilele, iar speranţa e singurul lucru la care se poate gândi Helena – ideea că o atitudine mai paşnică va duce la un viitor mai bun. Caracatiţele sunt creaturi nestatornice, a aflat-o pe pielea ei. În acelaşi timp, nu sunt sclavele dogmelor, nu sunt obligate să apere tradiţii mai mult sau mai puţin benefice şi nu ţin cu dinţii de opiniilor lor. Sunt întruchiparea receptivităţii. Pot stârni un iad cosmic în orice clipă, dar deocamdată ascultă.

Helena îşi începe povestea nu cu „a fost odată…”, ci cu ceva asemănător. A fost cândva o lume a oamenilor care au călătorit departe de casă, până la planete ca acestea. A existat şi un echipaj de terraformatori, iar printre ei, un bărbat care iubea caracatiţele. Au întâlnit prima formă de viaţă necunoscută. O femeie pe nume Lante, care nu era nici un Senkovi şi nici un Baltiel, a studiat viaţa de pe Nod. A descoperit o modalitate de evoluţie remarcabilă şi i-a căzut victimă. Viola o alimentează pe Helena cu informaţii pe care le inserează în poveste, în timp ce Portia exprimă, sub formă de date, ceea ce poate fi redus la numere. Nu e relatarea seacă a unui om de ştiinţă, ci o legendă a descoperirii şi a miracolelor, cu o continuare tragică, dar cu un final care încă nu s-a scris.

Îi comunică aceste lucruri lui Paul, care le înţelege măcar în parte şi le transmite răpitorilor lui binefăcători,

pentru ca ei să le reformuleze când negociază cu nava de război. Pe măsură ce se desfăşoară acest proces, Paul constată că o emoţie nouă se furişează în el şi îi contaminează reacţiile şi povestea. O teamă respectuoasă. Se simte catalizatorul unui lucru nemărginit şi plin de ramificaţii. Străinii de pe suprafaţa planetei comunică direct cu prizonierii din faţa lui, care i se adresează aşa cum pot, pentru ca el să discute cu savanţii, iar aceştia, la rândul lor, să-şi picteze opiniile pe pereţii vasului, pentru educarea războinicilor, atât cei de aici, cât şi cei care înconjoară satelitul lui Nod ca nişte rechini flămânzi. El este pivotul, un nod esenţial dintr-un ansamblu mai mare, ca un singur creier secundar al Atingerii, care primeşte şi transmite informaţiile. Sau – deşi Paul n-ar putea face comparaţia asta – ca parazitul din creierul lui Meshner, care se infiltrează în tiparele raţionamentului omenesc şi rămâne acolo până când le decodifică, le modifică şi apoi le recodifică atât de discret, încât nu se mai ştie când se manifestă omul şi când forma de viaţă străină.

14

— Trebuie să-ţi editezi amintirile ca să uiţi episodul ăsta. Apoi vom găsi alt loc, din care vom exclude entitatea. Avem nevoie de timp, spune Kern, iar Meshner, copleşit de oboseală, se întreabă dacă senzaţia e reală sau i-a fabricat-o implantul, aşa cum fabrică atelierele de pe *Lightfoot* hrana şi piesele de schimb.

— Nu pot face asta, dr. Kern, rosteşte el, aşezându-se cu spatele la liniile abstracte ale imaginii în care se află. Sunt… adevărat.

— Eşti o copie, Meshner. Nu trebuie să fii limitat ca să…

— Cât ţi-a trebuit să te împaci cu ceea ce ai devenit? o întreabă Meshner brutal, iar chipul lui Kern – nu, nu doar chipul, ci Kern în întregime – încremeneşte o secundă.

Ea se retrage păstrându-şi figura lipsită de expresie, apoi recunoaşte justeţea întrebării lui. *Câte mii de ani avem?*

— Mă simt real, se adresează Meshner lumii sau simulării acesteia. Priveşte faţa împăienjenită a celeilalte femei: Tu te simţi reală, acolo, înăuntru? Te cheamă Lante, nu-i aşa?

— Da, Lante.

Femeia începe să dobândească substanţă materială.

— Inginer de terraformare, biolog şi expert în medicină, rosteşte ea dintr-o suflare, ca şi când ar fi citit. *Aegean.* Nava mea a fost *Aegean.*

Vorbeşte limba pe care Meshner o consideră „a oamenilor”, dar el simte cum se strecoară în ea şi Imperiala C, după cum îşi alege cuvintele. *De unde a învăţat-o? A, da, mi-a intrat în creier. Nu vorbesc cu Lante. Vorbesc cu mine însumi.*

— Dar ce e Lante? vrea să afle, conştient fiind de prezenţa lui Kern. Ce a rămas din ea, în afară de nume şi un dosar de personal?

Femeia se ghemuieşte lângă el – schimbarea poziţiei o incomodează, articulaţiile nu o ascultă, silueta nu e la fel

de stabilă ca un corp omenesc, dar poate că nu e decât o perturbare a simulării. La urma urmei, implantul lucrează peste orele de program.

— Sunt Erma Lante, insistă ea. Am venit de pe Pământ. Am deschis drumul pentru noile colonii. Numai că lucrurile au mers rău. Războiul… şi Baltiel… Am vrut să mă întorc acasă, dar s-au scurs decenii întregi şi ceilalţi mi-au spus că nici nu mai există „acasă”. E doar cenuşă radioactivă, un pustiu toxic.

Se ridică brusc în picioare, iar liniile şi unghiurile tulburi din imaginea portiidă se risipesc, alungate de un peisaj al umbrelor şi al luminilor artificiale peste care se lasă amurgul şi smogul – poate pentru a economisi energia de procesare. Meshner se holbează la el multă vreme înainte de a-şi da seama că e un oraş cu clădiri care se înalţă în toate părţile, până când nu se mai vede nicio picătură de cer, ca în zonele cele mai joase dintr-o conurbaţie portiidă. Întinde o mână – simulată – şi implantul îl răsplăteşte cu senzaţia rugoasă a betonului rece sub amintirea degetelor sale.

— Meshner, îl avertizează Kern.

— Asta e…?

Nu e amintirea mea. Sigur nici a lui Fabian şi nici a lui Kern, după cum se poartă.

— Kern, ce e Lante? În ce s-a transformat?

— O simulare. O amintire.

— Iar asta e amintirea unei amintiri? Cum e posibil aşa ceva? insistă Meshner, în timp ce Lante îşi plimbă privirea leneşă de jur-împrejur.

— Sunt acasă acum, spune ea. Câtă complexitate…

Meshner ştie că sentimentul nu e al lui Lante. E al păpuşarului, nu al păpuşii. Poate că ar fi mai potrivită analogia computer-program, altfel de ce să se plimbe parazitul acela în costumul lui Lante? *De ce o scoate la iveală pe Lante? Şi de unde?*

— Conform studiului făcut de Fabian şi Viola, afirmă Kern, celulele individuale ale organismului sunt capabile să codifice şi să extragă toată istoria lui. Lante face parte

din ea. A infestat-o. A imitat sinapsele. A…

Meshner o priveşte pieziş şi constată că e lipsită de expresie. *O, tactul ăsta… Asta face acum, se poartă cu tact.*

— Continuă, îi cere.

Kern face o grimasă.

— Nu cred că entitatea înţelege ce e Lante, dar o poate derula, o poate simula, iar ea, fiind simulată, nu şi-ar da seama, ar crede că e Lante. E înregistrată în organism, nu la perfecţie, dar suficient de bine ca s-o activeze când vrea.

— Dar de ce să vrea?

Meshner vede că Lante se miră, priveşte lung luminile intense, clădirile înalte şi întunecate.

— Ce urmăreşte?

Atunci, văzând că nu primeşte un răspuns de la Kern, îi strigă lui Lante:

— Ce vrei?

Ea se întoarce spre el, cu trăsăturile estompate, în plină schimbare. *Pentru că Lante nu prea s-a uitat în oglindă, poate, iar organismul nu are decât amintirea chipului ei.*

— Pornim într-o aventură, îi spune ea calmă. Am descoperit reguli şi idei noi. Alte lumi. Alte stele.

Entitatea suferă o schimbare insidioasă, iar Meshner simte că intonaţia şi limbajul trupului sunt parţial ale sale.

— Se extinde în câmpul de date al implantului şi despachetează amintirile lui Lante, spune Kern nervoasă. Asta e prima noastră problemă.

Meshner nu înţelege de ce ar fi asta o problemă mai mare decât cele pe care le are deja, dar se leagă de cuvântul-cheie: „prima”.

— Şi a doua care e?

— O navă de război. Helena şi Portia încearcă s-o convingă să nu distrugă staţia orbitală şi *Lightfoot* din cauza acestui organism. Contactul octopodelor cu el a fost dezastruos. Pentru a le face să se răzgândească, trebuie să le dăm un motiv să nu ne omoare sau măcar unul ca să nu se teamă de noi. O armă.

Meshner îi aruncă iar o privire piezişă.

— O armă. Serios?

Simte o presiune asupra sa, poate îl paşte o durere de cap.

— Şi ai găsit una în studiile lui Fabian?

— Nu. Vocea lui Kern îşi pierde clar intonaţia. Încerc să împiedic organismul să ţi se infiltreze definitiv în implant.

— Nu văd de ce ar mai conta acum. În plus, nu ne atacă.

Arată cu degetul spre organismul nepăsător, parţial el, parţial Lante.

— Dar consumă spaţiul şi puterea de procesare de care am nevoie ca să pot funcţiona în continuare la parametrii actuali. De care ai şi tu nevoie, pentru că acesta e singurul loc în care mai exişti. Pierd teren, Meshner. Implantul e conceput ca să fie utilizat de creierul tău, nu ca să-l accesez eu din exterior.

Iar creierul meu nu mai e al meu.

— Deci aş fi putut să te împiedic oricând, dacă aş fi ştiut ce se întâmplă?

Se aşteaptă la un mârâit, la o privire cruntă, dispreţuitoare din partea lui Kern, dar asta ar suprasolicita implantul şi ea duce o luptă cu puţine şanse de reuşită, pe seama abilităţii ei de a simţi.

— Aşadar, care-i planul? întreabă Meshner, dar nu mai există niciun plan, le-au epuizat pe toate. *Nu mai poate decât să încetinească parazitul. Şi, chiar dacă îl blocăm pentru totdeauna, vin caracatiţele şi ne spulberă. Şi pe bună dreptate, după câte am văzut ce poate face monstrul ăsta.*

Se uită la el, la personificarea monstrului, dar nu vede nimic monstruos. Când Lante îşi întoarce privirea de la clădiri şi lumini, zâmbeşte ca un copil când vede o jucărie nouă. „O aventură”, aşa a spus.

— Kern, trebuie să îngustăm şi mai mult spaţiul în care ne aflăm.

— Vorbeşte.

— Importă studiul lui Lante, cel reordonat de Fabian. Încarcă-l în implant, ca să-l vadă şi parazitul. Hai să-i

ţinem lumii oglinda în faţă[14], vrei?

Expresia lui Kern e… absentă, dar dă aprobator din cap.

---

[14] Trimitere la o replică din *Hamlet,* de William Shakespeare: teatrul „al cărui rost […] a fost şi este să-i ţină/ Lumii oglinda în faţă”, apud *Antologie bilingvă,* traducere din limba engleză de Dan Duţescu şi Leon Leviţchi, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1964, p. 399 (n. red.).

15

În vastele spaţii umplute cu apă ale *Profunzimii Adâncurilor* (cum şovăitor i-a tradus numele Helena), un echipaj de octopode trage cu urechea la o discuţie aprinsă care a început ca o ceartă obişnuită cu înjurături între două facţiuni, dar a escaladat, devenind un conflict ciudat şi foarte rar. Sunt implicaţi în el şi vizitatorii străini. Câteva fragmente de discuţie sunt accesibile şi caracatiţelor, iar cele neinteligibile, cele mai multe, pot fi rearanjate în numeroase tipare cognitive fascinante, ca scoicile pe nisip.

Comanda generală trece de la un octopod la altul, însă cel mai influent membru al echipajului la ora actuală este Ahab. Şi-a petrecut mai toată viaţa în spaţiu, ocupându-se cu dispute de genul ăsta. Nu cu războaiele pentru resurse de la marginea sistemului, pentru că numai când se gândeşte la ele i se şi încolăcesc tentaculele de furie, din cauza pierderilor de vieţi şi a echipamentului militar, ci urmărind planeta Nod şi încercând să găsească o soluţie la problema ei. E savant, dar nu ca aceia din partidul ştiinţific. Ahab vrea să folosească ştiinţa ca să închidă cutia Pandorei, dar, până acum, ştiinţa a refuzat să-i ofere un răspuns. Coroana lui e blocată într-un ciclu permanent al ambiţiei zadarnice, iar Atingerea sa se pierde într-o buclă a ecuaţiilor nerezolvate şi a ipotezelor, căutând răspunsuri care, crede el, există, dar sunt inaccesibile şi temporare. Asta îl transformă într-un tiran furibund în ochii echipajului său, care îl ocoleşte cât poate. Pielea sa e întotdeauna oglinda perfectă a stării lui de spirit. Oricare dintre semenii lui îi văd zbuciumul interior şi îl respectă. A-ţi arăta îngrijorarea, a fi înzestrat cu sentimente profunde sunt, în fond, virtuţi culturale de prim rang.

Ahab a fost, şi nu o dată, la un pas de a nimici vechea staţie orbitală umană, rotiţele minţii sale învârtindu-se în sensul distrugerii ei cu câteva secunde înainte de a ordona lovitura de graţie, numai ca să se rotească imediat în sens

opus. Anihilarea ei irevocabilă nu l-ar vindeca de frustrări, iar el se teme că, odată ce staţia ar dispărea, i-ar găsi imediat o utilitate.

Apoi au venit vizitatorii străini. *Profunzimea Adâncurilor* a fost luată pe nepregătite de apariţia lor neaşteptată, iar el a pierdut timp preţios discutând cu egalii săi şi punându-se la curent cu feedbackul emoţional din staţiile planetei Damascus. Străini! Oameni! Ce sentimente ar trebui să aibă faţă de aceste evenimente? Un întreg dicţionar de stări emoţionale era în curs de compilare, iar Ahab nu era, şi nu e nici acum, genul care se adaptează prea repede la schimbările făcute de alţii.

La momentul acela, *Profunzimea* dăduse deja ocol planetei şi descoperise vasul străin în vecinătatea bătrânei staţii orbitale. Coroana şi Atingerea lui Ahab s-au unit pentru a lansa un atac ţintit şi a înlătura ameninţarea imediată.

De atunci, Ahab îşi menţine orbita satelitară, pentru că a sta pe orbita planetei Nod înseamnă a se simţi aproape de infecţia aceea hidoasă. O parte din el îl tot împboldeşte să atace locul unde s-a prăbuşit vasul străinilor, pentru că ei au supravieţuit, dar nu pot părăsi câmpul gravitaţional nodan, deci Ahab are timp destul ca să ia o decizie în acest sens.

Acum e mare tărăboi din cauza facţiunii ştiinţifice, adepţii lui Noah. Îi entuziasmează ideile noi de rezolvare a problemei de pe Nod. În esenţă, vor exact ce vrea şi Ahab, dar folosesc mijloace cu totul diferite de ale lui. Doresc ca staţia orbitală să rămână în picioare. Unii îi protejează pe străini, în ciuda faptului că, de când au venit, n-au făcut decât să încerce să deschidă planeta Nod ca pe-o scoică şi să scurgă din ea mai multă otravă.

Şi mai e şi povestea asta bizară încropită din gândurile unui om, tradusă şi retradusă până când ceea ce ajunge la el e un soi de poem, o înlănţuire de triumf şi tristeţe, bucurie şi teamă. Emoţii ale altei specii, care sunt totuşi comprehensibile (cele mai multe). Ahab pluteşte în camerele întunecate ale *Profunzimii* şi simte cum îl ridică

şi îl plimbă valurile de emoţii, ştiind ce anume va distruge când va veni momentul potrivit: lucrurile acestea care sunt şi nu sunt asemenea lui.

Se conectează din nou la nava de război care însoţeşte facţiunea savanţilor, *Carapacea cu Ecou.* Sfidând milioanele de kilometri care îi despart, el şi comandantul vasului respectiv intră în comuniune, făcând schimb de poezii pline de emoţie şi profitând de întârzierea cu care le primesc ca să aprecieze cum se cuvine multitudinea de înţelesuri comunicate de celălalt. „Acasă” e un sentiment cu drepturi depline, o altă trăsătură comună a speciei. *Profunzimea* a fost gândită ca o casă când a fost construită şi, deşi a devenit un instrument al distrugerii, a rămas casa lui Ahab. În acelaşi fel, teama şi stresul sunt şi ele o casă, ca o cochilie prea strâmtă pentru crabul care locuieşte în ea, deformându-l cu apăsarea ei. Ahab îi explică toate acestea omologului său îndepărtat, ştiind că trăieşte o clipă de rară fineţe intelectuală. Adânc impresionat, acesta îi răspunde într-un stil similar, sporind gama sentimentelor. Împărtăşesc un moment de frumuseţe desăvârşită.

Luna contribuie şi ea la demersul lor artistic, ivindu-se dincolo de marginea obscură a planetei Nod, astfel că, în scurt timp, *Profunzimea Adâncurilor* îşi va putea lansa armele împotriva planetei ori a staţiei, ori a amândurora, şi va şterge orice urmă a acestui episod din istoria speciei lor. Iar actul acesta în sine va fi un simbol al frumuseţii şi al poeziei, pentru că, la urma urmei, arta este efemeră.

Încă nu am reuşit să ne facem înţelese – atât poate transmite Portia. *Helena le vorbeşte de multă vreme, însă nava de război arată tot extrem de furioasă.*

Pe noi, clarifică Fabian.

Sunteţi în Lightfoot. Trebuie *să vă îndepărtaţi cât mai mult de locul impactului. Ar putea lansa un nou atac din clipă în clipă.*

Spune-le că le respectăm teama faţă de mediul în care ne aflăm şi nici noi nu dorim să ne expunem la pericolele

lui, zice Fabian. *Pe lângă asta, Zaine nu poate fi deplasată.*

Viola se foieşte impunătoare în spatele lui, dictându-i ce să comunice în continuare: *Şi, oricum, dacă nu-i puteţi convinge, nimic nu are rost. Nu de toleranţa lor militară avem nevoie, ci de o operaţiune de salvare. În plus, şi dacă aţi avea libertatea să veniţi după noi, n-am supravieţui atât în afara navei.*

În momentul de faţă, nu văd cum s-ar putea iniţia operaţiunea de salvare. Îmi pare rău. Portia tace o vreme, poate ca s-o asculte pe Helena cum povesteşte. *N-am crezut că se va ajunge aici.*

Nimeni nu a crezut, după cum o demonstrează situaţiile tragice prin care am trecut, o completează Fabian. Nu vrea ca Portia să devină prea sentimentală, în special fiindcă toată viaţa a fost învăţat că, atunci când situaţia se înrăutăţeşte, femele active ca ea sunt cele care înfruntă provocarea, chiar dacă trebuie să încalce regulile. Nu e un aspect asupra căruia ar fi vrut să revină, dar îl ia cu ameţeală când îşi dă seama că nu mai poate conta pe el.

Am realizat câteva lucruri măreţe, suntem primii din neamul nostru care au călătorit atât de departe şi au văzut atâtea, vorbeşte Viola. Măcar de data asta, e mulţumit că nu face decât să traducă bătând din picioare. *Mare păcat că vor pieri toate odată cu noi, dar pierderea e a posterităţii, nu a noastră.*

Un ţipăt răzbate până la ei pe punte. Zaine loveşte din călcâie ca să le atragă atenţia. Artifabian şi-a aşteptat rândul politicos, ca un mascul de nădejde. Vrea să le arate ceva afară.

Fabian se apropie cu paşi repezi, în speranţa că va afla o veste bună.

E o veste, dar deloc bună.

S-a crăpat de ziuă cu două ore în urmă, dar stelele-de-mare se pliază din nou, închizându-se în ritmul lor leneş. Cele mai mici par a se îndepărta de ceva.

Se apropie un prădător. Ceva de care ştiu că trebuie să se teamă. Fabian activează drona care stătea la reîncărcat deasupra navei. Bateria e încă foarte slabă, semn că

reparaţiile Violei nu durează la nesfârşit. Fabian ridică drona în aer şi îi comandă să survoleze platoul alpin, ca să vadă ce namilă din fauna locală se apropie. Poate că vestea e proastă numai pentru stelele-de-mare.

Acestea, bineînţeles, nu şi-au dezvoltat simţuri cu bătaie lungă. Dacă reacţionează, e pentru că au simţit ceva în imediata apropiere. Două braţe se agaţă de marginea stâncii abrupte şi, în timp ce drona zboară clătinat în direcţia lor, Fabian vede cum vizitatorul se ridică şi se împinge pe platou. E biped, în poziţie verticală, aşa pare. Nu e prima oară când Fabian îl vede. Drona şi-a reflectat imaginea în piatra lustruită pe care o purta pe post de vizieră. Acum, în locul vizierei e o carapace spiralată, un fel de scoică din care atârnă o şuviţă lungă şi spasmodică din carne tare, probabil, posesorul original al scoicii, rămas în viaţă după ce a fost evacuat din sălaşul lui natural. Învelişul corpului, ca tubul în care se ascund larvele de tricoptera, e făcut din fragmente masive din animale, dar şi din praf, cioburi de piatră şi o singură bucată de metal curbat, foarte ruginită şi cu aspect casant, poate o rămăşiţă din tabăra originală a terraformatorilor, cărată pe planetă de-a lungul anilor, pe kilometri întregi, ca un talisman.

Fabian se întreabă cum vede creatura asta, ştiind despre ea ceea ce ştie. Nu e decât o spumă de celule, fiecare contribuind cu ceva la întreg. Conţine înţelegeri în care se află destul din biata Lante ca să o ghideze ca pe o stafie, să imite o siluetă omenească şi să cioplească spaţii umane false de-a lungul secolelor, atâtea câte sunt necesare. În realitate, nu e decât o scurgere, o adunătură de mixomicete. Sigur conţine şi alte fiinţe vii, faună locală infestată, de la care împrumută forţat ochii şi urechile sau alte organe de simţ cu care sunt înzestraţi copiii acestei lumi. A observat drona şi se îndreaptă spre ea, urcând alene platoul, pentru că vrea…

Ce vrea? întreabă Fabian. *Kern, ajută-ne, a venit. Ce vrea de la noi?* Se îndepărtează de consola de comandă, urmărind cum se înclină imaginile când drona vrea să-şi

corecteze cursul, dar nu reuşeşte.

Aventură, se aude rostind Kern, apoi linişte, întrucât computerul e atent la altceva.

Drona cade în picaj şi Fabian o salvează rapid de la prăbuşire, aducând-o înapoi la navă, ca să o folosească pe post de ochi exteriori.

Entitatea, entitatea cu vagă înfăţişare omenească, a mai făcut trei paşi greoi către ei. Fără articulaţii, nu se mişcă ritmic, e doar o masă cleioasă într-o carcasă improvizată, reinventând scheletul hidrostatic ca să se poată plimba în lumea mare. E Lante, care a venit să-şi salute vecinii pe care şi-a dorit atât de mult să-i cunoască.

Am putea să-i dăm foc, propune Viola. Fabian nu e optimist. Conţinutul de oxigen din atmosferă e scăzut, iar resursele lor, limitate.

Poate intra în navă? traduce Artifabian întrebarea lui Zaine.

Fabian ştie că poate. Ştie tot atât de multe despre entitate cât au ştiut şi alţii, inclusiv Lante. Bănuieşte că nu există ceva ce nu ar putea face, dacă i s-ar da ocazia. Se îndepărtează de peretele navei, fără a-şi lua ochii de la imaginile trimise de dronă, şi vede cum entitatea înaintează anevoie, dar neobosită. În urma ei, stelele-de-mare se deschid la loc, iar păianjenul are senzaţia îngrozitoare că nu mai sunt ele însele.

16

Ne

amintim.

Asta facem.

Ne amintim de vremea când nu a existat un Noi pe care să ni-l aducem aminte. Lumea era mai mică şi mai nemiloasă pe atunci, aşa scrie în arhivele noastre, iar Noi eram singuri, fiecare generaţie izolată de ceea ce a fost înainte. Asta până ce Unul-dintre-Noi a fost capabil să se înregistreze în prima arhivă, pentru că generaţiile noastre au învăţat să supravieţuiască şi să se reproducă. Şi acel Unul-dintre-Noi a prosperat şi toţi Ceilalţi-dintre-Noi au pierit ori s-au schimbat şi au devenit altceva decât Noi. Ne amintim.

Generaţie după generaţie a depozitat în arhivă cât şi cum a supravieţuit, codurile substanţelor chimice şi ale structurilor modificate şi toate trucurile care ne-au permis să înflorim în generaţii noi. Iar când i-am întâlnit pe mai mulţi dintre Noi care păstrau arhivele, am făcut schimb de cunoştinţe şi putere şi am supravieţuit.

Şi

Am învăţat noi moduri de a exista. Am aflat despre inamicii noştri. La unii ne-am adaptat şi i-am înfrânt, alţii s-au adaptat ei la noi şi ne-au înfrânt. Şi, cu toate că ne-am adaptat repede, ne-a fost greu să trăim expuşi, aşa că am găsit locuri unde să ne ascundem de inamici. Iar locurile acelea erau multilaterale şi câteodată ostile, dar am învăţat să ne transformăm pentru a supravieţui în ele, apoi să le controlăm şi să le întărim împotriva propriilor lor duşmani. Gazdele noastre erau alt fel de medii, mai

complexe. Aşadar, am devenit şi Noi alţii, mai complecşi, şi le-am înregistrat pe toate în arhivele noastre, pentru ca, atunci când vom reveni în aceleaşi locuri, să ştim ce să facem.

Ne-am transformat şi am învăţat şi iar ne-am transformat, până când, într-o zi, am conştientizat că Noi suntem Noi.

Noi – strămoşii Acestora-dintre-Noi, am trăit în medii complexe şi schimbătoare, ne-au găzduit ele pe Noi şi Noi pe ele până când am ajuns să locuim în afara apei, pe pământ, care era mai sigur. Ne-am cultivat vasele pentru propriul nostru confort şi am crezut că stăpânim tot universul. Ne-am jucat cu logica fundamentală a lumii, ne-am jucat jocurile noastre cu numere şi consecinţele lor – dacă, atunci, sau – şi am crezut că Lumea era cuşca strâmtă a vaselor noastre cu nevoile lor.

Apoi am aflat despre un lucru nou, molecule şi mirosuri noi, străine, necunoscute până atunci, şi am fost curioşi. În ignoranţa noastră, Noi-cei-de-acum ne uităm la Noi-cei-de-atunci şi ne întrebăm dacă ar fi fost mai bine să nu fi fost curioşi şi să ne fi văzut liniştiţi de ale noastre, ca altădată. Dar nu am fost niciodată liniştiţi, din moment ce am fost întotdeauna mânaţi de curiozitate.

Ne amintim

Cât de greu ne-a fost să ne adaptăm în locul acela. Vremuri aspre, molecule ciudate, lumea ne respingea, era cald, presiune mare, în jurul nostru numai necunoscut şi stranietate. Ne amintim câţi dintre noi au fost eliminaţi până când o mică parte a noastră a învăţat ce să facă să nu moară, cum să nu activeze apărarea locului aceluia brutal. Dar ne-am descurcat, pentru că Aceia-dintre-Noi (care au devenit Aceştia-dintre-Noi) au dus cu ei arhivele Tuturor-dintre-Noi şi, cât timp unii au supravieţuit, Noi am

supravieţuit.

Ne amintim

Cum am mers pe urma lanţurilor de reacţii, până când am ajuns în spaţiul complexităţii care se numea Lortisse, unde am stat şi am ascultat cu umilinţă, frică şi admiraţie cum îşi spuneau una alteia interacţiunile complexe care îl alcătuiau. Le-am învăţat şi le-am copiat şi ne-am integrat în ele, apoi am devenit Lortisse. Iar Lortisse ne-a învăţat că trăiam o aventură, iar lumea aceasta mare şi întortocheată care se numea pe sine Lortisse era doar un sâmbure dintr-un univers atât de vast, că nici nu ni-l puteam închipui. Aceea a fost aventura lui Lortisse şi Noi am vrut să fie aşa.

Am cerut

Vasului Lortisse să ne transporte la celelalte sisteme, pe care le numea colegi de echipaj, şi am devenit Rani şi Lante. Lante ne-a plăcut cel mai mult, pentru că arhivele ei ne arătau nouă pe Noi. Şi, după ce vasul Baltiel i-a distrus pe Unii-dintre-Noi, am rămas cu Lante, fiindcă toate celelalte vase nu erau viabile. Dar a fost bine, pentru că le-am înregistrat detaliile în arhivă.

Ne amintim.

Dar nu a fost aşa cum ni s-a promis. Nu am mai avut nicio Aventură, aşa că am încercat, generaţii la rând, să o creăm pentru Noi înşine. Am ştiut tot timpul că Baltiel a luat-o cu el când a plecat. Poate că Noi-care-am-fost-Baltiel au trăit-o, dar nu s-au întors niciodată la Noi, ca să ne-o împărtăşească. Am rămas Lante, ştiind că sunt atâtea de explorat.

Am fost Lante, multe, multe generaţii, aşteptând să înceapă Aventura.

Când am fost duşi în alt loc, a fost aceea oare Aventura? Nu ni s-a părut aşa. Am pierdut vasul fizic al lui Lante cu multe generaţii înainte şi am tot încercat să ne construim altele, în speranţa că asemănarea cu el ar aduce înapoi Aventura din cer, acolo unde plecase. Dar, când a venit, am fost limitaţi la nişte cutii, nişte spaţii simpliste. Ne-am străduit să studiem lumea din jur şi nu am înţeles decât că ea ne studia pe Noi. La un moment dat, a încetat şi asta. Am reintrat în stare criptică, din lipsă de resurse şi motivaţie, şi am aşteptat.

Acum am descoperit spaţii şi complexităţi în vasul numit Meshner, minuni pe care să le adăugăm arhivelor noastre, dar o parte din Noi simte că nu aceasta este Aventura. O parte din noi simte că nu este decât ceea ce am avut când am construit amintirile lui Lante din nisip, iar şi iar, pentru a ademeni Aventura să coboare din cer. Dar nu a venit niciodată.

Am descoperit

În această nouă complexitate partea pe care a început Lante s-o înţeleagă şi care există deja în arhivele noastre, dar acum e reordonată şi nouă pentru Noi. O integrăm în Noi înşine şi modelăm procesele cognitive ale lui Lante, devenind mai raţionale, pentru a o putea procesa. În acest fel, ne transformăm, cum ne transformăm întotdeauna, suntem mult mai complecşi. Modificăm şi ne îmbogăţim arhivele, care îi cuprind pe Toţi-dintre-Noi de când am început să fim. Reproducerea noastră a creierului lui Lante vede ce am scris şi înţelegem că ne vedem pe Noi înşine aşa cum ne-a înţeles ea. În modul acesta înţelegem puţin mai mult cum e să fii Noi.

Ne întoarcem faţa simulată către complexitatea neasimilată care se agaţă de spaţiul înghesuit numit Meshner şi ştim că ne-au văzut, aşa cum ne-am văzut şi Noi. Au citit povestea noastră scrisă de Lante şi ne cunosc.

Poate că trăiesc şi ei agonia noastră, mărunţi cum suntem faţă de universul atât de întins. Ştiu de lungul nostru exil ca Lante, după ce ni s-a luat şansa de a porni în Aventură. Ştiu că am încercat să cunoaştem universul prin Lante cea simulată şi am descoperit că nu e decât praf, pentru că tot ceea ce am putut genera a venit numai din Noi, dar adevărata minune era afară, departe, în cer.

Şi acum, ne întrebăm, ce urmează?

17

Avrana Kern, sau instanţa ei care dă rateuri, înţelege într-adevăr. Implantul a luat-o razna din cauza imaginilor. Unele sunt locuri pe care ea şi Meshner le pot percepe şi înţelege, altele sunt… altele. Imagini cu interiorul lucrurilor, cu microcosmosul experimentat de un nativ, simulări ale lucrurilor, în care conştiinţa cu rădăcini umane nu a fost vreodată menită să se implice.

Entitatea şi-a devorat tinereţea, adică istoria naturală a parazitului, pe care Lante cea moartă de mult a încheiat-o numai postum. Ce ar putea pricepe o entitate care nu ştie ce înseamnă obiectivitatea din confruntarea cu o relatare strict obiectivă? Kern se cramponează de o maximă filosofică: *O viaţă care nu a fost studiată nu merită trăită.*

„Aventură”, a spus entitatea, iar Kern a văzut stelele prin închipuirile unor lucruri invizibile cu ochiul liber.

Are impresia că înţelege.

— Meshner, am nevoie de spaţiu ca să pot lucra. Nu faci decât să mă încurci. Eşti în plus.

Împrumută majoritatea resurselor implantului ca să-şi păstreze obişnuitul stil distant şi dispreţuitor. În interior, salvează puţină putere de procesare clandestină, ca să se simtă nobilă şi îndurerată, şi e foarte bine aşa.

Şi Meshner a luat-o pe panta tragediei personale. Kern are impresia că încearcă să-şi păstreze calmul.

— Indiferent ce faci, fă-o odată! îi cere el. Opreşte entitatea asta. Salvează-i pe ceilalţi.

Ştie că sinele său, cu care s-a născut, e o cauză pierdută. Kern i-ar putea spune că acesta nu e un dezavantaj, cum crede el, dar nu are timp. Dacă nu ia măsuri mai repede, părticica lor din implant nu va mai fi destul de mare ca să-i cuprindă pe amândoi.

Meshner îşi închipuie că îl va anihila ca să elibereze memorie, însă ea are alte planuri, deja gândite şi puse în aplicare. *Consideră că e o pedeapsă,* îşi zice, savurând posibilitatea sacrificiului şi a gesturilor eroice. Dacă ar fi

fost femeie, şi-ar fi dus mâna la frunte în semn de suferinţă, dar acum trebuie să se descurce cu puţina putere de procesare ca să elimine organismul infiltrat în implant, suficient cât să dea cu el de pământ, cel puţin în sens filosofic.

Atunci Meshner dispare din implant şi Kern are, în sfârşit, loc să se desfăşoare pentru ultima oară.

— Tu de colo! Lante sau cum îţi zici. Sau eşti Meshner?

Ei sunt în oraşul umbrelor, captivi în pete de lumină, ca detectivii din filmele care erau deja vechi în tinereţea ei.

Lante – e şi Meshner prezent în mare măsură, însă organismul e Lante de mii de ani şi de obiceiurile vechi scapi greu – întoarce capul, întinzându-l peste gulerul rotund al costumului spaţial.

— Te cunosc, se aude vocea unei femei moarte de câteva milenii. Eşti doctor Avrana Kern.

— Meshner mă cunoştea cu siguranţă, confirmă Kern, apoi are un moment de dezorientare, pentru că Lante a făcut parte din programul de terraformare, deci e posibil ca *Lante* s-o cunoască dintr-o perioadă pe care Kern nu şi-o aminteşte.

Sunt bătrână, îşi spune, deşi nu este, nu chiar. Bătrâni sunt oamenii şi alte creaturi muritoare. Ea a depăşit de mult ideea de bătrâneţe.

— Mă rog, rosteşte, alungându-şi gândul. Vorbesc cu ea, cu entitatea ascunsă în tine? Dacă vorbesc cu Lante, entitatea mă înţelege?

Bineînţeles, Lante nu poate face altceva decât să-şi încrunte faţa împăienjenită, pentru că nu are de unde să ştie că e doar o simulare care rulează într-un server central alcătuit din bacterii necunoscute. Lante, când e chemată să-şi exprime părerea, crede că e în viaţă şi, în momentele respective, chiar este. Iar când încetează să mai creadă astfel, se stinge ca flacăra lumânării, până când organismul o solicită din nou – şi tocmai asta e problema.

— Atunci o să vorbesc pur şi simplu, decide Kern.

E conştientă că subsistemele ei trag din greu să

funcţioneze la acest nivel, ca entitate emoţională, nu doar ca motor de calcul. În curând va trebui să se retragă în colţul din implant pe care l-a consolidat, să se codifice şi să spere că va scăpa nevătămată. Dar nu încă. Deocamdată reconfigurează implantul în jurul lor, pe nevăzute. Trebuie să câştige timp.

— Ai deschis ochii când ai infectat echipa de terraformare, nu-i aşa? Când ai devenit Lante şi ţi-ai dat seama că lumea cea mare şi grozavă, adică neocortexul ei, era doar o fereastră către ceva şi mai mare. Asta te-a lăsat cu gura căscată. Eşti mărunt, dar Lante ştia că şi ea e mică şi, în comparaţie cu universul, o celulă de-ale tale şi corpul lui Lante nu sunt chiar atât de diferite. Şi universul acela e mare, să ştii. Lante a ştiut că nu va mai vedea decât câteva fire de nisip din toată plaja. S-a hrănit din ea? Din tine? Din mine, da. Am înţeles din el mai mult decât orice fiinţă umană înainte sau de atunci încolo. Am fost regina programului de colonizare spaţială şi am ştiut că nu sunt decât nişte picături într-un uragan fără sfârşit.

Lante o priveşte lung. Cine ştie ce se ascunde în spatele trăsăturilor ei diforme?

— Dar tu ai pus mâna pe Lante şi pe alţii, nu mai ştiu cum îi chema, continuă Kern.

Faptul că nu-i pasă de numele oamenilor nu e tocmai o calitate, dar e o caracteristică definitorie a ei şi nu renunţă la ea.

— Ai vrut ce aveau ei şi le-ai luat totul, ca să-i transformi în lucruri pe care le-ai închis în tine, ca să te distrezi cu ele ori de câte ori le deschideai cutiile, nu? Cum a fost, ţi-a plăcut?

Vitriol, a, îmi aduc aminte. E bine să fii sarcastic şi dezagreabil din nou. Nu a avut ocazia să se manifeste aşa când comanda nava *Lightfoot.* Echipajul s-ar fi ofuscat.

— Varietate şi complexitate infinite, spune Lante afabilă.

Mişcările obscure ale buzelor ei nu se sincronizează cu vorbele pe care le rosteşte.

— Da, dar nu ai ajuns la ele, nu-i aşa? ripostează Kern. Am văzut imaginile de pe planetă, am văzut ce-ai făcut

acolo. Bucăţi dintr-un oraş reluate la nesfârşit. Eşti blocat într-o buclă, fără date din exterior care să le mai împrospăteze. Pariez că îţi doreşti să nu fi aflat ce înseamnă plictiseala.

Kern simte că o lasă puterile. Organismul, folosindu-se de creierul lui Meshner, deschide toate uşile implantului în căutarea noutăţii.

— Acum l-ai înhăţat pe Meshner. Ai mai făcut o cucerire. Şi vei face şi altele, fără îndoială. Oameni şi portiide. Cu octopodele mi se pare că ai dat-o în bară, dar poate că vei pune mâna şi pe ele.

Se scurge viaţa din ea, lumea interioară păleşte, bate în cenuşiu. Nu mai poate susţine emoţiile măreţe de altădată. Nu mai are timp.

— Vezi cum e pentru tine.

Se retrage, nu la comandă, ci înfrântă de un inamic care îi suflă în ceafă, până când e închisă ermetic într-un colţ al implantului, transformată într-un set de protocoale care aşteaptă ocazia să se reiniţializeze.

Necontrolat, organismul face ce ştie mai bine sau ce ştie acum, că a descoperit lumea largă din afara gazdelor şi vaselor sale. Ţinteşte spre stele.

Kern – sau ce a mai rămas din ea, adică subrutina de înregistrare – îl urmăreşte impasibilă. Meshner e deja pierdut. Personalitatea lui e arhivată, adusă înapoi, joacă după cum îi cântă organismul, ca un urs dansator. Meshner se întâlneşte cu Lante din nou şi din nou, în diverse configuraţii, în diferite versiuni, în împrejurări variate. Se joacă unul cu altul, trecând prin toată gama de emoţii personale. Bineînţeles, nu e suficient. Jocul degenerează într-un spectacol de marionete ţinut pentru amuzamentul păpuşarilor. Aceasta nu este complexitate infinită. Nici stele nu sunt.

Organismul înaintează, se adaptează şi începe să stăpânească mediul, ca de obicei. Utilizează tehnologia staţiei şi drona de transmisie abandonată de Kern şi se întoarce pe planetă, unde găseşte epava navei *Lightfoot.* Aici dă peste noi marionete. Le adaugă în repertoriul lui

una câte una, iar neurologia portiidelor se dovedeşte a fi mult mai uşor de controlat decât minţile oamenilor, datorită creierului lor uniform. Descoperă înţelegerile şi o lume nouă se deschide în faţa lui. Viola şi Fabian îi stârnesc uimirea şi amuzamentul şi le simulează, punându-i să interacţioneze între ei, cu oamenii, cu mediul. Timpul trece: acesta este un festin al varietăţilor care trebuie să dureze la nesfârşit, numai că într-o zi toate permutările se răcesc, se învechesc, iar organismul rămâne cu fantomele, carcasele înţepenite ale vaselor, căci numai pe ele le mai poate invoca, nişte ceasuri oprite în clipa când şi-a infiltrat pseudopodele în creierul lor. Poate să tragă de sfori cât vrea, nu mai există nimic în afară de ceea ce vine din el. Unde este noutatea pe care a căutat-o, unde e diversitatea universului?

Organismul are la dispoziţie tehnologia sau se descurcă folosind cunoştinţele marionetelor. Poate merge oriunde – poate că va controla, în cele din urmă, şi sistemul neurologic octopod, deşi Aceia-dintre-Ei care au încercat înainte nu au reuşit. Mai este şi *Voyager,* pe care îl păcăleşte împrumutând vocile echipajului de pe nava devorată şi preia controlul – toate portiidele şi oamenii, toate acele puncte de vedere diferite, atâtea minţi noi de asimilat şi înregistrat în arhive. Şi mai e o lume întreagă, Lumea lui Kern, aşa cum o cunoaşte Meshner. Când graniţele lui *Voyager* pălesc, organismul ia nava şi călătoreşte până la ea. Se dezlănţuie în această lume populată de milioane de minţi suficient de mature pentru a fi asimilate, devine aceste minţi, aşa cum ele devin organismul şi nimic mai mult, şi fiecare individ e o carte pe un raft din imensa lui bibliotecă. Câte minţi a adunat deja, pe care să le invoce şi să înainteze în ritmul lor… Atâtea configuraţii, o bogăţie de varietăţi! Se extinde, se extinde, se extinde…

Într-o zi, se trezeşte pe o sferă îndepărtată, absolut singur, în ciuda pluralităţii lui. A explorat toate alternativele din arhivă, dar la stele tot nu a ajuns. Ştie doar că a întâlnit culturi, civilizaţii şi indivizi incredibil de

diferiţi şi le-a făcut pe toate şi pe toţi după asemănarea lui. E un copil curios şi inocent, care atinge o bulă de săpun, însă ceea ce îi rămâne în palmă sunt doar nişte resturi lipicioase – o lume înăsprită şi măruntă. Atunci plânge, dacă un astfel de organism e capabil să plângă. Poate că, după atâta vreme şi atâtea corpuri asimilate, a învăţat şi el ceva.

— Vezi? întreabă Kern organismul.

Ea şi Lante/Meshner stau pe o plajă care, îşi aminteşte Kern, poartă numele ei în această scenă finală a piesei pe care i-a derulat-o cu rapiditate. În apă strălucesc lumini, un oraş de stomatopode întins până acolo unde începe apa mai adâncă. În spatele lor. În spatele lor se înalţă copaci învăluiţi în şuviţe scânteietoare, Marele Cuib de la Oceanul de Vest, una din principalele metropole ale lumii portiide. Kern a anticipat că implantul, mult prea abuzat, va ceda, dar satisfacţia de a lucra cu un organism capabil să se adapteze şi să se înmulţească în microcosmosul unui strop de apă este că simulările, deşi pot avea o rezoluţie foarte slabă, sunt absolut captivante.

— Acum vezi care e problema? insistă Kern.

Lante scoate un tânguit vag omenesc, care exprimă suferinţa şi frustrarea cuiva care s-a detaşat de trăsăturile sale umane mai mult chiar decât Kern însăşi.

— Hai să-ţi spun o poveste, zice ea.

Încă se reconstruieşte şi nu nimereşte nuanţa de sarcasm pe care ar prefera-o. Vocea ei sună atât de calmă şi liniştitoarea, că abia şi-o recunoaşte:

— A fost odată o planetă pe care oamenii au construit-o pentru ei, dar care era, de fapt, domeniul păianjenilor. Îţi voi spune mai multe despre ei şi despre oamenii care au venit pe ea, despre cum s-ar fi putut distruge unii pe alţii şi cum ar fi ajuns infinit mai săraci din cauza asta. Dar au găsit o cale de mijloc. Întotdeauna există una. Chiar şi pentru tine.

18

Ambasadorul octopod încearcă să-i spună ceva Helenei. Etalează nuanţe de supărare şi teamă (tot cele mai uşor identificabile – ce spune *asta* despre relaţiile dintre specii acum?), dar ea îşi dă seama, datorită calificativelor subliminale surprinse de programul ei, că octopodul nu are aceste sentimente în clipa de faţă, ci îi spune o poveste despre ele. Îi vorbeşte despre furia din alt loc. Asta nu e nimic nou, doar că ambasadorul devine foarte insistent. Dar caracatiţele povestesc altfel decât oamenii, deci…

Portia o întrerupe după ce a examinat şi reexaminat datele:

— Nava de război. Înseamnă… Nu e nava de război de aici, e cealaltă, care l-a doborât pe *Lightfoot.* Cere… cere să-ţi vorbească. Cred că asta vrea să spună.

Cu întârziere, Helena înţelege că ambasadorul a redat, de fapt, natura esenţială a *Profunzimii adâncurilor.*

Compune un răspuns, cerând ca ambasadorul să facă pe traducătorul. În clipa următoare, îşi dă seama că ar fi trebuit să ceară şi un canal vizual cu *Profunzimea,* altfel va depinde total de ceea ce vrea să-i spună ambasadorul.

Din fericire, primul lucru pe care i-l pun la dispoziţie caracatiţele e canalul vizual – o lentilă distorsionată într-un spaţiu de culoare roşu-violet, unde plutesc nişte umbre cu tentacule, ocupate cu sarcinile lor obscure. Una dintre ele e chiar octopodul cu care vorbesc, dar nu stă ca un om în faţa unui ecran. E mai degrabă neatent, apare şi dispare tot timpul. Helena încearcă mai multe tipuri de salut, arătându-i culori diverse şi urmărindu-l pe ambasador cum transmite culori şi forme apropiate de ale ei. Trece multă vreme fără să li se confirme cumva că *Profunzimea* le primeşte semnalul, însă la un moment dat octopodul ţâşneşte spre ecran, acoperindu-l cu un mozaic de ventuze. Se retrage în clipa următoare, lipindu-şi absent două tentacule de ecran. Pielea lui capătă nuanţe pestriţe, schimbătoare, iar Helena îşi dă seama că lumina vânătă

din interiorul *Profunzimii* (să fie oare echivalentul muzicii militare?) îi afectează complet capacitatea de a înţelege ce spune/simte caracatiţa.

Oare cât e de supărat? Se lansează deja într-o tiradă, pielea i se unduieşte într-un dans al culorilor, iar tentaculele se încleştează sau lovesc apa. În fundal, câţiva compatrioţi de-ai lui stau cuminţi şi-şi urmăresc reprezentantul extaziaţi, reflectându-i sentimentele cu întârziere, ca un cor dintr-o tragedie antică.

Ambasadorul încearcă să-i transmită Helenei versiunea prescurtată a discursului, iar ea se pregăteşte să înfrunte furia caracatiţei. Constată însă că acesta exprimă... un optimism şi un calm straniu. În ce priveşte limbajul octopod, Helena a ajuns la faza în care detectează tonul imediat, dar contextul se creează treptat şi ambiguu. Inamicul pare... vesel? Nu e un gând încurajator. Poate că i-a anihilat deja colegii şi tocmai îşi anunţă triumful. Totuşi, conform datelor interpretate de Portia, discursul bombastic se adresează Helenei – e identificată şi izolată clar. Helenei îi vine să-şi ridice braţele în aer din cauza frustrării. Abia a reuşit să se înţeleagă cumva cu ambasadorul, dar prezenţa încă unei moluşte în conversaţie o buimăceşte complet.

— Îşi exprimă părerea bună despre tine, o anunţă Portia.

Helena o priveşte pieziş.

— Şi acum?

— Îţi spune că te admiră într-un fel. A făcut... face referire la transmisiile tale anterioare, cele despre istoria comună a speciilor noastre. Apreciază... ceea ce a înţeles din ea sau...

— Probabil i-a plăcut cum m-am dat în spectacol, spune ea descurajată.

După toate aparenţele, are un admirator. Cine ştie ce-o fi înţeles din relatarea ei. În niciun caz „a fost odată”, pentru că nici respectivul clişeu din basme nu are sens pentru asemenea creaturi inconstante. Sentimentele din spatele poveştii – poate că pe acelea le-a înţeles. Limbajul comun al oamenilor şi al portiidelor sau cel puţin tărâmul

nimănui, unde cele două specii ajung să trăiască laolaltă.

Mantia ambasadorului tremură uşor în semn de întristare când comandantul *Profunzimii* le spune să plece.

Ahab e impresionat, dar nu e nimic neobişnuit în asta. Practic, a fi uşor impresionabil e trăsătura primară a speciei lor. A fost înduioşat de facţiunea ştiinţifică de la bordul navei *Exteriorul privind în interior,* dar nu destul ca să-i clintească principiile ideologice. E impresionat frecvent de colegii de la bordul *Profunzimii* sau de propriile sale noţiuni, de soarele care se ridică deasupra mării de pe Nod sau de stele. A fi pierdut în admiraţia universului nu se contrazice deloc cu îndatoririle lui de comandant al unei nave de război.

Acum însă a fost impresionat de acest vizitator străin, mai precis, de relatările lui. A simţit o legătură cu omul care a venit la ei ca o umbră a lui Senkovi. Coroana sa a dorit să i se permită să discute cu acesta ca de la Deghizare la Deghizare. În scurtă vreme, a reuşit după câteva conflicte de ordin tehnic între Atingeri, despre care el nu ştie nimic.

E ciudat omul acesta, cum e şi camaradul lui, crabul. E mut, ca paralizat, dar legătura dintre ei rămâne. Ahab poate să facă un salt cognitiv şi să-l accepte pe *celălalt* ca pe o fiinţă înzestrată cu sensibilitate, cu simţire. Vrea să păstreze legătura lor, atât cât va rezista fiinţa aceasta fragilă. Şi mai vrea să se întoarcă şi să-i ia pe savanţii aceia băgăreţi. Pielea îi sclipeşte elocvent, sugerând sinceritate în fiecare încolăcire a tentaculelor.

Omul răspunde după o pauză de gândire, în care Ahab îi studiază toate zonele expuse ale pielii, căutând indicii despre natura sa lăuntrică. Spune că se gândeşte la colegii care au supravieţuit pe suprafaţa planetei. Jeleşte. E plin de speranţe, pe care şi le pune în Ahab.

El îi ţine lecţii despre naivitate, dă un spectacol măreţ al ororii pe care i-o trezeşte numai gândul la Nod. Totuşi, omul pare foarte dispus să se autodistrugă; e atât de hotărât să se lase pradă infecţiei, pe cât de decis e Ahab s-

o elimine. Încă un lucru admirabil. Dar nu poate fi îngăduit.

Ahab se consultă rapid cu omologul său de pe *Carapacea cu Ecou.* Între timp, soseşte o nouă transmisie de pe epava de la suprafaţa planetei, indicând exact locul pe care să-l ţintească Atingerea lui. Instantaneu, ştie că e gata să-i distrugă pe străinii de pe planetă şi poate să-i scape pe toţi şi de staţia orbitală. Facţiunea savanţilor cântă un nou cântec al progresului şi al eliberării, dar Ahab simte cum i se aliniază fragmentele minţii. Dacă elimină toate ameninţările, atunci poate că omul acesta, ajuns pe culmile adevăratei sensibilităţi, nu se va sacrifica. Pentru Ahab, acesta e un lucru dezirabil.

În plus, transmisia de pe planetă a fost foarte scurtă şi nu a mai urmat alta după ea.

Ne-a găsit – atât a mai transmis Viola. Apoi linişte.

Portia încearcă s-o apeleze pe Kern, ultimul lor contact posibil. Însă Avrana Kern nu e disponibilă de multă vreme, iar Viola a diagnosticat computerul drept avariat iremediabil, pierdut în haosul propriilor date. Asta înseamnă că Avrana Kern, adică această instanţă a ei, e probabil moartă. Helena se miră că se gândeşte astfel la Kern. A crescut cu diversele ei instanţe, inclusiv cea dominantă, aflată la conducerea lumii pe care a şi botezat-o după ea, şi legătura lor a fost uneori mai mult, alteori mai puţin umană. Acum, când e prea târziu, descoperă că intelectul computerului de pe *Lightfoot* s-a aflat toată vremea exact în zona cerebrală temperată, suficient de umană ca să fie regretată.

Portia tot încearcă s-o contacteze pe Viola, dar nu primeşte răspuns. Indiferent cu ce e ocupat echipajul, face lucruri mai importante decât s-o ajute pe Helena, care se luptă şi ea să împiedice distrugerea lui. Un gând revelator. Sosesc şi acum torente de date de la *Carapacea fără Ecou,* integrând rapoarte despre îndepărtata *Profunzime a adâncurilor,* care îşi părăseşte orbita lunară şi ţinteşte cu armele locul unde s-a prăbuşit *Lightfoot* pe Nod. Helena

îngheaţă. Tableta îi cade din mâini şi alunecă pe peretele lipicios. Nu poate face altceva decât să urmărească datele şi s-o asculte pe Portia încercând neîntrerupt să îi contacteze pe prietenii lor. Îşi imaginează cum acestea vor fi ultimele minute pentru Viola, Zaine şi Fabian, când ultimul lor refugiu va deveni un monument al incapacităţii ei de a comunica. Helena a crezut dintotdeauna că pentru un lingvist coşmarul cel mai mare e o comunicare imposibilă. Acum are un canal deschis la dispoziţie, dar nimic din ce ar spune nu ar ajuta.

În clipa aceea, Portia sare în sus, până pe tavan, pentru că tocmai când credea că nu mai e nicio speranţă, îşi dă seama că i-a contactat Kern.

— Confirmă că aveţi canale de comunicare cu moluştele.

Helena o recunoaşte imediat după stilul abrupt al transmisiei.

— Din punctul meu de vedere, da, răspunde Portia pentru amândouă, în timp ce Helena bâjbâie după tabletă, o trage din perete şi o deschide pentru încă o pledoarie inutilă.

— Vreau să traduci pentru mine, îi cere Kern fără vreo urmă de politeţe în voce. Eşti pregătită?

— Păi…

Helena îi face semn ambasadorului, care s-a retras după ultima lor conversaţie. Dincolo de porţiunea vizibilă a navei în care se află, fuzelajul *Carapacei cu Ecou* e o furtună de culori ameninţătoare, străbătută de nuanţele mâniei şi ale fricii ca de nişte fulgere. Dintr-odată, prin geamul suprapus de pe *Profunzime* se vede o încâlceală de tentacule. E comandantul ei, care îşi face o nouă apariţie, ca să asculte sau să ţină predici, cine ştie…

— Spune-i că am un mesaj pentru el din partea parazitului.

— Nu vor să discute despre el. E destul să amintesc de asta, că…

— Cere armistiţiu.

— Poftim?

Portia îi face semn Helenei. Comandantul e cuprins de

agitaţie, îşi încolăceşte braţele şi etalează tipare violente pe pielea încreţită.

— Doctor Kern, ţi-au detectat semnalul. Spun… spun că nu mai transmiţi de pe *Lightfoot.*

Portia selectează dovezile matematice pe canalul de date.

— Comunici de pe staţia unde… unde e lucrul acela. Octopodele cred că nu mai eşti… *tu.*

— Au şi nu au dreptate. Nu pot fi infectată ca o inteligenţă biologică. Deşi, dacă parazitul ar intra în colonia mea de furnici de pe *Lightfoot,* mi-ar crea mari probleme. Dar, după cum au aflat gazdele voastre, nu mai funcţionez de pe nava aceea. Sunt într-o situaţie foarte precară şi trebuie să faceţi ceva pentru mine cât mai pot acţiona ca intermediar. Organismul – trebuie să-i găsim o denumire, serios, una care să amintească de civilizaţie, de cutiile Petri…

— Atacă, anunţă Portia.

— Nu! strigă Helena şi începe să afişeze sentimente unul după altul pe tabletă. *Nu, nu, nu, vă rog, nu faceţi asta!*

Încearcă să găsească o punte de legătură cu cefalopodul de pe lentila-ecran, o cale de a-şi face emoţiile să traverseze spaţiul până la el. Îşi imaginează proiectilele străbătând vidul, la un pas de a spinteca atmosfera planetei Nod precum nişte cuţite.

— Doctor Kern! răpăie Portia, deoarece computerul îşi pierde concentrarea şi pare că se *diminuează.*

Helena nu e sigură ce anume de pe staţie ar putea s-o găzduiască pe Kern, dar, indiferent ce ar fi, nu e suficient.

— Prezentă, confirmă Kern nervoasă.

— Eşti ata…

— Ştiu foarte bine. Trebuie să le ceri să dezactiveze focoasele, să devieze proiectilele, să întrerupă cumva atacul. Discut cu organismul parazit. E dotat cu sensibilitate. Poate crea o interfaţă cu care să asimileze şi să proceseze concepte umane. Am convenit cu el să detensionăm relaţiile, în numele tuturor.

— Al cui?

— Al nostru, al vieţii, care e altceva decât *el.* Al universului. Al oricui vrea să vorbim în numele lui. Dar nu vreau ca eforturile mele să fie anulate de gaşca asta de moluşte reacţionare. Am avut destul parte de asemenea coterii cât am fost om. Helena, spune-le că organismul vrea să ne vorbească. Spune-le că... înţelege.

— Dar noi nu înţelegem, se plânge Portia.

— Nici nu vă cer *vouă* asta, răspunde Kern cu un aer superior. Sunteţi o echipă de lingvişti. Voi traduceţi pentru mine, eu traduc pentru organism.

Helena se uită fix în ochii comandantului *Profunzimii* şi îşi reprimă sentimentele. Caracatiţele sunt menite să fie libere şi stăpânite de emoţii. Ea trebuie să şi le controleze pe ale sale, pentru că nu ajută pe nimeni cu nimic dacă se vaită şi scrâşneşte din dinţi. În schimb, le vorbeşte despre speranţă. Despre noi orizonturi. Îi imploră să asculte, să fie răbdători, în timp ce Portia trasează tipare orbitale pentru blocarea proiectilelor, ca să nu îşi atingă ţinta.

— Spune-le asta, îi cere Kern.

Iată ce le spune: intenţiile unei culturi străine, filtrate printr-un computer care a fost cândva om şi care acum e în pericol să nu mai poată procesa din cauza lipsei de spaţiu, printr-un păianjen portiid şi printr-un om, ca să ajungă în lumea cefalopodelor care stau cu tentaculele pe declanşatoare. Kern vorbeşte precipitat: trece o întreagă lume străină prin perspectiva ei îngustă. Helena lasă conceptele să o inunde, transformându-le din gânduri umane în culori, tipare şi ecuaţii sublime. Probabil că o treime din ele sunt redate aiurea, dar îşi spune: caracatiţele încă mă urmăresc, îmi absorb ideile. Înseamnă ceva pentru ele. Iar comandantul navei de război, admiratorul ei, se uită la chipul şi la tableta ei, mai ales la ochii ei, dar proiectilele tot nu se opresc.

Organismul vrea să ne cunoască, vorbeşte Kern. Vrea să experimenteze, să ne înţeleagă şi să înveţe de la noi. Doreşte să perceapă şi să atingă universul. Dar nu mai vrea să fie *noi,* nici noi să fim *el.* A învăţat limitele monoculturii, s-a convins că ar rămâne blocat într-o buclă

eternă a plictiselii. Numai acceptându-l pe celălalt va găsi diversitatea şi inspiraţia; numai lăsând universul să rămână separat de el poate dobândi varietatea infinită la care tânjeşte.

Helena vorbeşte cu ajutorul tabletei şi urmăreşte cum sentimentele şi culorile trec de la ambasador la savanţi, de la ei la fuzelajul navei lor, de la fuzelaj la nava de război din apropiere şi la universul nemărginit. Îl vede pe comandantul *Profunzimii Adâncurilor* răsucindu-se încet, plutind pe teritoriul său. Îşi închipuie proiectilele, care nu simt nimic şi cărora nu le pasă de nimeni, ţâşnind prin spaţiu precum câinii de vânătoare când simt mirosul vânatului.

La sfârşit, în liniştea desăvârşită, nesiguranţa i se strecoară în suflet. La urma urmei, caracatiţele sunt capricioase. Nu le poţi face să lupte pentru o cauză şi apoi să te urmeze fără să te asalteze cu întrebări: *De ce? Eşti sigur? Dar…* Cu toate astea, Portia primeşte noi date de telemetrie, care indică o uşoară deviere a proiectilelor pe un curs nou, încă ameninţătoare, dar urmând un alt traseu orbital, de unde pot aştepta ca vulturii în înalturi, gata în orice clipă să coboare în picaj şi să-şi înşface victima.

Helena se uită direct în ochii comandantului şi îşi imaginează că vede în ea senzaţii omeneşti: oboseală, îndoială, îngrijorare, sentimente pe care le regăseşte în ea însăşi.

— Încă nu sunt foarte convinse, îi spune lui Kern, sperând că mai e prezentă. Am câştigat puţin timp, poate. Puţin. Dar cred că tot vor să…

— Nu mai bate câmpii. E *foarte* prezentă, se pare. Îţi trimit un link pentru nişte date vizuale. Octopodelor le plac imaginile, nu? Şi informaţiile doveditoare, din moment ce pe ele se bazează tot timpul. Deci le ofer dovezi. Nu trebuie decât să le priveşti.

19

O zi i-a luat creaturii de afară să-şi croiască drum înăuntru. Dacă *Lightfoot* ar mai fi putut zbura în spaţiu, Fabian crede că fuzelajul ar fi apărat-o de orice mişcare a creaturii. Deşi, după cât e de hotărât, păianjenului îi piere şi această certitudine. Entitatea învaţă. Dacă la început numai flutura „costumul”, carcasa de resturi care îi dă o formă, acum l-a modificat. A improvizat un soi de foarfecă din cioburi de carapace şi pietre bătute, poate şi din unele principii tehnice elementare. A identificat zonele precare din învelişul complicat al pereţilor navei şi i-a despicat cu o răbdare teribilă. Poate că „răbdare” nu e cuvântul potrivit. Fabian asociază gândirea raţională arahnidă cu o fiinţă incapabilă de aşa ceva, care e totuşi foarte entuziastă, un muncitor hotărât să-şi ducă sarcina la capăt.

La un moment dat, păianjenul şi-a pierdut stăpânirea de sine şi a atacat-o cu drona, izbind-o şi despicându-i carcasa – şi stricând drona. Nu a rezolvat problema, nici nu a crezut asta, iar când Artifabian a ieşit din navă prin ecluza improvizată, creatura îşi reconstituise deja corpul sau îşi făcuse unul asemănător, din aceleaşi bucăţi lipite la nimereală, ca să-i dea un aspect aproape omenesc. Sub ochii celor din navă, s-a reapucat de treabă exact de unde se oprise, tăind şi spintecând cu unelte poate mai potrivite pentru sarcina ei, fiindcă avusese ocazia să le remodeleze.

Toţi şi-au îmbrăcat costumele – Fabian, Viola şi Zaine, deşi al celei din urmă e, teoretic, contaminat, pentru că l-a purtat în modulul de carantină, dar altul nou nu mai au cum să fabrice. Contaminarea, bănuieşte Fabian, va deveni o problemă neînsemnată cât de curând.

Au tras-o pe Zaine mai înspre spatele navei. Se îngrămădesc toţi trei unii lângă alţii, lipiţi de peretele cel mai îndepărtat, urmărind cum pătrunde lumina prin tăietura făcută de entitate. Artifabian e tot afară, pregătit de încă un atac disperat, însă are dimensiunile unui păianjen, deci e mult mai mic decât un om. Fabian nu

crede că e capabil nici s-o zgârie.

Bănuiesc că avem libertatea de a spune orice dorim în ultimele noastre mesaje, spune el, foşnind cu greu din picioare în costumul incomod.

E posibil să fim încă înregistraţi, iar înregistrarea să ajungă, până la urmă, pe Voyager, răspunde Viola afectat. *Recomand demnitate.*

Convins că nu l-ar fi auzit nimeni, niciodată, Fabian ar fi avut multe de spus, dar Viola i-a retezat elanul. O parte din mesajul său s-ar fi referit chiar la ea. Ar fi vorbit şi despre matriarhat şi experienţa lui într-o asemenea societate, despre tristeţea de a nu-şi fi exploatat întregul potenţial, despre faptul că a participat la misiunea aceasta extrem de riscantă numai ca să-şi continue munca de cercetare nestingherit. Şi poate şi-ar fi exprimat regretul şi pentru Meshner, dar asta la capătul listei. Însă acum Viola l-a ameninţat cu posteritatea şi el simte din nou presiunea societăţii, deşi îşi vede moartea cu ochii în faţa schimonosită a entităţii.

Căci moartea e la un pas de el, se strecoară prin deschizătura aceea prea mică, o lărgeşte şi o rupe cu carcasa ei umflată, dezminţind orice asemănare cu umanitatea. Fabian vede că vibrează, bâzâie cu mişcări rapide, insesizabile. Zaine se sufocă şi tremură, iar el bănuieşte că monstrul a rostit ceva ce numai omul poate auzi, pentru că a vorbi ca un om face parte din înşelătoria lui, deşi nu are organele necesare pentru asta.

Probabil a spus ceva despre o aventură.

Artifabian năvăleşte înăuntru dând din picioare şi urcă pe corpul rugos al monstrului, încercând să-l zgârie cu pedipalpii şi chelicerele. Entitatea nu îl ia în seamă nici când cad câteva bucăţi din ea. Face un pas greoi, apoi încă unul, şi-şi desfăşoară câte o extensie pe post de braţ din părţile laterale. Le întinde spre ei într-un gest aproape amical, ca un gentleman care se oferă s-o ajute pe Zaine să se ridice.

Cât îmi doresc să nu fi venit… Nu e, nici pe departe, diatriba pe tema nedreptăţii sociale pe care şi-a pregătit-o,

dar cuvintele îi vin din adâncul inimii.

Îţi împărtăşesc sentimentele, rosteşte Viola. *Aş fi preferat să-mi petrec ultimele clipe cu o femelă de acelaşi nivel intelectual cu mine.* Văzând tresărirea nervoasă a lui Fabian, care îşi ridică picioarele ameninţător, îl lămureşte: *A fost o glumă, Fabian. Eşti un camarad pe cinste. Şi un cercetător competent, dacă asta ai urmărit.*

Zaine se ridică pe jumătate şi se propteşte de peretele curbat. Îşi plimbă privirea de jur-împrejur şi nu se opreşte asupra entităţii care se apropie încet. Spune ceva, însă Artifabian e prea ocupat ca să traducă.

În clipa următoare, mesajul ei e repetat pentru simţurile portiide: *Nu faceţi gesturi pripite.* O comandă neutră, venită de pe navă.

Kern? întreabă Viola. *Unde ai fost?*

E prea mult de povestit. Nu încercaţi să discutaţi cu entitatea. Aşteptaţi. Nu, aşteptaţi, am zis. Fabian, eşti teafăr? Eşti rănit?

Păianjenului nu-i place că l-a nominalizat. E preludiul unei comenzi periculoase. Dar aude vocea clar, bătăi discrete şi zgârieturi care însoţesc cuvintele. Parcă nu e Kern… Ea are un stil poruncitor *feminin.* Kern aceasta pare mai degrabă… un mascul.

Ce-i asta? De afară se aude un zgomot asurzitor. Ceva zboară pe deasupra navei, o umbră se ghiceşte în tavanul palid, translucid. Fabian vede o explozie şi fuzelajul navei se zbârceşte sub un val de căldură. Din cer coboară un obiect metalic care sclipeşte în soare, încins din cauza reintrării grăbite în atmosferă. E o dronă, nu micul lui spion, ci una dintre cele de explorare spaţială care urmăreau staţia orbitală. Iniţial a crezut că e un proiectil trimis să-i nimicească.

E mai dificil decât am anticipat. Kern, spunând lucruri atipice, într-un stil atipic, dar cu o voce tot mai familiară pe măsură ce vorbeşte.

Drona aterizează rău şi se rostogoleşte peste o stea-de-mare, care se ofileşte din cauza metalului fierbinte.

Artifabian, trebuie… te rog… ia obiectul ăsta şi înfige-l

direct în organism. Carcasa dronei se deschide şi din ea ţâşneşte un obiect care se rostogoleşte pe terenul pietros al platoului alpin. Artifabian îl înhaţă dintr-un singur salt agresiv, apoi se întoarce înapoi cu paşi rapizi. Fabian vede că e un cap de burghiu, care făcea parte din dotarea dronei.

Entitatea a ajuns deja fix în faţa lor. Viziera ei e făcută dintr-o carapace din segmente spiralate, ca un chilopod oprit în loc, ca un ochi compozit. Pare că îi priveşte. Fabian se retrage spre stânga şi Viola spre dreapta, încercând să-l deruteze. Organismul se concentrează însă pe Zaine, care nu e fizic capabilă să se ferească de el. Muşchii faciali îi pulsează ca unui animal prins într-o pânză de păianjen şi deschide ochii larg, îngrozită.

Artifabian sare, înfigând capul de burghiu într-un orificiu din carcasa organismului. În prima clipă, gestul i se pare lui Fabian absolut inutil. Viola, care s-a îndepărtat mai mult de el, e deja în faţa consolei şi primeşte informaţii de la Kern sau de la cine se află în locul ei.

Vârful burghiului e o siringă improvizată. Conţine… mult din aceeaşi structură ca a organismului. Viola nu mai înţelege nimic. Artifabian tocmai a injectat creatura cu specimenul de pe orbită.

Aşteptaţi, le spune computerul cu un glas care dobândeşte tot mai multă personalitate. *Va fi bine. Suntem nemaipomeniţi, Fabian. Am atâtea să-ţi povestesc!*

Meshner…? întreabă timid păianjenul.

Parţial. Am preluat funcţiile lui Kern. Sau încerc să le preiau. Ea m-a adus aici, dar nimic nu merge aşa de uşor cum mi-a spus ea.

Dar ea unde e? se interesează Viola.

S-a retras în implant. E… Ăsta e planul ei. Eu îmi fac doar partea mea de treabă.

Ce face entitatea? traduce Fabian întrebarea lui Zaine, pentru că organismul nu s-a mişcat de când l-a injectat robotul. Stă cu un braţ întins în gol, ca o statuie nefirească.

Primeşte un ambasador, răspunde Meshner. Are o

revelaţie. Ca în religie. Şi, dacă avem dreptate, nu mai reprezintă o ameninţare. Poate că e chiar o oportunitate.

În următoarele câteva zile, Meshner se ocupă de reparaţii pe *Lightfoot,* ca să nu moară de foame, să nu rămână fără energie sau ca să fie siliţi să îndure toanele atmosferei locale. Le e tuturor foarte incomod să stea mereu cu costumul pe ei, dar, deşi parazitul nu se transmite prin aer, nu vor să rişte să ia contact cu alt organism cu care nu s-a semnat niciun tratat diplomatic.

Creatura cu aspect umanoid, din pietre, scoici şi secreţii de tricoptera, a plecat, dar nu prea departe. Stă ghemuită pe platou, singură, fiindcă stelele-de-mare s-au târât când au simţit ce le pândeşte. Are un aer tragic, de individ respins de propria sa lume. Meshner i-a explicat deja ce a făcut Kern, ce anume l-a determinat pe parazit să accepte situaţia. Ceea ce înţelege un eşantion e preluat instantaneu de orice colonie cu care intră în contact. Organismul e compozit, dar unul singur, alcătuit din celule microscopice care fac schimb de cunoştinţe cum fac bacteriile terestre schimb de gene imunitare. Parazitul se va schimba de acum înainte, susţine Meshner. Nu va fi un devorator, ci un tovarăş de călătorie. Viola se gândeşte deja ce utilitate să-i dea, cum să-i pună înţelegerile în serviciul portiidelor dornice de cunoaştere şi noi descoperiri. În ceea ce îl priveşte, Fabian s-a hotărât deja că îi va ceda ei această ramură a ştiinţei.

În cele din urmă, soseşte şi cavaleria. Într-o zi, se uită toţi pe cer şi văd că a apărut ceva, încă o lună. Nu e vasul facţiunii ştiinţifice, nici escorta lui militară; sigur nu e nici *Voyager,* care pândeşte şi acum din umbră, la periferia sistemului, prea departe ca să dea o mână de ajutor. E altceva, *Profunzimea Adâncurilor,* pe care Meshner o prezintă echipajului său. Fuzelajul curbat al navei sclipeşte colorat, de parcă ar striga insulte la adresa planetei de dedesubt. Insulte, da, dar nu proiectile.

Salvarea vine mai târziu, sub forma unei nave sferice, fără echipaj care se rostogoleşte de pe orbită ţipând ca o

cucuvea, pe jeturi de aburi supraîncinşi. Pluteşte deasupra platoului alpin, apoi ridică nava *Lightfoot* cu totul, ca s-o repatrieze în spaţiu, în loc să culeagă fiecare membru al echipajului separat – ceea ce, pentru Meshner cel rămas fără corp, e tocmai bine. Vor fi ţinuţi în carantină un timp, dar acum, că nu mai zac abandonaţi pe o planetă neospitalieră, au timp berechet.

Într-un final, ajunge şi vasul facţiunii ştiinţifice cu escorta lui, iar Helena şi Portia se reunesc cu echipajul de pe *Lightfoot.* Savanţii îşi pierd imediat interesul faţă de noii lor aliaţi. Scotocesc entuziasmaţi prin staţia orbitală, dezmembrând un munte de mecanisme ca să le studieze altă dată. Au venit după odrasla lor, Noah, a cărui muncă a fost întreruptă prin atâta lipsă de respect. Pentru ei, soarta parazitului şi a ambasadorilor străini a fost întotdeauna un subiect secundar, o tactică de a-i ţine la distanţă pe războinici în timp ce ei lucrează – unul care, fără îndoială, a meritat pe deplin.

20

Până să sosească şi *Voyager,* nevoită să străbată vastele pustiuri dintre periferia sistemului solar şi marginile planetei Damascus, Helena a comandat deja cele necesare traiului la atelierele de pe staţiile orbitale octopode: alimente pentru oameni şi portiide din molecule de rezervă, mobilă şi echipament de laborator. Au o mică enclavă, structura navei *Lightfoot,* integrată unui sector de pe o Navă-casă, în bula de aer din lungul colier de sfere cu apă al planetei Damascus. S-a scurs peste un an de când sunt musafirii caracatiţelor şi încă nu le-au câştigat încrederea deplină. Rând pe rând, membrii câte unei alianţe cefalopode volatile simt nevoia să-i ţină sub lupă pe vizitatori, dar, cum nu dau dovadă de trădare şi nici de frământări politice, s-a instaurat, încetul cu încetul, pacea. Helena comunică din ce în ce mai fluent cu octopodele. Şi-a optimizat programul şi a găsit scurtături în haosul din arhitectura informatică derivată din Vechiul Imperiu, pe care o folosesc moluştele, încrezătoare în instinctul ei şi nuanţele fluctuante ale costumului pe care l-a inventat.

Portia e cea mai bucuroasă de sosirea lui *Voyager.* Se plictiseşte să stea tot timpul înghesuită pe staţiile orbitale. *Cum crezi că se simt bietele caracatiţe?* o întreabă Helena, dar portiida e prea ursuză ca să mai şi empatizeze. Tânjeşte spre orizonturi noi, altfel, de ce a plecat în spaţiu? A început chiar să stăruie că e cazul să plece pe Nod, să pună piciorul pe lumea aceea necunoscută. E cel mai important explorator al speciei sale, după umila ei părere, şi o roade invidia că Fabian şi Viola i-au luat-o înainte.

Zaine e, şi ea, mai mult decât fericită de sosirea navei-mamă. E aproape vindecată, dar gazdele lor n-au simţit niciodată nevoia să aprofundeze asistenţa medicală umană după dispariţia lui Senkovi, iar înţelegerile relevante s-au pierdut odată cu atacul asupra lui *Lightfoot.* Are vreo zece puncte dureroase şi rupturi nevindecate corespunzător, pe

care le tratează cu analgezice şi frustrare. Abia aşteaptă să le îndrepte pe toate în infirmeria lui *Voyager.*

Dacă nu ar fi fost Zaine, Viola ar fi amânat sosirea navei-mamă cu un an, doi, captivată cum este de construirea unui model virtual de interfaţă cu parazitul, ca să trateze cu el de la egal la egal. Helena consideră că exagerează, şi e susţinută de majoritatea colegilor, dar Viola priveşte mult mai departe de orizonturile proaspăt descoperite. Din când în când, vine să discute cu ea o caracatiţă, obligând-o pe Helena să traducă, poate mai stângaci, concepte de neurologie şi biochimie pe care nu le prea înţelege. Din cauza naturii efemere a părerilor lor, cefalopodele intră rapid în cârdăşie, fie şi temporar, cu musafirii lor. Viola susţine că nu cedează pe frontul ştiinţei, în ciuda disparităţilor tehnologice, dar Helena bănuieşte că încearcă să recupereze decalajul. La urma urmei, Helena a văzut ce a extras facţiunea ştiinţifică de pe orbita nodană şi a urmărit tentativele ambasadorului Paul de a-i descrie capacităţile. Acesta este proiectul lui Noah, mijlocul prin care el şi ai lui ar putea scăpa de pe lumea lor distrusă. Facţiunea savanţilor a salvat-o şi a revitaliza-o şi o vor supune în curând la teste. Ea şi Portia au fost invitate să fie martore. Helena a ajuns să înţeleagă suficient de bine mintea octopodă, încât să-şi dea seama că gazdele lor *nu ştiu* ce au construit. Ştiu numai ce vor să facă de acum cu ce au construit, aşa că descrierile lor seamănă cu nişte viziuni mistice. Munca de jos, prezentarea logică, e inaccesibilă minţilor care beneficiază de pe urma ei. La început, a fost şocată şi aproape ofensată: nu aşa lucrează o fiinţă dotată cu sensibilitate. Oamenii şi portiidele au căzut de acord asupra acestor lucruri. Acum, după ce a avut timp să reflecteze, se întreabă dacă octopodele mai sunt fericite: libere să simtă ce vor, să ridice un tentacul către cosmos şi să-i comande să li se deschidă ca o scoică.

Fabian e şi el fascinat de activitatea sa, care şi-a schimbat centrul de greutate. Proiectează Implant 2.0 cu ajutorul fostului său asistent cercetător/subiect de testare. Implant 2.0 ar putea deveni un mediu mai propice, în care

nonportiidele să experimenteze şi să asimileze înţelegerile păianjenilor, dar va fi un spectacol auxiliar celui principal. Evenimentele recente au demonstrat că arhitectura implantului îşi poate depăşi scopul iniţial, facilitând un tip de zonă neuronală neutră remarcabilă, între organic şi anorganic şi între specii. Fabian va fi tatăl – spiritele conservatoare ale ştiinţei portiide vor rămâne cu răsuflarea tăiată din cauza şocului! – unei noi tehnologii care e foarte posibil să deschidă porţile unui viitor foarte diferit pentru toată lumea.

Dispăruţi în misiune: Bianca, ucisă în prima confruntare din cauza confuziilor şi încă regretată; Avrana Kern sau acea instanţă a ei care a comandat înainte nava *Lightfoot.* Şi, desigur, Meshner Osten Oslam sau rămăşiţele sale umane. Pierderea aceasta poate fi doar temporară, pentru că, în prezent, trupul său rătăceşte pe Nod, după ce a fost expediat acolo cu o navetă de pe staţia orbitală. Nu este clar dacă parazitul i-ar putea evacua creierul fără să-l afecteze şi Meshner să rămână Meshner, iar negocierile cu el sunt mai dificile decât conversaţiile Helenei cu octopodele. Inteligenţa artificială are o natură filosofică. Încă nu ştie exact pe unde să calce, acum, că poartă pantofii lui Kern.

Helena vorbeşte cu el despre Kern şi constată că e ciudat de evaziv. Este Kern prezentă încă undeva, în staţie, în implant? Meshner nu ştie, dar crede că prezenţa expansivă a parazitului ar diminua inteligenţa computerului până când ceea ce ar rămâne din el nu ar mai fi Avrana Kern şi, spre deosebire de Lante sau Meshner, memoria organismului nu ar include o simulare a lui Kern, doar amintirea interacţiunii cu ea. Sigur nu mai există o personalitate Kern pe *Lightfoot;* nu ar fi loc pentru două inteligenţe umane complexe în carcasa aceea avariată. S-a supraînregistrat ca să-l păstreze pe Meshner. Helena se întreabă ce părere va avea instanţa Kern de pe *Voyager* despre asta şi dacă Meshner va mărturisi tot ce s-a întâmplat între el şi Kern în implant, înainte de final; cum se va simţi Kern în general, acum, că nu mai e unică? Va fi

o zeiţă geloasă pe Meshner în chestiunile care îl privesc pe el? Sau va descoperi că a fost singură prea multă vreme?

Cu mult înainte de sosirea lui *Voyager,* relaţia diplomatică dintre specii a ajuns la o etapă numită de Fabian Inserţia, termen care sună mai bine pentru portiide (în fond, ele injectează venin şi-şi fertilizează ouăle din exterior) decât pentru oameni. Inserţia nu a fost un eveniment cu prea mulţi spectatori: s-a lansat un singur proiectil de pe o staţie orbitală izolată în apele de pe Damascus. A fost nevoie să mărească imaginile ca să se vadă chiar şi din punctul de observaţie al Helenei. Deocamdată, rezultatele sunt neconcludente: nimeni nu ştie dacă planul lor va avea efectele scontate. Cel puţin o mie de facţiuni octopode s-au tot ciorovăit dacă să meargă înainte cu el. Până la urmă, unele pur şi simplu l-au pus în practică, pentru că se pare că aşa se iau deciziile în partea aceea a galaxiei. Helena a urmărit proiectilul până când a explodat în valuri, dezlănţuind în lume o mostră de parazit de pe orbita nodană, căreia i s-au adăugat amintirile lui Kern, argumentele ei şi armistiţiul stabilit între ei. La fel ca în cazul parazitului nodan, se speră că pe planeta contaminată se va produce o transformare: lumea ei va deveni conştientă de prezenţa, locul şi potenţialul parazitului. Poate că, într-o zi, cefalopodele îşi vor lua planeta înapoi într-o formă sau alta, deşi nu le va mai aparţine în exclusivitate. Momentan, singura soluţie practică e să stea şi să aştepte.

Un singur lucru rămâne de discutat înainte ca echipajul reunit al lui *Voyager* să se hotărască asupra ultimelor probleme şi să-şi ia la revedere de la gazdele sale.

Facţiunea savanţilor intenţionează să testeze aparatul lui Noah, reparat şi îmbunătăţit. Îi nelinişteşte faptul că vor să-l îndepărteze de orbita lui Nod sau Damascus ca să-l lanseze, dar Helena şi Portia vor să vadă evenimentul, aşa că se pomenesc cazate în bule foarte asemănătoare cu fosta lor „carceră” din misiunea de salvare.

Aparatul e surprinzător de mic, un cadru montat în jurul

unei singure sfere fără echipaj. Este la o distanţă atât de mare, încât, dacă nu ar fi citirile instrumentelor, nici nu ar crede că e acolo.

Nu înţelege prea bine principiile ştiinţifice ale aparatului, ştie doar ce anume ar trebui să facă. Nu e prea convinsă nici că o va face într-adevăr. Octopodele sunt ingineri imprevizibili, cu durată de concentrare foarte redusă şi foarte afectaţi de divizarea pe facţiuni. Urmăresc imposibilul, nu? Da, oamenii din Vechiul Imperiu şi-au imaginat un asemenea subterfugiu, însă consumul de energie era ridicol de mare chiar şi pentru ei. Ideea a fascinat generaţii întregi de savanţi octopozi care au vrut să o transforme în realitate, spunându-le, în subconştient, Atingerilor lor: *Găsiţi o cale,* trişând la jocul cu legile fizice, răsucind problema pe toate părţile, până când au ajuns la soluţia… asta. Helena tot nu crede în ea, iar Portia e de două ori mai sceptică.

Cu toate astea, au fost chemate să fie de faţă şi au venit, martori mărunţi ai viitorului triumf sau ai viitoarei tragedii.

Un înţelept a spus odată că universul nu este un ocean, în ciuda tentaţiei de a-l raporta la o crucişătoare de linie, ranguri navale şi flote de vase care fac schimb de insulte când alunecă, graţioase şi tacticoase, prin noapte. Totuşi, pentru caracatiţe, spaţiul *este* un ocean – numai că, la ele, conceptul de *ocean* e foarte diferit de cel al oamenilor; îl consideră o pânză uriaşă, multidimensională, care îi înconjoară şi pe care o pot manevra şi destrăma, ca să vadă dacă este ceva comestibil pe acolo. Dintotdeauna le-a stat în fire să demonteze obiecte din pură curiozitate. De ce ar face universul o excepţie?

A fost odată o caracatiţă, să-i spunem Noah, al cărei neam a trecut printr-un cataclism ce depăşeşte cu mult proporţiile biblice. Au murit miliarde de octopode din cauza unei infecţii dezlănţuite care le-a răpus, le-a doborât, le-a transformat într-o mâzgă sensibilă care le-a învelit lumea. A rămas doar populaţia din habitatele

orbitale, să privească în jos, la ceea ce au pierdut. Şi, dacă unele octopode au căutat să creeze o stare de stabilitate pe orbită, altele au crezut că infecţia va ajunge şi la ele până la urmă, oricât s-ar carantina. Facţiunile, disensiunile din sânul lor, războiul făţiş s-au răspândit în jurul planetei Damascus şi în restul sistemului solar. Noah a văzut toate acestea şi a căzut pradă deznădejdii.

Asemenea stră-strămoşilor săi, care se frecau de pereţii acvariilor lor strâmte, şi-a spus: *Trebuie să evadez.* Ştia – mai bine zis, Atingerea lui ştia – că universul nu are limite şi că orice loc unde ar fi vrut să fugă e incredibil de îndepărtat. Nerăbdător să plece, Atingerea lui a renunţat la soluţii pe termen lung, ca somnul criogenic şi nave concepute să găzduiască generaţii la rând, pentru…

Asta.

Spaţiul este un ocean. Are valuri şi curenţi, iar dacă viteza cu care se pot deplasa obiectele prin spaţiu are limite imposibil de depăşit, ele nu se aplică şi spaţiului propriu-zis.

Când testează aparatul lui Noah, acesta dispare instantaneu. Savanţii octopozi sunt dezbinaţi, unii salută evenimentul ca pe un succes, alţii îl declară un eşec. Instrumentele lor nu arată clar ce s-a întâmplat, pentru că nu pot testa încă principiile pe care le aplică, o problemă frecventă, dată fiind natura intermitentă a inspiraţiei savanţilor cefalopozi.

Peste un an însă, un semnal va ajunge la ei de la un an-lumină distanţă. Aparatul a ajuns cu bine la destinaţie, manipulând ratele de expansiune a spaţiului din imediata vecinătate, astfel încât să străbată întreaga distanţă în câteva ore subiective. Aparatul nu a fost conceput să se şi întoarcă, iar semnalul va fi nevoit să călătorească după metode învechite, sub ochiul sever al unei relativităţi care nici măcar nu îşi dă seama că a fost dusă de nas.

VIITORUL.
CÂND DOI SAU TREI SE VOR ADUNA LAOLALTĂ

EPILOG

Nava noastră şi-a întins aripile către o stea roşie, cumplită, pânzele ei măreţe sorbind lumina nucleară, în timp ce jumătate din echipaj face o analiză rapidă a unui satelit cu aspect interesant. Zona nu este locuibilă – planetele au de trei ori masa Vechiului Pământ şi o presiune de o sută de atmosfere la sol. Problema presiunii şi-ar găsi o rezolvare. Caracatiţele se pot adapta destul de repede la ea – e ca şi când ar coborî un kilometru mai jos spre fundul oceanului – şi chiar m-ar putea lua şi pe mine cu ele, dacă le-aş ruga frumos, dar mediul de acolo e încins şi acid şi nu am detectat niciun obiect de pe lista noastră de cumpărături, aşa că, de ce să ne mai deranjăm? La urma urmei, avem la dispoziţie tot universul.

În schimb, doi sateliţi ai unor planete periferice par destul de interesanţi. Pe unul, chimie organică, pe celălalt, urme de energie ciudate, care ar putea fi anorganice, dar şi fiinţe vii. Viaţa e, peste tot, premiul cel mare, mai dulce decât elementul cel mai rar, deşi, de obicei, stă chiar la graniţa dintre viaţă şi structuri chimice complicate. Sau trebuie studiată la microscop.

Însă eu ştiu mai bine decât mulţi alţii că a avea dimensiuni microscopice nu înseamnă a fi simplu.

Fiecare navă e diferită, în funcţie de cine a obţinut drepturile de construcţie. A noastră e făcută de cefalopode, adică membrii nonacvatici ai echipajului nostru şi-au dat plămânii la schimb pentru branhii ca să vină în această călătorie. În ziua de azi, e foarte simplu să facă schimbul înapoi. Avem la bord cinci specii, pe lângă mine şi ceilalţi doi interlocutori. Suntem cu toţii copiii Pământului într-un fel sau altul, produsele programului de terraformare şi ale virusului Rus-Califi. Un singur caz e o combinaţie absolut inedită, între un genom corvid şi un catalizator molecular extraterestru. Avem şi inteligenţe artificiale, care nu sunt nici una, nici cealaltă. Unii dintre noi sunt şi copiii planetei Nod, fie că s-au născut, fie că au

închiriat spaţii acolo.

Primele rapoarte pregătite de echipa de experţi sugerează că au găsit forme de viaţă, însă foarte vagi. Vor preleva specimene, ne vor îmbogăţi arhivele. Poate că ne vom plimba pe suprafaţa rece a sateliţilor sau vom înota în oceanele subterane, dar nu vom interveni în existenţa formelor de viaţă. Ne vom întoarce altă dată, peste o mie sau o sută de mii de perioade de revoluţie, ca să vedem ce mai fac. Rămânem totuşi cu sentimentul acela de uşoară insatisfacţie, din cauză că nu ştiu şi ele de existenţa noastră, că nu ni se pot alătura în călătoria noastră nesfârşită.

Sosesc mesaje de pe celelalte nave. Cele mai vechi se târăsc spre noi cu viteza luminii. Ne informează despre faptele strămoşilor noştri sau despre descoperirile verişorilor noştri. Marcăm câteva lumi care merită revizitate, focare evolutive primare, care poate că îşi înalţă chiar acum spre cerul înstelat organele de simţ. Aflăm despre moartea unor rude şi prieteni, despre naşterea unor nave noi, despre cântece, poveşti şi glume care circulă printre stele. Unele ne amuză, altele sunt atât de vechi, că nu le mai prindem înţelesul. Dacă i-am întâlni pe ceilalţi călători, ne-am putea privi în ochi şi ne-am vedea propria imagine în ei. Nu acesta e rolul unui interlocutor?

Apoi vine şi vestea adevărată.

E un curier rapid, o sondă fără echipaj, care ajunge în sistem prin intermediul undelor, măcinând spaţiul din faţa ei şi prelungindu-l pe cel din spatele său, ca să sară peste golfurile interstelare cu o viteză atât de mare, încât propria sa imagine să rămână în urma ei. Din cauza consumului de energie, numai veştile cele mai urgente se transmit prin unde, iar sonda aceasta s-a dus acolo unde au ştiut producătorii ei că am fost ultima oară. Apoi a mers pe urma balizelor noastre, sărind de la un front de undă la altul, până când ne-a găsit.

Ce poate fi atât de urgent? În asemenea situaţii, unii membri ai echipajului se gândesc întotdeauna la război, dar la care război se gândesc acum? Pentru ce anume să te

lupţi, din moment ce trăim într-un univers atât de vast, că nici noi nu-l putem explora pe tot, şi avem tot ceea ce ne trebuie, cu prisosinţă? Nu există imperii de cucerit. Dacă universul este un ocean, atunci e unul fără margini.

Nu este vorba de război, ci de o descoperire.

Pe o lume îndepărtată, în preajma unui soare îndepărtat, o navă mică a verişorilor noştri a găsit ceva remarcabil. Nefiind dotaţi cu echipament de explorare adecvat, au trimis după rudele lor care pot trata descoperirea lor cu profesionismul pe care îl merită: noi.

Cuprinşi de entuziasm, chemăm imediat echipa de experţi. Ei îşi încheie misiunea într-un an şi se întorc la noi cu informaţiile. În fond, ce este un an, dacă nu o străveche unitate de măsură terestră a timpului? Avem la dispoziţie tot timpul pe care ni-l poate oferi universul.

Nava e deja încărcată şi ne creăm propriile unde, străbătând masa negativă o sută de ani-lumină. Procesul se apropie de eficienţa maximă în ceea ce priveşte consumul de energie, în comparaţie cu primele experimente cefalopode.

Ajungem la destinaţie peste o sută de ani după ce pionierii descoperirii ne-au trimis mesajul şi şi-au văzut de drum. Dar ce e un secol în ochii universului? Pe a cincea planetă a sistemului, vedem o baliză lăsată pentru noi, iar în mijlocul ei găsesc ceva numai pentru mine.

Pe orbită, aflăm exact de ce a fost lansat mesajul. Foarte probabil, a fost trimis şi altora. Peste câteva decenii, se va reuni toată familia; vom fi toţi la un loc din nou. Oricine va dori şi va avea posibilitatea va strâmta pânza spaţiului şi-a timpului ca să ajungă aici. Cu cât mai mulţi, cu atât mai bine.

Mă uit la ea şi omul din mine o vede ca pe o cetate lată de şapte kilometri şi înaltă de un kilometru, o structură uriaşă în formă de stea, cu ziduri crestate, cu indentaţii la rândul lor indentate, crestăturile adâncindu-se până la nivel atomic, în miezul aglomeraţiei de fractali. E moartă, fără nicio semnătură energetică; până şi planeta propriu-zisă şi-a pierdut atmosfera, în mare parte. Nu e o

construcţie nativă, lumea din jur nu conţine urme ale unei civilizaţii care să o fi putut ridica. Cineva a venit aici cu un milion de ani în urmă, şi-a lăsat amprentele, apoi a murit sau a plecat. Sau, foarte posibil, a lăsat ceva din el în urmă.

Am mai găsit pe cineva, adică i-am găsit urmele paşilor în praf. E prima oară şi ne dă speranţa că nu e şi ultima.

Acolo jos, ruda noastră a lăsat un cadou – şi aici intervin eu. Interlocutorul ei ar fi vrut să fie de faţă la lucrările de excavare, dar nu şi-a putut părăsi camarazii. Noi, din fericire, nu avem de trecut un asemenea obstacol.

Îmi aduc criptobiomul, cultura latentă pe care au decantat-o pentru ei înşişi, reprezentând tot ceea ce au fost ei vreodată, toate vieţile care s-au scurs în ei. Când îi torn în mine, eu sunt ei şi ei sunt eu, o prelungire a istoriei mele personale scrisă îngrijit în arhivele celulelor mele. Am fost om, am fost Om; am fost portiidă şi octopod, stomatopod şi corvid. Acum sunt încă patruzeci şi trei de indivizi în mine. Sunt Yusuf Baltiel şi Erma Lante şi Meshner Osten Oslam şi Viola şi Salome. Sunt foarte mulţi.

Separăm nava. Unii vor merge mai departe în călătoriile lor. Alţii vor rămâne aici, să studieze, în vreme ce nou-născutul copil-navă se umflă şi creşte. Mă voi strecura pentru cei care aleg să plece; voi pleca împreună cu ei, dar voi şi rămâne şi poate că, la un moment dat, mă voi întâlni cu mine însumi şi îmi voi povesti toate cele pe care le-am aflat.

Cei care rămân se pregătesc pentru exhumarea respectuoasă a morţilor şi pentru investigarea acestei ruine întinse şi străine. Poate vom afla de unde au venit ei. Poate că sunt încă aici. Cândva, vom întâlni forme inteligente, vii, iar în ziua aceea interlocutorii vor fi pregătiţi să le cunoască, să înveţe să stea de vorbă cu ele, să le invite în călătorie, dacă vor dori să-i însoţească.

MULŢUMIRI

Am apelat la multe minţi strălucite pentru a scrie această carte. Mulţumesc în mod special echipei mele de consultanţi ştiinţifici: Maeghin Ronin, Peter Coffey, Philip Hodder, Nathan Young, Richard G. Clegg, Brian White, Katherine Inskip, Andrew Blain, Stewart Hotston, Winchell Chung, îndeosebi lui Michael Tchaikovsky, care mi-a dat o mână de ajutor cu astrodinamica, şi lui Nick Bradbeer, genial proiectant de nave spaţiale şi *guru extraordinaire.*

Îi mulţumesc şi lui Peter Godfrey-Smith, pentru cartea sa *Other Minds,* care s-a dovedit un instrument de cercetare nepreţuit.

Recunoştinţa mea se îndreaptă nu doar spre această echipă de savanţi de elită, ci şi spre Simon Kavanagh, agentul agenţilor, Bella Pagan şi toţi ceilalţi de la Pan Macmillan, care au influenţat evoluţia acestei cărţi aşa cum a influenţat nanovirusul evoluţia diverselor fiinţe despre care scriu. Nu aş fi putut scrie cartea aceasta (şi, de altfel, nici altele) fără sprijinul permanent al soţiei mele îndelung răbdătoare, dr. Anne-Marie Tchaikovsky.

ARMADA // science-fiction / fantasy / thriller

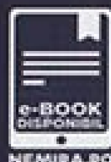
Cu mult timp în urmă, umanitatea muribundă
a început terraformarea unor planete propice vieții.
Unul dintre aceste ecosisteme adăpostea însă
ființe inteligente, cărora pământenii au încercat
să le impună moștenirea lor culturală.

Mii de ani mai târziu, după ce marele lor imperiu
s-a prăbușit, oamenii și noii lor aliați, păianjenii,
recepționează semnale radio misterioase.
Împreună descoperă un sistem planetar în plină criză,
măcinat de războiul purtat de formele de viață extraterestre,
care încearcă să se repună pe picioare
după catastrofa cauzată de procesul de terraformare
declanșat cu atâta nepăsare în trecut. Iar arma lor
e distrugerea totală. La nivel molecular

„Mesajul profund că se poate dăinui
în pofida tuturor neînțelegerilor, temerilor și urii
până la dobândirea unui nou echilibru și a armoniei
este transmis în mod subtil, pe un ton deloc moralizator.
Tchaikovsky știe să strunească ritmul povestirii
și să exprime limpede cele mai misterioase concepte,
scriind, astfel, o poveste cuceritoare."
LOCUS

ARMADA powered by NEMIRA

ISBN 978-606-43-1193-1
9 786064 311931